Н. К. ДЖЕМИСИН

ЗАСЕНЧЕНО СЛЪНЦЕ

ВТОРА КНИГА ОТ ДУАЛОГИЯТА **СЪННАТА КРЪВ**

ciela

Н. К. ДЖЕМИСИН
ЗАСЕНЧЕНО СЛЪНЦЕ

Превод: Павел Главусанов

chitanka.info

ГРАД, ЧИЯТО СЪДБА ЛЕЖИ НА РЪБА НА МЕЧА.

Принц, който се бори да възстанови трона на предците си.

Мрачна сила, която дебне в сенките на кошмара и убива невинни.

Епично и красиво написано фентъзи, което ще ви потопи в един свят на интриги, битки и екзотика.

Гуджааре, градът на сънищата, страда под управлението на Кисуатския протекторат. Градът, в който единственият закон е бил мирът, сега познава насилието и подтисничеството. И кошмарите…

Странна сънна болест тормози жителите на Гуджааре и всеки, който се разболее от нея, умира в писъци. Пленени между ужаса на съня и подтисничеството на реалността, жителите на града копнеят да се надигнат, но вековете на мир са отнели волята им за борба.

Някой трябва да им покаже пътя към свободата.

ГЛОСАР

Анци Сех Ануну: Генерал от Кисуа, военен комендант на окупирана Гуджааре.

Банбара: Враждебно на Гуджааре пустинно племе. Състои се от шест автономни племена, които упражняват контрол върху търговията в Пустинните хиляда. Във вражда с шадуните.

Бедрена каишка: Лента или каишка, използвани за прикрепване на препаската. Често се украсява с катарама, а към самата нея се прикрепват кесии или инструменти.

Безкрай: Великия океан западно от Морето на Славата.

Белези на промяната: При банбарските жени това са декоративни нишки за отбелязване на жизнените цикли — менструално съзряване, загуба на девствеността, първо раждане, менопауза. Вплитат се в косите.

Бирници: Следовници на един от четирите Пътя в Служението на Хананджа. Отговарят за прилагането на Нейния Закон.

Богинята: Алтернативно наименование на Хананджа в Гуджааре. В Кисуа може да означава което и да е божество от женски пол.

Будната Луна: По-малка сестра на Сънната Луна. Видима само за кратко преди зазоряване.

Ванахомен: Син на Еникет, продължител на родословието на Залеза.

Висши касти: Гуджаарейските династични семейства шуна и жина. В Кисуа висшите касти включват сона и ловците.

Военни: И те като Слугите на Хананджа са обществени служители, но също така и каста, в която човек може да се роди или да встъпи по-късно.

Възраст на избора: В Гуджааре и Кисуа три пъти по четири или дванайсет наводнения. На тази възраст младите поданици се приемат като достатъчно зрели, за да изберат професия, да ухажват бъдеща съпруга, както и да вземат ред други съществени решения.

Възраст на пълнолетие: В Гуджааре и Кисуа четири пъти по четири или шестнайсет наводнения. На тази възраст поданиците придобиват в пълна мяра юридически и всички останали права и могат да получат потвърждение на избраната професия.

Възраст на старшинство: В Гуджааре четири пъти по четири пъти по четири или шейсет и четири наводнения. На тази възраст поданиците се приемат като достатъчно зрели за назначаване на ръководни или престижни постове. В Кисуа гражданите се приемат за такива на петдесет и две годишна възраст.

Глас на Кисуа: Посланик на Кисуа, който говори от името на Протекторите. Точното наименование е Говорител.

Град на Сънищата: Популярно наименование за столицата на Гуджааре, наричана още Град на Хананджа. Официалното име е просто Гуджааре.

Град на Хананджа: Друго име за столицата на Гуджааре.

Гуджааре: Град държава, чиято столица (също наричана Гуджааре или Град на Сънищата, или Град на Хананджа) е разположена при устието на река Кръвта на Богинята край Морето на славата.

Дан: Задължително приношение на гуджаарейските поданици към Хананджа. Данък.

Джунгиса: Рядък камък, който реагира на психическо въздействие и сам упражнява такова. Умелите наркомансери го използват, за да приспят човек и да контролират съня му. Всички джунгиси са отломки от семето на Слънцето, паднали на Земята от звездите.

Духовно име: Дава се на децата в Гуджааре за защита в Ина-Карек.

Жътвар: Наркомансер, чиято душа е била погълната от страстна жажда за сънна кръв. Жътварят притежава огромна сила и огромна поквара. Мерзост.

Жина: Един от двата аристократически клона в Гуджааре, чиито представители претендират да са произлезли от връзки между смъртни и деца на Сънната Луна. Вярват, че силата на Гуджааре се основава на способността към приспособимост и промяна.

Закон на Хананджа: Сбор от закони, на които се подчинява Гуджааре. Основната му догма е покоят.

Източни народи: Колективен термин за обозначаване на населението от земите, разположени далеч на изток от Морето на славата.

Ина-Карек: Царството на сънищата. Живите могат да пребивават в него за кратки периоди по време на сън. Мъртвите го обитават вечно.

Индете: Термин на суа за обозначаване на внимание/почит/ любов.

Инунру: Велика и тачена личност в историята на вярата в Хананджа.

Касти: Обществени и съсловни прослойки в Гуджааре и Кисуа, принадлежността към които се определя по рождение. Излизане от кастовите граници е възможно само посредством встъпване в обществена длъжност (като например в Хетава или армията).

Кисуа: Град държава в Средния Изток на континента. От него произлиза Гуджааре.

Ките-ян: Втори дворец на Принца, дом на неговите съпруги и деца.

Крал: В Гуджааре, последния починал Принц (да остане в Нейния покой завинаги).

Кръвта на Богинята: Река с извори в Кисуа и устие към Морето на Славата в Северна Гуджааре.

Лечители: Следовници на един от четирите Пътя в Служението на Хананджа. Отговарят за здравеопазването. Използват наркомансия, а понякога и билколечение и хирургия.

Лунно цвете: Среща се в поречието на Кръвта на Богинята и цъфти само под светлината на Сънната Луна. Свещено за вярата в Хананджа.

Магия: Методики за лечение и използване на сънища, използвани от Бирници, Лечители и Сестри на Хананджа.

Манофлексия: Жест на дълбоко уважение, засвидетелствано единствено на тези, които носят благословията на боговете. Изпълняващият манофлексия се отпуска на едно коляно, като кръстосва пред лице двете си ръце с длани навън. По-малко официален вариант на същото (ръцете успоредно на земята пред гърди, дланите надолу, плюс поклон, чиято дълбочина зависи от степента на

уважение, която се изразява) се използва като рутинен поздрав или жест на извинение в Гуджааре.

Мерик: Едно от божествените деца на Сънната Луна и Слънцето. Събаря планини и запълва с тях долините.

Мерик-рен-аферу: Долина, разположена на северозапад от столицата Гуджааре, в края на Пустинните хиляда. Родна територия на племето Юсир-Банбара.

Мнеза: Едно от божествените деца на Сънната Луна и Слънцето. Носи удоволствие на жените.

Мни-ини: Лечител в Хетава.

Мнимо ясновидство: Сън, който изглежда като прозрение в бъдещето или миналото, но е твърде изкривен, за да бъде тълкуван, или е просто неточен.

Мъдреци основатели: Основоположниците на Гуджааре, най-важен сред които Инунру.

Мъдрост на Хананджа: Сбор от поговорки, пророчества и други знания, които трябва да се изучават от благочестивите вярващи в Хананджа.

Наводнение: Годишно събитие, при което водите на река Кръвта на Богинята заливат бреговете и запълват цялата й долина, за да възстановят плодородието на почвата. Още: мярка, с която обитателите на долината измерват възрастта.

Наркомансия: Гуджаарейски умения да се оформят и направляват сънищата, както и да се използват отделни техни съставки за магически цели. Разговорно: *сънна магия*.

Нефтит: Дърво с твърда дървесина и дебел дънер, което расте около планините от поречието на Кръвта на Богинята. Когато се полира, става светло. Използва се само за свещени предмети.

Ниджири: Бирник на Хананджа. Символ — синият лотос.

Низша каста: Всички прослойки от долната част на обществената стълбица в Гуджааре, включително селяни и слуги.

Нумерали: Графично-символични изображения, използвани в математиката, за които се смята, че притежават собствена магическа сила.

Огърлица: Декоративна принадлежност, носена в Гуджааре и понякога — в Кисуа. Представлява лента около шията, от която по гърдите и раменете висят различни орнаменти.

Ореол на Залязващото Слънце: Символ на властта и божествения произход на Родословието на Залеза. Емблема, която представлява пластини от червен и златист кехлибар, подредени като слънчеви лъчи около златен полукръг в средата. Поставена е върху жезъл, изваян от бял нефтит.

Пазители: Следовници на един от четирите Пътя за Служение на Хананджа. Те пазят Хетава и всички творения на Богинята.

Пикторали: Образно-символна писменост на гуджаарейския език, създадена въз основа на писмен суа. Използва се в официална кореспонденция, поезия, исторически анотации и религиозни книги.

Послушник: Момче на възраст между дванайсет и шестнайсет наводнения, което е вече следовник на Хананджа, но още не е заклето в някой от четирите Пътя на Служение.

Препаска: Дреха, носена главно от мъже в Гуджааре, съставена от две дълги парчета (до коленете или глезените), прикрепена с връзки около бедрата.

Приносител: Набелязан от Хетава за получаване на благослов от Хананджа в замяна на дан от сънни елементи. Длъжник.

Приношение: Ежемесечна дан под форма на сънища, изисквана задължително от всеки поданик на Гуджааре. Данък.

Принц/Господар на Залеза/Аватар на Хананджа: Управник на Гуджааре в будния свят. След смъртта си се въздига до трона в Ина-Карек, където управлява редом с Хананджа, докато се появи следващ Крал (да почива в Нейния покой вечно).

Протектори: Членове на Съвета на старейшините, който управлява Кисуа.

Пустинните хиляда: Пустинята, която се простира от най-южната точка на гуджаарейските територии до най-северната на Протектората Кисуа.

Рабанех: Бирник на Хананджа. Символ — червеният мак.

Роб: В Кисуа това е пленен неприятел, неизправен длъжник, последен бедняк, нежелан чужденец или осъден за определен срок престъпник. В Гуджааре робството е незаконно.

Родословие на Залеза: Династията в Гуджааре, за която се смята, че произхожда от Слънцето.

Санфи: Благородник от шуна, баща на Тианет.

Северняци: Колективен термин за обозначаване на различни племена северно от Морето на славата. Евфемизъм за варвари.

Сенчести селения: Място в Ина-Карек, което е създадено от кошмарните сънища на всички спящи. Загиналите в поквара се изпращат там за вечни времена.

Сестри на Хананджа: Независим от Хетава орден, съставен основно от жени, които служат на Хананджа, като събират сънно семе из града.

Скайрер: Нощна хищна птица, която ловува из Пустинните хиляда. Лоша поличба е да се види денем или извън пустинята през дъждовен сезон.

Слуга: В Гуджааре това е представител на най-низшата каста. Няма право да притежава имущество, но може сам да избира господаря си.

Слуги на Хананджа: Жреци, заклети в Служение на Богинята.

Сона: Кисуатски аристократи, които претендират, че произхождат от връзки между смъртни и деца на Сънната Луна.

Сонта-и: Бирник на Хананджа. Символ — цветът от куче грозде.

Спътници: Следовници на един и същ Път в Служението на Хананджа.

Средни касти: Прослойки от средата на гуджаарейската социална стълбица, включително търговци и занаятчии.

Сунанди Дже Калаве: Жена от кисуатските сона, назначена в Гуджааре като управителка и Глас на Протектората.

Супериор: Административен глава на Хетава, който взема решения съвместно със Съвета на Пътищата и Бирниците.

Съвет на Пътищата: Ръководен от Супериора управителен орган на Хетава. Включва висши представители на Пазителите, Учителите и Лечителите, както и (без право на глас) пълномощница на Сестрите. В името на добрия тон Бирниците действат под управлението на това тяло, макар да са официално самостоятелни.

Сънна жлъч: Една от четирите съставки на съня, които са в основата на гуджаарейската магия. Извлича се от кошмарни сънища и се използва за преустановяване растежа на нежелани образувания в човешкия организъм, както и за цялостното им премахване.

Сънна кръв: Една от четирите съставки на съня, които са в основата на гуджаарейската магия. Извлича се от последния сън, който

съпътства момента на смъртта, и се използва за установяване на покой.

Сънна слуз: Една от четирите съставки на съня, които са в основата на гуджаарейската магия. Извлича се от обичайни наглед безсмислени сънища и се използва за възстановяване на увредени части от човешкото тяло.

Сънна Луна: Майка на всички богове и богини, освен на Слънцето и Будната Луна, владетелка на небето. Наричана още Сънната.

Сънно семе: Една от четирите съставки на съня, които са в основата на гуджаарейската магия. Извлича се от еротични сънища и се използва за стимулиране растежа на органи, който обикновено протича в утробата (например на нови крайници).

Телесни течности: Кръв, жлъч, слуз и семе.

Териториите: Събирателно обозначение на градове и племена, врекли се във вярност на Гуджааре. Често се назовават просто Гуджааре.

Тианет: Момиче от шуна. От родословието на Инсурет.

Тимбалин: Популярен наркотик в Гуджааре. Позволява безконтролни сънища.

Туника: Дреха, носена около ханша от мъже и жени в Кисуа. Женската е обикновено дълга до глезените, а мъжката — до коленете или по-къса. Може да се допълни с презраменна лента.

Умблике: Нишката, която свързва душа и тяло, като прави възможни пътувания извън тялото в други измерения. Когато се прекъсне, следва мигновена смърт.

Уна-уне: Бирник на Хананджа, починал неотдавна. Наставник на Ехиру.

Учители: Следовници на един от четирите Пътя за Служение на Хананджа. Отговарят за образованието и развитието на познанието.

Хамиан: Най-късата нощ в годината, когато сънищата са толкова оскъдни, че Богинята Хананджа изнемогва от глад.

Хананджа: Едно от децата на Сънната Луна и Слънцето. Богиня на сънищата, свързвана още със смъртта и отвъдния живот.

Ханани: Чирак-Лечител в Хетава.

Хеке: Влакнесто растение от долината на река Кръвта на Богинята, култивирано из Гуджааре и други крайречни държави. От него се произвеждат тъкани, въжета и много други продукти.

Хетава: Главен храм на вярата в Хананджа и физически център на духовния живот в Гуджааре. Хетава контролира образованието, законността и здравеопазването.

Хиератик: Ръкописна форма на писмения език в Гуджааре.

Хирургия: Опасен, но понякога необходим лечебен ритуал, който се провежда само от най-опитните чираци и пълноправните Лечители.

Хона-Карек: Царство на будния живот.

Четири: Брой на ивиците върху лицето на Сънната Луна. Свещено число, каквито са и неговите кратни.

Четири-от-четири: 4 по 4 по 4 по 4 или 256 — свещено число.

Чирак: Юноша, който е навършил възрастта на пълнолетие и е започнал по-висока степен на обучение в своето поприще.

Шадуни: Пустинно племе, някогашен противник на Гуджааре, понастоящем съюзник на Кисуа.

Шуна: Един от двата аристократически клона в Гуджааре, чиито представители претендират, че произхождат от връзки между смъртни и деца на Сънната Луна. Шуна съхраняват обичаите и традициите на страната майка — Кисуа.

Южни земи: Колективно название за различни племена отвъд изворите на Кръвта на Богинята. Множество от тях са васали на Кисуа.

Яна-ян: Главен дворец на Принца в столицата и седалище на правителството.

Ясновидство: Съновидение на минало или бъдеще.

1.
ИЗПИТАНИЕТО НА ЛЕЧИТЕЛЯ

Човек може да се скрие на двеста петдесет и шест места в собствената си плът. Умиращият в ръцете на Ханани войник бе избрал някое много надълбоко. Тя претърси сърцето, мозъка и червата, макар душата да посещава тези органи по-рядко, отколкото си мислят простосмъртните. Прегледа устата и очите — последните с повишено внимание. Най-накрая откри следа зад единия чернодробен лоб и тръгна по нея към сън, изпълнен с потънали в сенки руини.

Купища отломки се издигаха в призрачна мъглявина — срутени постройки с толкова гигантски размери, че в сравнение с всяка тяхна тухла човек с нормален ръст би заприличал на джудже. Имаха толкова непривични форми, че Ханани не можеше да си представи предназначение им. Палат? Храм? И в двата случая — прикритие. Прахът под краката й сияеше по-силно и от слюда — всяка нейна стъпка разместваше милион звезди. Стремеше се да гаси всичките след себе си.

За да намери войника, трябваше първо да оправи обстановката. Бе лесна работа да въведе ред в развалините с помощта на собствената си воля. Приклекна и докосна земята. Нишки сънна слуз, светложълти и блестящи, се проточиха от върховете на пръстите й, за да оставят своя рисунък върху почвата, преди да попият. Миг по-късно се надигна прах — вестител на промяна, — за да слепи напукания камък. Земята се нацепи и затрепери, когато гигантските тухли започнаха да се изправят и да политат във въздуха, да оформят стени и колони. Навсякъде около нея — ако си дадеше труд да погледне, на фона на полегатия небосклон се оформяха контурите на един чудовищен град. Но тя не се огледа, дори след като картината бе завършена. Имаше далеч по-важни неща за вършене.

— Много бавно става.

— Раната зараства.

— Каква полза от това, ако умре?

— Няма да умре. Тя го контролира изцяло. Само гледай.

След като мина край първата каменна арка, Ханани се обърна и я разгледа. Бе на височината на човешки ръст — едничкото нещо с нормални размери в целия мизансцен на съня. Отвъд нея лежаха същите сенки, които покриваха всичко наоколо. Не. Тук бяха по-плътни.

Приближи предпазливо и направи опит да мине през арката.

Сенките я отблъснаха.

Извика с мисълта си светлина.

Сенките станаха още по-плътни.

След кратък размисъл Ханани призова болка и страх, а също така и гняв, и се обгърна в тях. Съпротивата на сенките се стопи — душата на войника усети нещо познато. Като мина през арката, Ханани се озова в залесен атриум от онези, които даряват покой на всеки дом — този обаче бе мъртъв. Тя се огледа наоколо, като се навеждаше под разцепени палми и оклюмали лиани на лунно цвете. Намръщи се на една загнила цветна леха. И тогава забеляза нещо отвъд нея — там, в самото сърце на градината, сгушен в гнездото на собствената си мъка, лежеше войникът.

Спряла за момент, Ханани насочи част от своето внимание назад, към будния свят.

— Даю? Скоро ще ми трябва още сънна жлъч.

— Добре, Ханани… м-м-м… искам да кажа Чирак-Лечител.

Приключила с това, Ханани се върна към съня на скритата градина. Войникът лежеше със свити нагоре колене, обгърнал — сякаш за утеха — тялото си с две ръце. Зейнала в извивката на това тяло рана бе изсипала вътрешностите му в дупка по средата на гнездото. Освен нея не се виждаше нищо друго — само опърничавата умблике — връзката, свързваща душата с тялото.

Смърт — шепнеше въздухът наоколо.

— Не тук, просителю — отвърна тя. — Това са селенията на сенките. Има по-добри места за умиране.

Той не помръдна, все така жадуващ смъртта.

Ханани се подвоуми отново. Опита да го примами със спомени.

Остра болка лумна със студени и пурпурно бели езици, които се преплетоха около гнездото, а край него изникна нова фигура. Друг мъж — по-стар, с брада като на онези със северна кръв, също военен,

но очевидно с по-висок ранг от войника на Ханани. Роднина? Наставник? Любовник? Любим…

— Няма го — прошепна войникът на Ханани. — Отиде си без мене.

— Да почива в Нейния покой вовеки — отзова се тя. Разпери ръце встрани и прониза с пръсти мъглата. На местата, които докосна, изпъкнаха тъмночервени тънички жилки, които започнаха да пулсират в белезникавата пара.

— Използва *още* сънна кръв? С тези темпове няма да й стигне.

— Ами, ще й дадем още. Пустинният мръсник го е прерязал на две — какво друго очакваш?

Войникът на Ханани простена и се сви на още по-плътно кълбо, когато червените нишки се проточиха към него и проникнаха в кожата му. Най-неочаквано мъглата започна да вибрира, а образът на брадатия военен стана безплътен като сенките. На негово място започнаха да се материализират нови образи — наслагваха се един върху друг и бледнееха с всяко следващо дихание. Самотна наблюдателница върху крепостна стена. Урок по фехтовка. Казармено легло. Речна баржа.

Ханани караше спомените да продължават, деликатната й намеса търсеше желаната посока. *Любими хора. Живот.* Сцените се сменяха, за да включат брадатия войник и други — без съмнение приятели на просителя или близки от неговата каста. Те се смееха и бъбреха, вършеха всекидневните си дела. Докато образите следваха един подир друг, Ханани внимателно протегна ръка към войника и бръкна в раната, която го изяждаше. Първият допир накара ръката й да изтръпне от болка чак до рамото. Мраз, какъв ужасен мраз! Ахна и потисна порива да изпищи, когато пръстите й се вдървиха и изпукаха замръзнали…

Не. Тя оформи наум сричките на името на душата си и съзнанието й се проясни — напомни си, че това е само сън, а негов повелител е самата тя. „Тази болка не е моя болка.“ Когато отдръпна ръката си, чуждата плът под нея бе вече цяла.

Но самият човек не беше — болката го изпиваше. Тя извика нови образи, като спря вниманието си на обстановката в някаква кръчма. Просителят не бе там, макар че неговият мъртъв любим и останалите другари да бяха. Смееха се и пееха жизнерадостна песен. Това криеше опасност, осъзна тя начаса. Просителят бе пострадал при нападение, а

неговият другар бе убит. Не знаеше дали останалите от компанията не са също посечени. Ако бе така, то опитът да го върне към живот само щеше да засили неговия стремеж към смъртта.

Нямаше избор, освен да опита.

— Май ти се *иска* да се провали, а, Йехами?

— Разбира се, че не. Просто Съветът трябва да се убеди в нейната годност.

— *Съветът* би следвало да знае, че най-важното нещо при едно лечение е…

— Какъв е този шум?

— Не съм сигурен. Дойде откъм нишите за събиране на дан. Даю? Всичко наред ли е, момче?

Всяко отвличане на вниманието при наркомансия можеше да бъде опасно и дори смъртоносно. Ханани се съсредоточи върху текущата си задача и прекрои кръчмарската сцена около своя войник. Другарите му прекъснаха песента и се обърнаха към него. Започнаха да го поздравяват, да разказват спомени и да разливат чаши. Бирата заблестя с топли червеникави багри в светлината на съня. Застанала отзад, Ханани тихомълком накара образа на брадатия да избледнее.

— Я погледни насам — обърна се тя към просителя. — Другарите ти чакат. Няма ли да се присъединиш към тях?

Мъжът простена, изправи се в своето гнездо и тръгна към приятелите си. Силен вятър изви над сънната сцена, издуха и града, и сенките. Ханани напрегна воля в съзвучие с тази на войника и градината изчезна, а мракът й бе начаса заместен от ярките фенери и стените на кръчмата. Гнездото обаче се позабави, защото мъжът бе здраво вързан към своята болка. Тогава Ханани се зае с него — докосна края му и то започна да се смалява, превърна се бързо в черно топче за игра, достатъчно малко, за да се събере в шепата на войника. Той отправи към Ханани пълен с печал поглед и притисна топчето към гърдите си, но не възрази, когато тя прекъсна червото — последната връзка между него и топчето. Притисна увисналия свободен край към корема му и той изчезна, както бе изчезнала самата рана. Най-накрая призова облекло, което за момент остана мъгляво, преди да се оформи в ахатовосивата огърлица и препаската на гуджаарейската градска стража.

Войникът кимна отривисто, а после се присъедини към своите другари. Те го наобиколиха и запрегръщаха, а мъжът най-неочаквано се разрида. Но вече бе вън от опасност — и това бе *нейно* дело, тя го бе направила отново едно цяло, и телом, и духом. „Вече съм Лечител!“

Но не, засега това бе само предположение. Дали бе преминала успешно изпитанието за пълноправно присъединяване към Пътя на Лечителите, или не, бе въпрос, който щяха да решават нейните Спътници. А Съветът щеше да утвърди тяхното решение. Нямаше значение колко добре се бе представила. А да дава воля на чувствата си, докато все още е в света на сънищата, си бе връх на глупостта — нямаше да съсипе бъдещето си с една детинска грешка. Ханани подреди мислите си с дълбока въздишка, напусна съня на войника и тръгна по тъничката червена нишка, която щеше да върне собствената й душа в нейното обиталище от плът…

… Но нещо я накара да застане нащрек.

Тя спря намръщена. Сънният свят на Ина-Карек се простря зад нея, доколкото тези неща поначало се подчиняваха на каквито и да е ориентири. Хона-Карек, будният свят, бе отпред. Отвори очите на сънното си Аз, за да се види в покрита от сиви сенки версия на будния свят, където напрежението и оживеното движение, изпълвали допреди малко Залата на Благослова, бяха внезапно замрели. Тя стоеше върху пиедестала в нозете на огромната статуя от лунен камък, изобразяваща Хананджа, но нейният просител бе изчезнал. Мни-ини и Учител Йехами, които наблюдаваха изпитанието, също ги нямаше. Залата бе смълчана и празна, с изключение на нея.

Селенията между будността и съня. Ханани се навъси отново. Нямаше намерение да се спира на това място. Съсредоточи се, потърси умблике на своята душа, за да завърши пътя към събуждането и… спря, дочула нещо. Ето там. Близо до нишите за събиране на дан, където Чирак-Лечители и послушници извличаха сънищата от съзнанието на заспалите вярващи. Муден, дълбок звук, какъвто не бе чувала никога през живота си. Стържене на камък?

Или дишане на огромно тежко животно.

— Ханани.

Нищо в междинния свят между будността и съня не беше истинско. Пространството помежду им бе празнота, в която душата можеше да се носи без възможност да се улови за нещо — нямаше

въображение, нямаше осезание, нямаше понятия. Много подходящо място да се побърка човек. Въоръжена с името на своята душа и с опита си, Ханани бе в относителна безопасност, тъй като много отдавна се бе научила да създава около себе си защита — сенчестата Зала в дадения случай, попадне ли на това място. И все пак, стремеше се да го избягва, стига да бе възможно, защото единствено Бирниците можеха да го посещават свободно. Бе доста обезпокоително — най-меко казано — да се появи тук съвсем неволно.

Присвила очи към нишите, тя се запита дали не бе пропуснала нещо при лечението на войника, или пък не бе направила погрешна стъпка при напускането на Ина-Карек? Тук ставаше дума за човешки живот — длъжна бе да си отваря очите на четири.

— Ханани. Лечението е завършено. Ела насам.

Нещо наруши покоя край отвора на една от нишите. То се подаде оттам, но една обкичена с цветя колона не позволяваше да се види ясно. Тя долови силна воля и власт, бавно струпване на злоба, което отначало я разтревожи, а после силно уплаши…

— *Ханани.*

Сенчестата Зала потрепери и веднага след това просветна, изпълни се с народ, с глъч и човешка реч. Ханани затаи дъх и примигна, когато душата й се върна обратно в телесната си обвивка. Будният свят. Наставникът й стоеше до нея с разтревожено изражение.

— Мни-ини-братко. Имаше нещо… — Тя поклати глава объркана. — Не бях свършила.

— Свърши достатъчно, чирако — обади се студен глас. Йехами, масивен, плешивеещ Учител в началото на старческата си възраст, стоеше изправен с кръвнишки поглед край мястото на лечението. Пред нея, проснат върху една от лечителските дървени кушетки, лежеше, потънал в дълбок сън на току-що излекуван, войникът на Ханани. Тя отмести с автоматично движение превръзката му, за да види корема. Плътта бе цяла и без белег, макар все още в кръв и сисреци отпреди лечението.

— Просителят ми е добре — каза Ханани, отправила объркан поглед към Йехами.

— Не става дума за него, Ханани. — Мни-ини приклекна край кушетката и допря два пръста до клепачите на войника, за да провери работата на чирака. Притвори очи и те запърхаха често-често под

клепачите му. Сетне Лечителят въздъхна и се върна. — Добра работа наистина. Ще пратя някого да доведе близки от неговата каста да го приберат у дома.

Вече не толкова смутена, Ханани огледа Залата на Благослова и пак смръщи вежди. Когато се зае с войника, тя бе пълна, шумна от гласовете на дошлите да предадат месечната си Дан или да направят заявка за помощ от Хетава, или просто да поседят върху килимчета сред лунните цветя и да се помолят. Слънцето още светеше през дългите многоъгълни прозорци, но Залата бе вече празна, ако не се смятаха хората на пиедестала край Ханани и групичката Лечители и Пазители близо до нишите за даване на Дан.

Същото място, където бе видяла нещо в пространството между тях. Това беше странно. И бе прекалено рано, за да затворят Залата на Благослова за посетители.

— Ханани няма нищо общо с това — каза Мни-ини. Острият тон на наставника й я сепна. Той бе вперил яден поглед в Учител Йехами.

— Момчето събираше Дан за нея — отвърна Йехами. — Ясно е, че е замесена.

— И как? Тя бе твърде надълбоко в съня, за да забележи.

— Момчето бе само на тринайсет. А тя го остави да борави с жизнени течности, все едно е истински чирак.

— Е, и? Знаеш точно толкова добре, колкото и аз, че позволяваме на послушници да се занимават с това, стига да проявят способности!

Съветникът поклати глава.

— Но понякога не са готови. Тази злополука е пряк резултат от действията на чирака ти, довели до прекомерен разход на течности…

Мни-ини настръхна.

— Нямам спомен *ти* да си минавал някога през изпитание за Лечител, Йехами.

— Ами стремежът на това момче да й се хареса? Не е нужно да си Лечител, за да го забележиш. Мъкнеше се подире й като домашно куче, готов на всичко в своето заслепение. Дори на наркомансични процедури, които са далеч над възможностите му.

Коленете на Ханани бяха изтръпнали по време на лечението, независимо от подложената под тях възглавничка. Тя се изправи тромаво на крака.

— Моля ви… — Двамата мъже замълчаха и я погледнаха. Върху лицето на Мни-ини се изписа съчувствие. Това я уплаши, тъй като имаше само едно-единствено момче, за което можеха да говорят. — Моля, Мни-ини-братко, кажи ми какво е станало с Даю.

Мни-ини въздъхна и прокара пръсти през косите си.

— Имаше злополука в нишите за Дан, Ханани. И аз не знам… Няма…

Йехами го прекъсна с нетърпелив жест.

— Тя трябва да знае каква вреда е причинила. Ако наистина смяташ, че заслужава да стане Лечител, няма какво да я жалиш. — Извърнатото към нея лице изразяваше едновременно ожесточение и задоволство. — Един приносител е мъртъв, Чирак-Лечител. А също и послушникът Даюхотем, който ти асистираше.

Ханани затаи дъх и погледна Мни-ини, който кимна едва-едва в знак на потвърждение.

— Ама… — Тя не намери нужните думи. Ушите й бучаха, сякаш чутото бе извикано с висок глас, макар че никой не би се осмелил да крещи в залата на Хананджа, в нозете на Нейната статуя. Хананджа ценеше покоя. — К-как така? Това беше обикновена процедура. Даю го е правил много пъти преди. Съвсем наясно бе с всичко, макар и само дете… — Жизнерадостно и дяволито дете на Луната, всякога готово да дразни и очарова едновременно. Не можеше да си го представи мъртво. Все едно да види слънцето угаснало.

— Не знаем защо стана така — проговори Мни-ини. Сетне хвърли предупредителен поглед към Съветника, който понечи да отвори уста. — *Не знаем.* Чухме го да вика, а когато влязохме в нишата, заварихме мъртви и двамата. Нещо се е объркало по време на отдаването на Дан.

— Но Даю… — Гърлото й се сви, когато произнесе името. Мъртъв. Погледът й се замъгли. Тя запуши уста с длан, сякаш така можеше да прогони ужаса от съзнанието си. *Мъртъв.*

— Телата ще бъдат изследвани — каза Мни-ини с унил глас. — Някои наркомансии могат да бъдат изпълнени даже и след прекъсването на умблике. Така може би ще получим някои отговори. А дотогава…

— Дотогава — намеси се Йехами, — в изпълнение на правомощията си като член на Съвета на Пътищата, забранявам на

Чирак-Лечител Ханани упражняването на всякакъв вид лечебна наркомансия. — Той се обърна към един от облечените в черно Пазители, застанал на пост край дверите за вътрешната част на Хетава. Пазителят погледна към тях. — Уведоми за това своите братя, Пазител Меки. — Воинът кимна в отговор с безизразно лице.

Даю бе мъртъв. Ханани се взираше в Йехами, неспособна да разсъждава. Даю бе мъртъв и целият свят бе приел някаква нова, непозната форма. Сега Ханани би трябвало да се поклони с вдигнати успоредно на пода ръце, за да изрази смирено подчинение на дадената от Съветника разпоредба. Прекрасно съзнаваше, че отказът да стори това се отразява крайно неблагоприятно върху репутацията на Мни-ини, но продължаваше да гледа втренчено другия мъж, дори след като бръчките по смръщеното му лице станаха още по-дълбоки.

— Дълг на Лечителя е да следи за дисциплината на тези от Пътя си — обади се Мни-ини. Говореше много тихо, но Ханани долови сдържаната ярост в гласа на своя наставник.

— Ами, изпълни дълга си тогава — сопна се Йехами. Хвърли още един леден поглед към Ханани и се оттегли.

Тя вдигна лице към наставника си, който се взираше с блеснали очи в гърба на Съветника и като че ли си мислеше нещо крайно немиролюбиво. Но когато се обърна към момичето, гневът му бе укротен. Той излъчваше съчувствие, но също и примирение.

— Съжалявам — промълви. — Работата ти с просителя протече безупречно. През ум не ми минава, че събратята ни биха могли да анулират изпитанието заради това, но… — Лицето му посърна. Той познаваше политиката на Хетава по-добре от Ханани.

„Не такова си представях бъдещето“ — каза някаква част от нея, докато душата й се мяташе от горест към бунт и обратно. — „Това просто не може да се случва.“

Насили се за поклон над една ръка. Ръката й се разтрепери силно.

— Добре, братко.

Той отново докосна ръката й.

— Това момче ти бе скъпо. Нека повикам Бирник.

Обещанието за утеха от Бирник я изкуши, но черна мъка отпъди желанието й за нея. Загубила бе най-близкия си приятел в Хетава, а

надеждите й за бъдещето май щяха да го последват. Не й трябваше утеха. „Искам всичко да си стане като преди.“

— Недей. Благодаря ти, братко, но… по-добре да остана сама сега. М-м-м… — Изтика думите насила от устата си: — Може ли да видя Даю?

Мни-ини се поколеба само за миг, преди да отговори. Тогава Ханани разбра, че нещо с тялото на Даюхотем не е наред.

— Това е само една обвивка, Ханани. — Каза го кротко, с най-убедителния си тон. — Той си е отишъл от нея. Не се тормози излишно.

Щом Мни-ини не й даваше да види трупа, значи Даю не си бе тръгнал в мир. Душа, починала в болка или страх, а също и обзета от гняв, отиваше в мрачните глъбини на Ина-Карек, за да страда там до края на съществуването си в безкрайни кошмари. Това бе участ, която ужасяваше всеки поклонник на Богинята Хананджа.

Цялата разтреперана, Ханани потърси опипом близката скамейка и се отпусна тежко върху нея. Щеше й се да легне свита на кравай във Водната градина и да потъне в плач.

Мни-ини изучаваше израза на лицето й.

— Ханани — започна той, но сам потъна в мрачно мълчание. Лечителите бяха обучени да утешават след преживяна трагедия, но те не бяха Бирници — утехата им бе само с думи, които си оставаха безсилни като повечето слова. Ханани никога досега не си бе давала толкова ясно сметка за безсилието на този подход.

„Ами ако Учител Йехами е прав?“ — прошепна в подсъзнанието й някакво гласче. Ами ако гибелта на Даю и неговите вечни мъки наистина бяха причинени от нейна грешка?

Статуята на Хананджа, дванайсет метра висока фигура от осеян с бели точици нощен камък, се извисяваше над главите им. Дали молитва щеше да помогне, запита се тя безучастно. Даю и мъртвият приносител щяха да имат нужда от молитви на мястото, където бяха отишли. Само че никакви думи не се оформиха в главата й. Поседя дълго време така, със застинало съзнание, и се изправи.

— Ще бъда в килията си — каза на Мни-ини.

И макар да забеляза вдигнатата ръка на своя наставник — сякаш бе понечил да я предпази от нещо, — той си замълча. Ханани си тръгна сама.

2.
ИЗПИТАНИЕТО НА ЛОВЕЦА

Подет от сухия вятър, пушекът се носеше надалеч. Слаба миризма проникна през булото на Ванахомен, докато се взираше през зелената долина към далечния град. *Неговия* град. Иззад градските стени се издигаше облак дим.

— Беше Вуджег — обади се Езак до него. Говореше на хакти, езика на народа Банбара.

— Знам — отвърна Ванахомен на същия език. Камилата се размърда неспокойно под него и нададе недоволен рев. Ванахомен я почеса несъзнателно по врата, без да отделя поглед от облака дим.

— Не мисля, че Вуджег искаше да убива, поне отначало. Но когато първият гуджаареец падна, другият пощуря и му налетя.

— Не трябваше да изкормва първия.

— Какво ще правиш сега?

Ванахомен не отговори. Обърна камилата и пое обратно от наблюдателния пункт към лагера, по скална издатина, чието прекосяване на четири крака бе по-безопасно, отколкото на два. Повечето коне и камили пасяха покрай стръмните пътеки под платото, макар наблизо да бе струпан фураж за тях. По-младите мъже в лагера бяха успели да стъкнат вечерните огньове. Уханието на току-що запарен чай прогони миризмата на горящия град от ноздрите на Ванахомен, но не и от съзнанието му.

Стигнал в лагера, той слезе от камилата, без да я разседлава, и й подсвирна сигнала „чакай“. Животното изръмжа кисело в знак на подчинение, а ездачът тръгна през лагера, без да обръща внимание нито на изпитателните погледи, нито на редките смотолевени поздрави. Погледът му оставаше прикован в приклекнал край един от огньовете младеж, който се заливаше от смях сред неколцина други. Когато Ванахомен приближи, някой сръчка младежа — Вуджег — и след миг колебание той се изправи с лице към новодошлия. Беше оставил булото си да се смъкне. Понеже наоколо нямаше жени или

чужди хора, това само по себе си не бе обида, но целият лагер забеляза наглия поглед, който отправи към Ванахомен.

— И-Дари. — Вуджег използва уважителното обръщение с тон, в който нямаше капка респект. — В крайна сметка нападението се оказа изгодно — трябва да се съгласиш.

— Несъмнено — отвърна Ванахомен. — Дано племето не пропусне да изрази благодарност към тебе, когато се моли на предците. — Той постави ръка на направената от слонова кост дръжка на ножа си и зачака.

Усмивката на Вуджег се стопи за миг заедно с част от самодоволството му. Инстинктивно улови собствения си нож, но не го извади.

— И-Дари — започна той, но преди да каже още нещо, оръжието на Ванахомен изсвистя навън от канията и отвори още една уста в гърлото на Вуджег.

Чу се само едно ахване — откъм другарите му. Никой друг не гъкна и не помръдна. Самият Вуджег също не издаде звук. Притисна с ръце бликналата струя и миг по-късно се строполи на земята.

Ванахомен изтръска ножа и се обърна към най-младия:

— Завий Вуджег за път и му приготви багажа. Трябва да го върнем на неговия род.

Юношата преглътна с усилие и склони глава в израз на мълчаливо подчинение. Ванахомен прибра ножа си, прекрачи разпростиращата се локва кръв и продължи към съседния лагерен огън. Пред самия очертан с камъни кръг коленичи и попита с преклонена глава:

— Унте, мога ли да вляза?

Седналият край огъня също склони глава. Застаряващ мъж със заоблени черти на западняк — явно роб — побърза да махне един от камъните и Ванахомен пристъпи вътре в кръга.

— Бъди добре дошъл — каза Унте и даде знак на роба. Докато той вземаше щипци, за да извади от огъня готварския съд, домакинът хвърли към Ванахомен дълъг и изпитателен поглед. — Мъча се да реша глупак или гений съм избрал за свой военен предводител.

Робът подаде на Ванахомен паница. Печена гулия с късчета месо, което можеше да е от кинпан, от земна птица, или от някоя от пет-шестте вида пустинни полевки. След като повдигна с една ръка

крайчеца на булото си, Ванахомен започна да се храни бързо и изискано, без да поглежда към Унте. Накрая проговори:

— Дошъл си на този поход, за да видиш с очите си какви ги върша.

— Точно така. И сега виждам.

— Не съм престъпил по никакъв начин обичаите на това племе.

— Така е. Ти винаги внимаваш да не го сториш, Вана.

Ванахомен остави паницата на земята и разтърка очи. Твърде уморен бе за словесни двубои.

— Ще ме свалиш ли?

— Още не съм решил.

„Недей! Толкова съм близко!“ Но вместо да протестира на глас, Ванахомен каза:

— Мога ли да отправя една молба, докато съм все още военен предводител?

— Искай.

— Изчакай.

— Да изчакам? Докато родът на Вуджег насъска своите близки от Дзике-Банбара към междуособици?

— Всеки мъж от този отряд се е заклел да ми се подчинява, Унте. Вуджег престъпи тази клетва. До края на похода наказанието за това може да бъде само едно.

— Той уби един враг. — Гласът на Унте бе тих, но погледът над булото му бе остър и студен.

Ванахомен сподави въздишката си.

— Обяснил съм и на теб, и на всеки един от племето. Наши врагове са единствено кисуатците, а не всяка жива душа в града.

— Аз пък съм ти обяснил, че никой банбарец няма да приеме това разграничение, нито пък ще е склонен да го направи — отвърна Унте. Бръчките около очите му се изгладиха под светлината от огъня. Булото не позволи да се види развеселеният израз на лицето му. — Макар че, признавам, след случилото се всички сигурно ще внимават повече.

Ванахомен също се отпусна, поуспокоен.

— Е, тогава? Глупак или гений?

— Гений в никакъв случай.

— Но не и пълен глупак?

— Бог да ни е на помощ, не, не си глупак. Макар че щях да си живея много по-безгрижно, ако беше — нямаше да те търпя нито миг.

Ванахомен премести празната паница встрани, кимна по навик за благодарност към роба, а след това стана и хвана рамото на стареца.

— Обещал съм да те направя крал сред кралете, Унте. Не си ли струва да ме търпиш заради това?

Но Унте поклати глава и каза:

— За да успееш, трябва да останеш жив, Вана. Не заспивай дълбоко тази нощ.

Отпратен по този начин, Ванахомен се изправи и си тръгна. Докато прекосяваше лагера, отново устреми поглед напред, този път по-скоро от предпазливост, отколкото от гняв. Повечето участници в набега бяха негови поддръжници и не жалеха особено за убития Вуджег. Но пък щяха да искат да говорят с него — да узнаят плановете му или го поздравят за решителността, да му засвидетелстват вярност. Един-двама несъмнено щяха да му предложат гостоприемното си огнище за през нощта, макар той по принцип да отклоняваше подобни покани, за да не го обвинят, че има любимци. В момента не жадуваше нищо друго, освен собственото си ложе и покоя на сънищата, но преди това трябваше да се погрижи за камилата — никой достоен банбарец не би легнал, без да е сторил това. И понеже не принадлежеше към племето, спазването на правилата бе още по-важно.

Когато стигна мястото под платото обаче, завари Лае-ка вече разседлана, а кремавата ѝ козина — грижливо разресана до чисто. Дъвчеше кротко някакъв шубрак и пръхна приветствено към него, като дрънна гердана от амулети, който ѝ бе нанизал самият той. Чул този шум, Езак надникна иззад задницата ѝ и му се усмихна.

— Знаеше, че ще се върнеш. Откак те няма, тази приятелка не престана да бие с копито и да пръхти. Много е нетърпелива.

Ванахомен се засмя и отиде да почеше коравото чело на камилата. Тя приближи още повече глава към ръката му — искаше още.

— Не е ли като жена? — промълви стопанинът ѝ, като продължи да я чеше.

— Така си е! Е… — Езак се огледа за евентуални слушатели. — Сърдит ли е старецът?

— Не. Всичко му е ясно.

Езак въздъхна с облекчение — диханието му надигна за миг булото пред устата му.

— Очаквах това, ама все пак…

— Каза ми да бъда нащрек. Сякаш имам нужда от предупреждение. — Докато Ванахомен чешеше ушите на Лае-ка, погледна назад към лагера. Повечето групички се бяха разпилели, сякаш смъртта на Вуджег и одобрението на Унте бяха сложили край на всички спорове. Едничката останала компания — тази на убития Вуджег — шушукаше около своя лагерен огън. Ванахомен не се притесни особено от това, защото Вуджег бе най-умният и смелият измежду тях — без него другите не представляваха сериозна заплаха. Но все пак щеше да послуша Унте и да внимава.

— Хайде, лакомнице такава, разкарай се вече. — Той плесна Лае-ка по плешката и животното му хвърли последен жален поглед, преди да се упъти неохотно към останалите коне и камили. — Почини си добре, Езак.

— Покой, Вана.

Вана застина, а сетне се обърна назад, изненадан от това познато, но чисто гуджаарейско пожелание при временна раздяла. Забелязал погледа му, Езак сви рамене.

— Ние, банбарци, винаги се възползваме от всяко полезно нещо, което ни попадне. И *теб* прибрахме навремето, не е ли така?

След тези думи Езак започна да наглася дисагите под скалата, учтиво пренебрегнал Вана, който измърмори на гуджаарейски „благодаря“. Прекалено деликатен момент според представите на банбарци — нещо, което Ванахомен в никакъв случай не би си позволил с другиго, ако не искаше да го помислят за мекушав като повечето обитатели на града. Само че Езак още преди години се бе научил да търпи особеното поведение на своя командир, за което той му бе благодарен. Сега се отдалечи с бързи крачки, преди порив към сантименталност да се засили.

Мястото за нощувка бе приготвено, огънят пращеше весело, а сламеникът бе разстлан от собствения му слуга. Тук липсваше кръгова преграда — добрият военен предводител не се дели от хората си. Когато влезе в осветеното от огъня пространство, Ванахомен седна, след това полегна на една страна и се обърна към роба с кимване:

— Утре се прибираме.

Карис — едно време генерал от армията на Гуджааре, макар това да бе отдавна минало — отвърна на кимването от мястото, където лежеше върху собствения си сламеник.

— Добре се справи. — Говореше на гуджаарейски, отчасти защото хактийският му бе слаб, и отчасти от съображения за сигурност. Само Унте и Езак поназнайваха техния език — първият доста прилично, а вторият не дотам.

Бузите на Ванахомен пламнаха от похвалата.

— Татко ме е учил да смазвам без бавене всяко неподчинение.

— Ако това ще те утеши донякъде, раненият гуджаареец вероятно ще оживее. Другарите му сигурно са го занесли веднага в Хетава — и раната е можела да бъде излекувана.

Ванахомен кимна замислено, вперил поглед в огъня.

— Бях забравил всичко това. Излекувана. Удивително, нали? Как съм могъл да забравя такова нещо? — Замълча, а в спомените му блеснаха златни като залез крепостните стени на столицата. За един момент почти долови донесено от вятъра ухание на лунно цвете, а после споменът отлетя. Съжали за него — напоследък всичките му спомени бяха такива… бледи и мимолетни. — Никой истински гуджаареец не би забравил, нали, Карис?

Бившият генерал отвърна тихо:

— Много време ни е нямало, Принце, но винаги ще си останем гуджаарейци.

Да. И Гуджааре отново щеше да стане негова. Ванахомен си повтори тази мисъл веднъж наум и още три пъти шепнешком — четири пъти правеха молитва. *Неговата* молитва за милостта на Хананджа.

— Срещата с шуна — попита той — уредена ли е?

Карис кимна утвърдително.

— След три денонощия по залез. В съобщението писах, че ще отида аз. — Погледна с безпокойство Ванахомен.

— Лично трябва да го видя, Карис. Шуна може и да са верни най-първо на Гуджааре, но все още са твърде тясно обвързани с кисуатските си корени, за да съм спокоен. Трябва да съм сигурен, че можем да се доверим на този техен представител. — Ванахомен бръкна под тюрбана, за да разтрие схванатия врат. Спомни си с нежен

копнеж уханните бани на своята страна. — Ще внимавам много, нямай грижа.

— А другото ми предложение?

Ванахомен се намръщи.

— В никакъв случай.

— В Гуджааре Хетава не е по-малка сила от аристокрацията, Принце. Даже е по-голяма.

— Най-много да ги потърся за някоя рана — повече не.

Карис въздъхна.

— Покой тогава, Принце. — Той се обърна, за да легне на една страна.

— Покой, приятелю. — Ванахомен посегна да си събуе ботушите, а после се излегна по гръб и закрепи внимателно булото си. Загледа танца на сенките по ръба на платото отгоре и затвори очи…

… и ги отвори под едно кипнало и разбунено небе.

На мястото, където допреди миг се намираше пазещата ги скална издатина, на мястото на Сънната Луна и милионите по-малки слънца, които трябваше да изпълват небосвода, вряха и кипяха черни облаци. Мълнията, която проблесна мижаво сред тях, имаше болнав вид — по-скоро тъничка вена в жива плът, отколкото необуздан изблик на огън и светлина. Никога не бе виждал подобно небе, дори и през най-тежкия дъждовен сезон.

Седна. Светът бе посивял и чужд под това небе — лишен от цвят, с толкова плътни сенки, че нищо не се виждаше в тях. Горната роба на Ванахомен се свлече и той откри, че от банбарските му дрехи няма и помен. Облечен бе в ушита от най-фин лен препаска и жилетка от пера, а на шията си имаше огърлица от лапис. Достойно за един принц одеяние.

— Както и трябва да бъде — прошепна бащиният глас.

Ванахомен се извърна. Банбарският лагер бе изчезнал, Карис бе изчезнал. Сламеникът му и лагерният огън се намираха върху нечистите павета на някаква улица в Гуджааре, сред високи стени и черни сенки. В дъното на уличката, в най-плътната сянка, се размърда фигура, едновременно позната и ужасна. Главата й висеше на една страна; той зърна и блясъка на зъби. И все пак…

— Ванахомен — прошепна призракът.

Той се изправи на крака, обладан от решителността на съня.

— Татко.

— Сине мой, наследнико мой. — Гласът бе тих и безплътен, но Ванахомен би познал неговия тембър навсякъде и по всяко време. Прехапа устни и пристъпи напред, за да скъси разстоянието. А знаеше — независимо от десетилетното отсъствие от Гуджааре — че това е глупаво. Селенията на сънищата са необозримо огромни — еони ще им трябват на душите, за да ги заселят. Повечето образи в съня са просто отражения на мисли и страхове на самия сънуващ.

Но…

— Моя възродена душа. — Сянката на неговия баща разтърси глава. Мръсни, чорлави плитки са размятаха на всички страни. — Къде е Ореола, Ванахомен? Къде е твоето кралство?

— В ръцете на врага, татко. — Чу как омразата в собствения му глас отскача от стените на уличката. — Всичко ми взеха.

— Не всичко. Не и надеждата. Не и Нейната милост.

Ванахомен поклати глава и се усмихна безрадостно.

— Че Тя знае ли въобще за мене, татко? Не съм давал приношения и не съм получавал благословия от много години.

— Благословията ще дойде. — Нещо в този глас, едновременно лукаво и самодоволно, направи обещанието да прозвучи като предупреждение. Фигурата вдигна към небето крив и треперлив пръст. — Те са вече тук, не виждаш ли? Така могъщи благословии. Ще разтресат цяла Гуджааре, и будните, и спящите. Ще издавят слабите в техните собствени мрачни сънища. Нейното страдание не знае граници.

Ванахомен вдигна поглед към бушуващото небе и потръпна, макар да нямаше вятър.

— Богинята ли имаш предвид? Не те разбирам, татко…

— Не ме ли разбираш? — Фигурата наведе ръка и я насочи към Ванахомен, при което сенките се раздвижиха — пристъпи достатъчно близо, та огънят най-накрая да я освети. Повдигна му се от вида на пурпурночерните язви, нашарили някога светлозлатистата като пустинен пясък кожа. Тлен на смъртта? Не. Тези язви навяваха по-скоро мисълта за някакво заболяване.

Нещото, било някога негов баща, избухна в нисък задавен смях. Ванахомен погледна надолу, където сочеше онзи изкривен пръст, и ахна, когато видя собственото си тяло нацъфтяло със същите язви.

Погнусен, той размаха ръце, за да ги избърше от себе си. Само че кожата си бе цяла. Болестта бе под нея. *Вътре в него.*

— Побързай — прошепна баща му. — Сам виждаш, че вече е започнало.

Ванахомен отвори отново очи. Скалният заслон и банбарците си бяха по местата. Сънят отшумя.

Не. За разлика от повечето си сънародници, Ванахомен никога не бе обучаван в сънуване — баща му не бе разрешил. Обаче някои неща май бяха вродени — със или без обучение. Дотолкова можеше да усети и сам — че някои сънища са повече от сънища.

Затвори очи, но тази нощ не можа да заспи отново.

3.
ИЗПИТАНИЕТО НА ДЕВОЙКАТА

Тианет, дъщеря на Инсурет, девица от кастата шуна, бе истинска легенда в Гуджааре. Поети и певци създаваха химни в нейна прослава, скулптури и художници използваха образа й за най-съвършените си творения. Който бе разговарял с нея, знаеше, че умът и грацията й съответстват на нейната физическа красота, а и никой не би могъл да оспори факта, че домакинството тръгна по вода, откакто нейната майка й повери част от управлението. С нейно участие семейните инвестиции биваха винаги добре пресметнати и доходни. Някои — главно поразени от любов глупаци, но не само те — разправяха шепнешком, че божествените предци на шуна са се преродили в съвършенството й.

Случи се така, че в началото на третата жътва през десетата година от кисуатската окупация слух с колосално значение плъзна из средите на висшите касти — че господарката Тианет най-накрая си търси съпруг. Никой не бе очаквал подобна издръжливост от нейна страна — макар момичетата от шуна да се омъжваха само в единични случаи съвсем рано като простолюдието, все пак минаха четири наводнения, откакто навърши шестнайсет и стана пълнолетна. Предвид природните й дадености и бъдещото й богатство — шуна също като кисуатците наследяваха по майчина линия, на практика бе гарантирано, че още на следващото обществено събитие ще се стекат всички заслужаващи внимание женихи от двете земи. В такова се превърна погребението на господаря Канвер, братовчед на нейния баща.

По традиция погребалният обред се извърши в дома на най-близкия жив роднина, за да прерасне в празненство, продължило от изгрева на Луната до залеза й. В грубо противоречие с обичая обаче, не майката домакинства на приема, а самата Тианет — прекалено тежка отговорност за млада девица, а също и ужасен скандал. Шуна не пренебрегваха традициите. Старейшините на кастата несъмнено щяха

да й изпратят писмено мъмрене, а тя несъмнено щеше да ги почете с визита на покаяние, преди да продължи да си прави каквото поиска.

Тианет се стараеше да се движи с грациозно достолепие сред събраните гости, като следеше чашите им да са пълни, а разговорите да не секват. Но най-вече внимаваше за мъжки погледи, които през цялата вечер често-често се стрелваха към нея от различни посоки. По настояване на баща си бе облякла най-съблазнителната рокля, ушита от фин, почти прозирен лен. Нейните майсторски скроени дипли и плисета подчертаваха всяка извивка на възхитителното й тяло. На мъжете им потичаха лиги при вида на свободно полюляващите се под полупрозрачната тъкан гърди. Погледите им галеха меката заобленост на корема, мъчеха се да проучат по-добре тъмния триъгълник отдолу. Тианет забеляза неколцина да заговарят баща й с приглушени и напрегнати гласове, като поглеждаха непрекъснато към нея. Но в хода на тези разговори бащата само кимаше любезно, а усмивката му ставаше все по-широка при всяко следващо предложение, сякаш то се отнасяше лично за него, а не за дъщеря му Тианет.

— Сигурно ти е много досадно — заговори я белокос мъж, докато му пълнеше чашата. Тя вдигна поглед към усмихнатото лице. Изненада я не самата усмивка — мила, между другото — а липсата на похот в нея.

— Не чак дотам, любезни ми господарю — отвърна тя. Един слуга й подаде нова гарафа с вино. Тя кимна в знак на благодарност и замени с нея своята почти изпразнена. — Голяма чест е за мен да почета смъртта на толкова изтъкната личност.

— М-м-да. Канвер бе последният от истински ревностните пазители на традицията. Гуджааре загуби един герой. — Мъжът отпи от виното и остана неподвижен за миг, за да му се наслади. Вдигна одобрително вежди. — Южняшко е, нали? Невероятно.

Тианет склони глава.

— Даропалмско от Ситисвая. Изключително вино, трудно се намира, но баща ми има много приятели търговци от Кисуа.

— Колко удобно. В днешно време голяма част от аристокрацията е изпаднала в немилост пред нашите повелители. — Той замълча за втора глътка, като притвори очи от удоволствие. — Но разбрах, че баща ти бил на нож с Канвер преди неговата смърт. А той не бе в немилост, нали?

Тианет хвърли кос поглед към мъжа и се запита накъде ли бие. Явно се домогваше до информация, но след като не знаеше общественото му положение, не можеше да разбере защо. С кожа, кафява като орехово дърво, нито светъл, нито тъмен, той имаше по-скоро вид на човек от средните касти, отколкото на благородник. Но как би попаднал в списъка на гостите, ако бе такъв? Човек на изкуството може би. А и облеклото му — проста роба от бяло хеке — й се стори напълно неуместно сред изисканите премени на всички останали. Но така или иначе, той нямаше да е тук, ако не заемаше важно място в обществото на Гуджааре. Тианет знаеше, че баща й не би допуснал подобно нещо.

Отговори му предпазливо:

— Канвер ни бе роднина, любезни господарю.

— Да, разбира се. Не можеш да говориш лошо за него пред непознат. Прости любопитството ми. — Замълча и я дари с още една от своите особени мили усмивки. — Между другото, няма защо да ме наричаш *господарю*.

И в този момент тя прозря истината.

— Ти си от Хетава.

Мъжът повдигна вежди и се засмя.

— Е, постави ме на място! През последните години съм свикнал да ме разпознават навсякъде.

Значи не беше прост Слуга от Храма. В израз на молба за прошка, Тианет направи дълбок поклон над две ръце.

— Грешката е моя. Често съм си мислила, че животът в тази зеленина, в лукса на нашето имение, държи цялото ни семейство настрани от важните събития и хора в града…

Супериорът на Хетава, водач на култа към Хананджа за всяко кралство, което Я почита, веднага поклати глава.

— Ти си превъзходна домакиня, господарке Тианет, особено с оглед обстоятелствата. Как е майка ти?

— Почива си, Супериор.

— Научих, че напоследък боледува. — Той огледа присъстващите, а после се надвеси над нея така непохватно, че всеки от гостите наоколо го забеляза. — Не допускам, че реномето на баща ти ще пострада от едно посещение на Лечител, нали? — попита с тих

глас. — Хроничните заболявания често се лекуват без затруднения. А и може да се направи дискретно.

Тианет го удостои със студен поглед, за да предотврати по-нататъшно упорство.

— Ние сме шуна, Супериор.

Той изправи снага с въздишка.

— Е, поне му кажи за моето предложение. Няма да бъде първият шуна, нарушил тихомълком традицията.

— Ще му предам. — Баща й също бе отправил поглед към тях през помещението. Тя склони още веднъж глава към мъжа и понечи да си тръгне. — Приятна вечер, Супериор…

— Почакай. — Той още веднъж огледа напрегнато и прекалено очебийно залата. Този път Тианет настръхна вътрешно, почти усетила бащиния поглед като тръпка по гръбнака. — Я ми кажи, дъще на Инсурет, чула ли си нещо за това *как* точно е умрял Канвер?

Ах. Слугата на Хананджа можеше и да не проявява интерес към жени, но това изобщо не се отнасяше до тайните. Дори сънната кръв не можеше да изличи любопитството.

— Умря в съня си, Супериор — отвърна девойката. Усмивката й го накара да се дръпне със смръщено от смущение лице. Тъкмо заради това тя не се усмихваше често. — Както би желал всеки добър и верен следовник на Хананджа.

Тя побърза да се отдалечи, преди да й е задал други неудобни въпроси и да я е вкарал в по-голяма беля. Макар че, докато наливаше чашата на друг от гостите, мярна студеното изражение на своя баща и си каза, че май е вече късно да се тревожи.

Известно време след това и последната цветна ивица от Сънната Луна се скри зад хоризонта, за да остави върху небосвода само мъничката Будна Луна и по-малките слънца. Изпълнили повелите на традицията, гостите започнаха да се разотиват един по един. Тианет пое грижата за онези от тях, на които не им се прибираше в града или в собствените им имения — насочваше ги към помещенията за гости, докато баща й се сбогуваше с останалите. Приближи я един от слугите, за да прошепне, че майка й се нуждае от помощ.

Тианет хвърли поглед към баща си, който бе потънал в разговор с двама други високопоставени шуна. После кимна на слугата и се упъти към северната стая.

Когато спря пред дебелата входна завеса и поздрави с жест застаналите от двете страни слуги, откъм вътрешността й не се чуваше никакъв шум.

— Мамо? Мога ли да вляза?

Отговор не последва, но тя и не очакваше. Мина през завесата, за да завари стаята зад нея в пълен безпорядък — навсякъде се валяха дрехи и възглавници, съдържанието на преобърнат дървен сандък бе разпиляно по пода, а един от килимите — събран край отсрещната стена. Извитата като подкова седалка край прозореца, използвана обикновено от майка й, лежеше на една страна. Сред целия хаос стоеше като вдървена самата тя, стиснала в юмрук дървена фигурка на Хананджа и заковала поглед в някаква далечна точка отвъд прозореца. Не реагира при влизането на дъщеря си.

Тианет се наведе да вдигне една възглавница.

— Остави я — обади се Инсурет. Дъщерята остави възглавницата.

Попита с нисък глас:

— Да ти донеса ли нещо?

В профил усмивката на майка й бе остра като образа на зимна луна.

— Баща си, след като приключиш с него.

— Той е с гостите, мамо.

Инсурет я погледна през рамо.

— А ти си дошла да видиш дали нямам нужда от нещо? Каква примерна дъщеря си само. Дано и ти имаш същата един ден.

Тианет не отговори. Чакаше. Обикновено гледаше да не си тръгва, преди Инсурет да я освободи. Добрата дъщеря прави каквото каже майка й.

— Той няма ли да пусне и сестра ти на приема? — Усмивката на Инсурет стана отровна. — При толкова шум и светлина сигурно няма опасност.

— Тантуфи е в селската къща, мамо. — Което бе добре известно на Инсурет.

— Да, да. Още една моя добра щерка. — Погледът на Инсурет внезапно помътня. Усмивката угасна. — Такива добри деца.

Никакъв смисъл нямаше от подобни разговори. Тианет въздъхна и се извърна да си ходи.

— Слугите ще почистят сутринта, ако позволиш. Лека нощ, мамо, покой…

Статуйката на Хананджа удари стената точно над главата й и се строши на две. Тианет спря.

— Да не си посмяла никога да ми пожелаваш покой! — изръмжа Инсурет. — Змия такава. Мазна курва. Да не чувам думата *покой* от твоите уста в мое присъствие. Ясно ли е?

Тианет приклекна, за да събере парчетата от статуята — остави ги върху близка полица, а след това скръсти ръце и сведе глава в манофлексия като молба за прошка към Богинята.

— Да, мамо. Лека нощ.

Докато излизаше, майка й не обели и дума.

Отвън я чакаше баща й. Момичето потърси някакви признаци на гняв по лицето му, но той се бе вторачил с изтощен израз в завесата към стаята на Инсурет.

— Добре се справи — отбеляза мъжът.

Тианет кимна. Невъзможно бе човек да се справи добре с Инсурет, но при всеки провал съществуваха някакви степени.

— Оправиха ли се всички гости?

— Да. — Той кимна към слугите на пост и подаде ръка на дъщеря си, която, разбира се, не я отблъсна. Поведе я към нейната стая. — Какво искаше Съпериорът?

— Да узнае как е умрял Канвер, татко.

— И какво му каза?

— Че нашият благороден братовчед е починал в съня си.

Той се засмя и погали ръката й.

— Добро момиче. Тази вечер събрах куп комплименти по твой адрес.

Видяла го в добро настроение, тя се осмели да попита:

— И каква част от тях бяха придружени от предложения за женитба?

Той се усмихна.

— Четири само тази вечер. Добре върви, а? Ще има и други, след като се приберат по домовете и преценят хубавичко дали са достойни за тебе. Ще позадържа неколцина на въдицата известно време, но ти не бери грижа. — Отново погали ръката й. — Няма да те дам на някой жалък чиновник или търговец. Имам по-добър кандидат наум.

Някой благородник от Кисуа? Това се зачуди Тианет, но прояви благоразумието да не попита. Така би проявила интерес, желание да се махне оттук. Каквото, естествено, не би било възможно да изпитва.

Завиха зад ъгъла и поеха по коридора към нейната спалня.

— Супериорът предложи да изпрати при мама някой Лечител — каза тя. Може би чутото щеше да завладее съзнанието му. — Напомних му, че това е против обичаите ни.

Бащата изпръхтя.

— Той е глупак. Виж, предшественикът му… знаеше си работата. Може би заради това го и убиха Бирниците. В наше време Хетава дава мило и драго да изглежда безобиден, безопасен за кисуатците и всички останали… — Стигнаха прага на Тианет. Той се извърна към нея и хвана бузата ѝ в шепа. — Стига вече политика. Уморена ли си?

Тя пусна принудена усмивка с надежда да го смути, както успяваше да смути с нея толкова други хора.

— Много, татко, след тази дълга вечер.

— Разбирам. — Той се усмихна и дръпна завесата пред нея, за да може да влезе в стаята си. — Ще бъдем бързи… и тихи, та да не събудим някого от нашите гости. Нали?

За един кратък миг я обзе порив да изпищи. Къщата бе пълна с народ — един писък щеше да събуди всички. Дали и Супериорът бе останал за нощувка? Ако обвинеше баща си в поквара пред него и пред гостите, Хетава със сигурност щеше да започне разследване. Щяха да дойдат Бирниците. Би могла да им покаже мъничката наранена Тантуфи за доказателство — възможно бе дори Инсурет да се окаже дотам с ума си, че да потвърди обвинението. Може би Бирниците щяха да избият цялото семейство, за да отърват Гуджааре от подобна напаст. И тогава Тианет и Тантуфи щяха да бъдат най-накрая свободни — по един или друг начин.

Само че този порив, също както хиляди други, заглъхна така внезапно, както я бе завладял. Не бе познала истинска надежда от години. През повечето дни — добрите дни — не изпитваше абсолютно нищо.

И така, Тианет влезе в стаята си, отиде до леглото, като не отделяше поглед от стената насреща. Той дръпна завесата и отиде при нея.

— Обичам те, Тианет — промълви. — Знаеш го, нали?

— Да, татко — отвърна тя.

— Доброто ми момиченце — прошепна той и се наведе да я целуне.

4.
БЕЗСЪНИЦА

Сунанди Дже Калаве, Глас на Кисуатския протекторат и управител на Гуджааре от името на Протекторите, не се радваше на здрав сън. Всяко раздвижване нощем я будеше. Дори лекият ветрец, който полюляваше завесите на леглото й, можеше да я държи будна до зори. В годините, след като се омъжи, тя привикна към това положение. Винаги държеше край леглото разредена с вода медовина, пъдеше съпруга си на някоя кушетка в дневната, ако захъркаше, или пък самата тя отиваше там, за да не го буди. Спеше по малко — на пресекулки, грабваше някоя кратка и недостатъчна порция отдих. Често се будеше по-уморена, отколкото бе легнала.

Неизбежно настъпваха нощи, когато не помагаха нито успокояващи напитки, нито броенето на четворки. В такива моменти отиваше в кабинета си да работи, та поне времето да не отиде нахалост. Или пък излизаше на балкона в Яна-ян, за да вдигне поглед към Спящата Луна, да поеме нейната сребриста и многоцветна светлина и да не мисли за нищо.

Този път обаче застина стресната, защото балконът бе вече зает.

— Не викай — обади се Бирник Ниджири. Той седеше с един крак върху парапета, а другия бе провесил от осем етажа височина. Гледаше я с развеселени очи. — Военният ти съпруг ще вземе да долети тук с оръжие в ръка, та да смути покоя на целия дворец.

Сунанди издиша въздуха, който бе поела, за да извика, и пристъпи навън.

— Това няма как да се случи, ако не стоеше кацнал тук като някакъв скайрер, който дебне мишки.

— Аз съм Бирник, Дже Калаве. Да не искаш да се изтъпаня пред главния вход с почетна свита? Или да проводя вестители, та да съобщят за пристигането ми? Ти би трябвало така или иначе да ме очакваш.

Тя завъртя очи, преди да седне до него на парапета.

— Очаквах те *по здрач*. Изпратих да те повикат веднага след като проклетите банбарци престанаха да тормозят града тази сутрин. — Ядът й премина, засенчен от безпокойство с интимен характер.

— Отдавна ли си тук? — Беше се любила с Анци малко преди полунощ.

Той се усмихна. Лунната светлина го направи за кратък миг по-млад — повече напомнящ момчето, с което се бе запознала преди десет години. През това време бе порасъл и юношеската му красота бе узряла в корава елегантност, но той си оставаше все още млад, дори по стандартите на Кисуа, където хората не живееха толкова дълго. Професията му го правеше да изглежда по-стар от годините си.

— Ако бях дошъл по-рано — отвърна той, — сънят щеше също толкова по-рано да те тласне към балкона.

Трябваше й миг, за да схване смисъла на казаното, а след това я обзе желание да го убие.

— *Кеб-на!* Знаеш, че мразя да ми ровиш в сънищата.

Той не отвърна нищо. Само я гледаше и миг по-късно Сунанди въздъхна. Разбира се, че щеше да рови, когато и както намери за добре — той беше Бирник.

— Искам да ти кажа — смени темата тя, — че тия банбарски нападения трябва да престанат.

Той продължи да я наблюдава мълчаливо, може би защото знаеше колко много я дразни проклетата му гуджаарейска сдържаност или пък просто защото няма какво да отговори.

— Те застрашават мира и покоя — продължи Сунанди, водена от подсъзнателен порив да запълни паузата. — Ако изтървем контрола над Гуджааре, можем да очакваме хаос от всякакъв вид. Бунтове, саботажи.

— Защо го казваш на мене?

— Хетава се ползва с авторитет сред населението. Все някой някъде трябва да има я леля, я братовчед в Банбара. Вие се плодите, с когото ви падне.

Ниджири само въздъхна при тази обида — чувал бе и по-големи от нейните уста. Двамата търпяха един от друг неща, които иначе не биха позволили никому.

— Хетава е на страната на всеки, който може да осигури траен мир в града. Засега това е Кисуа. Тази политика ни струва много, що се

отнася до вярата на хората.

— Този път убиха гуджаареец! От градската стража. Втори бил тежко ранен, макар да научавам, че вашите лечители са го спасили. Убили са двайсетима от хората на моя съпруг. Това звучи ли ти като траен мир?

Бирникът се намръщи.

— Звучи ми забележително. Осем нападения, двайсет убити кисуатци и само един от Гуджааре. Какво са обрали?

Тя започна да изброява на пръсти:

— Съдържанието на три склада от резервите на войската ни, включително и един уж таен погреб за оръжие. Коне. Приготвени за изпращане в Кисуа снопи ечемик, които, предполагам, ще използват като фураж; един Мерик знае за какво друго могат да им послужат в пустинята. Вино от лунен цвят. Кожи и платно от хеке. Лапис и морска сол.

Ниджири замълча за малко — обмисляше чутото.

— Търговски стоки — отсъди накрая. — Може ли да се каже, че са особено високо ценени в Кисуа?

Сунанди смръщи вежди.

— Да. Повечето биха намерили добър пазар навсякъде у нас. Подобен износ ограничава в известна степен финансовите ни загуби от окупацията на Гуджааре. — Сунанди въздъхна. — Всъщност този грабеж вече нанесе сериозна вреда — в Кисуа и понастоящем съществува фракция в търговското съсловие, която настоява за налагане на крути мерки в столицата на Гуджааре…

— Не са ли отвлекли хора? Те си падат по роби, тия пустинни варвари.

Сунанди отмина подигравката му. В Кисуа също имаха роби.

— Нито един. Проливат кръвта на всекиго, ако им се изпречи на пътя, но не вземат пленници. Късмет, предполагам.

— Съмнявам се.

Тя свъси вежди. Нещо у него се промени. Не би го нарекла вълнение, понеже това състояние не бе никак нормално за един Бирник, но тялото му сякаш се напрегна като пружина.

— Какво искаш да кажеш?

Той поклати бавно глава, докато погледът му обхождаше покривите и улиците на града. Сунанди се зачуди доколко ли спокоен е

неговият сън.

— В очите на пустинните племена — започна той — ние, градските люде, без разлика гуджаарейци или кисуатци, сме мекушави и разпуснати страхливци, които не заслужават своето благосъстояние. Даже шадуните, собствените ви съюзници, ви понасят единствено защото мразят гуджаарейците повече. Така че когато банбарци не вземат пленници, като едновременно с това избягват да убиват гуджаарейци, а изтребват кисуатците на четворки…

Сунанди стисна парапета с тих стон. Колко глупаво от нейна страна да не обърне внимание на това.

— Те се отнасят към Гуджааре като към съюзник!

Ниджири не отговори, но и нямаше нужда от това — тя мигом разбра, че е на прав път. Племената от Пустинните хиляда враждуваха помежду си от незапомнени времена. За войните между Банбара и Шадун — двете най-могъщи племена — се разправяха легенди, но през последните няколко века, докато Гуджааре трупаше сила, цареше относителен мир. Нито едно племе не можеше да рискува собствените сили в междуособни разпри, докато наблизо надигаше глава такава заплаха.

Нападенията доказваха, че продължителният застой е свършил. Шадуните бяха търговски партньори и в някои случаи съюзници на Кисуа, а сега Протекторатът владееше Гуджааре. Това затваряше в капан Банбара, чиято територия се простираше от югозападната граница на Гуджааре до крепостите на Шадун в южните планини — между две съюзени заплахи. Нищо чудно, че бяха решили да предприемат някакви мерки.

— Смяташ, че банбарци отвличат търговски стоки целенасочено — започна Сунанди, като смръщи лице след казаното от нейния гост. — С каква цел? Да направят нашата окупация на Гуджааре губещо начинание? Да предизвикат политически брожения в самата Кисуа?

— Не съм казал това. Но тактиката им говори за общ замисъл, не смяташ ли?

Това бе прекалено. Сунанди се начумери.

— Тия прости пустинни камилари не могат да го измислят чак дотам.

Най-сетне през лицето на госта премина сянка на раздразнение, мимолетна и едва забележима.

— Те не са глупави, Дже Калаве. Не ти отива да говориш подобни неща.

— Дори сънародниците ти ги наричат варвари!

— Да, но именно търговията с варвари ни направи богати — недей да забравяш това. За разлика от Кисуа, ние никога не сме допускали предразсъдъци да ни заслепяват по отношение на потенциала на тези племена или на заплахата, която могат да представляват.

Сунанди отпъди гнева, скръсти ръце пред гърдите си и закрачи напред-назад.

— Банбара са били прекалено горди, за да поискат подкрепа в борбата си срещу Шадун по-рано — защо да я търсят сега? И то от Гуджааре, която не е нищо повече от смирен пленник на Кисуа? Пустинните народи уважават силата — Гуджааре няма такава.

— Ако наистина вярваш в това, значи глупавата си *ти* — отсече жрецът.

Тя се завъртя рязко към него със стиснати юмруци.

— Гуджаарейската армия…

— Бе само част от мощта на Гуджааре, дори преди идването на кисуатците. Забравила ли си връзките ни с Изтока и със северните народи? Както сама каза, половината жина са роднини на един или друг варварски владетел. А в тази земя съществува и военна каста, в огромната си част съставена от *родени* воини, които седят със скръстени ръце и са обзети от ярост, откак армията бе разпусната. Това бе голяма грешка от ваша страна — представа нямаш какво струва на Хетава да държи тези мъже кротки. И градската стража, и частните отряди, наемани от аристокрацията за охрана на техните владения… и самия Хетава. Имаш ли някаква представа на какво са способни моите другари, ако решат да се надигнат? Само Пазителите…

Той поклати глава, прехвърли и двата си крака откъм вътрешната страна на балкона и се наведе към нея. Сунанди преодоля с усилие порива да се дръпне назад. Предполагаше се, че Бирниците не изпитват силни чувства, но Ниджири винаги си беше бил особняк.

— Известно ми е мнението на Кисуа за нас. Наричате ни спящи овце, които забравят в сънуване грижите си. Само че когато гневът на Гуджааре се пробуди, той ще се разгори със същата сила, както в която

и да било друга страна — и даже с по-голяма, след като толкова често го сдържаме. Пуснем ли го на воля, Кисуа ще загуби властта.

Тя на свой ред го погледна втренчено и направи опит да потисне безпокойството си.

— Нали каза, че Хетава ни подкрепя.

— Хетава ви подкрепя *засега*. Но ако се появи по-добра възможност, Дже Калаве, ако най-прекият и бърз път към стабилност минава през убийството на всеки кисуатец в рамките на нашите граници, тогава не се съмнявай, че Хетава ще има грижата това да се случи. — За голяма изненада на Сунанди, гневът в погледа му загуби своя плам и премина в нещо като печал. — Толкова години вече, а ние си оставаме все така непонятни за вас.

— Не сте непонятни — отвърна тя, усетила неизвестно защо, че е засегната. — Знам колко важен за вас е покоят.

— Той е повече от важен, Дже Калаве. Той е нашия бог. — Скочи на крака и въздъхна. — Ще ти кажа следното: догадката ти е правилна. Към нас се обърна пратеник на банбарския водач.

Сунанди затаи дъх.

— Представа нямах, че съществува такъв.

— Банбарските племена са много, вярно е. Много са и предводителите им. Само че по време на война всички се превръщат в едно цяло, с един водач. Мъжът, с когото сме във връзка, е на път да стане такъв.

— Кога ви потърсиха?

— След първите няколко нападения над града. Казаното от теб само потвърждава онова, което сами бяхме започнали да си мислим. И не ме питай кога или къде ще се проведе предстоящата среща — делата на Хетава не са работа на Протекторите.

Разбира се, в качеството си на техен Глас, тя не можеше да запази наученото в тайна, както той не можеше да й обещае трайно сътрудничество. И двамата служеха на своите господари.

Затова нейният следващ въпрос му остави възможност да потърси компромис между собствената си лоялност и нейните интереси.

— Има ли нещо, което *можеш* да ми кажеш?

Той кимна с едва доловима нотка на одобрение.

— Пратеникът на банбарския водач, който ни посети, бе представител на гуджаарейската военна каста от висок ранг. Заяви, че е бил генерал преди окупацията. Жина по рождение. — Наблюдаваше я внимателно, докато произнасяше тези думи.

— Богинята да ни е на помощ — промълви Сунанди, а кожата й настръхна не само от нощния хлад. Шуна и жина, двете благороднически касти в Гуджааре, се отдаваха рядко на военното поприще, тъй като гордостта не им позволяваше да се подчиняват на заповеди от лица с произход, по-нисък от техния. Те понасяха подчинение единствено на свои равни. Съществуваше обаче един род, на който роден като жина генерал би служил с радост — дори и в изгнание.

Ниджири не каза нищо по повод нейното богохулство, може би защото усети, че тя — поне за момента — бе напълно искрена.

— Постъпи с тази информация, както намериш за добре. А сега се връщай при съпруга си, преди да е усетил отсъствието ти. — Той се изправи, за да си тръгне, като отметна едната от двете плитки на темето си. Този жест, както и самата прическа, бяха толкова познати на Сунанди, че нещо я прободе в сърцето.

— Как си, Ниджири? — попита тя, като наблегна едва забележимо върху името.

Той спря, но не се извърна към нея.

— Добре съм, Дже Калаве.

— Той… — Поколеба се и най-накрая не издържа: — Той ми липсва. Можеш ли да повярваш? Та ние не бяхме приятели. И въпреки това…

Ниджири се хвана за парапета.

— Някой ден и двамата ще го срещнем. Даже на теб може да се случи по-напред, ти си жена — способността ти да се ориентираш в Ина-Карек е по-голяма от моята. А и все още можеш да сънуваш.

Забравила бе това. Той вече беше истински Бирник и плащаше цената на своята сила.

— Съжалявам — промълви Сунанди. Не можеше да определи мъка ли долавя в неговия глас или примирение — и в двата случая имаше болка. Протегна колебливо ръка към рамото му. С какво би могла да помогне? Пръстите й едва докоснаха кожата, когато той се извърна светкавично и хвана ръката й.

— Недей да съжаляваш — каза Ниджири. Приближи опакото на дланта й до своята буза. Затвори за малко очи — вероятно си представи друга ръка вместо нейната. В този момент тя си помисли колко ли е самотен — никой не докосваше един Бирник, не и преднамерено. Те даваха утеха на другите, но собствената си болка носеха сами.

За изненада на Сунанди Ниджири отвори очи и се намръщи.

— Никога няма да го срещнеш при това положение. Защо не ме потърси? Знаеш, че мога да ти помогна.

И преди да попита за какво говори, той посегна към лицето й. Сунанди примигна инстинктивно и после усети допира на пръстите му до своите клепачи. Той трая само миг. Когато отвори очи, Ниджири бе кацнал върху парапета, лек като птица.

— Не ме викай повече — каза й той през рамо. — Нещата се променят прекалено бързо. Не бях прав, Дже Калаве, като казах, че не ни разбираш. Правиш го, доколкото е възможно за чужденец и по-добре от всеки друг кисуатец. Затова ти прощавам, каквото и да сториш, принудена от Протекторите.

Докато Сунанди го гледаше вторачено и се опитваше да проумее казаното, той се изправи с лекота върху парапета, абсолютно безразличен към голямата височина. Хвана се за горния перваз и само с едно плавно движение прехвърли цялото си тяло надолу. А след това изчезна.

Едва когато се върна в леглото, Сунанди разбра какво бе сторил той. По-точно, разбра го на сутринта, когато се събуди в обятията на Анци, отпочинала и доволна, каквато не се бе чувствала при събуждане от години. Съпругът й я бе притиснал към себе си през нощта и сигурно я бе разбутал преди това. Но тя не се бе събудила нито веднъж.

5.
ПРИНОСИТЕЛЯТ

— Не — каза Мни-ини.

Ханани бе свела глава и бе сгънала ръце пред себе си с обърнати надолу длани. Мни-ини, седнал на тапицирана пейка, за да разтрие болното си коляно, се намръщи, когато стана ясно, че момичето не възнамерява да си тръгне.

— Казах не, Ханани. — Той спусна свития си крак на пода, като намести с отривисто движение препаската си. — Хетава вече поднесе извинения на семейството на приносителя. Той ще бъде погребан в криптата на храма с почести, които са отредени единствено за Слуги на Хананджа. Да оставим нещата дотук.

— Смъртта на приносителя не бе по вина на *Хетава* — отвърна Ханани, забила поглед в гърдите му. В бледата светлина на утрото рубинената огърлица, отбелязваща неговия сан, наподобяваше капки кръв върху бледата му кожа.

Мни-ини потрепери и изправи снага. От зори до пладне Залата на Лечителите бе почти пуста, понеже работилите през нощта почиваха по това време, а останалите бяха заети с обичайните всекидневни дейности в Залата на Благослова или в Билковата зала. Малцината присъстващи по пейки и усамотени кътчета бяха дълбоко потънали в учение или разговор помежду си. Никой не поглеждаше Мни-ини и Ханани. При все това, Лечителят се озърна внимателно и чак тогава се наведе към момичето, за да й каже тихо:

— Нито пък по твоя, глупаче! Недей налива вода във воденицата на Йехами. Как искаш Съветът да повярва в твоите умения, ако самата ти не им се доверяваш?

Тя вдигна изненадан поглед към него.

— Не мисля, че съм неспособна, Мни-ини-братко. Как бих могла, след като съм обучена от теб?

— Защо ти е тогава да отиваш при семейството на приносителя?

Този въпрос си бе задавала самата Ханани цяла нощ, през дългите часове, прекарани в плач и молитва, преди най-накрая да се унесе в сън. Не бе сънувала, не получи отговор на молбите си за покой и разбиране. И на сутринта се събуди, завладяна от едничката мисъл да научи как е умрял Даю.

— Защото в момента няма покой за моята душа — отвърна тя. При тези думи Мни-ини се отдръпна и се намръщи. — А празнотата се изпълва със съмнения. Наистина ли накарах Даю прекалено рано да отиде твърде далеч? Дали този приносител не умря, защото възложих на дете работа за възрастен? Сам знаеш какво може да причини едно съмнение на наркомансията, Братко. Дори ако Съветникът не ми бе наложил възбрана, аз самата щях да откажа да практикувам Лечителство при това положение.

Мни-ини въздъхна безпомощно.

— Това го разбирам. Но по какъв начин извинението пред една опечалена вдовица, която може да те обвини за смъртта на своя съпруг, без да я е грижа дали си виновна, или не, би допринесло за разсейване на твоите съмнения? — Внезапно той стана много сериозен. — Не бързай. Ясно ми е за какво иде реч. Това е твоят първи пряк сблъсък със смъртта.

— Не е — отвърна тя, но се наложи да отвърне очи от съчувствения му поглед. През първите месеци на обучението в своя Път Ханани бе заподозряла Мни-ини във вроден садизъм, който успява да скрие по някакъв начин от Бирниците, но с огромна наслада задоволява за сметка на своя злощастен чирак под маската на наставничество. Той се отнасяше към нея с двойно по-голяма взискателност от тази на другите Лечители към техните чираци момчета, като при всяко нейно оплакване изтъкваше, че й се налага да бъде два пъти по-добра от тях, ако иска приносителите да преодоляват естествените си опасения, свързани с нейния пол. Както и *неговата собствена* омраза към последния, според дълбокото убеждение на Ханани.

Но месеците преминаха в години, тя съзря и най-накрая разбра, че суровостта на Мни-ини е само маска, скрила неговата далеч по-блага същност. *Прекалено* блага, смяташе днес Ханани — почти напълно лишена от безпристрастност и стоицизъм, каквито вярващите очакват от Слугите на Хананджа. Всяка обида към нея той приемаше

като лично оскърбление, вечно се дразнеше на мудния ход на промените в Хетава, често забравяше всякакъв такт и изричаше неща, които вредяха на собственото му положение сред останалите Спътници. Вярно бе, че пълното отсъствие на ортодоксалност у него го правеше може би най-добрият учител за Ханани, но понякога й се струваше, че щеше да й е по-лесно да я кара с непреклонно строгия ментор от първите години, отколкото с прекалено грижовния и несдържан по-голям брат, в какъвто се бе превърнал той.

— Срещата с нея ще ми помогне да се почувствам по-добре — заяви твърдо тя най-накрая. — Искам да науча повече, Мни-ини-братко. Искам да разбера кой е мъжът, починал заедно с Даю. Трябва да знам какво точно се случи. Иначе не ще намеря покой.

Мни-ини я загледа изпитателно. После въздъхна още веднъж и прокара ръка през своята особена, вълниста и мазна на вид коса.

— Хубаво. Отивай.

Тя скокна и направи няколко крачки, преди жрецът да възкликне:

— Ама веднага ли? Добре, добре, както и да е. Я тръгвай, да не взема да се разколебая. Само внимавай.

— Благодаря ти, Мни-ини-братко!

Той измърмори под нос нещо, което тя подозираше, че не е молитва.

Така Ханани напусна Залата на Лечителите, прекоси огромния вътрешен двор на Хетава и влезе в Залата на Благослова. Двама Чирак-Учители с натежали в ръце свитъци я погледнаха изпод вежди, когато пресякоха пътя й, и си зашушукаха нещо веднага, след като се отдалечиха достатъчно. Седнал на една площадка възрастен Пазител я изгледа с присвити очи, все едно й взема мярка. Тя му кимна и той също й кимна в отговор.

Не беше трудно за Ханани да прозре какво се крие зад множеството погледи, отправяни в нейна посока тази утрин. Когато се включи в молитвен танц призори, ги усети начаса забити в гърба си. В банята някои от другите чираци отклоняваха поглед от нейната голота с по-голяма показност от обикновено. Не всичките й събратя по Служение я смятаха за виновна за тази двойна смърт — това знаеше със сигурност. Но от погледите и шушукането ставаше ясно, че мнозина го вярват.

Ако така или иначе не се чувстваше достатъчно отвратително, тези погледи щяха да вземат своята дан. Само че нищо не можеше да я нарани повече от загубата на Даю.

Залата на Благослова й дари известно облекчение, понеже дежурните Лечители бяха до такава степен заети, че не можаха да й обърнат капка внимание. Опашката на просителите бе по-дълга от обичайното — надвишаваше два пъти тази на приносителите. Почти всеки от първата опашка имаше някакво видимо нараняване — счупена ръка, бинтована глава или крак. Още жертви на банбарското нападение, осъзна тя, освен обичайните пострадали по жътва или от градското ежедневие. Най-напред бяха приели тежко ранените като войника, лекуван от нея вчера. Днес имаше достатъчно време и магия за всички останали.

„Работата ще върви по-бързо, ако и аз участвам“ — каза си тя, докато минаваше край подиума. Само че от подобни мисли нямаше ни смисъл, ни полза, затова просто продължи нататък.

Огромните двойни врати от масивен бронз бяха широко отворени за посетители и когато Ханани излезе от прохладния полумрак на Залата, спря на стълбите, за да привикнат очите й към ярката светлина и глъч на улицата. Жегата бе така свирепа, че кожата й мигом пламна — в първия момент приятно усещане, но скоро щеше да започне потенето. Тя засенчи очи с длан и огледа претъпкания, врящ и кипящ площад на Хетава. На стълбите забеляза неколцина вярващи, потънали в молитва, а около тях се навъртаха търговци, продаващи на минувачите вода и разрязани плодове. От главната улица в противоположния край на площада приижда хора, а други се бяха отправили към крайбрежния пазар или кой знае накъде още. Твърде много народ, прекалено голям хаос, изобилие от зяпачи, които вперваха поглед в сплеснатите й пристегнати гърди или в червената мъжка препаска, вързана към широките й женски бедра. Никога не излизаше из града с охота. Обаче…

Никой от тези забързани и заети люде не вдигна поглед към нея, докато тя ги наблюдаваше от висотата на стълбите пред Хетава. Дори ония, които го сториха, след като се смеси с шумящата тълпа, се дивяха само на това, че жена е облякла мъжки дрехи. Нямаха представа какво е сторила, а и въобще не ги интересуваше. Съзнанието за това я озадачи, но и успокои в някаква степен.

— Трябва ти охрана, Чирак-Лечител.

Ханани погледна нагоре, към балкончетата над стълбите пред Хетава. И двамата наведени оттам мъже бяха с черни препаски, носеха огърлици от оникс, а в пълната им неподвижност се криеше смъртоносна заплаха. Онзи, който я заговори, бе Анарим, високопоставен жрец от Пътя на Пазителите. Не познаваше втория — докато Анарим бе насочил вниманието си към нея, той не изпускаше от поглед стълбите и пространството пред тях в търсене на евентуална заплаха за храма на Богинята или нейните поклонници.

Независимо от това, тя се поклони и към двамата.

— Много пъти съм излизала в града за лечение на просители, Пазител. Ще се оправя и сама.

— Не се съмнявам в това, Чирак. Но ти предложих охрана поради съвсем други съображения. — Анарим, също като повечето от неговия Път, бе сух като камшик. Това бе резултат от атлетическата подготовка, която преминаваха. Собствената му физика също допринасяше за общото впечатление — висок и жилав, с дълги пръсти и тънки като на северняк устни върху триъгълно лице. Тези устни сега бяха едва видимо извити в израз на неодобрение, но цялото му изражение оставаше невъзмутимо. Ханани разбра начаса, че не тя е причина за това неодобрение. — Тези дни кисуатците май не могат да се справят с външните нападения и с другите безредици. Положението не е толкова спокойно, колкото трябва да бъде. Аз или някой друг от моя път може да дойде с теб.

Ханани се поколеба, но поклати глава.

— Тръгнала съм да засвидетелствам смирение пред непознат, Пазител. Присъствието на охрана би могло да се изтълкува неправилно. Освен това — тя посочи облеклото си, — тези одежди ми осигуряват немалка закрила. Това поне остава непроменено — с кисуатците или без тях.

— Добре, Чирак. Върви и се върни с Нейния покой. — Тогава, за най-голяма изненада на Ханани, Пазителят отправи поклон към нея. Тя се облещи, понеже бе само чирак, а той — един от най-уважаваните Слуги на Хетава, член на Съвета на Пътищата. Но когато Анарим се изправи, за да заеме отново позата на страж, който бди за потенциална заплаха, щеше да бъде проява на неуважение да отвлича вниманието му с приказки по толкова незначителен повод.

Посланието бе пределно ясно: той поне смяташе, че Ханани няма вина за двойната смърт. Тя продължи по пътя си, без да знае какво трябва да изпитва сега — но при всички положения се почувства по-добре.

Приносителят се казваше Бехенамин, заможен представител на търговската каста. Семейството му живееше в края на аристократичния квартал, близо до градината Яфаи — в западната част на града, отвъд реката. Лунният камък на Ханани задължаваше всяка избрана от нея двуколка да я закара докъдето пожелае, но тя не посмя да го използва. Амулетът бе предназначен единствено за нуждите на Хетава. Дали извинението за причинена от негов Слуга смърт влизаше в тези рамки? Нямаше представа, но и не желаеше да доказва подобна позиция пред Съвета. Затова тръгна пеш.

Както обикновено, тълпите и уличното движение влизаха в дразнещо противоречие с подреденото достолепие на Хетава. Ханани се вля сред хората и това веднага я принуди да тръгне с крачка, чиято бързина се смяташе за неприемлива в храма, освен при крайна необходимост. Докато минаваше през един пазар, човешкият поток се позабави, разля се в клокочещо езеро и Ханани не можа да открие друга причина, освен самия неспокоен характер на подобни течения — те много често стигаха до бързеи. Тук я ръгаха с лакти, блъскаха, настъпваха по сандалите, а някой дори я заля с бира по ръката. Забелязали червената препаска, хората се отдръпваха, но в повечето случаи просто не я виждаха. Не за пръв път й се прииска някоя от нейните женски предтечи да бе хванала за нощ или две окото на някой красив — и главно висок — мъж от висша каста.

Движението в близост до реката, слава на Сънната Луна, изтъня, макар и главно заради миризмата. Рибарите въртяха с пълна сила търговия край най-северния мост на града — продаваха сушени морски водорасли и улова си от сутринта направо от лодките. Непродаденото от вчера също бе тук, затворено в поставени специално за целта под моста делви. След като узрееше, кашата щеше да послужи за наторявана на нивите, които се намираха по-високо от нивото на ежегодните наводнения, представляващи причина за плодородието в Гуджааре. Но макар делвите да бяха запечатани с катран, восък и паста от семе на хеке, зловонието им насищаше въздуха в достатъчна степен, за да насълзи очите на Ханани. Тя затаи дъх и тръгна бързешком по

моста. Задържа се само за миг, когато няколко подивели котки прекосиха пътя й в преследване на една щастливка с рибешка глава в зъбите.

Най-накрая стигна квартала на градината Яфаи. Къщата на Бехенамин, висока постройка в кисуатски стил с трегери от синьо дърво, се издигаше на ъгъл точно срещу самата градина. Родовите му пикторали бяха издълбани върху разположен близо до входа стълб. Пеперуди с леопардови шарки пърхаха над калдъръма пред къщата, танцуваха в трептящия от жега въздух. Ханани внимаваше да не настъпи някое от красивите създания. За нейна изненада, вратата се отвори, преди да е посегнала към нея, и на прага се показа слугиня с драперия в най-тъмно индиго — цвета на траура — в ръце. Момичето носеше прилепнала къса рокля с бродирани сини мотиви, вместо да ходи с оголени гърди, както правеха повечето прислужници в горещи дни. Опечалените семейства се обличаха официално заради евентуалните посетители. Ханани изчака, докато слугинчето закрепи плата около семейния стълб, а после то също я забеляза и спря изненадано на място.

— Добре дошла, непозната. Насам ли си се упътила?

Ханани се поклони, обърнала длани нагоре.

— Идвам от Хетава. Искам да говоря с близките на търговеца Бехенамин.

— Това е къщата му, да почива в Нейния покой вечно. — Сега момичето заразглежда Ханани с познатия сконфузен израз на лицето. — От Хетава, казваш?

— Да — отвърна Ханани.

Препаската беше — или поне трябваше да бъде — достатъчно ясен знак. Като допълнителен аргумент за убеждаване на по-недоверчивите, тя винаги носеше и огърлицата си от малки полирани червени халцедони, която й дадоха при влизането в пътя на Лечителите. Освен по нея и по препаската, както и благодарение на разнообразните слухове, които се носеха из града, повечето жители я разпознаваха и по лице — нямаше друга жена, допусната до един от четирите свещени Пътя за Служение на Богинята.

На тази слугиня й трябваше само миг, за да отгатне кого вижда пред себе си. Едва тогава гостенката добави:

— Аз съм Ханани, чирак от Пътя на Лечителите.

Слугинята най-накрая се сети как трябва да постъпи — сведе глава и каза:

— Заповядай вътре, Чирак-Лечител.

В преддверието бе значително по-хладно и уютно в сравнение със зноя на късния следобед отвън. Оттук се влизаше направо в скромен семеен атриум, където малки храсти и цветя обграждаха красива и доста голяма финикова палма. Под сянката на дървото бе струпано голямо гнездо от възглавници и одеяла. В него се бе разположила масивна посивяла жена в кисуатска тъмновиолетова роба. Лицето й — Ханани забеляза това, когато слугинчето я заговори — бе подпухнало и набръчкано, а очите — зачервени от плач. Но погледът им следеше внимателно Ханани, докато слушаше прислужницата, и миг по-късно я повика с ръка.

Гостенката пристъпи в градината и се поклони над две ръце.

— Благодаря за честта, която ми оказваш с гостоприемството си.

Момичето бързешком нагласи още една възглавница. Жената кимна и проговори:

— Седни, моля, Чирак-Лечител, и бъди добре дошла. Казвам се Дане. В будния свят бях първа съпруга на Бехенамин.

Ханани седна, а слугинята изчезна по невидим знак на Дане.

— Дошла съм да помоля за прошка — заговори Ханани, след като прецени, че периодът на благопристойно мълчание е изтекъл. Вътрешно бе нащрек, макар да бе вече решила, че ще приеме всяка казана от жената дума и ще изтърпи всеки израз на гняв. — Мисля, че нося известна отговорност за смъртта на съпруга ти. Моят помощник бе този, който прие неговата Дан тогава.

Дане свъси вежди.

— Детето, което умря заедно с него ли?

— Да. Послушник, поел по пътя на Лечителите. Беше добре подготвен, а самата процедура бе рутинна, но… — Тя поклати глава; търсеше някакво смислено обяснение. Но такова нямаше. — Нещо се объркa. Вината е моя.

Челото на Дане се смръщи още повече.

— Казаха ми, че било нещастен случай.

— Помощникът ми бе само на тринайсет… прекалено млад, за да носи такава отговорност…

— Не. — Дане поклати глава на свой ред. — Възрастта на избора е дванайсет. На тринайсет едно момче е достатъчно зряло, за да носи отговорност за своите дела. Ти си му доверила тази задача, нали? Не си допускала възможност да се провали?

— Аз… — Ханани не бе готова за подобна реакция. — Аз му вярвах, господарке.

— За първи път ли му беше?

— Не, господарке. Правил го бе и преди — много пъти. Всички послушници се обучават да изтеглят и отдават сънни течности, независимо от пътя, който ще изберат в крайна сметка.

Дане въздъхна.

— Значи е било нещастен случай. Или… — Дане й хвърли проницателен поглед. — Да не би да са те *изпратили* да се извиняваш?

— Н-не. — Проклетото заекване! Появяваше се само когато е изнервена. — Никой не ме е пращал, но…

— Но обвиняват теб. Че кого другиго да обвинят? — Дане поклати глава и се усмихна едва-едва. — Едничката жена в Хетава. Очаквах да си по-висока.

Ханани се размърда неспокойно върху възглавницата си — не знаеше какво да отговори.

— Надявах се да науча нещо повече за съпруга ти.

Това бе твърде остър завой в разговора. Тромав преход. Усмивката на Дане мигом посърна и Ханани се прокле наум заради тази безобразна грешка. Но жената въздъхна дълбоко и кимна.

— Да научиш повече за него — повтори тя. — Да. Това ми харесва. Би било…

За ужас на Ханани, очите на Дане внезапно се наляха със сълзи. Тя извърна глава встрани, закри уста с шепа и пое няколко пъти дълбоко въздух, за да предотврати риданието. Ханани посегна да докосне другата ръка на жената и се обърка още повече, защото тя сграбчи силно нейната. Но това сякаш й помогна да преодолее мига и да се овладее.

— Прости ми — проговори тя след още няколко дълбоки вдишвания. — Знам, че трябваше да отида до Хетава, да помоля за покой. Но ми е някак… по-добре, като оставя мъката у себе си.

— Разбирам — съгласи се Ханани, мислейки си за собствените си дълги нощи след смъртта на Даю. Част от всичко това изглежда

успя да се прокрадне в гласа й, защото върху лицето на Дане се изписа печална усмивка.

— Кажи ми тогава какво искаш да научиш за моя Хена?

Ханани се замисли.

— Набожен човек ли беше?

Дане така и не пусна ръката й, макар да не стискаше вече толкова силно — милваше я несъзнателно, може би търсеше утеха в телесното, понеже неосезаемото й причиняваше такава болка.

— Не особено. Принасяше редовно месечната си дан, правеше дарения за Хамиан, но нищо повече. Макар че този път отиде в Хетава, за да се помоли.

— Защо точно този път?

— Сънища — отвърна Дане и попи очи с кърпа. — Имаше лоши сънища.

Кожата на Ханани настръхна, сякаш в атриума бе повял студен вятър, макар клоните на палмата да си оставаха все така неподвижни.

— Не разбирам — каза тя. — Всяко дете в Гуджааре знае как да се оправя с лошите сънища.

— И Хена опита, само че обичайните методи не помогнаха. Каза, че има нещо, което го чака. Дебне го като лъвица своята плячка. Затова отиде в Хетава — опасяваше се, че по някаква причина боговете му се сърдят.

„Нещо го очаква.“ Раздвижване в мрака. Спотаено зло.

— Имаше ли дарба за сънуване? — попита Ханани. Ръката й май трепна в дланта на Дане, но жената явно не забеляза.

Тя поклати глава и се усмихна на някакъв мил спомен.

— В Хетава го отхвърлили още на четвъртото му наводнение. Не му предложили дори обучението за миряни — лишен бил от какъвто и да било талант за сънуване.

— Само един път ли го е споходил лошият сън?

— Два пъти в две последователни нощи. През третата не заспа — страхът го държа буден. На сутринта го накарах да отиде до Хетава и той най-накрая се съгласи. — Дане въздъхна. — Ако трябва да съм искрена, не мислех, че е кой знае какъв проблем. Очаквах Лечителите да го освободят от кошмара, да му дарят един здрав сън и толкоз. Няколко дни преди това беше на погребение — на Канвер, благородник от шуна, с когото често бе имал работа. Понякога смъртта

на приятел може да тласне всекиго към селенията на сенките… — Тя отново замълча, но Ханани прочете недоизказаното в очите ѝ. *Бехенамин бе умрял от този сън.*

И това бе истината — Ханани го почувства с инстинктивна увереност, макар да не каза нищо на глас. Коя жена би искала да разбере, че някаква забелязана от нея дреболия, привидно съвсем незначителна и неразтревожила я дори малко, я е направила вдовица? Коя съпруга не би започнала да се самообвинява?

И още по-обезпокоително — какво означаваше доловеното от самата Ханани зловещо очакване в пространството между сънищата в онзи ден, когато явно и Бехенамин го бе усетил, преди да умре?

— Благодаря ти — каза Ханани. — Възможно е това да помогне на мен и на моите братя да разберем как се е случило. — Най-сетне се осмели да стисне на свой ред ръката на Дане. — Да ти дари Хананджа покой в будния свят, докато го срещнеш отново в Ина-Карек.

Дане се усмихна и най-накрая я пусна.

— Добро дете си ти — промълви тя. — Слугите на Хананджа умеят да избират.

Усетила, че разговорът е стигнал благоприятен завършек, Ханани кимна свенливо и се изправи на крака.

— Бих искала да дойда отново — осмели се да предложи тя. — Да чуя още за Бехенамин. Ако не искаш да ходиш в Хетава заради мъката си, може пък аз да дойда, след като получа отново Дан от някой Бирник.

— И на мен ми се иска да стане така — отвърна Дане, — но не заради сънната кръв.

Усмивката ѝ насърчи Ханани също да се усмихне, докато се покланяше за сбогом.

— В такъв случай непременно ще дойда пак — обеща тя. — Покой, Дане.

— Покой, дете.

Ханани излезе бавно по стълбите, а в главата ѝ се вихреха черни облаци като при наводнение. Заради това не забеляза слугинчето, което направи пълния официален поклон зад нея, преди да затвори входната врата.

6.
ОКУПАЦИЯ

Ванахомен бе потънал така дълбоко в спомените си, докато крачеше из Града на Хананджа — след толкова време, и този път не дегизиран в банбарски дрехи, макар и не и в одеждите, които му се полагат по право, че забеляза кисуатските войници малко преди да стане прекалено късно. Пленен от уханието на градината Яфаи от тежкия аромат на лунно цвете и жасмин, които го върнаха към отминалите дни в Яна-ян, към игрите на зарове с неговия баща и с Карис, едва не връхлетя върху двамата войници, току-що започнали да пребиват до смърт някакъв гуджаареец.

Жертвата бе зарзаватчия, проснал платнище с наредени по него купчинки фурми, едакийски пъпеши и няколко едри *дрява* недалеч от входа към градината, за да привлича вниманието на минувачите. Градският правилник предписваше на всички продавачи да използват за търговията си специално определени места — така се поддържаше ред. Но в дни като този, когато уличният калдъръм е толкова жарък, че можеш да си опечеш хляб на него, а на всеки му се ще хапка освежителен плод, повечето градски стражи си затваряха очите за нарушителите.

Тези кисуатски войници не го бяха направили. Търговецът пълзеше в краката им и се молеше на висок глас.

— Цяла седмица труд! — чу го Ванахомен да казва, преди единият войник да го ритне за пореден път. — Семейството ми ще остане без пари… — И мъжът ахна, когато другият войник стъпи право връз купчинката фурми.

— Цяла седмица труд? Това ли, бе? — Войникът говореше с ясно доловим акцент на кисуатски селянин. — Аз самият имам стопанство. С плодовете на седмичния си труд бих напълнил тая градина догоре! Но в Гуджааре всеки мързеливец може да забогатее. — Хвърли поглед към другаря си с усмивка. — Да покажем ли на тоя *тингам* какво

значи истински труд? — И стъпи върху друг плод, който пльокна сочно. Двамата се разсмяха.

Един истински гуджаареец би понесъл стоически всичко това — изтърпял би безмълвно всяко издевателство от страна на двамата войници. Това бе единственият разумен и миролюбив подход. Войниците бяха отегчени и бе до болка ясно, че всяка съпротива ще предизвика още по-дивашко отношение от тяхна страна. Но изглежда търговецът бе истински ужасен от перспективата да лиши семейството си от препитание — а може и да не бе миролюбиво настроен по принцип. Преди войникът да настъпи един от пъпешите му, той се хвърли да го предпази с тяло.

Онова, което последва, можеше лесно да се предвиди, но пак си оставаше противна картина, дори за Ванахомен, който се бе нагледал и на по-лошо през годините, откак бе напуснал Гуджааре. Войниците започнаха да ритат човека с все сила — най-напред по гърба и раменете, вместо покритите от него плодове, а след като не се отмести — в ребрата и хълбоците.

Ванахомен спря на ъгъла срещу грозната картина. На улицата имаше още народ — той ги видя да жестикулират и да разменят възбудени реплики. Може би поне един щеше да събере кураж да се намеси… или пък всички щяха да останат по местата си, за да гледат как пребиват до смърт бедния глупак. И в двата случая Ванахомен не биваше да се бърка. Влязъл бе в града преоблечен — със семпла препаска без отличителни знаци, подобен тюрбан и евтина бронзова огърлица. Облекло на обикновен труженик. Под препаската обаче носеше прикрепени към бедрото банбарски ножове, а в торбичката си имаше банбарски скъпоценности. Ако се опълчеше срещу войниците, можеха да го арестуват и почти със сигурност да намерят оръжието и бижутата. А това би имало твърде опасни последици.

Макар да го отвращаваше мисълта да си тръгне, колкото и наложително да бе това…

— Какво правите? — извика някакъв глас и Ванахомен насочи натам невярващ поглед.

Пред войниците се бе изправила някаква жена. Те спряха да ритат търговеца и се втренчиха в нея. Ванахомен не можеше да не стори същото. Жената, или по-скоро момичето, едва преди броени години достигнало зрялост, носеше мъжко облекло — от видимо

препрaвяната препаска до огърлицата, предназначена за по-широки рамене. Под нея гърдите й бяха пристегнати с бели ивици плат, като онзи, който се използваше за трупове, подготвени за кремиране. Това не скриваше нейните прелести, но цялостният й вид бе прекалено абсурден, за да излъчи някаква еротика. Кестенявозлатистата й коса бе захванатa назад в стегнат северняшки кок, който по никакъв начин не красеше напълно лишеното й от грим и дори от сажди за миглите лице.

Най-силно озадачиха Ванахомен кървавочервеният цвят на препаската и червеникавите мъниста на огърлицата. Такива носеха Лечителите на Хананджа, но никоя жена не можеше да стане Лечител или какъвто и да било друг Слуга на Богинята.

— Защо удряте човека? — попита тя и този път Ванахомен долови смайване в гласа й. Застанала бе пред входа на градината. Може би бе излязла от нея и затова не бе видяла побоя, преди да се натъкне на него съвсем неочаквано. — Що за… Как може да… — Тя замлъкна, видимо твърде уплашена, за да довърши някой от двата въпроса.

Войниците се спогледаха.

„Махай се“ — опита се Ванахомен да внуши на жената. Той беше забавил ход против волята си и стискаше юмруци. — „Просто си тръгни и се моли да не те последват.“

— Лечител… — обади се търговецът и се закашля, обърнал лице нагоре. Дишаше с усилие, а цялото му лице бе в кръв. — Лечител, недей да… не обръщай внимание на тези господари. — Той пусна раболепна усмивка към войниците. — Те просто ми дават малък урок. Аз престъпих закона. Прибирай се в Хетава — всичко тук е наред.

— Това няма нищо общо със закона — заяви жената и Ванахомен се запита дали е слънчасала, или си е глупачка по рождение. Кисуатците твърдяха, че зачитат Закона на Хананджа, само че той бе идвал и друг път тайно в града през годините, говорил бе с търговци и наемни войници, които му бяха обяснили как стоят нещата в действителност. Побои. Грабителство. Изчезване на хора. Нищо прекалено очебийно — те не бяха *явни* лицемери, но напълно достатъчно за благоразумните граждани да разберат, че не бива да се пречкат в краката на окупаторите.

Може би именно заради това Ванахомен бе спрял, макар че трябваше да продължи по пътя си.

— Послушай съвета му — каза по-сговорчивият от кисуатците и стъпи отново върху гърба на търговеца. Той се сгърчи в очакване, но войникът засега се задоволи само с това. — Ние поддържаме реда, нали така? Осигуряваме мира и покоя. Ти не искаш ли покой? Върви си и благодари на Хананджа за това, че такива добри хора се грижат за безопасността на вашия град. — И се ухили.

— Аз… — Известна представа за опасността изглежда бе успяла да проникне най-накрая до съзнанието на жената през стената на душевния потрес. Тя преглътна и зашари с очи наоколо. Ако търсеше помощ, такава нямаше откъде да дойде. Никой от зяпачите не срещна погледа й. Обаче… Докато преценяваше присъстващите, Ванахомен забеляза как някаква жена се наведе и прошепна нещо в ухото на сина си. Момчето хукна по една странична уличка, може би за да извика помощ. Но нямаше как такава да дойде навреме.

— Н-не мога да си тръгна — промълви жената. Преглътна и вирна брадичка, макар заекването и треперенето да не показваха куража, който се опитваше да демонстрира. — Аз съм Слуга… Пуснете този търговец с мен. Задръжте стоката му и парите му, ако желаете, но го пуснете.

Досада помрачи лицето на приказливия войник. Той се навъси и пристъпи към жената с вдигнат юмрук…

… Тя се сви, готова да поеме удара…

… Ванахомен се втурна към тях и едва по средата на улицата осъзна, че изобщо е тръгнал…

… Хората откъм другия й край нададоха вик, търговецът изкрещя „Недей!“ и…

… По-мълчаливият войник се огледа. Забелязал, че зяпачите са станали двайсетина или повече, хвана другаря си за ръката. Ванахомен бе достатъчно близо, за да чуе промърморено на суа: „Недей. Твърде много народ има. Може да стигне до ушите на генерала.“

Това спря другия. Той изгледа кръвожадно момичето, но след миг колебание отпусна ръка. Наведе се и прошепна нещо в ухото й.

Тя застина, вторачила в него пълни с ужас очи. Войникът се ухили и направи крачка назад. Хвърли последен, унищожителен поглед към търговеца и се обърна… за да види Ванахомен. Той стоеше по средата на улицата, само на крачка-две от войника. Спря, когато той отпусна свития си юмрук, но бе прекалено близо, за да се престори на

случаен минувач. Остана на място, без да е решил дали ще се бие, или ще бяга.

— *Нкуа ке-а-те ананки еваа тингам?* — попита другият войник, който явно говореше само суа. *Какво искаш бе, òвцо заспала? Да ни поблееш ли?*

Ванахомен владееше достатъчно добре простонародния суа, за да разбере казаното, но презрението в тона на войника бе толкова очевидно, че само по себе си го накара да кипне от гняв. Остана твърд обаче — или поне направи опит. Твърде много години сред банбарци. Поривът да измъкне ножа и да накара войника да плати с кръвта си за нанесената обида бе толкова силен, че ръката му затрепери от желанието да убие.

Приказливият войник изпръхтя презрително:

— Гледай го тоя, виж го само как трепери! — Поклати глава и потупа другаря си по рамото. — Хайде. Смяната ни почти свърши. Поне успяхме да убием малко време.

Мина покрай Ванахомен, като нарочно блъсна рамо в неговото. Носеше бронзов еполет, а рамото на Ванахомен бе голо, така че болката го прониза като в някакъв кошмар. Но не тя смути младия мъж толкова, колкото вторият войник, който го блъсна в гърдите, за да мине. Ванахомен залитна назад, но успя да запази равновесие.

Войниците си тръгнаха, смеейки се. Девойката с червена препаска въздъхна от облекчение и приклекна край падналия търговец. Струпаха се и други, толкова загрижени, така изпълнени от желание да помогнат сега, след като опасността бе отминала. Ванахомен се намръщи, навярно със същото презрение, което бяха изпитали и войниците, но то бе примесено със срам заради слабостта на неговия народ.

Само че нямаше право да се сърди на хората, напомни си той. Нито бяха въоръжени, нито — обучени за бой. Цял живот бяха прекарали в служба на мира и покоя, а преди кисуатската окупация повечето дори не бяха ставали свидетели на каквото и да било насилие. Дълг на армията, на Хетава и на стражата бе да ги закрилят — а също и на гуджаарейския Принц. Не бе тяхна вината, че са безпомощни сега.

Тази мисъл само засили горчивината в душата му. Ванахомен понечи да си тръгне.

— Почакай.

Той се извърна навъсен. Момичето в червено. То заобиколи търговеца, за да дойде до него. От по-близо Ванахомен забеляза, че въпреки мъжките дрехи тя е красива по неуловимия начин на низшите касти — дребна, но със здраво телосложение, с широко лице, високи скули и тен като зряла круша.

— Ти искаше да ми помогнеш — каза момичето. — Това май не е много миролюбиво, но… въпреки това ти благодаря. — Склони глава над една ръка, другата бе вече почервеняла от кръвта на зарзаватчията. — Ако изчакаш малко, мога да оправя рамото ти. Този човек тук има по-голяма нужда от помощта ми, но няма да се забавя.

Ванахомен я загледа. Не можа веднага да свърже нейната деловитост с очевидната й женственост.

— Ти наистина ли си Лечител?

Момичето примигна и сведе поглед.

— Чирак-Лечител. Казвам се Ханани.

Това вече бе прекалено. Кисуатците бяха успели да наложат насилническите си похвати в неговата страна, а ето че започваха и да заразяват жените в Гуджааре с налудничави идеи за справедливото им място в обществото. Наистина бяха настанали страшни времена, щом дори Хетава бе принуден да прави компромиси с древните си традиции.

„Но ако времената в Гуджааре са станали наистина страшни, кой е отговорен за това?“ Този въпрос прободе сърцето на Ванахомен.

Той се намръщи и заговори по-остро, отколкото трябваше, защото чувството за вина и гневът бяха коварни съюзници.

— Ти си глупачка — каза. Жената потръпна от студенината в гласа му. Думите му явно я нараниха, но това въобще не го интересуваше. — Ако си наистина от Хетава, бягай натам и не си показвай носа повече навън. Слугите на Хананджа трябва да бъдат по-силни, отколкото си ти.

Той се извърна, като пренебрегна роптанието на собствената си съвест и парещия поглед в гърба си, и си тръгна.

Когато навлезе в квартала на висшите касти, гневът му се бе поуталожил. Стигна мястото по залез, когато градските стени се обагриха в пищните цветове на червено злато и слонова кост. Пред

очите му се издигаше двуетажна сграда, заела цялото пространство между две пресечки. Стилът й бе гуджаарейски в основата си, със стени от печена бяла глина и калдъръмени алеи, но тук-таме се забелязваха и чуждестранни елементи: покрита странична галерия за посрещане на гости, трегери от тъмно южняшко дърво. Кисуатски щрихи — къщата бе на шуна, а шуна никога не забравяха своя произход.

Мъж на около петдесет наводнения си вееше с ветрило край маса под навеса за гости, а на нея чакаха гарафа и две чаши. След кратък миг на дискретно наблюдение от ъгъла, за да се увери, че наоколо няма войници или други нежелани наблюдатели, Ванахомен приближи къщата и спря. Поклони се над една ръка, което бе повече от дължимото към този мъж с оглед собствения ранг на госта, но по-малко, ако се вземеше предвид облеклото му на обикновен труженик. Ванахомен каза на официален суа:

— Поздрави, господарю.

— Добре дошъл, чужденецо — отвърна мъжът също така официално, като го измери с поглед от глава до пети. После присви очи. — Или може би не си чужденец. Както и да е. Очаквах твоя пратеник.

Ванахомен склони глава.

— Моят пратеник ми каза, че мога да ти имам доверие, господарю Санфи. При това положение реших да дойда лично.

— Много рисковано решение.

— Човек се договаря най-успешно лице в лице с другия — така ме е учил моят баща в света на будните.

Господарят Санфи кимна и посочи второто място край масата.

— Заповядай тогава, чужденецо, който не си такъв. Бъди добре дошъл на моята трапеза. Сигурно от това дълго пътуване ти е пресъхнало гърлото.

Ванахомен седна. Санфи наля нещо в двете чаши.

— Извинявай — каза той на гуджаарейски, понеже официалната церемония на запознанството бе изчерпана, — не съм извикал прислуга от полското си имение, та ще трябва да се задоволиш с моите скромни усилия.

— Изкарал съм дълги години сред варвари, така че тази любезност ми е достатъчна. Ако твоите слуги научат в какви условия

съм живял, сигурно ще запушат носове и ще кажат, че съм прекалено покварен, за да ми прислужват.

— Умерената поквара е необходимо зло във властта — отвърна Санфи, като бутна едната чаша към госта. — Това признаваха даже от Хетава, преди всеобщата развала да проникне в собствените им редици. Не съм жрец, но ми се струва, че помислите ти са чисти.

Не бе много удобно да се води подобен разговор на открито. Улицата пред къщата на Санфи не бе оживена, но не бе и съвсем безлюдна — от време на време се показваше някой съсед или минувач. Част от тях кимваха към Санфи, поели по свои дела. Само че нито един истински шуна не би поканил гост в къщата си, преди да го почерпи отвън. Погазването на обичая можеше да събуди подозрения.

— Радвам се да чуя това — отвърна Ванахомен. После, точно както повелява традицията, вдигна чашата и отпи глътка. Горчива бира с тръпчива жилка, гъста като мед, заля езика му. Той затвори очи и въздъхна с наслада.

Санфи се усмихна.

— Трябва да си бил лишен дълго време от нея, за да издадеш подобен звук.

— Прекалено дълго. Сегашните ми другари презират дребните удоволствия, които ние, гуджаарейците, ценим толкова високо. Мислят ни за мекушави. За да спечеля тяхното уважение, трябваше и аз да покажа пренебрежение към разкоша.

— Признак на добрия водач.

— Инстинкт за оцеляване — нищо повече. — Ванахомен отпи втора глътка бира, за да се наслади на богатия й аромат. — Майка ми ти праща поздрави.

— Това означава, че е добре.

— Достатъчно добре. — Ванахомен впери поглед в чашата. Шуна не обичаха да говорят за болести. Санфи щеше да оцени по достойнство сериозния му тон, и сам да разбере. — Баща ми й липсва.

Санфи сведе глава.

— Както на всички ни. Но забелязвам неговата сила и разум у теб, млади ми приятелю. — Не го назова по име заради евентуални бдителни уши. — Това трябва да й е голяма утеха.

— Надявам се да е така. А твоето семейство как е? Как върви полското ти стопанство?

— Доста добре. — Ванахомен свъси вежди и погледна своя домакин, но Санфи се бе вторачил в една голяма финикова палма наблизо. — Имението процъфтява — палмите дават обилен плод, прибрахме вече трета реколта. Дъщеря ми е тук. Скоро ще я видиш.

Значи нещо не бе наред с жената на домакина. Но пък бе доста странно, че водеше дъщеря си със себе си — всяка добра щерка от шуна би останала да се грижи за майка си. Освен ако дъщерите не бяха повече от една. Но не, той бе чувал, че Санфи има само едно дете.

Най-добре бе да не любопитства.

— Търговията върви добре, надявам се?

— Търпи се, при тези обстоятелства. Кисуатците предпочитат нас, шуна, в сделките. Нещата не стоят така благоприятно за нашите приятели жина, обаче нищо не може да се направи. Кисуатците ги презират почти колкото северняците.

— Така е. — Ванахомен остави чашата и прокара пръст по тънкия й ръб. Тя изглеждаше подвеждащо проста, лишена от пищна конструкция или багри, различни от нейния естествен червен цвят, но печената глина бе изключително тънка, изваяна в елегантна линия. Грънчарят явно бе голям майстор, а Санфи бе платил цяло състояние за този сервиз, който показваше едновременно скромност и изискан вкус. — При това положение човек може да се запита за какво му е на един господар шуна да се среща с мен.

Санфи го погледна внимателно, наведе се към него и заговори с понижен глас:

— Кисуа възнамерява да измести центъра на световната търговия от Гуджааре в собствената си столица. Понастоящем имаме неограничен достъп до всички южни пазари и търговци — и това е несъмнено огромно преимущество. Само че Протекторите започнаха да налагат високи мита върху стоките от изток и север — особено ако минават през наши, а не техни пристанища. Те ограничават количествата и повишават изискванията за качеството, което пък води до скачане на цените до недопустими равнища. Някои стоки са направо забранени под претекст, че страната ни е така и така силно покварена от варварски влияния… на практика цялата търговия на Гуджааре е впримчена в различни ограничения. Така че при това управление имам повече главоболия и по-малко пари, а това ми дойде

до гуша. — Домакинът сви рамене и наля още бира на Ванахомен. — Извинявай, задето не мога да пия наравно с тебе.

Ванахомен поклати глава и също заговори по-тихо:

— Личният интерес има своята роля и в мирно време. Знаеш ли колцина шуна мислят като теб?

Санфи изпръхтя.

— Всеки, който има очи и мозък. Помисли сам — жина вече са обеднели. Шуна, ако погледнем трезво, също не са цъфнали и вързали. Търговците започват да се впускат в контрабанда и други незаконни дейности, а половината военна каста продава кръвта и уменията си на изток. Колко време остава, докато всички тези семейства не започнат да уволняват работници и да съкращават прислуга? Колко, докато самият Хетава обеднее дотам, че да спре да помага на изпаднали в нужда? Тогава ще видим гладуващи деца по улиците и убийства пред самия праг на къщите си, отчаяние на всяка крачка… също като в Кисуа. — Санфи дръпна яка глътка от своята чаша и я остави на масата с въздишка. — Не, кисуатското управление не е от полза за никого от нас.

Ванахомен си спомни войниците и жената в дрехи на Лечител.

— Така е — съгласи се тихо. — Не е.

Санфи се усмихна едва забележимо и запуши гарафата.

— Да влезем вече вътре, та да се отървем поне малко от проклетата жега.

Ванахомен стана и взе двете чаши, като остави гарафата за Санфи. След ярката светлина на залязващото слънце в къщата бе сумрачно и стана още по-тъмно, когато домакинът затвори тежката дървена врата зад тях. Очите на госта привикнаха към мрака, докато Санфи го водеше към елегантна приемна с открехнати отвори на тавана за проветряване и допълнителна светлина.

И тук Ванахомен замръзна на място, видял под осветлението от слънцето най-красивата жена на света.

— Дъщеря ми Тианет — представи я Санфи. Макар да усещаше погледа на своя домакин, който жадно попиваше всяка негова реакция, Ванахомен не можа да стори друго, освен да се вторачи безпомощно в нея. Тя го гледаше открито, както бе прието за жена от нейната каста, но в осанката й се долавяше интригуваща потайност. Когато Тианет

прекоси стаята към тях, той не можа да отлепи поглед, очарован от поклащането на това тяло под тежкия брокат на кисуатска одежда.

— Приветствам те, Принце на Залеза, Аватар на нашата Богиня — изрече тя.

Гласът, нисък и плътен като сладко тъмно вино, вдърви всичко у госта — от гърлото до стомаха, че и по-надолу. Но тя коленичи и това разруши магията — гуджаарейските жени никога не коленичеха. Не беше редно — те бяха богини. Ванахомен понечи да възрази, но се спря, когато Тианет вдигна ръце и ги кръстоса пред лицето със свити и обърнати навън юмруци. Манофлексия — най-висшият израз на уважение към помазан от боговете смъртен. За последен път Ванахомен я бе виждал в Яна-ян — преди цял един живот, когато разни просители се обръщаха към неговия баща.

„Но сега Принц съм аз — не баща ми.“ А кога бе уместно една богиня да падне на колене? Само пред по-висш от нея бог.

Санфи докосна рамото му, Ванахомен трепна и отдели очи от жената.

— Десет рода от шуна и осемнайсет — от жина са готови да подкрепят нашата кауза — каза домакинът. — Те ще предоставят на династическия наследник, на *теб*, Принце, своите средства и въоръжени отряди. Заедно с банбарските ти съюзници ще представляват малка сила в сравнение с кисуатската армия, но в подходяща обстановка дори неголяма сила е способна на велики дела. Тронът на Залеза може да стане отново твой.

И тогава ще имаш жена като тази. Тези думи не бяха изречени, но увиснаха помежду им като безмълвно обещание. И докато гледаше сведената й глава, Ванахомен чу плътния като вино глас да го нарича Принц. Видя се на извития трон с Ореола на Залязващото Слънце зад главата си. До него щеше да седи Тианет като първа съпруга, а децата им щяха да отрупват стълбите под тях — жива украса на неговата слава и нейното съвършенство. Това бе най-сладкото видение, което бе имал извън пределите на Ина-Карек.

— Обичаите на гостоприемството, Принце, включват една много древна традиция. — Мекият като кадифе глас на Санфи погали рамото на госта. — Тя е отдавна забравена дори и в Кисуа, но сегашният момент ми се струва съвсем подходящ за възраждането й. Някога,

много отдавна, договореното между мъже се е скрепявало с нещо повече от ръкостискане.

Тианет вдигна поглед и като че ли го заби право в душата на Ванахомен. Тя посегна към ръката му, пое я — от мекотата на кожата й едва не го заболя, и се изправи на крака.

— Подробностите можем да обсъдим по-късно — каза Санфи. Пусна рамото на Ванахомен, а дъщеря му направи крачка назад и поведе госта след себе си. — Утре заран. Почини си добре, Принце.

Какво?… Ванахомен едва събра сили да погледне назад към Санфи, убеден, че не е разбрал правилно. Само че Санфи се усмихваше, а Тианет допря длан до бузата му и обърна лицето му към себе си. Привлякла отново изцяло вниманието на младия мъж, тя кимна и продължи да отстъпва назад, без да пуска ръката му.

Така стигнаха нейната стая, тя дръпна завесата и Ванахомен отново бе Принц в нейните обятия, макар само за тази нощ.

7.
СЯНКАТА

Ханани още трепереше, когато стигна до Хетава. Слънцето вече бе залязло, защото тя заобиколи през два пазара, вместо да поеме по най-прекия път през занаятчийския квартал. Повечето майстори работят нощем, когато е по-хладно, така че в квартала бе сравнително спокойно — хората едва се събуждаха, но кисуатски войници имаше и там. Те бяха навсякъде в града. Из пазарните улици се чувстваше по-сигурно — те бяха многолюдни, защото търговците тепърва започваха да затварят своите сергии за през нощта.

Когато изкачи стълбите пред храма, се зарадва, че Анарим вече не е на пост. Заместникът му почти не я погледна. Дали знаеше Анарим, че кисуатските войници издевателстват открито над хората в града? Надали. Иначе щеше да разпореди ескорта — нямаше само да го препоръча. Чувала бе слухове (кой не беше?), но се надяваше, че кисуатци ще покажат поне някакво подобие на респект към Закона и Мъдростта, които управляваха обществото в Гуджааре. Но ако Пазителите не знаеха, че нещата са се променили, то и Бирниците сигурно не знаеха.

Длъжна бе да ги предупреди.

Спря в сянката на една от колоните в Залата и допря длан до гръдта си, сякаш с това би могло да успокои лудия ритъм на сърцето си. Не искаше да казва на Бирниците. Тази неохота бе ирационална и безотговорна, но само мисълта за онези мигове я накара да чуе отново звука от ритниците в тялото на падналия търговец, да види жестоките очи на войниците, да усети киселия вкус на своя собствен страх. Длъжна бе да се намеси. Но прекрасно съзнаваше, че ако на улицата нямаше толкова народ, те щяха да набият и нея, а може би още по-лошо. Какво можеше да направи, да каже, за да ги спре? Дори в този момент не бе в състояние да измисли нищо подходящо и това сякаш бе най-лошото от всичко. Клела се бе да поддържа Закона, а не можеше да

измисли никакъв мирен начин за излизане от безизходицата. Един Лечител би трябвало да е способен на това.

„Учител Йехами сигурно е прав за мен. Вероятно наистина не съм достатъчно силна, за да Й служа.“

Тази мисъл я изпълни с болка и срам, а подобни чувства не биваше да се допускат под погледа на Богинята. Ханани въздъхна дълбоко, готова да се запъти към своята килия, където можеше да си възвърне покоя чрез молитва…

— Сестро? — Иззад колоната се появи някакъв послушник, който примигна насреща й в полумрака, а след като я видя добре, затаи дъх. — О, прости ми, Чирак-Лечител. Мислех, че… — От неудобство пристъпи от крак на крак. — Те питаха за теб.

Ханани на свой ред примигна от изненада.

— Кои те?

— Съпериорът и неговите гости. Изпрати неколцина от нас да те търсим, но никой не знаеше къде си отишла.

Стомахът й се сви от нова тревога.

— Преди колко време?

— Веднага след залез-слънце. Не много отдавна. — Момчето присви очи срещу лицето й. — Да не ти е лошо?

Ханани си даде сметка, че е обгърнала тяло с ръце, все едно й е студено. Отпусна ги надолу и изправи снага.

— Да, да, веднага отивам.

Кабинетът на Съпериора бе на четвъртия етаж в административното крило, което граничеше със Залата на Благослова. Стигна дотам задъхана. Имаше само миг, за да се овладее, преди един от гласовете в стаята да се засили, а тежката завеса да бъде отметната.

— А, ето я и нея.

Пред Ханани застана усмихнат Съпериорът. Дръпна се настрана и я покани с жест да влезе, а тя пристъпи вътре с трепет, забелязала кои още са там — две фигури в наметала и жълти воали, както и мъж в качулата роба без ръкави. Първите две бяха Сестри на Хананджа, но воалите не позволяваха да се разбере кой знае какво за тях, освен че едната е много висока. Качулатият мъж разпозна не толкова по лицето, колкото по татуирания върху обърнатото към нея рамо син лотос — Ниджири, трети в йерархията на Бирниците. Понеже се намираха в частния кабинет на Съпериора, Ниджири свали качулката при

влизането на Ханани, за да разкрие късо подстригана коса и едно лице, което бе едновременно бледо като на човек от низша каста и красиво по някакъв неуловим и загадъчен начин. Застанал бе до стената безизразен и със скръстени ръце.

— Седни, ако обичаш, Чирак-Лечител — каза Съвършеният, като посочи с ръка масата за гости. Ханани преглътна с усилие, настани се върху свободната възглавница и започна усилено да изучава плетката от ечемични стебла по ръба на масата. За какво му бе потрябвала на Съвършената? Защо бяха тук Бирникът и двете Сестри? Не посмя да прави догадки.

Съвършената се отпусна с пъшкане върху друга възглавница.

— Е, Ханани, това са Сестрите Ни-Имех и Ахманат. Мисля, че познаваш Бирник Ниджири.

Ханани преглътна и сведе глава към Сестрите, а Бирника удостои с поклон над две ръце. Той отвърна тържествено, както сториха и Ни-Имех и Ахманат, но последната протегна ръка и хвана брадичката на момичето. Това стресна Ханани до такава степен, че тя застина, докато Ахманат въртеше лицето й ту на една страна, ту на друга.

— Хубава е — заяви Сестрата с изненадващо дебел глас. Значи бе една от малкото мъжки Сестри. Досега не й се бе случвало да види такава отблизо. Не различаваше лицето зад воала, но имаше чувството, че й се усмихва. — Макар че облеклото на Лечител изобщо не й отива. От селската каста ли си? И аз, нищо, че сега не можеш да познаеш.

Преди Ханани да скалъпи някакъв отговор, Съвършеният изцъка през зъби.

— Намираме се в Хетава. Тук не говорим за миналото, Сестра Ахманат.

— А ние от Сестринския орден говорим, Съвършен — отвърна Ни-Имех. Гласът й бе женски, по старчески треперлив и толкова студен, колкото дружелюбен бе този на нейния придружител. И тя се обърна към Ханани. — Но нека оставим дискусията за предимствата на нашия подход за друг път. Трябва да призная, че съм изненадана от това, което е постигнала — очаквах отдавна да сте я изпратили при нас.

Ханани успя да овладее порива да затрепери цяла. Отново заби поглед в ръба на масата, понеже бе ясно, че Сестрата не говори на нея.

— Да, тя се справя добре, ако изключим последния злощастен инцидент — отвърна Супериорът, — но и той е само косвено петно върху иначе безупречната ѝ репутация. Нейните събратя са единодушни в мнението, че е добър Лечител, а подобна оценка е истинско изпитание за някои от тях. — Той се изкиска.

— Значи е замесена все пак. — Ни-Имех не изглеждаше изненадана. — Доколко?

— Това ще установи разследването — отвърна Супериорът. Наля вода за всички, като предложи чаша най-напред на възрастната Сестра. — Въз основа на огледа Лечителите стигнаха до извода, че както длъжникът, така и послушникът са починали при остър дисбаланс на жизнени течности, най-вече — излишък на сънна жлъч. Това е само симптом, разбира се. Не знаем какво в един сън може да причини подобен дисбаланс. Но физическият резултат от това е преустановяване на правилната дейност на мозъка и сърцето. — Той въздъхна. — Има и някои други аномалии, които също следва да се вземат предвид.

— И които съответстват на сведенията от нас? — За голяма изненада на Ханани в гласа на Ахманат се долавяше съвършено ясно острота. Тя не знаеше какво положение заема той в Сестринския орден, но със сигурност не бе редно да говори така на Супериора, след като си бе избрал роля на жена. От жените се очакваше да творят покой, а не да го нарушават.

— Кой би могъл да каже? — Супериорът поднесе чаша на Бирника, но той поклати глава мълчешком. Същото стори и Ахманат. Супериорът остави чашата пред Ханани, без да я пита дали иска вода. — Казаното от вас е много малко, за да правим изводи. Народът на Гуджааре живее под изключително напрежение през последните няколко години, а сега и бандитски нападения… — Той сви рамене. — Бих се изненадал, ако в тези дни в града не се бяха появили малко повече кошмари.

— Става дума за нещо повече от няколко кошмара, Супериор — каза сурово Ахманат. — Тук говорим за смърт.

— Смърт, която дори по ваши думи няма нищо общо със съня.

Ханани започна да проумява и дъхът ѝ спря. Имало е и други като Бехенамин? Но тогава…

— Чирак-Лечител Ханани. — Тя вдигна инстинктивно лице и се сви вътрешно под погледа на Ниджири. Очите му имаха необикновен цвят — отчасти зеленикави, но повече бледокафяви, което ги караше да червенеят под светлината на фенерите в кабинета. Цветът й напомни на тухли, неподатливи и ръбести. — Изглежда искаш да ни кажеш нещо.

Когато той проговори, останалите замълчаха и всички погледи се насочиха към нея. Ханани преглътна.

— П-п-приносителят — каза тя. Пак проклетото заекване! Пое дълбоко въздух и опита втори път, като отправи мълчалива молитва за спокойствие. — Бехенамин от търговската каста. Днес ходих при вдовицата му. Тя каза… — Устата й пресъхна. Преглътна отново. — Каза, че съпругът й с-страдал от кошмари. Този ден отишъл да ги отдаде на Богинята.

И Даю, милият Даю опита да събере тази дан. Очите й отново засмъдяха, но Богинята изглежда чу молитвата й. Ханани стисна юмруци под масата и се успокои.

Сестрите се спогледаха.

— Както при другите случаи — обади се Съпериорът. За първи път от началото на разговора доби объркан вид.

Бирник Ниджири пристъпи решително напред, заобиколи масата и се надвеси над Ханани. Тя устоя на порива да се дръпне под погледа от тухла и нефрит.

Той протегна ръка пред лицето й с грациозно отдалечени и леко свити показалец и среден пръст, а с другата бръкна под робата си. Всички чуха тихото жужене на неговата джунгиса.

— Може ли, Чирак?

Тя кимна, прекалено уплашена, за да възрази на един Бирник, макар да не знаеше какви са намеренията му. Ръката му се стрелна напред още преди края на кимването й. Ханани разполагаше само с миг, преди да я залее мощната вълна на сънливост, и успя само да се запита дали той плаши по този начин и длъжниците.

В неговата магия нямаше нежност. Веднага стигна душата й и само за частица от времето, необходимо на Ханани да стори същото, успя да я изкара от тялото й и да я въведе в Ина-Карек. Там започна да я направлява с такава бързина и сила, че околното пространство отмина покрай нея като неопределени петна и сенки, преди да застине

и да се оформи в окъпана в златото на следобедно слънце градска улица. В наситения с градински аромати въздух пърхаха пеперуди.

Сън на спомени. Противно на волята си, видя очарована една друга Ханани — тя самата и в същото време не тя — да се показва на улицата. Фигурата й затрептя, за да застане — отново ясно очертана — пред входа на висока къща в северен стил. Появи се прислужница и двете потънаха през вратата. После картината помръкна, за да светне отново атриумът с чакащата под палмово дърво вдовица Дане.

Само че нещо не бе наред. Независимо от волята на Бирника, отделни елементи от съня започнаха да се разминават с действителността. Пищните форми на Дане бяха станали, неизвестно защо, двойни, а нейното Аз се припокриваше и смесваше с още едно, подобно на сянка. То обаче бе сякаш по-скоро част от самата нея, отколкото нещо самостоятелно.

Внезапно край Дане изникна сънният образ на Бирника. Тук, в Ина-Карек, той разполагаше със свободата да покаже истинския си облик. Ниджири носеше най-обикновена препаска, беше бос и без огърлица. Два дебели кичура коса, расли дълги години, висяха от темето му, преметнати през рамо. Той ги отхвърли назад и се наведе да разгледа сянката.

Оставена за миг без внимание от страна на Бирника, Ханани също пристъпи колебливо в атриума.

— Какво е това, Бирник?

— Не знам — отвърна той. — Но усещането не ми се нрави. — Той се изправи и се взря надолу към спомена, заслушан в гласа на Дане, която разказваше на не-Ханани съня на своя съпруг. Когато проговори отново, гласът му бе пълен с горчивина. — Петно от нещото, което е убило Бехенамин, лежи върху тази жена. Разбра ли, че то е убило и твоя помощник?

Ханани кимна, като положи усилие да не допусне мъката у себе си, защото в селенията на Ина-Карек болката добиваше форма и власт.

— Това е… — Тя се подвоуми, защото бе чувала приказки за неговото чирашко изпитание, но нямаше как да не зададе въпроса: — Това е Жътвар, нали?

За голямо облекчение на Ханани, Бирникът поклати енергично глава.

— Слава на Богинята, не. Тази зараза е изкусна и потайна, а подобно нещо хич не може да се каже за ония чудовища. — Той замълча за момент, докато сънят мержелееше около тях. Сега не-Ханани си тръгна от къщата на Дане, а сърцето на истинската се сви при мисълта за предстоящото. Ето че не-Ханани зави към градината Яфаи с намерение да я прекоси за по-бързо към Хетава. А от другата страна на градината…

„Махай се оттам“ — пожела тя наум с надежда Бирникът да е прекалено съсредоточен и да не забележи опита й за намеса. Не-Ханани щеше да заобиколи градината и да пропусне побоя над търговеца. Войниците нямаше да я забележат, а сърдитият младеж в дрехи на работник щеше да отмине, без да я погледне…

Сънят започна да поема по набелязания от нея път, но изведнъж рязко застина във вртоп от сгради и ярка следобедна светлина. Бирникът се извърна и я погледна:

— Какво правиш? — попита той много тихо.

Хваната на местопрестъплението, Ханани запази безпомощно мълчание. Не посмя да излъже — той беше Бирник. Но пък истината…

Ниджири присви за миг очи, а после отново насочи вниманието си към съня. Този път Ханани не можа да направи нищо. Волята му бе твърда като погледа и когато нареди на нейното съзнание да си припомни следобеда, тя остана безпомощна.

Почти толкова, колкото пред вдигнатия юмрук на войника.

Щом картината изникна, тя скръсти ръце пред себе си и потрепери. Когато не-Ханани се опълчи на войниците, Бирникът не обели и дума, макар тя да усети как тялото му застива до нейното. После, докато войниците си тръгваха, като че ли се поотпусна, но, хвърлила бегъл поглед към него, Ханани едва не зяпна от изненада. Никога не бе виждала такава неприкрита ярост, изписана върху лицето на Бирник.

Щом се обърна към нея обаче, там нямаше и следа от някакво чувство.

— Прости ми — промълви Ниджири. — Гласът му бе тих като преди, но вече утешителен. — Виждам, че не ти е било никак лесно, а пък аз въобще не ти помогнах, като те принудих да си спомниш всичко това. Но не биваше да го скриваш.

— Съжалявам. Понеже… — Пак се наложи да преглътне. — Т-те не ме нараниха трайно.

— Това е лъжа, Чирак. Но нека се надяваме, че един ден Богинята ще го направи истина за теб. — Той обърна гръб на сънния мизансцен, който отново бе застинал, и тръгна към войниците. След обстойно проучване на всеки един — запаметяваше лицата им, съобрази Ханани, пронизана от ледена тръпка, Бирникът кимна сам на себе си. — И какво ти каза той?

— Не те разбрах, Бирник.

— Войникът. Прошепна нещо в ухото ти, преди да си тръгне.

Ханани се разтрепери. Надявала се бе да не попита за това.

— Т-той каза, че не съм хубава като другите жени от Хетава. Ако съм била, щял да ме вземе в караулното и… — Войникът бе говорил на смесица от гуджаарейски и суа, който Ханани знаеше само до степен да води най-елементарен разговор. Не можеше да преведе последните думи на войника, но и нямаше нужда да го прави.

Ниджири смръщи вежди.

— Другите жени в Хетава? — Лицето му внезапно помръкна. — Разбирам. Сестрите. Трябвало е да ни кажат… Но как, нали са горди! — Въздъхна дълбоко. — Ако от това ще ти олекне, Чирак, знай, че тези войници не ще причинят никога вече зло на теб или на друг гуджаареец.

Подобна мисъл не можеше да донесе утеха на Ханани.

Бирникът се обърна… и замръзна, вперил поглед в лицето на младия работник, който й бе дошъл на помощ. Очите му се разшириха.

— Я гледай. Виж ти кой бил.

Ханани свъси вежди.

— Познаваш ли го, Бирник?

— Да, макар да не съм го виждал от десет години. Мислех, че е в уютно изгнание някъде из Севера. — Замълча и продължи да изучава лицето на работника. Устните му се изкривиха в израз на удивление. — Трябвало е да преценя по-добре — той е син на баща си и племенник на своя чичо.

Обзета от любопитство, Ханани също приближи, за да разгледа младежа. Сега, когато имаше възможност да стори това на спокойствие, тя веднага разбра, че не е никакъв работник. Висок и строен, с образцовите тесни очи и триъгълно лице на висшите касти, с

една идея по-светъл от плътната чернота на шуна. Красив, ако не се броеше гневната гримаса на лицето му.

— Кой е той?

— Не е от значение. Макар че рискува живота си с този опит да ти помогне. — Ниджири скръсти ръце замислен. — Може би пък това родословие наистина заслужава да бъде спасено.

— Нищо не разбирам, Бирник.

— Знам. — За нейна огромна изненада той я погледна някак особено, с молба за прошка. Това изражение, толкова смущаващо след цялата му непроницаема сдържаност, промени напълно представата й за него — та той бе видял само няколко наводнения повече от нея.

— Престъпила си възбраната — каза Ниджири с укор в гласа. — Онзи продавач — ти си го излекувала.

Ханани затаи дъх, осъзнала едва сега какво е сторила. Възбраната бе последното нещо, което би могло да й дойде наум след стълкновението с онези войници и при вида на стенещия в краката й зарзаватчия. Но Ниджири бе член на Съвета на Пътищата — понеже според клюката никой от по-старшите Бирници нямаше нужното търпение да заседава — и можеше с пълно право да я обяви за покварена, задето е нарушила наложената от Йехами възбрана.

— В-вярно. Но след такъв побой може да настъпи вътрешен кръвоизлив, би могло да има счупени кости… — Сети се със закъснение, че се оправдава. Въздъхна и отклони поглед встрани. — Да, наруших я.

— Да се бе върнала в Хетава и завела на мястото някого от твоите Спътници. Това не ти ли дойде наум?

Би трябвало… но…

— … Не.

— Разбира се, че не. — За голямо облекчение на Ханани той не изглеждаше ядосан. Всъщност в погледа му грееше топло одобрение, на каквото тя не бе разчитала. — Този продавач е бил много уплашен и обзет от силни болки. Ако бе умрял, докато ти търсиш помощ, душата му щеше да остане прокълната в селенията на сенките за вечни времена. Постъпила си както трябва, без да мислиш за правила и последици — точно както се полага на един Слуга на Хананджа. — Ниджири скръсти ръце и се замисли продължително. След това,

видимо взел решение, кимна като че ли на себе си и попита: — Искаш ли да се реабилитираш, Чирак?

Ханани свъси вежди в недоумение.

— Моля, Бирник?

Ниджири махна с ръка и градската улица се стопи. На нейно място се появи друг сънен пейзаж — пустинни дюни се стелеха до хоризонта под кобалтово небе. Ханани си помисли, че той иска да я успокои с това, но тя никога не бе ходила в пустиня. Гледката й се стори обезкуражаваща и самотна.

— Трябва ти ново чирашко изпитание — каза Бирникът. — Макар да е вече очевидно, че нямаш нищо общо със смъртта на послушник Даюхотем и търговеца Бехенамин, в Хетава има личности, които никога не ще приемат твоята невинност. Обвиняват те, защото ги е страх от теб.

— Страх ги е… — опули се Ханани — от *мен*.

— От промените, които твоето присъствие вещае за бъдещето. — Това също не й говореше нищо, но той беше Бирник. Те използваха езика на сънищата. — Само едно ново изпитание би могло да им затвори устата. Изпитание дотолкова рисковано, че никой от твоите хулители да не го пожелае за себе си. Успееш ли обаче, те не ще се осмелят занапред да поставят под въпрос правото ти да боравиш с магия в името на Богинята.

Той замълча и в съзнанието на Ханани нахлуха неканени всички слухове, които бе чувала да се разказват за него. Сразил бил Жътвар; отдал бил заслуженото на последния побъркан Принц в Гуджааре; посредничил при мирното завладяване на страната, за да стане това с минимум загуби. Носеха се и други слухове — не толкова хвалебствени и не съвсем добронамерени. Че бил чирак — и даже нещо повече — на легендарния Бирник Ехиру; че лично събрал Последната Дан на Ехиру, когато часът ударил.

„Какво ли е да убиеш любимия си?“ — запита се Ханани, загледана в него през пустинята, която бе сътворила душата му.

Погледът на мъжа неочаквано омекна.

— Никой не ме е молил — каза той, сякаш бе чул мислите й. А може и да беше — ставаха такива неща в съня. — Моето собствено изпитание навремето не ми остави място за избор, освен успех или провал, а залогът бе душата на моя брат. Докато ти имаш избор, Чирак-

Лечител Ханани. Ще приемеш ли предизвикателството на изпитанието, което съм наумил?

Тя преглътна.

— Какво е то?

— Да освободиш Гуджааре.

Погледна го втренчено. Той се усмихна.

— Имаме план. Моите братя и аз мислехме да използваме твоя наставник. Той притежава качествата, от които имаме нужда, но, честно казано, притеснява ни неговият нрав. Лично аз мисля, че ти ще се справиш по-добре със задачата, която имаме предвид.

— К-как… — Ханани бе престанала да мисли. — Каква задача?

— Това няма да ти кажа — не още, защото би могла да не я изпълниш както трябва. Достатъчно е да споделя, че изисква да напуснеш града и е свързана с известна опасност. Но ако нашият план се провали, целият ни начин на живот ще бъде обречен. Трябва да действаме незабавно или да се лишим от всичко. — Ниджири въздъхна и отправи поглед към разстланите дюни. — Ти се доказа като Лечител, Ханани, не става въпрос за това. Но дали наистина служиш с цялата си душа и сърце на Нейния Закон? Готова ли си да рискуваш себе си в името на покоя в будния свят, така, както го правиш в сънищата? Това е изпитанието.

Тих шепот на вятъра се понесе над дюните и завъртя пясъчни дяволи в отговор на бъркотията в главата на Ханани. Ако това бе лечебен сън, щеше с усилие на волята да си наложи да се успокои, но сега всичко бе в ръцете на Бирника, така че можеше да се страхува, колкото си иска. Което не бе за завиждане.

Нямаше как да отрече истината в думите му. В Хетава щяха да се намерят достатъчно поддръжници, които да обявят изпитанието й за успешно, само че слуховете щяха да продължат, докато е жива. Лечителят, който убива. Жената, на чиято магия не бива да се има доверие. В един момент страхът й направи опит да се скрие зад негодувание — не беше честно да се иска това от нея. На никой мъж не му се налагаше нещо подобно.

Да, но ако всичко на тоя свят беше честно, тя щеше още да си е полуграмотно селянче с едничката перспектива да лее пот на нивата и да върти домакинство.

Ханани вдигна поглед към лицето му и преглътна.

— Ще приема това ново изпитание, Бирник.

Ниджири се усмихна и в рамките на един неуловим миг тя разбра защо го е обичал Бирник Ехиру.

— Добре тогава — каза той и ги върна в будния свят.

Но ето че изминаха две денонощия и Ханани се зачуди дали нейното изпитание изобщо ще започне някога. Вечерта след още един ден на сивота пред прага на килията й се появи Пазител, за да й връчи мъничък свитък, запечатан със сложен възел от виолетова корда. Ханани не можа да разпознае възела — всеки род от висшите касти имаше свой собствен, а тя не ги знаеше, — но върху горната страна на ръба забеляза пикторалите на своето име. Помоли Пазителя за нож, разряза кордата, разгъна свитъка и прочете:

Лечител,
Кошмарът споходи и мене.
Дане, търговка, съпруга на Бехенамин в сънищата

8.
ОТРОВА

Тианет бе още будна, когато Ванахомен изпъшка и започна да потръпва конвулсивно в съня си. Тя не бе заспивала — никога не спеше, когато има още някой в леглото й. Седна и запали фенера, а Ванахомен извика и отвори очи. Тя прокара длан над тях, но мъжът не реагира. Когато я положи върху гърдите му, усети силните и чести удари на сърцето му, а после той се завъртя на една страна.

Мъжете не обичат да ги будят — Тианет усещаше това по инстинкт. Загубата на контрол над съня се приемаше от гуджаарейците като слабост, особено в средите на воините и тези с божествен произход. Но когато Ванахомен извика втори път, а тялото му се огъна, сякаш от болка, Тианет започна да се притеснява, че баща й може да чуе. И го разтърси веднъж, а след това още веднъж — този път по-силно. Но той не се събуди.

Затова Тианет направи единственото нещо, което й остана — докосна спящото му съзнание със своето.

Получи се същото, каквото ставаше понякога с Тантуфи. Той затаи дъх и проговори буден:

— Какво…

— Сънуваш. — Тианет обърса нежно капчиците пот от гърдите му. — Просто сън.

Той се намръщи, седна в леглото и пъхна ръка в разрошените си плитки.

— Баща ми. Видях баща си. Стоеше на стълбите пред Хетава. Всичко бе сиво, а небето… — Преглътна. Свободната му ръка трепереше. — Нещо лошо става в града.

Тя взе ръката му и я допря до устните си. Мина известно време, преди да обърне очи към нея. Тианет се изненада от напрежението в този поглед, макар то да се стопи, когато тя захапа внимателно върха на един от пръстите му. Сега очите бяха пълни с почти болезнен копнеж и той посегна към нея.

— Да те направя ли една от своите съпруги, когато взема властта? — С тези думи я повали по гръб в леглото.

Докато я целуваше, тя галеше косите му и едва се сдържа да не въздъхне, когато той вдигна глава.

— Ти си Принцът на Залеза — отвърна момичето. — Правиш, каквото пожелаеш.

Погледът му се впи в лицето й със смущаваща острота.

— Имаш ли друг любовник?

— Не и някого, когото искам. — Тианет го погали по бузата. — Но ти почти не ме познаваш, Принце.

Върху лицето му се изписа нещо още по-смущаващо — самота. Тя бе престанала да я усеща — както каквото и да било въобще — още преди години, но понеже я виждаше достатъчно често в очите на Тантуфи, успя да я разпознае и сега. Само това бе достатъчно, за да изпита известна симпатия към този мъж.

— Баща ми почти не познавал моята майка, когато я взел за жена — каза Ванахомен. — Трябвали му петнайсет години, за да спечели нейната любов и постеля. Родил съм се почти в самия край на женската й зрялост. — Пусна шеговита усмивка. — Аз нямам неговото търпение, но за теб мога да опитам.

— Твърде рано е за обсъждане на някои неща, Принце. — Тя постави ръката си между двамата, което бе неочаквано за него. Очите му се разшириха, той премрежи поглед от желание, когато го докосна. — Но има други, с които бихме могли да се заемем междувременно.

Той кимна, онемял от нагона на собствената си нужда, и за щастие не спомена любовта.

Когато Тианет се надигна и навлече една роба, утринта бе доста напреднала. Този път Ванахомен спа по-спокойно и отвори очи още при първото й мръдване.

— Проклятие — каза той и седна. — Нямах намерение да се задържам толкова дълго в града.

Тя склони глава.

— Мога ли поне да ти предложа баня и закуска, преди да си тръгнеш?

Той се усмихна очарован и кимна.

— Жените в Банбара нямат нищо общо с теб — каза. — Те се държат или като кралици в очакване мъжете да им угодят, или пък като пастири, които се грижат за добитъка си. Забравил бях какво е гуджаарейска жена.

— Аз не съм като повечето гуджаарейки, Принце.

Ванахомен сведе сконфузено очи.

— Да, разбира се, ти си господарка от шуна. Прости ми — не исках да те обидя.

Не това имаше предвид тя, но все пак кимна благосклонно.

Когато банята бе приготвена, Тианет му донесе благовония и други принадлежности и се извини още един път заради липсата на прислуга. Ванахомен я увери, че самата баня е повече от лукса, на който е привикнал, и влезе самичък в помещението. Понрави й се, че не прояви самонадеяност и се въздържа от груби намеци да му прислужва сама. Все пак не можа да го *хареса* — в крайна сметка и той се бе възползвал от нея, също както баща й, а проявената деликатност не значеше кой знае какво.

А и поначало не би могло да има нищо помежду им, защото рано или късно Ванахомен щеше да разбере, че тя му е враг.

Когато отиде в кухнята, за да приготви закуска, баща й вече дъвчеше край масата риба и хрупкави фурми. Вдигна въпросително вежда при влизането й.

— Вярвам, че нощта е протекла добре? — Говореше с безгрижен тон, но не беше толкова лесно да заблуди Тианет — в очите му личеше сянка на ревност. Макар планът за съблазняването на Ванахомен да бе негов, баща й не обичаше да дели.

— Толкова, колкото можеше да се очаква — отвърна тя. Мина край него, за да погледне печката, добави дърва и започна да претопля ивици пушено месо за Ванахомен. — Не спа добре. Имаше кошмари.

Когато се обърна, баща й изглеждаше разтревожен.

— Кошмари, казваш.

— Тантуфи я няма — напомни му тя. Откъм банята се носеше шум от плискане на вода, което значеше, че Ванахомен не може да ги чуе.

За нейна изненада баща й не се успокои.

— Знаеш ли какво ми казаха? — зашепна той. — Четирима от гостите за погребението на Канвер са мъртви. Занем от жина и нейният

военен съпруг, майчиният ти братовчед, господарят Тун и един търговец, Бехенамин.

Тианет не каза нищо по въпроса, смръщена, докато си припомняше лицата на споменатите хора. Тун бе възрастен и женен, което не му пречеше да хвърля лъстиви погледи към Тианет. Занем и нейният съпруг криеха студенина зад своята учтивост, но това трябваше да се очаква от жина. Виж Бехенамин…

— Последният, търговецът, умрял в самия Хетава — добави Санфи — докато опитвал да се отърве от кошмар. Момчето, дето трябвало да свърши работата, също умряло. — Той скръсти ръце и я загледа студено. — Имаш ли представа как би могло да се случи това, дъще?

Тя мислеше напрегнато.

— Бехенамин е онзи — започна тя, — който не носи перука върху плешивината си, нали? Дойде по-рано от всички. — Да, сега си го спомни. Мнозина от присъстващите на погребалното тържество бяха дошли само за да се смесят със своите равни от елита. Докато Бехенамин искрено оплакваше приятеля си. — Заведох Тантуфи в селската къща по обяд, но още преди това придружих Бехенамин до неговата стая. Беше съсипан и сигурно си е легнал независимо от ранния час.

— А останалите трима?

— Бехенамин нощува у нас след погребението. Ако сънят на Тантуфи е бил вече у него, значи всички от околните стаи са били в опасност. — Без да допусне и намек за обвинение в гласа или погледа си, тя добави: — Тази нощ бях заета и не можех да обикалям из коридорите, за да предотвратя сънищата. А мама се намираше, разбира се, под охрана в стаята си. — Инсурет също имаше способност да пъди лоши сънища, стига да е в настроение.

Санфи нацупи устни. Миг по-късно стана и закрачи из тясната кухня.

— Тази твоя майка… не биваше въобще да се женя за нея — красавица или не. Още докато я ухажвах, забелязах първите признаци на лудост, само че ми трябваше богатството й… — Той спря с въздишка и стисна юмруци. — А Тантуфи… Всеки ден се питам защо не го удуших това нещо, още като се роди.

Тианет го наблюдаваше внимателно и видяното никак не й хареса. Сега ще се вкисне, беше ясно. Винаги ставаше така, когато видеше плановете си осуетени. Щеше да се вкисне, да ври и кипи през целия път до полското им имение, а когато пристигнеха, да излее гнева си върху главата на Тантуфи. Трябваше да го разсее по някакъв начин. Но как?

— Татко? — Престори се, че вниманието й е съсредоточено върху стъргането на едно индийско орехче. — Дали в Хетава знаят за тези смъртни случаи? Дали са научили, че и четиримата са ни били на гости?

— Още не. — Гласът му прозвуча още по-сърдито. Тя търсеше трескаво нещо, с което да привлече интереса му. — Макар че, ако сънят се разпространи извън тези четирима…

Той изведнъж млъкна. Тианет наля сладко вино в една чаша, сложи я заедно с чинията върху поднос и го вдигна.

— Трябва да се погрижа за нашия гост, татко.

— Добре — отвърна той разсеяно. Погледът му бе прикован в масата, в главата му гъмжаха мисли. Момичето понечи да тръгне, но спря, когато я повика по име.

— Да, татко.

— Тантуфи — промълви той. — Ако я доведем в града, за колко време ще се разпространи сънят?

Това значи си мислеше той. Не бе изненадана от жестокостта му, а само от избрания способ. Той ненавиждаше Тантуфи.

— Не знам, татко. — Това бе истина. — Но сред толкова народ и при тази гъстота — сигурно ще стане бързо.

Той кимна, а очите му заблестяха, докато развиваше мисълта си.

— Хетава представлява заплаха за нашите планове. Те са поддръжници на Кисуа. Само че сънят на Тантуфи ще ги обърка, нали? — Усмихна й се. — Накрая ще намерят лек, но дотогава…

В съзнанието й се появи образът на Тантуфи. Детето щеше да си изплаче очите, ако станеше причина за подобно страдание. Но щеше да го направи, щеше да пусне магията си като отрова по жилите на града, защото нямаше как да се възпротиви. А баща им щеше да бъде доволен да види най-накрая полза от проклятието на Тантуфи.

— Така е, татко — промълви Тианет. — Ще пратя да я доведат, ако желаеш.

— Добро дете си ти. Направи го веднага, след като гостът си тръгне.

9.
УГОВОРКИ

Пътят от Гуджааре до пустинята бе дълъг и отегчителен. С цел да заблуди евентуални преследвачи Ванахомен не тръгна право на запад, а най-напред се отправи в южна посока, към един от крайречните градове, където се поглези за последно с баня и гуджаарейска храна, преди да смени коня и работническата препаска с камила и пустинно облекло. Без булото или някой друг от племенните знаци на Банбара, разбира се — свалил бе даже характерните украшения от Лае-ка, преди да я настани в градския обор и да потегли към столицата. Докато се намираше в Гуджааре, той бе просто обикновен пустинник, като всеки друг от десетките малки племена, битуващи в сянката на Гуджааре. Чак когато стигна предпланините, които обозначаваха границата между долината на Кръвта на Богинята и пустинята, Ванахомен добави отличителните знаци на своята банбарска принадлежност — тюрбана с було за скриване на долната част от лицето и робата в тъмновиолетово и кафяво.

Целия път изкара в нещо като медитация, вглъбен в мисли под ритъма на равномерния камилски тръс, сред еднообразен пейзаж на опечен от слънчевите лъчи камък. На отиване бе обмислял стотици планове, но сега съзнанието му бе заето от нещо съвършено различно.

„Харесва ли ти, Принце? Нека ти покажа и друго.“

Тианет. Богове, каква жена. Щеше да я вземе, разбира се. Такова бе желанието на Санфи — ясно като бял ден — и Ванахомен нямаше да го разочарова. Въпреки дневния зной той потръпна при спомена за нейните устни, за магическите ръце по кожата му, за търпението, с което извличаше облекчението му, та чак да примре от удоволствие. Как се бе научила на всичко това? Нямаше значение. Трябваше да я има отново и щом за целта се налагаше Санфи да стане дядо на бъдещия престолонаследник, така да бъде.

По пладне бе потънал изцяло в мечтания, оставил Лае-ка да се оправя почти без подканване с пътя от един назъбен рид към

следващия. Когато си върнеше Ките-ян, щеше да настани Тианет в собствените си покои, както неговият баща бе почел майка му. А нима майка му няма да се зарадва от неговия пръв брачен избор — девойка от шуна? Родословието на Санфи е старо и високо уважавано…

От една скална издатина над него се посипаха камъчета.

Изтръгнат грубо от тези мечтания, Ванахомен трескаво потърси едновременно ножа и юздите. Огледа хребета за някакво раздвижване или чужда сянка.

Нищо.

Лае-ка изрева гръмко, сякаш се скара на Ванахомен. Той не й обърна внимание и продължи да проучва околността, докато камилата все така следваше пътя. Нямаше ново раздвижване, но нервите му си останаха опнати като струни. Тук скалните склонове от двете страни бяха прекалено сближени, с твърде много кухини и с големи камъни по тях. В никакъв случай не биваше да се разсейва до такава степен в това идеално за клопка място.

Подтикван от инстинкта си, той слезе от Лае-ка и я поведе встрани от главната пътека, по стръмно дере, издълбано от пролетни порои. То минаваше по същия склон, от който се бе посипал чакълът, но даваше по-големи възможности за прикритие в сравнение с пътеката долу. Зад куп едри камъни съзря неголяма пещера — два пъти колкото ръста на камилата…

… А в нея се бе свил мъж.

Ванахомен вдигна ножа.

— Кой… — Спря по средата на въпроса, смаян от жеста на мъжа. Той допря мълком пръст до устните си, а с другата ръка посочи зад гърба на Ванахомен. Почти в същия миг той долови отзвук от гласове тъкмо от указаната посока.

Какво… Потупа врата на камилата — банбарски сигнал за спиране и пълно мълчание. Тя тръсна недоволно глава, но се подчини. Ванахомен се опита да надникне между камъните, за да види кой идва.

Там, през два хълма от тях, имаше бронзови отблясъци и яркозелени като гора в дъждовно време облекла — четворка кисуатски войници.

Ванахомен обърна поглед към мъжа в пещерата, който му кимна мълчешком. Мястото навярно позволяваше да види войниците от по-далеч. Ако Ванахомен не бе реагирал на шума от онези камъчета — за

които сега разбра, че са хвърлени нарочно от непознатия с цел да го предупреди, войниците щяха да го забележат, когато изкачат поредния хълм.

Мъжът отговори на погледа с чудновато и донякъде познато спокойствие. Нещо у него притесняваше Ванахомен, но не колкото четиримата войници, така че засега насочи вниманието си към по-голямата заплаха.

Че не търсеха него, бе ясно почти от пръв поглед. Оставили бяха конете да вървят, без да бързат, а подкованите им копита вдигаха много по-голям шум от камилските. Говореха високо на някакъв провинциален диалект на суа, който Ванахомен едва разбра, но му стана ясно, че иде реч за облог. Един от тях се хвалеше с нещо, а дрезгавият смях на останалите сякаш потвърди предположението на Ванахомен. Все така в смях и закачки, те се изгубиха от погледа му.

Ванахомен остана неподвижен известно време, което му се стори като часове, заслушан в последните глъхнещи звуци от конски копита. И тогава, най-накрая, изкачи склона до входа на пещерата, за да заговори тихо непознатия мъж.

— Кой си ти, в името на боговете?

— Анарим — отвърна мъжът, като се изправи с пъргавината на танцьор.

Препаската му бе черна и без украса, но по-къса, отколкото бе модерно. Не носеше огърлица, макар около шията и по раменете му да личеше ясно по-светла ивица — явно обикновено носеше. Усещането на Ванахомен за нещо познато се засили — примесено с инстинктивен сигнал за опасност, когато забеляза боядисани в черно кожени предпазители над китките, подобни на глезените, както и ръкохватка на къс меч, надникнала иззад рамото на мъжа.

Усетил сякаш внезапно избухналия гняв на Ванахомен, непознатият кимна и каза:

— Пазител на Хананджа.

Ванахомен изсъска зад булото и стисна по-здраво дръжката на ножа, готов да се бие до смърт. Само че през червената пелена на омразата в съзнанието му се процеди логична мисъл. Пазителят можеше да остави кисуатските войници да го забележат. И все още имаше възможността да го стори — трябваше само да извика и

войниците щяха да довтасат, преди Ванахомен да съумее да яхне Лаека и да я накара да забърза ход.

Ванахомен съвсем бавно свали ножа.

Пазителят се отпусна едва-едва, отказал се от вече намисления ход.

— Не те очаквах преди утре. Ти си Карис, едновремешният генерал на Гуджааре, нали?

— Ка… — Гневът връхлетя отново Ванахомен, щом разбра истината. — Карис ме е предал.

Върху лицето на Пазителя за миг се изписа изненада, която се стопи начаса.

— А, значи си Ванахомен, комуто служи Карис.

— Аз съм Ванахомен, който ще убие Карис, щом му се мерне пред погледа — сопна се младият мъж. Карис да заговорничи с Хетава зад собствения му гръб! Едничкото чувство, по-силно от гнева на Ванахомен в тази минута, бе скритата в него болка. „Карис, глупако дърт, бях ти поверил живота си!“

Пазителят се вгледа в него.

— Значи това е причината за молбата му да се срещнем тайно — ти не питаеш любов към Хетава.

Ванахомен впери очи в мъжа и едва успя да сдържи гласа си, когато гневът му намери верните думи:

— Хетава *уби моя баща*. Отвориха портите на столицата и пуснаха вътре чужденци, та да ни завладеят! Ако питат мен, всички гуджаарейци трябва да въстанат като един и да издавят вашата пасмина в морето.

— Ако си спомням правилно, точно твоят баща изправи Кисуа срещу Гуджааре. — Тонът на Пазителя бе нечовешки безстрастен, също като изражението на лицето му. Нямаше и помен от укор, макар Ванахомен да усети думите му като плесница.

— Той нито за миг не е искал покоряването на Гуджааре — сопна се младежът. Сетне се приближи и влезе в тясното пространство на пещерата. — Каквито и грехове да има моят баща, всичките му действия целяха доброто на Гуджааре. И нямам никакво намерение да го оправдавам пред теб! — Макар че правеше точно това. Побеснял на самия себе си, Ванахомен посочи с върха на ножа отвратителното безучастно лице. — Кажи ми защо чакаш моя човек тук.

Преди да отговори, Пазителят погледа известно време ножа.

— Нося съобщение от своите висшестоящи. — Той с бавно движение посочи към едната стена на пещерата, където върху сгънато пътническо наметало лежеше малка чанта. — За теб.

Свъсил вежди, за да прикрие изненадата си, Ванахомен отиде нататък, без да изпуска мъжа от поглед. Когато отвори чантата, от нея се изтърколи свитък, запечатан с възела на градската управа в Гуджааре. По ръба на свитъка личаха пикторалите на сегашното име на Ванахомен, както и на рожденото му.

— Генерал Карис поиска аудиенция при Супериора в качеството си на твой представител — съобщи Пазителят, когато Ванахомен му хвърли изпълнен с подозрение поглед. — Отговорът е вътре.

Ванахомен се вторачи в свитъка, а после избухна в смях.

— Аудиенция при Супериора? Богове, да не познавах толкова добре Карис, щях да кажа, че страда от старческо слабоумие. За какъв бяс ми е да се срещам с *когото и да е* от Хетава?

— Нали си искаш трона — ще имаш нужда от нашата подкрепа.

Ванахомен едва не изтърва ножа.

— Съюз — промълви той след мъчителна смаяна въздишка. — Карис си въобразява, че ще постигне съюз между Банбара и Хетава? — Не можеше да повярва.

— Съюзът трябва да се сключи с *теб* — отвърна Пазителят, — макар да е отворен и за други страни, които намериш за подходящи. — Помълча малко и добави: — Идеята не е чак толкова безумна. В края на краищата, именно Хетава създаде монархията и я крепи толкова векове.

— Да. — Ванахомен стисна свитъка. — Докато заробихте цялата династия със сънна кръв. Един съюз изисква доверие, Слуга на Хананджа, но аз не мога да имам вяра на теб или на твоите братя убийци. Карис трябваше да си опече ума.

Захвърли свитъка на земята и неизвестно защо се подразни от пълното отсъствие на желание за отпор от страна на Пазителя. Той отбеляза преспокойно:

— Значи отказваш съюза?

— Не мога да откажа нещо, което е невъзможно — сопна се Ванахомен. Обърна отново поглед към камъните и пътеката, която бе вече пуста. Щеше да се наложи да намери друг път, след като този бе

избран от кисуатските войници. Явно след последното банбарско нападение бяха започнали да патрулират из планината с намерението да предупредят града за следващо или да притеснят нападателите.

— Ще предам това на нашия съвет — обади се Пазителят зад гърба му. — Макар че те несъмнено ще изпратят представител на уреченото място, в случай че промениш позицията си. — Последва пауза. — И щом толкова държиш на доверието, трябва да знаеш, че Санфи не заслужава такова.

Ванахомен се обърна намръщен през рамо.

— Следиш ли ме?

— Следим Санфи. От известно време, много преди банбарските нападения, той организира коалиция от благородници. Ти си му полезен, но само засега.

Всеки можеше да се преструва на безразличен. Ванахомен скръсти ръце.

— Обясни.

Пазителят вдигна вежди.

— Няма да повярваш на думите ми.

— По-късно ще реша дали да повярвам. Засега искам да чуя.

— Знаеш, че някога, преди династията на Залеза, сме били също като Кисуа и останалите южни племена — управлявани от най-уважаваните си старейшини. — Пазителят сви рамене. — Властта на Протектората през последните десет години напомни на Гуджааре тази част от историята. Санфи оглавява движение за възстановяване на гуджаарейския Протекторат.

Ванахомен присви очи.

— Обикновените хора в Гуджааре искат да бъдат ръководени от герой, избран от Богинята, а не от група престарели богаташи. Те прекрасно виждат колко малко добро е докарал на своите хора кисуатският Протекторат — сираци проституират по улиците, а робите им мрат от глад сред натежали житни поля.

Пазителят сведе поглед.

— В името на трайния мир ние запазихме в тайна истинските цели на твоя баща. Никой в Гуджааре не знае, че Крал Еникет искаше да закара на заколение хиляди войници, за да постигне безсмъртие. Тайните, които *излязоха* на бял свят обаче — убийството на кисуатски посланик, изтезаването на трима Бирници, заговора със Севера,

Жътваря… — Той поклати глава. — Зверствата на Протектората са отдавнашни и полузабравени. Тези на последния Принц са прясна рана. Не можеш да се сърдиш на хората, задето разсъждават по този начин.

„Мога“ — каза си мрачно Ванахомен, — „само че никаква полза от това.“

— Разбирам.

— А дори един Протекторат има нужда от ръководител. Санфи е още млад за такъв, но той мисли занапред.

— Аз се свързах със Санфи още преди година. За него би било добре, ако тези планове са по-отдавнашни — каза Ванахомен. Думите прозвучаха неубедително даже в собствените му уши. Стисна юмруци и се навъси. Какъв замисъл само! Не можеш да го изоставиш току-така. И ще се откаже ли поначало ламтящият за власт само защото се появява истинският владетел?

Не, такъв човек не ще се откаже.

„Ако се оженя за Тианет, Санфи ще се сдобие с влияние посредством мен. След това ще ме убие и ще заяви, че е искал да сложи на трона един Принц, но уви…“

Пазителят го наблюдаваше мълчешком и несъмнено отгатваше терзанията на младия мъж по езика на тялото му — Ванахомен бе чувал, че жреците умеят такива неща. За да предотврати това, той се обърна с лице към мъжа от Хетава.

— Дребните сметки на аристокрацията нямат особено значение за мен. Забравяш, че моят баща ме е подготвил за подобни неща.

Пазителят сведе глава.

— Както кажеш. — Той взе наметалото и чантата си и я преметна през гърди. — Предай, моля, на Карис, че няма за какво да се срещаме повече. Покой, Ванахомен, кралски сине.

Остави свитъка да лежи на земята, където бе захвърлен. Ванахомен го погледна намръщен, но Пазителят излезе от пещерата и тръгна нагоре по стръмната пътека към хребета. Сигурно бе скрил някъде коня си.

„Прав ти път. *Кралски сине!* Говори за съюзи, а не ще дори да се обърне към мен както трябва!“

Пренебрегнал вътрешния гласец, който му казваше, че в дадения момент титлата не означаваше нищо, както и че Слугите на Хананджа

винаги говореха истината, Ванахомен изчака шумът от стъпките на Пазителя да заглъхне и вдигна свитъка. Не посмя да го остави тук, където някой можеше да го намери.

„Да вървят всички в сенките дано! Не са ми притрябвали. Ще използвам Санфи, точно както той иска да използва мен, а след това ще го убия.“

Само че убийството на баща й надали щеше да направи от Тианет сговорчива съпруга.

Заглушил угризенията, Ванахомен пъхна свитъка в един джоб. Отиде при Лае-ка и й нареди със знак да легне, за да я възседне. Кратък размисъл относно новия маршрут и пак поде своето пътешествие през пустинята, само че този път мислите му бяха натрапчиви и невесели.

10.
СОНТА-И

Докараха търговката Дане в Хетава сутринта в Деня на новата бира. Ханани чу гълчава от веселбата на площада, когато дверите към Залата се отвориха, за да пропуснат четирима Чирак-Пазители с нейния паланкин. Те го положиха върху подиума и дръпнаха завесите, за да се види жената.

Търговката бе потънала в крайно неспокоен сън. По лицето й бе избила пот — въртеше се, издаваше трескави звуци. Очите й се движеха с бясна скорост под клепачите, сякаш образите, които я тормозеха в съня, бяха твърде много и прекалено бързи, за да ги проследява. Дошлата с нея слугиня закри уста с шепа, за да спре сълзите си.

— Не може ли да се събуди? — Нен-не-вера, дежурният Лечител, коленичи край Дане, а Пазителите се отдръпнаха настрани.

Обучението на Дане пролича, когато слугинчето се овладя мигновено.

— Не, Лечител — промълви то. — Щом се върнах снощи, след като бях донесла съобщението в Хетава, тя отново бе заспала. Помислих, че най-накрая е намерила достатъчно покой, за да си отдъхне, но понеже сутринта не стана, отидох в спалнята й. Заварих я в това състояние. Как ли не се мъчих да я събудя.

Нен-не-вера кимна и сви устни, докато вдигаше клепачите на Дане — Ханани мерна за миг въртящите се с бясна скорост в орбитите очи, — а после отвори устата й, за да й помирише дъха.

— Скоро не е приемала храна или течности. Има ли врагове?

Слугинята се ужаси.

— Никой не би я отровил!

— Само изключвам различни възможности, дете. — Повдигна главата на Дане и започна да масажира гърлото. Опипа жлезите по шията, премери пулса. Ханани знаеше, че всичко това бе част от

традиционния ритуал на прегледа, който в дадения случай обаче бе абсолютно неуместен.

Тя застана върху първото стъпало на подиума.

— Нен-не-вера-братко.

Нен-не-вера не вдигна поглед.

— Намираш се под възбрана, Чирак.

Ханани прехапа устни заради болката от това напомняне, макар да бе изречено с мек тон.

— Тази жена… — Тя преглътна. — Видях я преди едно четиридневие. Тя изпрати съобщението до *мен*. Братко… — Спря се сама и стисна юмруци. Нямаше да се моли. Нямаше.

Най-накрая Лечителят погледна през рамо към нея. Произходът му бе наполовина източен — бледа кожа, провиснала коса, поразително бяла от възрастта, но черните му очи гледаха с характерната за всеки шуна острота.

— Добре тогава. Но няма да навлизаш в лечебен сън, ясно ли е?

— Да, Братко. — Бързо, докато не се е разколебал, Ханани коленичи от другата страна на носилката. Като хвърли кос поглед към слугинята, тя промълви тихо: — Братко, има един сън…

— Знам, Съвършеният осведоми старейшините от Пътя на Лечителите, а аз съм един от тях. — Нен-не-вера се усмихна едва-едва на смаяното й изражение. — Трябва да признаеш, Чирак, че цялата история е крайно любопитна. Не мога да удържа нетърпението си да се заема най-накрая лично с проучването на този загадъчен сън.

Като си спомни гнусното усещане от сянката в споделения с Бирник Ниджири сън, тя потрепери.

— Братко… — Само че не можа да произнесе на глас онова, което бе в ума й. „Внимавай“ щеше да прозвучи обидно, като намек, че го мисли остарял или неспособен по друга причина да се справи със задълженията си. „Даюхотем умря от това“ би било още по-зле, понеже Нен-не-вера бе Лечител с повече от четиридесет наводнения опит — нямаше място за сравнение между неговите умения и тези на едно дете. Тя прехапа устни, за да замълчи.

Той сякаш разбра всичко.

— Не се притеснявай, Ханани. Може би е добре да доведеш твоя наставник, ако точно сега не си почива. Би било разумно да имаме още един Лечител тук — просто за всеки случай.

Такива поръчения се възлагат на послушници — унизителна болка сви стомаха на Ханани. Но и това бе начин да помогне, а в дадения момент бе по-добро от нищо. Кимна припряно към Нен-не-вера и хукна да търси Мни-ини.

Наставникът й тъкмо привършваше упражнение по лечение на рани в Залата на Пазителите. Забеляза я още щом излезе от сънната стая, следван от върволица полузаспали момчета, които се отправяха към поредния внушаван в съня им урок.

— А, Ханани. Ако си… — И я погледна в лицето. — Какво има?

Когато разбра каква е работата, Лечителят веднага стана сериозен.

— Отивам веднага. Намери някой послушник да доведе Супериора.

Последното я смая.

— Супериора ли, Братко?

— И Йехами, ако не преподава в момента. — Прочете уплахата на лицето на момичето и въздъхна. — Свидетели, Ханани. Ако лечението се окаже сложно, искам да се убедят, че Даю не е проявил неспособност, а се е натъкнал на нещо, което може да озори и опитен Лечител. Знам, че би предпочела да не използвам приятеля ти като аргумент…

Ханани поклати глава, за да прогони неразумното чувство за вина. Бирник Ниджири й бе обяснил, че подобна тактика не е в състояние да изчисти името й, но тя разбираше желанието на Мни-ини да опита. Дано свършеше работа.

— Даю би искал това, Братко.

Мни-ини кимна, после я отпрати с ръка и забърза към Залата на Благослова. Ханани спря един от групата ученици на Мни-ини и го изпрати да търси Супериора. Часът на Йехами се провеждаше наблизо, в Залата на Бирниците, и тя припна през вътрешния двор към най-малката сграда от Хетава, за да занесе вестта лично.

За разлика от топлия жълто-кафяв пясъчник, използван за всички останали постройки, стените в Залата на Бирниците бяха от сив мрамор. Коридорите тук бяха по-хладни, по-мрачни и по-тихи от всяко друго помещение в Храма и създаваха предразполагаща към размисъл атмосфера. Ханани забави ход въпреки нетърпението си, защото ситното потропване на сандали върху камък бе шумно и смущаваше

покоя. Тя не се опасяваше от възможността да смути самите Бирници — техните килии бяха на четвъртия етаж, далеч от шума и суетата. Просто след като се намираше в дома им, й се струваше непочтително да не се движи спокойно, както те правеха, да не говори тихо, както те правеха, да не говори меко, както те правеха, и да не се държи по всички онези начини, които най-много биха допаднали на Хананджа.

Не можа да си спомни коя точно стая търси. Упъти се по посоката на някакви гласове.

— … по-опасен от баща си — казваше един от тях. Напомняше за мрамора на стените — мрачен, студен и сив. — Животът му е протекъл по-трудно и затова е натрупал повече омраза.

— Вярно е, трябва най-напред добре да го огледаме — обади се друг глас, по-ведър и с весела нотка. — Но не съм сигурен, че планът ми харесва. Пустинните народи не са склонни към мирен живот.

— Ако той позволи да бъде наранен който и да е от двамата, ще разберем що за човек е. — Този глас бе по-млад, не така уверен. Привлечена от него, Ханани зави зад един ъгъл и видя светлина пред себе си. В атриума на сградата проникваха лъчи утринно слънце. Това бе каменната градина, където Бирниците танцуваха в уединение своите молитви. Младежкият глас продължи: — Макар че тогава белята вече ще бъде сторена.

— Това не може да се избегне — намеси се четвърти глас и Ханани замръзна ужасена, понеже той принадлежеше на Бирник Ниджири. Което означаваше, че изобщо не бива да чува този разговор. — Той по никакъв начин не би се доверил на когото и да е от нас. Но някой млад, който няма как да е участвал по какъвто и да е начин срещу баща му — някой, когото ще му се прииска да закриля, а не да се бои от него…

— Замълчете — нареди неочаквано студеният сив глас и входът към атриума бе засенчен от висока мършава фигура, която излезе на светло. — Чирак-Лечител.

Фигурата бе облечена в роба с качулка. Ханани преглътна мъчително и направи дълбок поклон над две ръце в израз на молба за прошка.

— Много съжалявам, Бирник. А-а-аз търся Учител Йехами. Т-той има час в тази сграда.

— Натам. — Бирникът посочи с глава посоката, от която бе дошла. — За какво ти е?

Ханани преглътна отново.

— Жената на починалия приносител бе донесена в Залата на Благослова, Бирник, пострадала от същия сън, който уби нейния съпруг. — *И Даю.* — Лечител Нен-не-вера се опитва да я излекува. Моят наставник смята, че… може би… свидетели…

Бирникът погледна встрани — край него изникнаха едновременно още трима, чиито силуети се очертаваха на светлината на градината. В единия разпозна Ниджири, преди той да нахлузи качулката си, както сториха и останалите.

— Всички ще дойдем — заяви мършавият Бирник. — Мисля, че сме по-подходящи като свидетели от Учител Йехами, понеже можем да наблюдаваме едновременно света на сънищата и този на будните. Води ни, Чирак.

В този глас звучеше единствено категорична заповед. Ханани не можа да измисли подходящ начин да възрази. Но Бирникът бе напълно прав — никой нямаше да се осмели да постави под съмнение наблюденията на такива свидетели. Надявайки се, че не издава вълнението си, Ханани ги поведе към Залата на Благослова.

Но когато стигнаха до подиума, тя замръзна от изненада.

Нен-не-вера стоеше встрани от носилката на Дане. Раменете му бяха отпуснати и целият трепереше като засегнат от тежък паралич. Мни-ини го държеше за раменете и почти го носеше, а лицето му бе посърнало от загриженост.

Мършавият Бирник се промуши покрай Ханани като змия — самата грациозност и целеустременост. Тъмновиолетовата татуировка върху рамото му представляваше цвят от куче грозде — Сонта-и, най-възрастният от Пътя.

— Какво е станало? — попита той.

Загубил дар слово, Нен-не-вера само поклати глава. Мни-ини отговори:

— Нен-не-вера опита да намери душата на просителката — първият етап от лечението. Нещо му попречи.

Нен-не-вера потръпна и отново поклати глава.

— Нямаше я там. Беше… не можах да я намеря. Но имаше нещо друго. Богиньо! — Той се отскубна от Мни-ини и вдигна поглед към

огромната статуя, която се извисяваше над всички. Ръцете й бяха гостоприемно разтворени. Сякаш за да ги сграбчи, Лечителят протегна своите — силно разтреперани.

— Нищо твое — прошепна той. Гласът му бе трескав и пълен с тревога, какъвто Ханани не го бе чувала никога. — Нищо от тебе не носи подобно усещане!

Бирник Сонта-и бързо приближи подиума и докосна рамото на стария Лечител. Нен-не-вера простена тихо и сякаш повехна. Мни-ини го хвана бързо под мишниците и го заведе до една от пейките край стената.

Сонта-и се обърна да погледне слугинята, която се бе дръпнала назад с широко отворени очи. След това се взря в Дане.

Още един Бирник пристъпи напред. По-висок от всички останали. По жълтия цвят от дивия шафран върху рамото му Ханани позна най-младия от Пътя — Инму.

— Сонта-и-братко, сигурен ли си…

Но Бирник Рабанех сложи ръка на рамото му. Инму погледна първо него, после Сонта-и, и се покори. Сонта-и коленичи край Дане и докосна с пръсти затворените й клепачи.

И в този момент Ханани бе обзета от ирационален страх — ирационален, защото откъде накъде щеше да се плаши един Бирник от някакъв си сън? Въпреки това тя приближи.

— Бирник.

Четири качулати лица се извърнаха към нея, макар да бе заговорила само Сонта-и. На него каза:

— Стана в междинното пространство. Не в Ина-Карек, нито пък тук, в Хона-Карек. *Помежду.*

Той присви очи. Бирник Ниджири й хвърли продължителен, замислен поглед. Момичето се почувства смалено пред очите на четиримата и се прокле, задето бе могла да изтърси подобно нещо. Но преди да измъдри някакво извинение, Ниджири се обърна към Сонта-и. Никой от двамата мъже не пророни дума, но помежду им премина някаква искра — всеки що-годе надарен в сънищата би я усетил. Сонта-и кимна едва забележимо и отново насочи вниманието си към Дане. Склопи очи. Отмина миг.

„Това няма да протече добре“ — шепнеше всяка частица от Ханани.

Но още преди да измисли какво иска да каже, Сонта-и издаде тих и неестествен звук. Ханани затаи дъх и понечи да се хвърли към подиума, но Ниджири я стисна за рамото като с менгеме. Обърна се да го погледне и съзря посърналото му от скръб лице — взираше се в Сонта-и. Обърна се към Рабанех и видя същото. Какво им ставаше на всички? Усещаха опасността, както и тя — защо не я осуетяха? Единствен Инму гледаше объркано, когато срещна очите му, но и той побърза да ги насочи другаде, като вирна брадичка.

Сонта-и неочаквано се задъха и отвори широко очи и уста. По лицето му пробягаха десетина различни изражения — повече, отколкото Ханани бе виждала там въобще, но с такава бързина, че не можа да запомни никое от тях.

— Толкова много гняв — прошепна той. — Толкова скръб. Никога преди не съм чувствал нищо. Каква ирония. — Той потрепери. Ръката му се откъсна от лицето на Дане, за да потърси опора в пода. Това бе първото непохватно движение на Бирник, което Ханани бе зървала. Той сякаш с огромно усилие се вторачи в ръката си. — Пространството помежду. Там силата не е достатъчна. Дете, Ниджири. Стихийният сънуващ е дете.

Той най-неочаквано се срина напред и се стовари върху Дане. Уплашен, Мни-ини се втурна да го вдигне. Бирник Рабанех незабавно се притече на помощ. Но тялото на Сонта-и увисна помежду им, а падането му не причини никаква вреда на Дане. И двамата бяха вече мъртви.

11.
ИЗМЯНАТА

Птичите крясъци на съгледвачите, отразени от стените на каньона Мерик-рен-аферу, подражаваха с такова съвършенство на истинските, че гнездящите по голите скали скайрери започнаха да им отговарят, маркирайки своята територия. Ванахомен знаеше, че от много мили е наблюдаван с далекогледи — може би още от мига, когато бе показал с Лае-ка на вълнистия пустинен хоризонт. Ако бе просто едно петънце или по-лошо — множество петънца, племето щеше да е отдавна далеч от каньона, много преди да стигне той неговото начало. Без съгледвачите обаче. Те щяха да го изчакат търпеливо и да го приветстват със стрела в окото. Банбарското гостоприемство бе прословуто.

Но понеже го познаваха и очакваха, успя да забележи признаци на живот още на влизане в клисурата. През пролуките във високите храсталаци надничаха скрити градини и ниви, обработвани от заробените представители на по-склонни към земеделски труд племена — на никой банбарец не би му дошла наум идеята да човърка пръстта. Най-накрая се показаха и самите съгледвачи в облекла със скален цвят — те надничаха към него от изкусно замаскирани укрития. Онези, които успяваше да зърне, му кимваха важно, докато минаваше — знаеше че има и други, които не може да различи. Лае-ка нададе радостен рев при вида на оградата, зад която държаха конете и камилите, когато не са на паша. Ванахомен слезе от камилата и я разседла, преди да я пусне зад оградата.

— Благодаря, задето ме докара жив и здрав — прошепна той в ухото й, докато сваляше поводите, а тя изпръхтя, като че разбрала ритуалните слова. Сетне изтопурка вътре, за да избута най-безцеремонно в своя неудържим устрем към храната три други камили. Те отстъпиха с толкова обиден вид, че Ванахомен се разсмя.

Смехът му извика още една глава, която се поддаде иззад скалите с накривен тюрбан и набръчкана от сън буза.

— Вана! — Момчето разцъфтя в усмивка. То скочи и се затече към него. — Не те чух да идваш.

— Не чу и ако бях някой крадец, вече да сме останали без коне и камили. — Ванахомен преметна дисагите през рамо, след това сложи ръце на хълбоците и възнагради момчето със строг поглед. — Що за пазач си, Таса, щом заспиваш на поста си?

Момчето сведе поглед засрамено.

— Беше само за малко. Снощи не съм мигнал цяла нощ да те чакам.

— Забавиха ме — обясни Ванахомен и свъси вежди. Беше минал по обиколна пътека през хълмовете, за да избегне кисуатските войници. — Ти ми кажи друго — Карис вземал ли е кон днес?

— Робът ти ли? — В гласа на момчето прозвуча чисто банбарското презрение към по-нисшестоящите. — Не, още не е. Че ти даваш ли му да излиза самичък?

„Давах му, преди да ме предаде.“

— Гледай само днес да не взема — не и преди да говоря с него. И да не заспиш пак.

Разроши косата на Таса, отвърна на свенливата му усмивка и се отдалечи от оградата, за да намери една от висящите въжени стълби и да се изкатери до най-горното ниво на скалите.

Банбарският лагер — гора от грижливо украсени шатри и огнища — бе разположен върху няколко от най-високите и широки скални тераси в стената на каньона. Ако възникнеше опасност, всички шатри можеха да бъдат събрани и готови за път в рамките на броени минути. Засега обаче племето бе в почивка, готово за поредния сблъсък от необявената война срещу Кисуа. Ванахомен кимаше в различни посоки, докато минаваше край насядалите мъже, заети с разговори, точене на мечове или правене на стрели. Жените, събрани в отделни групи, шиеха нагръдници и ботуши от твърда кожа. Макар да кимаше и на тях — така и не успя да изкорени този свой гуджаарейски навик, те не отговаряха на поздрава, а някои дори не му обръщаха внимание. След като ги отминеше, усещаше погледите им с гърба си.

Най-накрая стигна до голяма красива шатра от кафява камилска кожа. Върху забити около входа колове бяха издълбани гуджаарейски пикторали, а над входната завеса се мъдреше герб — слънцето и лъчите от Ореола на Залеза, символ на неговото родословие.

Истинският Ореол, пазен някъде в окупираната от Кисуа Гуджааре, представляваше полукръг от ковано злато, обкръжен от пластини слонова кост в червено и жълто. Този тук бе издялан от мрамор и допълнен с орнаменти от тъмно и светло полирано дърво. Бе изработен с вкус и според банбарските представи също бе скъп, но Ванахомен даже след десет години не виждаше в него нищо по-различно от евтина имитация, каквото си и беше.

— Няма ли да влезеш? — провикна се майка му откъм вътрешността на шатрата.

Ванахомен трепна при звука на този глас. Не само от изненада. Стегна се вътрешно, дръпна завесата и влезе.

— Прощавай, мамо. Бях се замислил.

Хендет, съпруга на гуджаарейския Крал в сънищата, лежеше върху дебела постеля от кожи и плетени от захарна тръстика рогозки, облегната на две възглавници с пискюли. Когато Ванахомен прекоси застлания с килими под, тя остави настрана дебел свитък и разтвори обятия.

— Цял бащичко си станал — каза, а той коленичи за прегръдка. — Все мислиш и мислиш. За какво този път?

И преди бе усещал слабост в гласа й. Обикновено говореше с нисък за жена тембър, дрезгаво и силно, а сега сякаш бе с памук в устата. Нямаше как да не усети колко е отслабнала и да не забележи изсъхналата като пергамент кожа.

— За много неща — отвърна с принудена усмивка Ванахомен. — А ти си все така хубава.

— Учила съм те да лъжеш по-добре — отвърна с престорена строгост Хендет. Това предизвика неговия искрен смях и уталожи донякъде страховете му, защото ако тя се чувстваше достатъчно добре, за да се шегува, значи имаше надежда. — Унте разправя, че набегът е протекъл успешно.

Той кимна, а сетне стана сериозен. Посегна да свали булото и тюрбана си.

— Знаеш ли къде е Карис, мамо?

Тя понечи да отговори, а после върху лицето й се изписа хитро изражение.

— Всеки момент ще тръгне да изпълнява една моя поръчка — каза най-накрая.

— За как… — Успя да удържи избухването си, защото тя бе гуджаарейка и никога не би приела подобно нещо. Ванахомен стисна юмруците си, опрени върху коленете му. — Мамо, ти ли си поръчала да договори съюз с Хетава?

Хендет му хвърли хладен поглед, който все пак го опари.

— Пратих го да *сключи съюз* с Хетава. Унте прие техните условия, макар едно от тях да е среща с теб преди официалното подписване.

— Унте! И ти… — Той се изправи със скок и закрачи напред-назад из ограниченото пространство на шатрата, като дишаше дълбоко, за да спре туптенето в слепоочията си. Когато отново бе в състояние да говори с нормален тон, спря и застана с лице към нея. — *Те убиха мъжа, когото обичаше*, мамо. Те го използваха и тормозеха, изкористиха магията на Богинята в името на властта… — И замлъкна под нейния пълен с раздразнение и скръб поглед. Сякаш бе разочарована от него.

— Толкова приличаш на баща си — промълви майка му тихо и той бе принуден да замълчи. — Справи се добре, независимо от всичко, което се случи. Даже много добре. Гордея се с теб и ти вярвам. Но точно в това отношение… — гласът й стана леден като океанска вода — … си голям глупак, Ванахомен.

Той подскочи.

— Какво?

— Гуджааре се гради върху четворка сили. — Очите на Хендет станаха твърди като камък. Някаква изолирана част от съзнанието му ликуваше при мисълта, че е способна да прояви подобна ожесточеност въпреки болестта. Тя си оставаше кралица, колкото й да бе отслабнала телом. Но нейните думи…

— Реката, кастите, армията *и Хетава*. Тия жреци, дето толкова ги мразиш, обучават нашата младеж, държат народа здрав и доволен, раздават правосъдие… И владеят магията, Ванахомен. Власт като никоя друга в будния свят. Без тяхно участие дори да си върнеш по някакъв начин трона, той никога не ще бъде твой.

— Военната каста обеща да ми помогне в крайната битка — запъна се Ванахомен, — а сега и аристократите застават зад мене. Сключих споразумение с водача на шуна Санфи. Простолюдието ще приветства завръщането ми…

— Друг път! Хич през ум да не ти минава! Не и без подкрепата на Хетава! Ванахомен, прекалено умен си, за да допускаш подобни мисли. — Тя протегна ръка с въздишка. След продължително гневно колебание, синът й коленичи и я пое. Тя го погали и каза: — Баща ти те възпита в мъдрост. Пренебрежението към Хетава не е проява на такава. Нямаш им доверие? Никой не те кара насила. И аз не съм забравила техните престъпления. — Твърдият й поглед стана някак отчужден. Гневът й се насочи другаде. — Но дори аз разбирам, че това е необходимо.

Ванахомен отклони очи в израз на мълчаливо несъгласие. Тя въздъхна.

— След като вече си завзел властта, ще сключиш споразумение с Кисуа, нали така? Колкото и да ги мразиш. А за да се отплатиш на банбарци, ще им дариш търговски преференции, каквито никой друг народ не е получавал. И с това ще предизвикаш гнева на търговската каста, но ще го сториш така или иначе, защото Гуджааре е прекалено слаба за още една война. Вярно ли е?

Ванахомен стисна зъби.

— Това е съвсем друго.

— И защо да е друго? Бирникът, който уби баща ти, си сътрудничеше с Кисуа. А благородниците, на чиято подкрепа толкова се радваш — те къде бяха, когато баща ти загина, а ние тримата изпаднахме в отчайваща нужда? Оставиха ни да мрем като кучета! — Тя отново въздъхна и посегна да погали косата му. — Простата истина е, че не можеш да се довериш на *когото и да било* от съюзниците, сине мой. Никой крал не може да си позволява доверие. Както не можеш да допуснеш омразата да надделее над здравия разум.

Той се съпротивляваше вътрешно на истината в нейните думи. Самата мисъл за съюз с Хетава оставяше в душата му горчилка на вина, на предателство. Какво би казал баща му, ако разбере, че се е съюзил с неговите убийци?

„Че правя онова, което съм длъжен“ — дойде нежеланият отговор. И той най-накрая сведе глава пред Хендет в израз на подчинение.

Тя погали плитките му одобрително.

— А сега ми кажи как разбра.

— Срещнах един от храма. Пазител. В планината. Даде ми това. — Измъкна свитъка от една гънка на робата си.

— А ти дори не си го отворил? Добре поне, че не си го хвърлил. Виж какво пише вътре.

Ванахомен измъкна ножа си, разряза възлите-печати и зачете официалните пикторали на глас:

> До Ванахомен, избран наследник от Крал Еникет (да почива в Нейния покой вечно), привет.
>
> Твоето искане за среща е прието. Пратеник ще се яви на мястото, където е предаден този свитък, по залез-слънце на четвъртия ден от осмия месец на жътвата.
>
> Изисква се ти и твоите съюзници да не предприемате нови нападения срещу общия ни враг, преди да се състои тази среща.

Подписи липсваха. Ванахомен се намръщи. Запрати свитъка на пода и пак тръгна напред-назад.

Хендет протегна ръка към посланието. Гневът на младия мъж се укроти донякъде, когато видя колко силно трепери майчината ръка, преди тя да я скрие, като остави свитъка в скута си, за да го прочете, когато остане сама.

— Трябва веднага да кажеш на Унте.

— Не планирам нови нападения, заради предстоящия събор по повод слънцестоенето — отвърна Ванахомен, ядосан сам на себе си. — Това е съвпадение, но когато чуят подобно „изискване“, другите племенни водачи ще помислят, че се подмазвам на Хетава. — Той замълча замислен. — Бих могъл да пренебрегна искането…

— През ум да не ти минава — настръхна Хендет. — Знаеш не по-зле от мен, че това не е изискване, а условие за сключване на съюз. Унте ще разбере.

— Унте не е проблем — отвърна той, а после й разказа как уби Вуджег заради заклания от него гуджаарейски войник. — Това бе явно предизвикателство, неподчинение. Изрично разпоредих да не се убиват гуджаарейци, а той го стори нарочно.

— Значи си бил прав да го премахнеш — отсъди Хендет. — Макар да е жалко, родът на Вуджег… — Гласът й секна. Явно изтощена, тя се излегна върху възглавниците, за да си поеме дъх. — Те имат огромно влияние върху Дзике-Банбара. Ще направят опит да… да настроят това племе срещу теб.

— Знам — отвърна мрачно Ванахомен.

Изведнъж всичко това му се стори прекалено голям товар само за един гръб — Банбара, майчината болест, трижди проклетия Хетава. За всичко бяха виновни жреците, каза си той сърдито. Да не бяха техните Бирници, баща му щеше да си е жив и здрав, Кисуа щеше да е най-новата територия на Гуджааре, а за самия него щеше да остане само да се навърта около Тианет.

„Но дали щеше да ме иска тя, ако баща ми бе все още Принц?“ Неприятна, грозна мисъл.

Нямаше никаква полза да се тормози с такива точно сега.

— Трябва ти почивка — каза той на Хендет.

— Нищо ми няма на мене — отвърна тя, но не се възпротиви, когато й помогна да легне.

Това покорство бе ясен признак за лошото й състояние — тя го слушаше единствено когато я болеше. Стомахът му се сви при мисълта за това какво би станало, ако не се оправеше час по-скоро. През част от годината Банбара бяха номади и нямаше да се задържат още дълго в Мерик-рен-аферу. След слънцестоенето шестимата племенни водачи щяха да се съберат, за да решат дали да подкрепят Ванахомен във война. Но независимо от изхода на евентуалния конфликт племето щеше да се отправи на продължително пътешествие през Пустинните хиляда към западния бряг на континента, където очакваше да забогатее от награбеното през годината. Ванахомен бе участвал неведнъж в тези пролетни походи през пустинята, защото живееше от години с Банбара, и много добре познаваше лошите им страни — слабите и болните рядко оцеляваха.

„Значи трябва да си върна Гуджааре преди пролетта.“ Завил майка си чак до брадичката, той се надвеси над нея и притисна устни към челото й.

— Приятни сънища, мамо — прошепна. — В Нейния покой.

— И на тебе, сине мой — отвърна тя и склопи очи.

Не й каза нищо за виденията, които спохождаха съня му през последните седмици. За изяденото от тлен тяло на неговия баща — разложение, което заплашваше собствената му плът, както и страховития прилив на злото, тръгнал да залее цяла Гуджааре. Майка му би открила смисъл в това и сигурно с право.

Но каква полза, след като всичко вече бе казано и сторено? Защо трябваше да се тревожи от някакви си безплътни образи, след като в будния свят си имаше страхове, достатъчни за хиляда кошмара?

Той се настани на кожите край майчиното ложе и я загледа, докато тя не заспа. Когато Хендет се пресели в Ина-Карек за през нощта, Ванахомен стана, за да обмисли следващата стъпка в своята война.

12.
ВТОРОТО ИЗПИТАНИЕ

В съгласие със Закона и Мъдростта телата на мъртвите остават известно време непогребани. Никой не може да знае колко трае преселването в Ина-Карек без помощта на Бирник. Най-светлите умове на Гуджааре спорят по този въпрос от векове, но без конкретен резултат. Преобладава мнението, че съществува вероятност, макар и много малка, прибързаното унищожаване на плътта да обърка душата и да я запрати в сенчестите селения. Разбира се, жените са вън от подобна опасност, защото самите те са богини, които умеят да се оправят из дебрите на Ина-Карек. Техните тела се държат само по един ден, и то единствено от уважение, а момичетата без цикъл — два, понеже женската им сила е недоразвита. Мъжете обаче са си най-обикновени, затова Закона предписва техните тела да се държат минимум четири дни след смъртта, а и по-дълго, когато има саркофази и възможности за балсамиране. Единственото изключение, което допуска Закона, се отнася до мъжки тела с бирнически печат, както и до всички други лица, за чиито души се знае със сигурност, че са вече извън пределите на будния свят.

Изгориха Бирник Сонта-и две денонощия след смъртта му. Той не бе отдал Последна Дан; никой не знаеше какво е положението с неговата душа и дори дали тя все още съществува. Но го кремираха, все едно смъртта му е била пристойна и безукорна, тъй като противното би извикало въпроси, на които Хетава не можеше и не смееше да отговори. „Как е умрял?“ щеше да е най-лесният сред тях. Очакваха се много по-тежки: „Какъв е този ужасен сън, който го е убил?“, „Какво прави Хетава, за да го спре?“. А отговорът на последният — „Нищо, нищо не може да бъде направено“ — щеше да разруши покоя в целия град.

Вече имаше пет нови жертви.

Ханани стоеше пред Залата на Отдиха, една от сградите на жреците от Пътя на Лечителите. Това бе мястото за практикуването на

най-сложните и смущаващи видове лечебна магия. Макар да се смяташе, че повечето нейни действия укрепват вярата на поклонниците, някои методики включваха отделяне на крайници от тялото, на бебета от майката и още по-зловещи неща. В конкретния случай не ставаше дума за нищо такова, само че видът на петима заспали, на които не може да се помогне, бе притеснителен сам по себе си.

Неколцина старши Лечители се движеха между леглата — преглеждаха сънуващите и им помагаха, доколкото им позволяваха силите. Недалеч от тях Мни-ини беседваше с групичка миряни. „Сигурно близки на петимата“ — помисли си Ханани. — „Какво ли би могъл да им каже?“

Погледна към вътрешния двор и забеляза, че погребалната клада на Сонта-и най-накрая е рухнала. Сънната Луна вече се издигаше високо, а бяха запалили кладата по залез-слънце. Неколцина зяпачи се мотаеха наоколо, докато гореше, но сега се разотиваха по един, по двама, сякаш угасването на пламъците им бе послужило като сигнал. Никой от тях не пророни дума, докато си тръгваха. Никой не проля и една сълза. Може би никой нямаше представа как да тъжи, понеже не се знаеше какво всъщност става с душата на Бирника.

— Чирак-Лечител.

Гласът на Учител Йехами. Белег за собственото й униние бе фактът, че когато го погледна, не изпита обичайния страх. Но пък сигурно и той се чувстваше като нея — в очите му липсваше привичната неприязън.

— Учител Йехами. — Тя склони глава пред него, а после погледна през открехнатата завеса към Залата на Отдиха. — Не съм влизала вътре.

Той погледна към входа, все едно бе най-последното нещо на света, за което можеше да се сети, и въздъхна.

— М-да, при тези обстоятелства става очевидно, че смъртта на момчето е била непредвидима. Утре заран ще уведомя Съвета, че възбраната ми е вдигната. Не се съмнявам, че ще одобрят решението.

Колко лесно било. Ханани се вторачи в него, загубила ума и дума. Но в този момент вятърът промени посоката си — полъх откъм кладата донесе аромат на тамян и ухание на дървесна смола, примесени с непогрешимата миризма на изгоряла плът. Каквато и

приповдигнатост на духа да изискваше подобен миг, тя бе задавена още преди да се роди. Скоро щеше да може пак да лекува. Но каква полза от това, след като дори сънят се бе превърнал в отрова? Не намери сили да благодари на Йехами.

Той така или иначе май не й обръщаше внимание, вперил поглед в кладата. Облечен бе в официалната кафява роба на Учител, което означаваше, че вероятно е присъствал на погребението.

— Беше време, когато те мислех за най-сериозната заплаха срещу нашите традиции — заговори Йехами, без да отделя очи от погребалната клада.

Ханани се сепна.

— Мен ли?

— Теб. Нашата ходеща, дишаща капитулация пред Кисуа и нейните „по-висши“ порядки. — Въздъхна. — Техните жени не са богини, а най-обикновени слаби смъртни същества, които вършат една и съща работа с мъжете — и съответно понасят същите тегоби. Купуват си и си продават слугите като кокошки, старците им са бреме за тях… Не бих пожелал това на Гуджааре. — Той поклати бавно глава, а очите му отразяваха проблясъците от погребалната клада. — А в края на краищата ти си оставаш едно глупаво момиченце, което така и не ще познае женствеността. Като искаш да лекуваш, прав ти път — защо да те спирам? В сравнение с истинските опасности на тоя свят, ти си едно нищо. — Отвърна очи от кладата, но не погледна Ханани. — Явно Богинята е счела за уместно да ни напомни всичко това.

И си тръгна. Тя гледа подире му, докато кафявата роба се сля с мрака.

„… така и не ще познае женствеността…“

Какво означаваше това?

— Ханани.

„Ти си едно нищо.“

Отвори й се рана отвътре. Сричките на нейното име отекнаха в съзнанието й и тя се извърна към Мни-ини, който приближаваше входа на залата. Изглеждаше изтощен.

— Отивай си — каза той. — Нямаш никаква работа тук.

За един кратък миг, в очакване на нова болка, Ханани си помисли, че е чул последните думи на Йехами и е съгласен с него. Но ето че той добави с въздишка:

— Никой не е в състояние да помогне.

Тя привика пръснатите си мисли обратно към действителността.

— Сонта-и. Затова го е направил, нали?

Мни-ини кимна.

— Някой трябваше да опита. Бирниците са най-силните наркомансери в Хетава. Ако това нещо може да се срази с магия… — Той въздъхна отново. — Е, сега знаем, че не може.

„Сигурно сънувам“ — каза си Ханани.

През последните няколко дни всичко бе като в сън — навсякъде присъстваше усещането за нереалност, което будното съзнание нямаше сили да осмисли. В будния свят лошите сънища не се прехвърляха от душа в душа като някаква зараза, нито пък от тях умираха Бирници. Послушниците пък въобще не умираха, особено когато са умни, красиви и обичани.

В будния свят жените бяха богини по природа и същност, а не Слуги на Богинята.

Напрегна се, за да се съсредоточи. Мни-ини изглеждаше сломен от душевно изтощение — също като нея. Събудената от вида му загриженост отчасти пропъди собствената й несрета.

— Трябва да си починеш, Братко.

— Знам. Просто аз… Никога досега не съм бил толкова безполезен. Не съм свикнал така. — Разтърка очи и добави с въздишка: — Проклятие… за малко да забравя. Бирник Ниджири ми каза тая заран, че утре тръгваме.

— Тръгваме ли?

— Да. Отиваме някъде в пустинята, така че си облечи официалната роба върху всекидневните дрехи — ще те пази от слънцето. Приготвили са ни провизии и коне. Тръгваме по пладне от Детската къща.

В будния свят Бирниците не напускат Гуджааре. Ханани свъси вежди.

— Поради каква причина, Братко?

— Ниджири каза, че знаеш. — Любопитство прогони част от умората на Мни-ини.

Изпитанието. Сега? След като Сонта-и умря, а градът бе застрашен от порочна магия?

— Спомена само някаква задача, която очаква да изпълня — каза момичето, — но нищо повече. Първоначално смятал да я възложи на теб, но се отказал.

Мни-ини се намръщи.

— Какво ли е намислил, в името на безкрайните сънни селения? — въздъхна той. — Това момче се меси в чуждите работи повече от всички Бирници, които съм виждал. Явно Ехиру не е имал време да се справи с тая му черта.

Мни-ини затвори вратата към Залата на Отдиха и приближи Ханани. Кладата догаряше в далечината. Пред очите им се вдигна голям облак искри, завъртя се и затанцува в нощния въздух. Мни-ини докосна рамото на Ханани и двамата поеха към Залата на Лечителите, потънали в мълчание.

Когато на другия ден отиде в двора на Детската къща, Ханани завари повече хора от очакваното. На стълбите бе застанал Супериорът — наблюдаваше подготвянето на групата. Пазител Анарим разговаряше с възприел неговия сериозен вид млад чирак и трима други Пазители, които Ханани не познаваше. Мни-ини слушаше с угрижен вид някакъв храмов прислужник, който му обясняваше как се язди кон. Бирник Ниджири вече бе възседнал своя и се взираше в далечината изпод ръба на качулката си. Не обърна внимание на Ханани. Вътрешен импулс я подтикна да приближи и да докосне ръката му. Той примигна и се обърна към нея.

— Жалиш ли за Сонта-и? — Само четиридневие по-рано не би и помислила да се обърне с толкова личен въпрос към Бирник. Но така бе, преди да съзре истинския му образ в света на сънищата и да види как изпраща събрат на смърт. От израза на лицето му днес бе разбрала каква цена плаща той за всичко това.

Отправи й печална усмивка.

— Мисля, че е трябвало да станеш Бирник.

Тя сведе очи, прекомерно поласкана, само че като имаше предвид реакцията на Йехами и нему подобните на желанието й да стане Лечител, трудно й бе да си представи негодуванието, което щеше да се надигне, ако бе избрала Пътя на Бирниците.

— Нямам твоята сила, Бирник.

— Аз не съм силен. — Тя се намръщи при тези думи, а Ниджири погали шията на коня. — Още едно пътешествие в пустинята. Последния път… — Той замълча за миг, а сетне сви рамене. — Да, някои спомени са едновременно сладостни и болезнени.

Тя не можеше да си представи причина, поради която един Бирник ще се отправи в пустинята. Но преди да измисли възпитан начин да го попита, Мни-ини я забеляза и повика при себе си.

— Я нека тоя приятел те научи как се язди такъв звяр — кимна той към слугата, след като сам се опита — отново без успех — да възседне своя кон. Животното изцвили и стъпи встрани, а Мни-ини се оказа пак на земята. В яда си той тупна с длан по седлото. — Да не мислиш, че съм умрял да те яздя!

Преглътнал усмивката си, слугата се обади:

— Опитай пак, Лечител-господарю. — Обърна се към Ханани и остана втренчен в нея за момент. Тя чакаше. Мъжът се сепна и направи поклон над една ръка. — Насам, Лечител-ъ-ъ-господарке.

— Господарю — поправи го тя с усмивка, — макар никое от двете да не отговаря на действителността. Аз съм само чирак.

— Разбирам — отвърна слугата с още по-объркан вид отпреди, но за всеки случай се усмихна. — Яздила ли си кон досега?

— Да — отговори Ханани за очевидна изненада на Мни-ини. — Само че преди много години.

— Някои неща не се променят, Ле… чирак. Помниш ли как става?

Тя кимна и тръгна усмихната с мъжа към оседлания за нея кон — красиво светлокафяво създание, по-дребно от средния ръст, но с интелигентен поглед.

— Как се казва?

— Дака — отвърна слугата с явно задоволство. — Наполовина банбарка, но като видиш как се оправя в планините, веднага ще й го простиш.

Ханани кимна и потупа животното, докато заобикаляше откъм другата му страна. Стремената бяха спуснати ниско, за да улеснят възсядането на неопитни ездачи. Ханани бе благодарна за тази предвидливост, заради своя ръст и липсата на скорошен опит. Но се оказа, че някои неща наистина не се забравят, защото се метна на

седлото така леко, както преди четиринайсет години, когато го бе сторила за последен път. Видял това, слугата подсвирна от удивление.

— В пустинята добрият кон може да наклони везната към живота или смъртта — каза той с широка усмивка. — Банбарци третират конете си като членове на семейството. Дават им имената на починалите си деца, слагат им украшения. Така че, отнасяй се към тази приятелка, както подобава.

Ханани се усмихна и зарови пръсти в гривата на Дака. Кобилата изви шия под ръката й.

— Нямай грижа за това.

С крайчеца на окото съзря Супериора да приближава коня на Ниджири.

— Сигурен ли си? — попита той Бирника съвсем тихо. Ханани го чу, само защото бе наблизо.

— Не съм. — В гласа му нямаше и следа от тъгата, доловена преди малко от момичето. Обичайната безстрастност на Бирник се бе завърнала. — Сигурен съм обаче, че ако седим със скръстени ръце, всички сме обречени.

Супериорът само въздъхна в отговор. Ханани не посмя да погледне към тях. Обърна се към Пазител Анарим, който бе вдигнал ръка, за да привлече вниманието на всички.

— Ще излезем от града през източната порта — съобщи той. — Тя се използва рядко, което ще помогне да не бием на очи, макар след това да се наложи обиколка покрай стените, за да поемем по югозападния път. Ще ни трябват два дни, за да стигнем планините, и още един — да ги прекосим. — Хвърли поглед към Ниджири. — Ще бъдем на мястото навреме.

Ниджири сведе глава и Ханани отново се запита какво ли са намислили Бирниците.

— Ще яздим по двама — продължи Анарим. — Трябва да си отваряме очите на четири дори в земите на Гуджааре, а колкото повече се отдалечаваме от града, толкова по-рисковано ще става. Аз и Дви ще водим. — Кимна към чирака си, а той му отвърна с припряност, която нямаше нищо общо с изписаната върху лицето му безстрастност. — Пазител Керкан и Бирник Ниджири ще подсигурят ариергарда, Пазители Емидже и Лемунеб — фланговете. Лечителите остават помежду ни в случай на опасност.

Ханани хвърли бърз и притеснен поглед към своя наставник и видя, че Мни-ини е също толкова разтревожен. Тя самата бе полско чедо, но не бе напускала града, откакто я бяха взели в Хетава. Мни-ини бе гражданин и доколкото й бе известно, през целия си живот не бе излизал от столицата.

Мни-ини въздъхна с ожесточение.

— Проклятие, Ниджири. Правя всичко възможно да запазя търпение, но ми дойде до гуша. Кога най-сетне ще кажеш каква е цялата работа?

Ниджири се усмихна, все едно очакваше този въпрос.

— Ще се видим с приятели, Мни-ини. Поне така се надявам.

— *Надяваш* се…

— Ще разберем, ако не ни убият. И ако, разбира се, изобщо се появят.

Мни-ини го гледаше втренчено. Все още усмихнат, Ниджири кимна към Анарим, който завъртя коня си и пое към портата, докато четирима послушници отваряха крилата й пред групата.

— След теб — обърна се Ниджири към Мни-ини. Смотолевил някаква ругатня, Лечителят смуши предпазливо коня си и хлъцна от изненада, когато той наистина взе, че потегли.

Бе ред на Ханани — Дака се впусна в жив тръс, сякаш нямаше търпение да я заведе към онова, което ги очакваше.

13.
ПРОМЯНА

В градината на Ките-ян имаше леопард. Той не го виждаше, но знаеше, че е там. Като наследник на Принца негов дълг бе до го открие и убие, преди да е сторил зло на майка му или на неговите сестри и братя.

— Вана.

Прокрадвайки се през градината, колкото може по-безшумно — беше малко късокрак и винаги бе бил кротко дете — момчето опита тежестта на копието в ръката си и…

— Вана! Събуди се, човече! Не е време сега за мечтания.

Ванахомен погледна и видя, че леопардът е с човешко лице. Унте. „Трябва да те убия“ — каза си той.

И ето че Унте стана отново Унте, а Ванахомен проследи с поглед ръката му, за да разбере каква е работата.

Отряд от осмина конници приближаваше по скалистата пътека, която прекосяваше тази част от предпланините. От високата скала, където чакаше на кон заедно с банбарците, Ванахомен успя да различи само широките качулати роби, с които бяха облечени всички ездачи — пет черни, две кървавочервени и една с цвят на избелял под слънчеви лъчи кокал. Последната го накара да смръщи вежди.

— Хетава? — попита Унте.

Ванахомен кимна.

— Черните са Пазители — жреци-воини, смъртоносни без оръжие и кошмарни въоръжени. Светлият е Бирник. — Устните му се присвиха; не можа да се удържи. Не очакваше от Хетава да пратят Бирник. Може би с цел да осъди него самия? И да го ликвидира на място, ако намери за необходимо? Ръцете му стиснаха по-здраво юздите. Конят изцвили. — Те се бият почти като Пазители, но истинската им сила е магията. В никакъв случай не допускай да те докосне. Заемат по-високо положение в йерархията, така че този

трябва да е водачът. Червените… — Смръщи вежди. — Те са Лечители. Лекуващи. Защо са тук обаче нямам никаква представа.

— Хм. — Унте бръкна под булото си и се почеса по брадата. — И как да посрещнем тези гости, предводителю?

Ванахомен долови задоволство в този глас и сам се усмихна вътрешно. Майка му нямаше да одобри това, но…

— Ако ще ставаме съюзници, редно би било да им покажем силата си, не е ли така?

Унте кимна с хитра усмивка и Ванахомен вдигна ръка. Усети своите ездачи да застават нащрек около него. Той описа кръг, а сетне сви ръката в юмрук, отметна глава и нададе бойния вик на банбарци: „Би-ю е-е-е!“

Елате ни, да ви видим колко струвате.

Воините се втурнаха напред, заспускаха се по три различни пътеки към дъното на каньона. От другата страна се появиха още две редици и техните викове се отразиха от скалистите стени. Хетавци спряха начаса, за да застанат с гръб едни към други, с Лечителите по средата. Две колони банбарски конници ги заобиколиха в кръг и запрепускаха в противоположни посоки, за да изглеждат повече. Ванахомен се спусна заедно с всички, размахал сабя и засмян зад прикритието на булото си. Пратениците на Храма щяха да се изнервят — това беше ясно, но не само от числеността на излезлите да ги посрещнат въоръжени банбарци, а и от самия шумен хаос, който те създаваха. Обичаят на гуджаарейците бе покоят, но у банбарци нямаше никаква следа от него — не и в младите и здрави воини на Ванахомен.

„Виждате ли ни“ — помисли си той, вперил огнен поглед в жреците. — „Вижте с кого се съюзявате. Ако сте прекалено изтънчени за нас, ще минем и без вашата помощ.“

Но ето че след първоначалната защитна маневра пратениците на Хетава не помръднаха и Ванахомен започна да се отегчава от тази игра. Затова даде знак за спиране и ездачите от двата кръга застинаха с лице към своите гости. Направиха му път, за да мине, и той застана срещу облечения в бледа роба Бирник.

— Покажи ми лицето си — каза Ванахомен. — Искам да видя своя враг.

Повечето мъже от Банбара не говореха гуджаарейски, но малцината, които разбираха, започнаха да превеждат на останалите.

Всички щяха да разберат, че Ванахомен е поискал от представителя на Хетава да открие лице пред тях — знак на подчинение според банбарския обичай.

Бирникът вдигна ръце към качулката и остана така за миг, може би забелязал брожението в банбарските редици. Но после продължи започнатото и Ванахомен потръпна целият, когато видя това лице.

— Ти! — Десет години се извъртяха светкавично назад и той отново застана на терасата на Ките-ян, където неговият баща бе изправен срещу двамата Бирници на Хананджа, дошли да го убият. Единият от тях бе брат на баща му — печатът на Залеза ясно личеше върху лицето му. Но по-младият… — Ти!

Бирникът кимна, вбесяващо спокоен. Сега бе по-висок и широкоплещест — ни помен от хубавичкия юноша, — но несъмнено същият.

— И аз те помня добре, сине на Еникет. Здравей.

„Трябва да те убия тук и сега.“ Тази мисъл изглеждаше толкова примамлива, макар да съзнаваше колко глупава е всъщност. Той прибра сабята в ножницата и пришпори кобилата Ихо, за да застане до Бирника, в обсега на неговите смъртоносни ръце.

— Гладен ли си, Бирник? — попита с тих глас и видя как очите на другия мъж се присвиват. — Аз знам добре какво представляваш. Баща ми пречупи един от вас пред очите ми. И ако си решил да отмъстиш на мен заради това, не губи време, защото няма да имаш друга възможност.

За момент нещо проблесна в очите на Бирника — не безумна злоба, каквато Ванахомен почти очакваше, но хладен гняв, който бе още по-обезпокоителен заради чисто човешката му природа.

— Било е проява на жестокост от страна на твоя баща да те прави съпричастен към унищожаването на Уна-уне — отвърна Бирникът с изтънчена жлъч, каквото Ванахомен никога не бе срещал у друг като него. — Сигурно си бил страшно уплашен. Съжалявам, че не можахме да го убием по-рано — за твое добро.

Ванахомен оголи зъби и изръмжа, като използва цялата си воля, за да не посегне към ножа.

— Никога няма да се доверя на демон, който смуче човешки животи!

Направи няколко стъпки встрани с жребеца, за да се поуспокои, преди да застане отново с лице към делегацията на Хетава.

— Добре. Значи предлагате съюз. Ясно ми е защо освобождението от Кисуа ще бъде от полза за вас, но какво предлагате на нас, жрецо? Доколкото ми е известно, Хетава не разполага с армия.

Бирникът кимна.

— Битките никога не са били наша стихия, освен при самозащита или за закрила на други. — Отправи извинителна усмивка към най-близко застаналия жрец в черна роба, който му отговори с леко кимване. — Навярно ти е известно, че в миналото нашата подкрепа към Принца е играела съществена роля.

— О да, известно ми е — отвърна Ванахомен. — Само че винаги сте продавали скъпо тази подкрепа, а аз нямам намерение да плащам същата цена. Няма да се превърна във ваш роб, каквито бяха моите предтечи.

— Ние пък няма да искаме вече това от теб. — Тонът на Бирника внезапно омекна. Срам ли прозвуча в казаното? — Хетава е пречистен от тази поквара. Ние с моите братя го извършихме със собствени ръце. Ще бъдем почтени към теб. Имаш моята дума, дадена в Нейно име.

Откровеността на Бирника изненада Ванахомен. Той знаеше за чистките, радвал се бе в сърцето си, но да чуе всичко това, казано на висок глас на всеослушание, бе съвсем друго нещо. Далеч по-удовлетворяващо.

Като погледна най-напред към Унте, който бе слязъл с останалите в дъното на каньона, но си оставаше засега мълчалив наблюдател, той каза на Бирника:

— Значи предлагаш вашето влияние сред народа в подкрепа на моите претенции към трона. Това би било полезно, след като завладея града, и след като хората ми са пролели кръвта си за тая цел. Обаче съюзниците делят не само наградата, жрецо, но и риска. С какво можете да ни бъдете полезни *в момента*?

— Мислиш, че не споделяме риска отсега? Ако се провалиш, Кисуа ще ни съсипе.

— Така е, но вие можете да се дръпнете във всеки един миг преди въоръжените действия и да заявите, че нямате нищо общо с тях. — Ванахомен посочи на изток, към Гуджааре. — Вие винаги действате така, в сенките, промъквате се нощем незабелязани през хорските

прозорци, но тук става дума за война. Или се включвайте активно в нея, или си стойте зад стените на вашия храм и се молете. И чакайте *аз* да ви унищожа, когато спечеля победата!

Бирникът сведе глава, все едно бе поканен от Ванахомен на чаша вино.

— Можем да ви предложим провизии и средства…

Ванахомен се изсмя.

— Ние заграбихме от Кисуа повече, отколкото ни е нужно. Предложи нещо *полезно*, служителю на храма. Може би ще Събереш Сунанди Дже Калаве и нейния съпруг генерал?

Лицето на Бирника се вкамени.

— Те не са осъдени за поквара.

Ванахомен и не очакваше съгласие.

— Тогава какво?

Бирникът замълча продължително, преди да промълви с въздишка:

— Така да бъде. — Накара коня да направи няколко стъпки встрани и спря, като обърна лице към двамата жреци в червено, били до този момент зад гърба му. — Тези двамата са твои, докато си върнеш трона.

Жреците в червени одежди замръзнаха. Също и Ванахомен. Той попита през зъби сред надигналия се зад него ропот:

— Това номер ли е?

— Най-голямото предимство на Хетава — и на Гуджааре — е магията — отвърна Бирникът. — Един Бирник не ще е от голяма полза за вас, но Лечителите са способни да спасят живота на хора, които иначе биха загинали в предстоящите битки.

Двама Лечители. Ванахомен гледаше втренчено червените жреци, разкъсван между радостна възбуда и отчаяние. Бирникът имаше право — двама Лечители бяха в състояние да намалят в огромна степен техните загуби. И — мисълта му срамно се отклони в друга посока — *един Лечител можеше да спаси майка му*.

При все това…

Даваха му двама Лечители ей така. Двама шпиони на Хетава в самото сърце на неговия лагер.

Обърна се към Унте, наложил с усилие маска на безразличие, та да го заболи по-малко от разочарованието.

Унте пришпори коня си към тях, вперил замислен поглед в жреците. Той бе научил доста гуджаарейски от Ванахомен в хода на годините и сигурно бе успял да проследи целия разговор. Но към Ванахомен се обърна на хакти:

— Добре ли чух? Твоите хора проявяват неочакван интерес към търговията с роби?

Ванахомен, който не отделяше очи от Бирника, поклати глава. Очите на жреца се присвиха, когато чу казаното от Унте.

Очевидно познанията му по хакти стигаха, за да разбере думата *роби*.

— Те не са роби, а заложници, които скрепяват нашия съюз. Ще бъдат освободени след постигане на общата ни цел.

Унте се размърда върху седлото с въздишка.

— Никога не съм харесвал вземането на заложници. Много главоболия за нищо. Ако обаче наистина разбират от магия, както казва той, ще ни бъдат от полза.

Ванахомен отвърна с усилие на волята:

— Могат също така да предават тайните ни на Хетава. Ще трябва да ги вземем в лагера, а те биха могли да издадат неговото местоположение.

Унте се усмихна.

— Досега не съм срещнал гражданин, който да може да намери собствените си крака в пустинята без помощта на неин обитател. А и от какъв зор ще ни шпионират — нали врагът ни е общ?

Вярно беше. Но Ванахомен не пропусна да забележи, че не съществува друга причина Бирникът да им доведе двамата Лечители — при всичките му увъртания такава бе неговата цел от самото начало.

— Просто не им вярвам, Унте.

— Ти не вярваш никому, мой сине по дух. Кажи на този красивичък мъж, че ги вземаме.

Ванахомен понечи да възрази:

— Ти да не… — Сам прекъсна въпроса си и склони примирително глава, когато Унте го погледна меко. — Добре, Унте.

Даде знак на двама конници да застанат отстрани на Лечителите. Но един от облечените в черно скочи от седлото и препречи пътя на банбарци. Цялата му фигура вещаеше заплаха. А по-едрият Лечител свали с рязко движение качулката и викна високо:

— Ниджири!

Бирникът — Ниджири, спомни си името Ванахомен — въздъхна.

— Съжалявам, Мни-ини, но не мога да пусна чирака самичък с тях, макар тя да се съгласи.

— *Съгласила* се е… — Лечителят изгледа другаря си с невярващи очи. — Ханани, вярно ли е това?

Вторият Лечител изглеждаше твърде смаян, за да отговори. Смаян бе и Ванахомен, в чиято глава лумна диво подозрение. *Тя?*

Треперещият от страх глас, който най-накрая отговори, несъмнено бе женски:

— Аз… Да, Братко. Само че не знаех… — И без това бледите кокалчета на ръцете й върху седлото побеляха съвсем. — Мислех, че…

— Предупредих те, че е рисковано, Чирак. — Лицето на Бирника бе съвършено безизразно. — Принцът те мисли за шпионин. Може би подозренията му ще отслабнат, когато се увери сам, че не си била подготвена за това, което предстои. — И Бирникът премести поглед върху Ванахомен.

Проклятие. Ванахомен вирна брадичка, намразил този Бирник още повече. Той много добре знаеше какво значи да пратиш гуджаарейска жена в банбарски лагер. Дори прикрепването на Лечител-мъж към нея нямаше да бъде от голяма полза — Лечителите не се биеха. Грижите по нейната закрила падаха върху неговите плещи. „Във война сме, сенките да те вземат дано! Нямам време да се разправям с безполезна гражданка!“

Само че друг избор не остана — Унте бе взел нещата в свои ръце, а сътрудничеството на Хетава занапред зависеше от начина, по който се отнасяха към заложниците.

Въздъхнал от безсилен яд, Ванахомен тръгна напред и спря, когато на пътя му се изпречи Пазител. Или Чирак-Пазител — младежът надали имаше годините за встъпване в Път на Служение. Очите на юношата едва се виждаха от качулката, но той въпреки това се вторачи в тях, и след един дълъг миг на мълчание младежът се отдръпна встрани с въздишка.

Приближил Ихо до коня на жената, той се пресегна и свали качулката й. Същата — Лечителя-момиче, на което бе попаднал в града. Тя го погледна в очите без страх — с това було на лицето сигурно й приличаше на всеки друг банбарец.

— Тръгвай с тях — нареди той на гуджаарейски, като посочи с глава мъжете. Тя трепна и очите й се изпълниха с панически страх. В един момент си помисли, че тя ще хукне да бяга. Но момичето пое дълбоко въздух и наложи върху лицето си маска на спокойствие, която щеше да е съвършена, ако не бе издайническият блясък в погледа й. Тя кимна и се насочи към мъжете. Нейният другар, мъж над средната възраст с лъскави и прави почти като на северняк коси, изкриви лице в кисела гримаса срещу Ванахомен, но също тръгна, като гледаше да е близо до момичето.

— Да смятаме ли съюзът за сключен? — Бирникът говореше на Унте, а погледът му стрелкаше крадешком Ванахомен.

— Между гуджаарейския Хетава и Банбара в лицето на племето Юсир — да — отвърна Унте на гуджаарейски с много силен акцент. Ванахомен също кимна, спомнил си думите на Пазителя от срещата им в планината: „Съюзът трябва да се сключи с теб.“

Бирникът сведе глава.

— Тогава очакваме нападението. Удари ли часът, нашите воини и нашата магия ще ви помагат в предстоящата битка. Скоро ли ще бъде?

— Да — отвърна Ванахомен.

— Веднага след слънцестоенето — добави Унте, за голямо неудоволствие на Ванахомен.

— Останете в Нейния покой дотогава — каза Бирникът и кимна към Пазителите. Те се скупчиха послушно край него и шестимата поеха назад по пътя, по който бяха дошли. Унте направи отривист жест и конниците му отвориха път на делегацията от Хетава.

След като се загубиха зад хребета на най-отдалечения хълм, Унте се обърна към Ванахомен с въздишка:

— Е, свърши се.

— Все още предстои гласуването, Унте.

Банбарецът му хвърли пълен с изненада, развеселен поглед.

— Значи не предвкусваш с радост несъмнения успех там! Никога не бих повярвал, че си толкова неуверен в славното бъдеще.

— Уверен съм както винаги, Унте, но не бих могъл да предвидя настроенията на шестима племенни водачи. Ако не вземат решението, на което се надявам… — Погледна тревожно подир смаляващите се фигури на мъжете от Хетава.

Унте се усмихна.

— Е, остава ни да се надяваме, че ще го вземат. Този съюз ще помогне. Ще си ходим ли?

Кимнал в израз на съгласие, Ванахомен даде знак за потегляне към Мерик-рен-аферу с Лечителите по средата на колоната.

14.
МЕРИК-РЕН-АФЕРУ

Намираше се сред варвари.

Бирник Ниджири я бе *изоставил* сред варвари.

Намираше се сред варвари и те щяха да я измъчват и убият, да пратят душата й да витае сред ужасите на сенчестите селения…

В този кръг горе-долу се въртяха всички мисли на Ханани по време на четиридневния преход до лагера на Банбара. Наложено бе ускорено темпо — ситен тръс от ранни зори до пладне, почивка през най-горещите часове от деня и още път до след залез. Мускулите на Ханани, изтормозени от ездата още преди срещата с варварите, престанаха да протестират още на втория ден, а на третия цялото й тяло стана като чуждо. Лекуваше нараняванията си, но на тяхно място се появяваха нови.

Домакините не бяха никак дружелюбни. Всеки банбарски воин носеше една и съща по цвят и кройка туника плюс роба във всякакви разцветки. Освен тях и сложно навит тюрбан със свободен край — було — за покриване долната част на лицето. Не сваляха булата си и насън. Имената си съобщаваха в изключително редки случаи, така че Ханани трудно ги различаваше един от друг. Онзи, когото Ниджири назова „Принц“, почти не им проговори, ако не се брояха излайваните заповеди — явно тяхното присъствие го дразнеше повече от всичко друго. Останалите банбарци следваха неговия пример в отношението си към заложниците, макар Ханани да улавяше от време на време по някой любопитен поглед. Нямаше представа — и не искаше да има — с какво буди толкова голям интерес.

Най-често им обръщаше внимание Унте, водачът на племето, който ги засипваше с въпроси на бърз, но труден за разбиране гуджаарейски. И той като Принца носеше роба и було с цвят на индиго, но бе по-нисък, така че го разпознаваха, когато приближаваше, и имаха време да се приготвят за водопада от въпроси. Харесва ли им пустинята? Мни-ини, който още кипеше от яд заради решението на

Ниджири, отговори не съвсем дипломатично с: „Не ни харесва“. Но неговата враждебност сякаш забавляваше банбареца. От колко време служат в Хетава? Вярно ли е, че сънуват в будно състояние? Че могат да приспят, когото си поискат, посред бял ден? Как лекуват?

Мни-ини се стараеше да отговаря колкото е възможно по-обстоятелствено, но Ханани не намираше сили да откликне на това внимание. Сърцето и умът й бяха замръзнали още от мига, в който Бирникът й напомни, че е приела да се подложи на изпитание. Очаквала беше… Е, не е ясно какво точно беше очаквала. Но не и това.

Унте май нямаше нищо против нейното мълчание. Непрекъснато й отправяше нещо като поклон, навярно израз на уважение. Забеляза, че Мни-ини не беше почетен по същия начин.

Вечерта на четвъртия ден, тъкмо когато слънцето накара главата й отново да закънти свирепо, Ханани забеляза, че обраслото с храсталаци пространство пред тях започва да се спуска към огромна цепнатина с неравни ръбове. Те продължиха напред и завиха към каньона с явното намерение да навлязат в него, вместо да го заобиколят. Тръгнаха по пътека, която се спускаше към затворено между две високи и нащърбени стени дъно, и тогава Ханани усети мирис на вода. Той бе едва доловим — нищо общо с плътното тинесто ухание на реката в Гуджааре, — но след толкова дни на пясъци и слънце носът й явно бе започнал да реагира и на най-малкия признак за влага. Дака, усетила същото доста преди нея, неуморно се опитваше да подкара конете пред себе си по-бързо. Но те, привикнали към този преход, продължаваха с уверената и равномерна стъпка, с която бяха успели да изминат цялото разстояние до тук.

Околността започна рязко да променя вида си. Когато навлязоха по-навътре в каньона, пред погледа й вместо безцветните пустинни драки започнаха да се мяркат дървета и даже зелена трева. Тук скатовете бяха високи и отвесни, сякаш изрязани с гигантски нож. Бяха наситено червени на цвят — благодатна промяна след неумолимия жълто-кафяв безкрай на пустинята. Зеленината на растителността — макар по-бледа от тази на богатата, наторявана с приливна тиня гуджаарейска почва — бе достатъчно ярка, за да заслепи очите на Ханани.

С приповдигнат дух, тя се огледа и забеляза, че банбарците също са се оживили — някои дори се шегуваха помежду си. Един вдигна

ръка и Ханани ахна, когато проследи с поглед указаната посока. Върху най-високия скален ръб на каньона имаше някаква фигура!

Преди да извика обаче, Мни-ини я сръчка и посочи другаде. Между дърветата се виждаше лъкатушна рекичка. Тя бе толкова малка, че Кръвта на Богинята би могла да я изгълта, без въобще да се забележи, но в нея несъмнено течеше — бърза и освежителна — питейна вода. Откъде се бе взела посред пустинята?

Унте се позасмя на объркването й, докосна я по ръката и посочи. На фона на вечерния небосклон далеч отвъд зъбатите стени на каньона едва личаха група заоблени белокапи планини.

— Зиме там сняг вали — поясни той. — Знаеш какво е сняг?

— Чела съм — отвърна тя. — Дъжд и роса, станали твърди от студ, нали?

— М-м-м. Сняг там в зимата. Топи от слънцестой до пролет — вие нарича прилив сезон. Тука прилив също. Малко. — Усмихна се и направи жест с ръка, за да покаже колко е нищожно в сравнение с годишните потопи в Гуджааре. — Там потъва под пустиня, но тука всичко зелено. Съхне есен до зима и после от слънцестой пак. Сега започва.

Ханани кимна. Учудването й надделя над притеснението да разговаря с чужденец. Доста окуражена, тя посочи към ръба на скалата, където бе видяла нещо като детска фигура.

— А там?

Не можеше да види лицето зад булото, но кожата около очите му се нагъна в ситни и дълбоки бръчици, като че предизвикани от усмивка.

— Ще видиш.

Следваха коритото на реката по дъното на каньона, прецапваха от време на време през някой неин приток, докато най-накрая, след един завой, излязоха на просторно тревисто поле. Под северната стена имаше ограждение, пълно с коне и камили, които се щураха насам-натам, надаваха приветствени ревове към новодошлите и развяваха възбудено опашки. Дечурлига с открити лица махаха за поздрав към завръщащия се отряд. Мъжете около Ханани започнаха да им подвикват на неразгадаем хакти — от всички страни долитаха ответни викове, дори отгоре, както й стана ясно. Когато вдигна глава, щеше да

замръзне на място, ако не беше Дака, решила на всяка цена да не изостава от другите коне.

Горе на самия ръб на скалата имаше цяло село. Онова, което успяваше да зърне, трябваше да са шатри — сводести кръгли конструкции, окичени с кожи и други украси в различни землисти тонове. Някои от постройките обаче бяха издигнати от пясъчен кирпич — постоянни жилищни сгради, складове и само Богинята знаеше още какво. Издигаха се върху самите скални тераси! И всички — на стотици стъпки над дъното на каньона.

Керванът спря при ограждението. Откъснала очи от терасите, Ханани последва примера на своя домакин — слезе от седлото и се опита да отвърже дисагите. За голяма нейна изненада той я отпъди и дойде да ги свали вместо нея. След като ги отвърза, метна торбите през рамо и се поклони, преди да тръгне с тях нанякъде. Но не отиде далеч — само до Принца, комуто предаде дисагите. Без изобщо да се ядоса, той го изгледа озадачен, а Унте посочи с глава Ханани, за да е ясно чии са.

Принцът — още по-изненадващо — доби виновен вид. Пое дисагите с едва чути извинения към Унте, а сетне приближи двамата Лечители.

— Децата ще се погрижат за конете ви, след като сме вече в… — Каза нещо на бърз хакти, но Ханани долови само думата *Мерик*. Това бе името на един от боговете, майстор, който стрива на чакъл и прах планини, за да запълва с тях долините. — Тук е домът на племето Юсир. Елате с мен.

Това бе повече, отколкото бе казвал на заложниците през целия път до тук. Те забързаха подире му — и двамата схванати и обзети от болка след мъчителните дни езда, а той пое към скалите с дълги отривисти крачки. Когато стана ясно, че се е насочил към една от въжените стълби, закрепени към скалната стена, Ханани забави ход.

Принцът спря при стълбата. Мни-ини погледна нагоре и въздъхна.

— Предполагам, че няма друг начин?

— Никакъв — отвърна Принцът и Ханани долови за пръв път присмехулна нотка в гласа му. — Макар че можете да прекарате нощта и тук, ако катеренето ви притеснява чак толкова. Наоколо няма други

опасности, освен малко скорпиони, както и пет-шест вида отровни змии, но иначе…

— Качваме се горе — заяви бързо Мни-ини.

Принцът повика с ръка Ханани и й даде знак да тръгне първа. Тя преглътна с мъка, доближи стълбата и погледна нагоре. Толкова бе високо!

— Просто се катери — проговори Принцът. — И не поглеждай надолу. Първия път е най-добре да се направи бързо.

Което я накара да се сети — и поуспокои, но съвсем мъничко, че и за него е имало първи път. Погледна Мни-ини, за да се увери, че и той се страхува не по-малко от нея. Но успя, все пак, да изцеди една измъчена усмивка.

— Давай — насърчи я той и метна дисагите на рамо, както бяха направили банбарците. — Тръгвам веднага след теб. И помни: само единият от нас може да падне — другият трябва да го лекува.

Ханани неволно се засмя.

— Добре, Братко. — Малко отпусната от страха, тя хвана дървеното стъпало и се заизкачва толкова бързо, колкото смееше. Щом веднъж започна, стана по-малко страшно — стълбата бе здраво направена и закрепена към скалата с множество клинове и куки. Преди да се усети, стигна горе и стъпи отново на твърда почва. Обърна се и…

… замръзна на място. Дъхът й секна.

Пред нея се простираше каньонът, цял в пламтяща светлина, очертан от остри сенки под синевата на един небосклон, безкраен като Морето на Славата. Животните в ограждението долу бяха мънички като детски играчки, а близката хлебна нива — тъмнозелени редове сред по-светлите вълни на лъхнати от вятър треви. Рекичката се виждаше като тънка нишка, блещукаща между дърветата с отразени от залеза отблясъци. Качвала се бе нависоко и преди — по най-горните етажи на Хетава, но никога не бе виждала подобно нещо.

Онемяла от благоговение пред тази красота, тя си стоеше все така неподвижна, когато до нея изникна Мни-ини. Той проследи погледа й, а след това надникна надолу, покрай току-що изкачената стена. Потръпна и бързо отстъпи три крачки назад.

— *Индете етун ут Хананджа…*

— *Енубе аннете* — каза Принцът, като стресна и двамата. Изникна зад тях, все още с дисагите на Ханани на рамо. Когато се

обърнаха към него, видяха, че и той се наслаждава на гледката. — Тя обръща Своя взор само към оня, който го заслужава, жрецо. Елате.

Поведе ги през лагера на Банбара. Въпреки чудатото си местоположение той не се различаваше особено от крайречните села в Гуджааре. Вместо с постоянни постройки обаче наоколо бе пълно с шатри. Бяха групирани в кръгове от по три-четири, с входове, насочени навън, като всеки кръг бе отделен на някакво разстояние — понякога зона за работа — от другите. Малкото постоянни тухлени постройки изглежда имаха производствени функции — тя зърна разпалена пещ в една от тях, а откъм друга дочу звънко дрънчене на метал. Ковачница. И воден резервоар, и хамбар за зърно. Съвсем като в гуджаарейско село.

Хората бяха различни, разбира се. Ханани нямаше никаква представа за техния произход — от незапомнени времена си бяха в пустинята, още преди основаването на Гуджааре, но очевидно не смесваха така разюздано своята кръв, както го правеше народът на Хананджа. И все пак, мярваше тук-там бадемови очи, по-светла или по-тъмна кожа. Мнозинството бяха с тен на светлокафяв мрамор и с остри черти, които напомняха на Ханани военната каста в Гуджааре. Мъжете носеха същото облекло като войниците, които я бяха превели през пустинята, макар тук да забеляза по-изискани вариации — меки тъкани, мъниста, ширити, по-ярки цветове и по-дълги була.

Тя забеляза, че всички я гледат с подозрение и вдигат нагоре булата си, когато двамата с Мни-ини минаваха покрай тях.

Жените бяха друга история. Първите няколко забеляза скупчени около огън за готвене — наблюдаваха я с нескрито любопитство. За разлика от мъжете, ходеха с голи глави и открити лица, а прическите и украшенията им бяха достатъчно изискани, за да впечатлят и най-хедонистичната висша каста на Гуджааре. Ханани не можеше да откъсне очи от жените със златни верижки от ноздрите до ушите, с вплетени в косите седефени украшения и с оцветени в синьо, зелено или шокиращо бяло клепачи. Дрехите им бяха по-прилепнали и яркоцветни от тези на мъжете и бяха пристегнати с колани около кръста или бедрата и с бухнали ръкави, събрани с гривни на китките.

След като престана да зяпа облеклата и украшенията, Ханани обърна внимание на лицата им — не така подозрителни като на мъжете, но и не по-дружелюбни.

Когато техният домакин спря пред голяма шатра, тя се загледа за миг в слънчевия герб над входа. Бирник Ниджири бе назовал този мъж Принц, но какво означаваше това? Никакъв Принц не бе имало в Гуджааре, откак Крал Еникет се бе възкачил на Трона на Сънищата. Макар, разбира се, да бе оставил след себе си множество четворки деца…

Тя погледна мъжа, наречен Принц, и видя, че я наблюдава с враждебна предпазливост.

— Това е дома на майка ми… — Добави нещо на банбарски, което прозвуча като *аншерат*. — Нейното огнище, нейна територия. Няма да я обиждате.

Ханани примигна от изненада, понеже подобна идея не би могла да й дойде наум. Тя отново погледна герба, неповярвала на очите си.

— Майка ти е от родословието на Залеза?

— Тя е първа съпруга на Краля, който управлява днес в Ина-Карек.

Мни-ини затаи дъх и зяпна мъжа, сякаш го е срещнал току-що.

— Ти си Ванахомен! Оня, който според очакванията на всички трябваше да стане следващия Принц.

Погледът на Принца стана по-малко враждебен, но Ханани не успя да разгадае новото чувство в него. Беше обаче за предпочитане, каквото и да бе.

— Така ли? Явно никой не е познавал баща ми както трябва.

Мни-ини изглеждаше объркан. Ханани се осмели да попита:

— Но нали те е избрал за наследник?

— Принцовете на Залеза определят своите наследници само условно. В крайна сметка управлява онзи, който има силата да завладее и задържи трона. Аз смятам да стана този някой.

— Редно ли е тогава… — Тя се подвоуми дали да продължава с въпросите. Само че в Хетава й бяха набивали в главата години наред, че установеният от кастовата система и административната йерархия ред допринася за покоя на Хананджа. — Редно ли е тогава да те наричат Принц?

Той изпусна развеселена въздишка, която накара булото пред лицето му да трепне за миг.

— Наистина си една от тях, нали, жено? Сякаш при дадените обстоятелства има значение кое е редно и кое не… Наричайте ме,

както си искате.

Потропа с пръсти по опънатата повърхност на шатрата. Прегракнал глас извика отвътре на гуджаарейски: „Влизай!“. Ханани забеляза, че техният домакин бе леко напрегнат, докато отмяташе входната завеса и влизаше вътре. Задържа я, за да се промъкнат и те. Ханани последва наставника си.

Миризмата на болест я блъсна мигом в носа. Изненадана, тя застина пред самия вход. Шатрата бе по-голяма и луксозна, отколкото си бе представяла. Подът бе застлан с килими, а от различни места по дървената конструкция висяха красиви, бронзови фенери. По средата върху постеля от натрупани кожи лежеше жена, чийто любопитен поглед ги посрещна още с влизането. Принцът затвори завесата и посочи жената с вперен в двамата настойчив поглед.

— Моята майка, Хендет от родословието на Хинба, шуна и първа съпруга на Крал Еникет.

Мни-ини веднага сведе глава над две ръце. Същото стори и Ханани, но Хендет не каза нищо. Само ги наблюдаваше — и най-вече Ханани. До нея седеше момченце на шест или седем наводнения. Държеше паничка с вода. То изглеждаше обезпокоено от вида на непознатите, но грейна в усмивка, когато съзря Принца.

— Вана!

— Таса. — Принцът каза нещо на хакти, протегна ръка и момченцето тръгна към него. И то като останалите видени от Ханани банбарски деца не носеше тюрбан или було. Принцът хвана с шепа бузата на детето в мимолетен израз на привързаност и Ханани изведнъж забеляза приликата в очите им — макар да я имаше и в по-ситните къдрици на косите и по-тъмната (в сравнение с характерната за банбарци) кожа. Момчето бе негов син.

Принцът му заговори на хакти — даваше някакви нареждания.

— *Две* шатри — натърти внезапно на гуджаарейски Хендет и момчето я погледна с изненада. Същото стори и Принцът.

— Какво има, мамо?

— Не можеш да искаш от една почтена жена да дели шатрата си — заяви Хендет. С ясно видимо усилие, тя се подпря на лакът, а Ванахомен веднага се спусна да й помогне. Тя се задъха леко и му благодари с усмивка. — Две шатри, Вана. И кажи на Нефри, че *аз* ги купувам.

Принцът се стегна.

— Мамо, тя е от Хетава. Няма никакво значение…

— Трябва да бъде пазена. — Болестта не пречеше да проличи ясно, че говори съпруга на владетел. Безпрекословната интонация не остави никакво съмнение в това. — Човек без пари или близки е роб сред банбарци. Хетава е наш съюзник, а тези тук… — Тя се запъна, видимо отслабнала. — И двамата се нуждаят от закрила.

Хендет млъкна и Принцът затаи дъх от уплаха.

— Мамо!

Поривът да се хвърли към жената бе много силен, но Ханани се сдържа, дала предимство на Мни-ини като на старши Лечител. Той приближи постелята и коленичи. Допря длан до челото на жената и така лиши Принца от възможността да го прогони с гневен поглед.

— Припаднала е. Болестта изяжда всичките й сили. Сложи я по гръб, за да я прегледам.

Принцът не помръдна, а Мни-ини просто зачака, вперил в него онзи благ поглед, който бе винаги бил по-лош за Ханани от най-суровото мъмрене — през всичките години на обучение. Най-накрая Принцът изруга тихо, сложи майка си да легне правилно и застана на няколко крачки с гръб към тях. Свил юмруци, той не обели и дума. Момченцето, което не си бе тръгнало, отиде при него и докосна загрижено единия му юмрук.

— Ханани. — Мни-ини се изправи, за да съблече официалната си роба, понеже широките й ръкави пречеха. — Виждал съм нещо подобно и преди. Мисля, че ще ни трябва доста сънна жлъч. Как си с резервите?

Лаконичната му реч, позната от стотици уроци и упражнения, й подейства наистина успокояващо.

— След възбраната ли, Братко? Само от нея ми е останало. — Сънна жлъч имаше в изобилие, благодарение на сънищата си, които напоследък бяха все неприятни.

— Добре. — Той я подкани с поглед, понеже момичето не понечи веднага да му помогне. — Възбраната щеше да бъде вдигната, знаеш много добре. Клетвата ти има предимство пред всякакви други съображения. Тази жена се нуждае от теб.

Думите на жреца подействаха като пречистваща течност — толкова силно, че Ханани въздъхна от облекчение и побърза да

помогне. Свали собствената си официална роба, коленичи край жената и постави длан върху гръдната й кост във втора лечебна позиция. Мни-ини коленичи край главата и допря пръсти до клепачите й.

— Това е разновидност на туморната болест — промълви той, като затвори очи и започна да търси душата. — Болестта е в кръвта и по-точно в костта, която я прави. Усещането е почти същото, като при другите разновидности на болестта, така че, следвай ме — нека я намерим.

— Добре, Братко. — Тя затвори очи, потъна заедно с него в лечебен транс и сънното й Аз затърси своя събрат в плътта на жената. Мни-ини откри душата преди Ханани — скрита бе между две ребра близо до сърцето. Сля се с нея, Ханани направи същото и двамата заедно извършиха прехода в Ина-Карек.

След толкова дълго време провеждането на пълноправно и свободно от всякакви ограничения лечение доставяше неописуема радост на Ханани, макар сънят, който Хендет изстрадваше, да не бе в никакъв случай весел. Сънният пейзаж на жената бе препълнен с гризящи и дерящи се същества — скарабеи, многоноги червеи, огнена жарава, изгаряща всичко, което допре. Мни-ини остави Ханани да разчисти тези образи заедно с болестта, която олицетворяваха, докато той проникваше отвъд сънния пейзаж и — с помощта на сънно семе — подтикваше тялото да замести заболялата кост със здрава. Това бе къртовски труд, но при обединения сън на двама Лечители, напредваше неусетно.

— Е… — Мни-ини се протегна усмихнат, когато най-накрая приключиха съня и се върнаха в Хона-Карек. — Това ми липсваше, Ханани. Удовлетворението, което дава съвместното лечение, не може да се сравни с нищо друго.

Ханани се усмихна срамежливо… и застина, забелязала Принца, който бе седнал в отдалечения край на шатрата с вперен в двамата поглед. От началото на лечението трябва да бяха минали няколко часа, защото в шатрата бе притъмняло. В настаналия мрак се виждаха само булото му и блясъкът на очи над него.

— Сега трябва да е добре — каза Ханани, нетърпелива да го успокои. — Изчистих всичката зараза. Наставникът ми възстанови болната част от тялото, така че занапред кръвта й ще бъде здрава.

Мни-ини кимна в потвърждение на казаното, докато привършваше прегледа, приседнал на пети.

— Вода, почивка и храна — най-вече червено месо — ще й помогнат да се възстанови в най-кратък срок.

Принцът кимна много бавно и едва забележимо в мрака.

— Поздравления — промълви той. — Доказахте, че си струва животът ви да бъде запазен.

Жестоката студенина на този глас подейства като плесница. Ханани се дръпна инстинктивно и погледна към своя наставник, но Мни-ини също изглеждаше объркан от реакцията на Принца. Тя не бе очаквала от него да сподели изцяло тяхното щастие, май не можеше да го изпита. Но благодарност — защо не? Тъкмо на нея се бе надявала.

Преди някой от двамата да измисли отговор, Принцът се изправи.

— Слугата ми е отвън — каза той, без да погледне когото и да е от двамата. Очите му бяха приковани към майка му. — Ще ви заведе в шатрите.

Ханани отново погледна Мни-ини, но той само поклати глава и стана. Тя стори същото и го последва през процепа навън.

— Така ставаме квит, жрицо на Хетава — спря я гласът на Принца. — Но до тук.

— Квит ли?

Той се обърна към нея, вдигна ръка и махна булото от лицето си. Дъхът й секна, когато най-сетне позна мъжа, опитал да я спаси от кисуатските войници. На лицето му нямаше следа от презрението, което й показа онзи ден, но нямаше и дружелюбност. Със същия студен поглед би могъл да удостои някой враг — или пък насекомо.

— А сега се махай — каза той и й обърна гръб.

Онемяла от смайване, Ханани се подчини.

15.
БУНТ

Осмодневието преди зимното слънцестоене бе време за върховен покой и съзерцание в Гуджааре. След месец или малко повече великата река, наречена Кръвта на Богинята, щеше да залее бреговете и да наводни цялата долина. След като водите се оттеглеха, подире им щеше да остане дебел пласт черна тиня, чието плодородие правеше от Гуджааре цветуща градина в самото сърце на пустинята. Когато буреносните облаци избледнееха и плодородието на почвата се възстановеше, родените през миналата година деца щяха да могат най-после да получат своите имена.

Но преди да започне наводнението, Гуджааре живееше в тягостно сушаво очакване — като в преддверие на ада. Селяните седяха със скръстени ръце, прибрали своята четвърта и последна реколта, хората на изкуството и занаятчиите завършваха планираното за годината, по-заможните се местеха в имениятa си извън долината, за да избегнат свързаните с наводнението главоболия. Точно в този период гуджаарейските семейства се събираха, за да отбележат с празник любовта, благосъстоянието, смъртта и всички по-дребни събития, настъпили междувременно.

Най-заети в дните на слънцестоенето бяха Сестрите на Хананджа. Надали оставаше улица — от богатските квартали на висшите касти до копторите около рибния пазар, която да не чуваше ритмичното подрънкване на звънчета и достолепния приглушен тътен на барабани, придружаващи процесията на всяка Сестра и нейните помощници. Гледката на жълта Сестринска шатра, в която тези представителки на Богинята полагаха своите приносители, за да им сътворят сънища на върховен екстаз, бе нещо съвсем обичайно за дългите нощи и кратките дни на зимата.

Вероятно именно защото по улиците имаше повече Сестри и повече зяпачи, двамата кисуатски войници, помъкнали една Сестра към някакъв изоставен склад, бяха веднага забелязани. С изненадваща

бързина се насъбра тълпа, която отърва Сестрата, както и нейната послушница, взета като гаранция за подчинение от страна на жертвата. Разярените граждани заобиколиха войниците с очевидно зловещи намерения. Но докато кисуатците крещяха предупреждения и размахваха заплашително оръжие, тълпата даде път на як и ведър мъж с татуиран червен мак на едното рамо.

— Следим ви — каза той на войниците с усмивка. — Не мислехме, че ще се окажете дотолкова глупави, та да опитате пак пред очите на всички, но ето… Това е положението.

Един от войниците, доловил опасност в лицето на непознатия, извика и замахна към него с меча си. Тълпата зяпачи ахна в един глас. Бърз като змия, мъжът избегна удара и улови въоръжената ръка на нападателя. Той залитна, изпуснал оръжието си, и преди да се окопити, татуираният допря с пръсти клепачите му. Войникът се свлече заспал, а мъжът положи върху челото му малък предмет, който започна да жужи.

Вторият войник най-сетне се съвзе от изненадата. Изпаднал в паника, започна трескаво да търси собствения си меч, но преди да го измъкне от ножницата, мъжът го докосна по рамото.

— Покой — промълви той и войникът се свлече на земята.

Сега татуираният се върна при първия кисуатец, отново докосна клепачите му с върховете на два пръста и известно време остана така. Насилникът въздъхна и не пое повече въздух, а тълпата нададе одобрителен ропот. Татуираният повтори ритуала с втория войник и когато той също бе мъртъв, множеството въздъхна облекчено като един. Хората запазиха благопристойно мълчание, докато мъжът приведе телата в приличен вид и постави върху челата им печат. Червен мак — същият като татуирания върху рамото му.

Тъкмо когато привърши работата си, на мястото дотичаха още кисуатски войници, предупредени за събраната тълпа. Техният командир си проби път с изваден меч в ръка и впери невярващ поглед в мъртвите тела. Татуираният се обърна към него с думите:

— Тези мъже извършиха насилие над граждани на Гуджааре. Гнусно посегателство срещу онези, които служат на нашата Богиня. Те бяха осъдени за поквара и дарени с покой в съответствие с Нейния Закон.

— Пукната пара не даваме за вашия закон, свиньо проклета… — започна военният, насочил меч към мъжа. Изведнъж млъкна, побутнат от един от собствените му хора. Тълпата отново бе зароптала и този път тонът й бе несъмнено враждебен. Командирът се подвоуми, но най-накрая отпусна оръжието.

— Градът на Хананджа следва Закона на Хананджа — каза мъжът с татуировката.

— *Градът на Хананджа следва Закона на Хананджа*, — повтори тихо и непримиримо като ехо тълпата. Войниците се сепнаха и започнаха да се оглеждат тревожно.

— Досега се държахте поносимо — заяви мъжът — и заради това ние ви търпяхме. От един корен сме, в края на краищата. Но щом не можете да приемате нашето гостоприемство, без да го поругавате, значи е дошло време да си вървите.

Командирът загуби ума и дума от гняв и възмущение, но нямаше как да не забележи, че с всеки изминал миг тълпата нараства и започва да надава одобрителни викове, а тук-там се вдигаха и юмруци. Тя бе укротена само с един благ поглед на татуирания мъж. Това обстоятелство — а не толкова възбуждението на хората — превърна гнева на командира в остър и вледеняващ страх. Той разбра — ако татуираният непознат само си мръднеше пръста, събраният народ щеше да разкъса него и войниците му на парченца.

— Бих предложил като начало да напуснете това място — продължи татуираният. Гласът му бе мек, а погледът — неподправено кротък. Командирът щеше по-късно да си спомни всичко това с голям смут в душата. Никога през целия си живот не му се бе случвало да е заплашван толкова любезно. — Покоят е кредо, трудно за следване, дори в добри времена, а някои провокации са в състояние да изкарат от самообладание и най-благочестивите. Аз ще извикам няколко мои Братя Лечители, които ще ми помогнат да разпределя покоя на тези войници сред хората, за да ги умиротворят. А вие си вървете и разкажете на своите началници какво сте видели.

Войниците обърнаха пълни с надежда очи към своя командир. Той на свой ред изгледа с недоверие татуирания.

— Искаш от нас да кажем какво се е случило тук?

Мъжът сякаш се забавляваше.

— Ама разбира се. Хетава няма какво да крие.

И сега командирът разбра — всичко бе предварително планирано.

— Трябва да приберем падналите си другари — заяви кисуатецът в опит да излезе с чест от положението. Прекалено разстроен бе, за да прояви истински кураж. Изненадващо, татуираният кимна. А след това, за пълно смайване на войниците, скръсти ръце пред лицето си и коленичи със сведена глава. Цялата тълпа, дори пострадалата Сестра, направиха същото. Тишина и покой — ако не се брояха уплашените войници — изпълниха улицата.

Изразяваха уважение към двама изнасилвачи? Отначало командирът бе смаян. Но после разбра — те изразяваха уважение към двама *мъртви* изнасилвачи. Именно защото бяха мъртви.

В Гуджааре смъртта бе повод за празнуване — стига да носеше покой.

Командирът припряно заповяда на хората си да отнесат телата в местната казарма. Нито една гуджаарейска глава не се вдигна, докато войниците отнасяха своя товар. Започнаха да стават, едва след като се изправи татуираният мъж.

— Убеден ли си, че това бе мъдър ход, Бирник? — попита Сестрата. Все още изглеждаше потресена. Той се взря в нея за известно време, а сетне допря с пръсти бузата й. Сестрата потрепери, когато покоят на войниците премина между двама им и тя си върна мира, който й бе отнет.

— Мъдър или не — стореното е сторено. Предстоят трудни времена. Гуджааре трябва да остане единна, ако ни е писано да оцелеем.

— Ако кисуатците си отмъстят на Хетава за смъртта на тия копелдаци — обади се някакъв мъж, — ние ще отмъстим на тях. — В тълпата се разнесе одобрителен ропот.

Бирникът му отправи втренчен поглед и промълви с въздишка:

— Ако е такава волята на Хананджа, така и ще бъде.

Мъжът нададе радостен вик и останалите се присъединиха. Едни избухнаха в смях, други започнаха да се прегръщат в прилив на чувства. Бяха се опълчили на Кисуа — с малко наистина, но все си беше победа. Хетава се бе измъкнал най-сетне от черупката на своето удобно съучастническо мълчание, за да застане начело на Нейния народ пред лицето на завоевателите. През следващите дни мълвата за

Събирането на тази Дан щеше да обикаля навред и да нараства, щеше да буни народа и да превръща неговото потискано недоволство в желание за действие. Нямаше да мине много време и градът щеше да е готов за промяна, да жадува промяна. И най-вече — щеше да е готов да се бие за нея.

В хода на последвалото импровизирано празненство Бирник Рабанех тихомълком изчезна.

16.
ЦЕНАТА НА ЕДИН ЛЕЧИТЕЛ

На другата сутрин Ханани се събуди озверяла от глад. Сърбеше я цялото тяло и неудържимо й се ходеше по нужда. По време на пътя от Гуджааре свикна да се оправя както може в тези примитивни условия, но си спомняше с копнеж уютните помещения и удобни гърнета в Хетава, които така улесняваха задоволяването на всекидневните нужди. Тя нямаше представа от банбарските порядки в това отношение, но ето че се налагаше да попита.

Седна в постелята и огледа голямата пуста шатра, която й бяха отредили предната вечер. Карис, гуджаареец горе-долу на възрастта на Мни-ини, който каза, че прислужва на Принца, й бе връчил тъничка постелка за спане и й бе наредил да не се шляе самичка из банбарския лагер. На нея и през ум не й минаваше подобна мисъл, но какво да прави сега, в негово отсъствие? Схваната от лежане, тя се надигна, отиде до входа на шатрата и надникна навън.

Малцина бяха станали толкова рано. Забеляза пред няколкото шатри отвъд пътеката някакъв слаб мъж с източни черти да готви. Усети аромат на печено и от по-близо. Излезе от шатрата и се огледа. Карис печеше месо на шиш, клекнал край огнище, разположено в средата на кръга, очертан от шатрите на Хендет, Мни-ини, нейната и още една — вероятно на Принца.

Потреперила от утринния хлад, Ханани пристъпи в кръга и се поклони на Карис.

— Добро утро, господарю. Споходиха ли те приятни сънища нощес?

Той се сепна, като чу гласа, но на лицето му се изписа задоволство.

— Никога не помня сънища, малка Лечителко — отвърна бившият генерал. Не се усмихна, но у него имаше нещо, което много й напомняше за Мни-ини. Тя мигом се усети в свои води. — Хетава ме

отхвърли като безнадежден случай, преди да съм видял дори третото си наводнение.

Ханани се усмихна и клекна край огъня, макар с това да притисна болезнено мехура си.

— Бих могла да ти помогна с готвенето, ако искаш — започна тя, — но преди това ще те помоля да ме насочиш за някои неща от всекидневието тук.

Мъжът кимна, сякаш бе очаквал това.

— Облеклото, знам. Не можеш да се мотаеш наоколо в този вид.

Ханани погледна сконфузено дрехите си. Носеше обичайната униформа — огърлица от червен халцедон, червена препаска, превръзка на гърдите.

— Какво му има на облеклото ми?

— Тукашните жени обличат повече неща от гуджаарейските и не носят мъжки дрехи.

— Положението ми на Слуга на Хананджа…

— За *мен* е ясно — прекъсна я Карис с бегла усмивка, — но не и за банбарци. Жена, която се облича като мъж, следва да очаква отношение като към мъж. А силните мъже тук обиждат и дори убиват по-слабите, без кой знае какви последици. Тези хора не вярват в мира и покоя като нас. Имай го предвид.

Тя въздъхна.

— Добре. Ще си облека официалната роба. Но преди това: къде бих могла да се облекча? А и баня? Вече от… няколко дни… — Тя се сви от срам.

Карис я погледна изненадан. След това се разсмя, макар в смеха му да прозвуча нотка на копнеж.

— Беше време, когато и аз се притеснявах заради няколко пропуснати бани. Както и да е. Засега ще те заведа долу. Другарят ти дали има намерение да стане по някое време?

— Да — каза Мни-ини, заобиколил своята шатра. Изглеждаше замаян и схванат също като Ханани, но кимна любезно към двамата. — Върху пясъка и чакъла на идване се спеше по-добре, по-меки са от гола скала. Гостоприемството на тия хора търпи много сериозна критика.

— Нали не са ви убили още — сви рамене Карис и Мни-ини се усмихна. Но Ханани бе сигурна, че го бе казал абсолютно сериозно.

Карис остави шиша малко встрани от огъня, издърпа глинените чинии, които бе сложил да се топлят, и стана. — Елате с мен.

Поведе ги към стълбата, която бяха изкачили предния ден. Тук момичето забрави напълно пикочния си мехур, защото слизането бе много, много по-страшно от изкачването. Справи се със затворени очи, вкопчена с все сила в стълбата, като се мъчеше да не обръща внимание на ледения утринен ветрец, който галеше гърба й, докато търси с крак поредното стъпало. Донякъде помагаше нескончаемият низ ругатни от устата на Мни-ини, който отвличаше малко вниманието й през целия път до долу.

Най-сетне стъпиха на твърда земя, без да пострадат — ако не се смятаха похабените нерви, и Карис ги заведе в малка горичка доста далеч от реката, където бе изкопана прилична отходна яма. Нея използваха робите на племето, поясни той, без да се разпростира върху възможностите за по-висшестоящите. После им показа — веднага след първия завой на каньона — тревиста поляна, където се бе образувал плитък вир.

— Има още един оттатък — съобщи той, като сочеше към близкия хълм с впит в Ханани поглед — за тебе.

— Ще си стоя при наставника — отвърна тя. Мни-ини вече се бе съблякъл и натопил и Ханани започна да прави същото. Карис бе изумен. Обърна светкавично гръб на момичето. Тя се зачуди на тази реакция, докато влизаше във водата, понесла и дрехите си, за да ги изпере. Нали бе гуджаареец, в края на краищата? В тяхната страна нямаше нищо нередно мъже и жени да се появяват голи на обществени места. Особено в жегите. А това си бе чисто и просто баня — нищо еротично. Но щом излезе от водата и приседна върху един камък да среше косите си с пръсти, докато дрехите й изсъхнат, Карис издаде някакъв звук, който силно наподобяваше раздразнение, и потъна между дърветата.

Мни-ини седна до нея и отправи поглед подире му. Влажна и свободна от обичайната плитка, косата му представляваше бъркотия от мазни на вид кичури, обилно прошарени с бяло. Приключила със своите коси, Ханани мина зад гърба му, за да оправи неговите валма.

— Струва ми се, Ханани — започна наставникът, докато тя се занимаваше с това, — че трябва пак да станеш жена.

Тя спря за момент с ръце до китките в косата му, и се запита дали това не е някаква шега.

— Цикълът на моята плодовитост този месец вече мина, Братко, но съм напълно сигурна, че все още съм жена.

— Не напълно — каза той. — Ние умишлено те насочвахме в друга посока, карахме те да се обличаш като нас, да живееш като нас в Хетава. Това бе необходимо, за да станеш една от нас — и за да те възприемат някои от нас. Но тук, струва ми се, трябва да правиш тъкмо обратното.

Разтревожена, Ханани продължи да разресва с пръсти косите му. Винаги се бе чувствала жена, каквото и да означаваше това. Животът й като Слуга на Хананджа бе за нея естествен и правилен — това не означаваше ли, че е подходящ за нея? Подходящ за една жена? При това никога не й бе пречило да се облича като мъж или да я наричат „господарю“ при официални случаи, защото тези неща я правеха Слуга на Хананджа в очите на нейните братя и на хората. Без мъжките одеяния…

„… така и не ще познае женствеността…“

… дали щеше да може въобще да бъде Слуга занапред?

Ръцете й се разтрепериха в косите на Мни-ини.

Разбрал погрешно нейното мълчание, наставникът въздъхна.

— Да ми бе казал проклетият Ниджири какво е намислил. Не мога да повярвам, че ни изложи на такава опасност. — Посегна през рамо и хвана ръката на Ханани. — Ще направя, каквото ми е по силите, за да те защитя. Но искам да разбереш едно — каквото и да се случи, и двамата сме длъжни на всяка цена да оцелеем и да се върнем в Гуджааре.

Тези приказки за оцеляване я разстроиха.

— Бирник Ниджири не би ни оставил сред тези хора, ако допускаше, че могат да ни сторят зло, Братко.

Мни-ини отвърна със стоманен глас:

— Бирник Ниджири би сторил точно това, ако е в услуга на неговите цели. За един Бирник смъртта е просто друга форма на покой. Те не разсъждават като Лечители, не го забравяй. Чуй ме. — Той стисна ръката й. — Ти не си беззащитна, Ханани. Дори тук и сега. Сетила си се и сама, нали? Повечето чираци стигат до този извод горе-долу на твоя етап от развитие. Който лекува, може със същата лекота и

да *вреди*. Техниката е една и съща. Различни са само намерението и резултатът.

Тя се дръпна от него, още по-разстроена, когато осъзна смисъла на чутото. Та той бе неин наставник, неин брат, баща във всяко отношение, освен по кръв. Винаги я бе учил да различава доброто от злото. А сега… Това противоречи на всичко, което бе учила. Стори й се толкова нередно, че не намери думи да го изрази.

— Ами к-к-клетвата, Братко? Ние н-никога н-не бива да вършим зло.

— Ако някой поиска да ти причини зло, по-добре го изпревари, Ханани, проклет да бъда! — Обърна се да я погледне в лицето. Когато тя опита да отклони очи, той отново стисна ръката й. — Не може да има покой без сигурност. Точно заради това Гуджааре поддържа армия. И точно заради това аз ти казвам, *заповядвам ти* да се браниш, ако се стигне дотам. Твой дълг е да лекуваш нуждаещите се, но не ще го изпълниш, ако те убие някой дивак или пък някой покварен от собствения ни народ. — Наставникът се намръщи срещу скалите, а Ханани със закъснение разбра, че има предвид Принца. — Обещай ми, че ще направиш всичко, каквото е необходимо, за да оцелееш.

Шумолене на клонки оповести завръщането на Карис и спаси Ханани от необходимостта да отговори. И двамата се изправиха. Мни-ини прибра на бърза ръка косите си, а Ханани посегна за дрехите. Бяха си мокри, но щяха да изсъхнат бързо — слънцето изгряваше.

Докато двамата се обличаха, Карис гледаше настрани.

— Господарката Хендет е будна и желае да те види.

Ханани замръзна с прехвърлена през рамо ръка, докато превързваше гърдите си. Мни-ини си взе препаската и попита:

— Да не се е случило нещо?

— Не, просто иска да те види. *Теб* — добави той, осмелил се да погледне Ханани в очите. — Не двамата.

Ханани примигна от изненада, но когато погледна Мни-ини, той само кимна. Дооблякоха се в мълчание и последваха Карис към лагера.

Когато стигнаха шатрата на Хендет, той почука по опънатата кожа и завря глава вътре, след като оттам се чу реч. Размени няколко думи, пак се появи на входа и даде знак на Ханани да влезе.

Вътре миризмата на болест започваше да отслабва. Хендет седеше изправена сред възглавниците, а скутът й и килимите около нея

бяха затрупани със свитъци. Когато Ханани влезе, тя не я погледна — очите й пробягваха по колонка нумерали. Обзета от внезапно вълнение, Ханани спря върху килима по средата на шатрата и зачака. Не знаеше дали да седне или остане права.

— Седни — проговори за нейно огромно облекчение Хендет. Тя коленичи, както бе правила много пъти по време на урок в Залата на Лечителите.

Като нави свитъка, който бе чела, Хендет най-накрая отправи към нея продължителен и замислен поглед. Сега ясно пролича, че е била красавица на младини, защото тази красота бе оставила неизличими следи — изящна шия, грациозно издължени черти, макар и много изпити от болестта. Също толкова ясно пролича и друго — Принцът бе наследил своя нрав именно от нея. Върху обърнатото към Ханани лице се четеше познатата студенина.

— Значи в Хетава са приели жена — започна тя. — За да угодят на Кисуа, предполагам?

Момичето сведе поглед.

— Да, господарке.

— Такова падение… Би трябвало да съм доволна. Достойна мъст за стореното на моя съпруг. — Хендет въздъхна и погледна Ханани, която не съумя да прикрие достатъчно бързо своя гняв. Но за нейна изненада, Хендет изведнъж стана любезна. — Извини ме, те са ти като семейство. Занапред няма да кажа лоша дума за тях пред теб.

Ханани се подвоуми, смръщи още повече вежди и най-накрая изтърси първата мисъл, която й бе дошла в главата:

— По-добре да чуя думите на глас, вместо да не чувам нищо, но да виждам всички тези мисли в очите ти.

Хендет я изгледа дълго и мълчаливо, преди да промълви:

— Добре. Ще си говорим откровено една на друга. — Остави свитъка настрана и я повика с ръка. След миг колебание Ханани приближи и коленичи до постелята на възрастната жена.

Хендет протегна ръка и докосна огърлицата, опипа червените камъчета.

— Ти си чирак. Срамота… ако беше пълноправен Лечител, това щяха да бъдат рубини, а не прости халцедони.

— Има ли значение, господарке?

— Трябва ти богатство. При банбарците стойността на жената зависи от зестрата, която ще й даде нейната майка. А тя на свой ред зависи от богатствата, които въпросната майка е успяла да натрупа от разумна търговия през целия си живот. Мъжът може да забогатее от плячка или като прилъже богата жена да се омъжи за него и влезе по такъв начин в заможно семейство. Но за жената пътят е един — разум и хитрост. — Тя пусна огърлицата на Ханани и хвана брадичката й, като започна да обръща лицето й в различни посоки.

Момичето изтърпя този оглед с известна неприязън — спомни си, че Сестра Ахманат бе направила същото. Какво искаха да видят на лицето й тези хора? Нямаше да е зле, ако някой път й кажеха.

— Аз не съм банбарска жена — възпротиви се Ханани, като се мъчеше да запази безизразен тон. — Аз съм Слуга на Богинята и не притежавам нищо друго, освен дарбата, която Тя ми е дала, и уменията, на които съм научена от моите братя.

— За това говоря. Не забравяй да вземаш прилично възнаграждение, когато лекуваш, момиче. С човеколюбие не ще спечелиш уважението на това племе.

Ханани се дръпна от пръстите на жената, неспособна да скрива повече обидата си.

— Аз не искам да ми *плащат* за уменията.

Хендет сякаш се развесели.

— А кой е платил за тая хубава червена препаска, дето я носиш?

Ханани трепна и погледна инстинктивно надолу. Въпросната дреха се спускаше леко провиснала като камбана около коленете й — винаги й бе била малко голяма.

— Боята е скъпа — продължи Хендет, — особено този наситен тъмен оттенък, внася се от Изтока. Знам, защото моят съпруг Еникет ми купи подобна красота, когато беше жив — малцина гуджаарейци можеха да си я позволят. Хетава обаче издокарва всичките си десетки Лечители в дрехи за цяло малко състояние. Как става тая работа, питам аз?

Ханани опипа меката тъкан на предната част на препаската, замислена по въпрос, който никога не й бе идвал наум.

— Д-дарения — отвърна несигурно тя. — Виждала съм много приносители в нишите на Хетава, които питат дали храмът няма нужда от някаква работа, или пък носят пари, храна, стоки…

— Достатъчно много, за да се купят боя за препаската и халцедон за огърлицата ти? За храната, която си яла през всичките години, за постелята ти, за майсторите, които са построили резервоари и канали за всекидневната ти баня? — Хендет поклати глава. — Аристократите плащат…

— С това е приключено! — Ханани стисна плата на препаската с две ръце. — Бирниците прочистиха Хетава от всички, които търгуваха със сънна кръв.

Хендет изпусна дълга, уморена въздишка и хвана носа си с два пръста. Току-що бе измъкната от лапите на смъртоносна болест и Ханани знаеше, че трябва да я накара да млъкне и си отдъхне. Но не намери сили да проговори и Хендет отново се съсредоточи върху нея.

— Банбарци нямат богове — продължи тя след известно време. — Знаеш ли това? Или по-точно, кланят се с еднакво усърдие на всички богове — и на нито един по-специално. Чувала съм, че се молят на Хананджа, кълнат се в бога на смъртта Ширлоа, призовават с танци нощните духове на Ватсване. Виждала съм ги да изгарят приношения към предците си, да се прекланят пред животински богове, а от време на време се боядисват на ивици като Сънната. Мислиш ли, че са неверни на всички тия богове?

Ханани се взря втренчено в нея, а вътрешно цялата трепереше. Хендет я погледна и тихо се разсмя. Не злостно, а със съжаление и от това я заболя още по-силно.

— Банбарци боготворят онова, което е сътворило света във всяка негова форма на проявление. Но не боготворят *хора*. Или по-точно, смятат, че хората са си хора — дори онези, които се провъзгласяват за светци. Понякога се питам дали тия *варвари* не са прави. Те поне не се самозаблуждават.

— Никой не ме е заблуждавал — заяви упорито Ханани.

— Нямало е нужда. Ти *вярваш* безусловно, а това стига. — Съжалението й премина в раздразнение. Тя поклати неодобрително глава при нейното упорство. — Мисли, Чирак-Лечител, мисли. Какво става с всички онези благородници, които вече са станали зависими от сънна кръв? Те не могат да престанат, защото ще полудеят и ще умрат. Сънната кръв предлага наслада, много по-силна от тази на тимбалина и по-неустоима от тази на всяко вино. Ако тези, които я искат, могат да си я позволят, защо да ги отпраща твоят Хетава?

Ханани я гледаше, неспособна да проговори, неспособна да мисли от сковаващия съзнанието й ужас. Но зад него се прокрадваше и срамът от собствената й наивност. Толкова бе очевидно. Би трябвало да се сети сама.

— Хетава е голямо добро за Гуджааре — продължи Хендет, вече по-меко. — Без него болни и сираци ще останат лишени от грижа, а по-голямата част от народа ни ще тъне в невежество като народите на други страни — неграмотност, суеверия и по-лошо. Самият живот у нас е станал по-дълъг и здравословен, благодарение на магията на жреците. Затова Гуджааре не придиря много-много на Хетава за тия дребни шмекерии, при положение че вашите Съпериори не престъпват границите на приличието. Точно затова, глупаво момиче, трябва да искаш от банбарци да ти плащат. Винаги са ти плащали за работата, независимо дали го осъзнаваш, или не. — Хендет сви рамене. — Впрочем, постъпи както желаеш. Аз казах, каквото имах да кажа.

— Благодаря ти — отвърна Ханани по-скоро по навик, отколкото водена от нещо друго. Много й бе трудно да не мрази Хендет в този момент.

А тя наклони глава и се усмихна тънко, навярно усетила тази скрита омраза.

— Пък ако искаш още един съвет, продай тая твоя огърлица.

Ханани едва не подскочи и хвана инстинктивно огърлицата в шепа.

— Да я *продам*?

— Ще ти трябват куп неща. Прилично облекло, нощно гърне, свястно легло. Не си ли гладна? Тук никой не яде безплатно. Дай я на Карис и му кажи да я занесе на Нефри. Той ще ти води сметките, а и ще плати добре. Кажи на наставника си да стори същото. Дала съм ви шатри от моето имущество — в очите на племето тази постъпка означава, че ви признавам за роднини. Това ще ги принуди да се отнасят с известно уважение към вас, стига да не ги обидите с нещо.

„Обещай ми, че ще направиш всичко, каквото е необходимо, за да оцелееш.“ Ханани опипа камъчетата на огърлицата и сведе глава, намразила себе си заради самата мисъл да последва съвета на Хендет. Но пък тя познаваше добре този народ, а момичето — не.

— Защо? — попита на глас. — Защо ни помагаш, след като толкова много мразиш Хетава?

Хендет се усмихна.

— Защото сте съюзници на моя син. И защото аз също съм правила компромиси в името на оцеляването и на неговото бъдеще. — Изгледа Ханани от глава до пети и добави: — А и защото, независимо от всичко, изпитвам голямо удоволствие да видя жена в Хетава. А сега си върви — имам много работа.

Ханани послушно се изправи. След миг колебание склони глава към Хендет. Тя направи същото в царствен израз на благоволение. Момичето си тръгна с вряща от въпроси глава.

17.
ЕЗИКЪТ НА СТОМАНАТА

Ванахомен завари трима от хората си, приклекнали в североизточната наблюдателница, да си предават далекоглед от ръка на ръка и да се кикотят като малки деца.

— И-Дари — извика един от тях, след като го забеляза, — ела да видиш нещо.

— Сега пък каква глупост сте намислили? — попита той, когато приближи. Езак се ухили и му подаде далекогледа, като посочи с ръка към един от вировете в дъното на каньона. Вана приближи окуляра и го фокусира. Мъжете наблюдаваха изражението на лицето му и се разсмяха.

— Тая може да народи цяла армия с такива бедра — обади се Езак.

— И да я изхрани с циците си! — добави през смях втори войник.

Така беше, прецени Ванахомен и си позволи лека усмивка, докато жената-Лечител, гола след баня, се навеждаше за дрехите си и така му предостави възможност да разгледа подробно прелестите й. Не беше нищо особено като лице, тен или осанка, но нисшите касти в Гуджааре явно имаха с какво да се похвалят, когато ставаше дума за размножаване.

— Чувал бях, че гуджаарейските жени нямат свян — каза Езак, хванал отново далекогледа, — ама чак пък толкова. Вижте я само, къпе се с оня неин мъж, без окото да й мигне. Да не са любовници?

Ванахомен поклати глава.

— Мъжете от Хетава използват магия, за да укротяват естествените си желания. Всъщност те трудно могат да се нарекат мъже. Предполагам, че и с това момиче е същото.

— На мене ми изглежда абсолютна жена!

— Нямам търпение да я докопам — обади се третият и доброто настроение на Ванахомен се изпари начаса.

— Унте предупреди категорично да не се закачат — каза той с безразличен тон.

— Ми аз няма да я *закачам* — отвърна мъжът и даже Езак се засмя с останалите, макар че млъкна веднага, щом забеляза лицето на Ванахомен.

— Майка ми я прие като член на нашия род — каза той, а сетне на свой ред се усмихна на тяхната изненада. — Винаги е казвала, че иска дъщеря. Аз трябва да съм бил нещо като опит.

Обърна им гръб и си тръгна, преди да започнат да му задават въпроси, понеже не беше сигурен, че може да отговори на всичките. Представа нямаше защо Хендет реши да даде шатри на двамата Лечители. По-скоро виждаше причината — така щеше да запази авторитета им в очите на племето, а с това и безопасността им, но обстоятелството, че го направи, продължаваше да го дразни. Той никога нямаше да прости на Хетава. Нека неговите жреци се грижеха сами за себе си, както бяха принудени да сторят те с майка му.

— Добре се справи — каза някакъв глас, когато той слезе от наблюдателния пост. Ванахомен застина за миг и се извърна към банбарката, която го бе заговорила.

— Янаса — каза той с официален тон. — Утринта бледнее пред твоята красота.

Жената се усмихна и даде знак да тръгне до нея. Сподавил въздишка, той се подчини.

— Таса ми каза — започна тя, — че двамата чужденци са направили някаква магия на майка ти снощи. Вярно ли е?

Въпросът веднага разведри душата му. Тази заран Хендет се събуди бодра, каквато не бе от години. Ванахомен й помогна да се измие и облече, за да се наслади на нейните възстановени сили, на вълчия апетит, на блясъка в очите.

— Магията на Хетава е дар от нашата Богиня — отвърна той. — За това поне можем да им се доверим, ако не за нещо друго.

— Радвам се да го чуя — каза Янаса. — На какво ли не се наслушах за тия двамата — особено за жената. Разправят че се шляела полугола и правела каквото й каже оня мъж, а и който и да било мъж. — Поклати глава с въздишка. — Май някоя от нас, жените, ще трябва да я вкара в правия път, преди мъжете да са навирили опашки.

Ванахомен спря и я погледна подозрително. Голям товар щеше да му падне от плещите, ако Янаса се погрижеше за момичето от Хетава. Но това щеше да го направи длъжник, а той се бе научил още преди години, че Янаса не си мръдва пръста, ако няма някаква изгода.

— Какво ще искаш? — попита той, зарязал учтивостта.

Тя се нацупи обидено.

— Кога ще започнеш да се държиш като хората? Десет години си с нас, а си оставаш гражданин.

— Няма да се върна в леглото ти, Янаса. Казах ти преди две години: онова бе за последен път.

— Потрябвал си ми в леглото — имам си друг, ако случайно не си забелязал. — Но погледът й стана изведнъж сериозен и той видя в него тъга. — Таса пита понякога защо не идваш.

— Ще разбере, когато порасне и ви научи женските номера. Кажи какво искаш в замяна, ако се погрижиш за жената.

Янаса въздъхна и поклати глава.

— Нищо не искам, Вана. Момичето ми допада — това е всичко. Пък може и да е от полза да си имам магьосница за приятел. — Тя се усмихна дяволито.

— По-добре си намери чакал за приятел. Никой, отрасъл в Хетава, не заслужава доверие.

При тези думи жената повдигна грациозно извити вежди.

— Значи има все пак нещо, което мразиш повече от мен? Почти приятно ми е да чуя това.

Ванахомен не я мразеше и тя го знаеше много добре. Той спря и въздъхна.

— Вземи я под опеката си. Също и мъжа. Нямам време да ги дундуркам. Ударните отряди на другите племена ще пристигнат всеки момент — имам да обучавам хората си на стрелба…

Тя го изгледа гневно.

— Слънцестоенето е, Ванахомен. Довечера започват празненствата — или си забравил?

Проклятие. Забравил беше.

— Не виждам защо да не съчетаем едното с другото. Чака ни война.

— Даже и войниците трябва да се поотпуснат. — Тя му хвърли многозначителен поглед и протегна ръка да го погали по бузата над

булото. — Даже и ти, о, велики кралю.

Може би напрежението от последните дни си каза думата, а може и Тианет да бе събудила у него желание за женствена мекота. Той въздъхна и прие ласката, дори когато пръстите й дръпнаха булото, за да се видят устните му, които Янаса също погали. Усмихна се — съвсем слабо, и веднага видя ответната усмивка на Янаса. Дързостта й винаги го бе възхищавала.

Но мигът отмина, Ванахомен хвана и целуна ръката й и после я отблъсна нежно. Безмълвно — защото толкова малко бяха нещата, които можеха да си кажат без опасност да опропастят тези плахи опити за контакт — вдигна булото, склони глава към нея и си тръгна.

Най-напред слезе долу, където — също като жреците от Хетава — се наслади на първата след мъчителния поход баня. Докато племето пребиваваше в Мерик-рен-аферу, той се придържаше към гуджаарейския навик да се къпе сутрин и преди сън. Дори си позволи да похарчи част от скъпоценните си пари, за да купи от Гуджааре фини сапуни и ароматизирани масла, които предпочиташе пред обикновения домашен сапун, използван от банбарци. Те, от своя страна, поклащаха глава на глупавите му градски привички, понеже бяха много по-умерени в къпането и — тъй като мразеха разхищението на вода — „миеха“ мъртвата кожа и кир с пясък. В пустинята и планините той постъпваше като тях, но когато имаше вода в изобилие, не виждаше защо да не се възползва.

Може би тъкмо заради това, потопен в насладата от този всекидневен ритуал, Ванахомен не чу приближаването на нападателя.

Тъкмо бе изскочил от водата и бе вдигнал глава към скалите горе в търсене на отблясък от далекоглед, когато движение под близките дървета привлече вниманието му. Извъртя се точно навреме, за да хване с две ръце китката на някакъв по-възрастен мъж с изпълнени от омраза очи над ръба на булото. Острието на ножа му потреперваше на няколко пръста от стомаха на Ванахомен.

Той се опита да подреди изпълнилия главата му хаос. Очите на мъжа му бяха познати, но… Нападателят изръмжа, натисна с цялата си тежест ръката с ножа и я доближи достатъчно, за да пореже плитко корема на противника си. Ванахомен изохка от болка, изнесе ръце встрани, промени центъра на тежестта и рязко издърпа ръката с ножа, която бе отблъсквал до този момент. Мъжът политна напред и се

пльосна в цял ръст, но Ванахомен не изпусна китката му, а се завъртя, натисна с едното коляно тялото му и постави ръка върху бедрото на другия си крак, както го бяха учили навремето стражите на Ките-ян. Сега нападателят му лежеше безпомощен под него. Принцът започна да натиска ръката върху бедрото си и непознатият изрева от болка и пусна ножа. Но Ванахомен продължи да натиска.

— Кой си ти? — попита той. Нападателят изпсува и направи безуспешен опит да се надигне. Ванахомен натисна рязко ръката като предупреждение и мъжът извика отново, разбрал, че ще му счупят лакътя.

— Кой си ти, страхливецо?

— Вутир — едва успя да промълви другият. — Чичото на Вуджег.

Това било значи. Ванахомен изпръхтя от погнуса и блъсна ръката надалеч от себе си. Изправи се и взе ножа от земята. Пак се изцапа, докато се разправяше с Вутир, а раната на корема кървеше, но това не го притесни толкова, колкото обстоятелството, че бе гол. Банбарци не показваха телата си току-така, а да се окажеш гол пред очите на противник бе най-голямо унижение. Вутир несъмнено бе разчитал, че голотата ще направи врага му по-непохватен в отбраната.

Само че този враг бе гуджаареец, а не банбарец. И когато Вутир се надигна, Ванахомен пристъпи към него и опря конфискувания нож до гърлото му. Онзи замръзна, широко отворил очи над булото си.

— Вдигай ръцете! — нареди Принцът и нападателят се подчини неохотно.

Ванахомен опипа пояса му за друго оръжие, сетне приклекна, за да провери дали няма нещо вързано за бедрата или глезените. Нищо. Удовлетворен, той обгърна мъжа с едната ръка през кръста, което би могло да мине за жест на интимност, ако в другата ръка не държеше ножа, опрян в гърлото му, а също и раната на корема, която кървеше върху дрехите на Вутир.

— Чуй ме сега. Ти май не искаш да разбереш, че Вуджег престъпи закона. Той не се подчини на моя заповед, а аз съм военен предводител. Смъртта му си е негова заслуга.

— Ти… — Докато Вутир се опитваше да се освободи, лицето му помръкна от ярост и злоба. — Ти си чуждоземен демон, който трябва да бъде скопен и продаден на търг…

Ванахомен нададе отровен смях, освободи кръста на мъжа и протегна ръка между двамата. С лекота отметна връхната му дреха и намери шнура на панталоните му. С още по-голяма лекота го скъса и отвори предницата им. Вутир ахна и направи опит да се дръпне, само че ножът натисна така гърлото му, че прокапа кръв. Вутир кротна със стиснати зъби. Едно леко движение можеше да му отнеме живота.

— Само че не можа да ме скопиш — просъска Ванахомен със свирепа усмивка. За негово най-голямо задоволство, членът на мъжа не беше отпуснат. Може би заради разгорещеността на битката или пък… — Май си ми хвърлил око, а? На мен, градския демон! Идваш ми тук, когато излизам гол от баня, с намерение да вземеш плътта ми в отмъщение за племенника си. Уви, аз нямам слабост към грозни мъже, така че…

Стисна члена на Вутир с все сила и го извъртя на една страна.

Писъкът му бе наслада за слуха. Ванахомен го събори с лекота на земята, без да отделя ножа от шията му, но позволи милостиво на нещастника да се свие на жалко, виещо и ридаещо кълбо. За да стане унижението още по-голямо, издърпа булото от лицето му и го запрати в реката.

— Искам да развеселя малко Янаса. — Ванахомен се усмихна в лицето на жертвата и го зачака да прегракне от рев. — Що не взема да й кажа какво си се опитал да ми направиш и какво ти направих аз в замяна. А довечера на празника, когато жените започнат да те канят една подир друга в своите шатри, а ти им откажеш на всичките, цялото племе ще пукне от смях за твоя сметка.

Вутир събра сили да го погледне, но лицето му бе цялото в пот, а очите му постепенно угаснаха. Ванахомен се изсмя и най-накрая го пусна. Отиде заднишком до водата и се изплакна, като грижливо изтърка с пясък ръката, унизила Вутир — кой го знае каква гадост можеше да е завъдил. После остави ножа върху един камък и бързо се облече, без да изпуска от поглед нещастника.

— Н-недей… — най-сетне изломоти той. Все още на топка, мъжът бе притиснал слабините си и с двете си ръце. — Н-не казвай на жените…

Ванахомен нахлузи сандалите и взе ножа, после седна върху камъка да го разгледа. За негова изненада, оказа се хубаво оръжие от качествена стомана, изработка на прочуто в този занаят южно племе.

Дълго само една човешка длан, но превъзходно балансирано. Върху лъскавата повърхност на острието нямаше нищо, което да намеква за отрова, и той благодари на Сънната Лунна за това. Един по-умен или предвидлив нападател нямаше да си позволи пропуск в това отношение. Вутир явно не беше от тях.

— Какви гаранции ще дадеш, че няма пак да ме издебнете? Всеки пиклив страхливец от твоя род може да потърси мъст за тъпия ти племенник. Майка ти ли те изпрати?

Вутир заклати енергично глава.

— Т-тя не знае.

— А, хубаво. Винаги съм мислел Шатирия за умна жена, независимо, че има зъб на майка ми и мене. Как ли ще се почувства, когато твоята глупост я направи за посмешище сред нейните влиятелни приятели? — Ванахомен извади от торбичката си шепа фурми, част от малък запас, донесен от Гуджааре. Задъвка една, уви оръжието с извадено от същото място парче кожа и погледна Вутир замислено. — Дали пък няма да се откаже от теб?

Другият само простена в отговор. Ванахомен се засмя и стана, като прибра ножа и фурмите. Отиде при мъжа и приклекна до главата му. Онзи го погледна в лицето и замръзна — защото усмивката бе изчезнала. Толкова силно желаеше смъртта на Вутир, че ръката го засърбя за дръжката на ножа и за лепкавото усещане на кръв. Този глупак стигна по-близо до смъртта на Ванахомен от който и да било враг през всичките тези години. Сега, когато плановете му толкова скоро щяха да дадат плод!

И все пак…

„Никога не бързай да убиваш, Ванахомен.“ — Гласът на баща му надви жаждата за кръв. — „Така обиждаш Хананджа, а освен това си има други, по-удачни начини да се унищожи един противник.“

— Слушай ме сега — започна Ванахомен. Говореше тихо, за да престане жертвата му със скимтенето, ако иска да го чуе. — Всички ще те видят, когато се домъкнеш в лагера едва ходещ. И ще се запитат какво ли е станало — измисли го, докато се търкаляш тук. Никой няма да ти повярва, разбира се. Ще видят кръвта по дрехите ти, както и тази по моите. И ще разберат кой ти го е сторил, ако не и какво точно и защо. Аз мога и да не кажа нищо… засега.

Надвеси се по-близо, което си беше голям риск. Ако този имаше все пак скрито оръжие… Но някои неща се изричаха само така — очи в очи.

— Майка ти се надява да убеди останалите банбарски племена да не ме подкрепят. И понеже нейният чичо води племето Дзике, може и да успее. А на мен ми трябва и последният воин, ако искаме да имаме някакъв шанс срещу Кисуа в Гуджааре. Затова сега ще ми разкриеш всички планове на Шатирия.

Вутир се ококори.

— Д-да п-предам своите? Ти да не си се побъркал?

— Казах ти какво ще стане, ако не слушаш. Дали ще те оставят твоите сред себе си след това?

Вутир изстена и се разрида. Според банбарци един мъж бе нищо, ако не може да прави деца. Плодовитостта бе богатство, а телата бяха свещени — неща, които в Гуджааре не струваха пукната пара, тук бяха въпрос на живот и смърт. Никоя жена нямаше да го вземе за любовник. Никой главатар нямаше да го включи в отряда си. Ставаше безполезен, в най-добрия случай домашно животно, а в най-лошия — роб, обречен на мизерно съществуване и забрава.

— Покажи, че разбираш какво ти говоря.

Вутир кимна, извърнал мокро от сълзи лице. Ванахомен стана и се върна върху камъка, усетил жал да наднича иззад пелената на презрението към това същество.

— Прави каквото ти казвам и може след някой друг ден да те пусна при гуджаарейските лечители. При мъжа — не при жената, в името на твоето достойнство. Те могат да оправят жалкия ти чеп, колкото и зле да е пострадал.

Вутир кимна отново, отпуснал тяло в отчаяние.

— Говори тогава.

И той заговори. Когато научи всичко, Ванахомен се запъти към лагера, вдигнал високо булото, за да скрие тревожните си мисли. Шатирия бе действала по-енергично, отколкото бе очаквал — Дзике-Банбара щяха да са голям проблем след пристигането си. Трябваше бързо да намери някакъв начин за справяне с тях.

Забрави за Вутир, оставен да лежи потръпващ край вира.

18.
РАЗГОВОР С НЕДОМЛЪВКИ

Сред всички чудати обществени конфигурации на Гуджааре — касти по рождение и касти по избор, родословия и техни паралелни образувания, слуги, които не са роби и доставчици на наслада, които не са курви, шуна бе групата, която единствена допадаше на Сунанди Дже Калаве. Гуджааре бе непрекъснато под чуждо влияние — от северна архитектура до западна музика и източни платове. Езикът им бе смесица до такава степен изпълнена с елементи от чужди говори, че днес имаше съвсем далечна прилика със суа, използван някога от тукашното население. В повечето случаи Сунанди не бе в състояние да различи гуджаареец от представител на която и да било друга народност — до такава степен се бяха изпомесили с чужденци, че само те можеха да се оправят в естетическата неразбория.

Шуна представляваха скалата, около която течеше тази бурна социална река. Докато събратята им, благородниците от жина, олицетворяваха стремежа към по-широко разпростиране на гуджаарейското стопанско и политическо влияние, шуна бяха тези, които сдържаха този стремеж, гледаха да не се развива прекалено много или прекалено бързо, за да не доведе до изтощаване на местните ресурси. И макар понякога да ги осмиваха като старомодни и ретроградни, това с нищо не променяше факта, че страната никога нямаше да успее да постигне своето величие без тяхната благоразумна премерена сдържаност.

Но Сунанди никога не си позволи да забрави, че независимо от цялата си привързаност към кисуатската традиция, шуна си остават непоколебими до *безумие* гуджаарейци.

Господарят Санфи и неговата дъщеря Тианет пристигнаха в палата Яна-ян по нейна покана — Сунанди бе запазила своя навик от посланическите години да вечеря с представители на градския елит. Вечерята премина добре — двамата й гости се държаха абсолютно благоприлично. Въпреки това около тях от самото начало имаше нещо

странно. Нещо неуловимо, но напористо. Към края на вечерята Сунанди бе убедена в едно — Санфи не й харесваше. Ама никак.

— За вас щеше да бъде по-лесно — говореше той, — ако бяхте оставили живо някое от децата на стария Принц.

Сунанди, облегната след обяда на няколко възглавници с чаша прясно палмово вино в ръка, не отговори. В хода на вечерята бе разбрала, че щекотливите въпроси се изясняват по-лесно между госта и Анци, а не с нея. Той се засягаше по-дълбоко, когато му противоречи Сунанди — реагираше по-остро, когато тя посочваше слабите страни на аргументите му. Може пък да хранеше предубеждения към жените по принцип — често срещана мъжка слабост в Гуджааре. Сигурно тъкмо поради тази причина дъщеря му Тианет си мълчеше през повечето време.

Нейният Анци, който не страдаше от подобен недостатък, поведе разговора. В хода на годините бе свикнал да улавя и най-потайния й намек.

— В столицата има няколко деца на Залеза — каза Анци и дръпна здраво от лулата си. Сунанди му позволяваше да пуши в жилището им само след вечери като тази. Нощта се бе спуснала влажна, но прохладна, а откъм двора на палата се носеха жизнерадостните трели на наетата певица. — Когато се отказват от претенции към трона на Гуджааре и се заклеват във вярност към нас, ние им подаряваме живота.

— Не тези — отвърна Санфи с презрителен тон. — Тези в града са главно дъщери или пък синове, които са невръстни или прекалено тъпи, за да имат някакво значение. Никой не би ги подкрепил.

— Историята на Гуджааре познава и Принцеси — намеси се Сунанди, завъртяла чаша с пръстите си.

— Вярно. Но всички те са полагали много по-големи усилия, за да спечелят власт и уважение, отколкото би се наложило на един мъж в тяхното положение. — Санфи се приведе, за да й налее още вино. Самата любезна загриженост. — Един син от династията по-лесно се превръща във фигурант. Облечете го в скъпоценна роба, поставете Ореола зад главата му и народът ще бъде толкова щастлив от завръщането на своя Аватар, че голяма част от напрежението, на което сме свидетели напоследък, ще изчезне от само себе си. Дори ако — фактически — Кисуа си запази властта.

Докато кимаше благодарно и отпиваше нова глътка вино, Сунанди се зачуди този наистина ли ги мисли за чак такива глупаци, че да не предвидят подобна възможност още преди време? Самата тя предложи на Съвета един от синовете на Принца. За нещастие, след чистките в Хетава и наложителните мерки за укрепване на властта, всички деца на Принца с малко ум в главата избягаха в изгнание на север или запад, или пък се спасиха чрез брачни съюзи с представители на кисуатския елит. От малцината останали нищо не ставаше — невръстни деца, пройдохи или по-лошо.

А онзи, който би свършил най-добра работа, който имаше благородна кръв по две линии, който бе избран от бащата и който несъмнено притежаваше всички качества на истински Принц… за него не се знаеше нищо от деня на смъртта на последния владетел. Макар че след разговора с Ниджири Сунанди имаше някаква представа относно намеренията на момчето.

„Още по-добре. Ако беше останал в града, най-вероятно щеше да се наложи да го убия.“

— Имаш ли кандидат? — попита развеселен Анци.

— Не, не, нямам. — Санфи се засмя, но в този смях имаше нещо неискрено. Седнала до него, дъщеря му не се усмихна. — А и, честно казано, малко е късно вече за Кисуа да издига фигурант, който да не се превърне в посмешище. Опасявам се, че през последните години вашите хора загубиха до голяма степен доверието на народа на Гуджааре. Да вземем новите мита за Севера, например…

— Просто необходимост — намеси се Сунанди с усмивка, която би предпочела да си спести. Първо, защото бе нахално от страна на Санфи да повдига този въпрос, но и защото Протекторатът бе наложил митото въпреки възраженията на Сунанди, която бе посочила, че то ще засили недоволството на заможните фамилии в страната. Окупацията на Гуджааре ставаше все по-малко популярна в самата Кисуа и сега Протекторатът се опитваше да умиротвори недоволните, като увеличи приходите от нея. Но дори с постъпленията от новия налог, към Кисуа въобще не потече златната река, която очакваха Протекторите. Лишени от луксозните северни стоки, гуджаарейците отказваха предлаганите им в замяна кисуатски продукти — караха без лукс. Принуждавани да купуват дървен строителен материал от Кисуа, в Гуджааре просто престанаха да строят. Притискани да обвързват кастата на слугите с

договори, които силно напомняха на кисуатското робство — високодоходна търговия в Кисуа, — проклетите гуджаарейци започнаха да изпращат слугите си при роднини зад граница. В резултат от това цената на труда в столицата и големите градове се утрои и недостигът на храни, платове и всичко останало бе само въпрос на време.

Самата Сунанди остана изненадана от всичко това, тъй като то настъпи без предупреждение. Шпионите й щяха да знаят, ако съществуваше някакво тайно споразумение — съгласувано усилие от страна на търговци или селски стопани, да речем, или пък заговор на слугите. Доколкото можеше да прецени, излизаше, че цялото кралство едновременно и неочаквано започна да прави всичко напук. Те не се бунтуваха, не се бореха и не протестираха — просто не се *подчиняваха*.

Колкото повече седеше в Гуджааре, толкова по-ясно й ставаше, че нещо изключително важно, някакво деликатно равновесие, което крепи стабилността и сигурността в страната, е нарушено. Само че тя нямаше никакво намерение да обяснява това на Санфи.

Каза му друго:

— Вече видяхме какво стана, когато на северните народи бе позволено да се сдобиват с висококачествено оръжие и стоки. Анци ми разказа, че когато пленили в края на войната войските на Севера, у тях имало повече гуджаарейски лъкове, отколкото техни собствени! И те нападнаха с тези лъкове границите ни, за да проливат кисуатска кръв.

— Гуджаарейските лъкове са прочути по цял свят — сви рамене Санфи. — Търговците ни ги продават с еднаква охота както на северняци, така и на Кисуа. Хайде сега, Говорителко, всички знаем, че не това е причина за въвеждане на митото.

— Може и да не е — отвърна Сунанди все така усмихната, макар да допусна в тона си една остра нотка. Този човек й омръзна — въобразяваше си, че компенсира безочието с чар. — Но пък за *теб* единствено митото има значение.

Усмивката на Санфи избледня. В погледа му проблесна гневен пламък заедно с още нещо, което би смутило доста Сунанди, ако бяха насаме. Виждала го бе в очите и на други мъже през живота си. Затова го позна безпогрешно: омраза.

Но преди Санфи да я изрази гласно или да я покаже с действие, Тианет неочаквано се намеси:

— Би трябвало да е от значение за всички ни, Говорителко — обади се тя. Гласът й бе нисък, дрезгав за жена. Сунанди прецени, че само той стига, за да разбие всяко мъжко сърце. — Чувам, че Протекторите не са никак доволни от намалелите приходи в Гуджааре, особено след банбарските нашествия. Това не вещае ли неприятности за управлението на Гуджааре, за управителката?

В стаята настана тишина. Анци се вторачи в Тианет, смаян от нейната дързост. Санфи й хвърли яростен поглед, а Сунанди — след първоначалната изненада — разбра, че вечерта става интересна.

„Хитро малко леопардче! Глупак е твоят баща, щом те държи на каишка.“

Сунанди склони глава към Тианет в мълчалив израз на признание. Момичето отвърна с присъщата си сдържаност.

— Дъщеря ти е добре информирана, господарю Санфи — каза Сунанди. Тя не можа да сдържи усмивката си. Гостът я погледна като ударен от гръм, но се отпусна, разбрал, че изобщо не се сърди.

— Какъвто трябва да бъде един потомък на почтения й майчин род — отвърна той, като изгледа безизразно Тианет.

И — отново нещо много странно — момичето наведе очи, сякаш засрамена.

„Тя може би отърва баща си от политическо самоубийство. Санфи би следвало да се гордее с нея, а тя — да бъде доволна от себе си. Така е нормално за кисуатци, а и за шуна. Какво, в името на боговете, не им е наред на тия двамата?“

Като отпусна ръката с чашата, Сунанди любезно даде знак на Анци, че не иска да й налива още.

— И по принцип е права. Но ти не се безпокой, господарю Санфи — ако Протекторите възнегодуват, сигурността на моето положение тук ще бъде най-малката грижа на Гуджааре.

— Какво би могло да се случи? — Санфи отпи, вероятно за да изглежда невъзмутим. Само че напрежението му личеше. Сунанди забеляза, че се е превърнал цял в слух.

— Моето присъствие тук е израз на добра воля — отговори тя. — В Гуджааре ме познават и — в една или друга степен — уважават. Аз, на свой ред, уважавам твоя народ. Поради всичко това работата ми

върви по-безпроблемно, отколкото би могло да бъде. — Тя въртеше течността в чашата и забеляза с крайчеца на окото, че гостът я наблюдава внимателно. — Рекат ли обаче Протекторите да ме махнат, това ще означава, че обръщат друга страница. Те ще установят пряк контрол над столицата и големите градове. И този контрол ще се поддържа с по-строги мерки. Дори и с по-високи данъци. С екзекуции без съд и с въвеждане на робство. С мобилизиране за военна служба и купонна система.

Санфи смръщи вежди.

— Ами Хетава?

Сунанди вдигна вежди. Откъде му хрумна да пита точно за това?

— Аз съм уведомила Протекторите, че засега те ни сътрудничат. В името на това сътрудничество и заради услугите, които ни направи Бирник Ехиру при справянето с Еникет, мисля, че Протекторите ще оставят Хетава да действа както обикновено — поне засега.

Санфи изсумтя.

— Няма да е зле, ако ги държиш по-изкъсо, Говорителко. Едно време те управляваха Гуджааре, като подчиняваха на волята си всяка друга власт в страната. Твоят народ не познава магията. Тя може да стане страховито оръжие в ръцете на когото трябва.

— Оръжие, казваш. — Анци изглеждаше скептичен, но Сунанди знаеше, че това е маска. Те и двамата бяха на платото Соджаро преди десет години и видяха ужасите на Жътваря, създаден от Еникет. — Заклинания за приспиване и лечение? И какво могат да сторят — да атакуват моите хора и да ги оставят по-здрави и отпочинали ли?

Санфи се усмихна и сви рамене.

— Магията се проявява в различни форми и не всички са добронамерени. Кой може да каже на какво е способен Хетава, стига да рече?

Анци хвърли поглед към Сунанди — и тя бе озадачена като него. Защо бяха тези приказки? Жена му свъси вежди и отговори съвършено искрено:

— Ще го имам предвид.

Останалата част от вечерта се източи бързо. Нямаше повече политически разговори. След като направи предупреждението относно Хетава, Санфи сякаш реши да премине към по-малко деликатни теми, като например клюки за другите благородници. Сунанди остана

доволна от този обрат. След последната бутилка Санфи изговори обичайните слова на благодарност към домакините, направи възлияние за предците им и най-накрая се сбогува заедно с дъщеря си. Когато гостите си отидоха, Сунанди вторачи поглед във възглавниците, на които бяха седели, а в главата й неспирно се въртяха разговорите от преди малко.

Анци, свалил с облекчение генералската мантия — той ненавиждаше официалностите и ги избягваше при всяка възможност, положи глава на бедрото й.

— Няма ли да си вече Глас на Протекторите?

Тя се усмихна и го погали по челото с доволна усмивка. Анци никога не бе проявявал интерес към политиката и Сунанди често се питаше как е стигнал до толкова високо положение. Може би защото умееше добре да играе играта, когато се налага. Така или иначе, съпругът й търпеше вечери като тази единствено заради нея.

— Аз съм винаги техен Глас, любов моя. Но заради теб бих могла да забравя донякъде това за известно време.

Той се намръщи и челото му се набърчи под ръката й.

— Странни птици са тия двамата. Никога не съм виждал дъщеря на шуна толкова… де да знам и аз… *смачкана*.

Сунанди кимна напълно съгласна. Но защо ли й се струваше, че единствената задача на Санфи тази вечер бе да събуди у нея подозрения спрямо Хетава?

Анци реши въпроса, като се надигна и я целуна. Сега щеше да иска внимание — независимо от суровия си воински вид, той можеше да бъде любвеобилен като глезен пудел, когато се разнежи. И така, както бе обещала, Сунанди забрави своите грижи и отговорности, за да се превърне за останалата част от нощта само в съпруга.

19.
ВАРВАРКА

Върху огледалната повърхност на тънкия метален лист се виждаше жена — невисока, с медена коса, бадемова кожа и устни, налети като нивята край Кръвта на Богинята. Очите й бяха очертани с въглен, а устата с кафяво. Горната част на косите й бе събрана в обичайния кок, но вързан с нанизи бели раковини от далечния Западен океан. Долната бе разделена на повече от дузина плитчици, всяка — хваната на края със златно украшение във форма на сълза. Те потракваха едва чуто при всяко движение на главата.

— Това е достатъчно — обади се зад гърба на Ханани банбарката на развален гуджаарейски. Прокара пръст по един от кръстосаните колани, които придържаха новите многопластови поли към бедрата на момичето. Ханани едва не подскочи от допира, очите й избягаха настрани от огледалото, но миг по-късно погледът им отново спря на отразения образ. Ханани не можеше да се нагледа на непознатата.

Янаса издаде доволен звук при тази реакция.

— Много бързо свикваш. Дано с тази скорост не затънеш в суета.

Ханани се обърна към жената с голяма предпазливост в непривичните одежди. Какво прави човек, за да не се спъне в тях? Щеше да трябва тепърва да се учи.

— Янаса, аз… никога… — Погледна полите с наведена глава. — Въобще не знам какво да правя. Жената отсреща не съм аз. — Вдигна ръце, окичени с гривни и пискюли. Откъде накъде бяха нейни? *Нейните* ръце трябваше да са свободни, нищо да не им пречи, за да бъдат умели и бързи и да спасяват живот. Но иначе си бяха същите ръце със същите пръсти.

Янаса се усмихна. Банбарката дойде при момичето тази сутрин, след като Карис бе отнесъл огърлицата й заедно с тази на Мни-ини, на племенния „майстор на сметките“, каквото и да означаваше това. Заедно с Янаса в шатрата нахлу цяла орда бъбрещи жени и нападнаха

нейната обитателка с дрехи, гримове и украшения. Когато попита какво става, Янаса бе лаконична:

— Дала си скъпоценност на племето — каза тя, като направи жест около шията си. — Твоят мъж-жрец пожела неговата скъпоценност и твоята да се разделят поравно. А Хендет те прие за роднина. Сега си богата жена от добро семейство, а това променя всичко в очите на моя народ.

Несъмнено бе така. Докато траеше цялата операция мъже и деца не преставаха да носят в шатрата най-различни неща — постелки, възглавници, фенери, килими, съдове с храна, цукало. Всякакви удобства и глезотии, каквито липсваха в новия й живот до този момент. По нареждане на Янаса жените донесоха още дрехи като онези, които бе вече облякла, включително бельо и сандали, а също и украшения от всякакъв вид — повече, отколкото бе виждала през целия си живот.

— Стока за стока — обясни новата й покровителка на своя бърз и накъсан гуджаарейски. Тя подложи на придирчив оглед всяка донесена вещ, като върна няколко с шумни протести, докато Ханани стоеше като ударена от гръм. — Ние не сме много-много по гостите, но никой не може да каже, че банбарци мамят в търговията.

Благодарение на подобни предизвикателни забележки, произнесени като присъди на Хетава, момичето започна да вниква по малко в особеностите на банбарския характер. Да вземем например забулването на мъжете — то не бе просто проява на враждебност. Янаса й обясни, че мъжът може да носи плячка от военни победи или набези, но дълг на неговите роднини от женски пол, за които е по-малко вероятно да бъдат разпознати, задържани или убити — е да превърнат тези първоначални ресурси в годни за употреба стоки посредством търговия из градовете. Ето защо мъжете бяха свикнали да се крият от непознати, а жените усъвършенстваха умения, които ще им помогнат да задоволяват материалните нужди на племето.

— Майка ми ме научи на гуджаарейски — поясни гордо Янаса, — ведно с четири други езика, а също така да смятам, да пиша и да търгувам. — На братята ми не обръщаше много внимание. Но за мен се грижеше, защото знаеше, че един ден ще донеса голямо имане на нашия род.

Изглежда не бе излъгала майчините надежди, тъй като всички банбарци, които Ханани видя до този момент, даже другите жени, се

подчиняваха на Янаса по силата на някаква неразгадаема йерархия.

— А сега, мишлето ми — започна Янаса (Ханани не харесваше това обръщение, но в него поне имаше някакво чувство), — гледай да не се възгордееш на празника довечера. Така правят обикновено гражданките, а на нашите мъже това не се харесва. Цената ти личи и без това — няма нужда да прекаляваш.

Ханани свъси вежди в недоумение.

— Никога не бих се „възгордяла“ — повтори тя, като произнасяше отчетливо думите, да не би да стане някакво недоразумение. — Представа нямам за какво говориш.

— Значи ще бъде лесно. Мъжете няма да те закачат — не и сега, когато се вижда, че си почтена жена. Ако въпреки това вземат да ти додяват, само ми кажи. — Тя се намръщи. — Някои от тях са големи глупаци. Тия с мозък в главата ще ти дадат да разбереш, че те харесват — леко докосване, поглед, необичайна любезност. Ако и ти пожелаеш някого от тях, трябва само да изпуснеш на земята някоя дреболия като кърпичка.

— Да го *пожелая*?

Янаса окачваше яркоцветните торби с новия гардероб на Ханани по дървената конструкция на шатрата и не забеляза изписаното на лицето й смайване.

— Такъв е обичаят. Ако има много мъже наоколо, първо погледни избраника право в очите, а после изпускай, каквото ще изпускаш. Сетне се връщаш право в шатрата и чакаш. Ако наистина те е пожелал, той ще дойде да донесе „изгубеното“. Често пъти носят и други неща заедно с него. — Усмихна й се през рамо. — И го пускаш да влезе. Но преди зазоряване да го няма — не забравяй това. — Тя млъкна, намръщена на някаква своя мисъл. — И гледай да не се хващаш с Вана, ако вземе да ти хареса. Виждала съм го да замеря жени с любовните им знаци, ако не е на кеф. Много е придирчив и невъзпитан. Затова и повечето жени не го закачат, което, мисля си, е точно каквото иска.

— Аз… — Ханани не можеше да намери думи, дотолкова бе шашната от тези приказки. В Гуджааре всеки *знаеше*, че Слугите на Хананджа се вричат в целомъдрие. Никога не й се е налагало да дава обяснения по този повод. — Янаса, аз не мога.

— Какво? — Жената спря подреждането и се намръщи към Ханани.

— Не мога да бъда с мъж. Не и по този начин. Забранено е.

Янаса я изгледа изумена, със зяпнала уста.

— Ама *никога* ли?

— Никога — потвърди Ханани. — Хората от моя път Лечителите, имам предвид — носят Нейната магия у себе си и я споделят с другите. Често пъти се налага да споделим и част от собствената си душа. Само дотолкова позволява Великата Хананджа — останалата част от нас й принадлежи изцяло.

— На колко си години?

— Видяла съм двайсет наводнения на реката.

— Богове на облаците и студените ветрове! — Янаса изглеждаше ужасена. — Никога ли не изпитваш желание за мъж? Не можеш ли поне сама да си доставяш удоволствие?

Бузите на Ханани пламнаха. Никой в Гуджааре не си позволяваше подобна прямота.

— Аз съм и… изпитвала съм желание наистина. Само че за нас въздържанието е мерило за вътрешна сила и дисциплина — отвърна тя, цитирайки Мни-ини. — Ако желанието стане непоносимо, мога да помоля някого от моите братя или пък Бирник да сподели сънна кръв с мен. Това укротява всякакви щения. Но не ми се е налагало, поне досега. Може би защото съм жена и страстите ми не са толкова жарки.

Янаса каза нещо на хакти. Ханани не го разбра, но й прозвуча много грубо.

— Такива ли глупости проповядват в Гуджааре? — Тя поклати глава. — Нищо чудно, че гражданките нямат гордост! А ти — никакви мъже? Е, тогава поне жени? Не може да не ти позволяват удоволствия с жени.

— Н-няма други жени в Хетава.

— Значи нямаш дори приятелки, с които да споделяш тревогите си? Ама това е жестоко!

Ханани пристъпи от крак на крак, пожелала с цялото си сърце този разговор най-сетне да приключи.

— Имам си наставник и никога не съм… ъ-ъ-ъ… съжалила за своя избор…

— *Уну-ви*. Че как да съжалиш, като не знаеш какво изпускаш? — Янаса въздъхна и приближи, за да се заеме с косите на Ханани. — Какъв срам. Но щом са такива вашите порядки, така да бъде. — Млъкна и свъси вежди дълбокомислено. — Да кажа ли на всички за този твой обет? Иначе мъжете ще проявят интерес към теб. А и ония, дето ще пожелаят твоя жрец, ще се обидят от отказа му.

— Да, моля те — отвърна Ханани с облекчение. — Не искам да обиждам никого.

Много по-добре бе да използва Янаса като посредник, отколкото да й се наложи отново да води този разговор.

Банбарката се усмихна и я потупа по рамото.

— Няма нищо. Бедничката… сигурно не ти е лесно. Ние, банбарци, сме горещи хора, а вие май най-много се страхувате от страстта. Жалко, че няма сред вас повече като Ванахомен, но пък той ме предупреди много отдавна, че не е като другите граждани.

Ето възможност за смяна на темата. Ханани се хвана за нея като удавник за сламка. Вече се бе научила, че паузата в разговора дава възможност на другия да вземе думата.

— Добре ли познаваш Принца?

— Доколкото е възможно за една банбарка да го опознае. — В гласа на жената прозвуча униние и топло чувство. Тя се обърна към огледалото на Ханани и оправи собствената си коса, прибрана във висока прическа. — Бяхме близки някога, но после не можах да преценя правилно реакцията му за една — според мен — дреболия. Той така и не ми прости. Много обича сръднята.

Интуицията на Ханани й подсказа нещо.

— Онова момченце, дето се грижеше снощи за майка му. — Как ли го нарече Принцът? — Таса.

— Мое е — каза жената с нежен глас. — Грижил се е за Хендет? Добро сърце има това дете. Толкова е различен от баща си. Не знам дали да съм благодарна за това, или да съжалявам.

Ако момчето не бе наследило необуздания, чепат нрав на баща си, значи Богинята го бе благословила — за Ханани няма никакво съмнение по въпроса.

— Съюзът, за който спомена Бирник Ниджири. — Тя почти го бе забравила в потреса от последните дни. — Хетава го подкрепя. Принца. Само че кисуатците никога няма да си отидат доброволно.

Янаса я погледна особено.

— Разбира се, че няма. Вашият Принц помоли всички племена от Банбара да го подкрепят в една голяма битка за прогонване на кисуатците в собствената им страна. В края на слънцестоенето ще се гласува.

Ханани затаи дъх. Кожата й настръхна. *Война* — та това бе проклятие за Хананджа. Войната превръщаше будния свят в най-страшен кошмар и обричаше своите жертви на вечни сенки в другия живот. Възможно ли бе Хетава наистина да подкрепя подобно нещо?

— Не го вярвам — заяви тя.

— Какво? — попита Янаса. Но преди Ханани да отговори, банбарката примигна и се намръщи. Отвън се чуха викове и шумотевица. — Сега пък какво има?

Тя излезе пред шатрата и Ханани я последва, за да види, че племето бе започнало да се събира в северния край на най-голямата скална тераса. Над множеството глави, в наблюдателницата, забеляза скована фигура на мъж с издължен конус в ръце. Ханани го помисли за рог, но мъжът го вдигна към очите си.

— Ханани. — Тя се обърна… и зяпна от смайване при вида на Мни-ини. Наставникът й се усмихваше глуповато, издокаран от глава до пети в банбарски дрехи и тюрбан. Дали му бяха даже и було, макар то да висеше свободно под брадичката. Забеляза, че и той я разглежда, а на лицето му бавно изгря усмивка.

— Знаех си, че трябва да си ти — промълви Лечителят. — Никой друг наоколо няма такава коса. Но това… Е, добре.

Той сложи ръце на кръста и усмивката му стана по-широка, когато момичето наведе глава, за да скрие избилата върху бузите руменина. Застанала отстрани, Янаса изсумтя доволно.

Сега шумотевицата заглъхна и от тълпата излязоха Принцът и Унте. Ханани почти не забеляза вожда, защото тлеещият гняв, който излъчваше осанката на Принца накара сърцето й да се свие от лошо предчувствие. Върху дрехите му имаше кръв, а в очите му — смърт.

Принцът спря и Ханани разбра, че я е видял. Сведе очи, после ги вдигна пак нагоре. Никога през живота си не бе желала толкова силно да остане незабелязана.

Но той не проговори дума. Склони глава най-напред към Янаса, а сетне, след миг колебание, и към нея. После се обърна и тръгна към

наблюдателницата. Унте се задържа по-дълго, а около очите му над булото ясно личаха бръчици от усмивка. Той също се отправи към наблюдателницата.

— Започвам сериозно да се съмнявам в правилността на избора — промърмори Мни-ини, загледан подир Принца. — Ако Бирниците са харесали *този* тук…

Предишната мисъл отново се върна в главата на Ханани — *Хетава подкрепя войната* — и тя замълча, прекалено объркана, за да каже каквото и да било.

Янаса се провикна към някого на хакти. Един мъж веднага отговори, а хората около него зашумяха развълнувани и тревожни. Янаса също изглеждаше изненадана.

— Идва някакъв керван — каза им тя на гуджаарейски. — Нашите са дали съответните сигнали. Само че никоя делегация на друго племе не се очаква по-рано от едно четиридневие.

Унте махна с ръка от наблюдателницата и ония, които го забелязаха, нададоха радостни викове.

— Какво става? — попита Мни-ини. — Какви делегации?

— Банбарският народ се състои от шест племена — отвърна Янаса. — Обикновено се събират само за Пролетния съвет на запад, но Унте призова бойните отряди на всички да дойдат тук и да решат дали да участват във войната на Вана. Първите май пристигат по-рано.

При думата *война* Мни-ини потрепери, също както Ханани преди малко. Той се намръщи и присви очи към пейзажа. Ханани чак сега усети напрежението около себе си — племето очакваше нещо. Но какво?

Мъжът с чудатия предмет заговори Унте, който се усмихна и обърна лице към тълпата.

— Дзике! — извика той и гръмнаха нови радостни възгласи. Но Ханани забеляза, че Янаса не се усмихва.

— Дзике-Банбара са против съюза — каза тя тихичко. — За да идват по-рано… сигурно искат да се наложат със сила.

— Какво означава това за Принца? — попита Мни-ини.

Янаса поклати глава.

— Не може да се каже със сигурност. Но той не ще си върне града, ако не получи по-сериозна подкрепа от досегашната.

Докато Унте инструктираше хората за посрещането на гостите, Ханани видя, че Принцът се е обърнал към нея. Нямаше как да е сигурна при това разстояние и при булото му, но което не можеха да видят очите, подсказваше интуицията — той се усмихваше. Ханани не знаеше как го е разбрала, но беше сигурна.

А когато погледът му срещна нейния над главите на тълпата, тя знаеше, че тази усмивка става все по-широка, без да вещае нищо добро.

20.
ПРИМАМКА

Трябваше да бъде жената от храма, реши Ванахомен.

Нямаше по-добра възможност. Не и сега, с Дзике на хоризонта, подранили цяло четиридневие, благодарение козните на Шатирия. Даже и след подкупа, събиран от Ванахомен цяла година (собственият му дял от плячката, заграбена от Гуджааре и от други кисуатски владения), Унте му гарантира само два гласа — своя и на Исаир-Банбара, чийто вожд бе негов брат. Останалите водачи се колебаеха в своята готовност да се присъединят — особено пък под командата на гражданин и чужденец. Ванахомен им беше напомнил за укрепналата им в резултат от успешните набези в Гуджааре власт, а и те ламтяха за новите богатства, с които щяха да се сдобият в резултат от кампанията. Но едно силно възражение можеше да ги откаже чрез чувство за гордост и за солидарност. Водачът на Дзике Таджед олицетворяваше това възражение.

С помощта на Ханани обаче може би щеше да успее да го спечели на своя страна.

— Върви се преоблечи — каза Унте, като се извърна, за да слезе обратно по стълбата. Изкриви лице от болка в коленете. — Таджед ще дебне за най-малката проява на слабост — не бива да вижда толкова лесно кръвта ти.

— Добре, Унте. — Хвана го за рамото и добави, колкото бе възможно по-тихо: — Това се отнася и за теб. Да доведа ли някой от Лечителите да те освободи от болките?

— Могат ли да го сторят? Колко странно. — Унте се позасмя. — Предложението ти е изкусително, Вана, но нека не си хабят магията — нищо не може да излекува старостта.

„Сънната кръв може.“ Но тази мисъл извика твърде много мрачни спомени и Ванахомен я отпъди.

Майка му го чакаше в техния *аншерат*, и душата му се изпълни с радост, когато я видя застанала — застанала! — пред входа на

шатрата да наблюдава какво става наоколо. Отиде при нея, хвана я за ръцете и целуна по челото. Хендет се засмя и той забеляза, че не се отдръпна.

— Ще накараш другите жени да си помислят, че те глезя прекалено много — каза тя и отстъпи намръщена крачка назад, забелязала кървавото петно при стомаха му. — Какво е станало?

— Дълго е за разправяне. — Стисна ръцете й. — Не се тревожи. Трябва да си почиваш. Жреците казват, че само така ще се възстановиш…

— Да, да, добре. — Тя въздъхна с лека досада от настойчивата му загриженост. — Ще чакам пълен отчет после, да ти е ясно.

— Ясно ми е. — Той се поклони леко и забърза към своята шатра, за да се преоблече. Не пропусна да сложи най-хубавата си индигова роба — цветът на банбарската аристокрация. Унте му разреши да го облича още преди години. Препаса красивия бронзов меч, наречен *Мует-цу-аниан (Утринно слънце)*, който носеше по традиция претендентът за Трона на Залеза. Не го слагаше често, защото видът му бе очевидно не-банбарски — техните оръжия бяха извити — и защото се страхуваше да не го изгуби. Но сега трябваше да покаже, че чуждестранните съюзници притежават сила, от която може да се спечели. Даже неговите градски ръце умееха да проливат кръв.

Когато Ванахомен отиде отново при Унте, отрядът на Дзике навлизаше в каньона. Трудно бе да се каже със сигурност от толкова голямо разстояние, но му се стори, че Таса помага при посрещането на гостите долу, където бяха животните. Момчето умираше да бъде в центъра на събитията. За миг му мина през ум, че е възможно Дзике да покажат презрение към него, щом го видят — повечето юсири не го закачаха заради това, но банбарци по принцип не обичаха много мелезите. Още преди години Янаса го предупреди да не защищава Таса в това отношение. „Сам трябва да се оправя — ако клечиш като квачка над него, няма да му направиш услуга“ — бе казала тя. И бе права. Затова стискаше юмруци, но не правеше нищо, когато момчето идваше при него с разкървавен нос и ожулени кокалчета. Научи го да се бие, като използва всички трикове, които сам бе усвоил от своя баща толкова отдавна. И сега щеше да стиска зъби, стига Таса да го понесеше. Ако обаче престъпеха чертата…

Както и да е. По-добре бе да не викаш Бирника без време — така казваха в Гуджааре. Имаше си достатъчно други грижи.

Стълбите се разклатиха и след малко мъжете от Дзике започнаха да се появяват на повърхността. Пръв излезе водачът им Таджед. Ванахомен го позна, защото беше на години, макар и не остарял колкото Унте. Това предоставяше на Унте преимуществото на по-възрастния, което бе добре. Таджед бе висок и слаб, с печален израз и рамене, започнали да се привеждат. Изправи се пред Унте, който го очакваше, и двамата вождове се поздравиха.

Космите по врата на Ванахомен настръхнаха от вида на мъжа, който се показа след него, макар Вутир да го предупреди: „Таджед идва със специално оръжие срещу теб“. Новодошлият не бе висок колкото вожда, но което не му достигаше като ръст, се компенсираше с телосложение — плещи на бивол и голи до лактите ръце (рядко изключение сред смахнатите на тема голота банбарци), чиито мускули внушаваха мисълта, че може да размества канари с тях. Препасал бе не един, а два меча в ножници, украсени с амулети и талисмани, а по осанката и движенията му Ванахомен разбра, че знае как да си служи с тях.

Това бе военният предводител на Дзике-Банбара — не можеше да има никакво съмнение. По внезапно блесналия над булото поглед, Ванахомен разбра, че мъжът е разпознал в негово лице своя съперник.

„Ще намери причина да те предизвика и ще те убие.“ Тогава Ванахомен се присмя на Вутир за тези думи, но сега видя, че банбарецът има право. Той самият бе талантлив боец, обучен от Карис и страховитите стражи на Ките-ян, но този дзике бе нещо съвършено различно. Истинско оръжие.

Но всяко оръжие можеше да бъде обърнато срещу своя господар.

— Значи това е причината за нашето събиране — каза Таджед, като изгледа продължително Принца. — Много съм слушал за тебе, Ванахомен от Гуджааре.

„Нищо чудно, след като хората на Шатирия ти пращат писма при всяко завъртане на Будната Луна“ — отвърна Принцът наум.

— И аз за тебе, братовчеде — изрече той високо. Видя веждите на Таджед да се повдигат при това обръщение, а военният предводител се навъси.

— Майка му прие да стане моя четвърта жена, скоро след като влязоха в племето — обади се Унте с измамно мазен глас, както обикновено. — Сега Ванахомен е син на моя род.

— Ясно. — Таджед изгледа Унте така, сякаш искаше да каже нещо по въпроса, но най-накрая реши да бъде дипломатичен. — Надявам се, че можем да разчитаме на гостоприемство от страна на племето Юсир през следващите дни, Унте. Доста побързахме, та да пристигнем навреме за вашия празник на слънцестоенето.

Унте сложи ръка на сърцето в израз на престорена изненада.

— Затова значи пристигате по-рано? Да ухажвате жените и да ядете от храната ни? Трябваше да се сетя. — Насъбраното множество избухна в смях и след миг към него се присъедини и Таджед. Напрежението до голяма степен се разсея. Ванахомен винаги се бе възхищавал на това умение на Унте. — Хайде тогава.

Вождът направи широк жест с ръка, който включи двамата дзике. Останалите, изкачили стълбите — над осемдесет души според преценката на Ванахомен — бяха посрещнати от племето с пиене, храна и влажни кърпи, за да избършат лица и ръце. Ванахомен се увери, че собствените му хора са наоколо. Неколцина бяха долу, сред посрещачите, но всички останали стояха спокойно из лагера, готови за всяка неприятност. Езак беше в наблюдателницата. Вана срещна погледа му и той кимна едва забележимо. Всичко бе наред. Доволен, той се извърна да последва Унте.

Неговата шатра бе най-голяма от всички, понеже той често ставаше домакин на различни събирания. Тримата му роби трябваше да са се постарали здравата, за да приготвят вътре посрещането на гостите. От обичайната за стопанина неразбория — полуизписани с поезия свитъци, недопушени лули — нямаше и помен. Шатрата бе гостоприемно подредена. Ниската маса по средата бе натежала от закуски и чайове. Пищно украсена кадилница пръскаше аромат на горящи билки.

Таджед се настани на възглавниците в единия край на масата, като изпъшка сдържано, и веднага посегна към шише с кактусово вино — традиционна напитка за пътници, пристигнали от сърцето на пустинята. Военният предводител седна до него, като изчака племенния вожд да се подкрепи пръв, както бе редно.

Ванахомен седна срещу него.

— Ти имаш преимуществото да знаеш името ми — обърна се любезно към него той.

— Така е — отвърна другият и замълча. Ванахомен остана с впечатление, че се усмихва зад булото си.

Унте вдигна вежди при тази сцена.

— Да не сме на война — попита той, — та да крием имената си? Да не би да си нямаме доверие, та не показваме лица на закрито, в шатрата? — Той смъкна булото си и изгледа смело двамата дзике в очите. — Ако е така, то аз не съм бил уведомен.

Таджед побърза да свали своето, за да покаже лице, изпито и печално като цялата му фигура, макар озарено от широка усмивка. Липсваха му няколко зъба.

— Каква ти война, братовчеде, разбира се, че не сме. Нито пък някой от нас таи опасения от нещо. Нали, Азима?

Военачалникът на Дзике се навъси, когато чу името си, но побърза да си свали булото. И Ванахомен стори същото, така че двамата да открият лица едновременно. Това на Азима бе изсечено в безмилостна маска, макар да имаше големи очи на западняк. Те го издигнаха малко (а също и Таджед покрай него) по критериите на Ванахомен — гостът също бе мелез.

— Не виждам нищо за страх наоколо — каза той на Ванахомен с усмивка.

Принцът отвърна на усмивката с мисълта: „Бих те убил с най-голямо удоволствие.“ Но не можеше да го стори — Азима щеше да му е от много по-голяма полза жив.

Докато Таджед опитваше виното и — както изискваше добрият тон — рецитираше стихове в негова и на домакина възхвала, Ванахомен даде знак на един от робите на Унте, който клечеше наблизо. Човекът приближи и той прошепна в ухото му:

— Доведи лечителката. Кажи, че някой в шатрата на Унте се е наранил леко и му трябва помощ. — Робът кимна и се изниза навън.

Таджед приключи, а Ванахомен кимна одобрително.

— Дълъг ли е пътят от *аншерата* на твоето племе до тук? — попита той.

Унте си наля вино. Ванахомен склони любезно глава към Азима, за да покаже че той, в качеството си на гост, трябва да последва примера му. Азима сбърчи устни, но не посегна към шишето. Не отпи,

а това значеше, че и Ванахомен не бива. Принцът бе изумен — наистина ли този си въобразяваше, че може да го вбеси с подобна дребнавост?

Но пък банбарци нямаха склонност към тънки интриги, каквито Ванахомен не преставаше да очаква, дори след десетгодишно пребиваване сред тях. Той бе израсъл сред гуджаарейските аристократи, които умееха да обидят човек по десет различни начина само с промяна в тона си или с някой неуместен поклон. Банбарци бяха толкова прями, че му се струваха приятни, дори когато искаха да бъдат груби.

— Пълен месец, плюс-минус едно осмодневие — каза Таджед. Даваше вид, че не забелязва поведението на Азима, но Принцът бе на друго мнение по въпроса. — Говорим за опитни бойци при ускорен ход.

— Труден преход — отсъди Унте.

Ванахомен се засмя.

— Е, нашите жени несъмнено ще помогнат на мъжете ти да забравят походните тегоби. — Наля си чай, за да заобиколи глупавата игра на Азима с виното. — Те обичат нови лица. Макар че може да срещнете известно съперничество — в лагера има новодошли напоследък.

Унте наблюдаваше замислен развоя на нещата. Ясно му бе, че Ванахомен не говори току-така. С течение на годините той бе свикнал да му се доверява и предоставяше широка свобода на действие в племенните дела, но никога не би допуснал открити обиди срещу Дзике. Банбарците може и да не са особено благосклонни към чужденци, но в отношенията помежду си вземаха много присърце законите на гостоприемството. Тъкмо на това разчиташе Ванахомен.

— Себе си ли имаш предвид? — попита Таджед и бързо добави, вероятно с цел да смекчи обидния намек: — Макар, че след като си приет в рода на Унте…

— Не, не мене. — Той скромно се усмихна на гостите. — Аз вече отдавна не съм никаква новост. Имам предвид двама гуджаарейски жреци, които получихме в дар от техния Хетава за скрепяване на споразумението. Скоро ще ги видите — бледи мекушави хора, типични граждани. Наложи се да ги облечем в банбарски дрехи, понеже техните бяха твърде непристойни.

Таджед се ококори. Банбарските племена поддържаха връзка помежду си посредством вестоносци и обучени птици, но вероятно отрядът бе напуснал техния лагер преди да се разчуе за сключения договор.

Азима не изглеждаше особено впечатлен.

— Дар жреци? — Той се изсмя. — Да не би да имаме нужда от молитви в битката?

— А, те имат много дарби — отвърна Ванахомен и се усмихна на Азима, който май се ядоса. Наля си чай и тогава, точно навреме, се чу шум от пристигането на роба с лечителката подире му. Завесата на входа се отметна и той я въведе вътре.

Озадачен, Унте се намръщи на роба.

— Какво е това?

Жената от храма побърза да заговори на родния си език. Робството бе против Закона на Хананджа и тя несъмнено се опасяваше, че могат да накажат нещастника.

— Моля за извинение, задето идвам без покана. Казаха ми, че някой е ранен и се нуждае от лечение.

Ванахомен не би могъл да го измисли по-добре. И двамата дзике се вторачиха в нея, изненадани от приятния глас и почтителното отношение. Облечена бе съвсем подходящо, защото Янаса бе свършила чудесна работа — дори Ванахомен бе силно впечатлен. При все това, никоя жена — ако си знаеше цената — не би застанала пред тях да се черви като малко дете.

— Насам — рязко каза Ванахомен и я повика с ръка.

Тя се подчини на мига — още нещо, което никоя банбарска жена не би сторила след този груб жест — и коленичи на възглавница до него.

— Къде е раната? — попита гуджаарейката. Тя бе вече изцяло обзета от мисълта за работата си и не обръщаше абсолютно никакво внимание на вторачените в нея дзике. Над рамото й Ванахомен видя смръщеното лице на Унте, макар че вождът видимо да бе решил да не пречи на играта му.

Ванахомен се настани удобно по гръб върху възглавниците и вдигна робата, за да покаже нанесената му от Вутир рана в корема. Това също направи впечатление на гостите, тъй като банбарските мъже показваха уязвими части от своето тяло само пред роднини, пред други

мъже или пък пред жени, с които са — или възнамеряваха да станат — близки.

— Ето тук — каза той и отстрани парчето плат, с което бе покрил раната, за да не кърви през робата.

Жената от Хетава се приведе, за да я прегледа, като опипа внимателно ръбовете й.

— Плитка е — отсъди тя лаконично, като едва не развали ефекта от неговия замисъл. Изправена пред своята задача, стана самоуверена и спокойна. Трябваше да направи нещо по въпроса. — Но поради разположението си ще се отваря непрекъснато, възможна е и инфекция.

— Така си и мислех — отвърна Ванахомен. Сетне, с уж небрежно движение, отметна украсените й плитки зад рамото. Тя трепна почти незабележимо, хвърли му смутен поглед, но, точно както се бе надявал той, не протестира, нито се отдръпна от него. Всъщност… О, тя се изчерви! Бледата кожа на низшата й каста грейна като фенер.

При други обстоятелства щеше да се изсмее. Но в случая бе особено важно да покаже близост, привързаност. Гостите имаха навярно съвсем бегла представа за онова, което си казват — ако изобщо знаеха гуджаарейски, — но неминуемо щяха да обърнат внимание на тона и жестовете. Искаше му се да внуши у тях представа за сладострастен мъж и сдържана жена — сдържана, но неспособна или нежелаеща да го отблъсне.

Ханани заприказва твърде припряно:

— Разбирам. Няма да трае дълго. Спомняш ли си как се прави?

Беше наблюдавал лечение на един от братята си навремето, след като една момчешка лудория в Ките-ян бе свършила зле. В отговор той отметна глава и затвори очи. Миг по-късно пръстите й кацнаха на клепачите му, леки като перца. А след това…

Отвори очи рязко, неуспял да задържи спомен за съня. Коремът го сърбеше. Надигна глава и видя зарасналата рана. Вече изтеклата кръв започваше да засъхва. Ванахомен я обърса с парчето плат, което бе свалил от раната, и едва тогава забеляза жената от храма, седнала смълчана и пребледняла до него. Върху лицето й бе изписано нещо като страх. Но понеже бе с гръб към дзике, Ванахомен не обърна внимание.

Седна, за да могат Таджед и Азима да видят излекувания корем.

— Какво ще кажете? — Таджед затаи дъх, а Азима се навъси.

— Магия — промълви със страхопочитание Таджед. — Чувал съм, че жреците от Гуджааре владеят тази сила.

— Те и убиват — сопна се Азима. — Също като демони се прокрадват с нощния вятър, за да вдъхнат на спящия отрова.

— Това го правят друг вид жреци — поясни Ванахомен с безразличен тон, все едно изричаше: *„Аз не се страхувам от тях“*. Смъкна робата и кимна към Ханани. — А тези не могат нищо друго, освен да лекуват. Те ще се грижат за хората ни след битка, за да бъдем постоянно здрави и готови за бой, докато враговете ни се разправят с техните си ранени. Разбирате ли сега какво е за нас дружбата с Хетава?

Таджед се замисли. Азима бързо доближи глава и зашепна в ухото му. Унте престана да се мръщи. Лицето му стана безизразно като на статуя, но и той наблюдаваше двамата дзике. Лечителката бе успяла да се съвземе, макар все още да изглеждаше силно разтревожена от нещо, когато кимна несъзнателно за сбогом и сякаш понечи да стане. Ванахомен протегна ръка и я хвана за брадичката. Жената се подплаши като диво животно.

— Благодаря — каза той, наведе се и я целуна.

Ако бе права, сигурно щяха да й се подкосят краката. Задоволи се с лека целувка, любовна закачка, макар тя да не се съпротивляваше и да бе лесно да я изпие цялата пред очите на всички. След като я пусна, й трябваха два опита, за да се изправи, но и тогава изглеждаше нестабилна, видимо разстроена. Не можа да сдържи усмивката си, когато жената се отправи към изхода, отново кимна за сбогом — на *роба,* о, богове, дори в Гуджааре никой не го правеше — и най-накрая си тръгна.

След това последваха общи приказки. Според банбарския обичай не се обсъждаха важни въпроси веднага след пътуване — смяташе се за непочтено спрямо уморената страна. Освен това се свечеряваше и Ванахомен чу музикантите да настройват своите лютни и да изпробват барабаните си. Осмодневието на слънцестоенето винаги започваше и завършваше с голямо празненство, а в присъствието на толкова гости вечерта се очертаваше приказна дори по банбарските стандарти.

Унте изпрати един роб да заведе Таджед и Азима в шатрата за гости. Когато двамата излязоха, той издиша продължително, преди да

заговори Ванахомен.

— Ако не успееш да превземеш Гуджааре — каза му, — ще трябва да напуснеш племето.

Ванахомен застина от неочаквания удар.

— Унте?

— Не защото не те бива, Вана. — Лицето на вожда излъчваше доброта и това заглуши отчасти болката на гуджаареека. — Всъщност много добре знам, че ако ти оглавиш племето след моята смърт, то ще процъфтява.

— Защо тогава трябва да си вървя?

— Защото те обичам като роден син — и дори повече, — но ти ме плашиш, Вана. Виждам, че си готов да използваш всекиго, да унищожиш всичко, за да уталожиш гнева, който бушува като слънчев пожар в сърцето ти. Включително и цялото племе. Обичаш някои от нас, но не достатъчно. Не дотам, че да ни пожалиш, ако стане така, че ни намразиш някой ден.

— А-аз… — Втренчи поглед в Унте, загубил дар слово. Трескаво затърси някакъв отговор. Какъвто и да е.

— Не е ли така?

Сърцето му се сви, той отклони поглед и не каза нищо.

Унте кимна, сякаш не бе и очаквал друго и въздъхна.

— Кажи на роба си от днес нататък да не изпуска от очи гуджаарейката. Ти пося опасно семе.

Това бе знак да си върви. Ванахомен се изправи на крака, несигурен също като жената от храма, и тръгна към изхода. Когато посегна към завесата, нещо у него трепна и той видя…

… баща си, протегнал мъртвешка ръка към него, с кожа, изпъстрена от тлен…

… същите петна плъзнали по собствената му плът…

… И тогава видението, кошмарът или каквото беше, изчезна.

— Вана? — прозвуча зад гърба му гласът на Унте. В него имаше и загриженост, и мъка, и обич. Обичта направи болката от чутите думи много по-остра, защото показа, че Унте наистина вярва в тях.

Какъв късметлия бе само — с двама бащи, и двамата владетели, които го обичат толкова силно, и които не искат по своя воля да го направят владетел след себе си.

— Лека нощ, Унте — промърмори Ванахомен. Вдигна булото и се отправи към шатрата си.

21.
КАПАНЪТ Е ЗАЛОЖЕН

Ханани завари Мни-ини в шатрата, седнал върху купчина нови постелки, донесени от банбарци, с отпусната глава и затворени очи. Можеше и да спи, но по-вероятно бе да се моли. Това й напомни, че самата тя не го е правила от много дни. Но когато приклекна на килима, за да погледне наставника си в лицето, установи, че точно сега няма желание. За да намериш покой в Ина-Карек, трябва да си в мир със самия себе си. А тя не можеше да си спомни кога за последно е било така.

И все пак близостта до тялото на Мни-ини даваше утеха, макар душата му да бе на друго място. Тя се сви върху постелките до него и положи глава на бедрото му — нещо, което не бе правила от времето, когато беше послушник. Постепенно той започна да отклонява нейните прегръдки и други прояви на детинска привързаност горе-долу по времето, когато дойде женският й цикъл. Не защото не му бяха вече приятни, бе я уверил той, а защото като единствената от женски пол, прехвърлила детската възраст в Хетава, трябваше постоянно да съблюдава приличието не само по съдържание, но и по външен вид.

— Ти си ми дъщеря — бе й казал той, — само че в градовете от горното течение нерядко се случва мъж на моите години да вземе за съпруга момиче на твоите. Хората няма да забравят това само защото ти и аз не се сещаме за него.

Ханани никога не го бе разглеждала в такава светлина — нито до онзи момент, нито след това. Подобна мисъл не й бе минавала за никого от Братята й в Хетава — нито веднъж през всичките години, прекарани сред тях.

А ето че сега вкусът на Принца бе върху нейните устни.

Тя потрепери. Ненавиждаше спомена за тази целувка, но я пазеше в съзнанието си, усещаше я отново и отново. Той я използва. Това бе очевидно дори при нейния никакъв житейски опит. Мразеше я

— нея и всичко, което й бе скъпо. И пак тя продължаваше да усеща как пръстите му отмятат косите й зад едното ухо.

Затвори очи, пожелала от все сърце да бе отказала предложеното от Ниджири изпитание. Прииска й се пак да е там, в тясната килия на Хетава, където винаги се бе чувствала на сигурно място — далеч от мирската суета.

Една ръка се отпусна върху косите й, погали ги внимателно, а златните дрънкулки звъннаха тихичко.

— Скоро ще можем да си вървим у дома — промълви Мни-ини. Винаги го бе бивало да отгатва настроенията й. Тя затвори очи и преглътна сълзите си, защото Слугите на Хананджа не плачат.

Наставникът въздъхна и продължи да я гали.

— Ще ти олекне ли, ако кажа, че разговарях с Ниджири?

— Какво?

— В съня — поясни той. — Нищо сложно няма. Уговаряме си място за срещи в Ина-Карек — някой особено силен образ, важен за двама ни по сходни причини, — и определяме време, по което и двамата се отправяме натам. В дадения случай — Залата на Благослова, при първия изгрев на Сънната Луна по новолуние на Будната.

Ханани се намръщи.

— Бирник Ниджири ти е казал предварително кога ще се срещнете?

— Да. — Усмивката на Мни-ини стана кисела. — Не сподели *защо* трябва да си уреждаме среща — само че било нужно. Казах му ясно какво си мисля — за това можеш да бъдеш сигурна.

Ханани седна, но не толкова бързо, че да се освободи от ръката му.

— Защо той постъпи така с нас, Мни-ини-братко? Тези хора могат да ни убият. За тях покоят не значи нищо…

— Знам. Но засега се справяме добре, не е ли така? От онова, което ми каза той, май излиза, че сме в по-голяма безопасност, отколкото хората в Гуджааре.

Ханани се намръщи още повече.

— Онзи кошмар е поразил и други?

— Да, има трийсетима заболели. Залата на Отдиха е пълна с тях, но не това имам предвид. Вчера Бирниците са осъдили и събрали

Последна Дан от двамата кисуатски войници, които са те заплашили.

Ханани затаи дъх. Съзнанието й се изпълни от образа на потъналия в пламъци Хетава.

— К-кисуатци — прошепна тя. — Те предупредиха, че всяко посегателство над техни войници ще бъде четворно възмездено. Ако нападнат Хетава…

— Не, Ханани. Не са толкова глупави, че да поставят под въпрос своето владичество в Гуджааре заради двама покварени мъже. Преди Бирникът да ги осъди, войниците опитали да отвлекат една Сестра, а сега напрежението в града е много голямо. Ниджири смята, че кисуатците ще изчакат народът малко да се поуспокои, преди да предприемат нещо. — Мни-ини въздъхна и разтри очи със свободната си ръка. — А когато решат да действат, кой би могъл да каже какво точно ще направят? Така че се моля на боговете нашият млад царствен приятел да тръгва час по-скоро към града и когато най-сетне започне кампанията, да успее.

Споменаването на Принца напомни на Ханани за следобедното лечение и онова, което се случи после. Тя сведе поглед и пропъди този спомен, като съсредоточи мисълта си върху по-важни неща.

— Трябва да ти кажа нещо, Братко. Днес следобед лекувах Принца. Имаше плитка рана на корема, мисля, че от нож. Но не това ме тревожи. — Тя поклати глава. — Мни-ини-братко, той има дар за сънища.

— Той как… — Мни-ини замълча и се замисли. — Това ще е по наследство. Бирник Ехиру му беше чичо. Силен ли е талантът му, как мислиш?

Ханани преглътна — спомни си лечебния сън. Опитала бе да сътвори проста обстановка — банбарска шатра с цепнатина в една от камилските кожи. Но преди да убеди съзнанието му да я закърпи, той пое контрола над съня и я запрати в една мрачна Гуджааре, над която като ненаситна паст бе надвиснал чудовищен черен облак.

— Не можех да направлявам сънищата му — каза тя. — Той ме разкарваше из Ина-Карек както си иска. Тук не става дума за контрол — не вярвам да го е направил съзнателно. Ако го бяха научили обаче — ако бе *опитал*, — мисля, че можеше да ме задържи там, колкото пожелае.

Но в момента, когато бе изникнал мрачният Гуджааре, тя усети, че и Принцът не харесва това място. Нещо в сънния пейзаж го плашеше — *него*, мъж до такава степен изпълнен от гняв, че бе чудно как изобщо намираше място за страх. Но именно заради този страх той й позволи да го върне към нейния по-кротък, по-обикновен сън на пустиня, тихо утринно небе и скъсана шатра. Бе я закърпил почти несъзнателно.

— Не съм усещала друг път такава сила, освен у Бирник Ниджири — заключи Ханани. Впрочем не бе сигурна, че и при него бе толкова голяма.

— Такъв талант. Богиньо! Ние винаги сме внимавали много с родословието на Залеза. При тях е пълно с най-различни луди. Просто не ми се вярва, че сме пропуснали точно този. — Мни-ини се замисли. — От друга страна, Принцът… ъ-ъ-ъ… Кралят, искам да кажа, бащата на Ванахомен… той кроеше десетилетия наред планове срещу Хетава. Така че дори да са проучвали Ванахомен, Принцът все е намерил начин да подкупи някого, за да прикрие резултатите.

Ханани само поклати глава. Усети, че е твърде изтощена от събитията през деня, за да разсъждава. Беше се стъмнило и в шатрата на Мни-ини настана мрак. Светеше един-единствен фенер, който явно бе запалил преди молитвата си. Отвън се чуваше жизнерадостна мелодия от лютня. Някакви хора пляскаха и припяваха в такт. Банбарският празник на слънцестоенето започваше.

— Той не е луд — каза Ханани.

— Сигурно. Не мога да си представя, че тия варвари щяха да го подслонят, ако беше. Но щом наистина притежава такъв талант, е въпрос само на време.

Ханани поклати глава и се изправи, с известно затруднение заради непривичните поли на новите си дрехи.

— Имам нужда от почивка, Братко. — Чудатостите на банбарците и безконтролният хаос в техните обичаи и начин на мислене я бяха изтощили. Нямаше да казва на Мни-ини за онази целувка — самата тя не можеше да я разбере. Принцът навярно го бе направил само за да я измъчи.

Мни-ини я наблюдаваше, едва забележимо присвил вежди в израз на загриженост.

— Добре. Само искам да помниш, че всичко ще свърши съвсем скоро. Не след дълго ще омайваш хлапетата от Детската къща с разкази за приключенията си, за да ги привличаш на тълпи към лечителското поприще.

Ханани кимна и се усмихна измъчено на опита му да я развесели.

— Почини си добре, Братко.

— Остани в Нейния покой, Ханани.

Тя напрегна сили, преди да излезе от шатрата, но пак се оказа неподготвена за изблиците на чувства, които властваха отвън. Около буен огън наблизо се бе събрала тълпа, която окуражаваше с викове и смехове подрусващите се и скачащи около пламъците танцьори. Сюрия деца профуча край нея, като три от тях носеха някаква украсена с панделки играчка. Наложи се да спре, за да не я прегазят. Въздухът бе наситен с приятни ухания — пушек от горящи дърва, печено месо, тамян, чай. По-надолу, около друг огън, се бе събрала втора по-малобройна тълпа. Там двама музиканти бяха подкарали пееха фалшиво някаква друга мелодия. Съсредоточеното внимание на публиката показваше, че банбарците обичат музика, но за нейните гуджаарейски уши тя не бе нищо повече от шум.

Ханани тръгна към своята шатра, когато от тълпата се отдели една фигура и застана пред нея. Карис.

— Къде си ходила? — попита той с донякъде заповеднически глас.

Чувала бе, че е роб на Принца — мисълта гуджаареец да държи роби бе отблъскваща сама по себе си, но също и намеци, че е заемал някога високо положение в родината си. Може дори да бе жина, което предполагаше да му засвидетелства по-голямо уважение, но в дадения момент хич не й се мислеше за това. Беше уморена.

Ханани посочи безмълвно към шатрата на своя наставник. Очите му се разшириха. Хвана я за ръката и дръпна грубо настрани.

— На това място чужди мъже и жени не се срещат насаме — прошепна той в ухото й, — освен с една цел. Ако искаш цялото племе да те вземе за курва, готова да приеме всеки мъж, който я пожелае, продължавай да се виждаш насаме с твоя приятел-жрец!

Това бе прекалено. Тя изтръгна ръката си.

— Тия хора за нищо друго ли не мислят? Жената за нищо друго ли не служи? Наистина ли целият свят извън Гуджааре е само насилие и удоволствия, и пари, и… — Тя тръсна глава. — Нищо чудно, че Крал Еникет е искал да ги покори всичките. Почти съжалявам, че не е успял.

Отдалечи се и за нейна голяма радост той не я последва.

За щастие, шатрата й бе разположена срещу тази на Мни-ини, обърната с гръб към най-шумната музика и танци. Вътре бе тъмно. Ханани се запрепъва през чуждите килими и възглавници, за да рухне най-накрая върху купчината постелки и одеяла, които би трябвало да са нейно легло. Купено с чирашката огърлица, за която се бе борила цял живот. Засмя се горчиво на тази мисъл и обгърна с ръце една възглавница, за да потърси някаква макар нищожна утеха.

Когато завесата се отметна и в шатрата нахлуха отблясъци от огньове, тя вдигна една възглавница, за да закрие очите си от тях.

— Остави ме на мира, ако обичаш — каза тя.

— *Елин аанта?* — Дълбокият глас не бе на Карис. Ханани вдигна глава, а мъжът изрече нещо друго — множество слова на хакти. Сред тях май долови името *Ванахомен*.

— Не те разбирам — каза Ханани. — Да не би да те изпраща Принцът? — Стори й се неуместно да използва малкото му име. Докато обитаваше будния свят, Принцът на Гуджааре нямаше име. Едва след смъртта той се превръщаше в нещо различно от своя сан. Но пък тези варвари го знаят само с това име. — Ванахомен?

Срещу отблясъците от огньове се очерта фигура на едър мъж. Той я погледа известно време, след което кимна, макар че не би могъл да я разбере, ако не говореше гуджаарейски. Но защо…

Мъжът влезе в шатрата и остави завесата да падне зад гърба му.

Ханани седна в постелята уплашена.

— Какво правиш? — Тя го чу да приближава, макар да не го виждаше в тъмното. — Карис каза, че тук мъжете не…

Той бутна нещо толкова близо до нея, че Ханани ахна — мъжът бе точно пред нея. Сърцето й заби като лудо. Опита да се измъкне от ложето, но една мазолеста ръка я сграбчи за глезена. Дръпна я назад и обърна по гръб. Тя изпищя и втора ръка запуши устата й. Пръстите опипаха най-напред наоколо, преди да затегнат хватката си. И тогава мъжкото тяло се стовари отгоре й толкова тежко, че тя едва намери сили да диша.

Отново бе в Гуджааре, застанала срещу войниците на Кисуа. Един от тях се надвеси над нея и цялото му същество излъчваше зло. „Знаеш ли какво щях да ти сторя, ако беше по-хубава?“

Мъжът задърпа дрехите й. Чу се звук от раздран плат и единият й крак се оказа свободен. Тя зарита с него в сляпа паника, но все едно риташе камък. Непознатият само изръмжа, премести тежестта си и изведнъж се оказа между краката й… „Ти не си беззащитна, Ханани. Дори тук и сега.“ — шепнеше гласът на Мни-ини в съзнанието й.

Тя хвана ръцете, твърди както колоните в Залата на Благослова, и заби нокти в тях. Мъжът изсъска и се изправи. В шатрата проблесна мълния — ударът я зашемети. Нямаше представа за колко време, но когато дойде на себе си, препаската й бе раздрана, а мъжът смъкваше гащите си. Тя с огромно усилие направи опит да се измъкне, но той просто я върна на място с едно небрежно движение.

Захленчи, осъзнала, че няма сили да го спре…

„Който лекува, може със същата лекота и да *вреди*.“

В съзнанието й шатри се разкъсваха. Насекоми хапеха. Колони се разбиваха на парчета.

Ханани се извъртя и опря длан в гърдите на мъжа. Всичкият страх и ужас, и болка, и гняв, които я изпълваха — да, *гняв*, — всяко ужасно чувство, което бе спохождало някога душата й през целия й живот, всичко това се събра сега в един възел у нея. И после той…

… *се строши…*

… и мъжът отлетя от нея, все едно ръката на самата Богиня го отнесе с един удар.

След цяла вечност завесата на нейната шатра се отметна отново, за да влезе втори мъж — този път с фенер в ръка. Заговори нещо, но думите му бяха лишени от смисъл — някакво дърдорене, което нейното съзнание отказа да осмисли. Очите й оставаха приковани върху неподвижната фигура в мрака, която постепенно, щом светлината приближи, се оформи в непознат банбарец. Тюрбанът и булото му ги нямаше, дрехите му бяха раздърпани, а гащите — смъкнати. Очите му бяха облещени, а езикът висеше надебелял навън от устата.

Влезлият мъж — Карис… Карис ли се казваше? — се вторачи в нея, а сетне, продължително, в трупа на пода. Без да обели и дума,

бръкна в робата си, измъкна нож от някаква тайна гънка и коленичи, за да го забие в гърдите на мъртвеца.

Ханани изпищя.

22.
ПОЗОР

Ванахомен се смееше от сърце, загледан в Таса, който бе застанал на глава, за да изпъкне сред останалите деца. Внезапно изникнал, Карис го докосна по рамото.

— Азима е изчезнал — промърмори той в ухото му. — За последно го видях да се навърта около *аншерата* на майка ти.

Значи стръвта вече бе примамила плячката към капана. Ванахомен не престана да се усмихва, изправи се и смигна на Таса за сбогуване. Момчето се търкулна по земята, изправи се и помаха замаяно с ръка, преди някакво дете да го въвлече в приятелска борба.

— Очаквах да изпрати другиго — проговори Ванахомен, докато се отдалечаваха. Появи се още едно момче, този път по-голямо, с поднос шишове от месо и зеленчуци. Ванахомен си взе с любезна благодарност и детето продължи нататък. Повдигна булото, за да отхапе. — Така че той самият да остане чист.

— Тогава някой от неговите хора ще приеме предизвикателството ти, както и честта да те убие. — Карис погледна към *аншерата* на ванахоменовата майка, където се издигаха шатрите на Лечителите. — Бих й хвърлил едно око…

— Добре, върви.

Карис тръгна, а Ванахомен продължи разходката из лагера, като кимаше на поздравяващите го при среща воини и приятели. Както и очакваше, племето на Унте Юсир-Банбара, бе в приповдигнато настроение, приело подранилото пристигане на Дзике като добро предзнаменование за настъпващата година. Забеляза самия Унте сред група воини от Дзике да ръкомаха въодушевено и разправя подвизи от млади години. Ванахомен не бе изненадан особено от вида на цяла четворка банбарски жени, които се шляеха в близост до групата, като една се правеше, че настройва музикален инструмент, а останалите нахално хвърляха към новодошлите многозначителни жадни погледи. Едва не прихна от задоволство при това толкова предсказуемо

поведение на жените, когато много по-приятна гледка прикова вниманието му и го накара да спре.

Край един от огньовете заобиколена от неголяма група седеше Хендет, заслушана в песента на някаква жена. Тя вдигна поглед към Ванахомен, когато я докосна, и се усмихна.

— Не ми се карай — каза майка му на хакти, а жените наоколо се усмихнаха.

— През ум не ми минава — отвърна той. Тя дори ухаеше на здраве. Едва преодоля порива да я прегърне пред очите на всички. — След като се чувстваш добре.

Тя отвори уста да го успокои и подскочи, когато двамата чуха писъка на жената от храма.

Макар да бе подготвен за него, писъкът смая Ванахомен, защото продължаваше и продължаваше, много по-дълго, отколкото би могъл да стигне въздухът на която и да е жена. И в този писък нямаше нито страх, нито възмущение, както бе очаквал. Имаше безумие.

Певицата млъкна насред дума, танцьорите край големия огън застинаха, затвори уста и Унте, недовършил своя разказ.

Проклятие! Измъкнал ножа, Ванахомен полетя в посока на звука, забелязал с крайчеца на окото, че неколцина воини го следват по петите. Трима стигнаха шатрата, когато писъкът най-накрая секна и Карис отметна завесата отвътре. Всички спряха — дори Ванахомен, който зяпна от изненада.

Жената седеше посред разхвърляни възглавници върху постелята си, стиснала глава с две ръце, с широко отворени, подивели очи. Поне едното — другото бе вече подуто и почти затворено. Цялата й страна откъм него бе лилава и погрозняла. Горните й поли бяха съдрани, долните — сцепени и съсипани, оставили нозете неприлично голи от бедрата надолу. В краката й лежеше проснат, разголен и съвсем определено мъртъв военният предводител на Дзике Азима. От гърдите му стърчеше дръжка на банбарски нож.

— Какво… — Никой от вариантите на ванахоменовия замисъл не предвиждаше подобен изход. Гласът му секна. Опита отново: — Какво, в името на боговете…

Карис падна на коляно пред него. Това не бе обичайната робска поза пред господар според схващанията на банбарци, но Карис винаги

се подчертавал, че се приема за роб единствено и само пред Ванахомен.

— Принце, влязох в шатрата, понеже забелязах този мъж да се промъква вътре — каза той на гуджаарейски — и ми се стори, че чух шум от борба. Жената е от Хетава, няма как да го е поканила вътре сама.

Зад тях се разнесе тропот от множество крака. Чуха се гласове — питащи, ужасени, гневни. Внезапно всички замлъкнаха. През тълпата си бе пробил път Унте. Той спря и се вторачи в Азима, а сетне хвърли тежък поглед към Ванахомен.

Принцът поклати глава едва-едва с надежда вождът да забележи изписаното върху собственото му лице смайване. „През ум не ми е минавало подобно нещо.“ Надявал се бе да завари момичето побесняло от гняв, а предводителят — сконфузен, хванат по бели гащи. Да посегнеш на жена против волята ѝ — на която и да е жена, стига да не е робиня или от вражеско племе — се смяташе за едно от най-големите безчестия, които можеше да навлече на главата си банбарският мъж. А пък да го стори в *аншерата* на съюзник, в нарушение на правилата за гостоприемство… Това би решило съперничеството помежду им по-категорично, от който и да било пряк сблъсък.

Ванахомен дочу гласа на Янаса, която гълчеше мъжете пред себе си, за да ѝ отворят път. Излязла най-отпред, тя разбра всичко с един поглед, въздъхна и приближи Ханани. Жената от храма бе все така втренчена в трупа на Азима. Дори когато Янаса клекна до нея и я докосна внимателно по рамото, Ханани се дръпна като ужилена и остана вторачена в него.

— Ш-ш-ш-т, ш-ш-ш-т. — Янаса взе едно одеяло от бъркотията зад гърба на Ханани и загърна момичето през раменете. С друго покри краката ѝ. Обърна огнен поглед към мъжете. — Защо зяпате? Не виждате ли какво е станало тук? Махайте трупа от шатрата, преди да се е побъркала напълно.

Унте въздъхна дълбоко.

— Къде е Таджед?

— Тук съм… — Увит в одеяло и придружен от една по-възрастна юсирка, вождът на Дзике си проправи път през тълпата и спря задъхан. — Азима! О, богове, Азима… — Приближи трупа и докосна увисналата му буза с трепереща пръсти. — Кой? Как?

— Аз го убих — каза жената от храма. Да не бяха замлъкнали всички, когато се появи Таджед, никой не би я чул, почти шепнеше. — Аз го убих.

— Ханани! — Ето го и другият жрец. Ванахомен се дръпна настрани, когато Мни-ини мина безцеремонно през множеството и посипа най-мръсни гуджаарейски псувни. Приближи жената от храма, но Янаса отблъсна ръцете му.

— Къде, бе? — Тя премина на гуджаарейски, за да я разбере, макар войнствената ѝ поза и тон да бяха достатъчно красноречиви сами по себе си. — Само това ѝ липсва точно сега — мъж да я пипа!

Лечител Мни-ини не бе изглеждал никога толкова вбесен, поне Ванахомен откак го познаваше. Гласът му затрепери от ярост.

— Тя е в шок, краво варварска, а нямаше да бъде, ако твоите хора не я бяха наранили! *Марш от пътя ми!*

В по-благоприятна обстановка Ванахомен щеше да се разсмее при вида на оттеглящата се в безпрекословно подчинение ошашавена Янаса. Жрецът се отпусна на коляно и взе ръцете на момичето в своите. Пое дълбоко въздух и я погледна право в очите. Преди да го направи, закри с тяло трупа на Азима. Тя вдигна поглед към него. Движенията ѝ бяха бързи и трескави.

— Убих го, Братко. Аз го *убих*. — Затресе се цялата с такава сила, че Янаса потрепери, а жрецът едва успя да задържи ръцете ѝ. — Аз го убих!

— Ш-ш-ш-т — промълви наставникът и затвори очи. Момичето веднага престана да се тресе и се отпусна заспало назад. Жрецът нагласи краката ѝ върху постелята и оправи завивките.

Янаса въздъхна с облекчение и стана.

— Това е благослов. — Тя се обърна към Таджед с вкаменено лице. — В нашето племе мъж, който посяга силом на жена, заслужава смърт. Радвам се, че нашата гуджаарейска братовчедка е намерила за уместно да изпълни собственоръчно смъртната присъда.

Таджед подскочи.

— Ти да не си се побъркала? Тази робиня уби моя военачалник! — Простря ръка към Ханани. — Искам смъртта ѝ!

Янаса сложи ръце на кръста си.

— Тя не е робиня! Къде си видял робиня със собствена шатра и с такова богатство? — Направи широк жест с ръка. Според банбарските

разбирания шатрата бе все още оскъдно украсена, но дори чуждестранното око на Ванахомен забеляза, че племето бе оценило много високо огърлицата от Хетава.

— Не е робиня ли? — примигна сконфузен Таджед.

— Не е — чу се гласът на Хендет и Ванахомен се извърна, за да съзре майка си зад гърба си. Тя му кимна, докато излизаше отпред. — Лично аз я дарих с тази шатра. Двамата с моя син я приехме като близка съгласно обичая на нашата родина. — Тя склони глава към Таджед в малък израз на уважение от една високопоставена персона към друга и мълчаливо напомняне за всички присъстващи, че му е равна по положение.

— Тя е жрица за своя народ — обади се Янаса. — Вярно е, че не познава правилата за прилично поведение, но съм повече от сигурна, че през ум не й е минавало да кани този мъж в шатрата си. — Хвърли унищожителен поглед към трупа Азима. — Тя ми каза, че не е познала мъж в живота си; че й е забранено от Богинята на Сънищата; че ще остане девствена до своята смърт.

— Девствена? — Таджед се вдърви, прозрял истината. Ярост обагри лицето му. Обърна се и хвърли към Ванахомен поглед, пълен с най-чиста омраза.

Принцът вирна брадичка. Девствеността не струваше пукната пара в Гуджааре — едно неудобство, от което в повечето случаи се освобождаваха още при навършване възрастта на избор, — но за банбарци това бе състояние с огромна стойност. Изнасилването на девственица нарушаваше с един удар половината им закони. За много по-малко от това отделни родове започваха дълголетна вражда и между племената избухваха войни. Таджед нямаше да повярва никога, че убийството на Азима не е предварително замислено от Ванахомен.

Не му оставаше друго, освен да изведе тази работа докрай.

— Има различни обичаи, братовчеде — обърна се Принцът към него, посрещнал със спокойствие яростта в погледа му. — Възможно е Азима да е изтълкувал неправилно странното поведение на момичето като признак за лесна достъпност или като покана. Стават грешки. При все това… — Той влезе в шатрата и отиде да погледне гуджаарейката. Мъжът-жрец бе допрял пръсти до клепачите й — включително и до моравия. Под погледа на Принца, подутината започна да спада. — Чудно е, че Азима я е ударил, нали? Още по-чудно, че е намерила сили

да го намушка след подобен удар. Би могла да загине от него. — Извърна се към Таджед, чийто гняв се бе стопил под сянката на болезненото прозрение. — Една робиня изобщо нямаше да се противи, нали така? Те си знаят мястото. Всъщност робиня не остава сама в шатрата на своя господар, освен ако той не й е наредил. Да не би Азима да си е помислил, че влиза в друга шатра?

Таджед сбърчи неловко вежди, когато Унте го погледна с присвити очи. Личното пространство бе сред най-уважаваните житейски ценности в очите на банбарци. *Аншератът* на един род бе нещо като малка държава в по-широките рамки на племето. Той се управляваше от най-старшата по положение особа от женски пол. В неговите предели мъжете спокойно сваляха булата си, стига стопанката да позволеше — жените можеха да се съблекат или отдават на всякакви наслади, без да уронят собственото си достойнство. Никой нямаше право да влиза в чужд *аншерат* неканен, освен в случай на крайна необходимост.

— Сигурно е станала грешка — промърмори Таджед.

— Каква? — попита Унте. Гласът му бе спокоен, но само някой глупак не би усетил скрития в него гняв. Ванахомен бе благодарен за тази подкрепа, но тук имаше и друго: цялото племе Юсир бе отговорно за смъртта на военачалника на Дзике. Унте трябваше да разнищи въпроса докрай. — Да нахлуе в шатрата на една почтена жена, да я набие, да се опита да й отнеме нещо, което си е само нейно и което единствено тя може да реши кому да отдаде? Или да наруши неприкосновеността на *аншерата* на Хендет Хинбаи с цел да повреди имуществото на нейния род? Каква точно е грешката на Азима?

В течение на няколко мъчителни мига Таджед запази мълчание. Най-накрая сведе очи, примирен със своя позор. Наистина нямаше къде да ходи — въпросът бе да избере най-малкото зло за репутацията на своето племе.

— Моят военачалник е мъртъв, Унте — каза най-накрая той с натежал глас. — Той бе син на сестра ми и мой пръв любимец. Нека обсъдим грешката насаме, та да видим как ще се отплатя.

Унте кимна.

— Добре. Това е въпрос, който ще се реши от вождовете. — Отправи поглед към входа на шатрата, където банбарци от двете племена се тълпяха да зърнат какво става. — Всичко ще се уреди до

заранта — каза им той. — Грешката на едного не бива да помрачава цялата вечер. Вървете да се веселите. Да останат само тия, дето ще изнесат трупа на Азима.

Неколцина дзике си проправиха път, но останалите започнаха да роптаят и да се помайват наоколо — само неколцина се подчиниха на заповедта. Една жена се изтъпани отпред.

— Унте, ще има ли кръвна вражда между нас и Дзике?

Неколцина отправиха поглед към Таджед, който не вдигаше глава.

— Не — отговори твърдо Унте. — Сторено е зло и Таджед иска да го поправи. Връзките между Дзике и Юсир са твърде здрави, за да пострадат от този случай.

Ванахомен забеляза множество усмивки на облекчение сред зяпачите, които започнаха да се отдалечават от шатрата на Ханани. Не ги винеше — той също бе чувал приказки за жестоките, продължили поколения наред междуособни войни на Банбара. Воини от Дзике изнесоха тялото на своя предводител, като го завиха в един от килимите на жената от храма, за да не капе от него кръв по земята. Тя не бе толкова обилна, колкото можеше да се очаква, след като ножът бе пронизал самото сърце. Въпреки това Ванахомен не смяташе, че жената ще съжали за похабения килим.

Унте си тръгна с Таджед, като не пропусна да хвърли преди това загадъчен поглед, който накара стомаха на Принца да се свие на топка. Но целта бе постигната, независимо от цялото опорочаване на първоначалния замисъл. Възможно бе дори авторитетът на Юсир-Банбара да укрепне от цялата работа, макар Ванахомен да не бе сигурен в това. Даже след десетилетие имаше неща от банбарските нрави, които така и нямаше никога да проумее. Сред тях бяха реакциите на Унте.

Най-накрая в шатрата останаха петима — Ванахомен, Карис, Янаса и двамата Лечители. Янаса бдеше над Ханани, макар признала мълком загубата в съперничеството с мъжа Лечител. Привършил лечението, той седеше кротко до момичето.

— Принце. — Ванахомен обърна към Карис поглед, в който се мярна чувство за вина. Оставил го бе коленичил през цялото време.

— Изправи се, Карис. Какво има?

Карис стана и премина на хакти, като при това погледна бегло към мъжа Лечител.

— Предводителят на Дзике бе вече мъртъв, когато пристигнах. По него нямаше никакви следи. Аз забих ножа в гърдите му.

Ванахомен замръзна. Янаса се намръщи — нищо не можеше да разбере.

— Как е възможно? — попита тя. Здрав и прав мъж на тази възраст не можеше просто да тупне мъртъв на пода. Очите й се присвиха замислено. — Но тя наистина нямаше нож преди, а пък аз не съм й купувала. Ако трябва да бъда откровена, страх ме бе да не се пореже с него.

Магия. Нямаше друго обяснение. Ванахомен се извърна и се втренчи в гърба на мъжа Лечител.

— Янаса, остави ме, ако обичаш, с гостите на нашия род. Карис, върви с нея.

Карис направи отривист поклон, завъртя се на пети и излезе от шатрата. Янаса се намръщи и сякаш понечи да възрази, но за негово най-голямо облекчение въздъхна и също излезе. В настъпилата тишина Ванахомен свали тюрбана, прекара длан по плитките си и въздъхна.

— Искаш да разбереш как е умрял — чу се гласът на Лечителя.

Ванахомен примигна изненадано: този да не разбираше хакти? Или просто се беше досетил?

— Да. Като се има предвид, че Закона и Мъдростта не казват нищо за девица Лечител, да не говорим за такава, която убива варвари с писък.

— Тя изпищя заради онова, което стори — обясни Лечителят и се изправи. Ванахомен никога не бе виждал толкова студен израз върху лицето му. През целия път от предпланините до тук той правеше впечатление на по-добродушния от двамата — притеснен от положението, в което бяха изпаднали, но твърдо решен да извлече от него възможния максимум полза. В момента у жреца нямаше и помен от добродушие. — Когато лекуваме някого, ние докосваме душата му и я учим да се стреми към цялост. За да нараним, трябва да научим душата да търси собственото си унищожение. — Лечителят пристъпи и положи длан върху гърдите на Принца. Ванахомен потръпна и отстъпи, но Лечителят го последва с ръка на тялото му. — А за да убием някого…

Болката захапа гръдния кош на Ванахомен с такава неочаквана свирепост, че не му остана дъх да изкрещи. Залитна назад, задраска по гърдите си и по ръката на Лечителя, която се бе впила сега като с нокти на граблива птица в туниката и плътта под нея. Сърцето му изпищя, докато опитваше да се измъкне от хватката на това новоизлюпено чудовище на Хетава, но силите му го напуснаха и Ванахомен се свлече на колене, неспособен да си поеме дъх.

— Видях случилото се в съня й — промълви Лечителят. Ванахомен примигваше към него през сълзи от болка и изведнъж разбра: този мъж можеше да го убие, без да му мигне окото. Каквито и клетви да бе полагал, каквито и корени да бяха пуснали в съзнанието му неговите убеждения на Лечител — всичко отиваше по дяволите под напора на неудържимия му гняв. — Видях как я извика в шатрата, за да изцери раната ти. Тя не разбра за какво беше твоята целувка, но аз разбрах. Ти я заложи като стръв. *Използва я.*

Сърцето. Болката го бе стегнала отвсякъде като някаква змия — или като куп въжета, които дерат жива плът и стягат все по-силно. Той изпъшка. Пожела да се отпуснат само за миг, колкото да си поеме дъх. Или пък да се скъсат…

В шемета на своето видение Ванахомен сякаш чу звук от скъсване на конопени нишки. Миг по-късно вече дишаше свободно. Лечителят го бе пуснал.

— Ясно — чу го Ванахомен да говори като на себе си. — Права е била относно твоята сила. Ако бе подготвен, можеше да ме убиеш, но не си, млади ми Принце, и аз бих те направил на парчета преди още да си посегнал към сътвореното от мен в съня. — Приближиха го стъпки. Ванахомен се дръпна назад, но без успех. Болката бе изпила силите му.

Лечителят приклекна пред него. Лицето му не бе навъсено — изражението му бе спокойно, каквото трябваше да бъде при всеки Слуга на Хананджа. Цялата ярост бе съсредоточена в черните му очи.

— Кажи ми, Принце, защо?

— З-защо какво…?

— Защо изложи на опасност моя чирак! Само да знаеше… — Лицето на Лечителя се сгърчи от внезапна болка. — Не й бях казал, че може да убива по този начин. Тя е толкова млада, толкова усърдна. Тази вечер ще й остави белег за цял живот и аз искам да знам защо го направи, Принце на Гуджааре, Аватар на Хананджа. Искам да разбера

дали си същия звяр като баща си, защото ако си… — Той сви юмрук, разтреперан от едва сдържана ярост, и за един миг болката в сърцето на Ванахомен бе заглушена от страх, че този луд жрец може да му налети отново.

Направи опит да разсъждава.

— Трябваше ми…

— Не ме лъжи.

— Не те лъжа, проклет да си! Т-трябва ми гласа на Таджед. — Сърцето му бе оголен болезнен нерв, но той задиша дълбоко, за да се наслади на въздуха, да усети как пълни гърдите му. — След няколко дни ще има… събиране на племената. Юсир, Дзике… още четири други. Те ще гласуват за… дали да подкрепят войната срещу Кисуа. За освобождаване на Гуджааре.

Лечителят присви очи. Защо ли, запита се Ванахомен, всички жреци на Хетава си приличаха толкова много, когато решат да убиват? Да бе знаел, че даже Лечителите могат да бъдат така смъртоносно опасни, щеше да каже на оня Бирник къде да си ги завре и двамата.

— И не очакваш това гласуване да е в твоя полза?

— Ш-шест са племената. Нищо че враговете не правят разлика между едно банбарско племе и друго… Четири от шестте трябва да ме подкрепят. Дори равенството е загуба. Дзике нямаше да са с мен. Биха могли да разубедят и други. Трябваше да ги спечеля на моя страна *още сега*.

Разбиране ли срещна в погледа на този Лечител? Ванахомен не смееше дори да се надява.

— И по какъв начин щеше да ти помогне страданието на Ханани да спечелиш тия… — Той се затрудни с непознатата дума. — Дзике?

Понечи да възрази, че момичето не е пострадало кой знае колко — видно бе, че Азима не бе успял да проникне в нея и да остави семето си. За щастие, бързо осъзна нелепостта на подобно оправдание.

— Накарах ги да помислят, че Ханани е моя. Моя робиня, моя жена. Азима — покойникът — си търсеше повод да се сбие с мен. Увреждането на чужда собственост е унижение, което плаче за мъст. Той я нападна, за да ме предизвика.

След тези думи Ванахомен вдигна поглед към Лечителя. Животът започваше да се връща в крайниците му. Щеше ли да успее ли да се защити сега? Не би се обзаложил.

— Само че имам нужда и от Хетава, макар да бих дал мило и драго да не е така. Затова наредих на Карис да я държи под око, готов да се намеси преди… ами значи преди. Може и да не повярваш, но не съм искал смъртта на Азима. Нито пък момичето да… го повредят. Да го уплашат, да речем. Да го обидят, нищо повече.

Лечителят дълго мълча замислен. След това, не дал на Ванахомен възможност да се измъкне, посегна със светкавично движение към лицето му. Принцът примигна инстинктивно и го споходи нова пауза във времето. Сетне другият дръпна ръка и клепачите на Ванахомен затрепкаха. Той седна, разбрал, че е минало повече време, отколкото може да прецени в този момент.

След това си даде сметка, че болката в сърцето — и дори сините по кожата там, където го бе сграбил Лечителят — са изчезнали безследно.

— Бирниците виждат в твое лице нещо полезно — промълви тихо Лечителят с присвити устни. — Смятат, че си по-добър от баща си. Не твърдя, че съм съгласен с тях, но те са по-близо до Хананджа от мене. — Стана. — Прави каквото е необходимо за освобождаването на Гуджааре и връщането на мира в нашата земя, но през ум да не ти минава да използваш отново моя чирак в плановете си.

Сега Лечителят се извърна и отиде отново да коленичи край постелята на момичето. Явно бе решил да бди над нея през цялата нощ. И явно Ванахомен нямаше повече работа тук.

След няколко опита — силата се връщаше в тялото му, но без да бърза — Ванахомен успя да стане на крака. Още по-трудно се оказа да напусне шатрата с бързина, която да не наподобява бягство, та да запази поне частица от своето достойнство ненакърнена. Лечителят не го и погледна — пет пари не даваше. Но за Ванахомен бе важно.

Малко по-късно, след като се довлече до своята шатра и се срина върху постелята, той продължи още дълго да трепери.

23.
ПРИЛОЖЕНИЕ НА МАГИЯТА

Детето седна в постелята и се огледа. Миг по-късно стана и се завъртя в кръг. Майката ахна и прегърна здраво момиченцето, което възнегодува приглушено.

— Слабичка е нещо от няколко месеца — обърна се Янаса към Ханани. — Ама с тая треска майка й започна да се плаши — да не вземе да умре. Целият род разчита само на това момиченце за наследница на *аншерата*.

Ханани също стана и оправи гънките на полите си, като кимна към просълзената майка, която бъбреше благодарности.

— Всичко е от Богинята — каза тя. — Аз излекувах треската, но първопричината си остана. Кажи им, моля, че детето трябва да се храни по определен начин, иначе може да отслабне отново, особено сега, след като цикълът й вече е дошъл. Най-добре би било месо, но… — Тя огледа шатрата, една от най-бедните, които бе виждала в банбарския лагер, кърпена и стара, с оскъдна украса и много малко дрънкулки от онези, по които явно си падаха местните жени. — Ако семейството не може да си позволи месо, има други храни, които също вършат работа. Ако ти ги кажа на гуджаарейски, ще разбереш ли какво имам предвид?

— И да не разбера, ще намеря начин да ги открия — отвърна Янаса. Тя също се изправи и последва Ханани извън шатрата. — Твърде много деца умират нахалост в това племе. Дали ще помогне, ако всички започнат да ядат тия храни?

— Да, ще помогне на всички, но най-вече на децата и жените във възраст за раждане.

— Тогава ще кажа на Унте, та да натрупаме запаси от тях при пролетната търговия. — Хвърли кос поглед към Ханани и се засмя. — Ти пак даде нещо на племето. Ако поостанеш с нас повечко, ще трябва да те изпратим в Гуджааре с кон или два!

Ханани премълча. Два дни бяха изтекли от първото празненство за слънцестоенето и един — откакто тихомълком и без оплаквачки погребаха Азима. Дори Дзике не отидоха на гроба. Така нареди Таджед, заради срамното петно, което бе лепнал мъртвецът на племето. За всичко се погрижиха робите, а освен тях единствена Ханани стоеше край ямата, за да се помоли на език, който би останал неразбран от Азима, на Богиня, която той най-вероятно презираше.

Оттогава насетне тя се посвети изцяло на своя дълг, за да откъсне мислите си от спомена за онази ужасна вечер. Янаса й помогна да издири заболелите или ранени членове на племето и, пак с помощта на банбарката, съумя да ги придума да отворят сърца за магията. Без да забравя съвета на Хендет, приемаше подаръци и услуги в замяна, но вътре в себе си бе наясно с истинското положение на нещата — тя не лекуваше заради тях.

— Още ли се тормозиш, мишленце? — Ханани усети погледа на Янаса. Не отговори и банбарката въздъхна. — Така и няма да проумея изнежените ви градски сърца. Да жалиш за някого, който ти е сторил такова зло… — Поклати глава. — И за убитите във война врагове ли жалите по същия начин?

— Да.

Янаса зяпна.

— Ама аз се шегувах.

— Аз — не. Убийството и въобще насилието води до поквара, освен когато е осъществено с най-чиста помисъл. Затова моят народ убива единствено от милосърдие, но никога от гняв. Ние разглеждаме войната като проклятие… или поне така бе навремето. Но светът се промени толкова много.

Откъм противоположния край на лагера се зададе Мни-ини. Той кимна на Янаса с хладна учтивост, преди да тръгне с двете жени. Хвърли на Ханани изпитателен поглед и прокара длан по дължината на ръката й.

— Резервите ти са изчерпани.

— Останало ми е достатъчно за болести и малки рани.

— Чака ни война, Ханани. Трябва да си готова за много повече от това. Ела. Тъкмо отивам при Унте. Можем да поискаме заедно.

Янаса ги погледна с любопитство.

— Да поискате ли?

— Сънни течности — обясни Ханани. Тайно се бе надявала да мине и без тях, като използва за магията малкото си останали резерви плюс трупаната от собствените й сънища енергия. Така не би могла да се занимава с по-висша наркомансия. Така не би могла да убива.

Мни-ини кимна и отправи неодобрителен поглед към Ханани.

— Моят чирак май забравя, че Богинята Хананджа — Тя, Чиито сънища обхващат другия живот — ни дарува магията, за да служим на хората. Но нашите собствени сънища не стигат за целта. Трябва да поискаме Дан от твоя народ.

— Дан… от сънища? — Янаса помисли малко и въздъхна. — Ние харесваме боговете на Гуджааре не по-малко от тези на която и да било друга страна, но специално вашите се оказват изключително взискателни. Тая Дан… тя дали боли?

— Не — отвърна Мни-ини. — И не може да навреди никому, освен ако се събира сънна кръв — но само Бирник има право да се занимава с това. Макар че, мисля си аз, ако намерим доброволци, бихме могли да изтеглим по мъничко от всекиго. Така ще бъде безопасно.

„Азима щеше да има повече сънна кръв, отколкото ни е нужна, ако бе починал в мир.“ Ханани не можа да избяга от тази мисъл, но не каза нищо на глас.

— Сънното семе също ще създаде проблем — продължи като на себе си Мни-ини. — Ако вземем предвид отношението на тези хора към сексуалността, хич не ми идва наум по какъв начин да поискаме от тях такава Дан. А и не съм Сестра, представа нямам как… м-да. — Лицето му поаленя. — Обаче определено се нуждаем и от него.

Янаса гледаше с неразбиращ поглед.

— Ами само кажете какво ви трябва и Унте ще го осигури. Сега ми става ясно защо вашите хора са ви предложили за размяна. Тази магия е цяло състояние. — Тя забави крачка пред шатрата на Унте и се обърна многозначително към Ханани: — Привечер ще мина да те видя. — Сетне се поклони и тръгна.

Мни-ини погледа известно време подире й.

— Май си спечелила приятел.

— Да. — Банбарци обожаваха бързите и ефикасни убийци.

В шатрата на Унте не бе толкова горещо, колкото отвън, но пък въздухът лютеше от дима на оставената край него дълга дървена лула.

Унте, свалил булото и тюрбана си (Ханани за пръв път зърна голата му като яйце глава) се усмихна при тяхното влизане и ги покани с ръка при ниската маса, която бе видяла преди. И също като тогава там бе Ванахомен, макар сега да седеше сериозен и с изправена снага върху възглавница близо до масата. И той бе свалил булото си. Не погледна към тях. Ханани също нямаше желание да го гледа.

— Накъдето и да се обърна, всичко живо говори за вашата магия — каза Унте, докато ги настаняваше с жестове по възглавниците от двете страни на масата. Ханани изчака Мни-ини да си избере място, но той даде знак тя да седне първа — тя се сети, че това е банбарски обичай. Обзета от чувство на неудобство, преборила вътрешното си нежелание, седна до Унте. Мни-ини зае останалото свободно място до Ванахомен.

— Виж за какво сме дошли, господарю Унте — започна Лечителят.

— Господарю! Какви изискани маниери имат тия граждани, а? — Унте погледна Ванахомен и се усмихна. — Никой не ми е викал така от *твоята* първа поява.

Ванахомен се усмихна, но тази усмивка не успя да стигне до очите му.

— В моята страна това се смята за учтивост.

— Хм. Ако някой ден моят народ изпита нужда от префърцунена титла, за да разпознава своя водач, веднага отивам в пустинята да срещна Слънцето-Отец. — Унте измъкна отнякъде чашки и наля чай на всички, без да се интересува искат или не. Последвала примера на Мни-ини, Ханани вдигна своята и отпи внимателно. За нейна голяма изненада течността вместо гореща бе хладка, силно подправена и много сладка.

Мни-ини повдигна вежди одобрително, когато отпи, но после остави чашката на масата.

— Дано този ден не настъпи и след дълги години — каза той. — Ако искаш, някой от нас може да те прегледа и, току-виж, отложил го още повече. Само че за да стане тази работа, както и за да продължим с каквото и да е лечение, ще имаме нужда от твоята подкрепа.

— Така ли?

Мни-ини погледна Ханани. Вече бяха говорили по този въпрос. Според банбарци бе неприлично жената да мълчи, дори когато е само

чирак, който иска да покаже уважение към своя наставник. И дори когато поначало не й се говори. Така че, Ханани пое дълбоко въздух и също остави чая си.

— Нашата сила идва от сънищата, гос… — Тя примигна. — Унте. В града, в Хетава, ние събираме тези сънища от други хора, които идват, за да предложат на Богинята своята Дан. Тук обаче няма приносители и в скоро време ще изчерпим магията.

Унте се облегна изненадан назад.

— Не знаех, че можете да се *изчерпите*. Събирането на сънища… ъ-ъ-ъ… опасно ли е?

Ханани понечи да поклати отрицателно глава, но в същия миг си спомни за Даюхотем.

— Обикновено не. Безболезнено е и отнема няколко дихания време.

Унте погледна Ванахомен.

— Ти чувал ли си за това?

Ванахомен кимна и за пръв път, откакто дойдоха, погледна и двамата. Ханани не прочете нищо в този поглед — той внимаваше да го запази абсолютно безизразен.

— Всички граждани на Гуджааре са длъжни да принасят редовно своята Дан, макар лично аз да не съм го правил никога. — Сега се обърна специално към Унте: — Двамата с Карис сме по-добре запознати с въпроса от когото и да било в племето. С твое позволение ще събера доброволци, преди да тръгна.

— Да тръгнеш ли? — попита Мни-ини.

Ванахомен го погледна.

— При толкова много гости, очаквани в предстоящите дни, би било много лесно за шпиони на шадуните или други наши врагове да минат границата и дори да организират изненадващ набег срещу каньона. Заедно с част от моите хора ще пазим височините до края на слънцестоенето. — И той направи неопределен жест към стените на клисурата.

— А-ха. — Ханани бе изненадана от студенината, изписана внезапно върху лицето на нейния наставник — тя бе виждала изключително рядко подобно изражение у него. — Това е наказание заради ролята ти в смъртта на онзи мъж.

Настана болезнена тишина. Погледът на Ванахомен стана още по-хладен, устните му се присвиха по-силно, но не каза нищо. Унте бе този, който най-накрая, след като първо отпи дълга глътка от чая си, обясни:

— В очите на моя народ Ванахомен не е сторил нищо лошо — каза той. — Азима е неподходящ за военен предводител на Дзике, което доказа с посегателството си срещу твоята духовна дъщеря. Вана не е виновен за това. — Той остави чашката и погледна Ханани. — При все това, аз знам, че си пострадала, девойко от Гуджааре. Дълг на Юсир-Банбара е да те утеши след претърпяното страдание. Затова реших да отпратя Ванахомен извън лагера за известно време, та да не те дразни неговото присъствие наоколо.

— Но то не ми пречи — отвърна Ханани.

Всички я погледнаха изненадани — дори Ванахомен.

— Ханани. — Мни-ини посегна да улови загрижено ръката й. — Ти не съзнаваш какво направи той.

Тя погледна ръката, а после и лицето му, и се запита дали този мъж разбира колко силно я наранява неговите думи, както и тяхното внушение, че е твърде глупава, за да се ориентира в нещата. Не разбираше — това й стана ясно веднага и болката понамаля. Но не изчезна.

— Много добре съзнавам какво е сторил, Мни-ини-братко — отвърна тя, с което си спечели още един негов недоверчив поглед. — Известно ми е, че е подмамил онзи човек да ме нападне, макар да не знам защо — нито пък ме интересува. Но знам също така, че спечелването и задържането на властта налагат определена степен на поквара, която Хетава допуска, доколкото нашите водачи не забравят по-важното — добруването на нашия народ. — Тя погледна Ванахомен. — В името на Гуджааре ли го извърши, Принце?

Той не отговори дълго време, а когато го стори, в гласа му звънна много особена нотка. Ханани не можа да определи дали е ядосан, уплашен или обзет от някакво друго силно чувство, но гласът му потрепери.

— Всяка секунда от моя живот е свързана с Гуджааре, Чирак-Лечител. С все сърце и душа.

Ханани кимна.

— В такъв случай приемам, че стореното от теб е по волята на Хананджа.

Това бе и едничката причина, поради която още не бе предложила собствената си сънна кръв на Мни-ини.

Унте изглеждаше смаян, но след малко поклати глава и въздъхна.

— Все пак, тази задача трябва да се изпълни — Ванахомен има задължение да охранява племето.

Принцът направи отривист поклон.

— Приятно задължение, Унте. — Когато се изправи обаче, той изгледа Ханани все така намръщен.

— Тъй, тъй. — Унте взе чашката си, за да я изпие до дъно. — Ванахомен, можеш да вървиш и да подготвиш всичко необходимо. А вие, мои гуджаарейски приятели, само това ли имахте да ми кажете?

— Да — отвърна Мни-ини. Подвоуми се и добави: — Засега.

Унте се разсмя.

— Почваш да се учиш, гражданино. — Направи към него широк жест, отчасти за поздрав, отчасти за сбогом, и взе в ръка все още димящата лула. — Идвай, когато пожелаеш. Ако пък искаш, остани с мен за следобедна почивка.

Също като в Гуджааре, банбарци прекарваха в дрямка най-знойните часове от деня.

— Благодаря, но ще ти откажа — отвърна Мни-ини и стана. — Нашата най-плодоносна работа протича, докато останалите спят.

— Е, тогава починете си — и работете — добре.

Те се изнизаха от шатрата. Ванахомен — последен, за да притвори добре завесата. Когато свърши с това, се изправи и погледна двамата Лечители.

— Можете да вземете каквито ви трябват сънни течности от мен и Карис — каза им той. — Ще попитам и майка си дали е съгласна да отдаде своята Дан. Това ще стигне ли?

— Майка ти не може — отвърна Мни-ини. — Тялото й още се възстановява. А Карис трябва да го направи доброволно, Хананджа не приема насилствена Дан.

— Мисля, че ще се съгласи — винаги е бил дълбоко вярващ. Но ще го повикам, та да го питате сами.

Мни-ини кимна.

— Що се отнася до теб… Наясно си с рисковете. Съгласен ли си въпреки това?

Ванахомен погледна с неразбиране.

— Какви рискове?

Мни-ини зяпна. Хвърли поглед към Ханани — не й трябваше никаква наркомансия, за да сподели неговото смайване. Как бе възможно Ванахомен да не осъзнава риска? Освен ако никога не е бил наясно с него…

— Обяснете ми тези рискове — настоя Ванахомен. Той забеляза разменените погледи и очите му се присвиха подозрително. — Не споменахте никакви рискове, когато стана дума за Карис.

Мни-ини само поклати глава и измърмори нещо под нос, все така смаян. Остави Ханани да отговори. Ванахомен я погледна в очакване.

— Ти не бива никога да отдаваш Дан — каза тя.

Ванахомен се смръщи още повече.

— *Обясни*, жено.

— Би могло да стане опасно. Имаш много силна дарба за сънища. Дори най-слабият дисбаланс може да отключи спираловиден процес, който да изкара нещата от контрол. При недостиг на сънна кръв, която да поддържа вътрешното ти равновесие, можеш да се побъркаш.

Принцът потрепери. През лицето му преминаха вълни на ужас, на пълно объркване, на ярост. Не преставаше да я гледа втренчено. След известно време промълви:

— Дарба за сънища. — Прозвуча като въпрос.

— Баща ти трябва да е знаел — обади се Мни-ини. Той се усмихваше, но в гласа му Ханани усети студена нотка на раздразнение и това я уплаши. — Казваш, че никога не си отдавал Дан. Всичките десетки деца на Принца са водени в града за тази цел, но поради някаква причина никой не е намерил време за теб, така ли? — Изпръхтя презрително. — По онова време в Хетава цареше поквара. Един подкуп за подходящия човек и тайната на скъпоценния наследник остава скрита.

Ванахомен стисна юмруци край напрегнатото си тяло.

— За какво говорите вие двамата?

Ханани побърза да се намеси, преди наставникът й да е казал още нещо.

— При някои хора способността да сънуват е прекалено силна, за да остане в рамките на умовете им или да идва само насън — обясни тя на Ванахомен. — Техните сънища са по-ярки, а съзнанието им странства между Ина-Карек и Хона-Карек с такава лекота, сякаш сънят и будността са едно и също. Ние разглеждаме подобни способности като дар от Богинята. Тези, които ги притежават, обикновено биват изисквани от Хетава.

Очите му се изпълниха с такъв ужас, че Ханани инстинктивно се отдръпна назад. Какво го разстрои толкова много? Силно притеснена, тя удари напосоки:

— Голяма чест е човек да обладава талант като твоя. Ако беше открит в достатъчно ранна възраст и развит при подходящи условия, можеше да станеш Лечител като нас или пък Бирник. Може би щеше да служиш рамо до рамо с твоя чичо, Ехиру…

Тя замлъкна, осъзнала какво означава това. Ванахомен бе на възраст приблизително колкото Бирник Ниджири. Ако бе изискан от Хетава, както бе трябвало да стане, по-скоро *той*, а не Ниджири, щеше да се окаже замесен в убийството на своя баща.

Момичето запуши уста с шепа, забелязала страховития израз на лицето му. И преди да измисли как да замаже нещата, той сви устни и се отдалечи.

— Принце… — Ханани тръгна след него, но Мни-ини я хвана за ръката.

— Остави го.

— Братко!

— Остави го ти казвам. — Мни-ини гледа след Принца, докато индиговата му фигура се изгуби между шатрите. — Той току-що научи, че принадлежи към средите на онези хора, които е ненавиждал дълбоко цял живот. Хич не му е лесно в момента.

— Ти с нищо не му помогна!

— Така е — съгласи се Мни-ини. В израза на лицето му нямаше нито молба за извинение, нито чувство за вина. — И ти не трябва да се опитваш след всичко, което ти стори. Много си мекушава, Ханани.

За втори път й говореше като на глупачка. И макар да бе непристойна проява в ущърб на покоя да изпитва гняв заради неговите думи — или пък ако все пак го изпита, да го покаже — в този миг

Ханани бе до такава степен ядосана, че издърпа грубо ръката си от неговата.

— Може би трябваше да проявя кротост, така ли, Братко? — Той я гледаше втренчено, силно изненадан от невъздържаната й реакция. Ханани пристъпи крачка напред, но й стигна умът да снижи глас до разгорещен шепот. — Гневът ти носи утеха, така ли? Никак не ми е лесно, уверявам те. Още някой може да умре, когато отново загубя контрол над себе си. Дали пък да не помоля за *повече* мекушавост, какво ще кажеш?

— Ханани… — едва намери сили да промълви Мни-ини, но млъкна. Преди да е добавил нещо друго, тя последва примера на Принца и също се отдалечи.

24.
НАСЛЕДСТВЕНОСТ

— Да — промълви Хендет. — Баща ти знаеше, знаех и аз.

Ванахомен затвори очи. „Можеше да станеш Бирник“ — каза Лечителката. Като Ехиру, който уби баща му. Като Уна-уне, безумният Жътвар, който се хранеше с човешки души.

Нарушил бе следобедния сън на Хендет, за да чуе от нея тази истина.

— Но защо? — Той шептеше. — Защо не сте ми казали?

— Дарбата се предава по мъжка линия — отвърна майката. Гласът й бе равнодушен и хладен, но той я познаваше добре. Страх я беше. — Много пъти си чувал историята за Маханасет, първия Принц. Не си ли проумял нейната поука, Ванахомен? Той пръв познал чудото на сънната кръв, защото без нея бил неспособен да прави разлика между реалността и виденията, които го тормозели…

— Това ли ме чака и мене? Безумие? — Ванахомен скочи на крака. — Демони и сенки, това ли ми казваш?

— Седни! — Гласът й го шибна като камшик. Отвори уста да възрази, но тя го смрази с поглед. — Сядай, глупаво момче, и чуй какво ще ти кажа.

Кипнал вътрешно, той се подчини, като коленичи върху най-отдалечената от нея възглавница. Хендет забеляза това, въздъхна и разтри очи.

— Не те виня за този гняв — промълви тя най-накрая. Погледна го и яростният възел в стомаха му се поотпусна пред болката в тези очи. — Жрецът, който те прегледа, ни каза, че при тази сила на дарбата ти шансовете да полудееш или да си порастеш без никакви отклонения са едно към едно. Струваше си да рискуваме.

— Едно към едно. — Той стисна юмруци. — Можело е да стана опасен безумец във всеки един момент, а вие сте си казали, че *си струва да рискувате*?

— Истината е, че баща ти реши така — отвърна Хендет тихо.

Той се взря в нея и най-накрая произнесе на глас въпроса, който бе напирал у него — и който бе потискал упорито цели десет години:

— Той беше ли луд?

Забавянето на отговора го прободе в сърцето.

— Не знам — отвърна майка му след продължителна пауза. Отклони поглед и разтърка нервно длани в скута си. Учена бе да не показва никога чувствата си. — Несъмнено можеше да различи сън от реалност. Към мен бе неизменно мил и наистина добър. Но нещата, които направи накрая… Всичко онова… — Тя стисна зъби и потъна в тишина.

„Значи Бирниците може би са били прави да го поискат“ — му мина през ума, преди да успее по навик да пропъди тази мисъл.

Не. Хетава бе постъпил подло с неговия баща и с всичките му предтечи. Каквито и престъпления да бе извършил Еникет, те са били в отговор на тази неправда.

— Трябва да разбереш — промълви Хендет с много по-мек тон от обикновено. — Ако жреците бяха изискали което и да било от другите му деца, той щеше да се съгласи, но за теб — *никога*. Затова баща ти пое риска и подкупи жреца да каже, че си лишен от всякаква дарба.

— Всичко това е направо прекрасно — каза сопнато Ванахомен, — но бихте могли да го кажете на *мен*.

Настъпи мълчание — сърдито от страна на Ванахомен и виновно от страна на Хендет.

— Съжалявам — прошепна тя най-накрая. — Прав си, разбира се. Само че… ти имаше на главата си толкова много други неща. А колкото по-дълго скривах тайната от теб, толкова по-трудно ставаше да я споделя.

След всичко това Ванахомен не знаеше какво повече да каже. Поклати глава, въздъхна тежко и се изправи. Хендет се надвеси напред разтревожена.

— Къде си тръгнал?

— Да си подготвя хората. И да намеря Лечителите.

— Вана…

Той я спря с жест. Не желаеше да чува повече полуистини.

— Можем да продължим този разговор, когато се върна.

— Съжалявам — повтори тя и Принцът излезе през процепа на шатрата. Извърна се да я погледне, но не можа да събере сили за сбогом и завесата я скри от очите му.

Не му потрябва много време, за да открие жрицата.

— И тя те търси — му каза един от старейшините на племето, когато попита за нея. — Натам отиде.

Видя я да се оглежда в близост до *аншерата* на Шатирия, майката на Вутир и баба на Вуджег. От притеснения й вид разбра, че е усетила неприязнените погледи на вутировите роднини. Отправените към Ванахомен бяха още по-враждебни. Той не им обърна внимание.

— Принце. — Изглежда изпита облекчение, когато го видя. При други обстоятелства това щеше да му се стори комично. — Моля те да простиш на моя наставник. Още го е яд…

— Знам — отвърна Ванахомен. — Ела с мен.

Измина три крачки, преди да усети, че тя не го следва. Когато се обърна назад, видя, че Ханани го наблюдава и разбра, че е преценявала доколко е безопасно да тръгне с него. Бе добре, че е станала по-предпазлива след инцидента с Азима. Но че намираше за уместно да проявява същата предпазливост спрямо него бе отрезвяващо.

„А дали не съм го заслужил?“ — попита съвестта му, когато Ханани най-накрая го последва.

Да. Заслужил си го бе. И заради това щеше накрая да прости на майка си. Нямаше право да я вини, след като самият той бе сътворил позорни дела.

Докато вървяха из лагера, Ханани току поглеждаше към него, но не направи опит да наруши мълчанието, за което Ванахомен й благодари наум. Чак когато стигнаха до *аншерата* на Янаса, тя разбра.

— Синът ти.

Той спря и се обърна с лице към нея. Вече не я мразеше, не и след като я видя вечерта, когато бе убила Азима. А дали тя го мразеше? Помоли се да удържи на обещанието и му помогне.

— Трябва да знам — промълви той. — *Таса* трябва да знае.

Тя кимна бавно.

— Мога да направя теста за четиригодишните. Дарбата се предава най-често и най-пълно по мъжка линия, от баща на син. Ако я има…

— Не значи, че непременно ще полудее.

— Не. Но какво ще стане, ако го направи? Как се отнасят банбарци към своите луди?

— Отвеждат ги в пустинята и ги оставят да загинат.

Тя се вцепени. Когато проговори отново, в тона й се усещаше презрение, каквото не бе чувал до този момент.

— За цивилизоваността на един народ се съди по неговите грижи за най-онеправданите.

Изненада се да чуе един от цитатите на Маханасет от нейните уста — очевидно Хетава не спестяваше нищо в образованието на своите питомци.

— Има известна истина в това — призна той. — В Гуджааре хората не колят собственоръчно престарелите си или болни родители, нито давят в реката уродливите деца. Но тук няма Бирници, които да се заемат със задачата.

— Лудите не са нито умиращи, нито уродливи! Тия варвари… — Тя замълча, вероятно от желание да бъде учтива. Ванахомен едва не се усмихна на чисто гуджаарейската арогантност в казаното. Не бе подозирал, че я има и у нея.

— Животът в пустинята е труден, Чирак-Лечител. Банбара не са богати като Гуджааре. Те не разполагат с достатъчно средства, та да се грижат за „най-онеправданите“ сред тях. И не забравяй едно: лудите могат да станат опасни.

Тя направи жест на несъгласие, бърз и ядовит.

— Тогава им кажи да изпращат лудите си в Гуджааре! Ние ще им помогнем да живеят дълго и добре. Ако пък ги довеждат в ранна възраст, ще помагат на другите като Лечители или Бирници. На годините на Таса или още по-рано.

Ванахомен настръхна, но си даде сметка, че жената няма предвид конкретно Таса.

— Когато се върна в Гуджааре, ще загубя сина си — промълви той. Тонът му бе мек и безизразен, но тя долови болката, въпреки усилията му да я скрие. Ханани замълча и част от справедливия гняв я напусна. — Той ми е първороден син, но никога не ще заеме Трона на Залеза. По кръв Таса е само наполовина банбарец, но по дух — изцяло. Ако го откъсна от семейната среда и начина на живот, които обича, ако го принудя да живее под постоянен покрив и го прикова към един

народ, който е свикнал да презира… Тези неща ще го унищожат. Разбираш ли?

Тя също заговори меко, може би от желание да прояви любезност.

— Лудостта също ще го унищожи, Принце. Има само един начин със сигурност това да се предотврати, ако душата някога му започне да витае.

— Няма да допусна да бъде заробен със сънна кръв.

Тя запази мълчание, за да смекчи удара на следващите си думи, както и да събере сили да ги произнесе.

— Ако полудее, ще го заведеш ли при Бирниците?

— Няма да им дам още един от рода си.

— Тогава…

— Ако полудее, ще го убия със собствените си ръце.

Произнасянето на думите не болеше толкова, колкото самата мисъл за тях. И понеже той бе гуджаареец, душата й се изпълни не с ужас, а със състрадание.

— Този избор би следвало да си остане негов.

Той кимна рязко.

— Така е. Ако се стигне до това, ще го попитам. Но ако е потънал в морето от видения и загуби връзка със света, ако изборът му е вече отнет от това проклятие, което ти наричаш дарба… — Принцът поклати глава. — Не ще го оставя да се мъчи.

Ханани въздъхна, но не възрази.

— Сега ще го прегледам.

Таса си играеше вътре с детската сабя, която Ванахомен му бе донесъл след едно пътуване до Гуджааре. Момчето дръпна завесата, за да влязат, с едно нетърпение, което говореше за натрупано отегчение.

— Майка каза да си стоя днеска вътре — съобщи той. — Дашеури намери скорпион и вика, че не смея да го пипна. Аз го хванах, но майка видя и побесня.

— И правилно — одобри намръщен Ванахомен. — Тия същества могат да убият дете с твоето тегло.

— Много добре знаех какво правя — отвърна Таса с голяма доза нахалство в гласа. Сетне насочи светлите си пълни с любопитство очи към жената. — Тази е, дето майка й помага.

— Тя е лечител — поясни Ванахомен. Жената изгледа и двамата, явно усетила, че говорят за нея. — Идва от земята, в която съм се родил. Иска да прочете сънищата ти, да провери как си със здравето.

Таса ги покани с жест към подредените около правоъгълно килимче възглавници за гости.

— Тя може ли да види сънищата ми? — В гласа му пролича по-скоро възхищение, вместо притеснението, което би изпитал някой възрастен. — Как го прави?

— Легни и тя ще ти покаже — отвърна Ванахомен. Когато Таса се просна с готовност върху две възглавници, баща му кимна към Ханани, а тя коленичи край момчето.

— Сън — помня аз? — попита я Таса на несигурен и ужасен гуджаарейски.

Ванахомен трепна от изненада, но веднага се досети: Янаса. Тя се бе заела да го учи, макар по традиция да не занимаваха банбарските момчета с усвояване на женски умения. Неканени сълзи опариха очите му, преди да успее да ги преглътне. Трябваше да благодари на Янаса след това. Жрицата също изглеждаше изненадана, но се усмихна приветливо.

— Ако поискаш, мога да направя така, че да го запомниш. — И понеже Таса примигна в недоумение, допълни: — Да, ще го запомниш.

Таса изглеждаше доволен.

— Повечето сънища ги забравям — съобщи той отново на хакти. — Ще ми се да помня всичките.

— Тя може да те научи, ако искаш.

Момчето присви недоверчиво очи.

— Не ща да уча магия — това са чуждоземни работи.

„Тя е половината от твоя произход“ — едва не изрече Принцът, но си прехапа езика.

— Зависи от майка ти, но сега лягай и трай, или точно тая магия ще отнеме цял ден.

Таса се нагласи удобно.

— И сега?

— Затвори очи. Тя ще ги допре с пръсти и ще те приспи.

През лицето му пробяга сянка на тревога.

— Ти правил ли си го?

— Да. Също и Хендет. Не виждаш ли, че започва да оздравява?

— Виждам. Добре тогава. — И той затвори очи, обзет от нетърпение.

Жената допря върховете на пръстите си до клепачите на момчето и започна да издава тих монотонен звук. След миг тялото на детето се отпусна в сън, а Ванахомен клекна и зачака.

Стана по-бързо, отколкото бе предполагал. Едва след пет минути Ханани издиша шумно и отвори очи.

— Толкова нежни сънища — промълви тя. — Не съм очаквала това от твоя син.

Понеже не бе сигурен как да приеме чутото, Ванахомен реши да не му обърне внимание.

— Има ли дарба, или не?

— Не. Неговите сънища не ще напуснат никога пределите на Ина-Карек.

Вълната на облекчение, която заля Ванахомен, бе едновременно болезнена и сладостна. Някъде дълбоко в подсъзнанието си се бе надявал да открие още нещо от себе си у своя син. Тази глупост отшумя на бърза ръка и той затвори очи, за да прошепне благодарствена молитва за добрия късмет на Таса. Когато ги отвори отново, жената го гледаше.

— Не знаех, че се молиш — отбеляза тя.

При тези думи Принцът се намръщи.

— Аз мразя Хетава, не Богинята. — Приближи се към Таса. Подтикнат от вътрешен порив, той го взе в обятията си, което Янаса му бе позволявала толкова рядко, още когато момчето беше бебе. — Щом Тя намира за уместно да ме дари с този благослов, най-малкото, което трябва да сторя, е да й благодаря.

— Но пак няма да следваш Нейния Закон.

Таса въздъхна доволно в съня си и се сгуши в гърдите на Ванахомен. Той не можа да сдържи усмивката си. Впоследствие нямаше да му спести закачките по този повод.

— Не. В сърцето си съм й верен, но на практика… Днес съм много по-корав, отколкото преди да напусна Гуджааре. Признавам, че това ме безпокои понякога. Но всички тези чужди на покоя неща правя в името на Гуджааре. Искам те да бъдат *правилните* неща, но… — Погледна я в очите. Сините ги нямаше и Азима бе мъртъв, но сянката на спомена бе оставила ясен отпечатък върху това сериозно

лице. Ванахомен въздъхна и се опита следващите му слова да прозвучат дотолкова като молба за прошка, доколкото позволяваше собствената му гордост. — Невинаги успявам.

Тя се намръщи леко — според него не неодобрително, а по-скоро замислено. Внимателно го наблюдаваше как държи Таса. Усети, че обмисля нещо или пък се опитва да прикрие нещо.

— Той няма дарба, но все пак е твой син. Възможно е да се прояви у неговите деца. Тези неща понякога прескачат през поколение. — След като Ванахомен не каза нищо, понеже не можа да измисли какво, тя добави: — Ще трябва да му обясниш това, Принце. Знанието е оръжие. Не оставяй потомците си с голи ръце. — Замълча отново. — Като теб.

Той я изгледа строго, ядосано. Само че от това нямаше смисъл, защото не тя бе крила истината от него. Ханани не се впечатли от този гняв, може би защото съзнаваше правотата си. При тази мисъл Ванахомен въздъхна и омекна.

— Ще му обясня всичко. Утре. Ще кажа и на Янаса. Ще я убедя… ще опитам да я убедя… да го пусне някой ден в Гуджааре. Той трябва да знае как да заведе децата си в Хетава за преглед, ако има тази възможност.

Ханани се навъси.

— Значи тези неща тук зависят от майките. Ясно. — Помисли за момент. — Ще поговоря с нея, а също и с другите жени. Аз самата не съм майка, но може би ще им е по-лесно да разберат, когато го чуят от жена.

— Благодаря ти — каза изненадан Ванахомен. — Да, по-лесно ще разберат.

„Но защо ми помагаш?“ — не попита той. Въпросът беше излишен — явно тя си мислеше, че като помага, служи по някакъв начин на Богинята Хананджа. А може би бе убедена, че помага само на Таса, а Ванахомен е просто средство за това.

Жената неочаквано въздъхна и той разбра, че докато е разсъждавал върху нейните постъпки, тя е взела някакво решение.

— Има и друг начин да се предотврати лудостта — каза Ханани. — Най-сигурният е чрез сънна кръв, но след като не желаеш… — Тя се подвоуми. — Би могъл да се научиш да възстановяваш равновесието на жизнените си течности, когато бъде нарушено. Всички ние, които се

занимаваме с тях, усвояваме това умение в самото начало. Ако и ти го овладееш, съзнанието ти ще бъде в безопасност.

Той се намръщи за момент, а после положи Таса върху постелята, за да си доспи остатъка от следобедната дрямка.

— Трудно ли се научава?

— За мен беше лесно, но на този етап от обучението бях вече доста напреднала в наркомансията. Всичко зависи от това колко бързо учиш и колко търпелив ще се покаже моят наставник…

— Дума да не става. — Да допусне този омразен инквизиторски копелдак в собствените си сънища? Как не! Та тя да не беше луда? — Ти ще ме научиш.

Ханани се стресна.

— Принце, аз съм само чирак.

— Не ме интересува. Можеш ли да ме научиш?

Тя се поколеба. Не от съмнение, разбра по лицето й той, а от съображения за приличие.

— Мога, но Мни-ини има зад гърба си дългогодишен опит…

— Значи ти ще бъдеш. Но ми кажи защо.

Сега бе неин ред да го погледне сякаш се е побъркал.

— Защото не желаеш да допуснеш моя наставник…

— Не, не. Кажи ми защо поначало предлагаш това. Аз ти нанесох тежко оскърбление, Чирак-Лечител Ханани. И бих го направил пак, без да ми мигне окото, ако това ще ми спечели гласовете на банбарските вождове. А ти ми прости. Защо?

Тя се отдръпна. Изведнъж всички чувства избягаха от лицето й и я оставиха студена като статуя. За един кратък миг му напомни Тианет.

— Никога не съм казвала, че ти прощавам — сряза го тя.

— Защо тогава ми помагаш?

— Защото ми се струва, че именно с тази цел ме изпратиха Бирниците на това място. Наредено ми е да спася Гуджааре. Като ти помагам, аз приближавам тази цел.

— Наредено ти е да… — Той я се втренчи в нея. Не знаеше да се смее ли, да плаче ли. На кой идиот му бе дошло наум да кара това свенливо и хрисимо същество да освобождава народа си от неговите завоеватели? И кой бе повярвал, че тя наистина ще се опита?

Но сега не бе нито свенлива, нито хрисима. Никога не би повярвал след първото си впечатление от нея, но ето, погледът й бе

твърд като камък. Случилото се с Азима ли го бе направил такъв, или си бе винаги каменен, а гуджаарейската сдържаност го бе скривала досега? Не можеше да разбере, но трябваше да се съобрази с фактите.

— Научи ме на магия — промълви най-накрая Ванахомен с тих глас, защото това бе единственото смирение, което можеше да си позволи да прояви пред жрец на Хетава. — А пък аз ще науча Таса, за да може той да го предаде на своите деца. Когато отвоювам нашата земя, ще науча всичките си наследници. Гуджааре не бива никога да изпадне отново под властта на коронован безумец.

Тя склони глава.

— Тогава да не губим време. Още утре. Трябва да обсъдя методиката с моя наставник. — Ханани стана да си върви.

Ванахомен впери поглед в гърба й.

— Утре тръгвам към планините!

Тя вече бе отметнала завесата. Спря и се обърна назад. Лек порив на вятъра, наситен с ухание на късни диви цветя, нахлу през отвора и раздвижи полите около краката й подобно на облак в землисти цветове. Застинала бе като сънно видение, с толкова типично гуджаарейски вид — независимо от банбарските си одежди, — че Ванахомен бе обзет от носталгия.

— Там ли ще лагерувате? — Тя протегна ръка над шатрата, в посока към планинските ридове.

— През нощта — да. През деня ще обхождам хребетите с моите хора…

— Тогава ще идвам при теб нощем. — Кимна му и си тръгна. Завесата шляпна меко зад гърба й, сякаш едва чуто се засмя.

25.
ТАЙНАТА БОЛКА

Щом влезе в помещението, където нейният баща и още трима благородници обсъждаха плана за събаряне на кисуатската власт, Тианет осъзна опасността.

Говорещата жена бе висока, с бледа кожа, надменна и малко по-възрастна от Тианет, което не й пречеше да носи диадема върху събраната си в множество плитки коса — знак, че е глава на фамилия. Лезанем, жина и щерка на господарката Занем, бе осиротяла съвсем наскоро в резултат от неочакваната и мистериозна смърт на родителите си, настъпила в съня им. В момента казваше на Санфи с унищожителен тон:

— И какво печелим от това? Хетава си върна сърцето на целия народ с един удар, все едно, че последните десет години не ги е имало.

А опасността се криеше зад безизразната маска на лицето на нейния баща — Тианет я съзря съвършено отчетливо. Той не можеше да си позволи конфронтация с Лезанем, която говореше от името на шепата родове жина, съумели да запазят някакви позиции при управлението на Кисуа. От друга страна, никога не бе приемал подобен тон от жена, а ето че Лезанем допускаше точно това. Лошо предчувствие сви на топка стомаха на Тианет.

— Сърцето на народа е невярна любовница — отвърна той, като кимна с благодарност на Тианет, че му доля сладко вино в чашата. — Пак ще намрази Хетава, когато кисуатците започнат да колят, за да отмъстят за двамата войници.

— Това никой не може да гарантира — намеси се друг от гостите на Санфи. Дети-ара, шуна от военната каста, готвен някога за следващ генерал на Гуджааре. Обстоятелството, че още не бе станал такъв, му спаси главата след кисуатската окупация. — Нито че кисуатците ще тръгнат да отмъщават, нито пък че народът ще намрази отново Хетава. Говорих със Сунанди Дже Калаве и съпруга й Анци Сех Ануну. Анци е военен и е възможно да поиска кръв заради смъртта на своите

войници. Но Сунанди ще съзре опасността в подобен ход. Тези войници ограбваха, биеха и насилваха граждани на Гуджааре. Едно отмъщение срещу Хетава заради ликвидирането на подобна измет би вдигнало на крак целия град.

— Анци разполага с военната сила в страната — отвърна Санфи, като отпи от виното. — Доколко е вероятно такъв мъж да се вслуша в съвета на жена си — пък бил той и разумен, — при положение, че е ядосан и притежава инструмента за отприщването на своя гняв?

— Сунанди представлява Протектората — намеси се Гефир, друг шуна, който дължеше на Санфи голям заем. Потупваше долната си устна, докато говори, бърчеше вежди притеснен и не вдигна поглед към Тианет, дори докато му наливаше вино. — Сложили са я на това място именно с цел да предпазва мъжа си от подобни грешки. Ако той не й обърне внимание и нещата тръгнат накриво, ще трябва да отговаря пред Протекторите.

— Само че злото ще е вече сторено — уточни Санфи.

— Не там е проблемът — сопна се Лезанем с предизвикателен тон, който накара Тианет да примигне. — Ние сме много мудни. Войските ни са съсредоточени в края на пустинята — какво чакаме, та не нападаме? Колкото повече се мотаем, толкова повече укрепва силата на Хетава. При нашата бързина, дори да победим, народът ще ни приветства като освободители, за да обърне отново поглед към жреците за насоки и ръководство.

— Или към когото им посочи Хетава — допълни Дети-ара. Той събра върховете на пръстите си с въздишка. — Из града се носи слух, че Банбара били вече на наша страна и ги ръководел мъж от родословието на Залеза. Този слух твое дело ли е, Санфи?

Тианет отиде при масичката в края на помещението, за да напълни каната си. Звукът от струята вино прозвуча ясно в настъпилата продължителна тишина, преди Санфи да отговори.

— Не — промълви той най-накрая. В гласа му вече се таеше гръмотевична буря, мрачна и набъбваща. — Договорихме се да го запазим в тайна, докато удари решителният час. Някой от нас се е раздрънкал.

Когато Тианет се обърна пак с лице към останалите, забеляза, че Дети-ара клати глава.

— Това го чух от Хетава — съобщи той. — Ходих със сина си като приносител преди два дни. Жрецът, който прие моята Дан, каза, че Богинята скоро ще откликне на молитвите ми за мир и покой, понеже Нейният Аватар щял да се върне, за да отвоюва свободата на града. Човекът едва не се задави от радост — съвсем неприсъщо за храмов служител.

Настана мълчание. Тианет видя, че пръстите на баща й стискат здраво чашата.

— Но нали те… биха могли да знаят това, както и да му се радват, единствено ако завръщането на Принца служи на собствените им интереси — обади Гефир и ощипа още по-силно устната си. — Не е ли така?

— Така е — съгласи се тихо Санфи. — Изглежда Хетава и Принцът са се разбрали помежду си отделно. Това е… неблагоприятно.

— Неблагоприятно ли? — Лезанем се изправи. Цялата трепереше от гняв. — Само толкова ли ще кажеш по въпроса? Коя жива душа в Гуджааре ще пожелае Протекторат, след като Хетава превръща възцаряването на Ванахомен в нещо като осъществяване на широко пропагандирано пророчество? Ето докъде доведе нашето размотаване, Санфи. Нямаме никакъв друг избор, освен да действаме…

— В никакъв случай. — Санфи й хвърли изпепеляващ поглед, напълно забравил учтивостта. — Кисуатците в града са нащрек и очакват всеки миг да избухне въстание. Трябва да се поуспокоят малко.

— Това може да отнеме месеци!

— Няма. Ще отнеме броени дни.

Гефир подбели очи ядосан.

— Санфи, стари приятелю, какви ги дрънкаш?

Дети-ара се оказа по-прям и попита, привел тяло над масата:

— Какво скриваш от нас?

Санфи въздъхна, разтри с два пръста основата на носа си и си даде вид, че е преуморен. Тианет знаеше какво означава това движение. Баща й бе бесен, но искаше да изглежда спокоен, уверен в себе си.

— Четворка Протектори пътуват насам — промълви той най-накрая. Сред присъстващите се надигна тревожен шепот. Санфи изчака да се успокоят. — Един от търговските ми партньори в Кисуа

съобщава, че пътуването се пази в тайна от съображения за сигурност. Той държи водния транспорт в горното течение и му е възложено да превози делегацията до тук. Трябва да пристигнат преди края на слънцестоенето. Задачата им е — най-малко — да оценят действията на Сунанди Дже Калаве и да решат дали да я оставят занапред начело на града. Тяхното пристигане може да налее вода в нашата воденица. Всяко сътресение във властта създава известно объркване. Освен това из града е плъзнала зараза. — Той замълча и склони мрачно глава към Лезанем, която стисна зъби. Тя не носеше траур, тъй като жина не се съобразяваха с традицията, но мъката й личеше. — От друг мой източник научих една тайна: във вътрешната част на Хетава са изолирани двайсет-трийсет обикновени гуджаарейци, които доизкарват живота си в сънища. Жреците казват, че изследват болестта и търсят лек. Ами ако не намерят?

Лезанем застина. Дети-ара се намръщи.

— Нищо не разбирам.

— Преди няколко дни е починал един Бирник. Сонта-и.

— Е, и? — попита Дети-ара невъздържано. — Какво намекваш? Сонта-и бе стар за Бирник. Няма нищо необичайно да отдаде вече Последна Дан.

— Ами ако не е отдал? — попита на свой ред Санфи. — Ако и той е умрял от същата болест? Какво става, ако се разчуе, че Хетава, с всичката си магия, нито може да лекува, нито да спре разпространението на тази болест? Тогава какво?

Очите на Дети-ара се разшириха. Лезанем поклати глава объркана, а обеците й от злато и лапис дръннаха.

— Градът ще заври и закипи от страхове и недоволство — каза тя, — а Протекторите най-вероятно ще се настроят против Хетава, след като не е в състояние да се справи с най-важната си задача — да опазва здравето на народа и да поддържа покоя му. Само че нищо от това не се е случило, Санфи.

Домакинът сви рамене с привидно безразличие, но Тианет съзря напрежение в позата му.

— Ами ако се случи?

— Ти ли — започна Дети-ара с разтреперан и пълен с ужас глас, — ти ли си причинил болестта?

Лезанем се завъртя рязко към Санфи. Тялото й заприлича на пружина.

— Не — заяви твърдо Санфи, вперил поглед в младата жена, докато говореше. — Болестта е магия. А кой се занимава с магия в Гуджааре? Хетава. Може дори те сами да са я причинили по някакъв начин. Аз просто предлагам да подшушнем на хората и Протекторите всичко това.

Лезанем затаи дъх. Под смръщените й вежди лъщяха насълзени очи. Гефир престана да си играе с устната си. Единствен Дети-ара продължаваше да се взира в Санфи с нещо като подозрение, но не сподели своите притеснения, от какъвто и характер да бяха те.

След всичко това не остана много за казване. Лезанем и Гефир приеха да разпространят слуха из своите кръгове. Санфи, като един от най-изтъкнатите благородници в града, се нагърби със задачата да проведе среща с кисуатските Протектори, след като пристигнеха, за да ги запознае със своите съображения относно Хетава. Сега Тианет предложи на гостите нещо за хапване, за да се подкрепят преди сбогуване. След това я оставиха насаме с баща й.

Санфи седеше в гостната. Не помръдна от мястото, което бе заемал по време на срещата, вперил поглед в сключените пръсти на ръцете си. Тианет разтребваше. Мълча толкова дълго, че младата жена почти подскочи, когато проговори:

— Оправи ли Тантуфи?

Тианет едва не събори една ваза при звука от думите му. Изправи я припряно и заби поглед в нея, за да се съсредоточи, без да допусне обзелите я чувства до лицето си — промяната щеше да бие на очи.

— Да, татко. Затворих я в мазето.

— Заведи ме при нея. — Гласът му бе много тих.

Тианет се обърна към него с вазата в ръце и напрегнато тяло. Той я погледна, стиснал зъби.

— Не ми противоречи, Тианет — промълви той. — Не и тази вечер.

Като остави вазата, младата жена се засуети около нея — подреждаше цветята. Мисълта й бягаше напрегнато, търсеше начин да укроти гнева, който усещаше да струи откъм него, също като жега от фурна. Колкото повече се бавеше, толкова по-силна става тази жега.

Най-накрая се обърна отново към Санфи, поклони се и тръгна към мазето.

Чуваше го как върви след нея — крачките му отмерени и бавни като нейните собствени, но дишането — накъсано и хрипливо. Коридорът към мазето бе тъмен, а късото стълбище натам — още по-тъмно. Той не можеше да забележи треперенето на ръцете й в мрака, но Тианет знаеше, че ще почувства нейния страх. Това бе едничкото нещо, което все още можеше да я уплаши — знаеха го и двамата.

В малкото мазе гореше фенер, поставен върху претъпкана от запечатани делви лавица. Из въздуха се носеше ухание от неговото масло, но недостатъчно силно, за да прикрие миризмата на плесен, излъчвана от землистия под и стените. Това мазе никога не успяваше да изсъхне напълно между два приливни сезона. В него държаха само неща, които не се влияеха от миризми. А също и такива, които не се смятаха за особено важни — като момиченцето, приковано с верига към една от стените.

Санфи влезе в помещението след Тианет и спря с присвити очи. Момичето се бе облегнало на стената с провесена глава. В тишината се чуваше неясното му мърморене, както и подрънкването на веригата от глезена, докато търкаше методично крака си в каменната стена.

— Защо не спи? — попита той.

Тианет преглътна мъчително. Но преди да измисли отговор, Тантуфи вдигна глава и потърси с усилие източника на гласовете с примигващи влажни очи.

— Никакъв сън — промълви то. — Никакъв сън-сън-сън, толкова много наоколо, толкова много.

Санфи стисна челюсти и сви юмруци. Направи крачка към детето. Цялата му поза издаваше неговите намерения. Тианет бързо застана между тях.

— По навик, татко — каза тя. — Свикнала е пазачите да я държат будна. Не разбира, че ти *искаш* от нея сега да спи.

— Разкарай се от пътя ми — изръмжа той.

— Няма къде да ходи, татко, най-накрая ще трябва да заспи…

Санфи посегна да я погали по бузата и Тианет млъкна застинала на място.

— Искам да заспи веднага — промълви той тихичко. — Нейната магия действа еднакво добре и когато е в несвяст.

„Не.“ Тианет затвори очи и усети в главата туптенето на сърцето си. Толкова малко бяха вече нещата, които можеха да я наранят, но срещу това нямаше защита. „Моля Те, Богиньо, недей. Не мога да гледам как я бие, последния път едва не умря. Моля Те, Хананджа, моля Те, помогни ми.“

И ето че — също като отговор на тия молитви — решението изникна в съзнанието й.

— Ти обеща, татко. — Гласът прозвуча неестествено високо в затвореното пространство на помещението. Със застрашителна острота, също като гласа на онази жина Лезанем. Видя го да се мръщи в отговор, да насочва своя гняв срещу друга мишена.

„Точно така. Мен, не нея.“

— Последния път обеща да не я биеш повече. — Тя изправи рамене и вирна брадичка. Стърчеше с един-два пръста над него и обикновено стоеше с наведена глава, за да не създава впечатление, че го гледа отвисоко. Сега го направи преднамерено, предизвикателно. — Не ти ли угодих тази нощ, татко? Не беше ли достатъчно, за да откупя нейното спокойствие?

Очите му се разшириха, цялото му тяло настръхна от ярост.

— Как смееш? — прошепна той.

— Ако искаш да заспи, мога да й дам билкова отвара. — Тианет нарочно пристъпи близо до него. Препречи пътя му и се втренчи в очите му. — И тогава ще си получиш заразата. Но сега не ти трябва съня й, нали? Искаш я мъртва. В момента си толкова ядосан, татко, че не можеш да мислиш, понеже Ванахомен те изпревари. Но защо трябва това да те дразни толкова много? Той ще бъде добър зет. Използва другите и ги лъже също като теб. Както ще сториш, ако нараниш сега Тантуфи, след като обеща да не го правиш, или даденото в леглото обещание няма никаква стойност за теб? Не бих се изненадала — и останалите неща, дето ги правиш там, нямат кой знае какво…

Извилата се буря бе почти облекчение. Идеите й за още присмех бяха вече на привършване. Той изрева от бяс и я зашлеви с опакото на ръката така силно, че Тианет се завъртя и падна между чувалите с декоративен бял пясък, приготвени за алеите на атриума. Те бяха твърде меки, за да си счупи нещо, само че й излезе въздухът, а от удара околният свят посивя пред очите й.

В сивотата се чуваха виковете на Санфи — била същата усойница като майка си, проклятие за неговия род, петно, което с нищо не бил заслужил. Сграбчи я за бедрата и тя зачака да я извлече на пода, за да даде докрай воля на своята ярост. Само че баща й я остави там, където си лежеше. Усети го да раздира дрехата й на гърба, разтвори краката й. Помота се още малко с бельото, а сетне в нея проникна нова болка, четири пъти по-гадна от шамара преди малко, четирийсет пъти по-отвратителна от онази през първата нощ, когато преди толкова много години я посети в спалнята, че вече не си спомняше друго, освен срама, който изпита тогава. Сега също имаше от какво да се срамува и дори да се отврати, докато той ръмжеше, пухтеше и блъскаше зад гърба й, но тя не изпита нищо такова въпреки болката. Времената, когато се срамуваше от него, а и от себе си — задето му е дъщеря, бяха отминали много отдавна. Сега бе от значение единствено това, че *тя* понася болката, а не Тантуфи. Не Тантуфи.

За щастие, той бе прекалено ядосан и не направи опит да й достави удоволствие — нещо, което вършеше често, за да залъже гузната си съвест. Така стана по-бързо.

Когато всичко свърши, тя зачака — чуваше го да диша тежко и да преглъща, да се успокоява. Знаеше, че извиненията няма да дойдат сега. Известно време щеше да продължи да вини нея, задето го е предизвикала. Задето й е причинил болка. Най-голямото му възможно опасение бе тя да не вземе да го напусне, но тогава щеше да й се наложи да приеме тегобите на един живот в постоянен страх от неговите пазванти. Предупредил я бе още като дете, че незабавно ще прати по дирите й убийци, ако реши да му избяга. И те нямаше да използват оръжие — той щеше да им разреши да прибегнат до своите най-долни и брутални методи като прощален подарък за едничкото си обичано дете.

Тианет не се плашеше от това. Какво значение имаше някаква си допълнителна болка? Но той щеше да се захване с Тантуфи, а това тя не може да понесе.

Чак след време бащиният гняв щеше да бъде изместен от чувство за вина. Той щеше да започне да се извинява, от което нямаше никаква полза, да я отрупва с дарове, които тя не иска, да дава нови обещания, които нямаше да изпълни.

След известно време се изправи и напусна мазето. Тианет остана да лежи, където си беше. Усети как влагата съхне по тялото й и зачака болката да си тръгне от главата, ребрата и другите места. За миг се унесе, решила че си въобразява допир на нежни пръсти до устните, капане на топли сълзи върху бузата. Нямаше как да са собствените й, защото тя не плачеше.

— Спи — прошепна глас в ухото й. — Спи сега, спи. Аз ще те пазя. Спи спокойно-спокойно-спокойно. Спи.

И Тианет заспа.

26.
УЧИТЕЛ

— Питам се аз — изрече Мни-ини много бавно, за да подчертае своя гняв — дали не си си изгубила ума.

Седнала край вира със скръстени в скута ръце, Ханани въздъхна. Цял ден бе минал от последната им разправия — явно времето не помагаше за уталожване на нещата помежду им.

— Няма друг начин, Братко.

Когато му разкри своя план, Мни-ини седеше на един камък срещу нея и сплиташе косите си. А сега седеше там полугол, с чорлава коса и отправил гневен поглед към нея.

— Това въобще не е вярно, чирако мой. Изобщо не си длъжна да помагаш на Принца по какъвто и да било начин, да не говорим за идеята да го учиш на наркомансия.

— Но той може да полудее…

— Да си полудява със здраве.

Ханани зяпна смаяна Мни-ини. Той въздъхна, разтърка лице и стана, за да закрачи напред-назад.

— Ханани… — Поклати глава в безизходица. — Казваш, че гневът не ти носи утеха. Добре. Ти си по-добър Слуга на Хананджа от мене, защото аз искам той да страда също толкова дълбоко, колкото накара теб да страдаш.

Ханани се намръщи.

— Желанието за мъст е нормално чувство, Братко, но в него няма покой.

— Известно ми е! Но не мога да се примиря с онова, което ти причиниха машинациите на този нагъл чакал. Ти вече не се усмихваш. Дори не искаш да ми кажеш какво… какво точно се случи. Между нас е зейнала пропаст — между нас, които преди бяхме по-близки от кръвни роднини.

Ханани въздъхна и затвори очи. Искаше да се успокои. Не й се говореше за Азима, даже не й се мислеше за него. Но ето че Мни-ини

непрекъснато повдигаше въпроса, отново и отново, тревожеше се и страдаше заради него, също както малко дете чопли едва зараснала раничка. Много важно, че тя е тази, която бе изтърпяла всичко.

— Това е без значение, Братко — каза Ханани, когато бе сигурна, че може да овладее гласа си. — Какъвто и да е станал Принцът, Хетава има пръст в цялата работа…

Мни-ини издаде гневен звук.

— *Ванахомен* е без значение, Ханани. Ниджири трябва да се е побъркал, щом го слага в сметките си, но аз пет пари не давам какво ще се случи с него!

Гневът й започна да се завръща. Стиснала юмруци, тя помоли Богинята да й даде сили.

— *Заради него сме тук*, Братко… Или предпочиташ всичко да отиде напразно? Болката, която изпитах… — Сега гневът бе изместен от погнуса, от грозния спомен за ръцете на Азима, както и от още по-грозния — за собствените й ръце, които разкъсват душата му. Съсредоточи се върху думите си. Те не можеха да я наранят. — … Животът, който отнех… Гневът не ми носи покой, Братко. Но мисълта, че изтърпяното от мен, че нещата, които правя, могат да са полезни за Гуджааре — всичко това ме успокоява, признавам.

Мни-ини спря да крачи напред-назад, за да я изгледа втренчено и докато го правеше, по лицето му пробягаха сенки на мъка, на ярост и пак на мъка.

— Трябваше да те предпазя — промълви тихо той.

И сега Ханани изведнъж разбра каква е причината за неговия гняв.

— Случилото се с мен не бе по твоя вина — каза тя, колкото може по-внимателно.

— Бях само през две шатри от тебе! Трябваше да чуя. Трябваше да го предвидя… — Думите му рязко секнаха и той сви юмруци край тялото си.

Ханани се надигна, приближи се и хвана с две ръце неговите, като го погледна в очите, за да се убеди той, че не го вини за нищо.

— Доста години вече не съм дете, Братко. Не можеш да ме предпазиш от целия свят.

Той се взря в нея с препълнени от съжаление очи и вдигна ръка към бузата й, както не бе правил от векове. Престана по същото време,

когато спря да я прегръща и тя изпитваше остър копнеж и по двете през изтеклите от тогава години. И сега подложи буза под този непринуден жест, за да покаже колко му е благодарна за него, а той въздъхна болезнено.

— Ти за мене си дъщерята, за която така и не знаех, че ми е необходима — промълви той тихо. — Никой не може да обича другиго толкова силно и да запази при това пълния покой на сърцето си. Не бива да те обичам толкова много. Но не ме интересува, Ханани. Хич не ме интересува.

„Нито пък мене, Братко“ — каза си тя. — „Никога не бих съжалила, задето те обичам с такава сила.“

А Мни-ини бе казал истината. Като Лечители те се бяха клели във вярност само към своите просители, приносителите и събратя — Слуги в служба на Богинята. Личната любов — себичната обич, могъщото чувство към близки и любим — пречеше на всичко това.

И Ханани не каза нищо — само вдигна ръка и покри неговата върху бузата си. Мни-ини се усмихна с помръкнало от печал лице.

— Ето че правя още по-тежък товара на плещите ти — каза той. — Не ти стига всичко преживяно, ами трябва да тешиш и мен. — Той въздъхна. — Прости ми.

Тя поклати глава — не й се приказваше. Но нещо вътре в нея се отпусна, макар само мъничко, когато тормозещите я през последните дни чувства се изляха отчасти в думи. Така че й стана малко по-добре, щом Мни-ини въздъхна и дръпна ръце от нея.

— Обучавай си Принца — каза той. — Стига да можеш. Той е стар за тая работа и сигурно твърде силно повлиян от варварския начин на мислене. Но щом си решила, ще ти помогна.

Тя успя да се усмихне — заради него.

— Благодаря ти, Братко.

Жрецът кимна с въздишка.

— Сега… Щом ще опитваш да натъпчеш магия в главата на глупака, ще имаш нужда от всичките си сили. Ела да видим дали тия диваци могат да приготвят нещо свястно за хапване.

По-късно същия ден, след невероятно вкусната вечеря от общия казан, приготвена за онези, които нямат свои роби, Ханани тръгна след

малкия Таса по дълга пътека — нещо като едва забележима върволица стъпала, издълбани в източната стена на Мерик-рен-аферу. Таса, роден и раснал по тия места, се катереше като гущер по скалите и стръмните склонове и се присмиваше на Ханани, когато се спъне или спре да си поеме дъх. Но не я изостави, за което му бе благодарна.

По време на една от почивките, докато тя седеше върху плосък камък и се молеше скритите под него змии и паяци да си стоят отдолу, момчето приседна до нея с блеснали от любопитство очи.

— Защо — попита то. — Отива. Вана. Ти. — И посочи с ръка към върха на хребета, който Ханани не можеше да съзре от мястото си. Фенерът в ръката й очертаваше ярък светъл кръг, но отвъд него не се виждаше нищо. Силно се надяваше да са вече близо.

— Да го уча — отвърна тя, като се стараеше да използва по-прости думи. — Сънища. — Показа с жестове заспиване, като положи буза върху събрани длани.

Той се смръщи насреща й — замисли се.

— Защото… — Трескаво затърси нужните думи. — Отива. Вана. Към. Гуджааре. Ти учи сънища, защото?

Беше твърде трудно да обясни. Дори да говореше добре гуджаарейски, Таса си оставаше малко дете. Но тя знаеше колко болезнено Принцът преживява липсата на връзка между Таса и собственото му гуджаарейско минало. Вдигна пръсти пред очите на момчето, но без да го докосва.

— Даваш ли?

То се намръщи — в този момент заприлича много на баща си — но в крайна сметка любопитството взе връх. Кимна и затвори очи. Ханани допря върховете на пръстите си до клепачите му и бързо сътвори за него лек и приятен учебен сън. Ходила бе няколко пъти през живота си в двореца Яна-ян, обикновено за празника Хамиан. Показа го на Таса, като мина в съня през блестящите порти в огромния двор и спря пред подиума, от който по традиция Принцът на Гуджааре наблюдаваше хода на празненството. Подиумът не бе виждал Принц от десет години, но Ханани веднъж, още като дете, бе мярнала веднъж стария владетел, бащата на Ванахомен. Възползва се от бледия спомен, за да го извае в съня строен и горд, неподвижен като статуя върху извитата седалка, която му служеше за трон, с Ореола от злато и слонова кост зад главата му и малко над нея.

След това бавно и внимателно замести този Принц с нов: Ванахомен. Той седеше на същия трон с властен и високомерен израз на лицето, облечен в препаска от червена коприна, с огърлица от златни пластини и червен тюрбан, превърнал целия си образ в портрет под купола на короната от слонова кост.

Когато сънят свърши, Таса я погледна с удивление.

— *Вана?*

Ханани се усмихна и кимна.

— Гуджааре е Град на Сънища. Вана трябва да сънува хубави сънища, здрави сънища, за да може да ни управлява добре. Да бъде наш Принц. Разбираш ли?

Таса се намръщи, но не от неразбиране, усети тя. Той коленичи върху камъка и Ханани видя в очите му униние.

— Принц тука — каза момчето враждебно. — Предводител първо, при Унте, водач племе след Унте. Но…

„Той не ще се задоволи с това.“ — бе сигурна Ханани. Съзря едно ново прозрение в очите на момчето и съжали, задето му бе показала истината. Принцът бе раснал сред великолепие, каквото дори най-богатото банбарско племе не можеше да сънува. Като негов син Таса би могъл да има същото славно бъдеще… само че срещу страховита цена. Янаса го бе казала съвсем недвусмислено — банбарските деца принадлежаха към рода на майката, с неговите лели и баби, които да ги отгледат, с чичовци и вуйчовци, които да ги учат на мъжество. Банбарските мъже нямаха права върху собствените си деца, а само върху тези на жените от своя род. За да даде на Таса онова, което му се полагаше според традицията на Гуджааре, Ванахомен трябваше да го лиши от другото — което му предопределяше традицията на Банбара, както и от всички близки, които момчето познава и обича.

„Когато се върна в Гуджааре, ще загубя сина си.“ Спомнила си тези думи на Принца, Ханани проумя едновременно две неща. Янаса проявяваше не само великодушие, но и кураж, когато допускаше толкова голяма близост между момчето и неговия баща. А Принцът не бе толкова себичен и арогантен, колкото даваше вид.

Ханани въздъхна и докосна ръката на Таса.

— Моите баща и майка ме продадоха, когато бях по-малка от теб. Извадил си голям късмет с тези родители, които толкова много те

обичат.

Той не разбра — позна по объркания поглед. Но ето че очите му изведнъж се разшириха. Таса скочи пъргаво на крака и измъкна от една гънка на робата си парче нащърбена скала — самоделен нож, както забеляза Ханани, която също стана. Момчето се обърна с лице към невидимата част от пътеката, извън светлия кръг на фенера, и застина с потръпващо от напрежение тяло.

Беше само Принцът, който се появи безшумно от мрака. Таса издиша и се отпусна с видимо облекчение.

Принцът ги приближи, загледан развеселено в смешния нож на момчето. Каза му нещо на хакти, Таса се сви засрамено и се опита да скрие незабелязано своето оръжие. Преди да успее обаче, баща му хвана ръката с ножа и приклекна да го разгледа. Поклати глава, но погледът му веднага омекна, когато спря върху Таса. Докосна с ръка бузата на момчето и Ханани си спомни неволно топлата длан на своя наставник.

След това Принцът се изправи и отвърза един от собствените си ножове, прикрепени към пояса му. Ръкохватката бе от полирана кост, а ножницата — красиво изработена от дебела кожа. Измъкна острието и лъскавата стомана блесна с отразена от фенера светлина. Прибра го, нави висящите ремъци около дръжката и подаде оръжието на Таса.

Той рязко вдиша и го пое с две ръце. Попита нещо с почтителен тон и Принцът кимна. Очите на момчето блеснаха. Избъбри въодушевено почти несвързани благодарности, притисна ножа към гърдите си и ухилен до уши хукна в мрака.

Принцът се загледа подире му и въздъхна така дълбоко, че едва не издуха булото пред лицето си.

— Глупостта на Вуджег дойде тъкмо навреме, макар че Янаса сигурно ще ми трие сол на главата.

— Ножът е опасен подарък в ръцете на едно дете.

— Така е, само че при банбарци момчетата, които мечтаят да станат воини, получават своя първи нож горе-долу на възрастта на Таса. — Той разгледа малкото каменно острие, което бе почти обикновено парче скала, а после го запрати в тъмното. — Пък щом толкова много иска да има нож, по-добре да е такъв, който няма да го подведе в случай на нужда.

Изглеждаше необичайно унил. Ханани не можа да открие и следа от характерните за него подигравателност и надменност. Реши да подеме инициативата:

— Щом като е така, то Янаса…

— Янаса иска да го направи племенен майстор на сметките, пазител на сказанията или ковач. Какъвто и да е, само не и воин. — Сви рамене. — Само че той си остава мой син, макар и тя да съжалява за това.

Ханани се досети, че е чул разговора й с Таса. Скалите отразяваха всеки звук и в такава тиха вечер думите им бяха отлитали надалече.

— Но пък децата рядко следват желания от родителите път — продължи Принцът, като се настани колкото може по-удобно срещу нея, облегнал гръб на една отвесна скала. — Твоите сигурно са останали доста изненадани от житейския ти избор.

Ханани сплете пръсти в скута си.

— Моите вероятно не се сещат много-много за мен, ако изобщо им се случва.

Той се подвоуми.

— Каза, че са те продали.

— Да. Ние сме от селската каста. Една година реколтата погина. Дълг на женското чедо е да спасява семейството в такива случаи — аз помолих да ме продадат.

Принцът свъси вежди.

— Чувал съм, че стават такива неща при низшите касти, но… На колко години беше тогава?

— Видяла бях шест наводнения на реката.

— Шест! — Той поклати глава. — Ти не си могла да знаеш за какво ги молиш.

Ханани сви рамене. Не бе знаела, но какво значение имаше вече?

— И защо Хетава? — попита той. — Те нямат голяма полза от жени — или поне така стояха нещата преди тебе. Твоите са могли със сигурност да вземат повече, ако те бяха дали в някое селско семейство без дъщеря или пък в тимбалинова пушалня, или някъде другаде.

Ханани наблюдаваше танца на пламъчето от фенера под ледения дъх на лекия вятър. Движенията му бяха омайващи почти като заклинание за сън.

— Аз си го избрах — отвърна тя най-накрая. — Хетава е бил винаги така величествен в моите очи. Всичките тези изискани и мъдри жреци, и магията, и възможността да уча, колкото си поискам… Исках го, па макар и само за няколко години.

— Всъщност твоите родители са сторили онова, което те е направило най-щастлива, макар и не толкова полезна за тях самите. — Очите му я следяха неотлъчно над булото.

Тази мисъл никога не бе хрумвала на Ханани. За приетите в Хетава деца, майка ставаше Богинята Хананджа, бащи — Слугите на Хананджа, а многобройните други осиновени от храма — цяла армия братя и сестри. Увереността в това им помагаше по-бързо да забравят родното семейство през първите най-тежки нощи на самота и носталгия. В края на краищата, тази първоначална убеденост се превръщаше в действителност. Може би и тя самата бе извадила късмет с родители, които я бяха обичали достатъчно силно, за да поставят нейното щастие на по-предно място от собствения си интерес.

Ханани склони глава към Принца, благодарна за проявеното разбиране. Той сякаш се развълнува за момент, но веднага изправи снага и попита:

— Ще започваме ли урока?

— О да, разбира се. — Това бе груба, болезнена смяна на темата. Досега не бе срещала толкова чепат гуджаареец, по-див и от кисуатец. — Да видим. Може ли да те прегледам?

Той кимна утвърдително. Ханани се изправи и го приближи. Не й бе лесно да застане, както е нужно, с всичките поли и роби по себе си, но си помогна, като опря ръка на рамото му. Това го накара да сведе замислен поглед към дланта й.

— Нямаше натъртване — каза той.

— Какво?

— Където ме удари оня кисуатски войник. Спомням си, че тогава предложи да ме лекуваш.

Ханани беше забравила. Това я накара да се почувства неловко, особено като се сети, че той бе направил опит да я отърве от същото, което Азима й бе причинил след това.

Не можеше, не биваше да задържа тази мисъл.

— Затвори очи — нареди тя. Думите и тонът й бяха също толкова груби, колкото неговото усилие да смени темата на разговора преди малко. Гласът й прозвуча студено дори в собствените й уши. Студенина изпълни очите на Принца в отговор. Без повече приказки той полегна назад и притвори клепачи.

„Твърде много гняв има в сърцето ми, за да се заема с това“ — даде си сметка Ханани. Само че казаното бе вече казано, а урокът — започнал. Не й оставаше друго, освен да продължи.

Тя отпусна пръсти върху клепачите и потърси душата му. Трябваше да прегледа множество пластове не само в плътта, но и други места, изградени от воля и емоции. Всичко би протекло по-лесно, ако можеше да го приспи, само че бе особено важно да го изучи не само заспал, но и буден — дори повече буден, бе подчертал Мниини, защото щеше да обучава будното му Аз, независимо от това, в кои селения щяха да бродят. И Ханани задълба в неговата свирепост и самота, в гордостта и ревниво пазената му недостъпност, а когато проникна в голямата артерия над сърцето, откри душата, и тогава…

Какво?

Нещо се промени.

Вместо мрака зад собствените й клепачи тя се видя въвлечена в по-плътна чернота. В първия миг се объркa, но веднага разбра — вече не бе у Принца. Връзката бе непокътната — светла кървавочервена линия пресичаше пространството. Неговата умблике, която задържаше душата към тялото. Тази на Ханани също се виждаше в лишеното от форми пространство.

Ханани не обичаше безформието. Но тъкмо си каза това и наоколо просветля — изпъкнаха очертанията на Залата на Благослова. Всичко в сиво.

Междинните селения. Уплашена, тя се хвърли към нишите, където тогава бе зърнала — вече бе сигурна — силата, убила Даюхотем. Но там нямаше нищо. Върна се с олекнало сърце към статуята на Хананджа и подиума, и видя *себе си*, още едно нейно Аз, облечено в широка официална роба, издута от вятър, който не се усещаше.

Коленичило в нозете на Богинята, с нож в ръката — току-що подарения от Принца на неговия син — то мушкаше неуморно мъничка фигура, превърната вече в безформено червено светотатство.

Ханани изпищя. Другата Ханани спря и вдигна поглед към нея. Усмихна се през сълзи и пръски кръв.

„Не! Никога не бих…“ Ханани сграбчи обезумяла собствената си нишка и…

… се върна в себе си толкова рязко, че отскочи от Ванахомен, затаила дъх.

Той отвори стреснат очи и я погледна изненадано.

— Какво стана?

— Аз… Аз не… — Неориентирана и мудна, тя не бе господар на мислите си. Не видя ли той този страховит образ? Не помнеше ли собствените си сънища? — Не знам. Бях…

— Богове, трепериш като пияница. — Принцът посегна да й помогне и постави едната си ръка на кръста й, а другата на бедрото й.

На бедрото, също като Азима…

Паниката я обсеби, преди да се усети.

— *Не ме докосвай!* — Гласът й почти не се чу, думите също. Тя започна да рита и ръкомаха в стремеж да се откъсне от него. Спъна се в полите си и падна сред камънак и прах, задъхана и потна, разтреперана толкова силно, че едва успяваше да диша. Продължи да лази на четири крака, докато някаква препречила пътеката отвесна скала не я спря.

Зад нея настана дълбока тишина и страхът на Ханани започна да избледнява.

— Няма да те докосвам — каза Принцът. Говореше тихо, с приглушен глас. — С какво мога да помогна? Да доведа ли наставника ти, но ще трябва да останеш тук самичка.

Тя започна да се овладява. Треперенето отслабна, докато се изправяше опипом с усилие да запази достойнство. Обърна се към него.

— Н-недей. Съжалявам. Не знам защо… — Но знаеше много добре. И двамата знаеха. — Съжалявам.

— От всички хора на света *ти* си последната, която би трябвало да се извинява на *мен* — отвърна Ванахомен. Тя нямаше да обърне в момента внимание на тези думи, нито на скритото в тях съжаление. — Тук си в безопасност, Чирак-Лечител. Не ще позволя никому да те нарани. Никога повече.

Странно. Невероятно. Думите я успокоиха. А не би следвало. Нямаше никакви основания да му се довери. Но самият факт, че той, едничкият мъж наоколо, не направи опит да я докосне отново, криеше своя собствена убедителна сила и тя се успокои още повече. Той замълча, което бе добре — така можеше да се престори, че го няма и да потърси покоя вътре в себе си. Най-накрая Ханани събра сили и седна.

— Мисля — започна отчетливо тя, — че трябва да приключим с уроците за тази вечер.

Принцът бе приклекнал близо до примигващия фенер. Той кимна. За нейно облекчение не я попита за необикновените неща в своя сън, нито дали се чувства добре.

— Ще те изпратя до долу.

Тя се изправи на крака. Принцът взе фенера и я изчака да приближи достатъчно, за да вижда напред в осветеното пространство, но не толкова, че да я докосне. Ханани не го погледна. Поведе я мълчаливо назад към лагера.

27.
СЪН НАЯВЕ

Имаше нещо особено в нощния въздух. Бирник Инму го усети, докато се прехвърляше от един покрив на друг по обратния път към Хетава. Ако покривът се бе срутил, някое от стръмните, покрити с керемиди безобразия, толкова харесвани от жина и други с вкус към чуждестранна екзотика, Инму щеше да си брои кокалите върху алеята отдолу. За късмет, този бе плосък. Приземи се лошо. Претърколи се с цел да убие инерцията и, общо взето, пострада единствено достойнството му.

То понесе допълнителен удар, когато вдигна очи и забеляза Бирник Ниджири, застанал прав до водния резервоар на същия покрив.

Инму се изправи притеснен. Но Ниджири не се заяде. Всъщност макар да се бяха разбрали предварително за срещата на това място, след като приключат, той не даваше вид изобщо да го е забелязал. Когато го приближи, Инму видя, че стои абсолютно неподвижен, подпрял се с една ръка на резервоара и явно потънал дълбоко в себе си, а лицето му бе замръзнало в гримаса на страх и гняв.

„Ниджири може и никога да не познае истински покой“ — бе казал веднъж наставникът на Инму Бирник Рабанех. — „Разполага с достатъчно за своите приносители, но никога не ще събере колкото е нужно, за да бъде щастлив. Не и в Хетава.“

Мисълта, че един от неговите братя страда толкова, понякога смущаваше покоя на самия Инму. Всички знаеха причината: Ехиру. Но във всяко друго отношение Ниджири беше образец за Бирник — бърз и мълчалив в работата, смъртоносен при стълкновение, нежен при събиране на Дан. Дали неутешимата мъка го правеше толкова съвършен? Инму нямаше представа, но бе решил да изучи отблизо своя брат, за да му помогне.

И сега го приближи в сянката.

— Ниджири-братко?

Жрецът вдигна рязко глава и за един кратък миг Инму се уплаши, че ще го удари. Сетне дивият войнствен поглед угасна и той каза:

— Инму. Усещаш ли?

Същото особено напрежение, изпълнило нощта около тях — онова, което бе доловил, докато скачаше преди малко. То бе толкова силно, че сякаш притъпяваше цветната светлина от Сънната Луна.

— Да — отвърна навъсен Инму, — но нямам представа какво е.

— Помислих… — запъна се Ниджири, като преглътна с усилие. Привикналият вече със сянката поглед на Инму забеляза избилите по лицето на жреца капки пот. — В един момент… Сонта-и е мъртъв, нали така? Погребахме го… — Затвори очи и потрепери.

Уплашен, Инму го бутна леко по рамото.

— Добре ли си, Братко?

Опита да си спомни кога за последно Ниджири се е подлагал на пранаж, ритуала за пречистване и духовно укрепване, изискван ежегодно от всеки Бирник. Момент… ами да — Ниджири се бе уединил в самота около средата на лятото, само преди няколко месеца. Прекалено скоро, за да се нуждае отново. Но каква бе тогава тази необичайна възбуда у него?

Ниджири най-неочаквано го погледна.

— Аз съм просто един заслепен от спомени глупак. Това е съвсем друго. — Измъкна се от ръката на Инму, присви очи и пристъпи към ръба на покрива. — Ела, Инму. Погледни.

Още по-объркан, по-младият мъж отиде при своя събрат и проследи ръката му. Друга сграда, допряна до тази, върху която бяха застанали. През един от прозорците се виждаше заспала в легло двойка. Жената хленчеше на сън с немощен глас — тихо, но се чуваше в тишината на нощта. Мъжът се мяташе и се въртеше от една страна на друга — биеше се с невидим враг. Докато го наблюдаваха, направи широк замах с едната си ръка и удари заспалата жена. Тя не се събуди — продължи да издава своя жалък накъсан хленч.

Инму се намръщи. Ниджири свъси вежди без следа от предишното си състояние. Хладнокръвният смъртоносен Ниджири се бе завърнал.

— Нещо не е наред тук — промълви той.

„Може би просто и двамата спят дълбоко“ — понечи да каже Инму, но замълча, стреснат от зловещата нотка в гласа на своя другар. А и нищо чудно Ниджири да се окажеше прав. И той усещаше нещо нередно около заспалата двойка, макар и да не можеше да определи точно какво.

Сети се за жената, чийто сън уби Сонта-и. Годините обучение си казаха думата и той не възкликна, но когато вдигна поглед към Ниджири, жрецът кимна утвърдително.

— Трябва да им помогнем — прошепна Инму. Още докато го изричаше, в стомаха му се сви топка на отчаяние. Сонта-и бе вече доказал, че с нищо не могат да помогнат. Ниджири поклати глава и Инму забеляза израза на безпомощност в очите му.

— Има и друго — каза Ниджири. — Особеното усещане, светлината, вкусът на въздуха. Почти бях забравил всичко това през годините, откакто станах Бирник, но сега ми е ясно — чувствам се така, сякаш сънувам.

Инму разбра, че Ниджири има право. Самият той бе пълноправен Бирник вече осем години. Влизаше в пределите на Ина-Карек единствено заедно със своите приносители, но все още не бе забравил какво е да сънуваш собствени сънища. Случваше се тяхното царство да наподоби будния свят толкова силно, че само инстинктът да помага да се разграничат един от друг. Точно това усети и сега — неуловим шепот на сетивата отвъд материалното, които го предупреждаваха за присъствие на нереалното.

— *Сънуваме ли?* — попита Инму.

— Надявам се не — отвърна Ниджири и кимна към спящите. — Иначе е само въпрос на време онова, което уби Сонта-и, да ни докопа.

„Брат Рабанех ще се разсърди много, ако го оставим като единствен Бирник“ — помисли си Инму и потисна идиотския порив да избухне в смях. Нов звук в самата периферия на слуха му пропъди мига на лекомислие.

Изправи се и прекоси покрива до противоположния му край. Тук лунната светлина бе по-силна и той успя да види ясно причината за целия смут — млад мъж, немного по-възрастен от него самия, заспал свит на кравай пред един вход. С оглед облеклото и опърпаното му одеяло, Инму реши, че трябва да е слуга, изгонен да спи отвън заради някакво прегрешение през изминалия ден. Макар стълбите пред

родния му дом да не бяха кой знае колко удобни за целта, той бе заспал, но също се въртеше неспокойно и стенеше в кошмарния си сън.

— Това *не* ми харесва — каза Ниджири. Инму подскочи. Спътникът му го бе приближил така безшумно, че не бе успял да го усети.

— Сънят се предава чрез физическа близост — отбеляза тревожно Инму. — Вече се убедихме в това. Търговецът Бехенамин пострада, след това неговата съпруга и накрая слугинята им. Другите жертви са от същото домакинство или от съседни къщи. Хора, които спят в близост до носител на заразата.

Ниджири кимна.

— Излиза, че ставаме свидетели на ново огнище. — Казаното прозвуча зловещо. Лечителите се бяха постарали да съберат в Залата на Отдиха всички пострадали, които успяха да издирят. С нищо не можеха да помогнат на жертвите, но се утешаваха с мисълта, че когато тези бедни души си отидат, няма да ги заместят други. А сега май Лечителите щяха останат и без тази мъничка утеха.

Нещо друго от видяното не даваше мира на Инму.

— Братко — каза той, — ние *издирихме* вече всички жертви. Пазителите събраха всички засегнати от съня и всички, които са били в контакт с тях, и всички, които *биха могли* да са били контакт с тях. Доведоха някои дори против собствената им воля. — Самият Инму, както и някои от Лечителите, бяха придружавали Пазителите по време на тези действия. Изглеждаше несправедливо сънната магия да се използва като оръжие, особено предвид обстоятелството, че някои от приспаните нямаше да се събудят повече, но понякога поддържането на покоя изискваше болезнени мерки. — Нашите братя Пазители бяха толкова усърдни и внимателни, че не ми е ясно как са могли да пропуснат някого.

— Явно са го направили. Друг е големият проблем, Инму: къде е източникът на този кошмарен сън? Така и не го откриха.

Докато Инму мислеше по въпроса, до ушите на двамата достигна нов необичаен звук. Женски глас? И още нещо, по-високо от всичко останало и напълно познато — колела от каляска тропаха по калдъръма.

— Малко е късно за разходки — отбеляза Ниджири.

— Някой се прибира след любовна визита или пък е закъснял от кръчма — сви рамене Инму.

Ниджири се завъртя на място, както бе клекнал, за да проследи звука.

— Чу ли откъде дойде?

— Оттам… — Инму посочи с ръка и сам остана изненадан, когато забеляза, че сочи към Хетава. И по-точно към улицата, която минаваше покрай източната стена на храма.

Но защо това накара Ниджири да се намръщи още повече?

— Идва *от там* — промърмори като на себе си той, — а не от околните улици, където има къщи. Беше тихо, а сетне чухме да се движи…

Изведнъж се вцепени и очите му се разшириха от ужас.

— *Индете…* — И преди Инму да попита какво става, Ниджири вече бе тръгнал. Намираше се насред пътя до долу, когато другарят му успя най-сетне да събере тревожните си мисли. Слезе и той, но Ниджири изчезна зад ъгъла.

Инму се запита отново дали по-възрастният му брат е напълно в ред и хукна подире му. Но Ниджири потъна в плетеницата тесни улички и дори шумът от стъпките му заглъхна.

А тропотът от каляската въобще не беше далечен. Инму се подвоуми, ослуша се и се затича да пресече пътя на невидимата двуколка. Докато бързаше към тротолящите по уличната настилка колела, отново чу женския глас. Пееше.

Вече бе точно отпред. Стигна до една пресечка — каляската щеше се появи всеки миг.

— *Богиньо велика Богиньо, не…* — Гласът на Ниджири се извиси до степен, която нямаше нищо общо с мира, нито с покоя, и отекна по пустите улици.

Уплашен, Инму се закова на място. *Какво…?*

Каляската — най-обикновено возило на две колела, теглено от як представител на слугинската каста, по който висяха достатъчно оръжия, за да стане ясно, че е и охрана — премина пред очите на Инму. Тя бе открита, но пердето против комари не позволяваше да се видят ясно пътниците в нея. Един случаен лунен лъч, както и внезапен порив на вятъра, който отметна за миг завесата, позволиха на жреца да усети някакво движение вътре, както и да зърне женско лице. То се

обърна към него, забелязало своя наблюдател. Най-прекрасните очи, които бе зървал през живота си — черни като тъмната страна на Сънната Луна, омайни като звук от джунгиса.

И печални. Толкова ужасно, болезнено печални, че на Инму му се прищя да отиде при нея и да я утеши, за да изтрие този израз от лицето й. Би могъл да я Събере, стига тя да поиска, или просто да я докосне, защото никога не бе виждал някой да носи сам такъв огромен товар от горест и отчаяние. Или поне да го носи и все още да живее.

Тогава нещо в обятията на жената се размърда. Дете, разбра Инму, макар да го съзря само за миг. На възраст пет или шест наводнения, отпуснато в сън. Изражението на женските очи се промени. Инму видя у тях такава топлота и дълбока нежност, че се просълзи. Жената се дръпна назад, в сянката на пердетата, притиснала детето към гърдите си. Докато каляската отминаваше покрай близкия ъгъл към един от мостовете, той отново чу същия глас, нейния глас, да тананика песента от преди малко — люлчена песен.

Изпълнен от копнеж към нещо, което не му бе липсвало никога, Инму остана загледан подир каляската цели пет дълги дихания време, преди да се сети за Ниджири.

Той смени посоката към Хетава и се затича, докато стигна улицата покрай източната стена на храмовия комплекс. Тук завари своя събрат-Бирник, облегнат на стената. Главата му бе наведена, раменете му се надигаха и отпускаха от тежко дишане, юмруците му бяха притиснати към древните камъни с такава сила, сякаш се мъчеха да ги отместят.

— Братко! — Той се спусна към него. — Ниджири-братко, какво в името на сенките…

— Тук! — Ниджири се извърна и го хвана здраво за раменете. Погледът му бе подивял. — Беше тук. Това трябва да е причината — хората го прихващат сега, в момента — източникът! Беше *точно тук*, дебнеше тук, знаеш ли какво означава това? — Заби пръст в каменната стена. — *Погледни!*

Инму погледна, без да разбира нищо. Стена като стена.

— Това е само източната стена, Братко. Не разбирам…

Но разбра. Внезапно и ужасяващо.

Всяка група в Хетава разполагаше със своя част от комплекса. Северната принадлежеше на Пазителите — там бе и Детската къща. В

западното крило бе разположена Залата на Бирниците, където се провеждаха часовете по наркомансия. Южната част приютяваше Залата на Благослова и служебните кабинети, библиотеките и класните стаи, използвани от служителите миряни, Учителите и Съпериора.

А в източната част от Хетава се намират сградите, обитавани от Пътя на Лечителите.

Източникът, бе казал Ниджири. Първопричината за кошмарната зараза, *бе дебнела в близост до Залата на Лечителите през нощта, докато те спят*.

— Не — прошепна той. Не можеше да мисли. Едва успяваше да диша. — Не.

И сега Инму си спомни каляската и жената. Жената с нейната люлчена песен.

Откъсна се от Ниджири и хукна по улицата, затича с все сили, без да помисли въобще за шума, който вдига, за нарушения от собствените му действия покой. Какво значение имаше, че сандалите му шляпат гръмко по паважа, че самият той ридае, докато се носи напред? Никой от околните къщи нямаше да се събуди вече.

Стигна до мястото, където бе видял за последно каляската, и спря — направи отчаян опит да успокои дишането и се ослуша за тропот от колела на двуколка.

Но навред цареше пълна тишина.

28.
МИЛОСТ

Веднага след зазоряване Ханани влезе в шатрата на Мни-ини и седна вътре. Той, току-що събуден и със замъглени очи, погледна към нея и бързо се разсъни.

— Какво е станало?

Ханани му разказа случилото се по време на първия урок с Принца, но не спомена обзелата я паника в миговете след това. Когато заговори за попадането ѝ в междинното пространство и за видението на самата себе си в момент на насилие, Мни-ини разшири очи.

— Беше дете — каза тя, стиснала сплетени на възел пръсти в скута си. — Едва прохождащо или съвсем малко по-голямо. Никога не бих посегнала на дете, Братко. Знам, че нещата в Ина-Карек са отражения на самите нас, но видяното *не беше от Ина-Карек*. Намирахме се в селенията между съня и будуването. Чувал ли си за такова нещо?

— Не точно. — Той се почеса по брадичката, покрита от наболи през нощта редки твърди косъмчета. Звукът беше твърде шумен. — Както го разправяш, прилича на ясновидство — видение на нещо, което наистина ще се случи. — При тези думи стомахът ѝ се сви на топка, но Мни-ини бързо поклати глава. — Само че никога не съм чувал това да става в междинното пространство. Единствено Богинята е в състояние да сътворява нови пространства — в будния свят или в този на сънищата. Междинните селения са зловещи, но трябва да бъдат *пусти*. — Той въздъхна. — Всичко това съвпада с нещо друго, което очаквах.

— Какво?

— Ами… — Той се облегна с мрачно изражение на купчината възглавници върху своето ложе. — Чувал съм приказки, че за подкрепата, оказвана от Хетава на Залеза толкова много години, си има причини. Крал Еникет не е първият, опозорил родословието. В края на краищата, и те са хора с всички присъщи за човека слабости и

провали. Но има нещо особено, специфично, свързано точно с това родословие.

— Какво?

— Не знам. — Той се усмихна кисело. — Има някои тайни, които са достъпни единствено за Съвета на Бирниците и… нали знаеш какво мисли началството за мене. — Той въздъхна отново. — Чувал съм, че никой не се изненадал преди години, когато Ехиру, даден от майка си на Хетава, за да бъде спасен от Еникет, се превърнал в един от най-могъщите наркомансери от по-ново време. За мен е крайно интересно обстоятелството, че Ниджири, който през всичките тия години е сред най-гласовитите радетели за поддържане на мирни отношения с Кисуа, изведнъж запя нова песен, когато Ванахомен започна своята кампания.

Ханани си спомни, че Бирник Ниджири бе проявил подчертан интерес към опита на Ванахомен да й помогне.

„Може би пък това родословие наистина заслужава да бъде спасено.“

— Интересно ми е също така — продължи Мни-ини — и обстоятелството, че всеки Принц, който сме имали до настоящия момент — доколкото мога да си спомня, всеки, без изключение, в една или друга степен е притежавал дарба за сънища.

Ханани примигна.

— Дори Крал Еникет?

— О, да. Неговият не бе изявен, но го имаше. А неколцина, включително и първият, Крал Маханасет, са били с особено ярки дарования — но също и луди за връзване, преди да им помогнат от Хетава. Ние вземаме за себе си някои от тях — като например Ехиру, но далеч не всички. Внимавай с Ванахомен. — Закани й се с пръст. — Той го прикрива умело. Може и сам да не знае, че го прави. Само че при подобен талант душата трябва през цялото време да скита между съня и будуването — това не зависи от него.

Ханани се замисли, докато оправяше невидимите гънки на полите си. Най-накрая се поуспокои.

— Не вярвам, че видяното от мен е било ясновидство. Само Бирниците го могат.

— Той е Бирник, Ханани. По същество. Колкото и да му е неприятен този факт. — Докато Ханани мигаше насреща му от

изненада, Мни-ини седна в постелята, за да се разкърши след нощния сън. — Като докосваш сънищата му, рискуваш да бъдеш увлечена от неговата сила. Така че внимавай. Точно заради това всеки Път сам обучава своите.

„И точно заради това се опитах да те откажа от идеята да го обучаваш.“ Не го каза на глас. Този спор бе приключен. В името на покоя нямаше да го започва пак, за което Ханани му бе благодарна.

— Не забравяй името на душата си, опичай си ума и бъди готова за всичко.

Докато Ханани обмисляше това, Мни-ини стана.

— Колко ми липсват баните на Хетава! Боговете са си знаели работата, когато са дали на света топлата вода и благовонията — можеш да ми вярваш.

Ханани не успя да сдържи усмивката си при тези думи. Това я изненада — от много време насам хич не й беше до смях. Вездесъщото чувство за вина я преследваше непрекъснато и навсякъде и това сигурно щеше да си бъде все така, защото отнемането на човешки живот без осигуряване на покой за душата бе най-големият грях срещу вярата на Хананджа. Но затаеният ирационален страх сякаш най-после си бе отишъл.

— Аз се къпах вече, Братко. Прости ми, задето няма да те придружа — каза тя и също стана. — Нуждая се от почивка, след като обучението на Принца ще се окаже изглежда много по-трудна задача, отколкото мислех отначало. Може ли да се присъединя към твоя вечерен танц днес?

Мни-ини спря за миг и я погледна, а после върху лицето му бавно се разля усмивка.

— Ще ми бъде особено драго — отвърна той. — Кой знае откога не сме се молили заедно. До залез-слънце тогава.

Ханани докосна ръката му, когато мина покрай него на излизане. Той улови нейната и я стисна насърчително, преди да я пусне да си върви. Съзнанието, че пак може да се усмихва, й бе приятно, и не престана да го прави през целия път до шатрата си.

Ханани се събуди от някаква промяна в обичайния шум на лагера. Изтръгната от приятното видение на запарена баня в Хетава,

изпълнена от ухание на сандалово дърво, тя се завърна в будния свят и чу през кожените стени на шатрата…

Гневни крясъци. Викаха Унте, Таджед и други важни личности от племето. Подсвиркванията и смях, обагрени с омраза. И поквара.

Някой похлопа по опънатата кожа на шатрата. Тя стана да отвори — сега постоянно държеше ремъците на завесата здраво завързани отвътре. Примигна срещу щръкналата в процепа глава на Янаса.

— Тук ли си? Отлично. Стой си вътре. — Изражението на банбарката бе необичайно хладно и сурово. — Вана ни залови шпионин.

Ханани трепна.

— Пък аз реших, че цялата работа с патрула е наказание, просто за показ.

— Може да е било планирано така. Кой би помислил, че ще се намери шадун, толкова смел, че да навлезе в наша територия. — Тя поклати глава, а сетне затвори завесата с такъв замах, че тя за голяма изненада на Ханани изплющя. — Ще си плати за това!

Момичето дръпна припряно завесата и надникна навън. Иззад Янаса успя да види огромна тълпа народ близо до центъра на лагера — крещяща и жестикулираща маса. Наоколо търчаха деца и се кикотеха превъзбудени. Две от тях размахваха тояги.

По гърба на Ханани пробяга ледена тръпка.

— Янаса, какво ще се случи с онзи шадун?

— Нищо хубаво няма да му се случи. — Лицето й помръкна, когато впери в Ханани суров поглед. — Но това не е твоя работа. Стой си в шатрата и не обръщай внимание на онова, което ще чуеш. — И отново посегна да затвори завесата.

Ханани хвана ръката й.

— Какви ги приказваш? Нещо лошо ли са замислили? — Глупав въпрос. Въздухът бе пропит от омраза и злост. — Янаса…

Тълпата зад нея се раздели за миг и тя зърна шадунския съгледвач.

Шадунската *съгледвачка*.

От пръв поглед не личеше много. Ханани бе свикнала да вижда жените гримирани и натруфени с украшения — тази не бе нито едното, нито другото. Подобно на банбарските мъже, тя носеше широка роба и тюрбан, които скриваха до голяма степен чертите на лицето и формите

на тялото ѝ. Тюрбанът бе килнат настрана, за да открие късо подстригани черни прави коси, както и едно лице, което не се различаваше кой знае колко от типичното за повечето банбарци. Чертите — малко по-заоблени, очите — малко по-светли. Бледозелени. Кожата — по-тъмнокафява, по-близка по цвят до тази на западните народи. Но същият израз на надменна свирепост.

И се усмихваше, независимо от това, че двамина от стражата на Ванахомен я влачеха доста грубо.

Но цялата гледка не бе наполовина толкова смущаваща, колкото зловещото нетърпение, излъчвано от Янаса.

— Кажи ми какво възнамерявате да правите с нея? — попита я Ханани.

Банбарката се намръщи и най-накрая влезе в шатрата, като затвори процепа зад гърба си.

— Не зависи от мене — или поне само от мене. Отрядът ще я предаде на Унте. А той, най-вероятно — на племето. И по-точно — на жените от племето. Наша работа е да решим съдбата на друга жена. — Скръсти ръце на гърди. — Някои от нас са достатъчно разгневени, за да я разкъсат на парчета със собствените си ръце или пък да я метнат от скалите долу. Но по-вероятно е да я дарим на мъжете. Те ще имат грижата да я поизтормозят, докато задоволи всички.

Ханани се втренчи в нея, твърде отвратена, за да проговори.

Янаса въздъхна и отклони за момент поглед встрани. В него се прокрадна срам. Но тя бе и много ядосана — именно гневът я накара да се обърне и вторачи предизвикателно в Ханани.

— Точно това правят и те с нашите жени, когато им падне случай.

— Това достатъчно оправдание ли е?

Янаса поклати глава, но не в отговор на въпроса, а заради някакъв свой дълбок вътрешен смут.

— Последната оцеля, ако може да се каже така. Шадуните ни я върнаха. Съсипана, ломотеща… — Сви юмруци. — Всъщност заведохме я при вашите хора за помощ, макар сърцата ни да се късаха при това. Те се опитаха, водени от чиста човещина… Но дори магията не можа да помогне… Тялото излекуваха, но ума ѝ — не. Затова я убиха. По наша молба, от милост. И ние се радваме за това. — Очите на жената се насълзиха. Мъка и ярост се смесиха върху лицето ѝ в

грозна гримаса. — Стана преди двайсет години. Беше сестра на баба ми. До ден-днешен помня израза на очите й, мишленце. Ако я беше видяла… — Пое дълбоко въздух. — Добре, не е право. Но *пет пари не давам*.

Ханани потрепери, макар в палатката да не бе никак хладно. Няколко пъти през живота си в Хетава бе попадала на жестоко наранени от живота хора. Когато лудостта не бе вродена или настъпила в резултат от дисбаланс на течностите, когато проблемът се криеше в самия спомен, а не в плътта, която го съхраняваше… Да, тогава и магията не можеше да помогне много. Затова на света имаше Бирници.

Но сега, докато гледаше потръпващите устни на Янаса и стиснатата й челюст, на Ханани й хрумна, че понякога истинските последствия понасят не душите, които си отиват, а онези, които остават, за да се терзаят. Покварата бе най-злокачествената болест — трябваше й съвсем мъничка душевна рана, за да се загнезди в нея и да разложи всичко останало.

— Затова не излизай — каза Янаса. Изражението на лицето й бе поомекнало. — Най-напред Унте и Таджед ще я разпитат. Може и да я убият начаса — дори само за да не помрачи нещо по-грозно празненствата за слънцестоенето.

Тя излезе от шатрата, а Ханани остана вторачена в развяващата се завеса дълго след това.

Сетне се промуши покрай нея и тръгна право към шатрата на Унте.

29.
ПРОТЕКТОРИТЕ

Птицата вестоносец долетя и си тръгна — предтеча на промяната. А сега самата промяна стоеше пред портите на палата и Сунанди Дже Калаве бе уплашена.

Докато чакаха в двора, Анци отпусна ръка на рамото й. Наоколо бе пусто, макар Сунанди и Анци да забелязаха множество придворни и стражи да се суетят из мраморните помещения на палата в подготовка за неочакваните гости. Единствено прислугата — в по-голямата си част гуджаарейци, останали безразлични към пристигането на нови кисуатци — запази спокойствие и продължи да изпълнява всекидневните си задачи. Неколцина кисуатци се спираха, за да отправят поклон към Сунанди и Анци, но повечето не обърнаха никакво внимание на двойката. Явно не виждаха в нейно лице перспектива за реализиране на собствените си политически амбиции, след като на място пристигаше четворка протектори, за да поемат управлението на Гуджааре.

— Не се знае какво ще направят — промърмори Анци.

Тя го погледна с по-голяма благодарност, отколкото би могло да се изрази с думи, заради изгладения конфликт помежду им, който бе възникнал по повод инцидента отпреди шест дена. Двамата Взети войника бяха негови хора, но той се вслуша в съвета й да не пристъпва веднага към арестуване на замесените Бирници. И реши да изчака, като сам запази спокойствие и укроти своите по-буйни офицери, докато настроенията в града се поуталожат. А когато от Кисуа пристигна съобщение, че Сунанди трябва да се готви за посрещане на четирима Протектори, които са вече на път към Гуджааре, той върна жеста, като на свой ред я успокои — напомни й, че се е справила много добре с управлението на кралството, предвид ограничените средства и трудните за изпълнение нареждания, пристигащи от родината. Каквито и да бяха новите политически ветрове, повели в Кисуа, никой не можеше да отрече нейните заслуги.

Само че Сунанди, която знаеше съвсем точно колко капризни могат да се окажат тези ветрове, не бе напълно уверена в думите на съпруга си.

Реши да посрещне Протекторите в двора на Яна-ян, пред покрития със стъклен купол подиум, служил някога като трон на открито за Принца на Гуджааре. Сега подиумът бе просто обект на внимание за влизащите през портала посетители, тръгнали да прекосяват огромното пясъчно пространство към входа на палата. Най-напред се появиха войниците, за да се пръснат ветрилообразно покрай стените на двора. След това влязоха тукашните служители и носачите, а най-накрая — четири четворки яки мъже, понесли на раменете си четири средно големи паланкина. Те бяха драпирани в зелено и украсени с пискюли и полирани раковини. Фигурите вътре едва се виждаха. Четворките спряха и спуснаха паланкините на земята, близо до подиума. Сунанди и Анци коленичиха, за да изразят уважение към показалите се Протектори.

Щом погледна нагоре, за да поздрави своите гости, Сунанди мигом разбра, че ветровете в Кисуа никак не са благоприятни.

Двама от новодошлите познаваше лично — Сасананте, велик учен и поет, когото Сунанди бе изучавала в чирашките си години, и Яо, наричана Мама Яо, защото имаше тринайсет деца, от които се бе възползвала, за да стане матриарх на един от най-влиятелните корабовладелски родове в страната. Другите двама познаваше само по лице и бе чувала за репутацията им. Единият бе Моиб, бивш генерал, загубил едното си око в битката срещу подкрепяните от Гуджааре войски при Соджаро преди десетилетие. Вторият — мъж толкова висок, че сигурно бе изкарал в мъки цялото пътуване с паланкина — трябваше да е Аксата, друг търговец, чието семейство бе натрупало състояние от доставки на мечове и брони за редовната армия на Кисуа. Единия наричаха Моиб Войнолюбеца, а другия — Аксата Печалбаря.

„Значи чак дотам са стигнали работите. Браво. Протекторите могат да пратят тия двамата само поради една причина.“

Сякаш прочел мисълта й, Аксата се усмихна и сведе глава към Сунанди и Анци.

— Привет, Говорителко Дже Калаве и Генерал Анци Ануну. Съветът изпраща своите почитания.

Сунанди се изправи на крака, но продължи да гледа почтително надолу. Анци правеше същото до нея.

— Поздрави и за вас, Почитаеми и Мъдри на Кисуа. Приветствам ви с добре дошли в Гуджааре. Труден ли бе пътят до тук? Да ви предложа почивка или да се подкрепите?

— Да, след малко — отвърна Аксата. Погледна към другите Протектори. Мама Яо, която сигурно караше седмо десетилетие, се бе облегнала тежко на един от носачите, но кимна уморено в знак на съгласие. Сасананте стоеше изпънат и непроницаем, подобен на изкусно резбования бастун в ръката си. Моиб изпълняваше предпазливо някакви войнишки упражнения за отпускане на тялото след продължителната неподвижност. Само Аксата имаше бодър вид, но той едва бе стигнал края на петдесетте, доколкото можеше да прецени Сунанди. В Гуджааре, където магията удължаваше живота на хората, щеше да бъде твърде млад за подобен висок пост.

„Докато Мама Яо е толкова стара, че самото пътуване би могло да я довърши. Тя не обича Гуджааре, но и не страда от предразсъдъци… Да не би останалите да се надяват, че ще умре, преди да свърши каквато и да е работа?“

Което беше — за съжаление — напълно възможно.

— Пътуването наистина бе трудно — каза Аксата, — не на последно място, защото толкова бързахме да пристигнем. Пътьом получихме съобщение за нови неприятности, освен напастта от пустинни бандити, която ви бе налетяла. Нещо, свързано с Хетава?

— Да — отвърна Сунанди, като внимаваше да изглежда равнодушна. Пак тези вестителски птици, а може би дори вестоносец, хукнал срещу течението на реката, за да пресрещне Протекторите по пътя. При всички случаи тя нямаше никаква представа за количеството истина — или лъжа, — съобщена на Протекторите от услужливи шпиони в собственото й обкръжение.

— В началото на слънцестоенето — започна тя — бяха взети двама наши войници. Очевидно са насилвали жени из града.

— Казаха ми, че били курви — обади се Моиб. Гласът бе грапав като чакъла по пътищата — през гърлото му минаваше набръчкан белег от стара рана.

— В Гуджааре няма много курви, както сме свикнали да ги наричаме — каза Сунанди. — С това се занимават, ако пожелаят,

слугини и жени от тимбалиновите салони. — Съгласно Закона в Гуджааре дори и те не биваше да се закачат, но сега не бе време да обяснява това на Протекторите. — Нападнатите в дадения случай са жени от съвършено различна категория. Нещо като жрици.

Мама Яо сбърчи устни.

— Свещени курви значи. И несъмнено лесни за объркване с обикновените. Излиза, че хората ти са убити заради недоразумение? — Тя погледна изпитателно Анци.

В първия момент той вирна брадичка и Сунанди се помоли този път да сдържи своя темперамент.

— *Гуджаарейци* не го разглеждат като недоразумение, Почитаеми.

— Разбира се, че няма да го направят — намеси се Аксата с въздишка. — Е, очаквахме да се случи нещо подобно най-накрая. Екзекутирахте ли Бирника, който го е извършил?

Сунанди свъси вежди.

— Не, Почитаеми.

— Не ли? — Нещо в реакцията на Аксата, лошата игра вероятно, й даде да разбере на секундата, че той съвсем не е толкова изненадан, колкото се опитва да изглежда. — Значи е арестуван? Един процес би изглеждал формален, но все пак…

Ето какво било. Сунанди едва не се усмихна. Там някъде, в отвъдния живот на сънищата, нейният стар наставник Кинджа се кикотеше от сърце. Но тя вече бе наясно каква роля й бяха отредили.

— Напрежението в града е голямо — каза тя. Отмести поглед от Аксата към другите Протектори. Той не я интересуваше, пристигнал бе с лични планове. Моиб най-вероятно също. Възможно бе всичките да бяха дошли поради една и съща причина, но тя бе длъжна да опита. Съсредоточи усилията си върху Мама Яо и Сасананте с надеждата да не са предрешили въпроса толкова твърдо, че да пренебрегнат здравия разум. — Напоследък имахме неприятности с банбарски набези, а се носят и слухове за някаква мистериозна болест, плъзнала из града. Освен това подозирам, че част от аристокрацията…

— Достатъчно, Говорителко — прекъсна я Мама Яо. Изправи се и втренчи поглед в Сунанди. — Не сме дошли, за да слушаме извинения.

Сунанди затвори за малко уста. Сетне проговори отново:

— Ще приема с готовност всяко ваше решение, Почитаеми.

Сасананте погледна усмихнат останалите Протектори.

— Казах ви, че няма как протежето на Кинджа да е глупава.

— Може би само прекалено отстъпчива — каза Мама Яо. Изглеждаше разочарована, сякаш бе очаквала сериозна съпротива от страна на Говорителката.

— Може би. — Сасананте погледна замислено Сунанди. — Чакат те трудни времена, Говорителко. Не е лесно да се лиши човек от властта, която си имала досега. Но ако искаш да преодолееш успешно това време, помни, че служиш на народа на Кисуа, а не на този на Гуджааре.

На всички тях значи. Сунанди сведе поглед, разтреперана вътрешно от гняв, който никога нямаше да покаже. Да бъдат проклети! Десет години безсънни нощи и тънка дипломация, а сега те щяха да развалят всичко.

Но Сасананте бе прав — тя служеше най-вече на Кисуа. Гуджааре си имаше собствени Протектори, много по-опасни, отколкото можеха да си представят онези от Съвета у дома. Така че, ако докато се кланяше и усмихваше на тия глупаци, бе възможно да предпази своята родина от най-страшното — от клокочещия гняв на Гуджааре, така да бъде.

Тя склони глава към Сасананте, като разпери ръце встрани в допълнителен израз на подчинение, и каза:

— Нито за миг не съм забравяла, че служа на Кисуа, Почитаеми — и на нейните Протектори, разбира се.

Моиб се засмя грубовато, а Аксата поклати глава с усмивка.

— Страх ме е от деня, в който ще остарееш, Дже Калаве — каза той. — Питам се дали ще посмеем да те пуснем в Съвета, когато това стане!

Сунанди не преставаше да скрива своето презрение зад любезната маска на лицето. „Само го направете и първото нещо, което ще сторя пък аз, ще е да уредя такива късогледи глупаци като теб да ги удушават в съня им.“

— До тук добре — каза Аксата и се протегна. Ставите му изпукаха шумно и той сбърчи лице. — Днес ще поправите грешката си, Говорителко и Генерале. Отивате в Хетава да арестувате мъжа,

който се е осмелил да отнеме кисуатски живот. Доведете ни го тук, за да дадем хубав пример на всички останали.

И Анци, милият Анци, който в течение на последните няколко дни успя да научи от нея защо това е най-погрешната стъпка, която може да се направи, сега се намръщи и пристъпи напред.

— Почитаеми, ако послушате съвета на моята съпруга…

Тя сложи ръка на рамото му и генерала се обърна да я погледне. Сунанди поклати незабележимо глава. Бяха заедно вече десет години — той я бе опознал по-добре от когото и да било, ако не се брояха Кинджа и един гуджаарейски жрец — и двамата отдавна мъртви. Тя не преставаше да се диви на неговата готовност в моменти като този да я погледне и — само от любов — да й се довери безпрекословно. Не знаеше с какво е заслужила подобна преданост. Но той я засвидетелства и в този момент, като отстъпи назад.

— Ще бъде изпълнено още сега, Почитаеми — каза Говорителката и се поклони. Анци последва нейния пример, макар и не така грациозно. Той бе по-слаб актьор.

Аксата кимна одобрително.

— Добре тогава. Ако не възразявате, ние ще приемем с удоволствие предложения отдих и закуска, докато очакваме вашето завръщане.

И ето че Сунанди и шестнайсет от най-добрите войници на Анци стояха на стълбите пред Хетава и чакаха един Пазител да съобщи за пристигането им. Сунанди бе настояла войниците да не носят оръжие, но се съмняваше, че тази подробност ще има някакво значение за тълпата гуджаарейци, която вече бе започнала да се трупа на площада, за да разбере какво ще искат кисуатските войници от Слугите на Хананджа. Долавяше нейния ропот, усещаше подмолното клокочене на гнева, който бе на път да се разрази, но не се страхуваше. Поне засега. Никой гуджаареец не би извършил насилие пред самите стълби на Хетава.

Огромните бронзови двери на храма защракаха и се отвориха със скърцане. Със закъснение се запита защо въобще бяха затворени и залостени отвътре — ако бе преценила правилно първоначалното

щракване. Следобед бе, а Хетава обикновено оставаше отворен през светлите часове от деня.

Тогава се показа Супериорът. Имаше изморен вид, но в никакъв случай не бе изненадан от това неочаквано посещение. Сунанди веднага мобилизира мисълта си.

— Добре дошла, Глас на Протекторите — каза той и сведе глава пред нея. Погледна войниците и вдигна едната си кадрава бяла вежда. — Добре дошли и вие, войници на Протекторите. Изненадан съм да ви видя без оръжие.

Дирака, капитанът на отряда, се поклони предпазливо, като хвърли безмълвен поглед към Сунанди. Супериорът им дари слаба усмивка.

— Разбирам — каза той. — Благодаря ти, Говорителко. Оценяваме тази проява на уважение.

Сунанди на свой ред склони глава, макар и само колкото се полагаше на равен по положение. Рискуваше това да се приеме като обида от тълпата, понеже в Гуджааре над Супериора стоеше единствено Принцът. Супериорът сякаш знаеше за какво са дошли. Въздъхна и усмивката му се стопи.

— Бирниците те канят да влезеш, Сунанди Дже Калаве каза той. — И след като тези мъже са невъоръжени, могат да те придружат. В Залата на Благослова има нещо, което си струва да видиш.

Сунанди не бе очаквала това, но съумя да прикрие своята изненада и последва Супериора вътре. Усети колебанието на Дирака зад гърба си — навярно очакваше някакъв знак от нея, но тя не го и погледна. Решението да влезе или не в Хетава трябваше да си е негово. Разбра какво е то от сподавената кисуатска ругатня и внезапния тропот от шестнайсет чифта сандали по каменните плочи зад себе си.

Мина през портала към прохладата и сумрака на Хетава, като примигваше, за да приспособи зрението си. Когато това се случи, Сунанди се закова на място от изненада.

Покрай централната пътека към пиедестала бяха подредени в двойни редици постели. Сигурно имаше над четирийсет. Разделени акуратно една от друга и заели половината разстояние до бронзовите двери. Върху всяка от тях спеше човек.

Сунанди свъси вежди, но продължи напред. Опита се да проумее какво означава всичко това. Някакъв нов ритуал? Но някои от

легналите в постелите спяха крайно неспокойно, стенеха и се въртяха, сякаш се опитваха да прекъснат кошмар.

Сунанди се надвеси да погледне лицето на един мъж и застина, защото го позна. Лечител, с когото преди време се бе срещала по някакъв официален повод. Огледа останалите спящи и усети ледена тръпка — почти всички носеха одеяния на Хетава.

— Повечето са Лечители, но има също Учители и Пазители — обади се Съпериорът, като не я изпускаше от поглед. Тя се обърна към него, за да съзре нова тънка, слаба усмивка. — Слава на Богинята, няма деца и Бирници. Малък благослов в цялото бедствие.

— Какво е това? — попита Сунанди.

— Твоите шпиони сигурно са те осведомили за болестта. — Той мина покрай нея, за да погледне отблизо друг свой другар. — Вече цял месец се борим с нея. Признавам, че се постарахме да запазим всичко в относителна тайна, тъй като най-искрено се надявахме да открием лек. — Въздъхна дълбоко. — Но повече не може. Из града вилнеят слухове, че ние сме причина за тази напаст. Трябва да разкрием всичко, за да намерят хората покой в истината.

Дирака хвана Сунанди за ръката.

— Говорителко, ако тук има зараза…

— Заразата се предава от сън на сън — проговори познат глас и Сунанди се извърна от капитана, за да съзре приближаването на някаква фигура в светла роба. Мъжът спря и се поклони над ръце по гуджаарейски обичай. При това движение събраните на тила му червено-кестеняви къдри литнаха напред. Бирник Рабанех. Когато изправи глава, Сунанди си даде сметка, че за първи път през всичките години на тяхното познанство вижда това лице без усмивка.

— Няма опасност от заразяване — каза той. Погледна Дирака, който незабавно се смути и пусна ръката на Сунанди. — Не и сега. Но ако легнеш и заспиш в близост до тези хора, няма да се събудиш никога.

— Защо не съм информирана за това? — Независимо от целия ужас Сунанди трескаво обмисляше последиците от създалото се положение. Протекторите щяха да се възползват от възможността да стоварят върху Хетава отговорността за всички беди на Гуджааре. В най-добрия случай можеха да забранят магията, а в най-лошия — да затворят Хетава, да поискат задържането и екзекутирането на жреците

и да направят всичко възможно да заличат напълно тази страна от вярата в Хананджа.

— Криехме, тъй като проблемът бе ограничен — отвърна Рабанех. Безнадеждност, даде си сметка Сунанди. Това виждаше в неговия поглед, докато той обхождаше налягалите умиращи свои събратя. Нямаше надежда за тях. — Или поне така смятахме. Преди две четиридневия събрахме всички пострадали от съня, както и онези, които са могли да пострадат. Общо петдесетина. Държахме ги изолирани, изследвахме ги, все с една и съща надежда в сърцата — ако не открием лек, те да са последните жертви. — Погледна надолу към някакво момче, слабичък юноша малко под или над пълнолетие, и затвори очи от болка. — Но преди две нощи бяхме нападнати от разпространителите на съня.

Забравила всяка мисъл за Протектората, Сунанди го погледна с невярващи очи.

— *Нападнати?*

— Така мислим — обади се нов глас зад гърба й.

Глас, който очакваше с ужас. Обърна се с усилие да запази спокойствие и видя Ниджири. От пръв поглед й стана ясно, че той знае за какво е дошла и не я мрази заради това. И си спомни последните му думи към нея: „… Затова ти прощавам, каквото и да сториш, принудена от Протекторите.“

Сунанди се изненада от облекчението, което й донесе този спомен.

— Източник на съня е едно дете — каза Ниджири. — Сонта-и успя да установи поне това. Не знам как е възможно дете да се сдобие с подобна мощ, но е факт, че някой го използва като оръжие. Ние с моя брат Инму станахме свидетели. И ето какво ни причиниха. — Той посочи с широк жест налягалите фигури.

— Още по-лошо — намеси се Рабанех. — Установихме, че някои хора „носят“ съня у себе си, без да заспиват завинаги, и това трае по няколко дни. И те са обречени колкото заспалите, но междувременно разпространяват съня по други хора.

Сунанди потръпна и скръсти ръце пред гърдите си.

— Заразни кошмари. Свят на сенки. — Млъкна. Нещо в собствените й слова събуди спомен. — Случвало ли се е това в миналото? Сънища с подобна мощ?

Супериорът я погледна много особено.

— Не. Явяват се множество необичайни вариации при магията, която използваме, но никоя от тях не е зловредна по природа. Въпреки всичко онова, което се приказва от твоя народ.

— *Стихийният сънуващ* — каза Рабанех. Той бе коленичил край юношата, загледан с нескрита нежност в него. — Така го нарече Сонта-и накрая. Но ние преровихме архивите, а в тях никъде не се споменава подобно нещо.

Сонта-и. Съобщения за неговата смърт бяха разпространени из целия град — неколцина прочути майстори и хора на изкуството, които бяха специализирани в създаване на жалейни предмети, дадоха своя принос в негова памет. Сама по себе си смъртта на един Бирник не бе повод за траур в цял град, понеже повечето от тях сами определяха часа и мястото на своята кончина, към която пристъпваха с радост. Но сега, като виждаше болката на Рабанех и Ниджири, Сунанди разбра какво още са скривали от всички останали.

Последните думи на Сонта-и все така не даваха мира на спомените в главата на Сунанди. Стихийният сънуващ.

— Не сте гледали архивите в Яна-ян — промълви тя, като се напрягаше да мисли. Да примами този мъничък спомен за материалите, събрани от Еникет по пътя към тайната на Жътварите. — Подреждането им отне години. Спомням си, че там имаше нещо за сънна зараза. И за Стихиен сънуващ.

Супериорът замръзна. Рабанех и Ниджири се спогледаха, а после обърнаха очи към нея. Рабанех се изправи.

— Дошла си да ме арестуваш, нали? — попита той.

Сунанди сведе поглед.

— Да.

Той протегна ръце с думите:

— Гледай да ги държат добре — знаеш на какво сме способни дори с едно само докосване.

Тя го погледна втренчено. Може би подсъзнателно бе очаквала точно това. Но дори да бе така… Даде знак на Дирака и се дръпна настрана, докато хората му връзваха ръцете на Рабанех.

Ниджири също приближи. Зад него забеляза трети Бирник, млад и върлинест, който идваше по пътеката към тях.

— И аз — каза Ниджири. — И Инму.

— И аз — обади се Съпериорът, като пристъпи напред. Погледна Сунанди с крива усмивка. — Аз съм само Учител, но един мъртъв Бирник няма по-добър заместник.

Сунанди се навъси.

— Изпратена съм само за Рабанех.

— Нали твоето правило беше: за всяко сторено на кисуатец зло — четворна отплата? — каза Ниджири. Огледа своите братя и Съпериора. — Ние сме само четирима, а не осем, но се надявам Протекторите да се съгласят на по-малка численост, предвид нашата репутация.

— Не мога да взема всички ви — отвърна Сунанди. Погледна многозначително Ниджири. Той щеше да разбере какво й струват следващите слова: — Градът има нужда от своите Бирници.

Ниджири повдигна вежди, а чертите на лицето му се отпуснаха бавно в усмивка.

— Това е така, Дже Калаве — отвърна той, — само че точно в този момент ние не сме в състояние да направим нищо повече за Гуджааре. Усетила си настроенията в града тези дни. Последното нещо, което иска нашият народ сега, е мир и покой.

„А когато ти и събратята ти се окажете в наши ръце, всеобщият гняв ще се разгори с още по-голяма сила.“ О, да. Виждаше го в очите на Ниджири. Той прекрасно знаеше как ще реагират хората на новината, че кисуатските власти са арестували Бирниците. Всички приказки, че Хетава разпространява кошмарни сънища сред народа, щяха да секнат отведнъж. Общественото недоволство щеше да се изостри и съсредоточи. А мишена за всичкия този гняв щеше да стане Кисуа — не Хетава.

Най-бързият и най-пряк път към стабилност. Него щеше да избере Хетава и Ниджири я бе предупредил за това.

Вперила сега поглед в очите му, тя каза:

— Ще преровя архивите на двореца и ще съобщя, ако има нещо съществено.

— Всичко би било от полза — отвърна Ниджири. След това я награди с добронамерена усмивка. — Лошо ти влияем ние, Дже Калаве. Напоследък поведението ти е подозрително гуджаарейско.

Тя отвърна на усмивката, не толкова обидена, колкото би следвало да бъде.

— Знаеш, че прилагам тактиката, която е с най-големи изгледи да успее. Да се надяваме, че действията ми ще донесат мир и на двата народа при най-малко страдания.

— Ще се молим за това. — И протегна ръце, когато двама от хората на Дирака се насочиха към него. Дирака нареди да се омотаят внимателно китките, да се вържат отделно пръстите, а след това четиримата арестувани да бъдат завързани един за друг в човешка верига.

Като свършиха с това, войниците ги поведоха в колона вън от храма, а после — през освирепялата тълпа — към Яна-ян.

30.
ИМЕ НА ДУШАТА

Ванахомен излезе от шатрата на Унте и веднага забеляза жрицата — на десет крачки от него, тя приближаваше заплашително като буреносен облак. Свити юмруци, черни като дупки очи, развети около снагата й поли и панделки.

При други обстоятелства Ванахомен щеше да се възхити от такава гледка. Ханани не бе красавица като Тианет, нито можеше да се похвали с предизвикателната външност на Янаса, но въпреки това у нея имаше нещо възбуждащо — особено ако зарежеше присъщата си свенливост и дадеше воля на тази своя различна страна. На друго място и в друго време, и ако не беше Слуга на Хананджа, Ванахомен би я ухажвал с най-голямо удоволствие — от един Принц се очакваше да включи и няколко жени с низш произход в числото на своите двеста петдесет и шест съпруги. Но сега трябваше да я спре, преди да е сторила някаква глупост.

Пресрещна жената на пет крачки от шатрата и я хвана за лакътя.

— Ела с мен.

Ханани го погледна сепната и гневна — твърде гневна, осъзна той, за да се уплаши от допира на ръката му, както бе ставало по-рано. Не бе сигурен дали е за добро.

— Какво искаш? Пусни ме веднага!

— *Тръгвай с мене*, проклета да си, ако не искаш да станеш причина за такова насилие, каквото не си и сънувала.

Това сякаш пречупи гнева й. Препъна се от объркване и го остави да я отведе настрани. Не изпусна ръката й през целия път до *аншерата* на майка си, където я настани край заобиколеното от шатри огнище.

— Не мога да остана със скръстени ръце, когато се готвят да насилят жена — започна веднага тя.

— Права си да не можеш — отвърна Ванахомен, докато сядаше насреща й. — Един път и аз да се съглася за нещо с Хетава.

Тя примигна изненадано. Явно бе очаквала спор.

— Защо тогава…

— Ако бе нахълтала в шатрата сега, за да поучиш двама банбарски вожда как следва да се отнасят към пленницата си, те щяха да те изхвърлят като парцал, а на нея да отредят най-бавната и мъчителна смърт, която с общи усилия измислят. Ако пък успееш да ги ядосаш достатъчно много, ще те принудят да гледаш.

Тя се сви, а тенът на лицето й стана малко по-светъл.

— Но това е варварство!

— Те са варвари. — Ванахомен махна булото и тюрбана си и прокара пръсти по сплетените си коси. Беше уморен. Прекарал бе на седлото цял ден, и то след неспокоен сън през нощта. Срещата с жрицата бе оставила съвестта му гузна, а мислите в безпорядък. — Тук има мъже, и старейшини, и водачи, които до неотдавна смятаха Гуджааре за враг. Ти си гостенка в техния дом, гарант за мира. Как мислиш, че ще реагират, ако проявиш неуважение към тях? Я си представи, че пуснеш чужденец в Залата на Благослова и той вземе да те учи как да се молиш, а след това препикае статуята на Хананджа. Доколко склонна ще бъдеш след това да изслушаш каквото и да било от неговата уста?

Ханани изглеждаше дълбоко оскърбена от самата идея за този въображаем натрапник, но чертите на лицето й се вкамениха отново.

— Тук не става дума за простащина и грубост, Принце. Говорим за изтезания и убийство. Има неща, които са несправедливи в очите на всички народи…

— Това не е вярно. — Той се наведе напред, като подпря лакти върху коленете си. — Бирниците в Гуджааре убиват заради деяния, които тук минават за проява на лошо възпитание. Един банбарски роб може да откупи свободата си, докато нашите слуги в Гуджааре са обвързани със своята съдба доживотно. Помисли и за друго — за Унте и останалите онова, което ти е сторено, представлява жестокост, доживотен тормоз.

— Това… — започна тя, но Ванахомен я спря с отсечен жест.

— Знам. Но те така виждат нещата. Жена, изтръгната от своето семейство на детска възраст, принудена да се облича като мъж, да бъде смирена там, където трябва да се гордее, да няма любовници, деца и имущество или което и да било от нещата, които в техни очи

олицетворяват добрия живот? Ако някому хрумне да осъди на подобна участ тукашно момиче, ще бъде веднага провъзгласен за звяр и прокуден от племето.

Ханани изглеждаше поразена от такова обрисуване на собствения си живот. Усетил, че тя най-накрая започва да се вслушва в думите му, Ванахомен реши да се възползва от спечеленото преимущество.

— Банбара са по-старият от нашите два народа, Чирак-Лечител, и като всеки по-стар, се гордеят със своите нрави и бит. Ние не можем да *изискваме* от тях каквото и да било. Можем само да *молим* и препоръчваме. Откажат ли — приемаме тяхното решение. Нека това ти стане ясно. Опиташ ли се да се наложиш, само ще влошиш нещата.

Най-неочаквано тя се намръщи и погледът й, възползвал се от липсата на булото и тюрбана, зашари настойчиво по лицето му.

— Знаеш всичко това от опит.

Ванахомен помисли и накрая реши да каже жестоката истина:

— Понякога се случва нов роб да възроптае против тукашните условия и се налага да бъде пречупен. Започват с непрекъснати всекидневни побои. После преминават към изгаряния или ампутации на всичко, което намират за маловажно… — Тя се вцепени. Принцът сведе поглед към собствените си сключени ръце. Никак не му беше трудно, ама никак, да си ги спомни оковани. — Когато бях още нов тук, и аз въставах срещу подобна жестокост. Но, както ти казах, това само влошава нещата.

Ханани издаде тих звук и започна да се разхожда около огнището, за да преодолее обзелото я чувство за безизходица. Това бе изключително неприсъщо за един Слуга на Хананджа — и въобще никой възпитан гуджаареец не допускаше открит израз на вътрешното си напрежение. Принцът я наблюдаваше уморен и се питаше дали не й е причинил допълнителна болка. Когато тя най-накрая спря, ръцете й продължиха да шарят насам-натам, търкаха се една в друга, сякаш за да се отърват от някаква зараза. Но щом заговори, гласът й бе спокоен.

— Ще ги *помоля* да не допускат жестокост — каза тя. — Но какво да сторя, ако откажат? Не бих могла да го понеса. Не знам пътя към Гуджааре, дори да успея някак си да я спася…

Ванахомен изпъшка.

— Ти наистина ли си толкова глупава? Дори да забравим, че Унте лично ще оглави преследването, ако престъпиш законите на гостоприемството, тази жена е шадун. Тя ще те убие в мига, когато погледнеш настрани, дори ако се опитваш да й помогнеш. — Засмя се рязко. — *Най-вече* ако се опиташ да й помогнеш. Тя си е от пустинята, знае как да се оправя в нея, знае накъде да върви. Ти само ще я бавиш.

Ханани застина по време на хокането, свила юмруци и изправила непреклонно снага. Принцът се готвеше да продължи сражението, но тя неочаквано наведе глава и замълча. Донякъде разтревожен, той разбра, че тя е на път да заплаче.

— Не знам какво да правя — промълви най-после Ханани. Гласът й бе малко по-силен от шепот. — А съм Слуга на Хананджа — би трябвало да знам. Би следвало винаги да намирам мирни начини за решаване на всеки проблем. — Нададе кратък, горчив смях. — Но няма да ми е първият провал.

Трогнат от тази внезапна промяна в настроението й, Ванахомен се надигна и отиде зад нея. Макар да нямаше представа какво да й каже, за да я утеши, той посегна към рамото й… и трепна. Осъзна се навреме. Тя сигурно си мислеше за Азима, досети се той с известно закъснение, когато я видя да потръпва и да напряга рамене. За най-големия й провал. Хетава проповядваше, че истинската сила се крие в понасянето страданията на другите, дори когато това е свързано с унижение и болка. Съпротивата бе допустима, но само след спокойно обмисляне, така че ответният удар да не те направи покварен като самия насилник.

Но това бе пълна безсмислица. Каква сила би могла да добие Ханани, ако позволи да издевателстват над нея, при положение че може да попречи на това? Силата на духа е едно, а глупостта — съвсем друго. Тя ли не можеше да ги различи?

Ванахомен въздъхна и стигна до извода, че нито жените, нито жреците имаха нещо общо със здравия разум. Направо му стана мъчно за тази тук — обречена едновременно от пол и призвание.

— Хананджа не се занимава с будния свят — проговори той. — Нали така казва Нейната Мъдрост? Собствените ни съдби оставя в наши ръце.

— Да, така е…

— Тогава недей да търсиш отговори в доктрината на Хетава. Тя е създадена от смъртни — не от богове. — Опитваше се безуспешно да насочи мислите си в друга посока. В рамките на един кратък миг, докато я гледаше, той съзря Ниджири, Бирникът, който я бе пратил в пустинята. И Ехиру, Бирникът, който бе обучил Ниджири. И видя баща си, който загина от ръката на същия този Ехиру. — А смъртните могат да се окажат покварени.

Тя се обърна към него, навъсена при тази промяна в неговото настроение, а мънистата от банбарската й прическа дрънчаха тихичко. Ванахомен примигна и пред него отново застана Ханани — не Бирник, не Хетава. Само едно гуджаарейско момиче в банбарски одежди, до такава степен изтръгнато от привичната си среда, че съвсем не знаеше как да постъпи.

Но юмруците й бяха все така стиснати отстрани, а нещо в предизвикателно издадените й рамене му казваше, че е *готова* за действие, стига да намери възможност. Не трябваше да се самозалъгва — това у нея му харесваше. Бе не по-малко шантава от останалите жреци на Хетава, но поне будеше възхита с куража си.

Достатъчно бяха преливали от пусто в празно.

— Направих каквото можах — каза той. — Шадунката бе заловена при подозрителни обстоятелства. В близост до каньона, на открито, палеше си огън за чай. Сякаш *искаше* да я заловим. — Ванахомен поклати глава. — Предложих на Унте и Таджед да я разпитаме и да разберем какви тайни крие. Засега те я правят в известна степен ценна.

— Мога ли да помогна с нещо? Щом казваш, че трябва да моля, а не да изисквам…

Той поклати глава.

— Не още. — Тя пак отвори уста — поведението й бе предвидимо като лунния цикъл, — но Ванахомен я изпревари: — Понякога, Чирак-Лечител, най-добрият избор е да *не се* действа. Ако се стигне дотам, бих предпочел да запазя твоето… твоята готовност… като последна възможност. Помоли Унте и Таджед за милост. Кажи им, че стореното от Азима все още не ти дава мира. — Ханани трепна и той кимна мрачно. Имало бе все пак някаква съмнителна полза от ужасната случка. — Понеже си гостенка, може и да те предпазят от нова болка.

Ханани поклати бавно глава.

— Разбирам. Ще се вслушам в съвета ти. — След кратко двоумение добави: — Благодаря ти, Принце. Задето помагаш на тази жена. Знам, че тя по никакъв начин не е от полза за твоите планове.

Той направи гримаса. Не хареса ниското й мнение за собствената му нравственост.

— Да забравя кой съм също „не е от полза за собствените ми планове“. Аз съм гуджаареец в крайна сметка. — Ядосан, той скръсти ръце. Ханани го загледа така втренчено и толкова подозрително, че Ванахомен започна да изпитва неудобство.

— Трябва да седнеш — каза неочаквано тя. — Искам да те приспя за следващия урок.

Той се сепна.

— Урок ли? *Сега?*

— Нали каза, че нищо повече не може да се направи за жената. Да нямаш други задачи?

Унте и Таджед щяха да го извикат, ако решаха скоро съдбата на шадунката. Наредено му бе дотогава да остави отряда в каньона — да не би племето й да нападне междувременно лагера. Езак, начело на малобройна група, остана високо горе, за да наблюдава. Засега всичко бе мирно и тихо.

— Добре тогава — каза той и седна на пъна край огнището. — Поне един сън ще изкарам от цялата работа.

Жената приближи до него и хвана тила му в шепата на едната ръка. Това го изненада, но усети пръстите й да опипват долната част на черепа — проверяваше доколко е напрегнат. Нямаше джунгиса — само Бирниците ги използваха, а той бе чувал, че не е лесно да се приспи човек денем без помощта на този свещен камък.

С тези мисли в главата Ванахомен пое дълбоко дъх, за да се успокои. Забеляза одобрителното й кимване. След като се убеди, че е достатъчно отпуснат, тя се надвеси, за да го погледне в лицето.

— Опитай да останеш у себе си този път — каза му настоятелно, все едно му бе напълно ясно какво има предвид. — Не мога да те науча на нищо, ако ме мъкнеш непрестанно из всички селения.

Ванахомен отново въздъхна.

— Ти си най-странната жена, която съм срещал в живота си.

Ханани примигна, а устните й се разделиха за първата усмивка, която виждаше върху тях от дни насам. Сега вдигна ръка и затананика с нисък глас, а той затвори очи и миг по-късно бе вече заспал.

Когато ги отвори, *аншератът* го нямаше. А също и жената, огнището и пространството около него, и дори самото небе над главата му. Не виждаше и себе си — останала му бе единствено вярата, че съществува. Носеше се из сумрачното нищо тревожен и самотен.

Не, не беше самотен…

— Насам.

Гласът жрицата отекна в мрака, макар да не я виждаше. Потърси я с ръка, но не откри нищо, въпреки че в будния свят бе застанала точно пред него.

— Какво е това място? — попита той.

— Пространството между Ина-Карек и Хона-Карек. То няма име и е лишено от разнообразие и мисъл.

Чутото не му помогна много.

— А ти къде си?

Присъствието й го заля изведнъж и отвсякъде, толкова близко и осезаемо, че не можеше да помръдне, без да се натъкне на него. Не на плътта й — все така не можеше да я види или докосне. Онова, което усещаше, бе покой и вездесъща чужда воля, и една *женственост*, така присъща за нея, че му идваше да я пипне. Мека, топла, трептяща. А под обвивката на нейното ухание и вкус, под усещането за нежен допир, се криеше нещо друго. Нещо твърдо като кост или като костилка в сърцето на ароматен плод. Не, това не бе нейната същност, а само външна черупка, а името й бе…

Тя веднага се отдръпна веднага, а той си наложи да не покаже страх пред възможността да остане сам в черната пустота.

— Толкова силен — сгълча го меко тя. — Толкова невъздържан. Никога ли не изчакваш най-напред да те поканят, преди да влезеш?

Гласът й не бе сърдит. Ако изобщо в него можеше да се долови нещо, то бе задоволство.

— Обикновено усещам, когато мястото ми не е някъде — отвърна сърдито той.

— В това пространство, ако нещо не е вече там, за да го познаеш, трябва да бъдеш особено предпазлив, решиш ли да го търсиш. Щом

трябва да си пъхаш носа навсякъде, прави го с най-голямо внимание. Къде е името на душата ти?

— Нямам такова.

Спокойствието й премина в съжаление, което го разсърди повече от предишното й задоволство. Изглежда усетила това, тя бързо възстанови изцяло покоя си.

— Прости ми — каза жената. — Мислех, че си преминал първоначалното обучение на гуджаарейските деца…

— Баща ми не позволи.

— … Разбирам. Няма значение. Ще го преминеш сега. Кажи ми: знаеш ли какво е всъщност име на душа?

Срам го бе да признае собственото си невежество и затова каза каквото знаеше.

— Те трябва да се пазят много внимателно. Ако притежаваш име на чужда душа, получаваш власт над съответния човек в неговите сънища.

— Точно така. Човек може да се загуби в съня. Името на душата е нещо като котва за всичко онова, което си. С негова помощ винаги можеш да намериш своя път. Сричките сами по себе си нямат никаква сила, но *смисълът*, който им даваш, съвкупността от отделните елементи на самата идея са решаващи за съхраняването на твоята идентичност. — Тя въздъхна и Ванахомен долови нейната загриженост, миг преди да я прикрие. — Да беше дете, щеше да е много лесно. Щеше да си… податлив. Но като зрял мъж с толкова мощно самосъзнание… — В тона й звънна предупредителна нотка. — Няма да е приятно.

— Много малко неща в моя живот са били приятни, жено — отвърна той, докато се изправяше… ако можеше да се каже така в това лишено от форми и ориентири място. — Направи каквото трябва.

— Добре.

Усещането за нейното присъствие се промени изцяло. Тя си бе все така наоколо, но вече не можеше да я разпознае. Мекотата, разчетена от него като женственост, като *нея*, премина в кремъчна твърдост, в стомана, студена и непроницаема. И сега тя натисна навътре, срещу съществуването, което бе започнал да осъзнава като собствено Аз. Усети в устата си вкус на метал. Дръпна се, отблъснат от това, но тя натисна по-силно.

— Какво правиш? — попита той. Но жената не отговори. Само продължи да натиска и той усети притеснен, че не му е оставила никакъв изход за бягство. Накъдето и да се обърнеше — тя бе там.

А когато натисна отново, коравите ръбове на нейното присъствие го захапаха като воденични камъни. Обзе го усещане, което едновременно беше и не беше болка. Силно изненадан, той неволно нададе вик в празното пространство. Луда ли бе тази жена? Остър чакъл остърга кожата му, киселина изгори оголената плът… Тя пак натисна и той започна да се съпротивлява, разбрал най-сетне какво прави. Студените й грозни ръбове го разкъсваха на парчета, завираха се в най-съкровената му същност. Продължеше ли така, не знаеше какво може да се случи. Дали той нямаше да се изгуби в нея, като погълнат от Жътвар? Нямаше ли самата му душа да престане да съществува, оставила плътта да погине? Кой можеше да му каже? Опасяваше се, че скоро сам ще разбере, ако не намереше как да й се противопостави.

— Спри веднага, убийствено чудовище от Хетава!

Напрегна всички сили в опита си да се освободи. Все едно се сражаваше с пясък — всеки път, щом успееше да извоюва мъничко пространство за *себе си*, то се изпълваше от *нея*. И ето че за свой ужас той разбра — губеше двубоя. А тя — коя бе тя? Не помнеше, но което бе по-съществено — *не помнеше собственото си име*.

Тя откъсна още част от него.

— Махни се! — Той пищеше, но мракът и тишината погълнаха писъците.

Тя свърши с разкъсването на външната му обвивка и се отдръпна. Готвеше се за окончателния удар. Той се задъхваше в хватката й, наранен, безпомощен и уморен. Усетил, че пред нея е останала разкрита самата сърцевина на неговата същност. Само едно докосване — и край. Усещаше го с инстинктивна увереност. Никога през живота си не бе бил толкова уплашен.

Тя посегна към една част, която пулсираше като сърце и бе също толкова жизненоважна, а той зарида и се сгърчи, за да изкрещи най-накрая едничкото нещо, което можеше да го спаси. Две срички.

Чу звук. Първоначално не можа да го свърже с нищо, а след това си спомни — детството в Ките-ян. В пристъп на ярост една от бащините съпруги бе запратила чашка от фина керамика в стената, за

да я направи на парченца. Но този звук бе по-мек, по-ясен, като от метал… или пък кристал…

Щом го помисли, той се появи. Около него се оформи кристал, твърд и чист като диамант — фасети с остри ръбове огряха тъмнината със своя блясък. Кремъкът и металът проблеснаха в отговор и се отдръпнаха — безопасни вече. И той внезапно проумя.

Той бе Ванахомен. Военен предводител на Юсир-Банбара, бъдещ Принц на Гуджааре, потомък на Слънцето и глас на Богинята. Но освен всичко това, той бе…

Отвори очи, буден, отново в майчиния *аншерат*. Жената все така си стоеше пред него.

— Нийм — промълви той. — Аз съм Нийм.

Тя разроши косите му и се усмихна.

— В сънищата — да.

— Какво… — Ванахомен почти бе забравил как да използва устата си. Колко ли време бе минало? Огънят още не бе догорял, но му се струваше, че са изтекли много часове. Или години. — Какво напра…

— Не знам друг начин да изтръгна името ти. За щастие, богатото въображение ти помогна да се справиш.

Благоговението пребори с лекота надигащия се у него гняв.

— Това име… — Той млъкна, сепнат от допряния до устните й пръст.

— Сега разбираш защо може да се доверява само на малцина избрани. — Пак се усмихна с нещо като угризение в погледа. — Може би ще съжалиш, задето си ми го казал. Като малка компенсация, ще ти доверя следното: В сънищата съм Аиер.

Сега му стана ясно какво огромно значение има това име. Костилка, скрита в меката зряла плът на плода. Потръпна, докато я съзерцаваше, разкъсван между страхопочитание и някакво друго чувство, което не бе в състояние да определи. Желание? Да, имаше го и него — той бе достатъчно мъж, за да си го признае. Не морето от похот, в което го удави Тианет, не променливите вълни на чувства към Янаса, докато бяха заедно — но все пак нещо. Може би някакъв равномерен и неспирен напор на нужда. Но заедно с нея го изпълни още едно, много по-дълбоко чувство, по-могъщо и покъртително от

чистото желание. Почит. Усещане за душевен уют. Същото като в редките случаи, когато се молеше.

— Благодаря — промълви той от все сърце.

Ханани сведе поглед, дръпна ръката си от него и отстъпи крачка назад. Прекалено голяма близост, даде си сметка Ванахомен. Тя се бе обрекла клетвено само на Богинята. Като му даде името на душата си, приближи твърде опасно границите на подобна съпричастност. Изпита липса от загубата на близостта й, жадуваше я. Но тя вече престъпи веднъж своята клетва заради него. Би било нередно да го иска отново.

И той каза привидно жизнерадостно:

— Това ли беше? На това ли искаше да ме научиш?

— Не. — Свенливостта й се бе завърнала. Пак заговори тихо и със сведен поглед. — Понеже душата ти нямаше име, трябваше да се справим най-напред с него. Но мисля, че следващия път ще бъдеш готов да овладееш способите за уравновесяване на жизнени течности.

Тя замлъкна навъсена. Ванахомен изведнъж дочу шумовете извън *аншерата* — възбудени гласове, викове. Приятната отмала рязко се отля — видя Ханани да застива на място. Само че шумотевицата нямаше онази злобна острота, която би очаквал, ако съдбата на шадунката е вече решена.

Иззад една от шатрите излезе Карис. Чертите на лицето му се отпуснаха, щом съзря Ванахомен.

— Пристигнаха още две племена едновременно — съобщи той. — Исаир, казват стражите, и Мадоба-Банбара.

Ванахомен скочи веднага. От умората му не остана следа.

— Да бяхме се молили за това, нямаше да дойдат така навреме. Далече ли са?

— На час вероятно.

— Добре. — Обърна се към жената, която ги наблюдаваше с объркан поглед. — Никакво решение не може да се вземе за шадунката преди утре заран — обясни той. — Налагат го правилата за гостоприемство. А утрото е по-мъдро от вечерта. — Отпусна ръка на рамото й — голяма дързост. Тя се изненада, но не трепна, нито направи опит да се отдръпне. Ванахомен се усмихна и си позволи да я стисне окуражително. — Нищо не обещавам, но ще направя всичко, което ми е по силите, за да осигуря на жената лесна смърт.

Надежда озари лицето на Ханани — подобрение на настроението й от преди малко. Кимна безмълвно. Ванахомен сведе глава за сбогом, грабна булото и тюрбана си и тръгна с Карис да посреща новите гости.

31.
КОШМАРЪТ

Дълго след като Принца си тръгна, Ханани остана права между две от шатрите в *аншерата*, загледана от това относително безопасно място към банбарския лагер. Урокът на Принца я изтощи, макар не това да бе причина за желанието й да потъне в сенките на съня. Просто й трябваше време, за да осмисли наново чудатостите на този свят. Банбарците никога досега не я бяха плашили така, както в настоящия момент. А Принцът никога не й се бе виждал толкова нормален.

„Няма съмнение, че всичко се е обърнало с краката нагоре. Боговете сигурно пак са се напили с небесно вино — също като в приказките.“

Хиляди иглички боцкаха кожата на рамото й с топлината на ванахоменовата длан. Какво имаше у този мъж, че всеки негов допир — дори гадната злонамерена целувка, с която искаше да заблуди Азима — оставаше толкова дълго върху нея? Целият й живот бе преминал сред мъже, някои от които толкова красиви, че биха могли да го засенчат без усилие. Не беше и като да не знаеше нищо за мъжките желания, защото трябваше да е сляпа, та да не забележи някои по-продължителни погледи в баните на Хетава или пък треперливите лепнещи ръце на някои, когато докоснеха нейните. Интересът на Принца бе обагрил самия въздух помежду им, след като споделиха имената на душите си, но въпреки това той не бе по-различен от останалите лъстиви мъже, които бе свикнала да отбягва в хода на годините. Защо тогава й бе толкова трудно да страни точно от него?

„Може би защото му липсва покой“ — каза си тя. Желанието на нейните побратими жреци бе без значение — те бяха мъже на дисциплината, отдавна привикнали да сдържат или пренасочват своите неуместни пориви. Принцът ги задоволяваше без задръжки, без контрол, без да се интересува от вредата, която носи всичко това на собствения му вътрешен покой — а и на чуждия, очевидно. Страхът ли я правеше толкова чувствителна към него? Той я бе използвал като

оръдие в плановете си да убие човек. Сам се отличаваше твърде малко от варварите. *Би трябвало* да се плаши от него. Но не. Почти не. Вече не. Явно съжаляваше за стореното с нея — забелязала бе какви усилия полага да не й напомни с нещо за Азима. Дори започна да й говори по-меко — оценена по достойнство от нея любезност, колкото и незначителна да бе. Забеляза също и усилията му да си припомня изначалната си гуджаарейска природа. Нямаше как тя като Слуга на Хананджа да забележи всичко това и да го зареже като безнадежден.

Ханани реши, че трябва да намери Мни-ини. Щеше да танцува с него вечерната молитва и може би това щеше да внесе ред в нейните мисли и чувства.

— Ханани. Ето къде си била.

Огледа се, приятно изненадана от гласа на своя наставник. Но когато Мни-ини се появи в пространството между шатрите, изражението на лицето му бе необичайно мрачно.

— Какво има, Братко?

— Сънувах отново с Ниджири — отвърна Мни-ини. Погледът му бе забит в земята. Тя усети разтревожена, че трепери. — Наложи се да почакам по-дълго от обикновено. Трябвало да излезе по работа извън Хетава и да се убеди, че неговият сънуващ е в безопасност. Станало е нещо ужасно.

— Какво, Братко?

— Нападение. — Той стисна зъби. — Някой е извършил *нападение* над Хетава. Преди няколко вечери. Стихийният сънуващ. Половината… — Той целият се разтрепери. Лицето му се сгърчи от болка. — Над половината наши събратя Лечители… повечето били заспали, Ханани.

Трябваха й няколко минути, за да осмисли чутото. Нен-невера. Фиерат, чирак като нея, който постоянно забравяше, че тя е момиче, и дрънкаше в нейно присъствие всякакви мръсотии. Всичките й по-възрастни братя — мнозина от които я бяха тормозили, гледали бяха на нея като на някаква опасна екзотика, но не трябваше да умират заради това. Никой не заслужаваше смърт като на Даю.

Ханани закри уста с шепа.

— О, Богиньо. О, не.

Мни-ини се облегна на близката шатра — собствената му.

— Тези, които са оцелели след самото нападение, са поразени от съня и обречени също като вече загиналите. Ще останат будни, докогато могат, но отпуснат ли се един път… — Той поклати глава. — А междувременно никой от другите в Хетава не смее да заспи. Ниджири казва, че май тук сме си по-добре, отколкото ако бяхме останали у дома. Лош, много лош обрат на съдбата.

Ханани също се облегна на шатрата, твърде разстроена, за да се задържи на крака.

— Кой би сторил подобно нещо? И защо? Лечителите не причиняват зло никому. Никакъв смисъл няма в това.

— Има, ако някой умишлено разпространява този кошмар. Нашите Спътници работят ден и нощ, за да открият лек. Вероятно злосторникът се опасява да не би да успеят. — Стисна зъби отчаян. — С този удар ограничават възможностите ни да се грижим за жертвите, както и да се борим. За останалите живи Лечители вече няма надежда да спрат разпространението на заразата. Остава им само да се грижат за събратята си до самия край.

Това вече бе прекалено.

— Исках да се прибера у дома — прошепна Ханани. Очите й пак залютяха, но каква полза от сълзи? Тръсна глава. — Едва преди малко си задавах въпроса дали тези банбарци са въобще хора. Но Принцът има право — ние с нищо не сме по-добри. Само гуджаареец може да използва съня като оръжие. Единствено ние обричаме враговете си на вечни мъки.

— И на мен ми мина същата мисъл — отвърна Мни-ини. Никога не бе усещала подобна безнадеждност в неговия глас. — Вероятно не е възможно да изкореним покварата от своите души, не и напълно. Но е важно да не се отказваме.

Сякаш в отговор на тези слова, и двамата дочуха да ги вика детски глас, белязан с много тежък хактийски акцент.

Изтръгната внезапно от меланхолията, Ханани отиде да види кой е. Таса стоеше от другата страна на шатрата на Мни-ини и се оглеждаше. Грейна, когато я видя.

— Лечител — започна момчето, — Ну-дари… Унте, водач племе… казва дойдеш. Магия… твой магия… — Намръщи се от усилие да намери нужната дума. — *Има нужда* твой магия. Да. — Повика я с едната си ръка, а с другата посочи към шатрата на Унте.

Мни-ини също изникна пред шатрата си.

— Пострадал ли е някой?

— Пострадал? Не. Е… е… — Таса сбърчи лице, неспособен да изрази мислите си. — *Шадун* трябва магия.

Ледена тръпка премина през тялото на Ханани. Да не бяха наранили жената?

Мни-ини отпусна ръка на рамото й. Лицето му бе сърдито и гневно, а погледът — пълен с мрачно предчувствие.

— Аз ще отида — каза той на Таса. — Макар и само за да кажа на тия глупаци, че нямаме намерение да злоупотребяваме с магията в тяхна угода. Да лекуваме жената, колкото да я убият след това. Ханани…

— И аз идвам.

Мни-ини отвори уста да възрази, но погледна към нея и я затвори. Поклати глава.

— Повече няма да се разправям. С тебе не се излиза наглава.

Ханани даде знак на Таса и той ги поведе през лагера, към шатрата на Унте.

Сцената, която завариха в задимената й вътрешност, не беше толкова ужасна, колкото се опасяваше Ханани. Унте бе застанал край шадунката, принудена, все така вързана, да коленичи по средата на шатрата. Таджед седеше край масата срещу тях, а до него се бяха разположили двама други мъже, облекли потънали в прах индигови роби — водачите на двете новодошли племена. Жената изглежда не бе подлагана на нови страдания, ако се пренебрегнеше прясната синина над едното око.

— Тия пък какви са? — възкликна шадунката, след като изгледа Лечителите от глава до пети. Нейният гуджаарейски — навярно едничкият общ за шадуни и банбарци език в момента — беше белязан от чудат напевен акцент, какъвто Ханани не бе чувала през живота си. Устните й се сгърчиха гнусливо. — Вие да не сте почнали да се плодите със северняци, бе? Я ги вижте тия двамата — светли са като пясък.

Унте, изправен с каменно лице над нея, не даде ухо на казаното. Обърна се към Лечителите:

— Ванахомен все ми повтаря, че можете да лекувате лудост.

Ханани примигна; Мни-ини й хвърли пълен с изненада поглед.

— Малко — каза тя най-накрая. — Определени видове безумие реагират благоприятно на нашата магия, но далеч не всички.

Унте кимна с разбиране и посочи с глава шадунката.

— Кажете ни, ако обичате, тази тука луда ли е?

— Гуджаарейци! — И двамата се сепнаха, понеже жената изтърси думата като псувня. Ханани никога не се бе натъквала на подобна ненавист. Сега разбра защо банбарските водачи се съмняваха в душевното й здраве. Шадунката направо се тресеше от омраза. — Гуджаарейци от Хетава! Знаех, че се сношавате с кучета, банбарци долни, ама през ум не ми е минавало… — Тя се изплю ядно, извила мъчително шия от усилието; храчката й се лепна току до сандалите на Мни-ини.

Също така спокойно, както ги бе заговорил преди миг, Унте зашлеви жената с такава сила, че тя рухна на пода. След това сграби робата й на врата и я изправи в предишното положение.

Ханани закри уста с шепа при удара, а Мни-ини пристъпи напред със свити юмруци.

— Престанете веднага, боговете да ви прокълнат дано!

Унте само ги изгледа и празнотата в тези очи накара Ханани да изтръпне до мозъка на костите си. Даже Мни-ини се отдръпна назад с пребледняло лице. Когато заговори отново, тонът му бе по-сговорчив.

— Простете ми — започна той. — Обадих се, без да помисля. Но съм сигурен, че При… Ванахомен ви е казал какво огромно зло е насилието според нашата вяра; според нашия орден.

— Известно ми е — заяви Унте. На Ханани се стори, или поне се надяваше, че и неговите черти се посмекчиха в отговор на поднесеното извинение. — Поради което и моля да ми кажете дали тази жена е луда. Само толкова. Ако е — не ще искам да я лекувате. — Хвърли поглед към другите племенни водачи, които бяха също толкова сериозни. — Друг на мое място би пожелал и това, за да я даде на жените за развлечение. Не и аз. Ако е луда, ще я убием, та да не прихванем и ние. Ако е с ума си… — Той затвори уста.

Ханани бе вече разбрала и болезненият възел в стомаха й се отпусна. Да би могла, щеше да прегърне Унте. Ако двамата с Мни-ини обявяха жената за луда, тя щеше да получи бърза смърт. Това означаваше да излъжат, ако не е, но никоя постъпка в услуга на покоя не можеше да бъде напълно нередна, нали така? Погледна Мни-ини, за

да разбере дали той е на същото мнение. Постара се да запази лицето си безизразно като на Унте. Надали другите вождове говореха гуджаарейски — все пак бяха мъже, но беше особено важно той да не проявява видимо милост към жената.

— Да не сте ме докоснали — проговори неочаквано тя, вперила огнен поглед в Мни-ини. — Вече ми е ясно какви сте — нищо, че са ви издокарали в техните смешни дрехи. *Даш та хинакри ен ем…* — Премина за малко на родния си език, цялата разтреперана от ярост. — Демони! Кърлежи! Няма да ви дам с пръст да ме докоснете!

— Ние сме Лечители на Хананджа — каза Мни-ини, навеждайки глава. — Помагаме на болни…

— Хич не ме интересува какви сте! Нека да ме дадат на ония *теба*. — Тя кимна рязко с глава към входа на шатрата. — По-скоро ще легна под сто от тях, отколкото да остана в една шатра с вас!

Мни-ини се взря в жената, сетне размени смутен поглед с Ханани. Беше абсолютно недопустимо за един Лечител да предприеме каквито и да било действия по отношение на просител против неговата воля — единствено Бирниците разполагаха с такива права. Но ако останеха със скръстени ръце, никой не знаеше на какво бяха способни банбарците.

— Аз ще се заема — промълви най-накрая Мни-ини, като пристъпи напред и запретна ръкави.

Жената се наежи, а очите й лъснаха като на притиснато в ъгъл диво животно. Ханани изпусна едва чута въздишка на предупреждение, миг преди банбарката да се хвърли срещу жреца. Какво ли искаше да му направи — да го ухапе? Но и наставникът й не пропусна движението, дръпна се настрани и впи пръсти в рамото на нападателката.

Жената ахна и се стовари на пода с изцъклени очи. Сънна кръв. Поклатил разочаровано глава, Мни-ини коленичи, обърна я по гръб с помощта на Унте и допря с върховете на пръстите си вече склопените й клепачи.

Едва сега Ханани забеляза дълбоките кръгове под очите на жената, както и белезите на крайно изтощение, скривани до този момент от неудържима ярост. Самият преход в пустинята не ще да е бил лесен, особено през вражеска територия. Бедната шадунка изглежда не бе спала дни наред…

„Ще останат будни, докогато могат“ — каза наставникът за техните спътници, които носят сега заразата на кошмарната болест.

В настъпилата тишина се чу внезапната въздишка на Мни-ини. Той отвори очи. Унте, който държеше жената, го погледна изпод смръщените си вежди.

„Но отпуснат ли се един път…“

— Не. — Ханани се опита да помръдне, но крайниците не я слушаха. В съзнанието й се появи образът на Бирник Сонта-и. Видя и Даюхотем. — Не…

Бе прекалено късно. Мни-ини се разтрепери целият. Сгърчи лице. Издаде един-единствен звук, наполовина писък, наполовина ридание.

— *Не!* — Нещо у Ханани се скъса. Тя се хвърли към наставника си, като изблъска Унте с тяло. Но преди да успее да го подхване, Мни-ини рухна на пода.

Тя го задърпа с все сила — искаше да го обърне по гръб. Наложи се да затваря насила клепачите му с пръсти; очите оставаха широко отворени, пълни с ужас. Потрябваха й цялата дисциплинираност и дълъг опит, за да се овладее и въведе лечебния сън, но го направи. Устреми се в неговата плът, затърси душата…

А вътре нямаше нищо друго, освен тишина.

32.
СМЪРТ

В първия момент, след като влезе в шатрата на Унте, Ванахомен реши, че са го върнали назад във времето. Ханани отново седи неподвижно, въздухът наоколо е пак изпълнен от смърт и потрес. Само че сега тук лежаха две тела — на шадунката и на Мни-ини.

— Какво става, в името на сенките? — попита той.

Колко дълбоко бяха поразени всички от случилото се пролича от факта, че пръв намери сили да отговори Таджед.

— Жената започна да дрънка врели-некипели — проговори той зашеметен. — Дадохме й да яде и пие, заплашвахме я, а тя само ни псуваше. Тогава повикахме тия двамата — посочи с глава първо тялото на Мни-ини, а после и Ханани — да видят да не би да е луда.

— Тя не даваше да я пипат — обади се друг глас. На мъж, когото Ванахомен не познаваше. Ако се съдеше по силната му прилика с Унте, трябваше да е неговият брат, вождът на племето Исаир. — И мъжът лечител й направи нещо да я успокои. Когато допря с пръсти очите й… — Вождът потръпна. — Никога не бях виждал такова лице.

— Беше смъртоносният кошмар. — Гласът на жрицата, тих и в най-добрата си форма, сега почти не се чуваше. Тя седеше с гръб към тях, положила в скута си главата на своя наставник. На Ванахомен му се стори странно, че бе разпуснала неговите обикновено събрани на тила коси. Галеше ги непрекъснато и ритмично. — Сънят, който убива като болест. Някои не умират веднага, но го носят у себе си, предават го на всички спящи наоколо. — Замълча за момент, но не престана да гали косите. — Спуска се нощ.

Ванахомен замръзна.

— Искаш да кажеш… — Най-накрая разбра. Слухове за кошмара се носеха из града, още когато ходи у Санфи, но тогава през ум не можеше да му мине, че нещата са толкова сериозни. А сега си припомни при какви обстоятелства бяха попаднали на шадунката — стъкваше си огън за чай. Силен черен чай, за да я държи будна.

„Сигурно е знаела, че носи смъртта. Затова е дошла сред враговете, без да й мигне окото — какво значение имаше как ще загине, след като ще ги отнесе и тях със себе си?“

Вождовете го гледаха в очакване — Ханани бе говорила на гуджаарейски. Той преглътна с усилие и преведе.

Таджед отскочи назад.

— Зараза! Може ли да се прихване от тия трупове?

— Сънната магия не действа така. Няма опасност. — Ванахомен погледна към Ханани, притеснен от безучастния й тон. — Изглежда тази шадунка е била наскоро в Гуджааре по търговия. Откак Кисуа завоюва страната, само нейното племе се допуска отвъд стените на столицата. Ако е прекарала нощта там, в близост до някой носител на заразата… Доколкото съм чул, това би било достатъчно.

— Зверове — изръмжа вождът на Мадоба. Ванахомен изчисли самоличността на непознатия по метода на изключването. Мадобецът впери поглед в трупа на жената. — Подли страхливци! Не смеят да ни се опълчат в битка, но виж какво им хрумнало!

— Така е — съгласи се Унте. И той погледна мъртвата жена, напуснала този свят с отвратителна гримаса на лицето. — Тук са събрани много от най-добрите воини на шестте племена. Ако планът й бе успял, щеше да реши с един удар изхода от кървавата вражда, продължила толкова поколения. — Въздъхна тежко и премести поглед върху тялото на Лечителя. — Кажи на жената, когато намериш за уместно, че приятелят й ще бъде погребан с всички почести, които се полагат на един банбарски воин. Той загуби своя живот, но спаси всички нас.

Ванахомен кимна в знак на съгласие. Настана неловка тишина. Чуваше се само едва доловимият шум от дланта на Ханани, която не преставаше да гали косите на своя наставник.

Принцът се приближи и клекна до нея. Погледна я в лицето. Тя не плачеше. Пълното отсъствие на какъвто и да било израз никак не му хареса.

— Чирак-Лечител.

Той се подвоуми — жестът можеше да не й се понрави, но в крайна сметка улови ръката й, за да спре това влудяващо галене.

Ханани вдигна поглед към очите му и безизразната маска се пропука. За един ужасен момент тя бе заместена от такова неизразимо

страдание, че Ванахомен едва успя да познае това лице. Уплаши се, че тя не ще може да го понесе — че ще загуби ума си или ще загине. Но ето че мигът отмина и лицето отново застина. Тя пое дълбоко дъх, кимна и внимателно отмести главата на наставника си от скута си.

— Вие имате важни въпроси за обсъждане — проговори Ханани. — Извинете ме.

— Ханани — каза той, върнал се неловко към малкото й име. — Трябва да…

— Ще се погрижиш ли за погребението? — Тя изобщо не обърна внимание на казаното от него. — Независимо от… обстоятелствата… кремацията ще свърши работа. Душата му не е при нас, в Хона-Карек, нито пък сънува в Ина-Карек. Плътта е без значение.

Ванахомен се запита къде е тогава тази душа, но не намери сили да зададе въпроса на глас.

— Банбара не знаят как се прави това, но аз ще им покажа. Ще приготвят кладата както трябва.

— Благодаря ти, Принце. — Тя се изправи с бавни и непохватни движения, сякаш използваше всички свои сили за поддържане на оная страховита маска. Нямаше място за благоприличие. — Предвид обстоятелствата, трябва отново да поискам сънни течности от племето, след като съм единственият лечител тук.

— Ще го уредя с Унте. — Говореше бързо, за да не й позволи да го прекъсне пак. — Ханани, не бива да оставаш сама.

Тя го погледна и Ванахомен съзря самите сенчести селения в тези очи.

— Кой ще ми дари покой сега, Принце? Ти ли?

— Има повече от един вид покой — отвърна той намръщен. — Янаса. Ще й кажа да…

— Благодаря за тази загриженост. — Понечи да си тръгне, но спря. — Беше непредвидима злополука. Когато се прибера в Хетава, ще имам грижата да обясня това на моите братя.

Ванахомен сбърчи лице, засрамен от собствената си себичност, защото дълбоко в подсъзнанието му се бе загнездило точно такова опасение. Тя не му остави време да отговори. С видимо усилие изправи рамене, склони почтително глава към племенните вождове и напусна шатрата.

— Вана. — Беше Унте. Гледаше намръщено подире й. — Не познавам обичаите на твоята страна, но…

— Ако бяхме в Гуджааре, щяхме да я изпратим в Хетава — каза натъртено Принцът. — Моят народ умее да лекува душевните рани също както и телесните. Никога не оставяме подобни неща да се задълбочат. Само че тук няма кой да й помогне.

Унте кимна с въздишка.

— Добре. Утре е последната вечер от празненствата. Ще гласуваме на другия или на по-другия ден, стига да пристигнат навреме и останалите две племена. При всички случаи скоро ще можеш да я отведеш у дома.

Ванахомен не беше уверен, че Ханани ще издържи дотогава, но запази съмнението за себе си.

— Тя обеща да каже на събратята си в Хетава, че нямаме нищо общо с неговата смърт. — Погледна двата трупа и потрепери. — А вината е моя — аз донесох тази страхотия сред племето.

Стиснал юмруци, той свали булото и тюрбана си, отиде при Унте и коленичи. Макар да се бяха разбрали, че няма никога да сведе глава пред него — владетелите не се кланят един другиму, — сега го стори. Опря и двете си ръце в пода и наведе чело пред тях в най-официалния гуджаарейски поклон — израз на разкаяние. Мразеше словата, които трябваше да произнесе, възненавидя и себе си, задето се налага да ги изрече, но нямаше как да не го направи.

— Проявих безотговорност — започна той на гуджаарейски. Не би могъл да изрази по подходящ начин своето смирение на хакти. — Приех, че тази жена не може да ни причини зло, като пропуснах да забележа онова, което бях длъжен да видя, макар всички признаци да бяха налице. Ти бе прав да се усъмниш в мене, Унте — не проявих нужната предпазливост.

Настъпи тишина. Ванахомен отброяваше всеки удар на сърцето си. Но ето че вождът го докосна по рамото.

— Мисля, че занапред ще бъдеш по-внимателен — проговори той с изненадваща мекота.

И премина на хакти, за да разбират и останалите за какво става дума.

— Не се измъчвай, Ванахомен — никой не би могъл да предвиди всичко това.

— Да, но моята небрежност…

Унте поклати глава.

— Погрижи се за сънародничката си, щом толкова искаш да понесеш някакво наказание. Но не виждам как аз самият бих могъл да постъпя иначе на твое място.

Той огледа останалите вождове — двамина кимнаха одобрително. Таджед — не. Това можеше да се очаква.

Ванахомен затвори за миг очи. Изпита едновременно облекчение, благодарност и болка. Гърлото му се сви, но това не вършеше работа, не и пред всички тези мъже, които все още се надяваше да спечели за своята кауза — макар че след станалото шансовете му сигурно се бяха изпарили като роса под слънчеви лъчи. Засега не можеше да направи нищо повече. Преглътна с усилие, кимна и се изправи на крака.

— Жената помоли да го изгорим — промълви той, като кимна към тялото на Лечителя.

Унте потри замислено брадичка.

— Има една пещера, където това може да стане — каза той. — В северния край на каньона, доста далеч от полята, където реката потъва под повърхността. Свързана е с множество други пещери, така че няма да има проблеми с пушека.

Ванахомен кимна.

— Знам мястото. Ще накарам хората си да се погрижат за всичко. — Погледна шадунката. — А тази?

Унте се усмихна тъжно.

— И нея трябва да погребем достойно. Като всеки воин, постъпил самоотвержено и храбро за доброто на своя народ.

Когато Ванахомен тръгна да търси Ханани, бе вече нощ. Той бе сгорещен и потен, миришещ на масла и билки и бе прекалено уморен, за да мисли за баня преди утре заран. А и твърде много се тревожеше за жената. Не че допускаше възможността тя да е от хората, които биха посегнали на себе си — или поне не тук и сега. Като добра хананджистка щеше да пожелае да принесе сънната си кръв, преди да умре.

Видя Янаса, седнала сред група други жени, да слуша някакъв музикант недалеч от шатрата на Ханани. При наличието на

няколкостотин гости в каньона и след осуетяването на непоправимо бедствие Унте явно бе разрешил продължаване на празненствата. При все това веселбата не бе истинска. Музикантът, Неапа Седемте пръста, свиреше бавна жалейна елегия. Ванахомен не видя танци, нито пък забеляза проявите на буйни чувства и груба невъздържаност, така обичайни за предпоследната вечер до слънцестоенето. Вероятно утре щяха да се върнат към привичното си поведение, особено ако очакваха гласуване в подкрепа на войната. Засега обаче общото настроение оставаше потиснато.

Янаса също забеляза Ванахомен, помоли с жест приятелките си за извинение, стана и тръгна към него.

— Ще я видиш ли?

Той кимна.

— Ти говори ли с нея? Как е?

— Пусна ме вътре за малко, но дума не спомена за мъката си. — Янаса сведе поглед. — Бяхме си поговорили преди това. За шадунката. Мисля, че вече ми няма доверие. Може би ти ще се справиш по-добре.

Ако бе така, значи нещата вървяха съвсем на зле.

— Отивам.

Още при първото потропване по шатрата, отвътре се чу раздвижване. Ханани отвори, за да види кой е.

— Принце. За урока ли идваш?

Той се сепна. Това бе последното нещо, което можеше да му мине през ум в този момент.

— Надали му е времето точно тази вечер…

— Янаса ми каза, че вождовете ще гласуват след два дни. Не ми остава много време да те науча. Ела. — Тя се измъкна от шатрата, мина зад нея и се запъти към огнището.

Ванахомен осъзна, че *аншератът* си бе все така от четири шатри. Утре сутринта щеше да накара хората си да махнат тази на Мни-ини.

Сега Ханани изглеждаше по-добре, отколкото следобеда. В осанката и поведението й не се забелязваха признаци на болка — всъщност не личаха каквито и да било чувства. Физически също изглеждаше по-добре, макар това да бе навярно заслуга на Янаса. Косата й падаше свободно на къдрави кичури, тежките украшения бяха заменени от мънички златни монети, които подрънкваха при

всяко нейно движение. Банбарци използваха това дрънчене за пропъждане на лош късмет по време на траур.

Той се отпусна с въздишка върху един камък край огнището. Тя приседна срещу него.

— Погрижих се, доколкото можах, за тялото на твоя наставник. Не помня всички правила на обреда, нямах и повои, но се постарах всичко да бъде благопристойно. Хората ми събират дърва. Утре заран ще го отнесем на кладата. Искаш ли да дойдеш?

Тя не отговори веднага. Езикът на тялото й остана също толкова непроницаем, колкото и лицето й.

— Не.

Нямаше сълзи, нямаше трепване, нямаше и най-малък признак за печал. Ако не бе вече запознат с оная особена комбинация от сила и несигурност, така присъща за нея, не би усетил, че има нещо не като хората.

— Намери ли приносители?

— Янаса — отвърна тя. — Също и Карис. И още неколцина.

— Достатъчно ли събра вече?

— Достатъчно от всичко останало, освен сънна кръв, но това е нормално, след като няма Бирник, който да помогне. Живите могат да дават съвсем по малко от своята.

Ванахомен се бе надявал да отклони разговора от темата за смъртта.

— Този урок. И той ли ще е неприятен като последният? — Успя да пусне усмивка, която остана без отговор.

— Зависи от тебе — отвърна тя. Равният й тон бе крайно смущаващ, предвид обичайната за нея емоционалност. — А сега заспивай, ако обичаш.

„По-лесно е да се каже, отколкото да се направи“ — помисли си той кисело, но се премести на земята, подпрял гръб в камъка. Макар да бе изтощен, сънят не идваше и не идваше. Прекалено ясно усещаше погледа й върху себе си, твърдостта на земята отдолу, отчетливото пращене на огъня.

— Не можеш да заспиш.

Звукът на нейния глас.

— Ще стане най-накрая — сопна се той. — Ако те бавя прекалено много, можем да продължим с урока утре.

— Представи си нещо, което е особено важно за теб.

Той свъси вежди.

— Като какво например?

— Някакъв предмет или символ, които имат определено значение за тебе — пикторал може би. Представи си го. Очертай контурите му в съзнанието си.

Той помисли малко, а после предпазливо и с благоговение нарисува Ореола на Залеза. Не имитацията на майка му, а истинския — жезъл, изваян от бял нефтит, дървото, което се използваше единствено за изработка на свещени предмети. Бронзова рамка, направена от някакъв майстор толкова отдавна, че името му бе забравено. Плочки от полирана слонова кост, всяка изрязана от цяло парче, което е имало размери на пъпеш и стойност, колкото държавното съкровище на някое малко кралство. Те изобразяваха слънчевите лъчи — осем червени, осем яркожълти. Спомни си как слуша в захлас своя баща да обяснява, че централната плочка — златен полукръг, широк две педи и червен почти като кръв — изобразява слънцето, което поставя началото на тяхното родословие чрез едно красиво смъртно момиче, като задържа върху него своя огнен, вечно търсещ поглед. Златото бе изкопано от планински връх, с толкова дебела снежна шапка, че…

— *Ниим.*

Този път гласът на жената не го стресна. Нещо вътре в него се промени. Кожата му внезапно се наежи от студ, много по-свиреп отколкото в пустинна нощ, а въздухът стана сух и горчив на вкус, също като на ръждясало желязо. Отвори очи и видя *аншерата* в бели и сивкави сенки. Дори тлеещият в краката му огън бе станал чудновато безцветен. Друга белота, мигаща и непривична, покриваше шатрите и всичко наоколо. Докосна някаква неясна маса край себе си и пръстите му изтръпнаха от студ. Сняг? Никога не бе виждал, но си бе мислел за него, спомнял си бе бащините приказки… И изведнъж проумя. *Сънуваше.*

— Да, но не в Ина-Карек. — Огледа се и видя жрицата на няколко стъпки от себе си. Имаше нещо странно в нейния сънен образ, който току потрепваше, сякаш се мъчеше да премине в друга форма, но за момента тя успяваше да го държи под контрол. — Това е мястото между сънния свят и будния. Душата ти ме води всеки път тук, вместо

в Ина-Карек. Мисля, че някаква част от нея не е наред. Имаш ли често видения?

Ванахомен потръпна и излъга:

— Не.

Тя мълча толкова дълго, че му стана ясно — виждаше през него като през стъкло. Но не пожела да признае истината.

— Това не е важно — каза тя най-накрая. — Така или иначе, ще те науча как да се лекуваш самичък.

Той се намръщи и обгърна тяло с ръце. Студът проникваше през дрехите му.

— Това място не ми харесва.

— Ами, промени го — отвърна тя. — Това си е твое пространство.

— Не разбирам.

— Бирник е този човек, чиято мисъл създава нови светове посредством сънуване. Това е нещо съвършено естествено за него. И ако не бе уравновесяващата сила на сънната кръв, някои биха прекарвали цялото си време в създадени от собственото им съзнание светове. Това наричаме лудост.

Ванахомен потрепери. Поради някаква неизвестна причина на нея не й бе студено, макар да носеше по-тънки дрехи.

— Аз не съм Бирник. — Понеже тя не му отговори, той се намръщи и попита: — Как да напусна това място?

— Създай друго. Също както създаде това.

Спомнил си бе бащините разкази и си бе представил снежна покривка. Сега реши да опита с друг детски спомен — градините на Ките-ян, палата на неговите майки, сестри и братя. И видя крехките миниатюрни палми, усети ароматите на пълзящи цветя и близката река, усети пясък между пръстите на краката си…

Неговите пръсти. Преди малко носеше сандали, но сега краката му бяха боси. Въздухът бе топъл. Отвори очи в Ките-ян — безцветен, сенчест, но несъмнен.

Ханани се огледа и кимна — може би одобрително.

— Имаш силна воля. Но този въпрос никога не е бил под съмнение. — Тя тръгна през градината. Видът й бе съвсем неуместен с нейните варварски одежди и хетавски маниери. Прокарваше пръсти по

цветя, камъни и стени. — Какво виждаш наоколо? Всичко ли е както трябва?

Той свъси чело. Не разбираше какво има предвид.

— Всичко е каквото го помня, освен тая грозна сивота.

— Няма нищо допълнително? Сигурен ли си?

— Разбира се, че не съм. За пръв път идвам тук от десет години насам.

Как не забеляза досега! Тук бе играл на криеница с братчетата си, строил бе пясъчни замъци със сестрите. Слушал бе майчиния глас — дълго преди възрастта и болестите да го отслабят — да тананика песни от старата родина на древен суа. Слушал бе…

Един звук. Нещо в градината не бе наред.

Като се завъртя по посока на звука, той тръгна между палми и папрати. Вода. Да, старият фонтан. Почти го бе забравил. Вградена в една стена, скулптура във формата на глава на леопард изливаше вода в устата на три малки, а оттам — в езерце отдолу.

— Много е тихо — каза той на себе си. — Водата не стига; едва тече.

— Нагласи я както трябва. — Жената се бе приближила безшумно. Дали вървеше или просто се бе появила до него?

Ванахомен огледа наоколо — търсеше някакъв механизъм, макар фонтанът да си бе на това място от векове, а той никога не бе знаел как работи проклетото нещо. Ханани докосна ръката му.

— Това е твоят свят — каза тя. Нямаше следа от предишното особено потрепване на сънния й образ. Сега той бе съвършено отчетлив. Вниманието й бе изцяло съсредоточено върху него. Необяснимо защо той се почувства поласкан. — Нагласи го както трябва.

И сега Ванахомен разбра. Не му трябваха никакви механизми, нито майсторски умения, понеже всичко наоколо се подчиняваше на собствената му воля. Затова опита да си спомни каква бе струята по-рано. Когато звукът й съвпадна с този от спомена, по гръбнака му премина ледена тръпка, но тя нямаше нищо общо със снежинките, които продължаваха да се топят върху косите му. Направляван от чист инстинкт, вдигна поглед към небето. И то не беше наред. Беше сложил сухото безоблачно небе на Мерик-рен-аферу. Сега волята му го замени

с по-синьо и изпъстрено с тънички пера влага, които щяха да изсъхнат до пладне, но винаги се завръщаха вечер.

Отново го прониза тръпка, този път по-силна, и заедно с нея го обзе усещане за *правилност*, което му спря дъха.

— Сега усещаш равновесие — обади се Ханани. — Покой. Запамети го. Когато се промени или избледнее, върни се на това място и направи онова, което стори току-що. Или пък създай друго място, без значение е. Когато призовеш името на душата си, ти отстраняваш съставките на своето будно Аз. Създадената в това празно място картина, всичко, което виждаш наоколо — си ти. Промениш ли го, променяш себе си.

Той пое дълбоко дъх и се наслади на усещането за правилност. Удиви се на обстоятелството, че не бе забелязал неговото отсъствие преди. Означаваше ли, че бе вървял бавно и сигурно към лудостта? Плашеща мисъл.

— Не мога да разбера как става?

— Няма и нужда. Никой не го разбира. — Погледна я изненадан, а тя се усмихна, макар да нямаше нищо за смях. Помисли си, че изражението й не е нещо повече от рефлекс. — Това е сън, Принце. Тук си в селенията на боговете. Само най-надарените Бирници биха могли да разберат — те са родени с божествена сила, която ние, останалите, можем само да се борим да наподобяваме. Точно заради това те са наши водачи — и поради същата причина храним такива надежди за теб, Аватар на Хананджа.

Ванахомен се намръщи при тези думи, но независимо от това проумя, че знаците са си били около него през цялото време, също като кръговете под очите на онази шадунка. Бе мислил, че проявеният към него от страна на Хетава интерес е подплатен само политически. Че им трябва нова пионка и военна подкрепа, за да се отърват от господството на Кисуа. Но сега разбра: те го смятаха за *един от тях*. Носител на магическото проклятие. Необучен и безконтролен, но осенен от Нейното благоволение. За Хетава това стоеше над всичко.

Ванахомен никога не бе вярвал истински в Хананджа. Е да, сънуваше и бе ставал свидетел на магията на жреците, но представата, че една богиня ще тръгне да се разправя с незначителните човечета, които щъкаха из сънищата й, му се струваше абсолютно нелепа. Тази история с Аватара за него никога не бе нещо повече от поредна куха

титла — още по-безсмислена от всички останали. Но ако тя бе причина Хетава да му помага, значи в титлата се криеше истинска власт. Ами ако наистина бе така? Ако властта, за която тия жреци непрекъснато му повтаряха, че притежава — и която би следвало да го превърне в Бирник, — бе с някакво по-висше предназначение? А то какво е? И защо му бе дадена от Нея?

Ванахомен тръсна глава и се изправи. Щеше да обмисли всичко по-късно.

— Това е значи цялата работа? Отсега ще мога сам да се пазя от безумието?

— Ще можеш да използваш този метод за поддържане равновесието на жизнените си течности. Но трябва да си винаги нащрек, защото лудостта приема най-различни форми, а не всички са податливи на оказваното от сънната кръв влияние. Покварата на твоя баща е очевидно доказателство за това.

Ванахомен се скова, а през градината премина остър порив на вятъра.

— Той не беше луд.

— Тоест смяташ, че е бил просто зъл? Това дори ние не го допускаме, Принце.

Той я изгледа намръщен.

— Въобще не го вярвам.

— Нали знаеш какво е извършил. Измъчвал е Бирник, при това нееднократно, докато го превърне в чудовище. Насъсквал го е срещу врагове и приятели, без разлика, за да ги обрече на участ много, много по-жестока от обикновената смърт…

— Това не е вярно! Той не беше такъв! Той беше…

Градината се промени. Все така безцветна, тя се обля цялата в светлина — в слънчева светлина. Сега Ванахомен се намираше на горните етажи на Ките-ян, застанал на балкона на великолепния апартамент с множество стаи, който някога бе негов. Погледна се и видя дрехи от един друг живот — любимата му навремето препаска от леопардова кожа и свободно скроена риза от вносна коприна с огърлица от яспис отгоре. Огърлицата бе подарък от майка му за деня на неговото пълнолетие. Дланите му бяха по-меки, ръцете — не така мускулести, каквито бяха станали за десет години тежък воински живот…

— Ванахомен — каза един глас зад него и сърцето му застина.

Обърна се.

Еникет, сега Крал на гуджаарейския Трон на Сънищата, прекосяваше помещението с уверената крачка, така привична за него в будния свят. Широко усмихнат и разтворил обятия, за да прегърне своя любим син. Почти парализиран от шока, спомена и все така болезнената мъка, Ванахомен отвърна на прегръдката с насълзени очи, а сънят изтикваше на преден план нови и нови почти забравени подробности. Уханието на неговия баща — пот, тамян и карамфилово масло. Дрънченето на златните цилиндърчета, вплетени в косите му. Силата на ръцете, за която тогава — вече млад мъж, отдавна надживял юношеските заблуди — си мислеше, че никога няма да залинее.

Онзи ден. Да, помнеше и него. Беше денят преди армиите на Суа и Гуджааре да се сразят при Соджаро, в северната част на Кисуа. Денят преди бащината смърт.

— Татко — прошепна Ванахомен, като го притисна с все сила. — Татко.

Отвори очи и видя нещо, което го потресе: жрицата. Тя ги наблюдаваше откъм един ъгъл на помещението, а образът й бе все така сивкав, бял и безцветен. И сега, пред очите му, отново започна да се размазва, но този път проблясваха за миг черти от истинската й същност — покрусена от мъка, обляна в сълзи фигура. Измъчено същество с изпълнени от горчиво съчувствие очи.

Точно така. И тя знаеше какво е да загубиш баща.

Ванахомен се изтръгна от бащината прегръдка и впи очи в лицето на мъжа, който бе бог в неговия свят през цялото време. И тогава ли бе скривала толкова много печал тази широка усмивка? Или бе просто шега на паметта?

— Какво има, Вана? — попита баща му с ведро лице, развеселен от неговата физиономия.

— Нищо — отвърна той. — Просто се радвам да те видя. — И Еникет се усмихна още по-широко, прегърна го дружески през раменете и го поведе към балкона.

„Това е твоят свят“ — бе казала Ханани. Щеше да вижда онова, което иска да види. В ония времена, още като глезено дете на Принц, имаше много неща около неговия баща, които не искаше да съзре. Сега…

След кратко колебание Ванахомен затвори очи и пожела спомените да се *оправят*.

Когато ги отвори, баща му се бе отдръпнал от него и се бе облегнал на парапета — двамата наблюдаваха залязващото слънце. Сега Ванахомен видя бръчиците от грижи около очите му, усети непривично за него напрежение по цялото му тяло. И най-накрая забеляза, че Еникет отбягва погледа му.

— Искам да знаеш, че онова, което ще сторя утре, е заради теб — каза неговият баща.

Жетвата на армиите. Баща му го бе сторил в опит да се домогне до безсмъртие с помощта на магическо знание, толкова древно и тайно, че бе забравено в по-голямата част от света. Когато всичко това се бе случило, Ванахомен не бе имал представа за какво става дума, но по-късно Карис му бе разкрил истината. Ако Еникет бе успял в това начинание, Ванахомен щеше да сподели съдбата на останалите си братя и сестри — живот в несигурна безполезност, зависеща от чужда воля, в разкош и привилегии без цел. Като любим син може би щеше да се ожени за издънка на високопоставено родословие и по този начин да укрепи неговите връзки с трона, но никога не би могъл да се сдобие със собствена власт и слава, дори и да се заеме с някаква професия или с изкуство. Принц, който се превръща в съперник за своя баща, представляваше заплаха за Трона на Залеза.

Нямаше ли тогава владетелят да му изпрати убийци, както повеляваше традицията в подобни случаи?

Тогава баща му го погледна много особено. Как така не бе успял да забележи срама в тези очи, които толкова много наподобяваха неговите собствени?

— Искам да си в безопасност — добави тихо Еникет. — Искам да водиш спокоен живот. Тегобите на управлението… — Той въздъхна. — Ако успея, ще те предпазя от тях, ще те оставя неопетнен, какъвто си сега.

„Ще ме оставиш какъвто съм сега ли, татко? Момче в тяло на мъж? Домашно кученце?“

Застанала до баща му, жрицата се извърна настрани.

— Вана? Разбираш ли ме? — Баща му го погледна, притеснен от неговото мълчание.

„Да, разбирам. Що за човек би избрал подобна участ за своя син? Разбирам съвсем точно какво възнамеряваш да сториш.“

И все пак Ванахомен въздъхна, разтри очи и протегна ръка, за да докосне рамото на своя баща. Тази ръка — неизвестно защо Ванахомен не се изненада от това обстоятелство — бе същата, която имаше сега. Тя не бе вече мека. Белязана бе от времето, обветрена и потъмняла от слънцето, цялата в белези от упражнения с ножа, овладяване на меча и ръкопашни схватки. Превърнал се бе в мъжа, който баща му не искаше никога да види.

— Обичам те, татко — промълви той и това бе истина. — Така и не можах да ти го кажа, когато трябваше. Само че покварата в този свят, който е изображение на моята душа… — Затвори очи, намразил себе си заради предателството спрямо собствения си младежки спомен за бащата… — *Това си ти.*

И като затвори очи, пожела всичко, всичко да изчезне. Пак се понесоха през пространството помежду, което бе загубило лъжовните си форми, за да покаже своята истинска природа на сумрачен и пуст безкрай. Такова бе и настроението на Принца.

— Съжалявам — долетя отнейде нейният глас.

— Как става така, че и ти си тук? — попита я Ванахомен. Усети се празен под кристалната черупка, която предпазваше най-съкровената му същност. Всичкият гняв се бе изпарил. Дори Хетава не можеше да мрази вече както трябва. Поне в дадения момент разбираше, че са били прави да убият баща му. — След като това място се подчинява само на моята воля.

— Явно някаква част от теб ме иска тук. Но аз мога да си вървя вече и да те оставя да спиш. Урокът приключи.

— Недей. — Пожела кристалната стена на душевното му име да изтънее, да стане пропусклива и гостоприемна. — Остани. Можем да си бъдем утеха един за друг.

Внезапно усети стените около нейната същност — твърди, но крехки като кост.

— На мене не ми трябва утеха.

Досега не я бе чувал да лъже.

Но преди да я уличи, тя си тръгна.

— Почини си добре, Принце. Покой. — Бърза и лека, Ханани изчезна.

— Нека Нейният покой да е и с теб — отвърна той.
Но знаеше, че и това щеше задълго да остане празно пожелание.

33.
ПОКАНА

Ханани седеше в мрака на своята шатра и очакваше лудостта.

Усещаше я да се прокрадва в съзнанието й с всяка изминала секунда. Почувствала я бе в Ина-Карек с Ванахомен, а даже и в пространството помежду. Не знаеше как да й се изплъзне. Нито пък бе напълно убедена, че иска.

Даю. Търговецът. Дане. Мни-ини. „Всеки, който означава нещо за мене, умира.“

Но не бяха само тези, нали? Азима, Бирник Сонта-и, даже безименната шадунка. Може би не тя бе пряката причина, но всяка от трагедиите се предшестваше от контакт с нея. Тя не бе нищо по-различно от жив, дишащ вестител на смъртта.

„Страх ме беше от банбарци, а всъщност те трябва да се боят от мене. Трябва да си тръгна от будния свят, преди да съм унищожила цялото племе.“

Така идваше лудостта.

Даваше си сметка, че подобни мисли са неразумни. Хетава учеше, че няма такова нещо като предвестници, освен изпращаните направо от Нея под формата на ясновидство. Мни-ини би побеснял, ако разбереше, че допуска в главата си подобна ерес. Но колкото и да ги пъдеше, мислите все така не й даваха мира. И ставаха все по-настоятелни.

Едничкият изход бе да не усеща каквото и да било, нито пък да мисли за неща, които причиняват болка. А това никак не бе лесно при толкова много народ, който искаше да й говори, да я докосне, да я утеши. Те не разбираха. След загубата на Мни-ини нищо не й носеше утеха.

Свита на кълбо между възглавниците, Ханани заспа.

Когато тази сутрин Ханани излезе от шатрата, племето се оказа в добро разположение на духа. Станала бе по-късно от обикновено — за пръв път откакто се помнеше, тялото й не се събуди заедно със зората. Не бе сънувала. Като се огледа навън, забеляза, че станалите банбарци отново се скупчват при наблюдателния пост. От възбудените им възгласи и жестове заключи, че трябва да е пристигнал нов отряд.

Спусна се в ниското, за да се окъпе, като този път завари още няколко жени във вира. Те я поздравиха с жестове и сториха място за нея, по-любезни от когато и да било. Макар да нямаше представа какво си говорят, докато бъбреха наоколо, самият тон на тия женски гласове я дразнеше — толкова бяха *щастливи*. Когато й дойде до гуша да чува тези спорадични изблици на весел смях, Ханани се изправи, кимна учтиво за сбогом и си тръгна от вира. Жените се умълчаха, но тя усещаше погледите им с гърба си, докато се обличаше. Ей сега щяха да започнат да я одумват — още щом си тръгнеше. Затова не ги накара да чакат дълго.

Горе, на скалната тераса с лагера, завари водачите на последните две банбарски племена, Вилизо и Амадур, които бяха дошли да поздравят Унте и останалите. Робите се носеха като сенки, забързали да подготвят последната вечер от празненствата за слънцестоенето, която несъмнено щеше да бъде най-разюздана от всички. Жените бяха като обезумели в усилията си да се разхубавят, а мъжете уж бяха по-умерени, но и те плащаха дан на суетата. С напредването на деня Ханани все по-често ставаше свидетел на борби и състезания по бързо танцуване с по някое жадувано украшение като награда за победителя. Виждаше мъже да повдигат тайничко була, за да сравнят блясъка на зъбите си.

Ханани полагаше огромни усилия да не ги намрази всичките до един.

Само че омразата е чувство като всяко друго и тя не можеше да си го позволи в по-голяма степен от мъката, иначе цялата щеше да се разпадне. Затова се върна в шатрата и цял ден не излезе от нея.

Привечер някой потропа. Никак не й бе до гости, но все пак стана и развърза завесата.

Влезе Ванахомен и остави входа широко отворен, та да се вижда вътре. Той, за разлика от всички останали днес, изглеждаше тъжен и

унил и в държанието му нямаше нищо празнично. Ханани разбра защо е така, когато видя глинената урна под мишницата му.

Той й я подаде.

— Запечатана е. Ще можеш да я занесеш спокойно до Хетава.

Тя погледна урната и усети първата пукнатина в черупката на своята защита. Това значи бе останало от Мни-ини, от ласкавата усмивка и тихия приятен глас. Погледна встрани и затвори очи.

— Благодаря, Принце. Ще можеш ли да я приберeш някъде засега?

Чу го да шумоли край стената на шатрата.

— Ще я сложа в една от дисагите ти. Увил съм я в плат, за да не се счупи.

Тя кимна и се върна да седне върху възглавниците. Не смееше да говори още, защото в гърлото й се бе образувала буца. *Само без чувства, без чувства.* Повтаряше си тази мисъл, докато стана истина. Когато гърлото й се отпусна достатъчно, Ханани каза:

— Скоро ли ще се гласува?

— Утре. Най-късно вдругиден. Ако резултатът е в моя полза, тръгваме на следващото утро. Банбара може и да са варварско племе, но стане ли дума за военно дело, преспокойно могат да засрамят всяка цивилизация.

— Ами ако резултатът не е в твоя полза?

— Вече е малко вероятно. — Да, ето един мъж, който усещаше наближаването на войната. Позна по гласа му, макар в него да не звучеше радост от постигнатото. — Шадунката свърши по-добра работа от всичките ми тайни планове. Гневът обедини племенните водачи. Ако походът е успешен, несъмнено ще потърсят помощта на Гуджааре за унищожаването на шадуните.

— Но шадуните са вече така и така пострадали, след като заразата е проникнала в племето им.

— Това няма значение — отвърна той с безизразен тон. — Гуджааре ще се нуждае от съюзници, докато стъпи отново на крака. А и аз ще трябва да си плащам дълговете.

Ханани въздъхна.

— Говориш така, сякаш завоюването на града ти е в кърпа вързано.

Той бе отишъл при отметнатата завеса на входа, загледан към лагера или просто застанал на показ, за да се вижда, че не прави нищо непристойно с нея. Булото си бе на място, но тя го познаваше вече достатъчно добре, за да знае, че се усмихва горчиво.

— Какво ми остава? Ако се проваля, никой съюзник и никоя армия не би застанала отново зад мен. Ще трябва да търся спасение на север, и то ако кисуатците не ме заловят, та да превърнат екзекуцията ми в посмешище за народа. — Принцът сви рамене. — По-лесно е да си оптимист.

На Ханани не й оставаше друго, освен да се съгласи.

— Народът ще се обедини около теб. Ти си Нейният Аватар. Може пък наистина да ти е в кърпа вързано.

— Нищо сигурно няма на тоя свят. Банбарската армия… — Той млъкна и въздъхна. — Баща ми щеше да се изсмее дори на опита да се назове тя армия. Ако се обединят всички воини на племената, ще станат малко повече от хиляда и шестстотин. Бият се като демони, само че кисуатците са четири хиляди, плюс още толкова, които могат да пристигнат от Кисуа в рамките на едно осмодневие. Аристокрацията сигурно ще добави още две хиляди на моя страна… но това са войници, на които не мога да се доверя. Страх ме е, че далеч не всичките ми съюзници са почтени като Хетава и Банбара.

Страх го бе. Това личеше от приведените рамене и скръстените ръце, както и от начина, по който гледаше, без да вижда зараждащата се отвън веселба. А тя не можеше да намери утешителни думи за него. Знаеше, разбира се, цял куп хетавски мъдрости и поговорки от учителите, които би могла да изрецитира, само че в тази обстановка всички те бяха лишени от смисъл.

Той въздъхна.

— Е, твърде дълго са застоях. Не искам да се разприказват злите езици. — Обърна се към нея, но тя не можа да прочете нищо върху лицето му. — Виждам какво се опитваш да направиш — промълви най-накрая Ванахомен. — И аз постъпвах така, когато… когато с майка ми напуснахме Гуджааре. Недей да оставаш сама тук довечера. Мълчанието… То може да те разкъса на парченца.

Мислеше си, че разбира, защото баща му е мъртъв. Само че този баща бе чудовище, докато Мни-ини бе добър, мъдър и мил. Отклони поглед от Ванахомен, за да не намрази и него. Отвърна с леден глас:

— И тук ми е добре.

— Никак няма да ти е добре — възрази той. В гласа му се усещаше раздразнение. — Просто си самонадеян инат като всяка друга жена. Богове! Защо ми трябваше да опитвам. Прави каквото знаеш. — И си тръгна, като смъкна рязко завесата зад гърба си.

Ханани завърза връзките й, а после седна сама в смълчания мрак на шатрата с надежда да усети нещо от Мни-ини в праха, който й бе оставил Принцът.

Привечер стана ясно, че няма да издържи.

Ванахомен се оказа прав за мълчанието. Остана седнала още час, вперила поглед в дисагите, едва сдържайки желанието да вземе урната и да я разопакова, да се свие на кравай около нея и да я отвори, да провери дали прахът мирише на нейния наставник. Напълно наясно бе, че ако стори това, ще загуби дар слово. Най-накрая не й остана избор — можеше да мрази племето, понеже се весели, докато Мни-ини е мъртъв, само че да ги мрази бе за предпочитане пред изгарящата празнота, в която потъваше край тази урна. И тя най-накрая излезе от шатрата и се огледа.

Всичко си бе както през първата вечер на осмодневното празненство. Двете тераси на постоянния лагер плюс още няколко площадки на Мерик-рен-аферу, направени обитаеми за нуждите на гостите, гъмжаха от народ. Пътечките между отделните шатри бяха по-ярко осветени от обикновено, благодарение на множество фенери, окачени по въжета между тях, целият каньон бе по-шумен, въздухът се изпълваше от гласове и музика, от ръкопляскане и смях. Видя дори робите да се веселят, наклали буен огън на най-ниското ниво. Сънната Луна отгоре не бе пълна както обикновено — черна сянка откъм дясната й страна отрязваше голямо парче от пресечения с четири ленти лик — предвестник за лют студ в най-далечните земи на Севера. За първи път от няколко месеца, точно под затъмнената й част, отново се виждаше ярката примигваща светлина на звездата, наречена на суа *Миани* или Красивото момче. Новата година бе започнала.

Разходката през лагера бе като насън. Май никой не я забелязва — нито групичките мъже и жени, нито пък децата, които притичваха покрай нея в своите игри. Тя бе също като речен камък — неподвижна,

докато край нея протича животът на лагера. Сред хиляда други си оставаше напълно самотна.

— Ханани! — Познат глас. Обърна се и видя Янаса, седнала с Хендет и още няколко жени край един от огньовете. Банбарката стана, приближи се и я хвана усмихната за ръце. — Излязла си най-после. Това е хубаво! Не съм си играла толкова време с косите ти, за да ги криеш в шатрата. Ела, ела.

Да се подчини бе по-лесно, отколкото да се противи, и тя отиде да седне до нея край огъня.

— Вземи — обади се една от жените, като й връчи неголяма кратунка.

Ханани отпи, без да погледне. Разбра какво е чак когато течността подпали гърлото й. Като се даваше и кашляше, тя едва не изпусна кратунката. Някой я пое от ръката й. От всички страни бликна доброжелателен смях — започнаха да й разтриват гърба, та да се оправи по-лесно.

— Сипри — поясни жената, която й бе дала да пие. — От чай, да?

— К-какво? — попита Ханани, все още бореща се за въздух.

— Прави се от същото растение, което използват за студения чай, дето толкова харесваш — обади се Янаса. Точно тя й разтриваше гърба. — Искаш ли още?

Това бе някакъв вид алкохол. Лечителите не пиеха въобще, тъй като наркомансията изискваше абсолютно ясно съзнание и воля. Ханани пое отново съда и отпи още няколко глътки, сбърчила лице, докато силната течност изгаряше хранопровода й.

Хендет, която я наблюдаваше с присвити очи от другата страна на огнището, се обади:

— Не си много добре, Чирак-Лечител.

Ханани вдигна поглед към нея. Янаса също се наведе напред, за да надникне в лицето й, и усмивката изчезна от нейното.

— Не — отвърна Ханани на гуджаарейската кралица. — Не съм.

Янаса отново се усмихна измъчено и мълчешком взе кратунката от ръцете й.

— Ще се оправиш — каза тя. — Ние ще се погрижим. Не се безпокой.

Ханани не се безпокоеше въобще — просто не даваше пукната пара.

— Я виж, я виж — обади се една от другите жени и всички проследиха нейния поглед.

Момиче от съседен огън, на шестнайсет или седемнайсет наводнения, стана и се запъти към исаирски воин, седнал сред група мъже. В погледа му припламна очакване. Той продължи да разговаря с другарите си, но бе ясно като бял ден, че не им обръща внимание. Момичето държеше в ръка някакво украшение — Ханани не можеше да види от мястото си точно какво. Когато се изравни с мъжа, момичето го погледна в очите и — уж без да иска — изпусна украшението на земята. Сетне продължи с най-невинен вид, който не можа да заблуди никого, към друга група жени.

Гостът се ухили и грабна предмета. Мъжете около него започнаха да го задяват и ръчкат добродушно, за да го изпусне, но той стискаше здраво.

— Значи Тениант се реши най-накрая! — В гласа на Янаса прозвуча задоволство. — Този е военният предводител на Исаир — добър избор.

— Не съм съгласна — възрази намръщена друга жена. — Мъж, който се стяга за война, може да се окаже прекалено груб за толкова младо момиче.

— Все ще намери сили да укроти войнския си нрав за една нощ — каза примирително Янаса. — Не мога да си представя как би станал предводител при брата на Унте някой грубиян със склонност да тормози жени. Исаир не са като Дзике.

Друга жена накара Янаса да млъкне, като се озърна, за да види дали наблизо няма някого от Дзике. Ханани не им обърна внимание, а продължи да гледа воина от Исаир. Усети порив в сърцето си. Той не бе нито съвсем ясно оформен, нито логичен. Би го нарекла инстинкт, ако се позамисли, но в главата й нямаше никаква мисъл.

Докато Янаса и другата жена продължаваха да се препират, Ханани се надигна. Янаса й бе дала красиво изработена обеца, която се захващаше на три места за ухото. Тя посегна да я свали.

— Чирак-Лечител — чу се изненаданият и подозрителен глас на Хендет. Ханани не й обърна внимание и се отдалечи.

Завари онзи, когото търсеше, да разговаря кротко с хората си край огън в края на лагера. До скалата недалеч от тях бдеше Карис. Той пръв забеляза нейното приближаване и смръщи вежди. После някой сръга Ванахомен, който се извърна и я загледа с любопитство.

Обецата студенееше в дланта на Ханани. Стискаше я с такава сила, че по-острите й части заплашваха да й пуснат кръв. Но тя продължи да върви напред, вперила, доколкото може, твърд поглед в очите на Ванахомен, и пусна обецата в краката му.

Мъжете замлъкнаха. Тя не ги удостои с внимание; не й трябваха. Ванахомен сведе поглед към обецата и разшири очи. И пак се вторачи объркан в нея.

Мълчалива и празна отвътре, Ханани се прибра да чака в своята шатра.

34.
ЗАУПОКОЙ

Сред източните народи се ширеха сказания за души, които по някаква причина не могат да стигнат до Ина-Карек и са обречени да витаят вечно в будния свят под формата на мъгла и мъка. Жрицата приличаше на един от тях.

Ванахомен гледа дълго подире й, а след това заби поглед в обецата пред себе си.

— Не може да го иска — промърмори той. Протегна ръка и я взе. Явно бе за него. Никой друг, дори на шега, не направи опит да я поиска. — Сигурно не знае какво означава това.

— Бих казал, че много добре знае — отзова се Езак. Но и неговият глас прозвуча неестествено, независимо от грейналата на лицето му усмивка.

— Инат жена — каза Принцът, стиснал обецата в шепа. Тя студенееше, макар допреди миг да бе в ръката на гуджаарейката. Когато я бе пуснала на земята, една висулка се бе откачила. Студена и счупена, също като нея. — Безразсъдна, *глупава* жена…

Скочи и хукна подире й, без мисъл да потърси причина за необяснимия си гняв. Стигна до шатрата и влезе. Отметна булото и захвърли обецата в краката й.

— Изгубила си си ума — изръмжа Ванахомен.

Вътрешността на шатрата бе осветена от единствен фенер, окачен на централния стълб. Ханани стоеше далеч от него, полускрита в сянка и с гръб. Гневът му рязко се изпари, когато я видя да гледа дисагите, приютили урната с праха на Лечител Мни-ини.

— Не твърдя друго — отвърна Ханани едва чуто. Сетне издаде слаб, треперлив смях, който го потресе.

Принцът въздъхна, свали тюрбана и прекара по навик пръсти през плитките си.

— Не от това имаш нужда, Ханани. Трябва ти… Богове, де да знам и аз какво точно ти трябва. Но не е това.

— Не е ли редно аз да реша? — Той я погледна с невярващи очи. — След като става дума за *моето* тяло?

Лишеното от украшение ухо бе обърнато към него.

— Вчера ме бе пожелал.

— Това не означава, че те желая и сега!

Той се уплаши, когато Ханани затрепери цялата и толкова силно, че украшенията в косите й се раздрънчаха. Контрастът между всичко това и прекалено спокойния й напълно безизразен глас бе направо поразителен.

— Ясно. Извини ме тогава, не съм те разбрала правилно — ще си избера другиго.

— *Какво* ще направиш? — Хвана я за раменете и я обърна към себе си. Все едно улови диво животно — тялото й се напрегна, а погледът обезумя. Не изпищя, но май натам отиваха работите.

— Ханани… — Той тръсна глава, макар да отпусна пръсти начаса. — Пресвета Богиньо, погледни се само. Никакъв мъж не ти трябва. Защо го правиш?

Погледът й се поуспокои. Изпълни го толкова дълбоко нещастие, че целият му гняв се стопи. Ханани обърна глава настрани и направи неохотен опит да се освободи.

— Няма значение. Знам какво искам.

— Не, ти…

— *Знам какво искам!* — Изкрещяла тези думи, тя сви юмруци, а лицето й се изкриви от ярост до такава степен, че в първия миг Ванахомен не можа да го познае. Тя се хвърли насреща му, извила пръсти като нокти на граблива птица. Трябваше отново да я улови здраво, за да не му изтръгне гръкляна. Или пък да използва магия. Не можеше обаче да покаже страх от нея точно в тоя момент. — Махай се! Не ми трябваш! Така или иначе не ти вярвам. *Ти не можеш да ми помогнеш!*

Известно време се бори с нея, но бързо разбра, че трябва да смени тактиката. Вместо да отблъсква ръцете й, той ги хвана и притисна към гърдите си.

— Ето — извика той, като сложи едната длан върху сърцето си. — Искаш да ме няма? Знаеш какво да направиш. Същото като с Азима.

Тя замръзна. Очите й се разшириха от страх.

— Не, няма да убивам повече.

— Няма и нужда. Твоят наставник ми причини веднъж страхотна болка. Свали ме на колене само с едно докосване. Направи същото, та да съм сигурен, че наистина искаш да си тръгна, за да дойде някой друг глупак „на помощ“. Поне ще знам, че можеш да се защитиш. — Стегна се целият, в случай, че я бе преценил погрешно, но не беше. Вместо да го нарани, тя направи нов опит да се измъкне.

— Пусни ме!

— Нали казваш, че знаеш какво искаш! Кого да пратя вместо мене? Искаш ли Карис? Или пък Унте — нищо, че е стар, миналата година пак стана баща. Или предпочиташ първия, който би влязъл в тая шатра, привлечен от похот, а не от сърцето си? Че защо тогава не остави Азима да те изнасили!

Тя потръпна и поклати глава.

— Какво значение има, Принце? Ти ме мразиш. Просто ме пусни.

Той пое дълбоко дъх.

— Не те мразя. По-рано те ненавиждах, но не бях прав. Всъщност… — Той едва не се разсмя. Това бе последният разговор, който бе очаквал да води с жрец от Хетава. — Ти си достатъчно хубава и привлекателна, та да бъда наистина изкушен. Само че *това е неправилно*, нима не го разбираш? В момента нещо те мъчи, но *така няма да оправиш нещата*.

Тя бавно вдигна глава и само това изписано на лицето й объркване можеше да му разкъса сърцето. Докато търсеше нужните думи, той стисна ръцете й.

— Казваш, че не мога да ти помогна. С какво да ти помогна, Ханани? От какво имаш нужда?

Тя не отговори, но пак заби поглед в дисагите. Ванахомен пожела от цялото си сърце да не й бе давал оная проклета урна, преди да бе дошло време за тръгване към Гуджааре.

— Наставникът ти го няма вече. — Каза го колкото е възможно по-меко, но въпреки това тя подскочи, все едно бе вдигнал ръка насреща й. Осени го идея. — Кажи ми, Ханани, какво би сторил Мни-ини, ако беше на мое място? Как би ти помогнал?

Това бе безсмислено. Ако Мни-ини бе жив, всичко щеше да й е наред. Само че онези, които се занимават със сънища, се научаваха да разсъждават с тяхната логика, и той не се изненада въобще, когато

Ханани примигна и направи опит да съсредоточи поглед върху него, като че бе попитал най-разумното нещо на света.

— Т-той щеше да ме прегърне. — Сведе поглед. — Не. Не го правеше често, вече не. Но аз го исках. Винаги съм го искала.

— Добре. — С предпазливи движения, защото тя все още бе напрегната, готова да побегне или да стори нещо по-неприятно, той освободи ръцете й и отново я хвана за раменете. Привлече я и понеже тя не се дръпна и не възрази, я обгърна изцяло в обятия. — Така. Така ли?

Тя потрепери. Отпусна глава на рамото му. Притисна лице в гърдите му. Принцът усети нещо в тялото й да събира сила и покой…

И в този миг тя нададе *вой*. Само с тази дума би могъл да обрисува звука, който издаде, толкова различен от ридание или стон — сякаш изтръгнат от самата й душа. По-страшен от оня звук, който бе издала след смъртта на Азима. Беше агония, неизразима мъка, и тя го повтори отново и отново, както се бе вкопчила в гърдите му, докато дърпаше робата и трепереше с такава сила, че той се уплаши истински.

Май нямаше друг начин да се уталожи тази мъка, освен като я остави да се излее докрай. Ванахомен не я пусна от обятията си, остави я да пищи.

Завесата на входа се отметна и някой надникна вътре. Хендет. Като стопанка на целия *аншерат* единствено тя имаше право да нахлува в шатрата неканена. Погледа ги за момент, после кимна на Ванахомен, отдръпна се и спусна отново завесата. Сега със сигурност щеше да разсее съмненията на останалите, които биха могли да си създадат друга представа за случващото се вътре.

Писъците на Ханани започнаха да отслабват някъде след двайсетия или трийсетия. Сега зарида, болезнено и безпомощно — но и сърдито. Свиваше от време на време юмрука на едната ръка, за да го стовари върху Ванахомен. Примирен със синините и мократа туника, той най-накрая я вдигна и отнесе върху възглавниците, където я настани така, че да прекара остатъка от нощта в плач, отпусната върху него, стига да поискаше. След първия й изблик разбра, че тук има нещо повече от мъка по мъртвия Мни-ини. Може би плачеше и за други загуби или пък даваше израз на чувства, потискани дълги години от начина на живот в Хетава. Но така или иначе, той започна да

разтрива гърба й, зашепнал празни утешения: „Ш-ш-т, не плачи, вече не си сама“. Те изглежда я успокояваха.

А може би, с оглед на новото си виждане за своя баща, както и на страха от предстоящите сражения, той също получи известна утеха от всичко това.

Малко по малко тя се успокои. В един момент Ванахомен задряма и по-късно бе събуден от инстинкта си. Изтекли бяха часове, макар шумът от веселбата навън да си бе все така силен. Банбарци може да гуляят по цели нощи и го правеха, без да им мигне окото. Маслото във фенера бе изгоряло, но през димния отвор на шатрата влизаше достатъчно светлина от Сънната Луна. Изглежда бе около полунощ.

Обърна глава и видя, че Ханани е будна. Все така бе отпуснала глава върху гърдите му, а очите й бяха отворени и сухи, изпълнени от напрегната мисъл. Свита в юмрук, едната й ръка все така стискаше плата на туниката му. Това я правеше да изглежда много млада.

— По-добре ли си? — попита я той.

Тя пое дълбоко въздух със зареян над главата му поглед.

— Уморена съм — прошепна. Гласът й бе пресипнал.

— Ами, почини си тогава.

Веждите й се събраха. Вдигна глава и го погледна в очите. Той сдържа една гримаса, когато това движение разкри голямо мокро петно върху туниката му.

— Трябва ли да си тръгваш?

— Не. — Той се усмихна тъжно. — Всъщност, след като приех твоята покана, *трябва* да остана цялата нощ или докато ти омръзна. Омръзнах ли ти вече?

Тя сведе очи с усмивка. Бе слаба, едва забележима за истинска усмивка, но той се умили почти до сълзи, когато я съзря. Първото нормално нещо у нея от дни насам.

— Не, но пък и не сме направили нищо, което да омръзне на когото и да било от двамата. — Раменете й отново се стегнаха сякаш от неудобство.

Би трябвало да е изтощена след тази буря на мъка и болка, но Ванахомен реши да не засяга въпроса. Неудобството обаче бе друго нещо.

— Банбарци ще си мислят най-различни неща, но ние знаем истината. — Той сви рамене. — Докато слуховете за тази нощ не са стигнали до Хетава, няма от какво да се безпокоиш. Пусни ме за малко.

Ханани остана изненадана от факта, че все така стиска в юмрук туниката му, но го пусна. Той седна в постелята, изхлузи туниката и долната си риза и ги разстла отстрани да съхнат. След това забеляза непипната вечеря в единия край на шатрата и отиде да провери оставеното на пода шише. Студен чай. Имаше само една чаша. Той я донесе, напълни и предложи на Ханани. Тя му благодари с уморен поглед и я пресуши наведнъж. След като изпразни чашата втори път, Ханани му я върна и той наля остатъка от чая на себе си. После легна отново и простря ръка настрани, за да може тя пак да се сгуши в него.

Ханани се поколеба, явно притеснена от голите му гърди.

— Кожата съхне по-бързо от плата — обясни той. — Така можеш да плачеш отгоре ми, колкото си искаш.

На това отговори с нова уморена усмивка. Изтощението си каза думата — тя се излегна по гръб, косите й погъделичкаха рамото му, а дланта й се отпусна леко върху корема му. Той въздъхна и придърпа едно одеяло върху двамата. Наслади се на допира му и сигурната закрила от нощния хлад. Винаги бе предпочитал жени, които намират удоволствие у него не само заради другото нещо.

Тишината се разпростря наоколо, подчертана от далечен ритъм на барабан и десетина дрезгави гласа, подхванали някаква мелодия. Ванахомен бе започнал отново да се унася, когато гласът на Ханани го изтръгна от съня. Чаят бе повлиял добре — вече не бе така пресипнал.

— Не ме интересува — проговори тя. — Дори да се разчуе в Хетава.

Той затвори очи и разтри гърба й с надежда да я приспи.

— Това би усложнило доста нещата за теб след завръщането. А също и за мен.

— Ще кажа, че аз съм те накарала да дойдеш в шатрата ми. Не могат да те държат отговорен за това. И така или иначе за всичко ще обвинят мен. Ти не си се клел в Хананджа. — Ръката върху корема му се напрегна. Дано не вземеше да го прасне пак. — Но въобще не ме интересува вече. Да си мисли кой каквото ще.

Щеше да я заинтересува, разбира се, когато мъката по Мни-ини позаглъхнеше и се наложеше да мисли отново за своето бъдеще. Щеше да помоли Янаса да укроти, доколкото е възможно, слуховете, които непрекъснато плъзваха из племето, та да намали по този начин вероятността да стигнат до ушите на нейните висшестоящи в Хетава.

— Спи сега — каза той твърдо. — Никакви уроци този път. Никакви магии. И двамата сме уморени.

Тя кимна и се умълча. Ванахомен се унесе и заспа.

Отново града, но сега в цветове. Това бе Ина-Карек, истинско съществуване, а не отражение на душата му, каквото представляваше пространството помежду. Но поради някаква причина има усещането, че е завлечен в сенчестите селения. Небето бе зловеща преизподня от черни буреносни облаци, прорязвани от мълнии. Ванахомен стоеше на стълбите на Хетава, а на прага се полюшваше сенчеста фигура.

— Татко — проговори Ванахомен и склони глава за поздрав.

Фигурата не отговори и продължи да се полюлява наляво-надясно, без да се отделя от прага. Ванахомен огледа тялото си, но нямаше и помен от предишния плъзнал по него тлен. Язвите се бяха затворили.

— Сине мой, наследнико мой — промълви сенчестата фигура с приглушен глас. — Моя преродена душа.

— Не — възразява Ванахомен. — Твой син, твой наследник, ако е рекла Хананджа, но душата си е моя, татко. А също и бъдещето.

Настъпи кратко мълчание. Струваше му се, че долавя изненада у онова нещо, което бе застанало на прага. Сетне в мрака лъснаха зъби. Може би усмивка, а може би грозна гримаса — нямаше как да разбере.

— Ниим. — Гласът бе изменен. Вече не съскаше толкова силно. Станал бе по-човешки, по-истински. — Силата поглъща друга сила в тези сънни селения, Ниим. Омразата и страхът стават по-могъщи. А съчувствието… Тя имаше толкова малко от него. Ами доверие? А любов? Тя няма власт над тях.

— Кой? — Стреснат от внезапната промяна, Ванахомен изкачи едно стъпало. Още едно. — Кой, татко? Ханани? Янаса? — И двете имена му се струваха неуместни. — Тианет ли? — Сякаш налучка,

макар това да бе доста смущаващо. — Имаш нещо против жената, която искам за кралица?

Още веднъж блеснаха зъби — определено този път бе усмивка, истинска усмивка. *Това бе неговият баща.* Усети го с всичките си инстинкти — не някаква фантасмагория, не изкривен спомен, а истинската душа на Еникет, обречена да крее в сенките заради своята жестокост и алчност. Хетава го бе прогласил за луд и той си бе такъв в будния свят. Но тук, в това селение, бе успял някак си да намери покой.

Този Еникет бе цялостен, напълно излекуван, когато му каза:

— Всичко добро ти желая, сине мой. Бъди по-добър човек от мене.

— Татко! — Ванахомен се хвърли нагоре по стълбите, без да се интересува що за ужаси го очакват в сенките. — Не, татко, почакай…

Но градът избледня и тишината между селенията остана едничък негов отговор.

35.
УТЕХА

Ханани сънува Залата на Благослова в Хетава. След като почака доста време — то нямаше никакво значение в селенията на съня, но тя го забелязваше по навик от будния свят — откъм нишите за събиране на дан започна някакво раздвижване. Появи се Бирник Ниджири.

— Ханани — обърна се намръщен към нея той, — къде е Мни-ини?

Тя скочи на крака, слезе от подиума и се поклони над две ръце.

— Мъртъв е, Бирник.

По-скоро чу, отколкото видя как Ниджири вдиша дълбоко. Не каза нищо, но цялата зала потрепери — съвсем лекичко — при нейните думи. Понеже бе очаквала това — той също бе обичал Мни-ини, за нея бе съвсем лесно да удържи съня, да следва неговия ход въпреки напора на болката.

— Кошмарната зараза — обясни тя. — Някаква шадунка я донесе в банбарския лагер. Ние нищо не знаехме. Мни-ини-брат направи опит да я лекува.

Ниджири изпуска въздишка, която наподоби стон, и се обърна, за да положи длани върху статуята на Богинята, изваяна от нощен камък. Подобно нещо бе недопустимо в будния свят, но в сънните селения нямаше правила. Ханани вдига поглед и го съзря облегнат на нея, сякаш не можеше да се задържи сам на крака. Главата му не се виждаше, скрита в сянката. Тя приседна в основата на подиума, за да изчака.

— Дори в пустинята! — прошепна той и отново въздъхна дълбоко. — Мни-ини бе едничкият ми близък в Хетава, ако изключим Спътниците ми. Тази зараза е по-страшна напаст и от Жътваря. *Индете етун ут Хананджа*, нека върви в покоя Ти до края на всички сънища.

Ханани запази мълчание. Даде му време да изплаче мъката си, както бе прието. Когато най подир я погледна, лицето му бе посърнало

— той приближи, приклекна пред нея и хвана ръцете й.

— Прости ми, Ханани. Потънал в собствената си болка, съвсем забравих твоята. Нека ти дам покой…

Тя се изправи и отстъпи назад, колкото бе възможно по-учтиво.

— Сама ще го намеря, Бирник. Благодаря ти. Прин… банбарците са много мили. Помагат ми.

Той изглеждаше изненадан, но кимна.

— Заразата предаде ли се на други, преди да…

— Не. Смъртта на Мни-ини-брат й сложи край.

— На какво жестоко обстоятелство трябва да благодарим. — Той замълчава за момент. Тежка мъка затисна и двамата. После Бирникът тръсна глава. — Нямам много време. Предай на Принца следното: градът е дотолкова подготвен, доколкото успяхме да го направим. Ако нападне в скоро време, народът ще го подкрепи. Гневът им е достатъчно голям, за да въстанат и без него, но всички се надяваме да изчакат, докато удари часът.

Тя кимна.

— Ще предам съобщението, Бирник. Мисля, че всичко около Принца ще стане ясно в близките няколко дни.

— Добре. Пазителите са се разбрали с част от военната каста — малцината от Стражата на Залеза, които оцеляха, офицери от бившата армия, няколко наемнически отряда, уговорени да се завърнат и сражават безплатно. Те ще организират множество саботажи, щом войските на Принца ударят. С това ще разстроят кисуатската отбрана и ще осуетят успешното й прегрупиране. Останалото е в негови ръце.

— Разбирам, Бирник.

Той замълча и я погледна изпитателно. Предпочела бе да се появи в банбарските дрехи от Янаса, вместо с червената препаска. А неговите очи на Бирник положително бяха открили и други, не толкова очевидни промени.

— Наистина ли си добре, Ханани?

Тя бе подготвена за подобен въпрос, но това не го прави по-лек.

— По-добре съм, отколкото бях преди, Бирник, и се надявам с течение на времето да стана още по-добре. Само че… — Тя се подвоуми, а сетне реши да открие сърцето си, понеже той и така бе усетил какво скрива в него. — Не съм сигурна дали изобщо някога занапред ще бъда *добре*. Мни-ини… Той и… Даюхотем… — Тя сведе

глава. — Знам, че трябва да обичаме всички наши братя, но в цял Хетава нямаше друга жива душа, която да ми е по-близка от тях двамата. Без тях съм като пусната в реката лодка без кормило — блъскам се напосоки към бурните вълни на морето.

На лицето му бе изписано състрадание, каквото не бе виждала никога по-рано.

— Разбирам — каза Бирникът съвсем тихо. Ханани му вярваше напълно. — За жалост, не мога да ти помогна. Сънната кръв има само временно действие. Тя е напълно в състояние да облекчи болката за определен период, докато е все още прясна и заплашва да се разпространи, като нанесе множество поражения. Извън това е по-добре душата да се излекува от само себе си… — Той се сепна. — Всъщност ти си Лечителят тук.

— Само на плътта — възрази Ханани. — Вие, Бирниците, винаги сте се грижили за здравето на душата.

Усмихна й се толкова нежно и мило, че тя се запита как бе могла изобщо да го мисли за студен.

— Нещата се застъпват на множество места, Чирак-Лечител. От твоя наставник го знам.

Преди да успее да каже каквото и да било, той погледна неочаквано встрани и се намръщи.

— Трябва да тръгвам. Моят сънуващ се събужда.

Както всички Бирници, и той не можеше да сънува. Бе дошъл при нея посредством чужд сън, на някой послушник или чирак от Хетава, или пък на Слуга от друг Път. Чудно бе обаче защо просто не бе поставил джунгисата на челото на заспалия, за да го задържи в това състояние.

— Всичко хубаво, Ханани — казва той и се отдръпна назад. — Даю и Мни-ини не бяха единствените ти приятели в Хетава, независимо от това какво мислиш. Ти не си сама. — И като вдига ръка за сбогом, Ниджири изчезна.

Ханани отвори очи в полумрака на шатрата. Не можеше да определи часа, но шумът от празненството навън бе заглъхнал. Все още се чуваше на много места из лагера, но музиката бе станала по-

тиха и бавна. Не се чуваха деца да търчат и крещят наоколо, което значеше, че поне тяхното време за лягане е минало.

Главата й бе все така отпусната върху рамото на заспалия редом с нея Ванахомен, чиито клепачи потрепваха в съня. Какво ли би казал Бирник Ниджири за нейното решение да го обучава в сънуване? Дали бе научил за това от Лечител Мни-ини? Доколкото познаваше наставника си — надали. А какво ли би казал Ниджири за присъствието на Ванахомен в леглото й, колкото и невинно да бе то? Тя нямаше да е първата жертва на клюки и слухове в Хетава. Пример в това отношение бе самият Бирник Ниджири, а един от Пазителите, Ренамхут, имал, разправят, жена и щерка в занаятчийския квартал. За Учителя Иде пък се знаеше, че харесва тъмнокожи като шуна чираци. Всъщност, ако се съдеше по приказките, доста от послушниците и жреците в Хетава поддържаха тайни връзки, макар сигурно по-голямата част от тях да бяха чисти измислици или преувеличения. Ханани така и не можа да разбере защо Мни-ини толкова държи да демонстрира дистанцията помежду им, след като половината Хетава ги подозираше така или иначе, а пък другата половина сама имаше какво да крие.

Въздъхна, усетила ръката на Ванахомен върху гърба си. Бирник Ниджири би разбрал, реши най-накрая тя. Самият Принц не беше Бирник и нямаше как да й даде сънна кръв, но пък имаше бирническа дарба да усеща кой се нуждае от утеха. Тя би рухнала без неговата помощ. Мни-ини. Затвори очи, като остави болката да я залее за момент. Все едно някой бе бръкнал вътре в нея, за да изреже самата й душа. Оставената празнота пареше като прясна рана по краищата — нищо не би могло да я запълни отново. И все пак присъствието на Ванахомен я облекчаваше.

Обезпокоена от собствените си мисли, тя се завъртя в търсене на по-удобно положение. Ръката й, отпусната върху неговия корем, напипа грапаво място — белег. Изненадана — лекуваната от нея рана не би трябвало да остави белег, — тя го проследи с пръсти и установи, че е от друг тип нараняване. Разрезът не бе дълъг, но дебелината и формата бяха притеснителни. Както и самото място — точно под гръдния кош. Раната е била дълбока и бе зараствала зле — отваряла се бе поне веднъж.

— От назъбен нож е — обади се Ванахомен.

Каза го тихо, но Ханани въпреки това подскочи. Усети ръката му да разтрива успокоително гърба й, от което едва не рипна втори път. Забелязала бе, че банбарци постоянно се докосваха един другиго, което в Гуджааре въобще не бе прието — небрежно сплитане на ръце по най-различен начин, ръчкане, нежни ласки към деца и дори към животни. Ванахомен бе живял достатъчно дълго между тях, за да възприеме някои от обичаите им. Неговите безгрижни непринудени докосвания й се струваха екзотични и притеснителни.

Последните думи й направиха силно впечатление.

— Назъбен нож? Защо някой би използвал подобно нещо срещу друг човек?

— За да му причини болка, предполагам. Освен това, сигурно допринася за инфектиране. Аз щях да умра само от треската. — Гласът му бе натежал от съня. На светлината на Сънната Луна тя забеляза, че дори не е отворил очи. — Глупаво е да се използва в битка. Вероятността да се закачи на нещо, точно когато не трябва, е много голяма. Само че този, който ме нападна с него, не беше воин. Просто обикновен страхливец, каквито са всички търговци на роби.

Ханани поклати глава, смаяна от обстоятелството, че въобще е оцелял без помощта на Лечител.

— Роб ли си бил?

Той кимна и се прозя, но вече поразбуден.

— За кратко време. Двамата с майка ми и Карис. Пипнаха ни дамлушки търговци, докато бягахме в северна посока от града. Дебнеха там като лешояди, за да отвлекат когото им падне от Гуджааре, понеже знаеха, че войската е заета със съвършено друго в момента. Явно гуджаарейци се славят като добри роби — здрави, образовани, без склонност към насилие. — Ванахомен изкриви устни. — И макар да ни придружаваха остатъците от Стражата на Залеза, те надделяха. Надявали се бяха да заграбят от нас и богатства.

Ханани се смръщи и погледна надолу към китките му. И преди бе забелязвала белезите там, макар да личаха едва-едва.

— Оковавали са те.

Той кимна отново и най-накрая отвори очи.

— Караха ни на юг, понеже ги беше страх да продадат гуджаарейци толкова близо до родината им. А на юг можеха да ни разделят, да не говорим, че щеше да стане много по-трудно да се

откупим или избягаме. И аз предизвиках главата на кервана на някаква игра. Даже не помня каква. Ако спечелех, трябваше да ни продаде още на това място. Спечелих, но оня не обичаше да губи. Докато ни готвеха за продажба, ме нарани и превърза така, че да не личи. Трябваше да се преструвам на здрав, все едно ми няма нищо — иначе никой не би пожелал да ме купи.

Ханани затаи дъх. Подобно деяние говореше за истинска поквара, само че из тия земи, вън от обсега на Бирниците, покварените души явно се срещаха по-често и от мравки.

— И те купиха банбарци?

— М-м-м… първата жена на Унте. Видану. Когато видя раната, побесня. Тогава ни спаси майка ми, тъй като мен вече ме тресеше, а Видану била готова да ме убие, за да ме отърве от страданията. Майка ми се спазарила с нея, като й предложила всички скъпоценности, които бе успяла да вземе от Гуджааре. Скрили ги бяхме в една пещера, преди да ни пипнат дамлушите. По този начин тя се показа имотна жена в очите на банбарци, а покрай нея — и аз. И така, те ни освободиха. А Карис… Видану трябваше да се върне у дома с *нещо*. Но след като майка ми успя да изгради нашето благосъстояние — винаги е била оправна в това отношение — ние откупихме и него. А пък сега не ще да го освободим, защото притежанието на роби повишавало авторитета на съответния род. Инат дъртак.

Ханани слушаше всичко това и в същото време продължаваше да опипва ръбовете на белега. Заради непознатото досега усещане — не бе виждала много белези. Магията не оставяше следи. Погледът й забеляза друг дефект върху кожата на Принца — малка вдлъбнатина с размерите на стъклена монета, изрязана точно под основата на гръдната кост. Седна в постелята, изпълнена от любопитство и видя още два белега — един над бедрената кост и друг — в опасна близост до сърцето. Ако зад всеки от тях стоеше по една подобна история, нямаше какво да се чуди, че у този мъж е останал толкова малко покой.

Кожата около белезите бе мека като на бебе. Толкова нежна, а колко насилие бе изтърпяла. Тя прокара пръсти по цялото протежение на гръдната му кост, после проследи очертанията на мускулите по едната му ръка. В хода на своето обучение Ханани бе проучвала множество тела на Взети — знаеше наименованията на всяко сухожилие и всяка кост. Търсила бе из вътрешни органи без имена, за

да открие вечно сменящата своето място душа, но всичко това бе по-различно от огледа на едно живо, дишащо и цяло същество. А колко малко бе нужно, за да се превърне устойчивата наглед *цялостност* в пепел. Един ден и Ванахомен щеше да заприлича на останалото от Мни-ини — нищо в малка урна. Всичко съществено от него щеше да се премести в Ина-Карек.

Толкова бе важно да се цени живота, да се пази и разбира в неговата завършеност, докато все още бе живот.

— Принце — проговори тя. Очите му бяха все така приковани в нея — сега леко озадачени. Нежният допир бе банбарски обичай, не гуджаарейски. Нейните проучвания го бяха объркали. — Ти гуджаареец ли си?

Той се вцепени, обзет от внезапен гняв.

— Отлично знаеш, че съм…

— Постъпваш много повече по банбарски, отколкото си даваш сметка, така ми се струва — каза тя и продължи да изучава тялото му. Сега бе насочила внимание към дишането. — И мисля, че знам защо е така. Тук е по-безопасно да бъдеш банбарец, а не гуджаареец. Всъщност по-лесно е да бъдеш *какъвто и да е*, само не гуджаареец. — Тя млъкна, все така с ръка върху корема му. Мускулите под дланта й бяха по-напрегнати, отколкото бе нормално. — Но дали не е преструвка? Нещо като маска, която си нахлузил отгоре? Или сам си се превърнал в тази маска? Питам, защото прояви към мене доброта, но и жестокост. И аз не знам кое от двете е твоето истинско Аз.

Коремът се надигна леко при вдишването, макар Ванахомен да запази миг мълчание.

— И двете, предполагам — проговори най-накрая. — Не е нещо, за което се замислям. Почти половин живот съм вече сред банбарци. Когато съм тук, мисля като тях. Дори самите ми мисли са на хакти. Но когато съм с теб или с твоя наставник… — Той въздъхна. — Май трябва да стана мъничко повече гуджаареец. Много странно е това усещане — да бъдеш двама души едновременно. — Подвоуми се за миг, а после отпусна ръка надолу и улови нейната. Усети го да търси лицето й. — Само че жестокостта не е *банбарска* черта, Ханани, ако това си имала предвид. Тази страна от моя характер си е също така гуджаарейска — идва от баща ми. Самата ти ми помогна да проумея това през последните няколко дни.

Тя кимна.

— Харесва ли ти тази черта? Да бъдеш свиреп като баща си?

Той не отговори известно време. Когато заговори, гласът му бе съвсем тих и изпълнен със срам.

— Не. Тя просто ми е необходима. Без нея нямаше да оцелея толкова дълго. Но не я *харесвам*.

Ханани кимна с разбиране. Стана права и си събу сандалите, за да се заеме с нелеката задача да се освободи от всички подрънкващи гривни и украшения, с които я бе накичила Янаса. Прибра ги в специално предназначената за тях декоративна торбичка.

— Значи не си покварен.

Ванахомен се подпря на лакът и я погледна навъсен.

— Добре е да го знам. Какво правиш?

— Съблича се. — Сама се изненада от своето спокойствие.

Зад нея настана внезапна напрегната тишина. Тя изхлузи през глава горната си риза и я окачи на някаква кука. Когато се извърна към него, Принцът бе втренчил в нея остър поглед.

— Това не ми харесва, Ханани.

До гуша й бе дошло от хора, които й говорят така, сякаш не можеше сама да осъзнае какво прави.

— Не изисквам. Моля. — Прекрачи падналите на пода поли. Той ги проследи с поглед, докато се смъкваха по краката й, сякаш не можеше да повярва на собствените си очи. — Обръщам се към банбарската ти половина. Или към по-добрата ти половина — както предпочетеш. Имам нужда от секс. Ще го направиш ли с мен?

Когато се обърна отново към него, след като окачи и полите на куката, върху лицето на Ванахомен бе изписано нещо, наподобяващо ужас. Сграбчил бе собствената си риза и я притискаше към гърдите си така, сякаш се готвеше да я пропъди с нейна помощ.

— Пак ли започваш да се побъркваш?

— Никога не съм се побъркавала. — Той я бе върнал от самия ръб на безумието и Ханани му бе благодарна за това. Може би не беше честно да иска още от него, само че никой друг нямаше да разбере. Трябваше да се надява, че онази част от него, която бе Бирник, макар и съвсем неоформен, ще поиска да й се притече отново на помощ.

— Ти май си сериозна. Но това е… — Той застина, докато жената развързваше бельото си, за да го запрати в една кошница.

— Наистина го искаш.

Ханани махна леката камизолка, която носеше над платнените превръзки за гърдите. Когато я свали от себе си, забеляза развеселена, че погледът му бе прикован към тази част от тялото й — все едно не я бе виждал преди, докато бе в премяната на Лечител. А може би гърдите й не му бяха били интересни под мъжко облекло? Захвана сложния процес по развиване на превръзката, а Ванахомен я гледаше така, както жаден — вода в пустинята.

— Очевидно го искам, Принце.

Той погледна нагоре повече от разтревожен.

— Но ти не ме обичаш.

Забележката му я изненада.

— Не, не те обичам. А трябва ли?

През лицето му пробяга нещо като полуусмивка, полугримаса.

— Предполагам, че не. Няма как да те обвини човек в липса на прямота, жено от Хетава. Това поне ти признавам. — Ванахомен стана и най-накрая се обърна с лице към нея, все още притиснал ризата до гърдите си, но без да я облича. — За целта трябва най-малкото да ми се довериш и… — Погледна встрани. — Както сама каза, бил съм жесток към тебе.

Ханани въздъхна и се запита да не би да е сбъркала някъде. Този мъж бе толкова проницателен, ориентираше се толкова бързо. Надявала се бе просто да следва нагона си, а не да изсипе цял куп приказки. Макар че бе редно да очаква и това — когато човек е до такава степен подчинен на чувствата си, не можеше да вземе решение, преди да им е отдал дължимото. Мни-ини й го бе обяснил това много отдавна, когато го попита защо е станал доброволно неин наставник. „Това не е въпрос, по който съм разсъждавал“, бе й казал той. — „Видях, че се нуждаеш от наставник, а другите Лечители се дърпаха като опарени, сякаш полът ти е нещо, което може да ги опетни. Такава глупост — мисля, че това ме ядоса. И постъпката ми бе мотивирана от яд.“

Мисълта, че у Ванахомен се крие нещо от Мни-ини — колкото и неприятно да би намерил сам той подобно сравнение — накара Ханани да се примири по-лесно със своето решение.

— Пуснах те в сънищата си — каза тя. — Видях тайните на душата ти и споделих с теб някои мои. Тялото… — Тя сви рамене. —

То може да бъде лекувано, променяно, ликвидирано. Лесно е за манипулиране. Душата обаче крие смисъл, трайност… — Бръчката между веждите му стана по-дълбока и той потъна в мълчание. Толкова бе трудно за обясняване, а тя не беше Учител.

— Значи това не означава нищо за теб. — В гласа му прозвуча горчивина, а тя не разбра защо. Пристъпи по-близо и го докосна, за да проумее, но той не я погледна. Дали не се бе обидил, защото искаше да се възползва от него по този начин? Може би. Или пък все още бе възможно да го привлече с истината?

— Не, Принце.

От толкова близо миришеше на пот и пясък — но също и на билки, подобни на онези, които се използваха в Гуджааре за баня или лечение. Анасон и невен, каквито бе забелязала да растат из каньона, но и нещо по-изискано, купено навярно в Гуджааре — отлежала амбра. Тя й напомни за Хетава, където се използваше като благовоние. Ето още един лукс, приеман от нея без въпроси, също като червената препаска — виждала бе амбра на пазара и тя бе невъобразимо скъпа. Въобще не остана изненадана от факта, че Ванахомен, въпреки изгнанието и оскъдицата на този варварски живот, бе намерил начин да се поглези мъничко като истински Принц.

Тя се усмихна и отново докосна белега под гръдната му кост. Принцът се изпъна — може би от изненада. Варварска кожа, гуджаарейски кръв и кости. Той се възприемаше като двама души едновременно, обаче Ханани виждаше пред себе си само един.

— За мен това е живот. — Срещна очите му. Опитваше се да говори на предпазливата сдържаност в този поглед. — Това е плът. Тя е… болка и слабост, и други неща, които ме плашат. Но плътта е нещо, което мога да поставя под контрол, Принце. Мога да я направя по-силна. Мога да я лекувам, когато нещо при нея кривне от правия път. И сега имам нужда от тази увереност. Разбираш ли какво искам да кажа?

Лицето му се сгърчи в няколко последователни изражения — всичките прекалено бързи, за да ги разчете.

— Аз… да. Макар да звучи необичайно, да. Но какво ще стане с клетвата ти на Слуга, Чирак-Лечител? Толкова много вече взех от тебе. Не бих искал да добавям още.

— Клетвата е нещо, от което се отказвам аз — никой не те кара да отговаряш за нея. — Ханани вирна брадичка. — Може би утре ще

мога пак да се отдам на Хананджа, изцяло и без угризения. Но сега… — Тя въздъхна. Чувстваше се едновременно млада и престаряла, неописуемо самотна. — Освен това Хананджа е получила от мен предостатъчно, Принце.

„Повече, отколкото имаше право да вземе.“ Само че това не изрече на глас, защото той бе достатъчно гуджаареец, за да се притесни от подобни думи.

Ванахомен погледна изпитателно отпуснатата върху ръката му нейна длан, след това лицето й. Ханани нямаше представа какво иска да открие там, но миг по-късно той въздъхна. Пусна съвсем преднамерено ризата си да падне на пода.

— Плътта не е само болка — каза той тихо. — Не трябва да мислиш така.

Тя сви рамене и продължи да размотава превръзката от гърдите си.

— Само такава я познавам.

— Мога да ти я покажа в друга светлина. — Почти се засрами от тези свои думи.

Без да иска, Ханани се засмя.

— Ще ти бъда благодарна.

Когато и последната платнена лента падна на пода, той започна да я разглежда и това трая дълго — изучаваше я с поглед така, както преди малко тя го бе изучавала с допира на пръстите си. Когато се събу, напълно готов за нея, тя обърна гръб на възглавниците, за да се отпусне отгоре им. Ванахомен я спря с ръка върху рамото, а сетне — за нейна голяма изненада — коленичи в краката й. Започнал бе да диша тежко, но в погледа му се четеше не само желание, но и благоговение.

— Жените са богини — промълви той. — Удоволствието е дан, която ти се полага. Такова е правилото в Гуджааре — поне това си спомням добре. Мой дълг на Принц е да се погрижа за пълното отдаване на тази дан. — Каза го без следа от присмех или ирония. Ханани го погледна учудено. И когато той разпери ръце и вдигна брадичка, предложил своята дан, нещо у нея, което си бе оставало свито от притеснение, независимо от всичките й думи, внезапно се отпусна.

Тя пристъпи по-близо, а ръцете му се сключиха около нея в най-нежна прегръдка.

Ето го проявлението на най-висш покой: тишината. Те бяха гуджаарейци. Не им трябваха викове, стенания, имена, нашепвани в израз на гордост или всеотдайност. Той не й натрапваше нищо, което тя не искаше; не я лишаваше от нищо, което тя жадуваше. Когато се движеше насреща й, тя изучаваше увереното движение на мускулите му, ритъма и силата на неговото дишане, начина, по който всяка нейна въздишка или допир насочваха и пренасочваха жизнените сили в чудото на неговата плът. Това, а не разните сънни истории, бе истинската магия, въплътена в гореща кръв, и жлъч, и слуз, и жизнено семе. В апогея на всичко това Ханани съсредоточи тази нова магия в молитва за Мни-ини, та да може Богинята да прибере душата му у дома. И в рамките на този затаен дъх, докато Ханани се носеше едва ли не извън себе си, Аватарът на Хананджа я притисна силно, разтресе се цял в нея и прошепна едва чуто в ухото й:

— Да.

Тя затвори очи, изпълнена от благодарност и покой.

36.
АРХИВ

След задържането на Бирниците и Супериора за Сунанди не бе никак трудно да уреди някои неща в Яна-ян. Протекторите нямаха претенции към условията, стига затворниците да са на сигурно място, така че тя ги настани в няколко гостни стаи, видимо пригодени за северняшки вкус — с яки врати и брави и с много тесни прозорчета. Те бяха неприятно задушни в разгара на сезона — поради тази причина гуджаарейците оставяха своите помещения без врати, — но в периода преди наводнение стаите бяха достатъчно удобни. В добавка Сунанди подбра просторни помещения, като пред вратата на всяко постави стража, за да не я вземат за немарлива. Помоли Анци да й намери войници с някои полезни характеристики. Онзи от тях, когото сложи пред вратата на Супериора, бе незаконен син на Учител от храм на Хананджа в Кисуа. Двама други бяха хананджисти — може би една пета от кисуатците изповядваха тази вяра. Четвъртият бе гуджаареец — един от малцината представители на военната каста, съумели да получат назначение в армията на Кисуа. Някогашен офицер, сега той бе обикновен войник.

Такива пазачи, би обяснила на Протекторите тя — не че щяха да питат, но винаги бе за предпочитане да си има готови отговори — са гаранция, че нито Супериорът, нито Бирниците ще бъдат малтретирани по време на своето пленничество. Междувременно, през двата дена след ареста бяха отбелязани редица инциденти — маса арести на занаятчии, отказали да предадат вече изработени поръчки на кисуатски граждани, както и на търговци, които връщаха кисуатски клиенти или не приемаха техни монети. След като няколко войници ядоха бой на различни места из града, Анци разпореди числеността на патрулите да се увеличи на шестнайсет души, като освен това разположи за постоянно по един отряд във всеки от кварталите.

Въпреки тези мерки, както и наложените ограничения върху свободното движение из улици и площади, както и забраната върху

събиранията, в Квартала на неверниците избухна бунт — първият от векове насам. По-късно бе установено, че по време на бъркотията бе отмъкнато оръжие. Целият квартал бе обърнат с главата надолу, но от оръжието — ни помен. Сунанди подозираше, че вече е прехвърлено през стените във вътрешността на града.

Учудваше я единствено обстоятелството, че безредиците не стават повсеместни. Имаше усещането, че целият град е затаил дъх в очакване на… и тя не знаеше на какво.

Когато пристигна, коридорът, в който държаха жреците, бе притихнал — нищо общо с шумотевицата и бъркотията из по-горните етажи, в които живееха и работеха Протекторите от пристигането си насам. Тази тишина напомни на Сунанди за Каменната градина, място за молитва край Залата на Бирниците в Хетава — същият всепроникващ покой. Трима от пазачите й кимнаха тържествено, когато приближи. Тя отговори на поздрава. Четвъртият, онзи, който би следвало да стои пред вратата на Ниджири, липсваше.

Сунанди спря и изгледа другите. Те нито вдигаха тревога, нито пък имаха вид на разтревожени.

Миг по-късно вратата на стаята се отвори и стражът — бившият офицер от военната каста в Гуджааре — се показа отвътре. Забелязал Сунанди, той склони почтително глава към нея.

— Вечерята, Говорителко — обясни той на суа с лек акцент.

— Аха. — Сунанди го изгледа малко по-продължително и той изпита известно неудобство. Минаваше полунощ — малко късничко за вечеря, дори за нощна птица като един Бирник. Най-накрая тя пристъпи напред, а войникът й отвори вратата, за да влезе.

В помещението, осветено само от един фенер и от влизащите през прозореца лъчи на Сънната, цареше тишина. Върху масата бе сложен поднос с храна — значи на пазача му бе стигнал умът поне за това. Ниджири седеше на близкото легло, облегнал гръб на стената, и я гледаше с израз на абсолютна невинност. За човек като него това не бе особено трудно.

Тя скръсти ръце.

— Добър вечер, убиецо малък. Или заговорнико малък?

Той се усмихна почти като на себе си.

— Помолих пазача да занесе съобщение на един приятел, нищо повече — каза Ниджири. Лицето му стана сериозно. — Само че

приятелят… го нямаше.

Тя се намръщи.

— Искаш да кажеш, че вече го е занесъл?

— Да, в съня си. Това са неща, които всеки опитен наркомансер умее. — Жрецът скръсти ръце и прикова поглед върху трите свитъка под мишницата й. — Подарък ли ми носиш, Дже Калаве?

Тя не обърна внимание на въпроса.

— След колко време ще ви свърши сънната кръв?

Отдавна свикнал с грубостите й, Ниджири дори не мигна.

— Три-четири осмодневия за всички ни — както ти е известно, имахме време да се подготвим.

Това беше добре.

— А кога ще се разрази бурята, която предизвикахте?

Той вдигна вежди — отново самата невинност.

— Каква буря?

— Знам, че аристокрацията готви нещо. С всеки изминал ден става все по-ясно, че този град се стяга за бой. В съня им ли се бъркате?

Това предизвика неподправена усмивка.

— Никой Бирник няма такава власт, Дже Калаве.

— Ехиру я имаше.

Пауза.

— В онзи момент той не беше Бирник. — Гласът му охладня, усмивката повехна. Сунанди мигом съжали за казаното, но вече нямаше как да го поправи. Той бе гуджаареец, в края на краищата. Щеше да го отмине в името на мира помежду им. Прошката нямаше да дойде също толкова бързо, но както и да е.

Тя въздъхна и продължи:

— Преди време каза, че един от синовете на Еникет е оцелял и живее с Банбара. Източниците ми съобщават, че се навъртал и в столицата и че един нов Принц щял да освободи Гуджааре. Вярно ли е това?

Той сведе поглед.

— Нали казах, че ще ти простя, Дже Калаве. Обещаното си е обещано, дори ако не отговоря на твоите въпроси и ти наредиш да ме накажат заради това.

— Никой няма да те наказва, глупак такъв! Опитвам се да помогна и на двама ни! — Тя пристъпи по-близо и сниши глас. — Протекторите доведоха със себе си още хиляда войници, Ниджири. Сега са разположени в града, за да поддържат реда, но имат нареждане да реагират много остро при всеки възникнал проблем. За непокорните — смърт. Предвижда се и друго, ако градът бъде нападнат отвън или в него избухне общо въстание. Нещо, чиято цел е да пречупи духа на народа. — Тя вирна брадичка. — Нямам представа какво точно. Понастоящем съм в немилост. Също като Анци.

Ниджири стана и се приближи до прозореца. Надникна навън, сякаш искаше да се увери, че Сънната Луна си е на мястото. Това бе най-близкото до вълнение, което й се бе случвало да наблюдава у някой Бирник.

— Няма да си върнеш ничие благоволение, като ни помагаш, Дже Калаве. Защо го правиш тогава?

Сунанди подбели очи.

— Помагам на *Кисуа*. По-нататъшното ни оставане в тази страна става прекалено опасно за нас. Някои алчни съграждани — част от които се намират сега тук с власт в ръцете — ще се облагодетелстват от повишеното напрежение, само че цялата останала Кисуа ще страда, докато Гуджааре поглъща нашите ресурси и войници, като дава в замяна единствено куп главоболия. Ужасява ме също така и тази кошмарна зараза, която се прокрадва и сред нашето население. Известно ти е, че не разполагаме със защита против магията.

— Ние ще помогнем, ако споходи и вас, стига сами да научим как да се борим с нея. Макар че това ще наложи народът ви пак да обърне поглед към магията.

— Няма да има нужда от магия. Едно чудо също ще свърши работа.

Той се извърна бавно към нея и впи изпитателен поглед в лицето й, а сетне очите му се насочиха отново към свитъците.

— Намерила си нещо.

Тя кимна, сподавила обзелата я възбуда, и отиде при масата, за да свали подноса с храна на пода.

— В своите търсения на пътища към безсмъртие Еникет е успял да натрупа сериозна колекция от знания в най-различни области на магията.

Ниджири направи гримаса, докато й помагаше да разгъне свитъците.

— За Жътваря например.

— И за още по-интересни неща. Като това тук. — Тя посочи един от свитъците, целият в древни пикторали, изчертани с дебели черни линии. Сунанди не бе успяла да се запознае и с половината, но ученият, който й превеждаше, бе до такава степен въодушевен от възможността да прочете слова на свои предци, че взе с една четвърт по-малко от обичайната си такса. — Тук става дума за епидемия, която почти унищожава града. Зараза, с която никой Лечител не успява да се справи, и която се разпространява в съня. Споменават се стотици жертви и всеобщо отчаяние из цялата страна… *Случвало се е и преди*, Ниджири.

Той застина.

— В Хетава не знаем нищо за този случай.

— Вие не знаехте нищо и за безсмъртието, само че Еникет успя да открие. Някой… по-точно множество *някои* са се стремели да пазят архивите на Хетава чисти и неопетнени в хода на вековете. Докато мръсотията, гадостите и истината се намират тук. — И тя потупа с длан ръкописите.

Ниджири въздъхна, но не възрази срещу направената от нея характеристика на ситуацията.

— Явно са открили някакъв начин за лечение, защото в противен случай днес Гуджааре щеше да представлява изоставени развалини. Споменава ли се нещо по този въпрос?

— Да. — Сунанди зашумоля със свитъците, за да извади отгоре друг, този път опърпан и зацапан, надраскан с чепатите знаци на хиератик. Можеше да го прочете и сама — и го бе сторила, късно през нощта, след като бе окачила на вратата бележка за Анци и за прислугата да не влизат. Още я боляха очите. — Тук е написано следното: „Носител на съня е дете, а всички останали биват привличани и завладявани от него. Когато детето сънува ужаси, всички страдат, а мнозина загиват. Други умират, както спят, неспособни да се хранят и да пият вода. Едва когато детето се убие, идва спасението за останалите жертви.“ — Тя се изправи и му хвърли остър поглед. — По-нататък се казва, че само малцина знаели за всичко това, а решението било открито от тогавашния Супериор. Именно той *убил*

детето, Ниджири…, а сетне разпоредил смъртта на всички, които знаели истината за случая.

Ниджири стана още по-мрачен.

— Защо?

— Не е ясно. Всичко това е записано от бивш послушник на Хетава — наблюдавал незабелязан убийството на детето. Ако го бяха видели, несъмнено са щели да ликвидират и него. — Сунанди затисна ръкописа с ръба на дланта си, за да привлече вниманието на жреца. — Този Супериор не е бил покварен, Ниджири. Той е основал Пътя на Лечителите, съставил е някои от най-красивите молитви на вашата вяра и е въвел закони, които са от полза за Гуджааре. Бил е добър човек, а такива хора убиват само за да опазят най-опасните тайни.

Жрецът бавно вдигна очи към нея.

— Какво искаш да кажеш, Дже Калаве?

— Че трябва да си винаги готов за решения, които при нормални обстоятелства въобще няма да ти дойдат наум. Че покварата е въпрос на желание и намерение, а не на действие, както ми каза преди много години твоят наставник.

Той помълча известно време.

— Ами ученият, който ти е превеждал? Какво направи с него?

Вече бе взела решение да отговори, ако й зададе този въпрос, макар да се надяваше това да не стане.

— Ще бъде достойно погребан заедно с останалите жертви на заразата. Тъй като загина заради нея, макар и не *от* нея.

Когато Ниджири стисна устни, тя се приведе напред, опря здраво ръце върху масата и нарочно издаде лице в обсега на неговите дълги и смъртоносни ръце на Бирник.

— А ти колко души уби в течение на годините, за да запазиш тайните на Еникет?

За негова чест трябваше да се каже, че нито посегна към нея, нито дори потръпна при тези думи. Тя също преодоля порива да трепне под смъртоносния му поглед, което бе като мехлем за собственото й самочувствие.

— Бирниците не убиват — каза той меко, с намек за ирония в гласа, от която я полазиха ледени тръпки. — Всичко, което правим, е благослов, даван от Хананджа на Нейния народ.

След казаното на Сунанди не й оставаше друго, освен да потъне за момент в благоприлично гуджаарейско мълчание. Още преди много години бе оценила този обичай — да се оставя малко време за прочистване на атмосферата, след като опасни думи или мисли са я осквернили.

— Не искам да се изкарам света вода ненапита, но и аз правя, каквото мога, в името на мира — промълви тя накрая. Потупа оръфания свитък. — Онзи, който го е написал, въобще не е трябвало да доверява всичко това на хартията. Сторил го е, за да успокои съвестта си, а неговата слабост може да се окаже спасение за нас… Когато обаче открием разпространителите на тая чума, ще трябва да проявим повече бдителност от предците си. Трябва да бъдем сигурни, че това зло *умира тук и сега*. Съгласен ли си?

Той кимна.

— Това е поквара от най-висш ранг. Хетава трябва да направи всичко необходимо за пълното й ликвидиране.

— Дори ако това означава убийство на дете?

— Може да има и друг начин.

Сунанди изпита облекчение от проявеното колебание, макар че тя лично не би позволила упорство по този въпрос. Щеше да се побои от жреца само когато той загубеше съвестта си — или ако самата тя някога стореше зло без причина. Тогава той щеше да дойде за нея. Винаги бе знаела това и винаги го бе приемала.

— Само този начин е *сигурен*. Ще го извършиш ли, ако се стигне дотам, Бирник? Ще Вземеш ли невинно същество?

Отмина още един неизбежен миг на мълчание.

— Аз не съм като наставника си — промълви той тихо. Сунанди долови с изненада срам в гласа му. — Никога не съм притежавал неговото достойнство.

Тя се поколеба, но накрая протегна ръка и я отпусна върху рамото му.

— Вярно е, че си различен от Ехиру, но в това няма нищо лошо. Той мислеше единствено за Хананджа, докато ти поставяш на първо място Нейния народ.

Ниджири се усмихна едва-едва с тъга, която я порази.

— Не се заблуждавай, Дже Калаве. Аз мисля само за себе си. Трябва да имам очи да го погледна, когато един ден отида в Ина-Карек.

Никога нямаше да свикне с това непрестанно очакване на смъртта у Бирниците.

— Има още нещо в тези свитъци. — Непохватна, но неизбежна промяна в насоката на разговора. Сунанди измъкна третия ръкопис изпод другите два и го разстла отгоре им. — Знаеш ли какво е това?

Ниджири присви очи към документа, който изобразяваше някакъв чертеж. Именните пикторали по цялата му повърхност бяха свързани от акуратно начертани линии.

— А трябва ли? Не съм Учител. — Той млъкна рязко, разпознал личния печат на съставителя в единия долен ъгъл на листа, и замръзна.

— Инунру. — Сунанди го наблюдаваше. — В онези времена името е било по-широко разпространено, обаче са налице всички основания да приемем, че става дума за същия Инунру, основателя на вашата вяра, който създава наркомансията и изгражда Пътя на Бирниците. — Както и човека, създал първите Жътвари. Не го каза на глас, тъй като той така и така го знаеше, и понеже избягването на болезнени теми бе обичай, споделян от Гуджааре и Кисуа.

Въпреки това Ниджири стисна зъби, но не каза нищо по въпроса. Очите му бягаха по редовете на ръкописа.

— Какво е всичко това? Майки, бащи, чичовци… — Намръщи се от нетърпение. — Аз съм потомък на низша каста, Дже Калаве. Ние се множим, както ни падне, без да обръщаме внимание на родословия и други подобни, както правите вие от висшите касти. Какво означава всичко това?

— Доколкото мога да преценя, вашият основател се е занимавал с генеалогия. Дарбата за сънуване се предава по наследство, нали?

Той кимна несъзнателно.

— Да, но по-често по бащина линия, отколкото по майчина. Когато се появи дете, надарено в наркомансията, ние започваме да наблюдаваме бащиния му род.

Тя посочи пикторала на птичка, разположен до едно от имената.

— Това е първата буква от вашата дума за *сън*. Може би Инунру е отбелязал с нея хора, за които смята, че притежават дарбата.

Ниджири проследи с пръст една низходяща линия, която бе начертана с червено, вместо с черно мастило.

— А тук имаме майчина линия — каза той. — Сестра на Пазител, която била силна в сънуването… — Проследи линията по-

нататък. — Три деца, все щерки… — Пръстът му спря пред празно място под линията. — Тук се губи. Нищо чудно — ние не наблюдаваме жени.

— Защото те по-рядко наследяват дарбата ли? — попита Сунанди, като скръсти ръце пред гърдите си. — Или защото вярата ви се отнася към тях с пренебрежение?

Въпросът й го подразни.

— Ние *почитаме* жените.

— Ако изпускате надарените между тях, не съм много съгласна с теб. Онова момиче, дето сте го взели като Лечител… как се казваше?

— Ханани.

— Силна ли е нейната дарба?

Ниджири помисли за миг.

— Достатъчно силна — отсъди той най-накрая. — Мни-ини… — Гласът му необяснимо защо секна. — Мни-ини никога не се е оплаквал от нейната дарба, а само от ниското й самочувствие.

— Би ли могла тя да стане Бирник вместо Лечител?

Лицето му се изкриви в гримаса, която той светкавично изтри.

— Не обладава нужния темперамент за тази цел. Но в края на краищата Вземането и Лечението са двете страни на една и съща монета. — Той въздъхна. — Така че отговорът е да.

Сунанди почука с пръст мястото до имената на трите пазителски щерки.

— Значи някоя от тези жени може да е притежавала дарба на Лечител или сила на Бирник. Жените в Гуджааре често ли полудяват?

Ниджири погледна обезпокоен встрани.

— Не често, но не е чудо невиждано. — И добави предизвикателно: — Лекуваме ги със сънна кръв, по същия начин, по който и мъжете.

— Да, но мъжете с дарба откривате в ранна възраст и ги вземате в Хетава, преди да са страдали твърде много. Цените ги, пазите ги. Макар и изолирани, те… — Тогава в главата й дойде нова мисъл. Грозна мисъл. Смръщи се, докато я оглеждаше от всички страни. — Дали възприетото в Хетава ограничение за допускане на жени до статута на Слуги няма да се окаже съвършено преднамерено? Надарените мъже дават обет за въздържание, но при жените няма подобно ограничение. Повечето надарени жени раждат синове и

дъщери. Все едно оставяте расовите кобили в табуна, докато отстранявате от него проблемните жребци със същите наследствени черти! Тези жени — тя показа червените линии — *са пазителки на дарбата за съпуване в Гуджааре*. Ако Хетава прибере всички тях, в скоро време няма да има нито Лечители, нито Бирници.

Ниджири мълча известно време. Сунанди забеляза, че гледа схемата от свитъка, впил поглед в пикторала на неговия създател откъм долния край на документа.

— Точно Инунру е забранил на жените да служат — каза той накрая. — Така ни учеха в Детската къща. Казал, че трябва да е така, понеже жените са богини и магията им е като сънните селения — силна, но непредсказуема. Прекалено нестабилна за употреба при наркомансия. Точно заради това мнозина обвиниха Ханани, когато… — Той замълча, намръщен на някаква своя мисъл.

— Ханани доказа, че жените с дарба за съпуване не са по-различни от мъжете — заяви твърдо Сунанди. — Питам се колко ли като нея си губят времето в момента. Възможно е някои да са омъжени за съпрузи, които също носят дарбата по своя линия. Техните синове могат да станат Бирници, а дъщерите им — безумци.

Ниджири примигна при тези думи, но бързо поклати глава — на Сунанди й идеше да го удари заради това упорство.

— Не всички надарени обезумяват, Дже Калаве.

— Не всички, само че тези, които го правят, *няма защо да полудяват*. Предполагам, че от гледна точка на твоята вяра тези нещастници са нищожна цена за голямото добро. — Тя въздъхна горчиво, но жрецът не отговори. — И от време на време току се роди някое дете, чиято дарба е толкова силна, че представлява заплаха за всички околни. — Тя почука с пръст по документа. — Залагам цялото си състояние, че основателят ви е търсил точно такова дете.

— *Да го търси специално?* Че за какво…

— Поради същата причина, заради която е държал записки относно възможностите на Жътварите! Безсмъртие, магия, сънища, които убиват цели армии — или народи. *Власт*. Вашият основател е бил обсебен от нея.

Вътре в себе си Сунанди се радваше, че Инунру е мъртъв от толкова отдавна. Никак не й се щеше да се изправи пред толкова умен и безмилостен мъж. Добре че собствените му другари, Слугите на

Хананджа, го бяха убили заради множеството му престъпления. Само че преди да стане това, той бе видял близо триста речни наводнения — използвал бе собствените си магически познания за удължаване на живота. През по-голямата част от тези години бе оформял Хетава и самата Гуджааре съобразно своите виждания. Предостатъчно време за посяване на злото.

„Да можеше поне отровният плод да не зрее пред очите ми.“

Ниджири въздъхна тежко.

— Това знание нарани дълбоко Ехиру, когато научи за него. Той имаше изключително високо мнение за нашата вяра. Аз не се притеснявам чак толкова, понеже винаги съм познавал злото, на което сме способни, но все пак… — Въздъхна отново. — *Индете не етун а Хананджа.* Явно не ни наблюдаваш достатъчно внимателно, Богиньо.

Сунанди погледна към вратата — опита се да прецени колко време е изтекло. Не биваше да остава дълго извън жилището си или далеч от погледа на Протекторите — щеше да събуди подозрения.

— Можеш ли да предадеш всичко това на братята си в Хетава? Чрез сън или другояче?

— Мога. Из целия град сме пръснали послушници — далеч от Хетава, за да могат да съществуват в безопасност. Ще се свържа с някого от тях. — Той приседна отново на леглото със смръщено лице. — Искаш Учителите да проучат онези родословия в града, които са дали силни наркомансери, но да се интересуват от жените.

— Само най-силните наследствени линии. И онези, които са давали наскоро Лечители или Бирници. Няма време за проследяване на всички родословни линии. Може и нищо да не намерите, но другият начин е да претърсим целия град къща по къща, докато открием в някой килер сънуващо кошмари дете.

— Разбрано, Дже Калаве, ще направим каквото искаш.

Сунанди кимна одобрително и започна да прибира свитъците, като го наблюдаваше изпод вежди. Видя й се паднал духом, но свърза това с ареста и несигурността. Не се сдържа и попита:

— Мога ли да направя нещо за теб? Нуждаеш ли се от нещо?

Той поклати глава.

— Достатъчно рискува. — Но лицето му си остана смръщено, така че тя не се изненада, когато проговори отново: — Тревожи ме едно нещо.

— Кое?

— Докато ръководи нашата вяра, Инунру издава множество закони и правила. Колкото по-отблизо го опознавам, толкова по-ясно ми става, че всеки един от тези закони има някаква скрита, по-далечна цел. — Сунанди кимна, доволна, че не само тя стига до същия извод. Жрецът разтри ръце, сякаш от студ, макар в стаята да бе достатъчно топло. — В града има една мъжка родословна линия, която Хетава не закача — не и както би следвало. Съгласно традицията и по постановление на Инунру всеки Принц на Залеза трябва да притежава в някаква степен дарба за сънуване. Единствено Съветът на Пътищата в Хетава е наясно с казаното от Инунру, но в качеството си на негови следовници ние сме имали грижата да налагаме волята му в течение на вековете. Всъщност това е една от няколкото причини за решението ни да приемем Ванахомен. Баща му се опита да го скрие от нас, но момчето притежава могъща дарба. — Ниджири въздъхна. — Някои от нас я приемат като знак от Богинята.

Сунанди се навъси.

— Защо ще разпорежда Инунру подобно нещо?

— Нямам представа, Дже Калаве. Но храня някои подозрения и те ме плашат.

Тя разгада колебанията му. Всъщност то беше очевидно. Ако Инунру не бе намерил Стихиен сънуващ, щял е да го *създаде*. Принцовете на Залеза вземаха много съпруги и създаваха много деца — това обстоятелство правеше династията идеална за целите на Инунру. Подобно дете, дори необучено, представляваше страховито живо оръжие, стига да попадне в неподходящи ръце. В ръцете на Инунру… Сунанди потръпна при тази мисъл.

И сега Хетава подкрепяше Ванахомен, потомък на луди и магьосници, наследник на друго чудовище, успяло да се изплъзне от техния контрол. Още една от опасните тайни на Инунру.

Сунанди стисна свитъците под мишница и въздъхна.

— Запази това за другата война, глупак такъв — каза тя. — Малко ли са ни бедите?

Той я погледна втренчено и се засмя. Първият истински смях, който бе чула от неговата уста.

— Почини си добре, Сунанди. Ще се моля за теб тази нощ.

Никога, доколкото можеше да си спомни, не я бе наричал по малко име. Но и тя не се бе чувствала засегната от тази излишна формалност в отношенията им — той бе гуджаареец. И все пак…

— В мир, Ниджири — отвърна тя и съумя да сподави усмивката си, преди да излезе от стаята.

37.
ПЪЛКОВОДЕЦ

Сутринта бе преполовила, когато Ванахомен най-сетне се измъкна от шатрата на Ханани. Тя все още спеше, омотана в тънко одеяло сред купчина възглавници. Позабави се, за да я целуне по врата и едната неволно оголена гърда. Ханани не помръдна.

Лагерът отвън бе само наполовина буден, понеже по-голямата част от племето и неговите гости бяха гуляли чак до залеза на Будната Луна. Забеляза неколцина сънливи роби да почистват наоколо, както и петима-шестима още по-сънливи воини да пият силен чай край готварските огньове. Освен тях всичко живо спеше. Вече в шатрата си, Ванахомен се изкъпа набързо с кофа вода, облече чисти дрехи и побърза да се яви пред Унте.

— Я виж кой дошъл — приветства го вождът, когато един от робите вдигна завесата на шатрата. Унте се бе облегнал на продълговата плоска възглавница с вдигнати горе крака. Бе прегърнал голяма купа. По горчивата миризма Ванахомен разбра, че е пълна с отвара против махмурлук. — Хич не ги обичаш простите работи, нали, Вана? Половината лагер те боготвори, а другата мисли, че ще ни загробиш до един.

Ванахомен се настани върху възглавница срещу него с невесела усмивка на лицето.

— Не е зле. Съвсем неотдавна само една четвърт ме боготвореше. А ти от коя половина си, между другото?

— Ще преценя, когато видя лицето на жената. Вярвам, че е останала доволна?

За банбарци бе нещо като неписан закон да се хвалят помежду си със сексуалните си завоевания. Мъжете разправяха небивалици за покорени недостъпни жени и невъзможни за изпълнение пози, докато жените — според дочути от него слухове — си водеха таен списък за облози, свързани с уменията на всички мъже от племето в това поприще. Но макар Ванахомен да имаше немалък принос в този

своеобразен фолклор — отчасти правдоподобен, а в повечето случаи не, както и трябва да бъде в тази област — сега не му се говореше за прекараното в компанията на Ханани време. Тук имаше нещо деликатно, едва ли не свято — също като самата жрица. Още не можеше да определи какво да изпитва към нея и случилото се.

— Бих казал, че е — отвърна той, като се постара да изглежда равнодушен. — Но как да е сигурен човек при жените? Мисля, че мъката й бе облекчена донякъде. Във всеки случай достатъчно, за да не се самоубие или побърка.

Унте сподави една прозявка и смръщи вежди.

— Имаше ли такава опасност наистина?

— Снощи ли? Богове, ами да! И трябва да се следи изкъсо още известно време. — Посегна да си налее чай. — Моите сънародници не се справят особено успешно с болката.

— Е, поне си й доставил удоволствие. Макар че сега се притеснявам да не ни се разсърдят нейните приятелчета, ония жреци с каменни физиономии, дето избиват народа нощем.

— Те ще се разсърдят *на мен*. Не се съмнявай. — Чаят бе отвратителен на вкус, но съдържаше много силно лекарство. Той направи кисела физиономия и се насили да го погълне. — Но всъщност ще обвинят нея, не мен.

— Сигурно ще рекат, че си я прелъстил.

— Жреците могат да бъдат уличени в много неща, но не са лъжци. Ако я питат, тя ще им каже, че сама е помолила за услугите ми. — Въздъхна и пресуши чашата. — Не знам какво ще й сторят при това положение.

— Добре. — Унте седна, като изкриви лице и се хвана за главата, явно от силна болка. — При всички случаи това ще става след сражението.

Посегнал отново към каната, Ванахомен замръзна и го погледна като ударен от гръм.

— Гласуването? Ама аз мислех…

— Единственият възможен противник на идеята бе Асниф от Мадоба, но той остана дълбоко впечатлен от теб след смъртта на Лечителя оня ден. Снощи каза, че смята да те подкрепи. Останалите са на същото мнение. Дори Таджед — макар той да няма избор. — Унте се усмихна тънко. — Така че вместо да устройваме специална

церемония, приехме всичко това за гласуване. Вождовете ще уведомят своите военни предводители още тази сутрин. Дадена ти е титлата *пълководец*. — Унте добави с усмивка: — Първата от поколения насам.

Ванахомен затвори очи и промърмори кратка благодарствена молитва към Хананджа, а после си пое дълбоко дъх, усетил първия гъдел на кръвта от предстоящата битка.

— Значи утре тръгваме — каза той. — Нареди, моля те, да приготвят храна за всички воини, както и фураж за конете. Аз ще проведа следобед съвещание с военните предводители. Изпрати вестоносец — ще ни трябват три денонощия усилен преход, за да стигнем мястото за среща с гуджаарейските войници.

Унте вдигна вежди развеселен, макар да кимаше в съгласие с всяко от исканията на Ванахомен.

— Храната е вече приготвена, разбира се, след като почти сигурно очаквахме това. Фуражът и конете — също. Останалото може да се уреди в движение. Но трябва да внимаваш, нали, Вана — не искам да се пропилеят цели десет години.

Ванахомен се усмихна и коленичи в краката на племенния вожд.

— Казах ли ти, че ще те направя крал сред кралете? Гуджааре ще стане отново моя и аз ще покажа пред всички силата на Банбара, още преди това да се случи. Ще се гордееш с мен.

Унте се засмя, протегна ръка и стисна рамото му. След това се надигна и — за голяма изненада на Ванахомен — го целуна по челото.

— Ние вече сме горди — каза той.

Слънцето бе отдавна залязло, когато Ванахомен се прибра уморен, но доволен в лагера на Юсир. Целият следобед бе преминал в обсъждане на военни планове с предводителите — вече негови подчинени — докато воините правеха последни приготовления за предстоящото сражение. А сега си мислеше само за вечеря и сън, но, разбира се, нещата се промениха, когато отнякъде изникна Янаса и се лепна за ръката му.

— Янаса — приветства я той уморено, — вятърът ухае приятно в твое присъствие.

Жената се усмихна мило, обаче не успя да го заблуди — щеше да иска нещо.

— Какъв подарък носиш за Ханани?

Ханани. Мислил си бе за жрицата, разбира се, но при всички останали грижи точно тази му бе убягнала. При банбарци бе прието мъжът да компенсира с подарък загубената девственост на жената. И макар Ханани да бе чужда на този обичай — при всички случаи щеше да й е безразличен — Янаса държеше нещата да се вършат както трябва.

— Проклятие — измърмори той.

Тя погали ръката му.

— Мисля, че онази твоя гривна за глезен ще свърши работа.

Ванахомен я погледна намръщено. Беше й дал гривна от слонова кост преди години, когато се залюбиха. Върна му я след раздялата, но той се надяваше…

— Де да знам… — каза сега колебливо.

— Значи тя нищо не означава за тебе? Просто закачка за една нощ?

— Не, но… — Ванахомен замлъкна, обезпокоен. Беше започнал да харесва Ханани против собствената си воля, но какво от това? Тя не го обичаше. Истината бе, че се бе възползвала от него, макар той да го бе допуснал. Съвсем в реда на нещата, като се знае какво й бе причинил… След всичко казано и сторено в крайна сметка тя щеше да си се прибере в Хетава и да го забрави, а той — нея. — Исках да я подаря на някоя от съпругите си — завърши Принцът.

Янаса спря на място и се намръщи насреща му.

— Все същият си оставаш. Една нощ в обятията на жена и вече тръгваш да я затваряш в някой дворец. И ако не се получи по една или друга причина, тя вече нищо не представлява за тебе. Защо просто не вземаш каквото ти дават, Вана, и спреш да ламтиш за повече?

Той също спря, сложил ръце на кръста, без да го интересува, че са застанали насред пътя и половината племе сигурно ги гледа.

— Защото не съм банбарец, та да си пръскам семето, в която жена го пожелае, а след това да се фукам наляво-надясно!

— И тя не е банбарка! — сопна се Янаса. — Коя от нас ще излезе дотам глупава, че да ти уйдиса на акъла, след като всички видяха през какво трябваше да премина аз?! Но Ханани е като теб. Сърдита и наранена, съвсем сама и се нуждае от нечия подкрепа, та дори от твоята сред всички мъже по света. Ако посмееш да разбиеш сърцето й,

ще те прокълна, да знаеш! — С тези думи тя се извърна във вртоп от поли и дрънчащи украшения, за да го остави зяпнал подире й.

Карис се появи измежду шатрите и застана до него.

— Баща ми не е имал никога такива главоболия с жените, нали? — попита Ванахомен през стиснати зъби.

— Не, господарю. Но може би понеже държеше всичките до една затворени в отдалечен дворец.

Ванахомен го изгледа остро, но изражението на Карис си остана любезно безразлично.

Той въздъхна и разтърка очи над булото си.

— Донеси ми гривната от слонова кост, ако обичаш. — Карис не помръдна, а когато го погледна отново, Ванахомен забеляза малко пакетче в разтворената му длан.

С последен кисел поглед Ванахомен го грабна и се запъти към шатрата на Ханани.

Но нея я нямаше там. С малко питане из лагера разбра, че се била появила около пладне, слязла долу да се къпе, после се върнала и помолила неколцина от племето да споделят с нея сънни течности.

— Как изглеждаше? — попита той един старец, от когото бе взела сънна кръв.

— Много добре — отговори възрастният мъж и се ухили. — Не беше недоволна, ако си замислил нова безсънна нощ. — Ванахомен преглътна този прям отговор и му пожела приятен следобед.

Най-накрая говори с един, който я бе видял да тръгва към хребета. Завари жрицата на половината път до там, на същото място, където само преди четиридневие му бе дала първия урок по наркомансия. Даже седеше на същия камък, обгърнала с ръце коленете си и устремила поглед над каньона, към обагрения в последните цветове на залеза хоризонт.

Ванахомен приближи и седна до нея. Тя трепна, внезапно изтръгната кой знае откъде.

— Добър вечер, Принце.

Той потисна порива да махне от лицето й кичур гъсти коси с цвят на пясък. Независимо от случилото се предната нощ изпита някакво чувство за неудобство при мисълта да я докосне. Ръцете му останаха сключени в скута.

— Как си?

— Добре, благодаря — отвърна тя. В гласа й не усети нищо друго, освен любезност. Да не би пък да бе останала недоволна от него? После си спомни думите на Янаса и усети, че може и въобще да не се сеща за снощи.

— Гласуването е минало в твоя полза — каза тя тихо, за да потвърди неговата догадка. — Само за това се говори.

Той кимна.

— Скоро всичко ще свърши по един или друг начин. — Измери я с поглед и добави: — Ще можеш да се приберeш в Хетава.

Взря се в лицето й, но успя да зърне за миг само очертанията на очите й.

— Така е.

Той събра сили и попита:

— Съжаляваш ли?

Устните й се сгърчиха.

— Тревожа се.

— За какво?

Тя поклати бавно глава, сякаш несигурна в собствените си думи.

— Покоят, с който бях свикнала като Слуга на Хананджа, ме напусна. Той бе разклатен и преди, но кончината на Мни-ини го пропъди завинаги. Смъртта ме преследва като сянка. А уж съм Лечител — трябва да нося живот. Не е ли така? Защо тогава се случва друго?

Ванахомен бе поразен. Нима седеше тук цял ден, измъчвана от подобни въпроси? И как да отговори той, който в никакъв случай не бе жрец?

Отметна булото си с въздишка, за да впери на свой ред поглед към каньона.

— Ти не си причинила смъртта на Мни-ини — каза той. — А пък Азима сам предизвика своята, след като те нападна.

— Ако се бях заела аз с лечението на шадунката, Мни-ини нямаше да умре.

Той я изгледа втренчено.

— Защото тогава щеше да умреш ти! Ханани… — Поклати глава и протегна с въздишка ръка към нея. Жената застина и Ванахомен задържа ръката си във въздуха, докато се отпусне. Сетне я придърпа да

седне в скута му. Остана с впечатление, че тя му позволи само от изненада.

— Какво, Принце…

— *Ванахомен.*

— Какво?

— Пускала си ме в шатрата си, а и в собственото си тяло. Би могла поне да ме наричаш по име.

Това определено я изтръгна от меланхолията. Лицето й поаленя така, че се видя дори на слабата вечерна светлина. Последва свенлива усмивка. Той я прие като малка победа.

— Добре, Ванахомен.

— Хубаво. — Обхвана я в хлабава прегръдка. — Държиш се глупаво. Когато го направи последния път, прегръдката ми сякаш помогна да дойдеш на себе си. Нищо друго не ми идва наум в момента.

С облекчение видя усмивката й да става по-широка.

— Така е, При… Ванахомен. Не знам защо, но помага.

Поуспокоен, той се размърда, за да седне по-удобно върху твърдия камък, та да не му изтръпнат краката.

— Войната започна — каза той по-сериозно. — Никой от нас няма вече право да се държи глупаво. Само ако преодолеем това изпитание, ще можем да си върнем покоя.

Тя кимна и също стана сериозна.

— Уредих да пътувам в ариергарда на армията, заедно с робите, ковачите и всички онези, които няма да се сражават.

Ванахомен не бе и помислял, че е възможно тя да тръгне с него. Но пък от друга страна нали точно с такава цел му бяха дадени Лечителите от Хетава? Разтревожен от евентуалните опасности при такова пътуване, той си позволи да сложи ръка на кръста й.

— Ходи си с тези дрехи — посъветва я той. — Никой няма да закачи някаква си банбарка — не и при стотиците банбарски воини наоколо. Докато една самотна гуджаарейка би изглеждала лесна плячка.

Ханани се намръщи.

— От един Лечител се очаква да бъде винаги под ръка — възрази тя. — Гуджаарейците знаят какво означава червената препаска. Тя ще ми помага да стигам по-бързо до ранените в разгара на битката…

— Аз *не искам* да си винаги под ръка — каза той неочаквано и се навъси. Тя се отдръпна изненадана. — Нямам доверие на съюзниците от града, Ханани. Може би ще опитат да влошат отношенията ми с Хетава, като нападнат теб.

— Няма такава опасност… — Но тя млъкна насред изречението. Вече бе видяла достатъчно, за да мисли по-трезво.

Тази напрегнатост не му хареса и Ванахомен започна да разтрива гърба и врата й.

— Ще наредя да откарват ранените по време на битката до основния ни лагер. И там ще можеш да ги лекуваш. А щом преодолеем градските стени, ще те върна в Хетава. Дотогава ще бъдеш *мой* лечител и ще лекуваш само моите хора. Ясно ли е?

Ханани го изгледа продължително и той се запита със закъснение какво би могъл да направи, ако сега каже не.

— Ще изчакам, докато прецениш, че е станало безопасно да лекувам и други, освен банбарци — промълви най-накрая тя. — Но само защото ако постъпя иначе, бих могла да причиня по-голяма вреда.

Ванахомен кимна с въздишка на облекчение. Останаха в това положение дълго, чак докато кървавочервеният овал на Сънната Луна започна да изпълва небосклона над каньона.

— Боли ли? — попита той, след като бе изтекло достатъчно време, за да минат към по-интимни въпроси.

— Малко съм охлузена, но не чак като за лечение. — Тя сви рамене. — Беше много внимателен. Благодаря ти.

Тревожеше го изненадата й от неговото внимание. Още повече го тревожеше явното безразличие към всичко, което се случи помежду им — все едно бе просто още един урок по съжителство — независимо от видимата промяна в поведението й. Заради всичко това Ванахомен изтърси:

— Съжаляваш ли, Ханани? Сега, след като има възможност да обмислиш всичко на свеж ум?

Тя въздъхна, но за негово облекчение, поклати отрицателно глава.

— А ти?

Доловил лекото напрежение в тялото й, Ванахомен се зарадва изненадан. Явно държеше на него достатъчно много, за да я интересува какво мисли.

— Само за това, че трябва да се прибереш в Хетава.

Тези думи като че ли я върнаха отчасти към унинието от преди малко, а и той отрезвя.

— Какво ще стане с теб? В Хетава?

Тя въздъхна.

— Ще разкажа на Съпериора всичко, което съм извършила. Той ще ми наложи покаяние, макар че старейшините от моя Път също ще имат думата, а и Бирниците — понеже съм отнела живот. Но при всички случаи ще се разчуе, така че ще пострада най-вече репутацията ми. Мнозина твърдят, че жената не притежава самодисциплината, необходима за да служи на Богинята както трябва, а пък аз налях много вода в тяхната воденица.

Никак не му хареса, че и Бирниците ще имат глас при решаване на съдбата й. Ама хич.

— Нова глупост — каза той с убеденост, каквато не изпитваше в действителност. — Най-напред, никога не би могла да станеш Лечител, ако ти липсва самодисциплина.

— Но аз и не съм станала. Още не. А при това положение може и да не стана въобще. Мни-ини… Той бе моят герой в Хетава. Той… — Ханани замълча. Усети я да трепери.

— Ние с твоя наставник не бяхме приятели — промълви с известно неудобство Ванахомен. Усети, че го слуша с внимание. — Мисля, че виждаше у мен моя баща. А пък аз със сигурност виждах у него Хетава — както и у теб в началото. Но той бе силен и пламенен в убежденията си и дори аз трябва да призная, че го уважавах заради това. Не мога да си представя, че такъв човек ще те вземе под крилото си, без да е убеден, че си достойна да служиш на Хананджа.

— Но каква полза от това, ако никой друг не споделя неговото мнение? — В този глас нямаше никаква сила, а единствено примирение. И Ванахомен най-сетне разбра, че онова, с което се бори, не е съжаление, а отчаяние. Толкова силно, че тежеше като камък върху душата й. Тя си оставаше една жена в дълбок траур, независимо от необичайния начин, който бе избрала за прогонване на болката от своите мисли. Съвсем малко й трябваше, за да потъне цялата в кошмара на раните си.

— Значи не заслужават да останеш при тях — почти се озъби Принцът, ядосан вместо нея. — Помисли сама: Бирниците ти възлагат

задача от особено значение, нали така? Наставникът ти смята, че си достойна за червената препаска; това поне ми стана напълно ясно. Унте и банбарците те уважават, уважава те дори моята майка, а това никак не е малко — можеш да ми вярваш.

Ханани не каза нищо, но той усети гърба й да се поотпуска под неговата длан. Доволен, Ванахомен се нагласи върху камъка и премести ръката си върху корема й.

— И друго — банбарци не биха го разбрали, но аз не лягам с всяка жена. Та ти можеш да родиш един бъдещ крал на Гуджааре.

Ванахомен не видя изражението на лицето й, но усети, че поглежда встрани.

— Никакво дете няма да има — каза жената. — Не му е сега времето.

Той примигна от изненада, но тя бе Лечител — трябваше да знае по-добре. В първия миг остана разочарован, но после здравият разум си каза думата.

— Както и да е. — Погали бедрото й през полите, а след това хвана бузата й в шепа. — Макар и хубава, каквато си, толкова апетитна, каквато бе снощи, аз не бих откликнал в никакъв случай на желанието ти, ако не бях убеден в твоята сила и твоя разум, за да ги съзра в своите наследници.

Тя го дари с малко странна, но видимо доволна усмивка.

— Не знам какво да ти кажа.

— Кажи благодаря — отвърна той с присмехулно високомерие. — Бих оценил и една похвала за моите умения, безупречен вкус и правилен избор.

Възнаграден бе от тихичък смях, но остана още по-доволен, когато Ханани го прегърна през шията.

— Благодаря ти, задето бе толкова мил с мене — прошепна тя в ухото му. А после се дръпна малко и го целуна.

Изненадан, Ванахомен я хвана по-здраво и отвърна на целувката, възхитен от начина, по който тя се отдава изцяло на момента. Може би защото с това престъпваше своя обет. Ако той бе на нейно място, сигурно би опитал да се наслади на всеки миг. Поне да си струва тази измяна.

Той я отблъсна леко, бръкна в робата си и извади пакетчето от Карис.

— Аз трябва да ти благодаря — каза, като разгъваше плата. Видяла гривната, Ханани затаи дъх. Дори в оскъдния светлик на Сънната Луна успя да съзре отблясъците от множество висулки. Той я прикрепи към глезена й. Трябваше да признае, че върху нейната светла кожа стои по-добре, отколкото бе очаквал.

— Но защо? — попита Ханани. Най-после в гласа й се прокрадна умиление от този жест. А това несъмнено поласка неговото самочувствие.

— Ти ми достави удоволствие — отвърна Принцът. Погали я по прасеца — едничката част от тялото й, която можеше да докосне, без риск да се изкуши за повече. — Освен това ми оказа честта да стана пръв твой любовник. Дори да оставим настрани обета ти пред Хетава, това е достатъчно.

Ханани поклати глава.

— То беше взаимно, Принце… Ванахомен. И ти ми достави удоволствие.

— Добре. Само че при банбарците няма нищо безплатно… — За голяма негова изненада, Ханани допря пръсти до устните му.

— Ти не си банбарец — каза тя. Изправи се и се надвеси над него. Осанката й бе дива и варварска, но в нея ясно личеше спокойната гуджаарейска непоколебимост. — Сестрите казват, че насладата радва Хананджа, понеже носи покой. Довечера ще се моля за бърз завършек на тази война. Ако искаш… — Тя наведе глава и свенливостта й се върна за миг. Но после вдигна поглед през гъсти мигли по начин, който го накара начаса да забрави всякакви съмнения. — М-може да се помолим заедно.

Тя се завъртя и се устреми надолу по пътеката с не съвсем спокойна стъпка. Докато Ванахомен осъзнае, че току-що са го прелъстили, Ханани преполови пътя до лагера.

И тогава, бързо, колкото бе възможно, без да си счупи врата, той тръгна по склона след нея.

38.
ТАЙНИ

Не бе минал и половин ден, откак Тианет и баща й се бяха прибрали в селското си имение, когато слугите съобщиха за посетители.

— Осморка войници, господарке, и мъж с копие — каза момиче с раздалечени очи. — Все кисуатци.

Баща й се готвеше да потегли към планините, където се събираше армията на благородниците за опита да си върнат Гуджааре. Нямаше време да крият приготвените дисаги и провизии — трябваше да измисли приемливо обяснение за тях.

— Покани ги вътре, щом пристигнат. Посрещни ги като гости, но ако започнат да разпитват, казвай, че не знаеш нищо. — Момичето кимна и хукна, а наоколо се завъртя друг слуга със същия разтревожен вид. — Иди кажи на баща ми — обърна се към него Тианет и той също побърза да изчезне.

Под достойнството на една шуна бе да посреща гости на вратата — имаше си слуги за тази работа. Застанала в гостната точно срещу входа, тя се приготви да чака, обезпокоена от мисълта какво да прави, ако кисуатците разкрият плановете на баща й. Те щяха да го убият — вероятно публично и бавно, в съгласие с техния брутален закон. Тогава домочадието оставаше под нейно управление, а грижите за майка й и Тантуфи щяха да паднат изцяло на нейните плещи. Но това би станало само при положение, че не намереха и нея за виновна редом с баща й, което бе напълно възможно, ако не съумееше да бъде достатъчно убедителна в престореното си неведение. Като нищо щяха да я приберат, ако вече бяха заловили други аристократи, обсъждали с баща й заговора в нейно присъствие. Тогава нямаше да се преструва, че не знае, а щеше да обвини баща си в принуда. Не й ли повярваха веднага, щеше да им покаже Тантуфи и всички тайни щяха да излязат наяве.

Ако все още изпитваше чувства, Тианет щеше да усети нещо като нетърпелива възбуда.

В двора се вдигна шумотевица — войниците бяха пристигнали. Чу недоволния глас на един слуга, последван от удар на плът върху плът — тя познаваше добре този звук — и болезнен стон на изненада. Най-накрая войниците нахлуха в гостната, застанали от двете страни на своя командир, а Тианет заподозря, че май не са дошли за баща й.

Както докладва слугинчето, водачът наистина носеше на гръб късо копие, в добавка към обичайната крива сабя на пояса. Само че момичето бе невежа издънка от слугинската каста — разбира се, че нямаше да забележи друго, освен копието. А Тианет виждаше съвсем различни неща, като например ръста на командира — много по-нисък от средния за кисуатец, макар да бе жилест и доста мускулест. Заобленитe черти на лицето издаваха ясно неговия западен произход. Косите му бяха разпуснати — противно на обичая, както в Кисуа, така и в Гуджааре — подрязани равно на височината на ушите и зализани надолу в нещо като намазана с растително масло шапка. Вместо обичайната за кисуатските капитани свободна наметка около раменете този мъж носеше дебела кожа с черни косми, хваната с изискана катарама от слонова кост. Зъбите, които сега се полюшваха от шията на странния гост, сигурно бяха на някогашния притежател на тази кожа.

Ловец — представител на най-старата и почитана каста в Кисуа, чиято численост и слава бяха понамалели през последните няколко века.

— Ти си господарката Инсурет от кастата шуна и рода на Инсаве? — попита мъжът. Влиянието на суа бе много отчетливо в неговия говор. Макар да знаеше езика, на Тианет й потрябва време, за да приспособи слуха си към насечения гуджаарейски със странни окончания на думите. Той бързо се поправи: — Не, много си млада. Трябва да си господарката Тианет, нейна дъщеря?

— Да — отвърна Тианет с лек поклон, който изразяваше зачитане на ранга, но нищо повече. — А ти си?

— Бибики Се Йофур. Капитан на Кисуа, отскоро прикрепен към Протекторите в Гуджааре. Къде е Инсурет?

— Тя е неразположена — отвърна Тианет. Лъжата, повтаряна толкова много пъти, дойде без никакво усилие на устните й, а и май бе по-безопасно с нея, отколкото с въпроса какво точно се бе случило със слугата й на двора. — От известно време насам изпълнявам нейните

задължения. С нейно и на баща ми позволение, разбира се. Мога ли да й предам нещо?

— Можеш да заведеш хората ми при нея, а после можеш да дойдеш и ти с нас.

В първия миг Тианет реши, че й се е счуло.

— Майка ми е…

— Моля, моля. — Бибики се усмихна — самата галантност. — Дълъг път ни чака, а искам да сме в града преди свечеряване.

— Какво става тук? — Санфи влезе в стаята по долна риза и с кърпа в ръка, с която продължаваше да бърше мокра от банята глава. Набитото око на Тианет долови страха му. Правеше се на войнствен и сърдит, за да впечатли Бибики. — Кой си ти? Слугите ми казват…

— А, господарят Санфи — отзова се Бибики. — Радост е за мен да се запознаем най-накрая. Много съм чувал за тебе. — Даде отривист знак на двама войници откъм дясната си страна. Те мигом се устремиха напред покрай Санфи и потънаха във вътрешността на къщата. Санфи затаи дъх и понечи да протестира, но никой не му обърна внимание.

— *Какво означава това?* — попита отново той.

— Искане, отправено от нашите Протектори към всички благородни семейства в Гуджааре. — Бибики зае непринудена стойка, сключи ръце зад гърба си, а върху лицето му се изписа дружелюбен израз, който обаче не можеше да заблуди никого. — Изглежда част от гуджаарейската аристокрация — уви, не знаем коя точно — се е забъркала в заговор против нашето управление. За мен е трудно да го повярвам, особено що се отнася до семейства като твоето, което толкова ревностно ратува за идеалите на нашето общо отечество. Но докато съумеем да издирим тези злодеи, трябва с прискърбие да ти съобщя, че жените ти ще приемат гостоприемството на Протекторите за неопределен срок.

След незабелязан знак на Бибики един от войниците пристъпи напред и застана до Тианет.

— Това е нелепо. — Санфи отправи поглед към войника, сетне подир изчезналите по коридора други двама и най-накрая — отново към Бибики. Цял затрепери от гняв. Едва успяваше да се сдържа. — Вземаш *заложници*? От нас, които тъй предано служим на Кисуа…

— Да, да — отвърна Бибики, а в гласа му звъннаха нотки, които накараха Тианет да настръхне, макар приятната усмивка все така да си грееше на лицето му. — Предано, дума да няма. Впрочем, нека попитам: не бива да се опасяваме от домашната ти охрана, нали? Макар че не забелязах такава по пътя насам. Кой те пази от банбарци и други врагове?

Санфи замълча. Личеше как мислите му претеглят различни обяснения. Наемниците бяха заминали към сборния пункт в планината още вчера. Тианет разбра, че Бибики вече знае това — иначе не би посмял да се появи тук само с осморка войници. Разбра го и Санфи.

— Капитане — извика на суа един войник откъм вътрешността на къщата. И Тианет осъзна чак в този момент истинската опасност. Откакто се бяха прибрали в имението снощи Тантуфи бе временно изолирана в един килер, докато имат възможност да я отведат в селската къща, което според плановете на Тианет трябваше да сторят слугите след падането на нощта. Но войниците вече претърсваха наоколо…

— О, не — прошепна Тианет. Бибики я погледна подозрително, а после мина покрай нея и войника, за да провери какво са намерили неговите хора. Тианет дочу приглушени гласове, а миг след това мъжете се върнаха. Един от тях бе хванал Инсурет над лакътя. Друг носеше Тантуфи.

Тя не можеше да ходи сама. Годините, прекарани в окови, си бяха казали думата — нозете й бяха тънички, а мускулите атрофирани до пълна безпомощност. Независимо от съня, който й бяха позволили в Гуджааре, прекараните без истинска почивка години ясно личаха в отпуснатите и преждевременно състарени черти на лицето, в мършавите крайници, излинялата коса и матова кожа, а най-вече — в огромните безумни очи. Войникът я носеше на ръце, опрял тялото й върху едното си бедро, а главата се люшкаше като вързана с канап назад.

— Мама, мама, мама, мама — шепнеше детето.

Веригата, която войниците бе трябвало да счупят, за да я освободят — Санфи криеше ключа от Тианет — висеше от единия й глезен.

Тианет се втурна към Тантуфи, но застаналият до нея кисуатец я хвана за ръката и я дръпна назад. Инсурет, която се тътреше послушно

покрай другия натрапник, потрепери, дочула този глас.

— Какво търси *това нещо* тук?

Санфи пристъпи към Бибики.

— Не можеш да… — Друг войник насочи меча си към него, преди Санфи да приближи. Той замръзна на място.

— Господарю Санфи — заговори с укор Бибики, вперил пълен с неприкрито любопитство поглед в Тантуфи, — казаха ми, че имаш жена и само една дъщеря.

— Моля те — отвърна Санфи. — Жена ми е болна. А това дете… — Погледна към Тантуфи и после настрани. — Сам виждаш, че и тя не е добре. Пусни ги, моля те, а също и моята Тианет.

В някой друг живот и при други обстоятелства, Тианет щеше да се разсмее. Баща й не би молил никога заради самите Инсурет или Тантуфи.

— Какво им е? — Бибики подхвана главата на момиченцето с изненадваща нежност, за да се вгледа внимателно в очите, които се въртяха безцелно. Топката в стомаха на Тианет се поотпусна, когато забеляза усилието да не я нарани.

— Отколешна беда — отвърна Санфи. — Предава се в рода ни по женска линия. Нуждаят се от постоянни грижи.

Бибики го погледна меко.

— Могат да разчитат на такива в града.

Тианет отново понечи да пристъпи напред, макар и не толкова рязко, че войникът да я задърпа пак.

— С най-голямо уважение, господарю, но моят баща и аз, както и слугите в тази къща, най-добре знаем как да се грижим за тях. В града…

— Нямам намерение да ги водя в Хетава за лечение, ако от това се опасявате. Разбира се, че ние, ловците, също като вас, шуна, не бихме допуснали подобно нещо. — Бибики даде знак на войника да крепи главата на момичето вместо него и мъжът се подчини. След това, отново с безмълвен жест, нареди да пуснат Инсурет и Тантуфи.

В същата секунда Инсурет освирепя и налетя върху детето със свити като нокти на орлица пръсти.

— *Махайте това чудовище от погледа ми!* Удавете го, изгорете го, пребийте го, убийте го, разкарайте го, махнете го от мислите ми, махнете го от този свят!

Войникът, който до този момент я бе държал здраво, се стресна до такава степен, че едва не я изтърва. Това бе достатъчно за жената да докопа редките къдри на Тантуфи. Задърпа ги с такава злоба, че ясно пролича желанието да й прекърши шията. Лицето й бе изкривено в гримаса на безумна радост. Започна да грачи.

— *Удавете го изгорете го пребийте го…*

— Недей! — Тианет хвана ръцете на майка си, преди да заскубе втори път. — Мамо, недей!

Войникът успя да улови отново Инсурет и я задърпа назад, но тя се бе вкопчила в косите на детето като пиявица и ръмжеше несвързани дивотии. Единствена Тантуфи запази мълчание — и спокойствие, макар Инсурет да дръпна главата й още веднъж.

Санфи пристъпи намръщен напред. Бибики посегна към късото си копие, но на Тианет й бе дошло вече до гуша.

Завря глава в безумното лице на своята майка и я принуди да срещне погледа й.

— Затова те мрази той — каза й Тианет.

Инсурет се отдръпна като опарена. Престана да се мята, а ръката й увисна безчувствена.

— К-какво?

— Виж се само. — Тианет искаше да изрази колкото се може по-голямо презрение. Не се оказа трудно. — Себичен, пълен с омраза звяр, сляп за болката на собствените си плът и кръв, толкова озлобен, че може да убие и дете. Кой мъж би пожелал такова чудовище?

Очите на Инсурет се насълзиха.

— Да, но… — Лицето й се сгърчи. Тя пусна косите на Тантуфи и закри лице с длан. — Ти не знаеш какво ми беше. Да те нося в себе си, да чувам как шепота на сънищата ти преобръща моята душа… — Но ето че настроението й се промени като насън. Тя погледна втренчено към Тианет между разперените си пръсти. — Щях да забравя. Ти много добре знаеш какво е, нали, курво продажна?

Отметна глава назад и се опита да наплюе дъщеря си, но Тианет й заши такъв шамар, че главата на майка й климна настрани. Инсурет примигна от смайване. Тианет се обърна към Бибики:

— Сам виждаш, господарю: баща ми знае какво говори. — Направи безуспешен опит да прозвучи безразлично. Бе страшно разгневена, истински разгневена на онова, което майка й стори на

Тантуфи. Гласът й потреперваше от ярост. — Само той и аз можем да се грижим както трябва за тези членове на нашето семейство.

Но Бибики я погледна особено. Присви очите си на ловджия към Тантуфи, а сетне пак към Тианет.

— Да, разбирам — каза най-накрая тихо. — Детето ти е дъщеря, а не сестра.

Тианет не отговори, но вътре у нея се развърза стегнат възел от нерви. Облекчение ли бе това? Може би да. Трябваше да напрегне всички сили, за да не се усмихне на Бибики. „Карай нататък“ — каза си тя обнадеждена. — „Толкова бързо се ориентираш, толкова добре, ловецо. Прозри и останалото, хайде, кажи го на глас.“

Санфи стоеше до нея като замръзнал, макар да бе изписал усмивка върху лицето си.

— Догадката ти е правилна, господарю — проговори той. Погрижи се и за това, да добави лек привкус на срам в тона си. Достопочтен благородник се вижда принуден да признае позорна, но незначителна семейна тайна. Тианет се запита да не би да е репетирал тези няколко думи в течение на последните шест години. — Когато научихме за нейното състояние, изпратихме я при роднини в Кисуа за една година. Някакво местно момче, абсолютно неподходящо. Налагаше се да запазим ненакърнени брачните й перспективи. Сигурно ще ме разбереш, ако самият ти си семеен.

— Засега не съм — отвърна Бибики, като го погледна с нескрита погнуса. — Но дори и да бях, не допускам, че щях да падна до там да направя дете на собствената си дъщеря.

Тианет затвори очи за момент и потъна в блажената наслада на човек, останал без грозни тайни. Би заобичала този Бибики, стига да й бе останала любов за когото и да било другиго, освен за Тантуфи.

Санфи целият се сгърчи от тези думи, истински сконфузен за първи път, откакто го помнеше Тианет.

— Ами, аз… — започна той. Отвори още един-два пъти уста, без да пророни звук и накрая потъна в мълчание. Вероятно не бе упражнявал точно тази реплика.

Бибики изсумтя.

— Е, май имате много неща за оправяне тук, господарю Санфи. — Обърна се и даде знак на войниците да се строят зад гърба му.

Застаналият до Тианет посегна да я поведе, но тя тръгна, преди да я докосне.

— Тианет… — Гласът на Санфи бе пълен със страдание. Тя се обърна да го погледне. Баща й направи крачка към нея. — Тианет, никога не съм искал… Не беше… Разбираш ме, нали?

Никога не го бе разбирала. През дългите години, откакто за първи път се напъха в леглото й, след всички жестокости оттогава насетне, така и не можа да разбере какво го кара да върши това. С течение на времето бе престанала да си задава този въпрос — какво значение имаше защо го прави? Но привичката да му се подчинява, да му угажда, бе твърде дълбоко вкоренена у нея, за да го отмине просто така.

— Разбирам, татко — отвърна тя. Той светна цял от радостно облекчение.

— Не се притеснявай — каза й пламенно. — Ще ида при самите Протектори, ако се наложи, но ще те освободя. Не се притеснявай.

Тя не се притесняваше. Хич не я интересува какво ще се случи с нея, с Инсурет, или пък с него самия. Въобще не й пукаше какво си мислят кисуатците, от които нищо лошо не бе видяла, за роденото от собствения й баща дете. Те показаха повече внимание и нежност към него, отколкото собственото й семейство. Не можеха да й сторят нищо по-страшно от онова, през което бе вече минала.

Но Тианет склони глава към своя баща. Все пак той можеше да й бъде от полза. После приближи Тантуфи.

През цялото време, докато траеше техният диалог, Бибики я бе наблюдавал внимателно с вид, сякаш чете всичките й мисли. А може би го правеше — тя не се и опита да ги прикрива. Никога не бе опитвала — Санфи винаги успяваше да разбере онова, което го интересува. Когато Бибики сведе глава в нейна посока, което можеше да е израз на уважение или на най-обикновена любезност, тя кимна в отговор. И той можеше да й бъде полезен. Много отдавна усвои този урок от своя баща — полза може да се извлече от всекиго и никой не заслужава доверие.

Кисуатците се изнизаха под строй от къщата. Отведоха със себе си Тианет, нейната майка и нейната дъщеря.

39.
ВОЙНАТА ЗАПОЧВА

Пляскане с длан по стената на шатрата разбуди Ханани.

— Ставай, мишленце — чу се гласът на Янаса през камилската кожа. — Знам, че оня глупак не ти е оставил време да се наспиш, но имаш много работа за вършене.

Примигвайки от изтощение, Ханани седна в постелята, за да види, че е покрита с лека завивка. Мястото между възглавниците, където бе лежал Ванахомен, бе празно. Той не бе завързал завесата на излизане.

— Влизай — промълви несъзнателно Ханани на хакти. Янаса провря вътре най-напред глава, а след това и цялото тяло.

— Сигурно е тръгнал призори — каза тя меко, видяла объркаката физиономия на стопанката. Приближи се и коленичи пред нея, за да започне с безапелационни движения да разплита чорлавата ѝ коса. — Много нещо трябва да се свърши преди потегляне на армията. А, дал ти я е значи! — Кракът на Ханани се бе измъкнал изпод завивката. Янаса посочи гривната на глезена.

Бузите на Ханани пламнаха, макар да надви порива да скрие крака си. Нямаше смисъл вече, след като Янаса бе видяла гривната.

— Да.

Жената я потупа по рамото.

— Трябваше да ти я даде веднага, разбира се, но ти не му се сърди. Никой не го е учил да се държи като истински мъж. Сега нали ти става ясно какви трябва да бъдат отношенията помежду ви? — Тя разпусна цялата ѝ коса и започна да я кичи наново с украшения от торбичката.

— Да бъдат? — Озадачена, Ханани посегна към превръзката си и затърси възлания ѝ край.

След смъртта на Мни-ини Янаса бе дошла да я утешава, както и да се извини заради острите думи, наговорени по адрес на шадунката. В Гуджааре щеше да ѝ се наложи да моли за прошка и Богинята заради

желанието да види смъртта на друг човек, причинена по такъв ужасен начин. Би могло дори да се стигне и до намеса на Бирниците — да извършат проверка на душата й за поквара. Почти сигурно щеше да принесе извънредна Дан, както и да премине през очистителен ритуал в Хетава или някой друг храм на Богинята. И това при най-благоприятен изход от положението. Но тук, в пустинята, всичко се уреди само с извинение и Янаса поднови тяхната дружба, все едно нищо не се бе случило. Ханани още не можеше да свикне.

— Не трябва да лягаш с друг мъж, преди да мине пълен месец или преди да ти текне нова кръв — което дойде по-напред — поучаваше я банбарката, докато сресваше косите й с пръсти. Къдрите се бяха оплели в стегнати възли, но за щастие, жената знаеше как да се оправя с тях. — Всеки мъж заслужава поне тази възможност да покаже колко струва, преди да си го отписала. Е, сега сигурно си разбрала, че не е нужно да отправяш поканата непременно пред очите на всички. Може и ти да отидеш в неговата шатра, ако те обземе желание и ако стопанката на неговия *аншерат* се случи разбран човек… — Тя въздъхна неочаквано. — Макар че при тая работа с войната и като го знам що за стока е, сигурно ще ти откаже. Никога няма да си позволи да се поотпусне, ако хората му нямат същата възможност.

Оставила опита да се облече и да добие приличен вид, Ханани събра колене и ги обгърна с ръце, като позволи на банбарката да се бори с косите й. Ванахомен й бе посветил часове наред снощи — разтриваше гърба й, галеше я, дълго след уталожването на първоначалната страст. „Искам да ти липсвам, когато се върнеш в Хетава“ — каза й той, докато вършеше неща, които я оставиха без дъх и пламнала от ново желание. — „Ако ще трябва да понесеш наказание, задето си лягала с мене, нека поне си заслужава. Не съм ли прав?“ И й даде още и още, докато най-накрая Ханани потъна изтощена в дълбок сън без сънища.

Това щеше да бъде — вече бе решила — за сбогом.

— Няма да има следващ път — каза сега тя. Почти го прошепна. Ръцете на Янаса замръзнаха в косите й.

— Имах намерение да те предпазя от влюбване в него — промълви тя с изпълнен от съчувствие глас. — Той изисква твърде много — това не отива на един мъж. Никога ли не си изпадала в опасност заради любов?

Ханани стисна сплетените си ръце. Не можеше да изрази с думи чувствата, които я изгаряха отвътре. Ванахомен бе извършил цяла четворка несправедливости спрямо нея. Но след това стана внимателен и мил, макар и по своя грубоват начин. Неговото внимание я озадачи и нежността превърна гнева й в нещо съвършено различно. Неприятна й бе мисълта, че след като всичко това свърши, ще го загуби — също толкова сигурно, колкото сигурно бе, че загуби Мни-ини и Даюхотем.

Но той се отличаваше от тях двамата в едно много съществено отношение: тя можеше и да не го види никога повече, дори да оцелееше в тази война, но поне щеше да й остане за утеха мисълта, че го е опознала докрай, докато е жив.

Янаса въздъхна, приела мълчанието й за отговор.

— Радвам се, че моят народ не гледа сериозно на вашата Богиня — прекалено е взискателна.

— Тя ни дава огромна сила. Нормално е да иска висока цена за това.

Янаса изпръхтя пренебрежително.

— Нищо нормално не виждам тук. — Завърза нещо върху главата на Ханани и мина пред нея. — Няма ли как да напуснеш твоя Хетава? Ние ще те приберем.

Ханани я погледна прекалено смаяна, за да се обиди.

— Хетава ме отгледа от шестото ми наводнение. Това е моят дом. Слугите на Хананджа са единственото семейство, което познавам.

— Семейството прави онова, което е най-добро за теб! Какво е това семейство, дето ще осъди една жена, задето следва зова на природата си? Ти осъзна цената си, доби известно самочувствие. Ако заживееш сред нас, ще народиш синове и дъщери, благодарение на лечителската си дарба ще създадеш заможен род. Околните ще ти засвидетелстват уважението, което заслужаваш. Кога ще ти даде всичко това твоят Хетава?

— В Хетава не ще имам синове и дъщери, нито пък ще спечеля богатство, но… — Тя се намръщи, замислена върху думите на Янаса. Когато се върнеше в храма, ако изобщо я допуснеха до Служение занапред, щяха да й наложат покаяние за прегрешенията. Ако ги изкупеше напълно, можеше и да стане Лечител някой ден. След това щеше да изгражда авторитет въз основа на уменията си, да привлича

под свое ръководство послушници и чираци, да трупа знания в своя занаят, можеше дори да се издигне до Съвета на Пътищата…

Но друга мисъл я сепна. Такъв можеше да е пътят на всеки мъж, който служи на Богинята, но щеше ли бъде ли същото и за нея? Кой послушник щеше да й служи след случилото се с Даю? Кой чирак щеше да поиска за наставник единствената, при това злепоставена, жена в Хетава? Щеше ли да може изобщо да спечели някога онзи авторитет сред своите Спътници, който би позволил да й доверят гласа си по най-важни за Хетава дела? Това не се бе удало дори на Мни-ини, а неговото име не бе опетнявано по никакъв начин.

Но точно мисълта за Мни-ини заглуши всички съмнения.

— Те са моето семейство — повтори Ханани, този път по-твърдо. — През половината ми живот моят наставник ме учеше и вярваше в мен. Мечтаеше да окача рубинена огърлица и най-сетне да стана истински Лечител. Не мога с лека ръка да зарежа всичко това, Янаса.

Банбарката въздъхна и приседна до нея.

— Това го разбирам. Понякога почитта към семейството налага да пренебрегнем собствените си нужди. — Тя събра останалите украшения за коса и стана да ги прибере. Ханани се погледна в огледалото и видя, че къдриците й са изтеглени назад и прихванати с бронзова шнола от застъпващи се пластини. Подходящо за път. Но ето че забеляза озадачена някакъв червен конец. Подръпна го и установи, че е хванат за косите, а редом с него се мъдри и втори.

— Един за циклите ти — обясни Янаса, видяла озадачената й физиономия. — Друг за девствената ти кръв. Трети няма да получиш, докато не родиш дете, а четвъртият се вплита след спиране на цикъла. Това са твоите белези на промяната.

— Белези на… какво?

— М-м-м. Ами, мъжете имат голям тържествен ритуал за дванайсетата година. Правят си нещо на пишките, танцуват с чичовци и братя, квичат и пърдят — хвалят се, че са вече мъже. На нас, жените, ни стига собственото ни тяло. — Янаса прибра украшенията и се приближи, за да отпусне ръце на раменете на Ханани, като й се усмихна в огледалото. — Извини ме, ако в Гуджааре отбелязвате по друг начин тия неща. Не съм имала лоши намерения. При нас конците

са знаци на женствеността. — Тя се отдръпна, за да покаже трите червени нишки, вплетени в собствените й коси.

Ханани нямаше представа дали в Гуджааре съществуват свързани с всичко това обичаи. Погледна нишките на Янаса, после своите, и очите й се насълзиха.

— Ед-дин от жреците в Хетава… — заекна тя. Гърлото й се сви и си пое дълбоко дъх. — Каза, че никога няма да стана истинска жена.

Янаса зяпна.

— Че той пък какво разбира от жени, да потъне в сенките дано! Такива глупости да не слушаш, чу ли?

— А-аз…

Янаса изпъшка и обърна Ханани с лице към себе си.

— Чуй какво ще ти кажа. Трупането на уважение към твоя род — или твоя Хетава, без значение, — *то* те прави жена. Да се радваш на красотата си, да усъвършенстваш силата на своето тяло, да се грижиш за света или поне за най-близката част от него… Конците просто отбелязват най-очевидните етапи. — Усмихна се печално. — Винаги съм казвала, че трябват още белези. Един, задето търпиш глупаци, по един за всяко отделно проклето дете, ама тогава целите ни глави щяха да са в червено.

Ханани не можа да сдържи усмивката си при тази реч, но гърлото й се схвана отново. Преглътна с усилие и пусна нишките да се смесят с косата й. Реши да сподели нещо.

— Благодаря ти, Янаса. Не те разбирам напълно, но ти бе добра с мене, а това е най-важно. — Хрумна й една мисъл и направи широк жест с ръка. — Всичко това наоколо. Не мога да го взема със себе си. Искаш ли да ти го оставя?

Янаса разшири очи от изненада.

— Да ми дадеш цялото си имане? Ама аз дори не съм от твоя род!

— В моята страна семейството е въпрос на душата, а не на кръвна връзка. Ти си ми приятел — единствената жена-приятел, която съм имала в живота си. Това е много ценно за мен — много повече от стойността на всички вещи.

Банбарката поклати глава и се приведе напред, за да я прегърне.

— Всичко стана, както трябва да бъде — прошепна тя в ухото й. — Жената може да се справи със света и сама, но защо да става така?

Ханани я притисна силно с мисъл да не си пожелава невъзможното, но успя само наполовина.

Най-накрая Янаса я пусна, подсмъркна и обърса очи с ръкав.

— Е, хайде. Ако се полигавим още малко, армията ще отпраши без тебе.

Ханани кимна безмълвно — не беше сигурна, че няма да ревне, ако заговори — и се извърна да приготви багажа си. Когато свърши, дисагите бяха едва наполовина пълни, макар да прибра в тях дрехите от Хетава, малкото си тоалетни принадлежности, лечителските инструменти и храната, която Янаса й донесе за из път.

— Ами тия? — попита банбарката, като вдигна кутийката за бижута, която й бе подарила.

— И те са твои.

— Какво? Не, те са ти нужни… — Жената направи физиономия. — О, Хананджа, те пак ще те накарат да навлечеш ония глупави червени дрехи, нали?

Ханани се втрещи, но си каза, че това са рисковете при сприятеляването с варварка.

— Моята роля в Хетава е мъжка. В Гуджааре, когато мъж се заеме с женска работа или жена — с мъжка, трябва и да се облича по съответния начин.

Янаса подбели очи.

— Няма ли да ти закачат и глинена пишка с бронзови топки? Ванахомен ще се вкисне много, ако са ти по-големи от неговите, да знаеш. А той положително ще вземе да ги сравнява — можеш да ми вярваш.

Идеята бе толкова нелепа, извиканите от нея представи — толкова абсурдни, а направената от Янаса характеристика на Ванахомен — толкова уместна, че Ханани не можа да сдържи един почти истеричен кикот.

— Няма, няма, не бой се!

— Добре тогава. — Янаса приближи дисагите, отвори едната и тикна кутийката вътре. — Виждала съм мъжете в твоята страна — обичат труфила почти колкото жените. Ами нашите? Боядисват си клепачите, нали така? Значи и ти можеш. — И пъхна вътре торбичка с козметични бои.

Ханани не знаеше да се смее ли, да плаче ли.

— Мъжете не си боядисват устните, Янаса.

— Ами, време е да започнат!

Жената затвори дисагите, отиде при Ханани и я хвана за ръцете. На нея й потрябва малко време, за да пребори смеха и да забележи сериозното изражение на гостенката.

— Не се запускай, когато се върнеш в онова място — каза тя, като я гледаше настойчиво. — Щом ще отиваш при тях, върви със собствени правила. Служи на Богинята, както *ти* знаеш.

Ханани също стана сериозна и погледна встрани.

— Това е хубаво и лесно за изпълнение при миряните — каза тя. — Но аз съм Слуга на Хананджа. Как бих могла да престъпя традицията, да наруша установения в Хетава ред, и при това да твърдя, че следвам пътя на покоя?

— Никога няма да станеш мъж, Ханани, колкото и силно да пристягаш гърдите си. Ти не искаш да ставаш мъж. А и те могат да не те допуснат никога до себе си, колкото и да следваш правилата им, колкото и да имитираш тяхното поведение. Защо тогава да не харесаш онова, което си? И да не служиш по начин, който сама избереш!

Ханани онемя, смаяна от самата мисъл за подобно нещо. А после й хрумна друго — всичко, което правеше, щеше да се разглежда като прецедент, ако някога друга жена поиска да влезе в Хетава. Всяка нейна постъпка, всяко нейно постижение, щеше да се превърне в образец.

Янаса бе права и за още нещо. Тя непрекъснато се опитваше да постъпва като своите Спътници-Лечители. Работила бе по-усърдно, учила бе по-дълго, смирявала се бе и бе скромничила в усилията си да стане съвършена — и въпреки всичко Йехами се плашеше от нея. Въпреки всичко мнозина от храма виждат в нейно лице не Слуга на Хананджа, а просто жена, която се прави на такъв.

Никакъв покой нямаше да намери, ако продължаваше по пътя, който доказано не води към успех. Понякога, когато самата традиция руши покоя, нещо ново би могло да го възстанови.

Някой потропа по стената на шатрата и мъжки глас извика Янаса по име.

— Тук съм — обади се тя и непознат младеж, не много по-възрастен от Ханани и с красиви очи и дълги мигли над булото, провря

глава в цепката. Каза нещо на хакти и Янаса кимна. Младежът поздрави мълком Ханани и изчезна.

— Хубав е, нали? — Янаса се ухили срещу ококорената Ханани. Тя се изчерви.

— Т-той има хубави очи.

— О-хо! Хич да не си го погледнала, мишленце — той си е мой. Грънчарят на племето — не ходи на война, слава на боговете. Вана бе последният воин, с когото съм си имала вземане-даване. Той ме и отказа от тая пасмина още преди години. — Извърна се от Ханани, за да вдигне едните дисаги, като й даде знак да се погрижи за вторите. — Пък и един грънчар може да използва ловкостта на ръцете си на всякакви места…

Ханани ахна и закри уста с шепа, за да потисне смеха.

— Янаса!

— Ми така си е. — Жената се усмихна самодоволно и вдигна завесата, за да пропусне Ханани навън. — Ела сега с мене, да ти покажа едно чудо.

Ханани я последва през лагера, като кимаше в разни посоки към хора, които познаваше или бе лекувала. Някои продължаваха да не отвръщат на поздрава й, а няколко млади жени не й говореха от нощта, която прекара с Ванахомен. Все пак тези, които отговаряха, бяха повече, и Ханани остана изненадана при мисълта колко много от тях познава, макар и бегло. А бе живяла тук по-малко от месец — нищо, че й се струваше далеч по-дълго.

Стигнаха скалата, надвиснала над каньона, и Ханани спря като омагьосана.

Долу, от стена до стена и от двете страни на реката, бе пълно с дълги редици народ. Онова пред очите й сигурно бе само част от цялата армия, която бавно се източваше под строй от каньона, за да започне дългия преход. Ханани почти усети вкуса на силното им желание да влязат в бой, понесено из въздуха от поривите на вятъра, също като праха, вдигнат от конските копита. Усещането нямаше нищо общо с мира и покоя, но тя не намери сили да го осъди и пропъди от себе си. За нейна голяма изненада то се оказа възбуждащо, обнадеждаващо. С помощта на тези воини Гуджааре сигурно щеше бъде освободена. Те несъмнено щяха да възстановят мира за нови хиляда години.

Янаса я стресна здравата, когато изрови от неведома гънка на дрехите си нож. Вдигна го над главата си и нададе пронизителен напевен вик: *Би-ю-ей!* И преди Ханани да се усети, наоколо се надигнаха други викове. Тя се огледа, за да види застанали около тях почти всички жени от племето. Изпращаха войската на бой. И те размахваха оръжие, надавайки този нечовешки вик.

Някой докосна ръката на Ханани. Тя се извърна и видя до себе си Хендет.

— Пей — заповяда старата жена с дълбок глас на гуджаарейски благородник. — За победоносните воини. За мир и по-малко жертви, ако предпочиташ, за скорошен край на цялата бъркотия. Приеми го като молитва, но пей. — И за да смае окончателно Чирак-Лечителя, Хендет също извиси глас в по-нисък, но съвсем не по-малко варварски вик. Нещо на суа.

Много странен обичай, но Ханани проумя неговия смисъл. Тя нямаше оръжие — отказа да носи, дори след случая с Азима. За нея тези предмети нямаха друго предназначение, освен да причиняват болка. А тя уби Азима с голи ръце, нали? Макар и дар от Богинята, магията бе едновременно полезен инструмент и смъртоносно оръжие, не по-различно от който и да било нож.

И така, Ханани вдигна колебливо ръка над главата си. Затвори очи, пое въздух, плю на приличието и се присъедини към женското сбогуване. Извика името на Хананджа и превърна думата в молитва, а мислено повтаряше: „Нека скоро пак бъде мир, за мен и за тези хора, а когато всичко приключи, не ми вземай нищо повече.“

Когато въздухът й свърши, а викът на жените започна да отслабва, Янаса я потупа по рамото. След като се поклони над две ръце към Хендет, която й отговори с царствена грация, Ханани хукна след банбарката към стълбите, за да се спусне в дъното на каньона. Там я чакаше с тревожен вид Таса, хванал юздата на оседланата кобила. Той и две други момчета привързаха дисагите към седлото. Ханани възседна Дака, която риеше с копито от нетърпение да се присъедини към другарите си. Отминаваха последните редици воини, следвани от ковачите, ловците и останалата част от обоза.

Най-накрая напълно готова, Ханани погледна надолу към Таса и Янаса и гърлото й се сви.

— Янаса…

Жената поклати глава.

— Никакви сбогувания. Носи лош късмет.

Ханани кимна, но не преглътна благослова, след като не можеше да се сбогува.

— Остани в Нейния покой насън и наяве, Янаса. И знай, че ще се видим отново в единия или в другия свят.

Банбарката се усмихна.

— Ще се видим будни, глупаво момиче. След като Вана отвоюва своя град, непременно ще дойда по търговия, за да стана богата, и тогава ще те потърся в твоя Хетава. Гледай да носиш поне обеци! Тръгвай.

Като преглътна и зае върху седлото стойка, достойна едновременно за пълноценна жена и за Слуга на Хананджа, Ханани завъртя кобилата и подгони военната колона.

40.
ВОЕНЕН СЪЮЗ

С попътен вятър в гърба и ухание на плодни ниви пред себе си за ориентир, армията на Банбара бързо стигна до Сабест, в западните предпланини на Гуджааре. Сабест бе отблъскваща, осеяна с канари долина, наподобяваща огромна дупка със стръмни стени и съвършено тесни проходи в двата края. Според гуджаарейското предание това бе мястото, където Мерик, богът, създал планините, веднъж оставил инструментите си, за да подремне. То предоставяше една от малкото възможности в цялата страна за незабелязано формиране на войски.

Оглавил банбарската военна колона, Ванахомен я преведе до средата на съюзническия лагер, като овладяваше с усилие порива да свие презрително устни при вида на импровизираните полеви конюшни, безразборно разхвърляните шатри и миниатюрната ковачница, годна само за подковаване на копита. Зарадва го единствено числеността на мъжете наоколо — бяха може би три пъти повече от неговите хора. Само че първите, които съзря, представляваха жалка гледка. Нито един от воините на гуджаарейската аристокрация не бе в строй, нито пък бе зает с характерни за една войска занимания. Повечето се тълпяха без ред и дисциплина, за да зяпат любопитно пристигащите чужденци. Носеха най-разнообразни знамена и гербове, указващи принадлежност към едно или друго благородническо семейство. Не бе направен дори опит за известно уеднаквяване на външния им вид. И още по-лошо — Ванахомен забеляза голям брой войници на юношеска или старческа възраст. Някои бяха така измършавели, че надали можеха да въртят меч, а други — толкова тлъсти, че никой кон не би издържал теглото им.

— Тия ли смяташ да поведеш срещу кисуатците? — попита го Езак на хакти с благоразумно приглушен глас, за да не долови някой от новите им съюзници нескритото презрение в него. — Повечето трябва да идат в пустинята и да си умрат там на спокойствие, за да облекчат участта на останалите.

Ванахомен споделяше неговото презрение, но не му позволи да го завладее, понеже тези войници, макар и жалки на вид, бяха единствените, с които разполагаше.

— Повечето от тях са наемници — обясни той, но побърза да се поправи, забелязал озадачения вид на Езак. Представата да се биеш срещу заплащане бе чужда на банбарските виждания. — Не са истински воини. По-скоро нещо като роби — подчиняват се на всекиго, който има възможност да ги изхрани.

Езак изпръхтя отвратен.

— Карат роби да се бият вместо тях? И наричате *нас* варвари?

Като продължи да се оглежда, Ванахомен забеляза някои признаци за надежда. Не всички войници се бяха събрали да зяпат пристигането на банбарци. Мнозина оставаха между шатрите и наблюдаваха от там. Тези мъже изглеждаха по-стегнати, а в погледите им имаше нещо повече от уморено любопитство. Те търсеха преди всичко Ванахомен, който единствен в челото на колоната носеше индигова роба — останалите военни предводители яздеха по-назад, начело на хората си. Всички знаеха кой трябва да е той.

— Виж там — каза на Езак, като внимаваше да не поглежда към мъжете, за които говори. — Тези са бойци — мъже от военната каста и други, които са били едно време в гуджаарейската армия. Много се надявах да сварим тук поне неколцина от тях. Те ще отсрамят всички останали.

Езак замълча и огледа ги по-внимателно. Изправи се малко на седлото, сякаш поокуражен.

Пред тях се показаха няколко големи походни шатри, всяка изработена в изтънчен гуджаарейски стил — от качествен жълтеникав плат, укрепен с кожа и украсен със златисти ивици. Бяха три пъти по-големи от най-хубавата банбарска шатра. Нямаше как тренираното в пустинята око на Ванахомен да не погледне с пренебрежение на тези излишества. Опъването и разглобяването на подобни шатри изискваше продължителен труд, а навярно се пренасяха от множество товарни животни. Тънкият лъскав плат бе красив, но пропускаше жега денем и студ нощем.

Той все пак запази безучастен израз на лицето си, докато неговите съюзници се измъкваха от тези съоръжения, за да го приветстват. Бяха повече, отколкото очакваше да види — близо

двайсет души на най-различна възраст и от най-различни касти, но повечето богато облечени и с горда осанка.

— Това са значи вашите военни предводители? — обади се друг от неговите хора.

— По-скоро нещо като племенни водачи.

— Твоите хора не се усмихват достатъчно — отбеляза Езак. — От тия каменни лица не мога да разбера за какво мислят. Някои изглеждат пълни с желание да те убият.

Ванахомен се усмихна.

— Ами сигурно.

— Имат разум в главата значи.

Ванахомен пропусна покрай ушите си тази забележка и вдигна високо юмрук — знак за колоната да спре. Заместниците му мигом повториха жеста, а след тях и военните предводители и техните помощници. Миг по-късно цялата хилядна маса се закова на място като един. Доволен от тази ярка демонстрация на дисциплина — щеше да се хареса на мъжете от военната каста — Ванахомен скочи на земята и тръгна напред.

Помнеше много лица от времената като избран наследник на своя баща, макар да свързваше само няколко от тях с определено име. Останалите, доколкото можеше да прецени, бяха дребни или обеднели благородници, заможни търговци и дори шепа известни майстори на занаятите и изкуствата. Видът на тази пъстра хорска смесица го зарадва и уплаши едновременно — всеки един от тях бе допринесъл с нещо за армията, но какво означаваше тяхното присъствие на това място в действителност? Колцина шпионираха за Кисуа или още по-лошо — за други страни, които следяха отблизо делата на най-могъщото някога кралство? Притесни го и мисълта, че тегобите на живота под чужда окупация са станали много по-непоносими, отколкото си бе мислил. Единствено огромни страдания и справедлив гняв са в състояние да отклонят толкова много народ от повелите на Хананджа.

„Но това е благослов за мен. Напред, народе — следвай ме и аз ще намеря отдушник за твоя гняв.“

— Привет! — проговори Ванахомен. Свали с едно движение тюрбана и булото си, за да бъде веднага възнаграден от множество разпознали го погледи. Той винаги бе приличал много на баща си, ако

забравим високия ръст и по-тъмната кожа, наследени от линията на шуна в неговата кръв. Баща му бе син на танцьорка, поради което имаше бледата кожа на по-низша каста и Ванахомен винаги се бе радвал на това малко преимущество спрямо него.

— Принце — заговори един от посрещачите, възрастен мъж, който мигом падна на колене в манофлексия. Повечето останали последваха неговия пример, макар и не всички, както не пропусна да забележи Ванахомен. Той се усмихна поотделно на всекиго от останалите прави. На лицата на едни видя изписано предизвикателно непокорство, а на другите — открита неприязън.

— Приятели — заговори Ванахомен директно на тези мъже — не е нужно да ме наричате Принц, още не. Не преди да съм седнал пред Ореола и да съм получил благослова на Богинята. Дотогава оставам просто Ванахомен, ваш сънародник, с когото споделяте общата мечта за една свободна Гуджааре. — А за коленичилите добави: — Изправете се, моля.

Докато се надигаха, последва сподавен ропот и неясно мърморене, а накрая един мъж, когато Ванахомен не бе виждал никога, излезе напред и заговори:

— Аз съм Дети-ара, шуна от рода на Мун-ара. Бъди добре дошъл, При… господарю Ванахомен. Бъди така любезен да влезеш с нас в шатрата — имаме да си кажем много неща.

Ванахомен кимна и се извърна към Езак.

— Нека хората вдигнат лагера — каза му той на хакти. — Избери подходящо място. Разположението на тази долина никак не ми се нрави. — А също и присъствието на хора, които не му вдъхваха доверие.

Езак смръщи вежди.

— Вън от нея шатрите и огньовете ни ще се виждат отдалеч. Ако искаш да запазим в тайна присъствието на войската…

— Това вече няма значение. — Ванахомен обиколи с поглед долината. Толкова хиляди народ, готов да се бие за него. Той не можа да сдържи доволната си усмивка и повтори на гуджаарейски, та да го разберат всички. — За Кисуа няма вече надежда да ни попречи — дори да знаят с точност къде се намираме.

— А-ха — възкликна Езак, който бе смръщил вежди, докато разгадаваше гуджаарейската реч, а сега придоби доволен вид. — Добре

тогава. — Изправи се на стремената и даде знак за връщане. Колоната направи кръгом и пое по обратния път. Минали бяха покрай удобен наглед хълм, точно преди влизането в Сабест — Ванахомен реши, че Езак е набелязал него.

Четирима воини от първата редица не изпълниха командата, а скочиха от седлата, за да застанат като охрана зад гърба на Ванахомен. Единият беше от Юсир-Банбара, а вторият — Карис, което не учуди Принца, но останалите двама представляваха други племена, а това си бе истинска изненада. Той ги изгледа смаяно, после се обърна към Езак, който го наблюдаваше. Той сви присмехулно очи, завъртя коня си и тръгна.

— Съюзниците ти имат доста внушителен вид — отбеляза Дети-ара, като погледна неспокойно четиримата мъже. Карис все още можеше да съсече когото си поиска, но дори той изглеждаше дребен, застанал до тримата гиганти, несъмнено избрани от Езак само заради ръста им.

Ванахомен сподави напушилия го смях. Щеше да се наложи после да си поговори с Езак.

— В боя са още по-внушителни.

Дети-ара кимна.

— Това е добре — каза той и го покани с жест в шатрата. Ванахомен влезе пръв и банбарци мигом понечиха да го последват. Както и бе очаквал, Дети-ара се ядоса.

— Господарю… — промълви той, хвърлил многозначителен поглед към четиримата.

Ванахомен прие невинен вид.

— Ти също имаш охрана, нали, господарю Дети-ара?

— Имам, господарю, само че…

— Ами тогава… — Ванахомен се усмихна дружелюбно и махна към банбарците да го последват в шатрата. Веднага след тях, видимо ядосан, влезе и Дети-ара, заедно с неколцина от останалите благородници. Пространството бързо се напълни с народ. Карис и другите трима застанаха мирно, а Ванахомен стигна без усилие до поставената по средата маса, защото всички му сториха път.

Там стоеше млада жена, вперила поглед към масата, върху която бе разгъната карта. Ванахомен съумя да не вдигне в почуда вежди, когато я съзря. Тя бе вързала назад косите си в стегната плитка и

носеше военно облекло — кожена полуброня, леко отпусната, за да поеме малките й гърди, мъжка препаска, ботуши и ръкавици на стрелец с лък. На пояса — кинжал в ножница. Когато Ванахомен влезе, тя го измери с внимателен преценяващ поглед, а миг по-късно кимна с небрежна почтителност.

— Лезанем — представи я Дети-ара. — От кастата жина и рода Занем.

— От жина *и* от военната каста, господарю — поправи го жената. — Поначало предимство има кастата на майка ми, но аз предпочетох да възприема и двете, в колкото е възможно по-висока степен. Баща ми направи всичко по силите си, за да овладея неговите умения. Ти си Ванахомен.

Дети-ара изглежда се ядоса още повече, макар да не ставаше съвсем ясно кое го дразни най-много — претенциите на Лезанем към две касти, нейната дързост да не изчака представянето си или самото й присъствие на това място. Тя беше най-светлокожата гуджаарейка, попадала някога пред очите на Ванахомен. Имаше ръждива на цвят коса, изпълнено с лунички лице и изгорял от слънцето нос. Не беше красавица — имаше тесни бедра, устни, толкова тънки, че се губеха при говор, и прекалено широк за останалата част от северняшкия й облик гуджаарейски нос. Нищо чудно, че бе толкова войнствена — сигурно дори в средите на жина предизвикваше присмех с вида си. Но в държанието й биеше на очи комбинация от сила и предпазливост, която бегло му напомня Ханани. Това извика предразполагаща усмивка на лицето му. Тя примигна от изненада.

— Да, аз съм Ванахомен. — Той кимна към картата, която изглежда изобразяваше улиците в Гуджааре, и пристъпи към масата. — След като явно си запозната с обстановката, ще просветиш ли и мене?

Тя го изгледа накриво и потупа с длан картата.

— Настоящият ни план. Смятаме да проникнем в града през западната порта привечер, та слънцето да остане зад нас, а мракът да затрудни техните стрелци. Наши хора ще нападнат пазачите отвътре, с което най-малкото ще им отвлекат вниманието, за да срещнем по-слаба съпротива и да успеем да вдигнем стълбите и да разбием портите. В най-добрия случай, разбира се, няма да има никаква съпротива и дверите ще се отворят пред нас, за да си влезем най-спокойно. — Тя се усмихна сухо. — И тогава ще започне истинската битка.

— За двореца.

Тя кимна утвърдително.

— Кисуатските части ще се оттеглят в Яна-ян — обади се някакъв мъж. Гефир, подсказа услужливо паметта на Ванахомен. Беше му далечен братовчед по майчина линия. Кимна му в знак, че го е познал, и мъжът отговори на жеста. — Преди осмодневие в града пристигна четворка Протектори, за да го надзирава. Кисуатците ще се бият до последния човек в тяхна защита. Сражението несъмнено ще бъде много ожесточено, но трябва да го спечелим на всяка цена. Кисуа ще плати огромен откуп, за да си върне Протекторите невредими, защото иначе собственото им население ще се вдигне на въоръжено въстание. Вземането им в плен би могло да спечели войната.

Ванахомен впи поглед в картата и поклати глава.

— Мисля, че Яна-ян е неподходяща цел.

Лезанем го изгледа с присмех.

— Сериозно? Може би да предпочетем тази? — И тя бучна пръст в Занаятчийския квартал. — Или пък да спасим най-напред слугинската каста?

— Слугите, да — отговори Ванахомен, пренебрегнал нейния сарказъм с ясното съзнание какво изразява всъщност той. Тя не се различаваше по нищо от най-младия негов воин — уплашена, но изпълнена от желание да се докаже. Някои прикриваха страха си с войнственост, в което нямаше нищо лошо, стига да се научеха да не престъпват червената линия на неговото търпение.

— Нашата цел трябва да бъде Хетава — заяви Ванахомен. — Яна-ян е построен така, че да отбива с успех всяка атака. Разполага с метални врати, които не могат да се прехвърлят лесно, нито да се разбият бързо. Стрелците ще ни изтрепят като пилци, по която и улица да приближим — точно затова всичките са прави и широки. А по тесните ще пуснат бойни колесници, за да доизколят оцелелите. Дори да ги обсадим, в дворцовите складове има провизии за цяло село — ще издържат преспокойно, докато пристигне подкрепление от Кисуа.

Гефир се намръщи.

— Да, но Протекторите…

— Трябва да бъдат заловени, да — съгласен съм. Но за целта има други начини. Голямата слабост на Яна-ян са неговите размери и множество входове. Да се отбранява порталът от настъпваща армия не

е трудно. Но да се пази всяка градинска врата, всеки забутан слугински вход, всяка педя от всяка стена от единични нападатели? Това е много, много по-трудно.

Гефир разшири очи.

— *Убийци?* Искаш да *убиеш* Протекторите? — Той бе ужасѐн, и с пълно право. Дори самият Ванахомен си оставаше в достатъчна степен гуджаареец, за да се погнуси от мисълта за убийство на старейшини. Но бе готов и на по-гнусни действия, ако такъв се окажеше пътят към победата.

— Не. — Ванахомен отново почука с пръст по квартала на Хетава, като го задържа върху изображението на самия храм. — Мислех си за друг вид нападатели.

Дети-ара вече клатеше глава.

— Значи нищо не си чул. Кисуатците взеха Бирниците като заложници преди близо осмодневие. Държат ги в Яна-ян.

— Държат ги *къде*… — Ванахомен се вторачи в него, а после се усмихна широко. Не можа да се удържи. — И това ако не е късмет…

— Късмет?

— Ами да! — Ванахомен се надвеси над масата, за да придаде тежест на думите си. Лезанем се отдръпна, сякаш отблъсната от неговото вълнение. — Едно малко разсейване, един незначителен пропуск от страна на охраната и Бирниците са на свобода. *Вътре в* Яна-ян. Трябва да направим всичко възможно, за да улесним това, а за целта непременно ще имаме нужда от помощта на останалите жреци. Те могат да си говорят в сънищата. — Свъси вежди замислено. — Дори само това ще ни бъде от полза, защото по-лесно ще координираме усилията си. Но главното е, че народът ще се обедини около Хетава. Кисуа може да се опълчи срещу армия, но не и срещу целия град.

Изражението на Лезанем премина от изненада през смайване до радостно одобрение.

— Хетава е символ — обади се тя най-накрая. — Освен това може да се превърне в прекрасна изходна точка за всяка операция, стига Слугите да се съгласят. — Тя обърна охладняло лице към Ванахомен. — Дали ще го направят?

— Надявам се. — Той срещна погледа ѝ и в същия миг разбра, че знаят за неговото споразумение с Хетава. Добре. Нека си имат едно

наум, ако смятат да го предават. — Обещаха да сторят, каквото е нужно за по-бързото връщане на Гуджааре към мира. Ако това изисква Яна-ян да се изгори до основи ведно с кисуатците вътре, смятам, че ще го направят.

Настъпи тишина. Всеки осмисляше чутото.

— Добре — обади се мъж, който не бе представен и приличаше на търговец. Той кимаше към Ванахомен със светнали очи. — Добре.

— Сънната Луна да ми е на помощ — проговори най-накрая и Гефир. — Започвам да си мисля, че ще стане работата. — Тези думи разчупиха напрежението и неколцина от събраните благородници се разсмяха нервно.

— В такъв случай остава още един важен въпрос за решаване, преди да се заемем с множеството по-дребни. — Ванахомен погледна Дети-ара, Лезанем и Гефир. Санфи го нямаше и той не си позволи да прави догадки по въпроса. — Не може армия да се командва от съвет, колкото и почитан да е той. А банбарци не ще последват никой друг гуджаареец, освен мен.

Настъпи ново мълчание, преди Дети-ара да кимне предпазливо.

— Никой от нас, като изключим Лезанем, не е воин — отбеляза той. — Винаги сме смятали, че под твое командване ще бъдем най-силни. — Сега погледна Лезанем.

Тя сякаш понечи да възрази, но когато срещна твърдия поглед на Ванахомен, въздъхна:

— Ще следваме твоите заповеди.

Гефир закима енергично в знак на съгласие.

Дълбоко чувство на удовлетворение и пълна готовност изпълни Ванахомен. Точно това бе чакал цели десет години. Такава бе и волята на неговата Богиня. Сам се изненада при мисълта, че би желал Ханани да е тук в този момент. Тя познаваше силата на божествения благослов. Добре би било да сподели този миг на покой с нея.

А след това щеше да се окаже изкусително лесно да открие шатрата й в лагера на придружителите по-късно през нощта. Не за любов, не и в навечерието на решителната битка, но той би се насладил и само на разговор с жена и може би също на споделен с нея сън. Добре, но двамата се бяха сбогували преди три нощи в Мерик-рен-аферу и един разговор сега би бил притеснителен. Явно и тя разбираше това, защото оттогава не направи опит да го види.

— Така да бъде — обърна се той към събраните благородници. — Тръгваме призори. По волята на луните и сладкия сън Гуджааре ще бъде отново наш съвсем скоро.

След тези думи всички се скупчиха около масата, за да прекарат следващите няколко часа в обсъждане на плана.

41.
НАРУШЕНИЯТ ПОКОЙ

На четвъртия ден от новата година залезът донесе голяма промяна в Гуджааре.

Битката бе предхождана от плъзнал в късния следобед слух, който бързо прерасна в тревога. На хоризонта забелязаха облак прах. Вместо да се уголемява, той започна да намалява — приближаваше откъм сушавите предпланини към по-влажните плодородни поля, за да се превърне най-накрая в армия, тръгнала покрай напоителните канали в посока към града. Щеше да пристигне за броени часове. Кисуатските части, пръснати из цялата столица, за да поддържат реда, бързо реагираха на новите заповеди от Яна-ян, разнесени от бързоходци. Едни тръгнаха да бранят стените, а други се приготвиха да пазят самите бранители с ясното съзнание, че градското население представлява по-голяма опасност от армията навън. Трети пък поеха към палата, за да съсредоточат сили за най-голямата битка.

Докато слуховете се оформяха в потвърдена новина, гражданите на Гуджааре започнаха да се събират по улици и пазари, по паркове и танцувални площади. Мнозина носеха оръжие или инструменти, които можеха да послужат като такова, но повечето пристигаха само със своя гняв.

Той се оказа достатъчно страховит, за да накара кисуатските войници да се оттеглят. По-бавните сред тях или онези с по-малко късмет бяха обградени от цивилни тълпи, които само преди месец можеха да разгонят сами без никакво усилие. А сега същите хора ги пребиваха до смърт или разкъсваха на парчета, за да понесат сетне окървавените им тела по улиците като зловещи трофеи. Същата съдба бе отредена и за цивилните кисуатци, пропуснали да се ориентират в обстановката и да офейкат своевременно. Ограбваха магазини. Няколко богаташки домове изгоряха заедно с жените, децата и робите вътре. Загиваха и гуджаарейци — главно от мечове, ножове и стрели на войници, но те бяха толкова по-многочислени от кисуатците, че

мястото на всеки паднал местен човек веднага се заемаше от четворка нови доброволци.

А сред разярените тълпи действаха онези, които бяха чакали тъкмо този момент. Изправени на стълбите пред Хетава Учители проповядваха на еуфоричната маса и зовяха хората да бъдат бързи и решителни в своето насилие също като Бирници — и да не удължават повече от необходимото мъките на своите врагове. Мъже от военната каста, облечени като обикновени граждани, нападнаха стражата при западната порта и окуражаваха ревящите тълпи да смажат нейната съпротива. Мълчалива, но решителна подкрепа оказваха и Сестрите на Хананджа, които убиваха със стрели враговете от входове на магазини и куполи на тимбалинови пушални. Събратята им Пазители от Хетава атакуваха и обезоръжаваха бързащите подкрепления от засада в уличните сенки — пречеха на кисуатците да организират систематизирана отбрана. От друга страна, когато можеха пак те спасяваха безпомощните вече обезоръжени войници от гнева на тълпата, но това не всякога се оказваше по силите им. Жителите на Гуджааре бяха крайно разгневени, а в сърцата им бе останало твърде малко място за мир и покой.

Когато над опушените улици се спусна мрак, последните бранители на портата паднаха жертва на шепа голобради юноши, въоръжени с тухли и парчета от счупени грънци. Дверите бяха моментално отворени и след по-малко от час първите редици на трите хиляди спасители започнаха да нахлуват в града. Авангардът бе съставен от свирепи варвари в бледи пустинни одежди, които плъзнаха по улици и площади, като размахваха бляскави мечове и надаваха заразителни бойни викове. Гласовете им бяха удавени от вика на самите гуджаарейци, когато водачът им се появи на кон, а народът научи, че най-накрая е пристигнал Аватарът на Хананджа, отдавна изгубеният Принц на Гуджааре — красив млад мъж с благородна осанка и меча на Утринното Слънце в ръка.

Той спря коня по средата на един претъпкан пазарен площад, огледа тълпата, която го наблюдаваше със затаен дъх, и произнесе четири думи, които се чуха из всички кътчета на столицата с бързината на сънища:

— Върнах се у дома.

В същото време в източната част на града Учител Йехами се бе изправил върху една от стените на Хетава в компанията на Пазител Анарим и още двама от Съвета на Пътищата. Бе зареял поглед към приближаващите откъм западната порта пламъци и дим.

— Положението започва да излиза от контрол — проговори Анарим.

— Като всеки хаос — отзова се Ни-Имех от Сестрите. Тя и другите членки на ордена, които не се сражаваха по улиците, бяха потърсили убежище в Хетава още при първите признаци за опасност. — Мислиш ли, че Принцът ще дойде най-напред тук?

— Това му бе предложено в съня — отговори Йехами. — Няма нищо сигурно на този свят, разбира се, при липсата на контрола на сънната кръв. — Отправи поглед към Лечител Анакемат, който кимна с уморен вид.

— Не ще узнаем, докато не го видим пред прага си, но и тогава няма да е сигурно дали решението му е резултат от нашето влияние или от собствената му воля — обясни Анакемат.

— Сънищата му станаха много по-ясни напоследък. Наложи се да пипаме внимателно. Наркомансията от разстояние е сложна работа. А напоследък никой от нас не е имал възможност да пътува до границата, за да го скъси.

Ни-Имех кимна.

— Значи трябва да се задоволим с това. Ако той не потърси благословията ни за възстановяване на своята власт, разривът между Хетава и Яна-ян може и да не бъде преодолян.

— Има ли някакви новини от изследователите? — попита Йехами.

Отговори му Анарим:

— Бяха проследени пет майчини линии, още преди да започне цялата бъркотия. — Посочи с глава пламналия хоризонт. — Открити бяха няколко жени и момичета със значителен необучен талант за сънуване. Само една от тях е имала видения и е показвала признаци на безконтролни пристъпи. Но дори нейната дарба не може по никакъв начин да обясни епидемията. — Той сгърчи лице. — За съжаление, при целия хаос в града работата на останалите изследователи ще се забави.

— Дали би имало полза от нашата подкрепа? — попита Ни-Имех. — Сестринският орден остава почти незасегнат от тези кошмари. Онези наши членки и чираци, които имат необходимия талант за наркомансия, биха могли да се придвижат преоблечени, в интерес на собствената си сигурност.

Йехами и Анарим се спогледаха изненадани. Ни-Имех присви устни от леко раздразнение.

— Това, че едва сега осъзнавате скрития потенциал на жените, не означава че през цялото време сме били негодни за нищо.

На лицето на Анарим се появи следа от усмивка, видима дотолкова, доколкото можеше да си позволи един Пазител.

— Всяка подкрепа е добре дошла, разбира се. Но това може да изисква излизане от града. Няколко родословия са на благородници от провинцията с имения в полята или из градовете от горното поречие.

— Това не представлява трудност… — започна Ни-Имех и млъкна, когато някакъв шум наруши относителната тишина в двора на Хетава. Всички се извърнаха, за да забележат едно момче — прекалено малко за послушник — да тича по плочите, колкото му държаха крачетата. Дори от това разстояние се чуваше силният му плач.

— Какво е това, в името на сенките? — Йехами пристъпи напред и пое въздух, за да извика към момчето. Спря го Пазител Анарим, който, без много да се церемони му, запуши устата с ръка.

— Детската къща — промълви той. Тя се виждаше добре от наблюдателния им пункт. Бе разположена в противоположния край на издължения двор на Хетава, точно срещу Залата на Благослова. Въпреки че повечето прозорци трябваше да са тъмни, защото слагаха децата да спят веднага след вечерния молитвен танц и банята, из цялата сграда се движеха фенери, а когато вятърът внезапно смени посоката си, се чуха изпълнени със страх детски викове. Миг по-късно още една фигура излетя през вратата на къщата. Тя бе по-висока — някой от възрастните й обитатели.

— Тревога! Кисуатци! — закрещя мъжът, без да спира своя бяг. Височината на този глас бе като удар върху достолепния покой на Хетава. Всички се вторачиха в човека, дори Анарим замръзна с невярващ поглед. — В Детската къща… кисуатски войници…

Още фигури се появиха по петите му. Всички чуха остро свистене на стрела. Миг след това Учителят замлъкна и рухна върху

плочника.

— О, Богиньо — прошепна Ни-Имех.

Йехами вдигна разтреперана ръка към устата си.

— Бахал. Младият Бахал, чиракът на Дешефемун…

— Влизайте вътре — нареди Анарим. — Вървете в Залата на Благослова и кажете на всички срещнати да се съберат там. Може би им трябват само децата.

— Само децата ли? — Анакухемет изглеждаше поразен. — Какви ги дрънкаш?

— Вземат децата като заложници. Ние с моите събратя ще се оправим с тях. Тръгвайте веднага!

— Ама… — Йехами направи колеблива стъпка, но се засуети. — Анарим, повечето ти събратя са… — Той погледна към западната част на града, където Яна-ян извисяваше гордо снага над покривите.

— Осмина сме останали — отвърна Анарим със сурова и неистинска усмивка. — Осморка Пазители на Хананджа струват колкото цяла армия. — И той потъна в сенките, преди някой да възрази.

Имаше нещо във вида на господаря Санфи, разперил ръце на пода на тронната зала в Яна-ян, нарекли вече Зала на Протекторите, което извика в съзнанието на Сунанди представата за крокодил.

— … чисто недоразумение, ако не и злонамерена клевета… — тъкмо казваше Санфи. Паднал бе на колене още с влизането си. Точно тази поза, в добавка към спомените й от неотдавнашната вечеря в палата, го правеха да прилича на влечуго в очите й. Лекотата, с която сам се унижаваше, сякаш гордостта му бе просто инструмент от безкрайния арсенал, използван за въздействие върху околните. Начинът, по който се взираше изпитателно в лицата на присъстващите, сякаш търсеше техните слаби страни. Бързият поглед, с който прецени Сунанди и начаса я отписа от сметките си. Вече не можеше да му е от полза — той се целеше по-нависоко.

— Това го твърдиш ти, господарю Санфи — обади се Протектор Яо. Май и тя не го харесваше особено. — Само че ние разполагаме със сведения от чуждестранни търговци, от които си закупил оръжие и друго военно снаряжение. Как ще обясниш това?

— Само със собствената си невинност, Почитаема — отвърна той. Говореше безукорен суа, но с много особена интонация при умолителните форми. Явно му бяха непривични. — Ако това ще ви убеди в нея, то аз мога да съобщя за някои мои равни по положение, които са нарушили…

На Сунанди й се повдигна от това откровено предателство. Най-добре щеше да е Тианет да убие баща си и да поеме в свои ръце управлението на рода, преди той да го е опозорил още повече.

— С цялото си уважение, Почитаеми — прекъсна тя Санфи, — трябва да отбележа, че нямаме време за такива неща. Последните сведения от западната порта гласят, че тя ще падне всеки миг. Нека задържим този човек — заедно с жената и дъщеря му, щом му харесва — и посветим усилията си на отбраната.

Мама Яо кимна в знак на съгласие. Сасананте последва нейния пример, но Аксата взе да търка очи с уморен и отегчен вид. Всички бяха уморени. Именно той бе настоял да заемат тронната зала, като поставят собствените си кресла на мястото, където някога бе стоял самотен облият трон на Залеза. Оттогава насетне дворцовата прислуга сервираше изстинала храна, непрекъснато разменяше прането и вдигаше „без да иска“ шумотевица в малките часове на нощта.

— Няма място за притеснения, Говорителко — заяви Аксата, мобилизирал достатъчно сили, за да се усмихне на Сунанди. — Западната порта не е голяма загуба. Всъщност вече разпоредихме на съпруга ти да изтегли в двореца всички свои сили.

— Разбирам. — Сунанди се навъси и направи безуспешен опит да вникне в неразгадаемата стратегия на Протектора. — При това положение, Почитаеми, този гуджаарейски принц и неговите бойци ще нахлуят в града. И ще имат възможност да атакуват самия Яна-ян.

— Точно така — съгласи се Аксата и размени мимолетна усмивка с Моиб, който дори изхихика тихичко. — Това напълно отговаря на целите ни в дадения момент.

Санфи слушаше внимателно от мястото си край подиума, а Сунанди забеляза лека бръчка върху челото му. Той си оставаше все така коленичил. Угриженият му вид едва не я разсмя, при положение че току-що бе предложил да предаде собствените си хора, но всичко това губеше значение пред перспективата да изтърпят тегобите на една обсада.

Преди да успее да формулира въпрос, който да не подразни допълнително Протектор Аксата, пред вратата на залата се чуха високи гласове. Миг по-късно тя се отвори и в помещението с енергични стъпки влезе един страж. Той коленичи до Санфи, за да докладва.

— Почитаеми и Мъдри, простете моето нахлуване, но командирът ми нареди да съобщя, че сме нападнати — започна той. Неговият суа бе оцветен с акцента на говорите от гористите райони. Низша каста. — Вече са проникнали в двореца. Всички стрелци от първия ешелон са мъртви… Смятаме, че са влезли заедно с оттеглящите се части, преоблечени в наши униформи…

— Я стига — прекъсна го Мама Яо намръщена. — Откъде накъде ще са вътре в двореца? Принцът и неговата предателска армия едва преди малко бе пред портите на града. Такива са последните съобщения…

— Тези не са от хората на Принца! — прекъсна я войникът, зарязал всякакво благоприличие. — Не ги знаем кои са. Появиха се сред нас дегизирани, както вече казах… Намерихме мъртви трийсет души от щитоносците. Без рани, без капка кръв, но с прекършени вратове или смазани гръкляни. Никой не ги е чул гък да кажат! А сега мъжете, облечени в техните дрехи… — Той млъкна и заклати глава. — Разправят, че се катерели по стените като паяци. — Войникът погледна към тавана, сякаш да се увери, че и там не се е притаил някой.

Сунанди потрепери. Косъмчетата по врата й настръхнаха, когато най-накрая проумя.

— Пазители — промърмори тя. — Жреци от Хетава.

Моиб смръщи вежди.

— Тия, дето пазят ли? Чувал бях, че само Бирници…

— Пазителите *обучават* Бирниците, Почитаеми — осведоми го Сунанди. Прекъсването на старейшина бе проява на неописуема грубост, но тя трябваше да им втълпи по някакъв начин за каква страховита заплаха става дума. Такава възможност не й бе минавала през ума. И тя като всички останали смяташе Пазителите за бранители, но не и за нападатели. Голяма глупост от нейна страна, защото Ниджири я бе предупредил. В целия град се вихреше бурята, извикана от него, а братята му бяха мълнията, готова да удари.

Сунанди излезе напред и се изправи до Санфи.

— Виждала съм с очите си как Бирник чупи въоръжена с меч ръка на брониран конник едва ли не с поглед — а те са по-слаби в боя от Пазителите. Именно на Пазителите е поверена задачата да преследват и залавят Бирници, когато полудеят и се превърнат в Жътвари. Те не използват магия, но имат оръжие, а едничката им задача е да се бият.

Сега заговори Сасананте:

— Но тук разполагаме с почти всички доведени от Кисуа сили… — Той се изправи и смръщи вежди. — Я почакай. Колцина са тия жреци-воини?

— Десетки или стотици, никой извън Хетава не знае това — отвърна Сунанди с поклащане на глава. — Почитаеми, всички трябва да се махнете от тук — има по-безопасни места.

Мама Яо се наежи.

— Да се *скрием*?

— Именно — отвърна Сунанди. Идеше й да изкрещи думата в лицето й. — Можем да се скрием, а може да си останем на това място, за да се бием с неизвестен противник с неизвестна сила, с надеждата да извадим късмет. Какво избирате?

Мама Яо нацупи наполовина беззъбата си уста и погледна към другите трима. Аксата даде вид, че се готви да протестира, но Сасананте и Моиб се изправиха начаса. Когато се спуснаха от подиума, войниците ги обградиха, а Сунанди нареди да ги заведат в градината на двореца — най-защитеното място в Яна-ян.

Докато ги гледаше как потеглят, тя се закле, че когато сама стане старейшина, винаги ще се вслушва в гласа на по-младите около себе си. Младостта не правеше човек глупав, а истинската мъдрост явно бе нещо, за постигането на което дори старейшините трябваше да се потрудят.

А зад тях, докато излизаха, господарят Санфи от шуна, се изниза тихомълком от помещението.

От глъбините на съзерцанието Бирник Рабанех бе вече усетил присъствие на нови сънуващи отвъд вратата на стаята си. Четирима на мястото на предишния един… други четирима за Ниджири, още толкова за Инму и дори за Супериора — също така четирима. Плюс

още четирима извън помещенията за гости. Всички те имаха за цел да се справят с трима Бирници. Рабанех едва не се изсмя на глас.

Вратата се открехна. Рабанех отвори очи, заслушан в стъпките на трима от войниците, които го обградиха в неголямото помещение. А четвъртият — Рабанех усети миризма на прясно кован метал и кожа и долови дрънкане на някакъв заключващ механизъм. Значи това си бяха наумили.

„Много си ги уплашил тия хора преди десет години, Ехиру, стари приятелю. Мислят ни почти за Жътвари. Само заради това заслужават един малък урок…“

— Бирник Рабанех? — Това бе младият войник, който го охраняваше през изтеклото четиридневие. Този младеж също като самия Рабанех произхождаше от семейство на занаятчии, известни майстори в Кисуа, и бе започнал да допада на Бирника. Напоследък проявяваше любезността да разговаря с Рабанех по време на хранене. Щеше да се погрижи да не го нарани колкото останалите.

Рабанех стана прав и се обърна към момчето, което държеше кошмарно на вид приспособление от желязо и кожа, чието предназначение бе да окове ръцете на Бирника в неподвижни юмруци. Ръкавици на позора, само че кисуатска изработка. Цялото бе в панти и закопчалки от всякакъв вид. Рабанех присви устни пред тази откровена грозота.

— Предполагам, че това е за мене.

Младият войник кимна, като преглътна шумно. Стрелна с поглед другарите си, които стояха наоколо в готовност, с извадени мечове, и най-накрая отново се обърна към Рабанех.

— Съжалявам, Бирник, но такава е заповедта на Протекторите. При цялата бъркотия наоколо…

Един от останалите, възрастен войник и навярно началник на момчето, излая нещо по него на суа. Рабанех, чийто суа бе горе-долу на равнище „здравей — здрасти“, отгатна, че му заповядва да си върши работата без много приказки.

Добре тогава — този бе първият.

Началникът не бе успял да затвори уста, когато Рабанех посегна със змийска бързина към очите му. Само че не допря с пръсти клепачите на войника, а ръгна силно. Когато пострадалият изпищя, вдигнал инстинктивно ръце към очите, Рабанех приклекна, за да

избегне меча на войника отляво — не че имаше особена полза от мечове в тясното помещение, особено при това тъй благоприятно за жреца разположение на противника. Леко засегнат от обстоятелството, че пристигат толкова зле подготвени при един Бирник, Рабанех ритна коляното на войника доста по-силно, отколкото бе необходимо. Звукът от прекършената става бе непоносимо висок, също като от разцепено при буря дърво. Викът на човека бе дори по-силен — смеси се в противна дисхармония с този на ослепения му другар.

„Не трябваше да ги оставям да издадат звук“ — съжали със закъснение Рабанех. — „Сонта-и щеше да ми даде да разбера, ако бе тук…“

Третият войник вече налиташе с вдигнат меч и сгърчено от ярост лице. Тази ярост го правеше най-лесен, понеже по нищо не се различаваше от гнева на стотиците непокорни длъжници, взети от Рабанех в хода на неговата двайсет и две годишна служба. Три бързи движения срещу лицето и мъжът се свлече като празен чувал на пода, наполовина ослепен, наполовина замаян. Нямаше истинска необходимост да го приспива след всичко това, но Бирникът все пак го направи, за да изпипа работата докрай.

Когато и този бе вън от строя — всичко стана в рамките на две-три дихания — Рабанех се обърна към младия войник. Момчето не бе помръднало по време на боя, а само отстъпи крачка назад, разтреперано като речна тръстика.

— Съжалявам — промълви Бирникът, — но нямаше как… — Той млъкна изненадан, когато от гърдите на войника щръкна криво острие на сабя.

— Бирник — избъбри момчето, погледна надолу с не по-малка изненада, и рухна мъртво. Тогава Рабанех съзря зад него още двама кисуатски войници, които се блъскаха един другиго в тесния проход на входа. Изпаднали в паника викаха своите другари.

Рабанех така и нямаше да разбере дали бяха взели момъка в гръб за него или пък просто им се бе пречкал на пътя. Той бе при тях, преди още да са се измъкнали от прохода — покри лицата им с длани и извика в още непробудените им съвсем съзнания образи на най-чист ужас. Гневът му бе така неудържим, че те запищяха, докато душите им ги напускаха. Рабанех не даваше пукната пара къде ще се озоват тези

души. Остави ги да се свлекат на пода и скочи през вратата, за да избие останалите, да избие всички до един — майната му на покоя…

Ударът, пронизал цялото му тяло, изби яростта от неговото сърце. Направи опит да се извърне, като отблъсна встрани спускащото се към лицето му острие, но усети движенията си затруднени по някакъв твърде особен начин. Второ такова неприятно прорязващо усещане и той отново можеше да се движи.

Войникът зад гърба му — Рабанех не го бе забелязал, защото бе притаен откъм едната страна на вратата, отстъпи и вдигна отново меча. От него капеше кръв.

Бирникът вдигна юмрук, за да порази войника, но ръката му се движеше мудно като на сън. Това бе чиста глупост, понеже в съня всяко движение се подчиняваше изцяло на неговата воля…

Ново пронизване. Рабанех извърна глава, все така учуден от мудността на движенията си, за да съзре завършващия замах на друг войник. Ръката държеше втори меч, чието острие бе забито между ребрата му, малко встрани от гръдната кост.

— Рабанех! — Гласът на Ниджири, неприлично разтревожен.

Главата на току-що пронизалия го войник клюмна под грозен ъгъл. Тялото му литна встрани, а ръката изпусна меча. Рабанех бе обзет от съвършено неуместен и непристоен порив да се изсмее на изписаната върху лицето на мъртвия изненада, но точно в този момент съзнанието му бе заето от странно усещане — не можеше да остане на крака. Успя да се отпусне на колене с някакво подобие на достойнство, но след това не намери сили да запази равновесие и се катурна настрани с несръчно унизително движение.

Ниджири вече бе при него, а също така и Инму — и двамата изглеждаха уплашени и ядосани. Такъв бе и Супериорът зад тях. Тримата го гледаха тревожно? Но защо? С войниците бе свършено. Сега бяха свободни.

— Протекторите… — започва Рабанех, и си даде сметка, че не помни изречението по-нататък. Какво за Протекторите?

— Рабанех-братко. — Инму, все така млад след седем години Вземане, бе готов да се разплаче… — Ниджири, не можеш ли да…

— Не съм Лечител — отвърна Ниджири, а лицето му бе по-мрачно от всякога. — Мога да лекувам леки наранявания, но и тях — преди животът да е изтекъл.

Инму преглътна ридание. Рабанех понечи да му каже, че подобно театралничене не отива на един Бирник. Пък имаха и по-важни проблеми в момента, като например… като например… какви? Не си спомняше. Толкова трудно бе да се диша.

— Тогава остава само едно — промълви Инму. Ниджири погледна встрани, а изражението на по-младия Бирник премина от отчаяние към примирение. Рабанех остана смаян от превъплъщението на този свенлив и злочест по-млад брат в Бирник на Хананджа.

— Братко мой — промълви Инму, посегнал да погали бузата на Рабанех, — ти служи усърдно на Хананджа. Сигурен съм, че Тя те чака с разтворени обятия. — Преглътна мъчително. — Ще предадеш моите поздрави на Сонта-и, нали?

Допря върховете на пръстите си до клепачите на жреца и Бирник Рабанех не позна нищо повече в будния свят.

42.
ЗАВРЪЩАНЕ

Яздейки с обоза в ариергарда на армията, Ханани влезе в Гуджааре след едномесечно отсъствие. Тази Гуджааре изобщо не приличаше на онази, която бе оставила.

Нищо не се виждаше от пушек. Кисуатският арсенал в близост до западната порта бе погълнат от пожар — дървени греди бяха паднали навътре и само измазани с глина цели в черно стени стърчаха към небето. В далечината се чуваха викове и писъци, както и по някой приветствен възглас.

Дака внезапно се подплаши, тръсна глава от пушека и свърна встрани, за да не настъпи нещо пред себе си. Ханани дръпна юздите и затаи дъх, видяла отдолу ослепените очи на кисуатски войник. Той бе само един от стотиците мъртвъци, пръснати из площада пред западната порта.

Банбарецът до нея, мъж на годините на Унте, положи мазолеста длан върху ръката на Ханани и й каза нещо окуражително на хакти. Беше един от занаятчиите, дошли да помагат на войската — нещо като оръжейник. Макар да не беше воин, той заедно с неколцина други банбарци пазеше Ханани. Никой от тях не носеше друго оръжие, освен обичайния за всички нож. Тя му кимна с благодарност, макар неговият жест да не смекчи с нищо кошмарната гледка на зловещо пламналата столица, наричана някога Град на Сънищата.

Докато напредваха по широките булеварди от портата към източната половина на града, Ханани забеляза с облекчение, че пораженията не са толкова големи, колкото се бе опасявала. Нямаше други пожари, макар да видя няколко разграбени магазина. Повечето прозорци на околните сгради бяха тъмни, но Ханани успя да забележи хора зад завесите — надничаха към конниците долу. Пазарищата нямаха толкова мирен вид. Там имаше още трупове, а когато минаваха покрай аркообразен проход, все още украсен с разноцветни панделки за Празника на слънцестоенето, мерна самотен кисуатски войник да

бяга по съседна уличка, преследван от десет-петнайсет гуджаарейски младежи.

Докато минаваха по един от мостовете, крайбрежният квартал бе смълчан. Обичайната воня на риба почти не се усещаше, заради по-острите миризми на коне и пушек. Когато навлязоха в Занаятчийския квартал, колоната пред тях рязко намали ход и групата на Ханани започна да спира от време на време, докато цялата армия продължаваше напред, макар и по-бавно. Едва сега Ханани си даде сметка, че войската се събира на площада пред Хетава — единственото място в тази част на града, което бе достатъчно просторно, за да я побере цялата. И наистина, когато излязоха пред храма, тя видя войниците, строени по отряди. По краищата на формацията стояха щитоносци, а околните покриви бяха заети от стрелци. Шепа бойни колесници, лъскави и бързи, патрулираха с тропот по околните улици.

Имаше много народ — мъже и няколко жени, от всички касти и възрасти. Навъртаха се по краищата на военния строй. Извън очертанията на площада Ханани забеляза други, скупчени по ъгли и входове. Шумна група момчета, едва достигнали възрастта на избор, а може би и по-малки, се струпаха около един гуджаарейски конник с шумни молби да вървят до него. Възрастните, които попадаха под погледа на Ханани, бяха по-сдържани. Едни извиваха шии, да зърнат Ванахомен, други сочеха с пръст банбарските воини. Трети пък шушукаха помежду си, закрили уста с шепа, с блеснали от възбуда и радостно очакване очи, които само преди малко биха я обезпокоили. Сега разбра какво открива в погледите на своите сънародници, макар то все още да я тревожеше. Не бе по-различно от справедливия гняв на Мни-ини при някоя по-сериозна грешка на Ханани или пък от решимостта, която бе помогнала на Ванахомен да премине през робство и предателства. Никакъв покой нямаше в подобни чувства и тя знае много добре колко опасни могат да се окажат, ако им се даде воля, но пък, от друга страна, те не бяха покварени сами по себе си. Важното бе кога и по какъв начин ще бъдат изразени.

Докато се взираше отново в изградените от пясъчник стени на Хетава, тя усети сърцето си, обзето едновременно от радост и безпокойство. Това бе нейният дом. Там бяха нейните братя, собственото й семейство. Дали щяха да я приемат отново сред себе си, опетнена от престъпения обет и варварските нрави? Можеха ли да я

изцерят по някакъв начин от болката заради смъртта на Мни-ини и отнетия от нея човешки живот? Или само щяха да хвърлят по едно око на онова, което бе станала, да вдигнат ръце в отчаяние и да помолят Бирниците да я освободят от мъките?

Раздвижване на войнишките редици отпред я изтръгна от безрадостните мисли. Миг по-късно те се разделиха на две, за да отворят път на конник в кафяво облекло на банбарски воин. Очертанията на раменете й подсказаха кой е, още преди да я бе забелязал и да е спрял.

— Чирак-Лечител — проговори Карис, — нашият Принц те моли да ме придружиш, за да те заведе у дома.

Стресната, Ханани остана в това положение за миг-два. През ум не й бе минавало, че Ванахомен може да направи това в такъв момент. Досега нямаше сражения и нужда от лечителските й умения не бе възниквала. За това ли ставаше дума наистина? Тя не бе нужна повече и Ванахомен искаше да се отърве от излишна отговорност?

Не можеше да бъде — колко бе глупава само! Той бе дошъл тук, пред Хетава — а не пред Яна-ян. Защо? Трябваше да има някакви стратегически съображения. Съвсем благоразумно бе от негова страна да я върне, докато има възможност за това. Преглътнала нетърпеливата възбуда, тя кимна и пришпори кобилата, за да тръгне редом с жребеца на Карис.

Бившият генерал я поведе в пълно мълчание през войнишките редици, докато излязат отпред, в основата на храмовото стълбище. Веднага забеляза Ванахомен, защото той бе слязъл от коня със свалени тюрбан и було. Извърна се от бронзовите двери, в които бе вперил поглед, докато Карис и Ханани приближаваха, и им кимна непринудено и безлично.

— Благодаря ти, Карис. Донеси, ако обичаш дисагите й.

Погледът му се премести на Ханани и остана там задълго. Тя забеляза потрепването на мускул върху издадената брадичка. Очите му бяха натежали от неизказани думи. Но вместо да ги пусне на воля, той протегна ръка към нея.

— Чирак-Лечител.

Тя се смъкна от седлото с необяснима непохватност едва при втория опит. После се препъна, докато изкачваше стълбите към него, макар по тях да нямаше абсолютно нищо, което да й пречи. Ванахомен

пристъпи напред и я хвана над лакътя, помогна й да остане на крака. Тя вдигна поглед и срещна неговия.

— Принце… — Гърлото й бе свито. Думите едва се процеждаха навън. Какво й ставаше наистина? Та тя не го обичаше. Принцът изпълни своята задача на приятел в нужда, но нищо повече. Защо сега се чувстваше по-зле, отколкото при раздялата с Янаса?

Ванахомен въздъхна, видял изписаното върху лицето й объркване и допря с пръст устните й.

— Нищо не казвай — промърмори едва чуто той. — Или ще взема да те задържа, та да си отворим още една нова война. — Говореше небрежно и с усмивка, но за един мълниеносен миг Ханани усети напрежение в ръката му. И в този момент разбра с кристална яснота: ако тя поискаше, той щеше да превърне думите си в действителност. Щеше да я остави при себе си, каквито и да бъдат последиците за отвоюваното току-що кралство.

Точно това се бе опитала да й каже за него Янаса, точно това виждаше сега със собствени очи Ханани. Нямаше средно положение при Ванахомен. Той обичаше и мразеше с една и съща настървеност и можеше да стане опасен и в двата случая. Не бе лудост в истинския смисъл на думата, но бе по-мека версия на безумието, довършило неговия баща.

Това откровение не улесни усмивката, с която тя показа, че приема всичко наистина като шега. Бавното примирено стопяване на неговата остави върху устните й вкус на вина.

— Заведи ме у дома, Ванахомен — каза тя. След един безкраен миг той склони глава, пусна ръката й и се обърна, за да продължи с нея нагоре по стълбите. Подире им забърза Карис, метнал дисагите на рамо.

Огромните бронзови двери на Хетава издрънчаха с ключалките си така, че се чу из целия площад, а след това се разтвориха, за да покажат смълчания мрак отвъд. Ханани бе устремила поглед напред с високо вдигната глава, макар и напълно лишена от каквато и да е мисъл. Спряха насред пътя, за да откачи Ванахомен тежкия, бронзов меч от катарамата на пояса си. Положи го внимателно върху стъпалото отпред, а сетне свали и самия пояс с банбарския нож, за да остави и него върху стъпалото. Като вдигна високо празните си ръце, за да

видят всички, че идва в Хетава с нужното благоговение, той пристъпи вътре.

От мрачната паст на храма изсвистяха две стрели. Едната се заби шумно в гърдите на Ванахомен, а другата — в дясното му бедро.

Смайването, което се изписа върху лицето на Принца, бе пълно. Също като ужаса на Ханани, когато той отстъпи крачка назад, преди да се отпусне на колене. Едногласният вик на войска и граждани изпълни цялото пространство над площада — вълна от бесен гняв го заля от край до край.

Кисуатските войници превзеха храма на Хананджа с изненадваща лекота. Единствената съпротива дойде от страна на шепата останали в Хетава Пазители, които нападнаха, докато хората на Бибики изкарваха стотината или повече деца от тяхната Къща на двора, за да ги отведат в Залата на Благослова. Жреците действаха мълчешком, бързо и крайно ефикасно, като избиваха войниците на четворки, макар те да ги превъзхождаха десетократно по численост. Децата нададоха радостни викове; за момент победата на охраната изглеждаше неизбежна. И тогава Бибики обърна нещата, като нареди на стрелците да насочат лъковете си към децата, скупчени заедно върху плочника на двора. Пазителите застинаха. Следващата команда на Бибики запрати стрелите срещу тях.

Тианет с Тантуфи на ръце и Инсурет по това време бяха сред кисуатците, заедно с още трийсетина „гости на Протектората“. Тианет разпозна неколцина от другите заложници, но само двама сред тях бяха от семейства на заговорници — Ореная, старейшина от жина и леля на Лезанем, и Уаяд — осемгодишният син на Дети-ара. Ореная стоеше изправена и гневна и тръгваше само когато я сръчкат войниците. Уаяд полагаше големи усилия да бъде храбър, но когато Пазителите паднаха, Тианет го видя да бърше с юмрук сълзите си.

След гибелта на Пазителите хората на Бибики подкараха заложниците през комплекса от сгради, като пътьом малки групи се втурваха във всяка постройка, за да я претърсят и да заловят или убият всеки обитател на Хетава, който им се изпречи. Стигнали Залата на Благослова, нашествениците установиха, че повечето Слуги са се събрали там, след като са научили за нападението.

Сред пленниците не бяха останали бойци — само Учители в кафяви роби, Лечители с червени препаски, послушници и чираци — общо неколкостотин души. Докато войниците на Бибики влизаха вътре, всички те стояха мълчаливи и втренчени, неестествено спокойни, какъвто им бе навикът, строени в две неравни редици. Едната преграждаше достъпа до стълбите на пиедестала, за да не бъде осквернен олтарът на Хананджа от досега с хора с лишени от покой души. Втората редица пазеше множество проснати върху носилки фигури — последните жертви на кошмарната зараза.

Побутвана от войниците, Тианет спря, за да погледне спящите, а сетне се препъна и едва не падна, тласкана от хората зад гърба й. Стар Лечител, толкова блед, колкото тя бе тъмна, пристъпи към нея откъм най-близката редица, за да я подхване.

— Удари ли се? — попита той.

— Не — отвърна Тианет, — благодаря.

Понеже жрецът замълча, младата жена вдигна поглед и видя, че неговият е насочен право в Тантуфи.

— Може ли… — започна той.

— Не — отказа рязко Тианет и, притиснала по-силно детето към себе си, продължи бързо нататък.

Бибики разпореди да се организира охрана на Залата, което хората му извършиха незабавно — повечето пехотинци и стрелци се събраха край входа, готови за евентуално нападение. Неколцина стрелци тръгнаха по коридорите отзад, за да се изкачат на позиции по балконите. След това Бибики нареди заложниците да влязат в нишите за събиране на дан, разположени покрай стените. Те не бяха големи и много скоро децата ги напълниха, като оставиха Тианет и другите възрастни да си търсят места за сядане покрай стените или около украсените с лози и цветя колони. След дълъг преценяващ оглед на заложниците, а после и на спящите, Бибики отиде по средата на помещението.

— Нищо няма да ви се случи, ако се подчинявате. — Говореше високо, защото Залата имаше свойството да поглъща звука. Тианет забеляза неколцина от Слугите да се мръщят при този силен глас. — Освен ако населението на града прецени, че не си струва да ви спасява. Но това вече си е ваша грижа — не моя.

Някои от Слугите се поуспокоиха от тия думи, но повечето останаха мълчаливи и смръщени — по-скоро оскърбени, отколкото уплашени. Не след дълго напред излезе старец в одежди на Учител.

— Ще се подчиним — промълви той. Сякаш за да порицае гръмогласния Бибики, той говореше толкова тихо, че Тианет почти не го чу. — Ако позволиш, можем да донесем на твоите хора храна и вода, както и да се погрижим за раните им, ако имат такива. Не с магия. — Обходи с поглед спящите и въздъхна тихо. — Нашата магия е свързана със сън, а сънят е опасен в близост до тия бедни души — имайте го и вие предвид. Разчитаме, все пак, на малко билки, хирургически методи, а също и донякъде на алхимия. Молим ви само да не прибягвате до повече насилие в пределите на тази зала. Застанали сме край образа на Хананджа, а Тя обича покой.

Бибики впери в него невярващи очи.

— Най-напред подклаждате открит бунт по улиците, а след това ни предлагате гостоприемство? — Поклати глава и въздъхна. — Сигурно никога няма да разбера тоя народ. Хората ми не ще приемат нищо за ядене или пиене от ваши ръце. Нямаме нужда и от лечението ви. Ако обаче някой от заложниците има, можете да се погрижите за него.

Учителят склони глава и понечи да се обърне.

— Що се отнася до насилието — спряха го думите на Бибики, — за него не мога да гарантирам. Ние сме войници, а това е война. Правим каквото е необходимо.

Войниците, повечето от които гледаха враждебно жреците, нададоха одобрително мърморене от различните краища на помещението. Учителят изгледа тях и началника им с присвити от отвращение устни. Сетне се обърна и заговори братята си.

Изтощена от безсъние през последното четиридневие, Тианет се настани в подножието на една колона, като отпусна Тантуфи в скута си, за да отдъхнат натоварените й рамене и ръце. Откраднала бе по някой миг сън, ако се осмелеше в такава близост до Тантуфи, докато я мъкнеха по конски седла или затваряха в импровизирани заграждения заедно с останалите заложници. Помагаше й това, че отдавна се бе научила да усеща кога Тантуфи започва да сънува, за да се събуди, преди да бъде впримчена собствената й душа.

Но макар действието на обичайните лекарства да бе спряло преди много дни, Тантуфи продължаваше да остава будна с помощта на техники, усвоени от нея в хода на годините — непрестанно движение на някоя част от тялото, въртене на очните ябълки, хапане на езика или ръцете, монотонно бърборене. Не можеше обаче да остане в това положение. Всъщност Тианет вече усещаше, че иска или не, Тантуфи ще заспи. Безсмислените й движения започваха да се забавят. След всяко затваряне на кръглите като луна очи, минаваше все повече време, докато ги отвори. С жестокото съдействие на бащините пазванти тя би могла да издържи още, но след напрежението от последните дни и в унасящата тишина на Хетава нямаше да мине много време, преди да се предаде.

Инсурет бе опряла гръб в стената насреща и ги наблюдаваше с блещукащи очи. Пътуването избистри съзнанието й както никога през последните години — физическите несгоди го изтръгнаха сякаш със сила от плетеницата на безпаметността. От това омразата й не бе отслабнала. Но за голямо облекчение на Тианет, откак войниците ги изведоха от полското имение, тя не обели дума.

— Ще искаш ли вода, господарке? — Някакъв хлапак от Хетава, навярно натоварен със задачата от своите висшестоящи, бе спрял пред нея с кофа и черпак в ръце.

— Благодаря — отвърна тя и момчето й подаде черпака, който тя поднесе на свой ред към устните на Тантуфи, преди да пие сама и да го върне. — И на майка ми — каза тя, като посочи с глава Инсурет.

Момчето кимна несъзнателно и Тианет забеляза, че и то наблюдава доста особено Тантуфи. Като го погледна студено, тя се завъртя така, че да скрие детското лице от случайни погледи. Момчето потръпна от мълчаливото порицание, наведе глава над черпака в знак на извинение и се обърна, за да предложи вода на Инсурет.

— Това е безсмислено — промърмори Ореная, която седеше до Тианет. И тя също като останалите заложници бе гледала с почуда Тантуфи през първия ден, но външният вид на детето вече явно не й правеше впечатление. — Целият град се е побъркал. Никой не дава пет пари за това, че сме затворени тук.

Но Тианет знаеше, че баща й ще се заинтересува — при това много сериозно. Сигурно достатъчно сериозно, та да предложи откуп. Може би дори дотолкова, че да предаде своите другари от съпротивата,

макар надали чак до положение да уличи себе си. Мнозина конспиратори щяха да се уплашат след превземането на Хетава — толкова много, че да откажат по-нататъшна подкрепа на Ванахомен, сега, когато единството на всички съюзници бе от най-голямо значение.

— Кисуатците са все още силни — проговори Тианет. — Чух Бибики да казва на своите хора, че основните им сили са се оттеглили в Яна-ян. Ако съюзът на Принца се разпадне, на тях ще им трябва само едно усилие, за да си върнат града. Убият ли Принца и съсипят ли Хетава, духът на народа ще бъде пречупен. Гуджааре отново ще стане техен.

Ореная смръщи вежди, докато обмисли чутото.

— Не се безпокоя чак толкова от възможността да умра — проговори най-накрая тя. — Скоро щях да викам Бирник, така или иначе. Но… — Тя отправи поглед към нишите, откъдето се чуваше детски плач.

Тианет не можа да се сдържи и погледна към носилките със спящи. Лечители и послушници се движеха между тях. Обслужваха ги, както бяха правили сигурно през целия последен месец. Видя да преповиват една жена, наглед по-възрастна от нея самата.

— Няма значение — прошепна тя и се извърна. Вече бе виждала пострадали от силата на Тантуфи. Нищо не можеше да се направи за тях, най-добре бе да ги приеме като покойници. — Сега трябва да се погрижим за себе си.

Чу неодобрителното изсумтяване на Ореная зад гърба си, но старицата не каза нищо повече.

— Мамо — прошепна Тантуфи. Тианет я погледна. В блестящите кървясали очи грееше разум. — Хората.

Спящите.

— Ш-ш-ш-т — прошепна Тианет. — Гладна ли си?

Тантуфи поклати яростно глава.

— Не, не, не. — Обърна се и надникна над рамото на Тианет към носилките. Чертите на лицето й се изпънаха в израз на почти осезаема злочестина. — Толкова много, мамо.

— Няма значение — повтори Тианет. — За тебе нищо друго няма значение, освен мен, както и за мен си важна само ти. Нали винаги е било така? Кротувай сега.

Тантуфи замълча, възобновила налудничавите си движения, но погледът й все търсеше спящите, а от време на време издаваше по някой напевен звук на пълно отчаяние. Отсреща Инсурет изпръхтя презрително, но понеже се ограничи само с това, Тианет не й обърна внимание.

В Залата цареше относителна тишина. Всички чакаха. Какво — Тианет не знаеше. Мина друг послушник, този път с нарязан хляб — явно Бибики бе позволил на някои да посетят под охрана килерите. Тианет взе една филия, повече за да прогони съня, отколкото от истински глад. Щеше да накара и Тантуфи да яде, водена от същите съображения. Момичето бе започнало да се укротява за все по-продължителни периоди — още един признак за приближаващия сън. Но преди да поднесе филията към устата на Тантуфи, тя подскочи от изненада — някакъв войник край входа на залата викна тревожно:

— Капитане!

Бибики, който разговаряше в един ъгъл с други войници, тутакси тръгна към вратата, за да види какво става. Дълго време не се случи нищо. Тианет започна да яде и да храни Тантуфи, като сдъвкваше донякъде и нейния хляб — зъбите на момиченцето се клатеха. Най-накрая стана ясно, че навън става нещо. Войниците се разшаваха, струпаха се край вратата и по прозорците с оръжие в ръце. Тяхното напрежение прониза цялата мирна атмосфера в Залата на Благослова.

Тианет дочу изненадана следните думи на Бибики:

— Да не повярва човек на очите си. — И се изсмя. — Виж ти, виж ти. Може би цялата бъркотия ще свърши по-скоро, отколкото си мислех. Да видим сега дали не можем да го пипнем жив.

Мъжете се раздвижиха бързо, макар Тианет да не разбираше какво правят и защо. След това чу дълбокото стенание на тежките храмови двери.

Всички Слуги на Хананджа наоколо веднага настръхнаха.

— Вадят оръжие — каза един Лечител с ясен яростен шепот. — Оръжие!

— Покой — обади се Учителят до него, но и той изглеждаше дълбоко нещастен.

Тогава се чу гласът на Бибики:

— Давай!

Тианет долови змийското съскане на стрели. В огромното помещение отекна гръмовит възглас — хиляда сърдити мъже и жени, деца и старци — всички като един. И отново гласът на Бибики:

— Цели се в първата редица! Отблъснете ги! Вие четиримата, бягайте да го донесете! Бързо. Останалите, прикривайте ги!

При бронзовите двери на Хетава настана някаква суматоха, но миг по-късно те се затвориха с протяжно скърцане. А след това в залата нахлу групичка хора на Бибики, за да спре чак в центъра. Един от тях дърпаше след себе си жена във варварско облекло, която се мяташе като подивяла в ръцете му. Втори влачеше по пода друг банбарец, но дори от мястото си Тианет успя да види, че е мъртъв — от гърлото му стърчеше самотна стрела. В момента, когато го оставиха неподвижен, около него започна да се разлива локва кръв.

Третата фигура, която довлякоха, също кървеше, но освен това ругаеше и се мяташе. Ванахомен.

— Внимавай за змийчето си, дъще. — Гласът на Инсурет изтръгна Тианет от вцепенението. Майка й се усмихваше. Сочеше с глава скута на Тианет. Прорязана като с нож от тревога, тя усети отпуснатото тяло на Тантуфи. Очите й бяха отворени, а устата зееше.

— О, не… — Тианет на мига започна да я разтърсва с всичка сила. Очите на детето се поотвориха, без да виждат, но клепачите се спуснаха почти веднага. — Туфи, събуди се. Не бива да заспиваш, не сега.

Не и в зала, пълна със спящи, чиито души са вече отслабени от продължително изпитание. Не и в сърцето на Хетава, пълен с наркомансери, които начаса ще разберат какво точно представлява тя.

Но вече бе твърде късно. Тианет я раздруса отново, шляпна я, дори хвана едната й ръка, за да захапе скорошен отпечатък от други зъби върху нея, но Тантуфи не помръдна. Винаги ставаше така, когато сънят най-сетне я пребори — не я ли събудят веднага, тялото започваше да си иска компенсация за дългите денонощия мъчение. Вече можеха да я събудят само с бой.

Оставила Тианет безпомощна и уплашена до смърт, дъщеря й въздъхна, сгуши се у нея, и потъна в сънища.

43.
БИТКАТА ЗА ПЛЪТТА

Ванахомен не преставаше да се мята в ръцете на Ханани.

— Рожби на сенките, пълзящи гадини, лайнояди мръсни, изчадия чакалови! — Отблъсна ръцете й, когато понечи да опипа раната около стрелата в гърдите му. Изпепеляваше с поглед скупчените около тях кисуатски войници, пънеше се да сяда. — Вие чест не знаете ли какво е? Заради оскверняването на Хетава ще ви стигне гневът на всеки бог…

Войниците се отдръпнаха настрани и над него се изправи кисуатец с командирска осанка и наметка от черна леопардова кожа.

— Това най-вероятно ще се случи, Принце — заговори той на гуджаарейски с тежък акцент. — Но както си страдам, ще се утеша все пак с мисълта, че поне за известно време съм станал герой на моя народ, заради факта, че те залових жив. А ти? — Бибики хвърли неприязнен поглед към Ханани. — Някаква лечителка ли си, или просто негова жена?

Раната върху бедрото кървеше твърде обилно. Стрелата горе може и да бе стигнала белия дроб, но в краткосрочен план тази в крака бе по-опасна.

— Аз съм Чирак-Лечител от Хетава — отвърна тя на кисуатеца, като сграбчи с все сила дрехите на Ванахомен. Разкъса ги, за да разгледа раната. — Дадена временно на Принца за скрепяване на нашия съюз.

Тя по-скоро чу, отколкото видя изненадата на кисуатския командир.

— Разбирам. Ами тогава… след като това ти е работата, гледай там да го запазиш жив. Пък аз ще пратя да кажат на войниците му, че с него е свършено, ако опитат да разбият вратата.

— Да ме държи жив, та да ме убиете вие. — Ванахомен нададе горчив смях, но присви очи от болката в гърдите, която си докара с него.

— Добре, добре, както кажеш — намеси се Ханани, изгубила търпение и с двамата. Ненужни заплахи, безсмислена съпротива — тя нямаше време за техните варварски наддумвания. Зад войниците започваха да се събират жреци, а помежду им съзря познато лице.

— Нен-не-вера-братко!

Нен-не-вера трепна, а после приближи.

— Да, моля…? — Очите му се разшириха, когато я позна, макар и със закъснение. — Ханани?

— Мисля, че стрелата е пробила бедрената артерия — каза тя. Седна на земята и развърза едно от ремъчетата, дадени й от Янаса. Онова, предназначено за носене на любовните знаци, които предстои да получава занапред. Тя го изтегли и пристегна с него бедрото на Ванахомен над раната. — Мога да се справя с лечението, но не смея още да издърпам стрелата, защото сега само тя запушва донякъде пробива в артерията…

Замълча, когато един от войниците се отдръпна. Съзря Карис, все така с нейните дисаги през рамо. Лежеше по лице, потънал в кръв. Някой бе извадил стрелата от него, но той не помръдваше.

— *Карис!* — Ванахомен направи опит да се изправи. Някакъв войник насочи меч към гърлото му и той го награди с предълга банбарска псувня. — Ханани… — Обърна към нея пълни със страх очи. — Помогни му. Моля те.

Около тялото на Карис имаше твърде много кръв. Ханани пристегна още малко турникета около бедрото на Ванахомен, за да отложи часа на истината. Но ето че до нея коленичи Нен-не-вера.

— Един от послушниците ще има грижа за него, Принце.

Момче на възраст като за чирак коленичи край Карис. Прегледът трая само миг — изразът на лицето му бе достатъчно красноречив.

— Не — прошепна Ванахомен и издаде наполовина стон, наполовина ридание. — О, богове, не.

Ханани съсредоточи вниманието си върху раната — после щеше да има време да го утешава.

— Май сме извадили малко късмет — обърна се тя към Нен-не-вера. — Стрелата в гърдите може и да не е пронизала белия дроб. Не чувам свистене, дишането му ми изглежда нормално.

Нен-не-вера посегна да разкъса дрехите около стрелата, за да разгледа по-добре.

— Ами… да, заклещена е между ребрата, повърхностна рана. Момент само. — И той рязко издърпа стрелата от гърдите на Ванахомен. Принцът изкрещя и погледна Лечителя с неподправена омраза. Ханани едва не се усмихна. Ако човек живее само от гняв и гордост, Ванахомен до довечера щеше да се възстанови.

— Наблюдавай крака, Братко, и махни стрелата, когато настъпи моментът… — Тя посегна към очите на Принца, но Нен-не-вера я хвана здраво за китката.

— Не можеш да го излекуваш — каза той. — Не и с магия, и не на това място. — Направи широк жест с ръка и Ханани най-после забеляза редиците спящи. — Мъртвите са много повече — добави жрецът, когато тя затаи дъх ужасена. — През няколко дни се надига нова вълна. Тия са само събраните напоследък. Нищо не можем да сторим, за да ги спасим — нито тях, нито пък другиго, — защото лечебният сън си е като истинския, поради което… Да. — Той сведе поглед.

Разтърсена до дъното на душата си от този обрат на събитията Ханани погледна Ванахомен, който се бе поукротил. Дишаше тежко след изтръгването на стрелата. Видът на капките пот по челото му я изтръгна от вцепенението.

— Дисагите — обърна се тя към послушника, който бе прегледал Карис, а сега висеше наблизо, — онези, дето този мъж носеше. Там са ми нещата. Подготви, моля те, хирургически ритуал. — За миг юношата остана като треснат от гръм, но след това бързо отиде да изрови от дисагите нейните инструменти.

— Ханани… — обади се Нен-не-вера и поклати глава, — имаш ли сънна кръв, за облекчаване на болките му? Като ги няма Бирниците, тук не е останало почти нищо. Ако загуби съзнание, кошмарът ще го отнесе.

— Ако пък стоя със скръстени ръце, ще му изтече кръвта — отвърна тя с усилие да запази почтителен тон.

Разбира се, че бе наясно с опасността. Да не я мислеше за идиот? Ами да — сега вече бе напълно наясно — също като толкова много други пълноправни Лечители, които често й бяха говорили така, сякаш е все още послушник или пък особено тъпа по рождение, и то дълго след като бе доказала, че с нищо не отстъпва на останалите чираци. Въобразявала си бе, че остава безразлична към тяхното лековато

пренебрежение. Какво се бе случило през последния месец, та не го понасяше вече?

— А и не можеш да използваш магия за прочистване на тялото му — продължи лекцията Нен-не-вера. — Когато раната се зарази…

— С готовност ще приема всяко друго предложение, Братко. — И се взря право в очите му с ясното съзнание, че той няма такова. Най-накрая Нен-не-вера отклони поглед и поклати глава.

Ханани се обърна към лицето на Ванахомен. Той бе отпаднал след изваждането на стрелата и сега я наблюдаваше смълчан. Изразът му й напомни неочаквано за нощта, когато я взе в обятията си — когато тя тъгуваше по Мни-ини. Свиреп, болезнен страх скова сърцето й. До гуша й дойде да губи хора. Едно бе да се лиши от Ванахомен заради неговия трон и нейния дълг, а съвсем друго — да й го отнеме смъртта.

— Ти си силен, Принце — каза Ханани и посегна да докосне устните му. Кръвта бе оцветила нейните пръсти като с банбарска помада. — Изтърпял си твърде много, та да се предадеш точно тук и сега.

Ванахомен вдигна вежди, изненадан от жеста. Дойде й наум със закъснение, че никога досега не е проявявала привързаност към него. Можеше пък да му хареса.

— Разбира се, че няма да умра — проговори Принцът и тя се окуражи от присмехулния му тон. — Хайде, оправяй ме по-бързо.

Ханани кимна и се изправи.

Банбарските й одеяния — отпуснати, набити с пустинен прах и просмукани от конска пот — никак не бяха подходящи за хирургия. Тя смъкна горната роба и я захвърли настрани. Махна и широката долна риза. От гръдната превръзка се бе отказала след първото нощно посещение на Ванахомен, защото й пречеше много, когато изпита сексуален глад. Банбарските кожени нагръдници за жени я жулеха непоносимо и тя, след като не измисли подходящ заместител, реши да не носи нищо под ризата. Нен-не-вера поаленя, както се случва с бледоликите мъже, но след един бегъл осъдителен поглед към гърдите й, отклони очи встрани и премълча — знаеше толкова добре, колкото и тя, че сега не е време да чешат езици по нравствени теми.

Послушникът донесе инструментите й заедно с купа вода, следван по петите от друг юноша, който държеше широк леген с

разтопен червен восък. Пазеха го в една от молитвените ниши специално за хирургически ритуали. Ако някое от двете момчета остана шокирано от голите гърди на Ханани, то не прояви глупостта да го покаже.

— Може ли да помагаме, Чирак-Лечител? — попита първото момче.

Ханани примигна от изненада. Не бе очаквала друг послушник да изяви подобно желание след случая с Даю, да не говорим за двама. Но, да — хирургия се прилага много рядко. Току-виж не им паднеше втори подобен случай.

— Добре — отвърна тя. — Дръж легена.

Подготвена психически — восъкът бе все още достатъчно горещ, за да я опари, тя потопи и двете ръце в него. Беше пчелен восък, за който се смяташе, че също като меда предотвратява инфекциите, а смесен с фибри от хеке и определени билки стимулира зарастването. Ханани топна четири пъти ръце във восъка, като при всяко изваждане нашепваше молитва към Богинята, а след четвъртото вдигна високо ръце. Восъкът ги бе покрил почти до лактите с тънки, еластични ръкавици.

Когато Нен-не-вера приближи, за да натопи и своите ръце, вторият послушник подаде инструментите върху кожена възглавничка и тя забеляза, че ги е лъснал с масло от акация и ги е подредил правилно. Ханани кимна одобрително, а доволната усмивка на момчето я прободе болезнено със спомена за Даюхотем. Но тя го прогони, взе дългия тънък като бръснач матов нож и приклекна край Ванахомен.

— Искаш ли да захапеш нещо, Принце?

Той бе вперил поглед в тавана и дишаше дълбоко.

— Каква полза от това? Карай, не бой се.

Ханани кимна, приведе се над крака му и бързо направи два дълбоки до костта разреза откъм противоположни страни на стрелата. Тънкото острие премина през кожа и мускули без следа от усилие — все едно режеше буца масло. За нещастие, маслото не изпитва нищо, а Ванахомен загуби дъх и се вцепени от непоносима болка. Той не гъкна, когато Ханани остави опаловото острие върху възглавничката и разтвори разреза с пръсти, но възобнови дишането си на пресекулки, а ръцете му се свиха конвулсивно в потреперващи юмруци.

Кървенето не позволяваше да се види съвсем добре, но поражението върху бедрената артерия бе очевидно — стрелата бе пробила външната стена и бе заседнала в нея. Чист късмет, защото острието запушваше по-голямата част от пробития отвор. Иначе Ванахомен щеше вече да е умрял от загуба на кръв.

— Зашивам — каза тя и послушникът бързо подаде крива тънка игла с вече вдяната нишка от изсушена конска жила. — Нен-не-вера-братко.

Лечителят хвана стрелата. Ханани кимна и той я измъкна. Веднага рукна кръв, тъничък фонтан, който би изглеждал иначе, ако не бе турникетът. Бързо, колкото можеше, Ханани прокара иглата няколко пъти през артерията около отвора в нея, а сетне изтегли нишката и я върза здраво. Кръвотечението спря, но от артерията продължиха да се процеждат бавни капки…

— Ханани. — Настойчивият тон на Нен-не-вера я предупреди. Тя вдигна поглед и забеляза, че клепачите на Ванахомен потръпват, а очните ябълки се завъртат назад.

— Принце — извика го тя с остър глас. — *Ванахомен.* — Той примигна няколко пъти, преди да съсредоточи поглед върху лицето й. Това очевидно му костваше много. — Да ти кажа ли какво научих от Янаса за тебе?

Това го събуди и той изпъшка тихо.

— К-какво научи…?

Сменила иглата с една по-малка, направена от нощен камък, тя започна бързо да зашива малките пролуки, като даде знак на единия послушник да капе в раната подсолена вода, та да може да вижда. Това накара Ванахомен да издаде приглушен вик и да застине отново, като дишаше шумно през зъби.

— Ами, цял куп тайни — каза тя, за да го разсее. — Разправя, че една нощ си викал майка си насън с пълен глас, а пък тя ти креснала от шатрата си да избереш друго име, защото не я оставяш да спи.

Нен-не-вера чакаше с ръка върху турникета. Когато направи и последния шев, Ханани кимна и Лечителят го отвърза. Раната се напълни почти веднага с кръв, но повечето бе от направените разрези, а не от повредената артерия. Това даваше надежда, че крайникът няма да гангреняса. Ханани въздъхна с облекчение. Нен-не-вера кимна

одобрително. Взела отново голяма игла, тя започна бързо да съединява мускулите.

— Н-н-нищо подобно… н-н-е ти е… казвала… — проскърца Ванахомен през зъби. Едната му длан се свиваше и разгъваше конвулсивно в такт с движението на иглата. — Не съм виждал… ох, Богове!… по-некадърна лъжкиня от тебе.

Кожата бе най-лесна за зашиване, но и най-болезнена. Ханани действаше колкото може по-бързо, но Ванахомен тръпнеше при всяко убождане, мяташе глава насам-натам и пухтеше като ковашки мях. Когато заши раната докрай, от цялото му тяло се лееше пот, а локвата кръв под крака му напои полата й от коленете до глезените.

— Трябва да се превърже — каза най-накрая Ханани, като седна назад пети, — но главното е свършено.

Нен-не-вера също изглеждаше облекчен, а Ханани чак сега си даде сметка, че и той бе напрегнат през цялото време почти колкото Ванахомен. Нагласата на всеки Лечител бе да облекчава болката — не да я причинява.

Ванахомен не издаваше звук и Ханани го погледна стреснато, уплашена да не е загубил съзнание. Той бе буден, но гледаше между колоните към нещо друго, а върху лицето му бе изписано объркване. Ханани проследи погледа и забеляза млада жена, висока и стройна като шуна или кисуатка, седнала край една колона с дете на ръце. Крайниците на детето бяха съвсем изпити. Жената го друсаше и опитваше да го събуди с нежни думи, но детето висеше в ръцете й като лишено от кости.

— Донесете превръзки — проговори Ханани разсеяно и единият послушник мигом хукна към нишата, в която държаха лечебните средства. — Нен-не-вера-братко, онази жена…

Нен-не-вера погледна натам.

— Тази ли? Видях ги, когато пристигнаха. Детето страда от някакво болестно изтощение. Предложих да го прегледам, но тя… Ами, нали е шуна.

— Тианет? — проговори неочаквано Ванахомен. Речта му бе несигурна и малко неразбрана. Колкото сила му бе останала след операцията, започваше да изтлява. — Т-тианет?

Жената край колоната вдигна глава. Ханани забеляза, че е неописуемо красива, макар в момента силен страх да помрачаваше

тази красота. Тя срещна погледа на Ванахомен, но бързо отмести своя и продължи да друса детето.

— Аз мога да направя превръзката, ако искаш да я прегледаш — предложи Нен-не-вера.

Ханани кимна и се изправи. Беше впечатляваща гледка с тези потънали в кръв поли. „Новата ми червена препаска“ — каза си тя мрачно. Обели восъка от ръцете си и подаде парчетата на послушника. После тръгна към жената.

— Прощавай — обърна се тя към нея.

Жената вдигна поглед. Очите й бяха разширени от неумолима войнствена предизвикателност, която накара Ханани да застине на място. Изправена над тях, тя разбра какво има предвид Нен-не-вера — момиченцето бе видимо болно, но не от болест, която би могла да разпознае. Беше почти плешиво и, макар Ханани да отгатна по ръста, че трябва да е видяло пет или шест наводнения, кожата му бе тънка и съсухрена като на старица. Костите й прозираха толкова ясно, че личеше къде са били чупени някога, за да зараснат след това накриво или с възли. Също толкова ясно бе, че момиченцето никога не е било хранено както трябва.

Тези неща бяха притеснителни сами по себе си. Но на всичко отгоре детето спеше.

Отделила насила поглед от момиченцето, Ханани го премести върху… майката? Сестрата? Майка, реши тя инстинктивно.

— Ако искаш, можем да се погрижим за нея — предложи тя на жената.

— Нищо й няма — сопна се онази.

Ханани поклати бавно глава.

— Тази болест е свързана с магия — каза тя. — Детето ти няма да се събуди от само себе си. Но ние можем поне да я настаним удобно. — И посочи с глава към редиците спящи.

В този момент момиченцето простена, а лицето й така се сгърчи в съня, че започна да изглежда още по-старо. Цялото й телце се напрегна и тя замята глава също като Ванахомен преди малко — нещо явно я тормозеше в съня. Кошмар. Ханани отклони поглед встрани. Точно така умря Мни-ини.

Но ето че един звук, преминал през Хетава като полъх на вятъра, я изтръгна от меланхолията. Тя се извърна объркана и разбра —

спящите. Някои се въртяха насън и стенеха също като момиченцето току-що. Звукът бе общият глас на тяхното страдание.

— О, Богиньо, закриляй ни. — Нен-не-вера се изправи на крака, свил восъчни юмруци. — Моля Те, недей пак.

Кисуатските войници също се разтревожиха; някои заразмахваха оръжие. Ханани видя командира им да застава по средата на помещението, вперил намръщен поглед към неспокойните спящи.

— Какво? — започна Ханани, но веднага проумя. Нен-не-вера бе споменал за някаква вълна, която от време на време минавала през спящите. Сега тя разбра, че е кошмар — *същият* кошмар, връхлетял всички едновременно.

Само че…

— Не-не-не — проплака детето в съня си. — Не-не, татко.

И миг след това:

— Не! — кресна една жена до нея. Думите й бяха малко неясни от съня, но разбираеми. — Не, татко, моля те!

Някакъв старец издаде слаб, треперлив стон.

— Татко, моля те… не… не…

— Недей — изхлипа друг мъж, който имаше вид на войник или страж. — Не, богове, моля… не!

Последните думи прозвучаха като изцедени от него — страховит, болезнен писък. Тялото се огъна нагоре като дъга, очите се отвориха, без да виждат нищо. Един от Лечителите, които се грижеха за спящите, хукна да помогне с нещо, но преди да стигне до редиците, воинът сграбчи гърдите си с все сила. Мощен гърч премина през цялото му тяло, а миг по-късно той се отпусна и очите му се завъртяха нагоре. Лечителят клекна и го прегледа, а сетне изстена като ехо на предишната болка.

Кожата по гърба на Ханани се наежи от ледена тръпка. Извърна се бавно към жената и онова странно дете.

Непознатата — Ванахомен я бе нарекъл Тианет — я дебнеше, приклекнала и нащрек като някое диво животно. В рамките на безкрайния миг, който последва, Ханани внезапно осъзна какво се случва и каква е ролята на това дете в него. В същата секунда жената разбра, че Ханани знае.

Детето се изпъна в ръцете й, преглътнало един писък. Миг след това всички спящи изпищяха, някои с цялата мощ на дробовете си.

Сякаш очаквала този знак, жената скочи на крака с детето на ръце и блъсна преднамерено Ханани. Тя падна, а жената хукна покрай нея към дъното на Залата на Благослова.

Кисуатските войници, привлечени от случващото се със спящите, отначало не обърнаха внимание на бягащата жена. Ханани се изправи бързо и нададе предупредителен вик, който обаче потъна нечут в общата врява. Чак когато писъците, някои от тях злокобно прекъснати, започнаха да замират, гласът на Ханани най-сетне бе чут.

— Братя мои, това дете! — Тя сочеше подир жената с ръка. — *Това дете е източникът на съня!*

Войниците най-после я видяха, но никой от тях не бе в близост до Тианет. Жреците реагираха по-бързо — някои си поеха дъх и хукнаха подир жената. Тя премина през тежката завеса на входа към вътрешността на Хетава.

Кисуатският командир кресна тлъста псувня и викна нещо през глъчта на спящите. Четворка войници мигом хукна подир жената. При изхода настана блъсканица — войниците се разкрещяха на тримата Лечители, които също бяха тръгнали да я гонят. Ханани понечи да се включи в преследването, но чувството за дълг й попречи. Докато Ванахомен не оздравееше, не й бе работа да се отделя от него. И тя се върна при ранения, клекна отстрани и взе ръката му в своите ръце.

— Тианет — промълви той. — Тианет беше, сигурен съм. — Намръщи се озадачен. — Нали ме видя? Защо не…?

— Уплаши се за детето, мисля, която и да е тя — отвърна Ханани. Един от послушниците бе почистил кръвта и превързваше крака на Ванахомен. Вторият поставяше кожен тампон с билки върху раната на гърдите. Ханани кимна одобрително към двете момчета, които й отговориха тържествено. — Ако това дете наистина е първопричина за кошмара, убил толкова народ, всичко се изяснява. Познаваш ли я?

Ванахомен кимна бавно. Ханани се разтревожи от обстоятелството, че той не престава да се поти, а и започва да потреперва лекичко. Докосна с ръка момчето, което поставяше лапата, и му даде знак да донесе вода и одеяло.

— Шуна. Баща й — един от моите съюзници. Надявах се… — Той се намръщи още повече. — Нейно дете, казваш?

— Така мисля. — Тя стресната замълча, когато някой се промуши през тълпата около Ванахомен. Учител Йехами.

— Какво видя, Чирак? Сигурна ли си за детето?

Ханани примигна, сепната колкото от въпроса, толкова и от вида на Съветника. Йехами изглеждаше изпит и напълно изтощен, все едно не бе спал добре от много време — а може и така да беше. Но в израза му имаше някаква трескава настойчивост, която я притесни.

— Не, не съм напълно сигурна — каза тя. — Но ми се струва, че спящите откликваха на нейния сън. — После добави колебливо: — Принцът казва, че тя е Тианет от шуна. Детето е нейна дъщеря.

Йехами затаи дъх и се обърна към друг Учител, когото Ханани не познаваше. Другият кимна мрачно и каза:

— По линия на Инсурет. Една от майчините линии, които щяхме да проучим.

— Тя е една змия — обади се някакъв глас измежду колоните и всички се извърнаха, за да съзрат жена на средна възраст, свита край близката стена. Приликата й с Тианет личеше съвършено ясно, също както налудничавите пламъци в очите. — Все съска ли, съска в главата ми, а най-зле става, когато заспя. Още откакто беше в утробата ми, бях наясно, че е отрова. Нямах търпение да се отърва от нея. А сега си е родила собствена усойничка, да я убие дано! Дано да я убие!

Йехами погледна другия Учител.

— Инсурет?

— Май така изглежда.

Йехами пое дълбоко дъх и отиде при жената, за да приклекне пред нея.

— Приветствам те, господарке Инсурет — заговори я той. — Какво имаш предвид, като казваш, че дъщеря ти „съска в главата“?

Инсурет се начумери.

— Защо питаш? Всички все за нея питат. Всички искат нея — не мене.

Йехами изглеждаше притеснен. Несъмнено му се щеше да повика Лечител, та да отърве жената от нейната лудост. Но той се приведе напред и заговори настойчиво:

— Трябва да я намерим, господарке. Ако онова, което подозираме, е вярно, тя и Сти… тя и детето й може би държат ключа към спасението на мнозина.

— Значи и ти нея искаш. — Чистият сарказъм в гласа на Инсурет накара Ханани да изтръпне. Ако не бе забелязала вече безумието в очите на тази жена, сега щеше да го усети в гласа й. — Вземай си я, като толкова искаш — хич не ме интересува. Иде ми разревана, казвам ти, иде ми разревана и разправя, че татко й… татко й я… — Инсурет започна да се люлее напред-назад. Лицето й се изпъна. Тя замлъкна. Започна да трие длани в коленете си. Най-неочаквано тръсна глава и продължи: — Лъже, курвата злобна! А и да го е сторил, тя си е виновна. Тя е виновна!

Йехами се отдръпна назад; върху лицето му бяха изписани същия шок и същото отвращение, които изпълваха сърцето на Ханани. След малко той външно се успокои и опита отново:

— Каквото и да е, господарке, ние искаме да научим всичко около заболяването на това дете. Ще ни кажеш ли? Може ли то да освободи хората, които е завладяло със своите сънища?

— Защо питаш за нея? — Инсурет го изгледа злобно. — Тая напаст трябваше да я удушат още след раждането. Но той винаги си прави, каквото тя поиска. Винаги каквото поиска. „Нека го оставим“, вика тя и той й уйдисва, винаги, толкова хубаво момиче, толкова по-хубава от мене, детето е нейното бреме, да си го носи, *защо трябва аз да мисля за това курвенско дете-демон*?

И преди Йехами да реагира, Инсурет скочи на крака и го блъсна. Извикал от изненада, той опита да се изправи и падна назад. Макар да видя какво предстои, Ханани също не успя да реагира достатъчно бързо, за да го предотврати. Размахал ръце като криле на птица, Йехами се стовари върху краката на Принца.

Ванахомен изкрещя, сгърчи се от болка и преди последната глътка въздух да излезе от гърдите му, подбели очи, а клепачите му се склопиха и затрепкаха.

— *Не!* — Забравила напълно всякакво благоприличие, Ханани блъсна Учителя настрани, но бе вече късно. Наоколо бе пълно със заспали; оцелелите още се мятаха и стенеха. Ванахомен щеше да бъде увлечен от средата на вртопа.

И проклетият сън щеше да й отнеме още един близък човек.

Не, нямаше да стане.

Без да му мисли много, тя допря пръсти до клепачите на Ванахомен и сама се хвърли в бездната на кошмара.

44.
БИТКАТА ЗА ДУШАТА

Светът бе направен от червено и от кости. Търкулнал се с писък при падането, мъжът, който беше бил Ванахомен, откри, че е превърнат в нищо. Споменът за будното бе още жив, но някак избледнял и далечен, също като този за детството. Вече не беше принц. Червеният свят го бе преобразувал. Тук бе немощно нищожество в една неразгадаема йерархия и знаеше и без да пита, че не съществува надежда за оцеляването му. Защото това тук не бе кривото огледало на пространството помежду, нито дори неизбежната сянка от ослепителната душа на Хананджа. То беше съвършено различно място, нечие чуждо място, и в това място *надежда* бе дума, лишена от смисъл.

Той не падна, а по-скоро затъна в него като в тиня. Червеното бе гъсто и на места като съсирено, не така плътно, за да стъпи здраво отгоре му, но достатъчно, за да гази. И той газеше, затънал до шия в топла миризлива гнусота, напрягаше ръце и крака, за да си проправя път сред кокали, които на нищо не приличаха — човешки черепи с допълнителни челюсти, ръце с по десет пръста, неразличими и навързани като черва маси. И той заплака, защото сърцето му се изпълни с отчаяние, каквото не бе познал в будния свят. Беше сам. Беше уплашен. Беше толкова слаб. Усети надвисналата опасност като вкус на стипчива ябълка в устата си, а може и да беше от гадостите наоколо — не след дълго щеше да се изправи пред стопанина на тия селения.

В продължение на цяла вечност човекът се блъскаше из червеното. Когато от високото надолу лумнаха светлина и жега, той си помисли, че смъртта най-после идва, и частица от него възликува. Но в огъня, който прогори червеното, имаше някаква чистота, която той мигом разбра, че не беше оттук. Откъде дойде? Той не знаеше. Изпълни го тъпа болка на завист, — но светлината го обгърна и изтръгна от гадостта.

— Това място изнасилва душата — каза познат женски глас. Коя бе тя? Той не знаеше, но се вкопчи в нейното сияйно безплътно присъствие, жалък в благодарността си, че вече не е сам. — Никога не съм виждала толкова гнусно творение! Пази се, Принце.

Отначало той не разбра какво има предвид тя. Или кого. Той ли е „Принц“? И какво е „творение“?

Но сега в червеното започна някакво гигантско пулсиращо раздвижване — кокалите под тях се надигнаха като огромна маса, очертавана откъм вътрешната страна. Той видя дълга лъкатушна форма, подобна на змия, ако змиите можеха да достигат размери на реки. По цялото й протежение никнеха пъргави еднакви крайници — също като на скорпион или стоножка, само че всеки завършваше с масивни ръчища, големи колкото къщи. Повечето от тях бяха свити в юмруци и докато се вдигаха и отпускаха ведно с движенията на съществото, човекът успя да съзре на места по тях пръстени. Докато вървяха през гъбестата маса на повърхността, ръцете оставяха пълни с кръв отпечатъци в нея.

Но онова, което накара човека да запищи, бе главата на съществото, която се надигна от гадостта върху дълга, подобна на върлина шия — беше на *баща му*.

Лицето си бе същото, макар и изкривено от някаква жизнерадостна садистична лакомия. В това лице човекът съзря като на длан цялата лудост на своя баща. Ето го чудовището, едва не унищожило своя народ в преследване на собствени амбиции и едва не погълнало и бъдещето на сина си със същата безпощадна лакомия. По-ужасно и от Жътваря, защото, макар и двамата да изяждаха живота, само той го правеше съзнателно. *С любов.*

Докато мъжът пищеше, жената блесна с ослепителна ярост и изкрещя:

— *Ти!*

Уплашен до обезумяване, мъжът се сви и млъкна, а жената започна да придобива отчетливи очертания. Само че те с нищо не напомняха собствените му спомени за нея. Когато ги разрови, в съзнанието му изникна нещо много по-меко — нежни пръсти, водопад от вълнисти коси с цвят на влажен пясък, заекващ глас, напращели гърди с кафяви зърна, които имат вкус на морска сол и сладост — макар да не му бе ясно откъде знае всичко това. А появилата се жена се

различаваше много от тази представа. Беше се облякла като мъж, в препаска с прекалено строга кройка за нейните заоблени бедра, огърлица, твърде голяма за тесните й рамене и с водопад от коси, укротен в кок от връзки и шноли. Някои неща във вида й го притесниха истински, защото изглеждаха някак не на място. Препаската, която носеше, бе червена, но цялата в по-тъмни влажни петна. Нежните й ръце бяха покрити с плътен червен слой. Кръв? Или по-мрачното и горчиво червено от това място? Той не знаеше, но слоят се разтегна като тънка ръкавица, когато ръцете й се превърнаха в юмруци.

— *Махни това лице* — каза тя.

Гласът й бе всъщност шепот, но така изпълнен от ярост, че накара повърхността на целия червен свят да се накъдри. Порив на вятър, внезапен и студен, изви откъм нищото и обрули долината от кости. Лицето на жената се размаза от вихъра и удвои размерите си. Лицето под нея — сърдито. Хленчещ, разтърсван от ридания образ. Когато жената изкрещя следващите думи, в гласа й прозвуча дрезгава лудост.

— Как си позволяваш да се представяш за Мни-ини-брат, след като ти го уби? *Махни това лице, мерзост проклета!*

„Тя губи контрол“ — помисли си мъжът. Знаеше, че е така, макар да не му бе ясно откъде.

И жената хукна по червената гадост, все едно бе отъпкана пръст, *към* чудовището. А то се изправи, сто пъти по-високо от нея, вдигна множество юмруци и зарева предизвикателно с дебел като на слон тръбен глас.

Изостави мъжа, вторачен в нея от мръсотията, но забравил собствената си несрета. И докато предишното отчаяние се отливаше от съзнанието му, той започна да проумява.

Не само на неговия баща. Звярът носеше лицата на *всички* бащи, на който и да е баща, празнотата, оставена от бащино отсъствие за всекиго, осмелил се да погледне към него. Той използваше тези лица и спомените, които те събуждат, за да нанася мълчаливи удари, да оставя неизличими белези. Но под това кошмарно лице…

… *кошмар, кошмар, кошмар, богове, но нали това е сън…*

… Какво бе неговото истинско лице?

Юмруците на звяра блъснаха земята. Червената маса се затресе и надигна под мъжа. Запрати го възнак в гадостта. Когато човекът се изправи с мъка, видя смаян, че звярът е паднал. Няколко от десетките му ръце бяха смачкани под едната страна, спаружваха се пред очите му. А там, между размаханите крайници на чудовището, вървеше жената, самата тя пищяща като звяр. Докосна поредна ръката и тя загина — мускулите й се сгърчиха, издадоха звук на скъсано въже. Когато се изправи срещу нещото и кресна: „МАХНИ ГО! МАХНИ ГО!“, от устата й сякаш рукна поток, а от самия глас шията на онова нещо се сгъна, почерняла от гангрена. Главата тупна долу, лицето…

… *татко, не, не, недей него…*

… се сгърчи от страдание. Тя го убиваше с всеки допир, унищожаваше плътта му само с усилие на волята.

Но това бе *нередно*. Човекът го осъзнаваше с най-съкровената си същност. Тя не бе онова мило създание, за което я бе вземал — явна грешка. Но не бе и този побеснял смъртоносен отмъстител. Той отлично знаеше как мъката разкъсва душата, за да остави гнойни рани, чиято болка единствено гняв и насилие са в състояние да уталожат. Но това *не е тя. Тя бе…*

… *костилка на зрял плод. Кремък и метал, кръв и сълзи. Молитва, апогеят на любовния акт…*

… *Аиер.* Тя е Аиер.

А той, той не е някакъв безименен страхливец. Не е запратен в тези селения за години, векове, вечности. В будния свят той е воин. Вдигна ръка, сви я в юмрук, спомни си усещането за дръжка на меч. Щом това стана, мечът се появи. Да. Бащиният меч, Мует-цу-аниан. Мечът на Принца на Залеза.

Неговият меч. Защото в будния свят той е Ванахомен, военен предводител на Юсир-Банбара. А в съня…

Ханани. Името й е Ханани, негова любовница, негова лечителка.

… В съня той е Ниим.

А Ниим е носител на знамения и поличби, племенник на най-великия Бирник в Гуджааре, потомък на гениално безумни и безумно гениални владетели. Той е Аватар на Хананджа. Един ден ще стане Принц, а когато всичко свърши, е орисан да седне отдясно на Самата Богиня на Сънищата.

Принцът на Гуджааре се изправи с меч в ръка и тръгна през червения свят към Слугата на Хананджа, за да я върне към истинското й Аз.

Градината на Яна-ян бе скритата твърдина на двореца. Дотам се стигаше единствено през стъклена врата — истинска врата, а не празен отвор, който гуджаарейците да мислят за такава. Можеше да се заключва. В градината имаше барачка, пълна с разни сечива — остри мотики, вили със зловещи шипове, секири, дълги ножове. Стените бяха облицовани с дебели плочи обсидиан, предназначени да задържат нощем топлината на градината — но също и да не позволяват на стенобитните машини да се справят твърде лесно със задачата си. Облицовката даваше възможност за отглеждане на екзотични растения от далечни страни, включително и на отровни билки, които могат да се използват както срещу врага, така и като последно средство за спасение, след като всички останали защити не помогнат.

Бирниците и Пазителите завзеха градината на един дъх. Анци бе разположил хората си за охрана на Протекторите и бе наредил на стрелците да изпращат облак след облак стрели към вратата, щом жреците нападнат. Никой, разбира се, не очакваше стъклената врата да издържи — и тя не издържа. Откъм вътрешните коридори излетя камък и когато стъклото се напука и разпадна, воините на Анци стегнаха редици. Но вместо боен вик в онзи миг Сунанди долови познатото високо жужене на джунгиса.

Когато се събуди, лежеше просната върху леха цъфнали цветя *лити* и лози от лунно цвете, а край нея стоеше прав Ниджири.

— Научих — промълви тихо той, — че отряд войници са влезли в Хетава и са взели моите братя, нашите деца и други жители на Гуджааре като заложници.

Чутото я разбуди окончателно. Седна и се огледа. Видя Анци с всичките кисуатски войници, коленичили навързани в един ъгъл под охраната на жреци-воини с каменни лица. Сунанди, Протекторите и другите кисуатски придворни бяха оставени свободни сред лозите, но Бирниците ги пазеха и — очевидно — разпитваха.

Но ако Протекторите са били достатъчно глупави, за да нападнат Хетава, сега щеше да е голям късмет Бирниците да се задоволят само с

разпитите им.

Ниджири пристъпи по-близо до нея и — независимо от отдавнашното им познанство — Сунанди се разтрепери под неговия поглед. Ни следа от състрадание в това лице, никаква дружелюбност в очите.

— Известно ли ти бе това, Говорителко? — попита той.

— Не, Бирник — отвърна Сунанди.

Той надали се съмняваше, че би опитала всячески да предотврати подобно действие, ако бе знаела. Достатъчно неприятен бе самият факт, че Хетава е замесен. Новият гуджаарейски Принц — защото където и да се намираше в момента, той бе спечелил — имаше оправдан интерес да запази живота на Протекторите. Хетава нямаше подобна мотивация и сега зад своите прохладни и спокойни изражения жреците вероятно бяха бесни.

Ниджири кимна като на себе си. Застанал до него, другият Бирник — най-младият, май се казваше Инму — също имаше гневен вид, макар неговият гняв да не притесняваше чак толкова Сунанди. Изписан ясно върху лицето му, той бе разгорещен и човешки. Яростта, която излъчваше Ниджири обаче, бе нещо различно.

— Кой от вас организира това кощунство срещу Богинята? — попита Ниджири и огледа пленниците. — Изправете се пред своя съд и говорете.

При тези думи Аксата свъси вежди.

— Нямаш право да ни съдиш — заяви той. — Не сме извършили престъпление и…

Ръката на Ниджири излетя напред и миг след това Аксата се свлече безчувствен на земята с жужаща джунгиса във формата на водно конче на челото му. Ниджири кимна заповеднически към Инму, който коленичи и допря пръсти до клепачите на Протектора.

— О, богове. — Гласът на Сасананте изтъня почти до писък, когато разбра какво става. — Не можете да го убиете, нямате право!

Но само след миг Инму се изправи и подаде джунгисата водно конче на Ниджири. Като допълнителен израз на презрение младият Бирник остави мъртвото тяло на безформена купчина, вместо да го приведе в пристоен вид. Сасананте изпъшка в тих ужас и се смълча.

— Престанете! — извика Анци през градината. Сунанди му хвърли настойчив поглед, за да го вразуми, но той не й обърна

внимание. — Как смеете! Протекторите на Кисуа са…

— Градът на Хананджа следва Закона на Хананджа — заяви Ниджири. Бе повишил тон. Дори Анци се смири пред едва сдържания гняв в този глас. — Щом не искате да бъдете съдени по него, не е трябвало да стъпвате в границите на този град.

Мама Яо, с храброст, на която Сунанди при по-нормални обстоятелства би завидяла, се изправи гордо при тези думи.

— Води се война, Бирник — каза тя. — По време на война няма такова нещо като закон. Собственият ви народ също извърши зверства — ще съдиш ли и него?

— Да. Всички ония, чиито души са покварени от това насилие, трябва да умрат. Техният покой може да се използва за утешаване и лечение на останалите и по този начин Законът ще се изпълни. — Ниджири присви очи към Мама Яо. — Ти ли разпореди нападението над Хетава?

— Не — отвърна жената, като примигна и смръщи вежди. Казаното от Ниджири относно намерението му да убива гуджаарейци я бе извадило от равновесие. Сунанди за първи път виждаше възрастната жена изпаднала в затруднение. — Но оставам твърдо зад правото на моите другари Протектори да вземат решения, каквито смятат, че са в интерес на Кисуа.

Ниджири не реагира, но на Сунанди й се стори, че гневът му сякаш понамаля. Той се втренчи в Сасананте.

— А ти?

— Нищо не знам за това нападение — каза Протекторът с тих и нещастен глас. Ниджири присви очи.

— Но го допускаше.

— Да, но не съм вярвал, че ще бъде извършено! Да се вземат деца като заложници… Никога не бих се съгласил на това. Аксата не е споделял тази идея с нас, Бирник, преди да я приведе в изпълнение! Действал е на своя глава — може би защото е бил наясно, че ще откажем. Или пък за да ни спести последиците. — Сасананте поклати горчиво глава, устремил поглед към мъртвото тяло.

След малко Ниджири кимна и премина към Моиб.

— Нищо общо нямам — каза той, а Бирникът още веднъж използва джунгисата, за да тръшне Протектора на земята като отсечен

дънер. Когато приклекна край тялото, за да извърши този път сам Вземането, Анци извика отново:

— Нали ти каза, че няма нищо общо, проклет да бъдеш дано!

— Излъга — отвърна лаконично Ниджири. Затвори очи, а след малко Моиб също бе мъртъв.

Ниджири се надигна и се обърна към Анци.

— Ще отидеш ли в Хетава, за да изведеш от там другарите си?

Анци каза през зъби, целият разтреперан от ярост:

— Не съм ти подчинен!

За голяма изненада и за още по-голямо облекчение на Сунанди, Ниджири само кимна. Обърна се отново към Мама Яо:

— Нареди, моля, на Генерал Анци, да постъпи, както поисках — каза й той. — Вие загубихте. Сега можете да останете за среща с нашия Принц и неговите варварски съюзници или да поемете по обратния път към Кисуа — ваша си работа. Ако изберете втората възможност, ще ви придружим до градските порти. Ще ви дадем и провизии за похода през пустинята.

Мама Яо изглеждаше дълбоко потресена. Всички бяха наясно, че Моиб лъже и че двамата с Аксата са еднакво замесени в заговора си. Но лекотата, с която Бирникът разпозна лъжата, бе далеч по-убедително доказателство за силата на магията от всякакви сънни заклинания.

Яо погледна Сасананте, който кимна. Тя въздъхна дълбоко и също кимна.

— Генерале — каза, — моля те, предай нашите нареждания на Бибики в Хетава. Заложниците да бъдат освободени, а той да се яви тук със своите хора и всички останали в пределите на града кисуатски граждани. Поемаме незабавно към дома.

Тианет се спъна, както тичаше по плочите на двора на Хетава, и едва не се просна заедно с Тантуфи сред множеството трупове. Изправи се и забеляза в краката си някакъв кисуатски войник с прекършен врат и замръзнала върху лицето гримаса на безкрайно изумление. Хората на Бибики още не бяха намерили време да съберат падналите в битката с Пазителите, а Тианет се бе спънала в протегнатата ръка на този войник. Също като Бибики и той носеше

животинска кожа вместо наметало — златистокафеникава, изпъстрена с бледи розетки. Още един ловец. Тя нямаше представа що за животно бе загубило кожата си заради тази наметка, но веднага видя дългия кинжал с костена дръжка в ръката на падналия. Без да му мисли много Тианет метна детето на рамо и клекна да прибере ножа.

Всичко това й върна разсъдъка. Беше се запътила към Детската къща със слабата надежда да се измъкне в града през нея, тъй както кисуатците бяха проникнали именно оттам в Хетава. Но сега чу зад гърба си викове, а също и други отпред. Вдигнали бяха тревога. Разбира се, че ще оставят охрана в Детската къща, както и при всеки от останалите входове на комплекса. Нямаше откъде да избяга. Оставаше й да се скрие.

Затова тя хукна през двора и се пъхна в една от многото сгради на храма. Коридор, няколко стъпала, вход със завеса. Озова се в мъничко помещение с неоправен сламеник, няколко лавици и шкафчета за лични вещи. Жилище на някой жрец.

Като положи Тантуфи на сламеника, тя приклекна край завесата и започна да върти ножа в ръка.

И така, детето продължи да сънува под крилото на своята майка.

Тя не бе изпитала омраза към Азима.

Вече знаеше това, докато крачеше към падналото чудовище, с изнесени встрани и обагрени в червено ръце — Стихийният сънуващ. Азима бе чужд за нея — уби го от страх и ярост, както и заради разбираемото желание да се спаси. Но не го *познаваше*. С нищо не бе заслужил нейната ярост, освен с деянието си на проклет глупак.

Стихийният сънуващ размаха пред нея огромен юмрук и заръмжа с нечовешкия си глас, но това не я уплаши. Тя бе виждала кошмарите на една богиня — с какво можеше да я притесни този на някакъв си смъртен? Бе съвсем проста работа да вдигне стена от кръв около себе си, за да хване здраво заплашителния юмрук. Да, това бе номерът при лечение в сенчестите селения, макар някога да не го разбираше. Душата на такъв просител не желаеше *лечение* при нормални обстоятелства, а имаше нужда от повече болка и грозота. Искаше някой да засвидетелства житейската мръсотия, гадостите и

цялата отровна жлъч. За да влезеш в обладана от кошмар душа, сам трябва да се превърнеш в кошмар.

Ето защо Сонта-и не успя да го убие. Той бе лишен от чувства — как да разбере? Мни-ини също, въпреки всичките си умения и раздразнителност, не притежаваше онова, което бе нужно за Стихийния сънуващ — отдавна тлеещ, тихо клокочещ, безпомощен и безплоден бяс. Добре бе да знаеш какво е да те предадат — *да се откажат от тебе, да те презират, да те използват* — онези, които би трябвало да се грижат за теб и да те закрилят. Да знаеш какво е да си слаб между силни, да не разчиташ дори на най-елементарното уважение, дължимо на човешко същество. Да знаеш какво е да си безполезно и нищожно *нещо* в очите на другите.

(Сонта-и? Мни-ини? Азима? За миг споменът кои бяха те избледня и пак се оформи колебливо.)

Но дори Мни-ини да бе знаел как да преодолее защитите на звяра, той не би събрал достатъчно омраза в цялата си душа, за да го победи.

— Ти ми го взе — промълви жената. Докосна свития здраво юмрук и той се съсухри. Плътта изсъхна, а костите станаха на пепел. Чудовището изпищя, а тя продължи по туловището му, като го убиваше вървешком. (Дали звярът потръпваше от страх при звука от нейния глас? Трудно бе да се каже. Още по-трудно би се заинтересувала от това.) — Мни-ини. Взе ми и… — Тя се запъна за миг в усилие да си спомни името. То си проправи неохотно път през червеното и костите в главата й. — Моя Даюхотем, да, и него ми взе. Толкова хора унищожи, толкова души поквари. *Няма да има други.*

— Ханани.

Тя не обърна внимание на думата. На това място нямаше никакво значение коя е тя. Единствено омразата имаше значение. Плесна с длан съществото и кожата посивя под погледа й, изпъстри се с петънца като някаква бързо пълзяща инфекция. То се загърчи — мъчеше се да избяга, но Ханани държеше ръка там, оголила зъби, докато мъртвата плът се разпадаше между пръстите й. Трудно й бе да направлява процеса — толкова много сънна жлъч имаше. Твърде много бе насъбрала у себе си, бликнала от всичката мъка в душата й. Непременно трябваше да страда — много щеше да внимава да не го убие прекалено бързо.

— Въобще не е трябвало да се раждаш! — извика тя. Съществото отново се сгърчи, затресе се и захленчи в своята безпомощност. Много добре.

И отново оня глас отзад:

— Няма покой в това, Ханани. Жестокостта не ти помага.

Въобще не я интересуваше кое й помага.

— Върви си.

— Ще ме убиеш ли, ако не го направя?

Тя поклати глава, за да отпъди гласа, който я разсейва. Да убие? Да. Добре би било да убие някого, който й се плете в краката. Но не. Тук имаше само една душа, която е заслужила нейната омраза.

— Това нещо уби Мни-ини! — изръмжа тя с усилие да събере мислите си. — Трябва да умре.

— Но не така. — Пауза. — Не забравяй коя си, Аиер.

Смайване.

Тя спря да излива сънна жлъч от ръцете си в звяра и примигна.

— Аиер? Кой…

Залюляна червена препаска, червен восък, червен халцедон, з-з-заекване, статуя от нощен камък, склопени очи, усмивката на Мни-ини, устата на Ванахомен, разпуснатите й коси, тамян, пчелен восък, звън на камбани, вкус на сипри, джунгиса, Даю, накъдрени от вятър житни поля, полузабравените гласове на нейните родители. *Заклевам се в името на Хананджа да не причинявам никому вреда.*

Ханани издиша шумно и погледна надолу към звяра.

Който внезапно се сгуши в краката й, вече изобщо не звяр, а мъничка кльощава фигура, хленчеща след непоносим тормоз. Когато Стихийният сънуващ я погледна, Ханани се вторачи в лицето на злото, отнело й Мни-ини, и видя…

Едно дете.

Просто дете. Дете, което би могло да стане умно и жизнерадостно момиченце, ако някой не бе прекършил душата му и стрил парченцата на прах. Дете, което стенеше, плашеше се от Ханани и вдигаше ръце, чупени вече много пъти, сякаш за да се предпази от удар.

Какво направи тя?

— За да нарани другиго, душата първо трябва да се научи да жадува собственото си мъчение — каза гласът зад гърба й. Ванахомен,

той бе Ванахомен. Някои нотки в този глас й напомниха за Мни-ини и тя трепна отново, все така втренчена в детето. Ванахомен продължи, вече печално: — Струва ми се, Ханани, че тази душа отдавна е получила достатъчно.

— О, Богиньо — прошепна тя и падна на колене.

Сега детето се мъчеше да изпълзи далеч от нея, но не успяваше — немощните крайници бяха безполезни в меката тиня, сътворена от собствената му душа. И Ханани внезапно разбра — имало бе други пъти, други инквизитори, от които момиченцето не бе могло да се измъкне. Други жестоки думи и побои и безкраен, мъчителен, отчаян копнеж за отдих, само за малко почивка…

— Мама — прошепна момиченцето. Молба към някого *да я отърве от Ханани*. Тя протегна ръце към детето, но то нададе вой на ужас и Ханани ги отпусна безпомощно.

— Съжалявам — промълви тя най-сетне, когато съумя да надмогне собствения си ужас. — Много съжалявам, не помислих, толкова съжалявам, моля те, не исках да те нараня. — Това бе лъжа. Бе унищожила съвършено преднамерено всеки отделен крайник. — Не исках да нараня *теб*. — Това вече бе истина. Ханани с пълно право бе ненавиждала звяра, проявлението на детските страхове, роден от всичкото насилие, упражнено над детето. Но бе забравила най-основния закон на Лечителството — личността не е равнозначна на онова, което сънува. И никой наркомансер не може да се опълчи срещу сънните заклинания на душата без покой в своето сърце. В противен случай потъва в съня и излиза от собствения си контрол. Това бяха първите неща, на които я бе научил Мни-ини.

Ванахомен се приближи.

— Ханани?

— Не знам какво да направя — каза тя. — У мен не е останал покой. Не знам как да бъда… да бъда онова, от което се нуждае тя. — Не можа да произнесе *Лечител*. Тя не беше вече такъв. — Не мога да измисля как да й помогна.

Ванахомен приклекна до нея с въздишка. Прегърна я през раменете и притегли към себе си.

— Всичко е наред, ще намериш начин.

С ъгълчето на окото си Ханани забеляза, че детето е престанало да се блъска в червеното и е обърнало към тях големи кръгли очи.

— Аз… аз никога не съм изпитвала подобен гняв, Ванахомен… — Тя все още потръпваше от него. Беше й харесало — да преследва звяра, да причинява болка, да си повтаря наум, че *не й трябва никакво оръжие* с ясното съзнание, че самите й ръце са достатъчно смъртоносни. Те все още си бяха покрити с червен восък… Но не… Восък ли бе това въобще? Повдигна й се. Започна да ги търка, за да махне това от тях. Използва и ноктите, без да обръща внимание на кървавите драскотини, които оставяха те върху кожата й. Ванахомен се намръщи и спря ръцете й насила.

— Не пипай — обади се детето. Сепната, Ханани видя, че Стихийният съзнаващ се надига на крака. Тук, в съня, детето не бе сакато, не и ако пожелаеше друго. И сега стоеше право, макар да се олюляваше, и ги наблюдаваше. Наблюдаваше *Ванахомен,* а личицето й бавно помръкваше от смъртна омраза. — Не пипай не спи *ти не пипай ти не наранявай.*

Ванахомен отвори уста да каже: „Нищо лошо не й правя, глупаче…“

И в същия миг устата му изчезна.

Той си пое въздух, отвори широко очи и вдигна ръка към мястото, където тя беше преди. Но и китките му последваха устата и се спаружиха. Кръв нямаше — остатъкът от ръцете му бе покрит с гладка непокътната кожа, все едно там никога не бе имало китки. Скоро плътта продължи да се разцепва по дължина на ръцете и бързо изчезна чак до лактите. Ванахомен издаде ужасен звук.

— Не! — Ханани скочи на крака и застана пред него. Стихийният съзнаващ потрепери, когато я видя, впери в нея проницателен поглед и Ханани усети съзнанието си да се замъглява. Осъзнаването на нейното собствено Аз се поколеба и после се върна отново. Но сега не беше Ханани, а Майка, изпълнена от гняв…

— *Не! Аз съм АИЕР!* — Тя стисна юмруци и поведе битка за своето Аз. Ето я силата на Стихийния съзнаващ, тук, в този свят, който си бе сътворила в пространството помежду. В Ина-Карек сънищата отразяваха Аз-а, както бе повелила Богинята Хананджа. Но в творението на Стихийния съзнаващ Аз-ът отразяваше *нея* — онова, което съзира у своите жертви или каквито иска те да станат. Дали детето изобщо разбираше, че убива хора, напълно непознати хора, които с нищо не са заслужили неговата ненавист? Ханани не знаеше,

но когато Ванахомен падна на земята до нея с животински вой, а краката му се сгърчиха и изчезнаха в нищото, всичките й страхове си отидоха заедно с тях.

— Тишина — нареди Ханани, като пристъпи напред. Волята на Стихийния сънуващ отново я притисна и този път тя се остави да я промени — поне външно. Отвътре си остана АИЕР. Стана по-висока, по-тъмна, по-кръшна, по-красива, отколкото изобщо би могла да бъде в будния свят. — Ето, виждаш ли — промълви тя, а гласът й бе мек и ласкав. Майчина песен. — Не се страхувай.

И гневът на Стихийния сънуващ стихна. Отстъпи инстинктивно назад, после направи крачка напред, а върху изтерзаното лице се изписа отчаян копнеж.

— Мамамамама?

Ханани го хвана. Обгърна детето с ръце и го притисна силно към себе си. Момиченцето се разтрепери, а после зарови лице в гърдите й.

— Мама — каза то още веднъж и се усмихна.

— Да — отвърна Ханани. Започна да гали костеливите раменца, пръстите й проследяваха тъничките кичури коса. Толкова много болка бе насъбрана тук — повече, отколкото можеше да се лекува само с магия. Стихийният сънуващ попиваше сънната кръв тъй както пустинята попива вода. Накрая у Ханани остана само собствената й. Ако я загубеше, щеше да умре. Тя не би се поколебала да плати тази цена, само че това не решаваше проблема. Стихийният сънуващ се нуждаеше от прекалено много. Ханани можеше да влее целия си живот у детето, без да промени нищо.

„Душата й бе поразена до степен, с която магията не може да се справи“ — бе казала веднъж Янаса по повод мъката, загубата и милосърдието. Нейните Спътници Лечители бяха убили онази жена, пралелята на Янаса. А онова, което банбарката не бе изрекла тогава и което може би дори не подозираше, бе че онези Лечители бяха унищожили и самата душа, вместо да я пуснат в Ина-Карек. Дотолкова покварена душа не можеше да намери покой дори с помощта на вродената у всяка жена магия, дори и с помощта на Бирник. Оставаше й само да се носи сред болка и мрак в съзнанието на Богинята и да страда в кошмарен сън вечно. По-добре би било за самата нея да бъде унищожена, вместо да се оставя на подобна участ.

Ако можеше да узнае, Янаса сигурно щеше да разбере. „Бяхме благодарни за това.“

И когато червените нишки свършиха, Ханани затвори очи и започна да изпраща черни.

Но този път не за да причинява болка.

— *Лежи си* — прошепна тя в ухото на детето. — *Не говори.*

С объркан глас, толкова изнемощял, че очите на Ханани се насълзиха, Стихийният сънуващ попита:

— *Да спя ли?*

— Спи — отвърна тя. — Вече можеш да спиш, колкото си поискаш.

И Стихийният сънуващ се отпусна в нея с дълбока въздишка на удовлетворение. За Ханани бе проста работа да вплете сънна жлъч в тази въздишка и да я изпреде в по-дълга, докато източва дъха на детето докрай. Също както и да разплете самата му душа.

Грозният свят от кръв и кости изчезна. Ханани и Ванахомен се понесоха из по-чистите простори на пространството помежду. Нищо не остана от душата на Стихийният сънуващ. Тя престана да съществува.

— Принце — проговори тихо в мрака Ханани. — Върни се сега в будния свят. Кажи на моите братя, ако още не са разбрали, че кошмарната зараза я няма вече.

След кратко мълчание — може би проверяваше дали всички части от тялото му са си по местата, — Ванахомен шумно издиша.

— Да благодарим на Богинята за това. — И ново мълчание. Тя долови подозрението му в безтелесното пространство. — Но защо не им кажеш сама?

Тя въздъхна.

— Не, Принце, аз не мога.

Мълчание и изненада… и внезапен страх. Той не желаеше Ханани да умира. Искаше я за себе си, но в това нямаше нищо чудно. Както я предупреди Янаса, Ванахомен държеше много здраво.

Ти сподели своята сила с мен, Ниим, когато имах нужда от нея, след смъртта на Мни-ини. Но това сега не можеш да споделиш.

— И моята душа е покварена — промълви Ханани. Гласът й прозвуча кухо в меката тъмнина. — Втори път вече убивам с ръцете, които са орисани да лекуват, и дори се наслади на чуждо страдание.

Многократно престъпих своя обет. Но все така обичам Хананджа — знам своя дълг.

Гневът му накара мрака да забълбука. Опита да се превърне в нещо друго… само че волята му бе прекалено разнебитена и ужасена, за да оформи нещо конкретно. Той притежаваше силата на Бирник, но не и уменията на Бирник да я направлява.

— Не можеш да сториш това, Ханани. Забранявам…

— Нямаш право да ми забраняваш — прекъсна го тя, без да се пази повече от грубости. Уморена бе, толкова бе уморена. Всички обичани от нея бяха мъртви, а мечтите й си бяха отишли. Не бе нужно дори да преминава в Ина-Карек. Можеше да си стои тук и да остави душата си да избледнее докрай, както бе направила тази на Стихийния сънуващ. — Нищо вече не ме чака в Гуджааре.

— Върни се тогава в Мерик-рен-аферу! — избухна той. — Живей с Банбара. А аз ще кажа, че си умряла.

— Не ставай глупав, Принце. Искаш да покваришь себе си заради мен ли? И да съсипеш по този начин всичко, за което си се борил? — Той се парализира от ужас, а Ханани поклати глава. — Един Слуга на Хананджа не се плаши от смъртта. А пък аз…

Тя се запъна. Всичко отвътре я болеше. Проклет да бе, задето й причиняваше това. Само за себе си ли мислеше този човек? Щеше да й липсва. Не че го искаше, но така щеше да стане. И това бе още една болка, още една мъка, след всички други, които вече бяха отминали.

— Аз *искам* да умра — промълви най-накрая Ханани. — Моля те.

Това би трябвало да реши нещата. Ако беше свестен човек и цивилизован мъж, трябваше да приеме. Никой гуджаареец не би пренебрегнал нечие желание за покой.

Само че Ванахомен бе наполовина варварин и наполовина луд — Принц, привикнал да става неговото, и воин, научен да *налага* своето. И на всичко отгоре — Бирник. Затова той я притисна с цялата сила на своята воля, а когато тя се възпротиви изненадана, произнесе името на душата й. Не за да я нарани, макар че би могъл — както би могла и тя в отговор, след като знаеше името на неговата душа. Той просто я обхвана с тази воля, обгърна я отвсякъде така здраво, че да усети неговите надежди и неговото желание също толкова ясно, колкото своите собствени.

— Няма да ти позволя — прошепна той.

— Казах ти вече, не мож…

— Аз съм Неин Аватар, в името на сенките… това не ми ли дава някакви права? Ако го сториш, ще ми причиниш същото, което ти направи Мни-ини със своята смърт.

— Това е себично.

— Да, себично е! Но не означава, че греша!

Вплетена в едно цяло с Ванахомен, тя съзря нишката на страха му. Проследи я по навик и откри нейния корен в самата му душа, скрита точно зад сърцето. Отстраняването на тази нишка щеше да остави зееща и може би фатална рана в душата. *Нейната загуба* щеше да го направи.

Ханани бе така смаяна от това откритие, че вместо да се откъсне окончателно от него, започна да се вслушва в словата му. Усети, че той го разбра и че преминава към друга тактика, за да се възползва от новото преимущество.

— Нека Бирниците решат — предложи бързо Ванахомен.

— Какво?

Невидими за нея ръце я притиснаха здраво и плътно към него.

— Как си позволяваш ти да осъдиш сама себе си като покварена? Та ти си само Лечител, Ханани, при това чирак. Върни се в будния свят и се яви пред тях. Разкажи им истината. — Слабо пламъче на страх проблесна у нея и сред това угасна. — Те ще разберат, както разбирам аз, че изборът ти не е мотивиран от поквара.

Колко изненадващо логично звучеше. Една част от нея искаше да чуе такива слова — или пък може би бе дотолкова уморена, че й бе по-лесно да му отстъпи победата… засега.

— Добре — каза тя най-накрая. Но преди той да възликува, Ханани добави: — Аз наистина ще се представя пред Бирниците, Принце. И ще постъпя, както те отсъдят.

Страхът му отслабна съвсем малко, защото и той също като нея знаеше отлично, че е извършила тежки престъпления. Бирниците не се славеха със снизходителност, а Законът на Хананджа не оставяше много място за интерпретации.

— Така да бъде — каза Принцът. Тя долови с изненада тържествена нотка на примирение в тона му. — Ти си Лечител на

Хананджа. Когато се запознах с теб, разбрах какво означава това. Ще се примиря с твоето решение.

Той върна и двамата в будния свят, за да се изправят лице в лице с всичките очакващи ги там заплахи и обещания.

45.
БИТКАТА НА КРЪВТА

Тианет вървеше сама през града с ловджийския нож в ръка. Улиците, обитавани единствено от лениви пушеци и скокливи сенки, отекваха неохотно със звука от сандалите й. Няколко пъти дочу подобни звуци и гласове от съседните улици, но не срещна жива душа. Градът бе все още настръхнал, но не срещу нея — затова не я закачаше.

Оставила бе телцето на Тантуфи в килията на неизвестния обитател на Хетава, за да го намерят жреците. Те щяха да забележат изранената измъчена детска плът и да проявят милост… може би дори и да наемат оплаквачки, та те да пролеят сълзите, които никой друг не би пролял. Може би щяха да използват магия и да проследят по някакъв начин нейните последни часове — Тианет бе чувала, че правят такива неща. И тогава щяха да разберат, че детето е извикало един път майка си от глъбините на своя сън. Щяха да видят как Тианет го взема на ръце, забелязала обляното му в сълзи личице, как се гуши Тантуфи в майчините обятия и завира глава в гърдите й, как изпуска въздишка на дълбоко удовлетворение. И щяха да усетят оня страховит величав миг, в който една неведома сила премина през Тантуфи, а от нея — в нейната майка. Тя докосна старите дълбоки белези у Тианет и ги заглади малко, може би дори заличи един-два от най-отдавнашните, най-забравените. Но мигът отмина и на тяхно място зейна прясна рана, защото Тантуфи бе мъртва в ръцете й.

Тя зави зад един ъгъл и навлезе в квартала на висшите касти.

Кисуатските войници бяха напуснали, когато тя излезе от храмовия комплекс. За нея би било най-лесно да си остане там, където беше, и да изчака да я открият Слугите на Хананджа — след смъртта на Тантуфи нямаше защо да се плаши от тях. Но тя не постъпи така, а изчака Сънната Луна да подхване втората половина от своя път през нощния небосклон, преди да излезе от Хетава през Детската къща.

После пътят й лъкатушеше, заобикаляше пожарища и шумни места, но тя през цялото време знаеше накъде е тръгнала.

Завари градската им къща потънала в мрак. Смятала бе да отвори със скрития на терасата за гости ключ — повечето гуджаарейци изобщо не заключваха, но Санфи винаги го изискваше, — само че вратата поддаде още при първото натискане. Жената я затвори зад гърба си и остана за малко неподвижна, заслушана в тишината на входното антре. Долови приглушени звуци откъм вътрешните коридори, а в дъното на най-близкия забеляза слаба светлина. Навярно самотен фенер с ниско смъкнат фитил, за да не се вижда отвън.

Тианет тръгна нататък.

Страхът й се завърна. Злощастен ефект от силата, която уби Тантуфи, ако не по някакъв начин дело на самата Туфи, объркана представа на детето за прощален подарък. Може би някой ден Тианет щеше да благодари за толкова отдавна загубените и сега върнати й чувства, но не точно сега. Не и с това кънтящо в ушите сърце, не и с тези грозни спомени, тъй пресни в главата й.

Но нима всичко това не бе тъкмо на място? Тя спря пред прага на кабинета и загледа баща си, който подреждаше папируси и си мърмореше нещо. През дългите години на тормоз Тианет се бе усамотила в убежището на своята безчувственост, но за Тантуфи нямаше такова. Ако майка й бе успяла да запази ненавистта към самата себе си, може би щеше да намери воля да се освободи от инерцията, която я принуждаваше да му се подчинява. Нямаше ли една такава майка да се добере по някакъв начин до скрития от Санфи ключ за веригите на детето? Нямаше ли една такава майка да си наеме убиец?

Нямаше ли тя сама да убие Тантуфи, щом не намира друг начин да я освободи от неописуемите страдания?

Тианет провери дали ножът е скрит добре зад рамката на вратата.

— Татко — промълви тя.

Санфи подскочи целият, като шумно изпусна някакви свитъци и насмалко не катурна фенера. Когато я забеляза обаче, радост изличи страха от лицето му.

— Тианет! Очите на Богинята се обърнаха към мен! Ама… как… избяга от войниците ли? Пък аз ходих в Яна-ян, молих се на Протекторите, но кой ти слуша…

Тианет влезе вътре и се огледа. Три от цветните кашпи бяха преместени или катурнати, за да открият отвори, за които тя не знаеше. В един от тях имаше неголямо празно сандъче. В краката на Санфи лежеше отворена торба с пари, диаманти и свитъци с печати за собственост. Също и познатото ключе на дълга връв.

— Тантуфи е мъртва — каза тя, като премести поглед от ключето към лицето на баща им.

Възторг озари това лице, преди той да се прокашля и да симулира мъка.

— Ами, знаеш, здравето на сестра ти беше…

— На дъщеря ми, татко. Сами сме, няма защо да се лъжем. — Тя наклони едва забележимо тяло и заобиколи една дървена табуретка, за да го приближи. — Моя дъщеря — и твоя.

Той се намуси, както правеше винаги, когато му напомнят собствената извратеност.

— Ами майка ти?

— Още е в Хетава. Ще я лекуват, ако това въобще е възможно. — Пред погледа на Тианет бръчката между веждите му стана по-дълбока. Пресмяташе вероятността една нормална Инсурет да разкаже на жреците за многото, ама наистина много прегрешения на своя съпруг.

— Трябва да напуснем града — каза той най-накрая и се извърна да вдигне изтърваните свитъци. — Имам познати из крайречните градове, а също в Кисуа — те ще ни помогнат. Може би точно те са ключа към осъществяване на нашите планове, ако…

Тианет заби ножа на кисуатския ловец в гърба му. Макар ножът да бе много остър, тя използва силата на двете си ръце, както и пълен замах над главата, защото искаше да е сигурна, че ще проникне между ребрата.

Той се извърна да я погледне и изражението му бе само озадачено.

— Тианет? — Протегна ръка зад гърба и започна да търси опипом ножа. След това я изпъна отпред и вторачи невярващ поглед в собствената си кръв. — Какво… ти…

Не можа да уцели сърцето. Бързо, преди да се е окопитил, тя го дръпна с все сила назад. Баща й се препъна в отворената торба и падна тромаво сред свитъците. Докато се мъчеше да стане, тя грабна една от

металните кашпи. Прекалено тежка бе, за да я вдигне високо, но успя да я домъкне над него.

— Тианет! — Обърквaнето му отстъпи пред животински страх. Започна да рита напосоки. Забравил предишната предпазливост, изрева с цяло гърло: — *Тианет!*

Тя пусна кашпата. Санфи успя да вдигне ръка и тя падна накриво — върху гърлото и гърдите му, вместо на главата. Той издаде дебел, бълбукащ и неразгадаем звук, може би докато ножът проникваше в белия дроб или друг някой орган, но продължи да се мята — вече съвсем немощно. Тианет го наблюдава известно време замислено, а сетне седна върху кашпата.

Маслото във фенера свърши в момента, в който баща й умря. Светликът на Сънната през високия прозорец бе достатъчен заместител, а Тианет установи, че наблюдението не й носи радост. Но тя го продължи, защото иначе не би била сигурна, че е умрял. При все това, колкото и да се напъваше да си спомни нещата, които й бе причинил, колкото сърцето й да кънтеше от омразата, която никога не бе посмяла да изпита по-рано, погледът й се премрежи, докато го гледаше да гъргори и да се дави, да се бори за глътка въздух. Ръцете й трепереха, когато най-накрая докосна шията, за да се убеди, че сърцето е спряло.

Мъртъв. Той бе мъртъв. Мъртъв. Мъртъв.

Отначало й се повдигна, а сетне поплака малко.

После се съвзе, вдигна торбата и я донатъпка с дрехи за път и храна. Взе и ключа за веригата на Тантуфи, като нахлузи връвта на шията си, а самото ключе напъха под дрехите. Нищо конкретно не свързваше с това действие. Нямаше намерение да държи като спомен за дъщеря си ключа на нейното робство. Просто вътрешен подтик — за Тианет, оцеляла до този момент благодарение на разум, а не на емоции, и защото успяваше да надхитри своя мъчител, ако не да надделее над него, сегашното подчиняване на *чувството* бе нещо ново и облекчаващо.

Тя спря на прага в недоумение — мисълта й никога не бе стигала по-далеч от смъртта на баща й. Но когато последният резен от лика на Сънната Луна се спусна зад градските покриви, тя вдигна глава и видя най-високата звезда от съзвездието, назовано Оплаквача. Тя се вижда само през първия сезон от годината. Будната Луна вече изпъпляше от

своето скривалище, за да я затули. Засега обаче звездата грееше по-ярко от всяка друга на западния небосклон.

Обърнала лице към нея, за да я следва, Тианет закрачи в нощта.

46.
ПРИНЦ НА ЗАЛЕЗА

Когато Ванахомен отвори очи, светът пак се бе променил.

— Здравей, Принце. — Познат глас, макар и не непременно желан. Ванахомен погледна в негова посока, за да съзре наведения над него Бирник Ниджири.

— Вана! — Ванахомен примигна. От другата му страна бе седнал Езак. Видял, че се събужда, той мигом скочи на крака.

Като се понадигна с усилие, Ванахомен установи, че е схванат от болка и толкова уморен, все едно не е спал въобще. Разтърка лице и съобрази със закъснение, че би трябвало да е ранен. Но не усещаше болка нито в гърдите, ни в бедрото. Опипа се и разбра, че раните са зараснали — останали бяха само окървавени дупки по банбарските му одежди.

— Ханани — проговори Ниджири. — Тя те излекува, докато те спасяваше от Стихийния сънуващ. Как се чувстваш?

— Уморен — отвърна Ванахомен. Можеше да спи цяла седмица. — Гладен.

— Ние храни тебе — обеща бързо Езак на развален гуджаарейски. — Или ти храни нас — вече богат цар.

Ванахомен се огледа. През многоъгълните прозорци и широко отворените бронзови двери в Залата на Благослова нахлуваха слънчеви лъчи и цветни дъги. Легнал бе на една от няколкото лечебни пейки, поставени върху пиедестала в нозете на Богинята. Зад Бирника и Езак видя много народ — собствените му хора, смесени с гуджаарейските си съюзници, със Сестри и Слуги на Хананджа. Лезанем бе потънала в разговор с един Учител, Дети-ара се беше навел и говореше със сина си. Нямаше и помен от кисуатски войници. Нямаше ги и носилките, върху които лежаха преди спящите.

— Ти спал цяла нощ до деня — обади се Езак, дошъл вече на себе си. — Ние мисли *фу атат* кисуатци отровили теб, жрец вика не. Вика ти взет от магия.

— Така е — отвърна навъсен Ванахомен. Спомените му бяха смътни, неясни. Ако го бяха учили да помни сънища, може би щеше да извлече нещо смислено от тях, но сега в съзнанието му се мяркаха само червенина и гадости. И едно… уплашено дете? Нещо, свързано с Бирници?

Хвърли поглед към Бирник Ниджири и едва сега забеляза, че и той изглежда смъртно уморен. Имаше нещо много особено в държанието на този мъж, което отначало го озадачи — докато не си спомни колко много хора бяха умрели. Включително Карис. И тогава проумя настроението на жреца.

— Може и нищо да не си спомниш — отбеляза Ниджири. — Дори за ония от нас, които сме отгледани в Хетава, не всичко случило се насън може да бъде обяснено на дневна светлина. Достатъчно е това, че кошмарната зараза е отстранена, а Гуджааре — поне в съня си — е вече в безопасност.

Спомените в главата на Ванахомен наподобяваха утринна роса — когато дойде окончателно на себе си, се изпариха съвсем. Разтърси глава, за да я избистри, а после се изправи предпазливо на крака. Усети замайване, което премина бързо.

— Спящите се укротиха, докато вие с Ханани сте се борили със Стихийния сънуващ — продължи Ниджири, като се надигна заедно с него. — Не се пробудиха, но престанаха да умират. Усетихме, че нещо се е променило. Малко след това започнаха да се събуждат. Така разбрахме, че сте победили.

Малко след това… А за него сякаш бяха минали години.

— Ами кисуатците? — попита той, докато се протягаше, за да отпусне схванатото си тяло.

— Напуснаха града призори. Такива бяха условията на капитулацията, които им наложихме.

Това вече съвсем разбуди Ванахомен.

— *Капитулация!*

Един от жреците наблизо, старец, потънал в разговор с облечен в черно жрец-воин, се извърна усмихнат към Ванахомен.

— Безусловна при това — каза му той. — Чух, че напуснали Яна-ян доста чевръсто, което, подозирам, е резултат от започналото струпване на огромна разярена тълпа жители пред портите.

Ванахомен погледна изпитателно Езак. Банбарецът, който бе успял да проследи разговора, сви рамене.

— Нямахме възможност да изстреляме и една стрела — обясни той на хакти. — Дадохме жертви главно, когато те заловиха, но общо взето — много по-малко от очакваните. И ранените са вече излекувани. Ако ни беше казал, че става толкова лесно, отдавна да ти бяхме върнали града.

„Нищо лесно няма в тая работа“ — каза си Ванахомен наум. Но Езак, разбира се, не беше гуджаареец — за него си беше лесно.

Обърна се към Бирника:

— Това не бе войната, която виждах в плановете си — каза му. — Подготвен бях за бойни колесници и копия… но сънни демони и магия? — Той поклати глава.

— Богинята ни възлага онзи товар, който сме най-добре подготвени да понесем — каза Бирникът. — Той невинаги е очакваният от нас.

— От тук нататък ти предстоят купища съвсем обикновени тегоби, Принце — намеси се старецът, който приближи пейката и потупа дружески Ванахомен по рамото, макар той да не го бе виждал никога. — Можеш да започнеш с тези. — И повика с ръка две от децата на Хетава. Всяко от тях носеше завит в парче плат предмет. Ако се съди по формата, единият бе нещо като дълъг прът. А другият… Ванахомен затаи дъх от трепетно предчувствие, преди да го е видял. Момчето застана пред него и с помощта на другарчето си разви предмета. Показаха се червени и жълти пластини от слонова кост. Ореола на Залязващото Слънце!

— Прибрахме го в нашите хранилища, когато кисуатците завзеха града — заговори старецът с тих глас, докато Ванахомен поемаше с благоговение Ореола. Вдигна го към светлината, учуден от неговия блясък — много по-силен, отколкото в собствените му спомени. — Ако желаеш, можеш да вземеш единия от тия младежи, да го носи край тебе, докато се прибираш в Яна-ян.

Да премине през града с Ореола зад себе си… Ванахомен преглътна с усилие събралата се в гърлото му топка и кимна мълком към момчето, което грейна в усмивка и мигом се зае да помага на другия при разопаковането на жезъла.

— Много нещо трябва да се свърши, за да влезе отново Гуджааре в правия път — промълви Ванахомен, когато си върна дар слово. — С благодарност бих приел подкрепата на Хетава. Също така на жина и шуна, и на моите съюзници от Банбара.

Обърна поглед към събраните върху пиедестала хора и нервна болка го прободе в сърцето, когато се увери, че всички отправени към него погледи са изпълнени с очакване. Но Ванахомен умееше да успокоява нервите си мигновено.

— Ще имаш, разбира се, подкрепата на Хетава — обеща старецът и Ванахомен най-сетне разбра, че е Супериорът.

— Също и на шуна — обади се Дети-ара, като вдигна сина си на ръце, за да гледа. — Не мога да говоря от името на жина, но…

— Аз пък мога — намеси се Лезанем, явно засегната, че подобна идея въобще минава през главата на Дети-ара. — Ние вече сме се заклели да подкрепяме родословието на Залеза. Макар че някои условия тук трябва да се обсъдят.

Тя го погледна многозначително и Ванахомен склони глава, за да покаже, че е схванал. Май щеше да се наложи да сподели в по-голяма степен властта с аристократите, а също така и с военни и търговци. Дотолкова не би имал нищо против, но ако тя си въобразяваше, че ще се примири с положението на марионетка, то най-добре бе да се готви за нова война.

„Може би трябва да се оженя за нея — това би трябвало да й затвори устата.“

— Значи сега аз съм военен предводител? — попита Езак на хакти и се протегна безгрижно.

Ванахомен го погледна, неспособен да отсъди дали да се ядоса или засмее на тази наглост.

— Това зависи от Унте.

— Е, да, ама той не ме харесва.

— Ще те препоръчам — отвърна Ванахомен, — ако задържиш за осмодневие или две хората си тук като охрана на моя дворец. Трябват ми доверени воини, ако случайно някому хрумне да ми прати наемни убийци.

Езак светна начаса.

— Не ми се е случвало да убия наемен убиец! Много ли ще са?

— Да се надяваме, че не ще посмеят да си покажат носа наблизо при такова множество безпощадни варварски воини.

Езак въздъхна.

— Мисля, че можем да поостанем. Унте няма да възрази, тъй като жените ще започнат да пристигат в най-скоро време за търговия с новите ни партньори. Те сигурно ще искат поне част от нас да се навъртат наоколо за всеки случай, макар че, откровено казано, твоите хора изглеждат много доволни от присъствието ни. Жените надали ще има от какво да се опасяват. — Той млъкна, загледан в някакъв жина, който минаваше наблизо с гологърдо слугинче по петите. Всички банбарски воини зяпнаха в същата посока. Ванахомен си помисли, че трябва да им обясни някои неща относно гуджаарейските порядки. — А като говорим за радост, няма ли да има празненство?

— По-нататък — отвърна Ванахомен и се обърна към Супериора, но не можа да избегне погледа на Бирника. — Най-напред ще оплачем мъртвите, а след това идва ред на живите. Всяко нещо с времето си. Това повеляват редът и покоят, нали?

Бирникът кимна безмълвно.

— Точно така — потвърди Супериора.

— Да започваме тогава — каза Ванахомен.

И макар никой да не го аплодира, в атмосферата на Залата настъпи осезаема промяна. Ванахомен забеляза въодушевление, изписано върху множество лица на хора, поели отново всекидневните си задължения или готови да започнат дългия и труден път към възстановяване на цял един народ. Езак отправи към Ванахомен самодоволен поздрав и слезе от пиедестала, навярно за да говори с останалите военни предводители. Бирникът се стопи в тълпата по обичая на себеподобните си. Но когато и Супериорът понечи да си тръгне, Ванахомен отпусна ръка върху рамото му, за да го спре.

— Всяко нещо с времето си, Супериор — каза той тихо и го доближи. — Какво става с Чирак-Лечител Ханани?

Супериорът веднага доби официален вид.

— Добре е — каза той. — Събуди се часове преди теб и ни каза какво е станало в селенията на сънищата. Ако желаеш, мога да й предам твоето сбогом…

— Сам ще го направя, благодаря.

Супериорът се подвоуми видимо разтревожен.

— Тя ни разказа всичко за смъртта на Мни-ини — започна бавно той, — както и за другите… хм… неща, които са се случили в пустинята. Доколкото разбирам, създала се е някаква… хм… близост… Вашите чувства… — Пое си дълбоко въздух и тръсна глава за завършек. — Ние сме нейното семейство, Принце. Най-добре ще е да не се виждате повече.

Единствено домашното възпитание, получено от майка му, попречи на Ванахомен да отговори както подобава. Със съжаление си даде сметка, че отново трябва да се учи на такт и въздържание — грубият език, който му служеше толкова добре сред Банбара в пустинята, не вършеше работа в Гуджааре.

— Ако тя е решила така, добре, ще се примиря — отговори Принцът с почтителен тон, овладял доколкото може непривичните за него слова. — Та затова ще отида при нея още сега — да го чуя от собствените й уста.

Супериорът видимо се вкисна, но накрая въздъхна примирено.

— Ела с мен — каза той и Ванахомен го последва във вътрешността на Хетава.

Върху плочите в двора лежаха неколкостотин трупа. Жертви на кошмара, загинали в бунта кисуатци и гуджаарейци, паднали в битката за Хетава Пазители и… Карис. Супериорът се задържа на почтително разстояние, когато Ванахомен отиде при стария си другар и кимна за поздрав към една Сестра на Хананджа, която приготвяше тялото за кремация. Само че онзи Карис, когато бе познавал, отдавна не бе в това тяло и Ванахомен си тръгна почти веднага.

Ханани бе коленичила сред труповете. Личеше, че е будна от доста време, което бе използвала за баня и преобличане в одеянията на Хетава, с които я видя за първи път — макар и с някои допълнения, които Ванахомен веднага забеляза. Косата й бе разпусната по банбарски. Украсена с мъниста кожена лента не позволяваше на дебелите пясъчни къдрици да падат върху лицето. Към веглена около очите, използван от всеки гуджаареец против силния блясък на слънцето, бе добавила лека кафеникава помада за устни, която отиваше много на естествения й тен. Над най-обикновените удобни сандали се виждаше гривната от слонова кост.

Но огърлицата, която красеше шията и раменете й, бе нанизана с няколко десетки мънички полирани рубина, вместо с халцедоновите топчета отпреди.

Преглътнал от внезапно неудобство, Ванахомен спря и се прокашля. Отначало помисли, че не го е чула, но тя проговори:

— Бирниците отсъдиха, че не съм покварена.

И ето, той си спомни със закъснение уговорката, която постигна с нея в своето отчаяно желание да я върне към Хона-Карек и живота. През ум не му бе минало, че може да поиска присъдата си, преди да се е събудил. Проклета, упорита жена… Но той се зарадва — повече, отколкото би могъл да изрази с думи, — че са я оставили жива.

— Много добре — каза Ванахомен. — Защото ти не си покварена.

— Така казват. — Тя въздъхна и погали лицето на мъртвеца пред себе си. — Но вече убих цяла четворка.

Думите й съвсем озадачиха Ванахомен, докато не погледна малкото измършавяло телце, около което се суетеше Ханани, и не позна умиротвореното сега лице.

— Милосърдието не е убийство — каза той. — Ти бе благослов за това дете, Ханани. Погледни я само — край на мъките й. Няма съмнение, че такава е била волята на Богинята.

— И какво ще рече това? — Ханани го погледна. Тя не плачеше, но безутешният й поглед бе болезнено познат, пълен сега с умора, по-голяма и от онази в собственото му сърце. Ванахомен се свъси. Супериорът бе казал, че ще се погрижат за нея. Защо тогава я бяха оставили тук, сред труповете, да завижда на тяхната орис, така жадувана от нея? — Смъртта на Даю бе нещастен случай, но не мога да си я простя — продължи тя. — На Мни-ини — също. Азима — чиста поквара, каквото щат да разправят Бирниците. Същото сторих и с това дете… в съня. И защо след толкова прегрешения ме правят пълноправен Лечител? Защо, след като помолих за напътствие, получих това? — Тя посочи тялото на Стихийния сънуващ.

Ванахомен въздъхна. Ето го и доказателство, че той не е никакъв Бирник, без значение колко силен дар за сънуване притежаваше — нито една утешителна дума не изникна в главата му. А пък тук, насред Хетава, не можеше да я вземе в обятията си, както би сторил другаде.

Не и с тази жреческа огърлица около шията — също като кървав нашийник.

— Не се чувствам Лечител, Принце. — Тя се извърна да погледне тялото. — Вече сама не знам каква съм.

Не можеше да понесе страданията й. Бесен бе на нейните висшестоящи или Спътници, или който там бе уредил тая малка сценка, защото вече му стана ясно, че всичко е заради него. Предупреждаваха го, че не му е по силите да облекчи нейната болка. Наранява ха я, за да го прогонят.

Той приклекна до нея и хвана ръката й в своите ръце.

— Махни се от това място.

Тя примигна от изненада.

— Какво?

— Момичето е мъртво и така трябваше да стане. Понякога покоят налага подобни действия. Ако искаш, приеми го, ако не искаш — недей, само не стой тук, за да се самообвиняваш. Ела.

Задърпа ръката й, докато Ханани се изправи, а после я поведе към Залата на Благослова. Само че Съвършеният предвидливо цъфна пред тях, отправил смръщен поглед към сключените им ръце.

— Принце, Лечител Ханани си има задължения…

— Знам — отвърна Ванахомен. — И те са да се грижи за *живите*, а не за мъртъвците. Аз я водя там, където наистина е нужна.

Съвършеният загуби ума и дума.

— Къде? — попита Ханани.

— Всеки мъж, жена и дете в този град току-що излиза от битка.

— Ами, да дойдат тук тогава — обади се Съвършеният с неумолим тон. — Послушниците и Сестрите са из града, за да приберат пострадалите, които не са в състояние да вървят, а Пазителите отговарят за онези, които се противят на мира. Ще се погрижим за всички, доколкото можем — затова тя е нужна именно тук…

— Но *вие* не сте й нужни. — Ванахомен осъзна гнева в собствения си глас и разбра, че не е голям дипломат, но вече не даваше и пет пари за това. — Какво ще направите? Ще я налеете догоре със сънна кръв, за да я набутате в някоя килия, докато престане да плаче? Това въобще не й трябва!

— Ти смяташ, че знаеш по-добре от всички какво й трябва — опъна се Съвършеният също толкова разгорещено, но без да повишава

тон. — Ние ще…

— Стига. — Ханани проговори по-тихо и от двамата, но мрачното отвращение в тона й ги сряза като ругатня. — Това няма никакъв смисъл. Супериор, моля за няколко дни почивка. Ясно ми е, че всеки Лечител е крайно необходим, но… — Тя поклати глава. — В дадения момент не мога да бъда от полза никому.

Супериорът бе хванат натясно.

— Това… ъ-ъ-ъ… не е много редно, обаче… макар да ми се струва… ъ-ъ-ъ… уместно… и все пак…

— Благодаря — прекъсна го Ханани с невъобразима грубост. Измъкнала ръка от Ванахомен, тя се отдалечи към Залата на Благослова. Смаян не по-малко от него, Ванахомен размени със Супериора объркан поглед.

Пред самия праг на Залата Ханани спря и се обърна назад.

— Принце?

Ванахомен не успя да пребори една самодоволна усмивка. Кимна доста прилично към Супериора и забърза след Ханани.

Той яздеше към Яна-ян, а зад гърба му носеха на друг кон Ореола. Пред себе си държеше Ханани. Карис и Хендет несъмнено щяха да осъдят тази демонстрация. С нея не само навираше в очите на цяла Гуджааре факта, че Ханани му е любовница — боговете знаеха как ще реагират на това в Хетава, щом научат, — но като показваше благоволение към нея, вредеше сам на себе си. След неговото завръщане всяко благородно или заможно семейство в града щеше да се опита да лови риба в мътна вода, устремено към политически съюз. Изборът на първа съпруга би могъл сериозно да укрепи нестабилното му все още управление, не можеше да храни повече никакви илюзии относно Тианет. Но коя друга високопоставена жена с подходящи връзки щеше да приеме доброволно положението на първа съпруга, след като Принцът така открито парадираше с фаворитката си?

Докато яздеха по широките улици на града с армията и съюзниците подире си, а Ванахомен кимаше към събраните да го приветстват шумно или да плачат от умиление тълпи, Ханани май за първи път не се обезпокои за приличието. Облегната върху гърдите му, тя бе отпуснала глава на неговото рамо с отворени, но невиждащи

заради някакъв вътрешен смут очи. Ванахомен не знаеше дали неговата близост й носи известна утеха, или не.

Лицата на прислуга и придворни в Яна-ян бяха приветливи — и в огромната си част познати от дните на неговото юношество. Явно кисуатците не се бяха оказали глупави дотам, че да се набъркат в работата на този толкова важен и компетентен апарат. Така че Ванахомен имаше възможността да им повери без притеснения грижите за Ханани, като поръча да се отнасят към нея като към първа съпруга. Притесни го обаче обстоятелството, че тя не погледна назад, когато я отвеждаха.

Следващите часове прекара в срещи за уреждане на най-неотложните въпроси на града, както и за създаване на основните структури в своето управление. Безусловно необходима, но изтощителна работа — Сънната Луна бе показала цялото си прорязано от четири ленти лице, докато дойде време да се оттегли в покоите, които още дълги месеци щеше да смята за бащините си. Слугите там го изкъпаха и разтриха с благовония, разпуснаха чорлавите му плитки и ги сплетоха наново в дебело въже, отнесоха някъде банбарските му дрехи, окачиха му златна огърлица и го облякоха в препаска от толкова фина тъкан, че почти не усети допира й до кожата си.

Именно в това състояние — с усещането, че е гол и чужд сам на себе си, изтощен и необяснимо защо самотен, той се отправи към Ханани.

Тя лежеше свита на кълбо сред възглавниците на огромното му кръгло легло. Прислугата се бе погрижила и за нея — банбарската лента за коса бе заменена от златна диадема, украсена с тигрово око, облечена бе в плисирана ленена мантия, която прилепваше по тялото и бе твърде, твърде светла за нейната бледа кожа. Никога напълно облечена жена не го бе възбуждала толкова силно.

Но той сдържа желанието си, когато приближи леглото, защото инстинктът му на воин подсказа, че ако сега подходи недодялано, ще я загуби завинаги. Изведнъж осъзна колко важно е да я *задържи*.

Легна до нея и зачака. Както се надяваше, Ханани обърна лице към него. Едва сега забеляза, че не е свалила рубинената огърлица на Лечител.

— Поздравления — каза той, като посочи с брадичка огърлицата. Беше жест, повече лишен от елегантност и непринуденост, отколкото

бе редно, но му се стори глупаво да симулира отношение, каквото не изпитва.

Тя кимна едва-едва.

— Мни-ини-брат щеше да се гордее. — Тя посегна към току-що сплетената му коса. — Също както баща ти щеше да е горд с теб.

Не можа да устои — хвана ръката й, погали я и целуна дланта, за да утоли мъничко неистовия копнеж. За негово голямо удоволствие меланхолията освободи за миг нейния поглед — но само за миг.

— Не знам какво да направя — каза тя. — Хетава… Днес седях в Залата на Лечителите и се чувствах като натрапник. Прекарала съм там по-голямата част от своя живот, а вече не съм си у дома.

Ванахомен се насили да каже:

— Може би ще отшуми с времето.

— Не. Не мисля, че ще отшуми. — Тя преглътна с усилие. Очевидно не й достигаха думи. — Аз все така обичам Богинята. Мисля, че ще заобичам и лечението… след време. Но да се върна към стария начин на живот… Нямам вече тази сила, Принце. Не и след всичко, което загубих. И без да знам какво… бих могла да получа в замяна.

И Ванахомен щеше да подскочи до тавана от радост, когато очите му срещнаха нейните, защото само миг по-рано тя бе погледнала настрани.

Но лека полека. Толкова много искаше от нея, а отношенията им бяха така крехки.

— Остани тук и вземи решение — каза той. — Четиридневие, осмодневие, сезон, година. Колкото ти решиш. Моли се по цял ден в градината, ако искаш. — „И всяка нощ с мен.“ — Тук нищо няма да те притеснява.

Тя се навъси.

— Няма да злоупотребявам с гостоприемството ти…

Принцът докосна устните й, за да замълчи, както бе сторила някога с него тя.

— Както сама ми напомни, ние не сме банбарци — каза Ванахомен. — А Гуджааре е освободена от кисуатците. Вече можем да станем отново цивилизован народ и да се държим мило един към другиго *без* кауза или очакване на отплата.

Тя отговори на усмивката му, макар и само за миг. Принцът се притесни от променливото й настроение. Ханани отърка лице в ръката му и се притисна до него, търсеше утеха и уют. Той я взе в обятията си, наслади се на топлия й аромат, изпълнен от желание да останат в това положение цяла нощ. Но Ханани вдигна лице и потърси устните му. Езикът й бе с вкус на сладостно желание.

Само полека, напомни си Ванахомен, а тялото му мигом забрави всичката си умора. Но преди да се заеме с бавно прелъстяване, както си бе наумил, тя рязко се отдръпна.

— Аз не те обичам, Принце — каза Ханани с притеснен вид. — Не го ли разбираш? Иска ми се, но някаква част от мен се опъва. Напоследък загубих всички, които обичах. По-лесно е да не те обичам — по-безопасно е.

Силно разочарован, Ванахомен се подпря на лакът, за да обмисли положението. В известен смисъл трябваше да се очаква. Тя се бе любила с него по средата на траур, за да облекчи сърцето си. Дали щеше въобще да го пожелае при други обстоятелства? Невъзможно бе да се каже. Будният свят не бе като сънните селения — нямаше как да се оформя със силата на човешката воля. Можеш само да приемеш или отхвърлиш онова, което ти се предлага.

А той не желаеше да я отхвърля. Ако не друго, поне това бе ясно като бял ден.

— Няма да се преструвам, че ми е приятно — каза той. Но още докато го изричаше, постави длан върху корема й. — Достатъчно суетен съм, за да поискам любовта на всяка жена, с която лягам. Но аз съм Принц — любовта не е безусловна необходимост. — Подвоуми се. — И ми се струва, че ти дължа откровеност. Имах намерение да се оженя за тебе. Опитът с Янаса ме научи, че не е особено разумно да правиш прибързано предложение на жена, преди да са уредени някои неща. — Престори се на дълбоко замислен. — Бих могъл да изчакам… може би… едно четиридневие.

С удоволствие видя усмивката й да се завръща.

— Веднъж ми каза, че за мен си нищо. Искам да знаеш, че това… не е истина. Ти си моят приятел Ванахомен. Един от малцината, които съм приемала като такива. — Тя въздъхна. — Може би точно тук се корени отчасти проблемът, Принце. Не знам как се поддържа

приятелство. Не знам как се става любовница — за съпруга да не говорим. Не знам какво искам.

Той се наведе и целуна широкото й чело.

— Ами тогава остани, докато научиш.

Тя не отговори веднага и това го разтревожи.

— Ти ще искаш деца. — Ханани доби строг вид. — Ако ще ме вземаш за съпруга.

— Разбира се. От теб ще стане чудесна майка… — И той замлъкна, видял израза на лицето й.

— Ние не можем да имаме деца, Принце — каза тя. — Дарбата за сънуване е въпрос на шанс. Волята на Богинята не може да се предвиди. Но аз вече ти казах, че имаш дарба за Бирник, а никога не се е раждало дете на Бирник и Лечител. И никога *не бива* да се ражда. В най-добрия случай бихме укрепили дарбата, която се предава по твоя линия — а това е опасна перспектива сама по себе си. А в най-лошия… ние двамата можем да създадем нов Стихиен сънуващ.

Тези думи накараха Ванахомен да онемее за цяла минута. Той седна в леглото до такава степен объркан, че не можеше да подреди мислите си.

Ханани въздъхна тежко и също седна, опряна в него. Дъхът й гъделичкаше кожата на врата му.

— Съжалявам, но не умея да лъжа, Принце. Може би така постъпват истинските любовници, но аз съм само тази, която съм.

Зарадва ли го това? Тя би могла преспокойно да си замълчи, да ляга с него години наред, все едно е безплодна. Човешкото тяло бе неин занаят — напълно по силите й бе да предотврати всяко нещо, което не желае да стане. По-добре бе да знае истината, нали?

И все пак, тя не го обичаше. Не желаеше семето му, за да зачене. Не й трябваха богатствата му, защото можеше да се върне в Хетава, не се нуждаеше от неговата сила, защото си имаше предостатъчно собствена. Какво тогава му оставаше да предложи? Не бе свикнал да изпада в подобна безизходица.

— Ако искаш да се махна… — започна тя.

— Не искам.

— Принце…

Той се обърна и отново легна до нея, отстрани с ласка къдриците от лицето й на селско момиче и се запита какво му става. Дали отказът

на Янаса не го накара да желае толкова силно тази жена? Или лъжовността на Тианет? Или неоспоримият факт, че вероятността да обича останалите си жени, които ще вземе само по задължение, е съвършено нищожна? Жадуваше да има поне една, с която да се обичат взаимно. Това не бе чак толкова невъзможно — баща му бе срещнал такава съпруга в лицето на майка му. Но очевидно неговото сърце бе избрало *точно тази* жена.

Затова каза:

— За нищо помежду ни не съм сигурен, Ханани, освен за едно: не искам да си отиваш.

Притеснението се отля от лицето й и тя се отпусна.

— Благодаря ти. — Сега се притисна към него и сложи ръка върху неговата. Сякаш харесваше тази ръка повече от всяка друга негова част. Остави я да разтвори пръстите му и погали дланта му с палец. Когато я поднесе към устните си за целувка, рубините от огърлицата изтракаха и той осъзна, че е сигурен в още едно нещо.

Пое дълбоко дъх.

— Виж какво, дали ще имаме деца или не е въпрос на твоята лечителска преценка — започна той, като потърси с пръсти рубинената огърлица. Бяха красиви, висококачествени рубини, несъмнено съперници на скъпоценните камъни, които бе виждал в съкровищницата на двореца. Най-после бе получила заслужена оценка в Хетава. — Ще накарам слугите да донесат нужните предпазни средства, ако предпочиташ да не хабиш магия за целта или няма други начини да си доставяме удоволствие. Но аз искам теб, Ханани, не Хетава. Избери мен или недей — ще приема всяко твое решение. Но поне направи този избор между тях и мен.

Тя опипа огърлицата дълбоко замислена. Не беше честно да иска такова нещо от нея и той го знаеше. За нея Хетава бе нещо повече от символ на властта в Гуджааре — той бе нейното семейство. Но Ханани го погледна с ясни очи — каквото и да бе решението, тя го бе вече взела.

Когато седна, за да свали огърлицата, Принцът едва успя да прикрие триумфа си. Дотолкова поне му стигна умът. И все пак, не можа да удържи една усмивка, докато Ханани я полагаше внимателно отстрани, преди да легне до него.

— Дала съм Й достатъчно — каза тя и вирна брадичка. В тона прозвуча металическа нотка на решителност. — На *всички* съм дала достатъчно. Време е да взема нещо за себе си.

И Ванахомен опита да й даде, каквото искаше. След като я докосна, започна с бавни движения, остави й време да размисли, готов всеки миг да се отдръпне. Но тя само въздъхна, когато погали меката й плът, а щом се намести готов между краката й, издаде звук на задоволство, който щеше да се повтаря занапред в най-сладките му сънища.

И той се съедини с нея, предпазливо, с благоговение, защото не са ли жените богини? Не пожали усилия, за да й достави удоволствие, дори докато задоволяваше себе си, с ясното съзнание, че този би могъл да е едничкият начин да я спечели. Когато най-буйните пламъци се поуталожиха, изглеждаше удовлетворена. Предпазливо, запомнил недоволството на Янаса, той я взе в обятия и най-накрая си позволи да отдъхне.

А когато на сутринта се събуди, от Ханани нямаше и следа.

47.
СЛУГА НА ПОКОЯ

Когато Хетава на Ина-Карек се оформи около нея, Ханани не остана изненадана от фигурата на Ниджири, който я очакваше.

— Здравей, Бирник.

Той изправи снага и се обърна към нея от пиедестала, където се бе молил. Вгледа се в лицето й за миг.

— Значи си решила.

Тя кимна и приближи, за да застане пред него. В съня бе облечена с одеяния на Лечител. Посегна да свали рубинената огърлица. Протегна я към него и след един безкраен миг Ниджири я пое безмълвно от ръката й.

— Мога да я върна и в будния свят… — започна тя.

— Не е нужно. Сънят е по-важен. — Огърлицата изчезна от ръцете му. — Съжалявам, Ханани, през ум не ми е минавало, че изпитанието ще ти навлече такива неприятности.

Бръчките по лицето на Ниджири бяха станали по-дълбоки, очите — по-стари от последния път, когато бе споделяла сън с него. Казали й бяха за смъртта на Бирник Рабанех. В будния свят щеше да запази тези мисли за себе си, но в съня нямаше смисъл.

— И ти пострада не по-малко, Бирник.

Той не си даде труд да отрича.

— Ще намериш ли покой с него?

— Покой? С Ванахомен? — При друга обстановка щеше да се изсмее. — Не. Не знам. Може би. Усещам се празна, Бирник, и не знам как бих могла да запълня тази празнота. Сънната кръв… — Тя поклати глава. Не намери точните думи, за да обясни, но усещаше с инстинктивна сигурност, че тя не може да й помогне.

Ниджири въздъхна примирен.

— Времето и приятелите ще я запълнят, Ханани. Обаче… — Той отклони поглед. — Загубата няма да избледнее. Не напълно. При мен поне е така.

За огромна изненада на Ханани в тези слова имаше утеха. Неизвестно защо мисълта, че обичаните хора все така ще й липсват, помогна. Бе… не приятно, а справедливо да осъзнае, че загубата на нейната вяра ще остави траен белег.

Ханани обърна лице към бронзовите двери в отдалечения край на Залата. Ниджири се отдръпна от статуята и двамата тръгнаха заедно по пътеката между колоните.

— С Инму започнахме да срещаме души, зареяни из пространството между будния свят и сънищата — каза той. — Повечето не си спомнят съвсем ясно кои са — споделянето на сънища със Стихийния сънуващ им е дошло много. Но са достатъчно запазени за изпращане в Ина-Карек, където да останат във вечен покой.

Тя затаи дъх и замръзна на място.

— Мни-ини? Даюхотем?

— Още не. Но е само въпрос на време.

Тя затвори очи, усетила люти сълзи под клепачите, а и как огромната празнота у нея се свива мъничко. Все едно някой бе запалил там фенер. Само малък топлик в иначе непрогледна тъмнина, но и то бе повече от нищо.

— Бих искала да ги видя отново.

Той не отговори. Обичайно бе жалеещите да се утешават с думите, че един ден ще срещнат своите обичани в Ина-Карек. Само че Ина-Карек бе безкраят. Ханани би могла да търси множество животи подред, без да открие и една душа — да не говорим за две. Мълчанието на Ниджири се наричаше откровеност и тя му бе благодарна за това.

Но и надеждата бе откровеност. Докато бе жива, можеше да сънува — а тъй като е жена, щеше да продължи търсенето и след смъртта. И тя си обеща, че непременно ще ги види отново някой ден.

— Благодаря ти, Бирник — промълви Ханани.

Той склони глава.

— Ще продължиш ли да лекуваш?

— Бих се радвала. Обичам да помагам на хората. Само че Съпериорът е прав — никой няма нужда от моите умения в Гуджааре. Хетава осигурява всичко, от което се нуждае народът.

— Светът не свършва с Гуджааре — каза загадъчно Ниджири и замълча. Стигнали бяха бронзовите двери, които тук, в Ина-Карек, не

извеждаха към стълбище и площад, а към твърдо и лишено от форми пространство — изцяло от светлина. Обратният път към будния свят.

— Мни-ини те е обучил добре — промълви той. — Така че ще се доверим на твоята преценка по този и други въпроси. Само гледай да не учиш твоя Принц на още магия, ако решиш да го задържиш. Разумно бе да му покажеш как да се поддържа в равновесие, но не му стига самодисциплина, за да се заеме с по-високи нива на наркомансия. След всички усилия, които му посветихме, би било истински срам и позор да го загубим от недоглеждане.

Ханани сведе поглед в израз на съгласие.

— Така е, Бирник.

Ниджири кимна и взе ръцете й в своите.

— Ти винаги ще си останеш от Хетава, Ханани. Дали ще служиш по нашия начин или по твой собствен, ние си оставаме братя. Моля те, не ни забравяй.

Ханани се усмихна. Подтикната от необясним вътрешен порив, пристъпи напред и го прегърна. Той потръпна цял от смайване — никой не прегръщаше Бирник, но накрая се отпусна, поклати глава и я прегърна на свой ред.

— Очевидно е — промълви развеселено жрецът в косите й, — че трябва да се посъветваме със Сестрите относно правилното възпитание на жени, преди да направим втори опит.

— Очевидно е — съгласи се Ханани и затвори очи. — Сбогом, Бирник.

Когато ги отвори в Хона-Карек, тя остана дълги часове будна в обятията на Ванахомен.

Един от банбарските воини се съгласи да отведе Ханани до Мерик-рен-аферу. Очаквала бе Унте да се опъне, но за нейна изненада той прие почти всичките й условия. По-късно щеше да спомене това пред Хендет, която също предпочете засега да остане с Банбара.

— Те са варвари — каза Хендет и сви рамене. — Ние сме забравили в голяма степен какво значи да вземаш трудни решения, а те не са.

— Ами… ти? — попита Ханани с известно неудобство. Беше изоставила сина й, в края на краищата. Не знаеше какво мисли другата

жена по този повод.

— Налагало ми се е да вземам по-трудни решения, отколкото можеш да си представиш — отвърна Хендет и си тръгна.

По нейно настояване издигнаха специално за Ханани отделен лагер върху една тераса в самия край на каньона, който бе разположен достатъчно ниско, за да не я плаши. При отворените най-сетне за тях богати пазари на Гуджааре — плюс парите, плащани на бойните дружини от Ванахомен за охрана, племето реши да пропусне тазгодишната миграция към западните земи. За Ханани това означаваше, че може да разчита на неговата подкрепа и закрила поне още една година.

Срещу стойността на рубинената огърлица се сдоби с прекрасна шатра и изобилие от провизии, а също и с редовна седмична връзка с Гуджааре по един банбарски ловец. Янаса и другите жени от племето също я навестяваха често, понякога придружени от още гости — дете с навехнат гръб, жена с окапваща коса, мъж с притеснителен генитален проблем. Ханани ги отпращаше излекувани, за да дойдат нови на тяхно място. Започнаха да прииждат банбарци от други племена, които, по изрична уговорка на лечителката с Унте, бяха винаги добре дошли в Мерик-рен-аферу, независимо от политическите отношения със съответното племе в дадения момент. Нейната неголяма тераса бе суверенна територия в земите на Юсир, с по-висш статут дори от този на *аншератите* на останалите жени. Никой, поел към него под флага на примирието, не можеше да бъде нападан — дори ако принадлежи към враждебно на Юсир племе. Само за шадуните не можа да се разбере с Унте, но това не значеше, че се бе отказала от намерението да го придума.

В замяна на закрилата и подкрепата Ханани лекуваше юсирите безплатно, така че дори най-бедните можеха да разчитат на нейните услуги. Не след дълго започнаха да я посещават едва ли не всекидневно. Даже Унте дойде веднъж — според собствените му думи да провери как я кара екзотичният трофей на неговото племе, а тя за всеки случай го лиши от болките в коленете, преди да си тръгне.

Янаса най-накрая успя да я прикотка към по-близки отношения с Юсир, въпреки страховете на Ханани, че това може да разклати нейните позиции на неутрален съюзник, а не член на племето. Но не можеше иначе, понеже пустинните нощи бяха дълги и студени, а

Ниджири се оказа прав — чуждото присъствие помагаше да позабравиш мъката. И така, тя започна да участва в племенните празненства и ритуали и дори взе едно момиченце — същото, което бе излекувала от треска преди време — за нещо като чирак. Детето не го биваше много-много в сънуването и никога нямаше да овладее друго в магията, освен най-елементарните сънни техники като добавка към основното лечение с билки или нож. При все това, беше й много приятно отново да се заеме с нечие обучение.

По настояване на Янаса Ханани дори опита с един младеж, който на няколко пъти се бе натискал да й носи разни неща. Бе по-млад от нея, свенлив и със заекване много по-лошо от нейното. Не криеше, че я харесва. И тя го хареса, а поканата й да остане за през нощта го прати на седмото небе. Оказа се грешка. Техниката му бе напълно задоволителна — направи го с видим ентусиазъм, но след това у нея не се появи желание за втори път. Което направи разочарованието му още по-болезнено и за двамата. Почти щеше да се хване наново с него, когато проумя, че би било проява на неуважение. Момчето заслужаваше любовница, която наистина го иска.

И когато реши най-сетне да приложи тези разсъждения и към себе си, тя стигна до идеята да изпрати свитък в Гуджааре още по следващия вестоносец. Няколко четиридневия по-късно — почти година, след като го бе напуснала — в Мерик-рен-аферу пристигна Ванахомен.

Той не се развика. Не поиска обяснения. По-късно Ханани щеше да научи, че зад всичко това стоят Хендет, Унте, Янаса и Езак. Всички те бяха отказали до го заведат до лагера й, ако не обещае да се държи прилично. Той не бе достатъчно ядосан, за да обяви война и на шестте племена, макар да обмисли и тази възможност.

И сега седеше до Ханани върху ръба на терасата — двамата клатеха крака от трийсетина стъпки височина. Той блестеше в неотразимо великолепие с диадема от лапис, везани ръкавици до лактите и дълга до земята брокатена мантия. Тя носеше обикновена бежова роба, която я караше да се чувства като неугледна квачка край неговото пищно оперение.

Но гостът не преставаше да я наблюдава. Ханани не разбираше какво означава това.

— Съжалявам — каза тя най-накрая.

Той въздъхна.

— Бях много припрян и напорист. Аз трябва да моля за прошка.

Това я изненада, понеже не бе очаквала от него да се извинява въобще, особено точно по този повод. Ванахомен се навъси при вида на зяпналата й уста, а тя извърна лице, за да скрие усмивката си. Едва сега разбра колко й липсва мусенето му.

— Подозирах, че си тук — обади се той, след като Ханани се успокои. — Къде другаде би могла да отидеш? Но не дойдох, защото бях сърдит.

— Обяснимо е.

— И защото се надявах някой ден да се върнеш при мен.

Тя заби поглед в сандалите си, разлюлени над пропастта.

— Както и сторих, поне отчасти.

— Каква точно част от мене искаш? — И той се обърна към нея с резервирано и надменно изражение, но без да скрива напълно банбарската си същност. Напрежението му пролича от втренчения поглед, прикован в нейното лице, а също и от силата, с която стискаше ръба на скалата до побеляване на кокалчетата.

— Аз… искам отново да ти бъда любовница — отвърна тя, усетила как бузите й пламват. — И приятел. Може би повече. Ако ме желаеш.

Напрегнатото му изражение бе болезнено за гледане.

— Зависи — отвърна Принца. — Обичаш ли ме?

Тя кимна и видя как чертите му се отпускат.

— Ти бе част от онази празнота в мен. Отначало не го разбирах, понеже тя бе толкова огромна. Но Бирник Ниджири се оказа прав — времето и приятелите я запълниха донякъде, и сега съзнавам, че с теб ми е по-добре, отколкото без теб.

Върху челюстта му потръпна мускулче.

— Щом е така, настоявам да се омъжиш за мен. — Видял изненадания поглед на Ханани, той вирна още по-високо брадичка. Забравила бе неговия инат. — Не ми е ясно защо, Ханани, но искам да бъда обвързан с теб.

Тя едва не се усмихна, но моментът бе твърде важен.

— Готова съм, макар да нямам никаква представа от брака. Не е ли редно най-напред да се запозная с останалите ти съпруги? Ако не за друго, поне да съм сигурна, че няма да си оскубем косите.

— Не съм се женил.

Ханани се намръщи. Цяла година бе минала от освобождаването на Гуджааре, а всеки Принц си имаше врагове.

— Не е ли малко… хм… безотговорно за един Принц на Залеза да остава без съпруги? Без наследници?

— Аз вече имам син от моя плът и кръв, имам си и жена, която ме обича и ме иска, но и двамата са луди за връзване — бягат в пустинята, щом поискам да ги прилаская. Да бях някой по-малко самоуверен, можех сериозно да се обезпокоя.

Ханани наведе глава, за да скрие усмивката си. Ванахомен най-после се поотпусна. Докосна ръката й, положена върху неговото бедро и прокара длан надолу по глезена й, като дръпна полите. Тя се изчерви, разбрала какво търси — гривната от слонова кост, която все още носеше. Видът й явно го удовлетвори, защото затвори очи и въздъхна облекчено.

— Недей да бягаш пак от мене, Ханани — почти прошепна той.

Тя покри с длан неговата.

— Няма.

— И ще станеш моя първа съпруга?

— Аз… — Предложението я стресна. Забравила бе, че той няма други съпруги. — Първа? Но аз не съм от висша каста. Нямам важни връзки и познанства. Голямото ми според банбарските представи богатство е нищожно в очите на гуджаарейци…

— Не ме интересува.

— Но…

— Жено, *не ме интересува*. Но ако това те успокоява, простолюдието ще се зарадва на една първа съпруга — жена от народа. Ясно ще им покаже, че не съм забравил кой ми е помогнал да взема властта. Такъв брак би могъл да символизира възстановяване на отношенията между Хетава и Залеза. — Замълча нетърпеливо. — Е, какъв е твоят отговор?

Ханани загуби дар слово. В гърлото й застина буца, но не от мъка, и тя кимна. Принцът изпусна продължителна тежка въздишка и последната следа от напрежение освободи тялото му.

— Тогава ще разпоредя да подготвят сватбата. Ако може по-чевръсто, да не вземеш да се отметнеш. И с много вино, та банбарци да вдигнат всичко на главата си, като ги знам какви са. А може би две сватби — една за града, за да могат да дойдат хората от Хетава, и една тук… — Той млъкна замислен. — След това къде би искала да живееш — в Яна-ян или в Ките-ян?

Ханани бе изненадана от лекотата на този избор. А може би изглеждаше лесен само в сравнение с останалите.

— Там настанявай другите си съпруги. Аз оставам тук като лечител на Банбара.

— Оставаш тук като… — Той я зяпна, неповярвал на ушите си. — Една първа съпруга на Принц не може да си цапа ръцете с труд.

— Една първа съпруга на Принц, която е родена на село и отгледана в Хетава, и която е приятел на Банбара, ще намери естествено удовлетворение в труд за полза на хората и в името на Богинята. Това няма ли също така да зарадва простолюдието?

— Ами ако поискам да си до мене, за да не сънувам кошмари?

Тя сви рамене.

— Тогава ела тук. Пътят не е по-дълъг, отколкото до Ките-ян, нали? Само дето ще трябва да минеш без прислуга — мястото ми не стига за втора шатра…

Той изпъшка достатъчно силно, за да се чуе и в другия край на каньона.

— Демони и сенки, ти наистина си най-шантавата жена, която съм срещал! Пълно безумие е да те искам.

— Радвам се, че е така — отвърна тя много тихо. Ванахомен я погледна и гневът му се изпари. Отново взе ръката й, а тя не възрази.

Двамата загледаха мълчешком как сенките върху червените стени на Мерик-рен-аферу се издължават. Подходящо спокоен преход към началото на един нов живот. После Ханани се изправи и подаде ръка на Ванахомен. Отначало той я погледна накриво раздразнен, но после я пое и се остави да му помогне.

Докато и последният светлик избледняваше на небосклона Ханани го поведе към шатрата си, където Принцът я притисна силно към себе си, а тишината стана още по-дълбока. На Хананджа й стана приятно, тъй като даже най-незначителният акт на покой е благослов за целия свят.

С ПРИЗНАТЕЛНОСТ

Също както при „Луната, която убива“ благодарностите ми тук са ориентирани най-вече към източници и по-малко към конкретни хора, но все пак именно хора осигуряват източниците, така че те заслужават специално внимание.

През 2004 г. спечелих командировъчната субсидия „Gulliver’s Travel Research Grant“, осигурена от „Speculative Literature Foundation“ (SLF), която се отпуска за литературни проучвания. Тя не беше голяма за онова време, само шестстотин долара, но ми даде възможността да посетя Каньон де Чели в Аризона — територията на народа Навахо. Проведох известни проучвания, според които цивилизацията Анасази на древния народ пуебло, пръв заселил вътрешността на каньона (днес там живеят Навахо и отдават почит на по-раншните му обитатели) може да е загинала в резултат от внезапна и катастрофална религиозна трансформация — или нашествие на чужда религия от юг, или възникване на ново местно откровение, нанесло своя удар заедно с продължителна опустошителна суша. По онова време имах един твърде бегъл проект за написването на фантастичен роман за култура, изправена пред подобно предизвикателство. Идеите се разтвориха и се разпръснаха из множество романи и разкази, но онова, което залегна в тази книга, е самият каньон, описан под наименованието Мерик-рен-аферу.

Скалното селище на Юсир-Банбара е отразен образ на руините на Анасази, които тогава разгледах. Те са разположени на повече от триста метра над дъното на каньона. Затова благодаря на SLF, че ми предостави възможността да видя всичко това с очите си.

На онези, които желаят да научат повече за Анасази, Навахо и други американски народи, вършили чудеса навремето, горещо препоръчвам „1491: New Revelations of the Americas Before Columbus“ от Чарлс Ман, а също така и „Those Who Came Before“ от Робърт Листър и Флорънс Листър.

Благодаря и на хората от „Ранчо Тотсони“ в Чинли, които почти щяха да ме разходят с кон из каньона, само че, уви, там властваше пролетното наводнение, така че начинанието бе прекалено опасно. Но те ми разказаха много за каньона, при това безплатно. Още по-голяма благодарност за Тим от „Canyon de Chelly Jeep Tours“, който ме заведе на една наистина спираща дъха обиколка с джип из (да, наводнения) каньон и който, когато открито изразих опасения от насилствена водна смърт, ме успокои, че поне ще загина, правейки нещо интересно.

Издание:
Автор: Нора К. Джемисин
Заглавие: Засенчено слънце
Преводач: Павел Главусанов
Година на превод: 2015
Език, от който е преведено: английски
Издание: първо
Издател: Сиела Норма АД
Град на издателя: София
Година на издаване: 2015
Тип: роман
Националност: американска
Печатница: печатна база Сиела
Излязла от печат: 26.10.2015 г.
Отговорен редактор: Мирослав Александров
Редактор на издателството: Вида Делчева
Художник: Дамян Дамянов
Коректор: Станимир Цветков
ISBN: 978-954-28-1887-8
Адрес в Библиоман: https://biblioman.chitanka.info/books/2576

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

http://chitanka.info

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.